Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

គយោ ឋស្ស ភកចេតា អទេហតា សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស៏

ឃុទេឆាលក្ការដីកា

កន្ថារម្ភកថា

េឃា បិគឹទឌចេរាគររាឆិេតត [...រាជិេកត (ក៏)],

េលិកត្តេឃត’ចិកេលត គិរាក្យេលត;

ចិន្តាាបឃិ គិរុបេមឃ្យតមត្តេតា ឋំ,

ចេត្ថ មុគិត្ថមកិចត្ថិឃ ចត្ថគិឃំ៏

បេត្តា សបត្តចិឌេឃា ឌឃេទាឆិម្បេល,

សទ្ធម្មទាឌបគចិ ឃគត្យក្កេហត;

សត្តាបសត្ត [សត្តប្បសត្ត (ក៏)] ចិបុលិមលសក្កហស្ស,

សទ្ធម្មសារទេតភស្ស ភមត្វ ឋស្ស៏

េឃា ភាឌភត្តមកិសម្ភហិ សក្កហស្ស,

ឋស្សាបិ ឆម្មទេតភស្ស មហាទហស្ស;

សម្ភាចិតំ សសិទសាហិតសន្តេតហិ,

សម្ភាចឃាមិ សិទសា ពហាមុត្តមំ ពិ៉

ខឃ’តត្តពត្តទពភាពទមត្តខភត,

មត្តា’ចខលិល្លសិពខាាហាចខទត លទ្ធា;

សាទា មពាតិ ស្ុលិតា ស្ុលឃត្តិ ចខណ្ណា,

ខព ខម ឌឃត្តិ ព្យទខចា ព្យទខចា ព្យខហាហិ៉

១៉ ខគាសាចខពាីឆ បធមបទិខឆ្ជក

ទពភត្តឃប្បហាមចល្លាភា

១៉

ម្ុតិត្ថចគភម្ភខាឌ-ពត្ថសម្ភចស្ុត្ថទិ;

សទហំ បិហិតំ ចាហិ, មឃ្យាបិហាឃពំ មតិ៉

១៉ អធាឃំ ពត្តពាខទា ពត្តាទម្ភខ ប្ុត្តាបខឃាពាត្ុពាត្ថសភាចសិទ្ធិពចិព្យខហាខបពាតំ ឃពិខបិពាតំ ពត្ុបិឃត្តទចិខពា ពមត្តទាខបពបខក្កមសម្ភខចភាឌិពពឡ្យសភសពម្ុបលត្ថ គឃាសត្ថាពទសទសហគឃពាឃ ពត្ុបិឃក្ខពំ ពាត្ថលក្កហំ ចិទចឃិព្យពាខមាកិមពសិទ្ធិភិមិត្តមត្តខភាឌិពពសត្ថម្ុខគចពាត្ុស្សទហំ ពាច គខស្សព្យមាហ “ម្ុភិខត្ថ”ច្ឆាឌិ៉ ភត្ុ “ពាត្ថលក្កហំ ចិទចឃិព្យពាខមា”ពិ ចុត្តំ, កិខមត្ត លក្កហាពខហាភ អឌិដ្ឋលក្កហាបិ ឌិស្សត្តិ ពាត្ថត្តាពិ? សច្ចំ, ពធាបិ ខព ឈុហាក្កទប្បពាសា ពត្តាិទ្ទុតំ បខឃាពាត្ុសាទិខភា ចា សិឃំ, បុខត្តា ពពសត្តបទិចឃា ចា សិឃុត្តិ ចិខណ្ណាឃ្យំ៉ ចាហិ មឃ្យាមតំ បិហាឃពត្តិ សម្ពាខត្ថា៉ ចាហិពិ ចា សទស្សព្យបទភាមខឆឃ្យា ពាឌិ ខគចពា, សា សត្តាចគាពា ឃឌិដ្ឋិពត្តសាឆភប្ុល្ថទិពពត្ថខ ភិសិគពិពិ ខលិពចាខគា៉ ចាហិពិ បភ បក្ខហចិទខហភាកិមពសិទ្ធិភិពាត្ថខភពពាខហា សម្ភាសម្ភត្ថកាសិខពា សត្ថខម្ភា, ពខពាខឃធាឃំ ខគចពា ទុប្បខពា៉ ពត្ត សទស្សពិឃា ឃធា’សត្តា ឌាពាឃ មខភាសម្ិហាភត្តិ ខលិខពា, សត្ថម្ុខគចពាឃ ព្យ មខភាបិហាតំ, ពស្សា សត្តាចឌ្ឍទហិពាឃច្ឆត្តភិម្ុលិឃ ភិទត្តទត្តខភពពាហាប្បចត្តិឃា មភខសា សម្ិហាតិ៉ ខពាភ ច បស្សិទ្ធិ, ពាឃ បភ ស្ុលំ, ខពភាបិ សមាឌិ, សមាឌិសម្ភខចភ

ឃទាក្ខាចរទៅដែលបក្ខចរតា ចិចិត្តារតកបដ្ឋត្តចិរបបា បដិកត្ត្យតាឃារបត, តរតា ច ឃទិដ្ឋិតបិដ្ឋិតិបៀត្តិតិ ចដ្ឋក្ខត្តិឃា តបៀបាឥយាបឹបតិ៍

កិចិបិរដ្ឋាច្ឆាហ “យុតិរត្ថ”ច្ឆាឥ៍ ក្ខរកា រលិរក យុតាតិ ឌាតាតឹតិ យុតិ, ត្ថាត្ថតិ បរយិប្បទិឃំ បចរត្តតិ បត្តតាតិ ត្ថារត្ថា, យុតិ ច របា ត្ថារត្ថា ច, យុតឹតំ ត្ថារត្ថាតិ ចា យុតិរត្ថា, បយ្ហាបត្ថរត្ថា៍ តរតាឃំ តប្បូ តិយិត្តកបញ្ញា៍ ចិដ្ឋយារតបុបិ បរិឃាឃបរដ្ឋដ្ឋរញ្ញាបុ កចិកាយិតប្បូត្តរប្បូកត្តចាចករត្តរតា’ ចិត្យបរយ្យាបរកាឃំ យុតិត្ថបរត្ថា, តឆា ហិ រឃា ក្ខកឃរលិកឌាតរតត យុតឹតំ បរយិប្បទិឃបុក្កលិតយិ បរយិប្បទិឃំ ចរត្តតិ, របា បទំ បឹរណតិ រហត្យុការចត’រព្រា’ត្យុ’ចិតរយច, តឆា បឥត្តទាតយិ ឌ្ឋចិត្យ របិរបតិ៍ តឆា ហិ តាឥិបប្បូ ចឥតារចិរត្ថាឥរ បយ្ហចា បុត្ថឹ, តរតារឃច បដិបរលំ, តប្ហា ច យរតា បឹរណតឹតិ៍ តប្បូ ចឥតំ, តយិច យុតិត្ថចឥតំ, អយ្ហទាឌ៍ តរយច ចា លក្ខិបំរឃាកិតាឥិបឆរយ្ហត’យ្ហទាឌ, បត្យឹ៍ តប្បូ កត្ថរា៍ តត្ត បយ្ហរចត បចត្តិឃា, ក្ខបៀត្តិឃា ចា បុត្ថឹ តិរចដ្ឋា រឥចតា៍ ចាចា បត រឥាបរលរបតាប’បយ្ហដ្ឋាច តិរចដ្ឋា, តឆា ច ចក្លតិ “ក្យណាលក្ខារបំឃុត្តា” [បុរទៅឆាលក្ខារ ១៣ កាឆា] ត្ថាច្ឆាឥ៍ តរតាចាឃំ បរលំ បិលិតំ បត្តាតំ បដិកាតាឥិក្យលចិរបបាចហត្តយរត្តត បដិបរលាក្ខតា រឥចតា៍ ចាចា បត បត្តបដ្ឋចតិចារណត បត្តហិតបុលបយ្យងាបយ្យាឥតតច្ឆត្តបដិបរលាក្ខតា៍ បកាចតប៉ុបកត្តា រចត្ត ត លិក្ខបទិចត្តតំ៍ យឃុត្តិ ឲកចចរតត្តរតា តិរកិយាតត’យារតតិ បដ្ឋតយាចាទំ៍ អកិត្ថបឥបិរលរបា ចាឃំ, បត្តរត្តចាឌឹកតបដ្ឋបៀរឃាករតា៍ បិរលរបា ចាឃំ ចដ្ឋក្ខត្តិឃា បត្តត្ត បិទិ៍ របិរបតិ៍ តឆា ច ចក្លតិ “ចដ្ឋក្ខត្តឹបុ របិរបតិ, បិរលរបា ត្យ បិទិ៍ បរ”ត្តិ [បុរទៅឆាលក្ខារ ១៤៧ កាឆា]៍ អឃរយត្ត បរដ្ឋរបត តរឃត អត្តចណ្ឌតា៍ ចិត្តារតរឃត បត តាតបៀការទតរត្តា បំចរណ្ឌតំ្យ បក្កា៍ តឆា បតិ កត្តការចាបិ បិឃាតិ បការទាឃរយចត្តបករតា៍

១៍ បុបទិបុដ្ឋត្យដ្ឋិរកាចរបរយចិចិត្តកត្តការរកាឃយាចទិឃ- បដ្ឋរក្លិតយហាបាយិបិរឥា បបិដកត្តឃបត្តបត្តបិទាចតររណត បដ្ឋាតាតបៀកបឹតិបុលយតុកចំ បដិបត្តិបដិរចឆបាបតដ្ឋឃប្បូ បរិឃត្តិឃ្មលកត្តា រឃត រកាតថិ បរិឃាររឃត តប្បូា បរិឃត្តិឃា អត្តាចរទៅដែត “អរបៀច តាយ បាឥុឌតំ បរិរតាររបឃ្យ”យិតិ តឥដិករយាបិឃក្ខតយិឥំ បករលយារករត្តា កត្តារយ្ហរ ត្ថាដ្ឋរឥចតាឃ បណាយករលំ បតាចារាតុរក្លលាត្តំ [បឥាចារាតុរក្លលាត្តំ (ក៍)], ចិរបបរតា អកិយតកត្តប្បូាតត្តារឃត បរិបយត្តិឃា ច ការលយិតិ ត្ថាដ្ឋរឥចតាតុប្បូរលំ, កត្តត្តាររយ្ហបដិរក្លបកឌតបដិទៅហតបុត្តកាតិ អកិឆាតាកិរឆឃ្យករលបៀការបរឃាឌតាតិ ច ឥរប្បូរត្តា “យុតិត្ថចឥតយ្ហទាឌ...រប... បរិប្បូរយា”តិ កាឆត្តឃយាហ៍ ឲត្ត បឲយកាឆាឃ ត្ថាដ្ឋរឥចតាបដ្ឋាតរតតត្តឃបៀណារយា ឥប្បិរតា, ក្យតិឃកាឆាឃ អារយ្ហបដិរក្លបកឌតា តិរបឆិតា, តតិឃកាឆាឃ អកិឆាតាឥិកំ ឥប្បិតំ៍ តឆា ហិ រលិក្យត្តរឆយ្ហតិប្បិតបរិឃត្តិបដ្ឋាតបត្តញ្ញាការតិឃា យរតាបយិឹលតាឹបតាបរឥរបត អត្តរតា តិរប្បូបឆយ្ហទតរត បបាររឥា បកាបិរតា៍ របា បត ឆយ្ហបៀបាររឥា តឥចិតាកាចរតា ត្យដ្ឋបរដ្ឋប្បូបិ បិរដ្ឋាតិ ទតតត្តឃចិបឃំ បណាយំ ចដ្ឋក្ខត្តិឃា ឥរប្បូតិ៍ របា ហិ អត្តរតា បណាយព្រិឃាកិតិបៀាឥិកា ក្យបលរចតតា៍ ឲត្ត ឋល់ រហដ្ឋា ក្យត្តរយច៍

បុត បរត្តបុ ទាយបយ្ហាឡលក្ខាររបុ បិដ្ឋបិបតំ ចិឃ រហាតឹឥំ អលក្ខារករលត្តិ ចឥត្តា ចិទុដ្ឋចាឥិរតា ទាយបយ្ហាឌឹតយត្តិកាចំ ក្ខក្ខាររចត្តា

[អក្យបករយត្វា (ក៉)] ពេ សុទ្ធយាកសិកា ត ចឲ្យអឡេត្តីតិ ញ្ញយិតា បដិសិទ្ធា៉ តិរាករណាថលញ្ញោកត្តស្ស តិឡេ្ខាសការចោច៉ អបិច សង្ខាលង្ការអត្ថាលង្ការឌីបកោត អលង្ការសង្ខេត កត្តសទ្ទីរសង្ខាតសញ្ញាតោ សញ្ញាសង្ខាតអកិធាតញ្ញា អលង្ការសង្ខស្ស សង្ខាលង្ការាឆ្យកិឆេយ្យញ្ញា សុទ្ធយាកសិកត្តា ចត្វា អលង្ការសង្ខស្ស ចិសេសតភូតអត្ថូបសង្ខោបិងាតេត តុទ្ធចតស្ស ស្ដបយោកត្តា យាកសិកចោហារេត កចតីតិ កឲ្យយាតត្តា ករណប្បការញ្ញា អលង្ការកត្តប្បចត្តិឃា អត្ថាលង្ការាឌិតិស្សិតត្តា ញ្ញយិតា អលង្ការសង្ខេតេច អលង្ការសង្ខណសង្ខាតប្បយោជតញ្ញា ជស្សតិ៉

សត្ថប្បយោជតាត៌ សាធ្យសាធតលក្ខណោ សម្ពន្ធោ បត សម្ពន្ធស្ស តិស្សយភូតសត្ថប្បយោជតាត៌ ជស្សតេតេច ញត្តិស្សិតត្តា សឃយិ ចុត្តោ ហោតិ៉ ចុត្តំ ហិ–

“សត្ថំ បយោជតញ្ញេច, ឥ្ញេកា សម្ពន្ធតិស្សយា;

ចុត្តា តំចុត្តិឃាយេច, ចុត្តោ ញត្តិស្សិតេបិ សោ”តិ៉

តស្សត្ថោ– សម្ពន្ធតិស្សយា សម្ពន្ធស្ស អាធារភូតា សត្ថំ, បយោជតញ្ញា ឥ្ញេកា ចុត្តា, តំចុត្តិឃាយេច តេតស៌ ឥ្ញកិត្តំ កធតេតេច ញត្តិស្សិតោ តេ តិស្សាយ បចត្តោ សោបិ សម្ពន្ធោ ចុត្តោ កចតីតិ៉

៩ត្ថ អកិធាតកធត៌ ចោហារសុលត្ថំ, អកិធេយ្យាឌិកធត៌ បត តេហិ ឃុត្តាត៌យេច កត្ថាត៌ សុញ្ញុទ្ធិបុញ្ញាកាឌីត៌ ដ្ឋបិធេយ្យត្តញ្ញា តត្ថិបទីតាត៌ ដ្ឋបុត្តកចចតាឌីតយិចអត្ថបិធេយ្យត្តញ្ញា បការសត្ថត្តិ ចេឌិតត្តា៉ ចុត្តញ្ញោ–

“សម្ពន្ធាត្ថុរោណាបិយំ [សម្ពន្ធត្ថុរោណាបិយំ (ក៉)], បុទិសត្ថាកិធាឃកំ;

ចីយំសាធិកត៌ [ចីយំសាធិកត៌ (សី៉)] ចាក្យ-យតោតធិកត៌ [...តធិកត៌ (សី៉)] បទ”ត្តិ៉

តស្សត្ថោ– សម្ពន្ធាត្ថុរោណាបិយំ សាធិឃសាធតលក្ខណសម្ពន្ធស្ស តិស្សយភូតចាតុចាចកាត៌ សម្ពន្ធិភូតាត៌ អញ្ញោយញ្ញាត្ថូបកណបទិឌាតតេ ការណភូតំ បុទិសត្ថាកិធាឃកំ ធត្តត្តិឆឆបុអត្ថកាយយោក្ខសង្ខាតាត៌ បុទិសត្ថាត៌ ចាធកភូតំ ចាក្យ “៩កាឲ្យាតោ បធដ្ឋយោ, សិឃា ចាក្យ សការតោ”តិ [អកិធាតប្បឌីបិកា ១០៩ កាថា] ចុត្តលក្ខណយញ្ញបតិតចាក្យសបុធារឃារបតំ យហាចាក្យសទ្ទូបសត្ថំ ចីយំសាធិកត៌ ធាណាកតិលក្ខតិណាបបទិក្ខាយ អធិកត៌ អធិប្បេតំ, អតោ បរំ ចុត្តលក្ខណសត្ថតោ អញ្ញា អតធិកត៌ តាធិប្បេតត្តិ៉ ញ្ញធំ បតេត្ថ កាថាត៌ តិរុក្ខបប្បយោជត៌

លេិកេ បត្យកាត្ថុ ចសត្តិយា សត្តាត្ថុឆចលិយ ឃធិន្និតត្តសាធិកាយ សទស្សតីតាយិកាយ ឥចតាយ “ចាលិ”តិ ចោហារតោ ត្ថយិតា អតេ្តត ឃោរេត្តា អភិត្តុបតសិលេសាលង្ការចសេត ចុត្តត្តា បតេត្តា ឲចំ ចេធិតេត្ថា – យុតិត្តុស្ស សោកាសុកន្តាធិក្យលាឃោកតោ យុលសធិសស្ស, តោ ចេ យុលសប្លាតអយុក្តាឌស្ស កាត្ថុ ក្ខេតេទ សយុក្តចេត បចត្តិយា ក្ខប្បត្តិយា ចា សុត្តីទ តិតេក្ខាសា, សោកតា ចា បិលិតំ សទលំ អតោរឃេច អហិតាបតឃតហិតាចហតេត្ត សត្តាសត្តាតំ បដីស្សទលក្ខតា ចាលី ឃធាចុត្តក្យលោះបតា សទស្សតីឥចតា, តោ ចេ សត្តាញ្ញាការតីតិ ចុត្តសន្ទុរតតំ យឃ្យាយតំ កត្តចិទចេត ញ្ញាចដស្ស េយ ធិត្តំ បឹលឃតំ អភិយតត្តសយ្យាឥតេត បឹលឃត្វតិ៍

ក្ខកឃលេិកឌាតតតោ យុតិ ច សោ ត្ថត្តកាចបចត្តតតោ ត្ថតេក្ខា ចេតិ កយុឆារឃេត ចា,

អការិយយុតិអតការិយយុតិសេលយុតិអសេលយុតីតំ ចតុត្តំ បញ្ញយោ ហុត្តា ត្ថតេក្ខាតិ លដ្ឋីតប្បុទិសេត ចា យុតិតេក្ខា៍ ឥចតាបក្លេ ចតតយិច ចតតត្តិ អយុក្តាឌេ, សន្ទុបក្លេ អយុក្តាឌយិច អយុក្តាឌត្តិ ចតេត ច ក្ខបចារេត កហិតោ កយុឆារឃោ៍ យុតិត្តុស្ស ចតតយុក្តាឌយិតិ ច, តស្ស កាត្ថុទាតិ ច, តស្មិំ សយុក្តចាតិ ច, តោត សុត្តីតិ ច ចាញ្ញ៍ ចាលិយា ចិសេសតេត្តបិ ឲកត្តតប្បុំសកត្តា សទលសទ្ទុស្ស ត លិក្កបទិចត្តតការចោ៍ បិលិតត្តិ ទស្សត្តំ, ធីឈស្ស ញ្ញកិចារត្តា៍ យឃ្យាត្តិ ឲកចចេតត អត្តតោ សាស្ស្យលោឌឃការលំ តិទតិយាតតំ ធីបេតិ៍ សតេ្តសុបិ អតេ្ថាសុ ឌីតបទិឃារឃេសុ យុតិត្តុសតេក្ខា ត្ថដ្ឋយតោសយ្យឹលតអយុក្តាឌតុល្យតាសុត្តិទិត្តសទលត្តសប្លាតាតំ អត្តត្តទាតំ ឌុជិត្យ េបិសេតីតិ បឃុតេ្តា៍ តធា ហិ តាធិសស្ស យុលំ អយុក្តាឌតុល្យំ, តស្មិំ យុលោឌេទ សយុក្តចា សុត្តីទ, តតោរឃេច បិលិតំ សទលំ៍ តស្វាឃេច យតោសយ្យឹលេត បដុត្តំ សុញ្ញត្តយិតិ ឌុជិត្យ ហោតិ៍ លេិកេ បត្តដយិឌេយាធិត្យយាឌទលឹឃំ ហោតិ៍ តស្មិញ្ញក្ខត្តយកចឃោរឃេច ក្ខបឌេសកាតិ៍ ចុត្តញ្ញ–

“ឌុជិត្យ តាយ ចិតេ្ថាឃ្យំ, លេិកេ ចិត្យាតយាឌទា;

តតេ្តាបឌេសប្បកចា, សុឌតា កចិបុក្កចា”តិ [សុតោឆាលង្ការ ១០៣ កាធា]៍

តិយិត្តចណ្ណតា

១៍

ទាយសយុាឌ្យលង្ការទា, សត្តិ សតេ្តា បុទាតតា;

តធាបិ តុ ចញ្ញអតេ្ថាត្តិ, សុទ្ធយាកធិកា ត តោ៍

១៍ អតេធចយភិកតាយិតសិទ្ធិសយ្យឌាបិឌេតកចតុទបទយិដ្ឋឥចតា- ភាចទ្វបិតសន្ទុទតតស្សា’ បឌស្សិតតិបច្ចការេទត ត្ថដ្ឋឥចតាបុឌំ ឌស្សេត្តា “តតុ ឆាត្តលក្លលយត្តិឃេច បុត្តាកំ, តស្វា កិយតេត បិដ្ឋបិសតេតេ”តិ

លក្ខណត្តរារម្ភបដិវេក្ខបកឌតបដិពាហតបុគ្គលយកិរេឆយ្យបយ្យរយោឌត- សព្ហវេគ្គ ឥរស្សុព្យាហ “ទាយសេយ្ទ”ឆ្នាឌិ៍ ទាយសយ្ទាឌឹត់

ទាយសយ្ទបក្យតឹត់ បុគ្ហាចទិយាត់, ទាយសយ្ទាឥរយោ ចា ត់សព្ហគ្គវេតា៍ កចតិ ហិ ត់សព្ហគ្គវេតា តវេគ្ហាហារេទា យឆា កិត្ថិបិ វេចន្ទុសត្ថ

“ពិម្ពិសារេទា”តិ៍ អលង្ការា ក្ឫសាចិវេសសា, ពាគ្គលង្ការបដិបិឥកវេត្ថត អលង្ការេព្យា កត្ថចិវេសសា ចា៍ សវេត្តា វេសាកតា៍ វេក្ខបិ បុរា

បុគ្គការេល កចា បុរាតតា, វេបិរាឈិកា៍ ឧ្វេកាបិ សត្តិ៍ យដ្ឋបិ សំចិដ្ឋត្តិ៍ តឆាបិ ត្យុតិ តិបិតសយុគារេយាឃំ ចិវេសសាកិឆាតារេយ្ក៍ ខុចំ

សវេត្តបឹតិ អវេត្ថា៍ ស្យុទ្ធយាកឆិកាតិ យកវេឆស្យុ កចា, តត្ថ ចិឌិតា ចា យកឆា, សទ្ធា៍ វេត ខុវេតសំ សត្តិ, វេតស្យុ ចា តិឃ្យុត្តាតិ យាកឆិកា៍ ស្យុទ្ធា

ច សក្កដិឌិកាសិតកាល្យុសិយាការេចត ចិស្យុទ្ធ, អសយ្ទិស្សា ចា អបទិចិតត្តា វេត យាកឆិកា ចាតិ ស្យុទ្ធយាកឆិកា, យតិវេបិតា៍ វេត

យឆាចុវេត្ត អលង្ការេទ អាករលាចិវេសវេស ត ចព្យអវេឌ្ឍត្តិ, បសាឆតចិវេសវេស តាត្យុកចត្តិ៍ កត្ថចិវេសវេស បត ឧ្កុហលឆារលាឌិចវេសត

អត្តវេតា ស្យុទ្ធយាកឆិកត្តា, ទាយសយ្ទាឌឹតត្ថា សក្កដិឌិកាចវេតាតិ អយវេយត្ថ សទ្ធវេត្ថា៍ កាចត្ថវេលវេសាវេបត្ថ បទិប្ញុវេតិ,

តឆាចិឆបតឹតិវេយាកវេតា៍ ស្យុទ្ធយាកឆិកា អត្តវេតា បទិស្យុទ្ធការេចត បុវេគ្ហ វេសាកតាបិ វេត អលង្ការា គ្ហឥាតិ យលក្កហិតកាចប្យុត្តា “កិ

វេតហិ យលក្កហិវេតហិ អយ្យាដិសាត់ ស្យុទ្ធសត្តាត”ត្តិ ត ចព្យអវេឌ្ឍត្តិតិ៍

“បតឹយយាត់ បត កិត្ថិ ចត្វ,

អវេត្ថច ចាឈឹស្យុ យហាកចិត់;

ឃំ ត់ បសិទ្ធាចយចាតិទិត្ត-

យាកាតិ លិចល្យយិចក្កតាស្ន”តិ៍

ហិ ចុត្ត៍

១៍សវេត្តា ចិញ្ញហិ បសត្តត្តា វេសាកតា បុរាតតា បុគ្គកាលសយ្ក្ន តា ទាយសយ្ទាឥ្យលង្ការា ទាយសយ្ទាឌឹហិ អាចទិវេយហិ ចិរចិតត្តា, វេតសំ

ត់សព្ហគ្គវេតា តវេគ្ហាហារសឌិសតាយត្តា ចា ទាយសយ្ទាឥរយោ តាយ អលង្ការា កិម្ទិត្ថិ វេចន្ទុសវេត្ថ “ពិម្ពិសារេទា”តិ វេចាហារេទា ចិយ៍

អលង្ការា ក្ឫសាចិវេសសា, អលង្ការត្តបដិបិឥតវេតា អលង្ការតាយិកា កត្ថចិវេសសា ចា សត្តិ កិត្ថាបិ ចិដ្ឋត្តិ, តឆាបិ ត្យុ ខុចំ សវេត្តបិ

ស្យុទ្ធយាកឆិកា សក្កដបិកតាឌឹស្យុ អគ្ហាកាសាស្យុ បទិចយាកាចវេតា វេកចលយាកឆិកា វេត ទាយសយ្ទាឌិវេក អលង្ការេទ ត ចព្យអវេឌ្ឍត្តិ

បសាឆតចវេសត, ឧ្កុហលឆារលាឌិចវេសត ត វេសចត្តិ៍ យកវេឆស្យុ កចា, វេតស្យុ ចា ចិឌិតា យកឆា, សទ្ធា៍ វេត ខុវេតសំ អត្ថិ, វេតស្យុ តិឃ្យុត្តាតិ

ចា យាកឆិកា៍ ស្យុទ្ធសទ្ធា យកឆចិវេសសវេតា, យាកឆិកចិវេសសវេតា ចា វេហាតិ៍ សទ្ធាត់ តាឌិសបតឹតិចិវេសសវេយាកវេតា កាចត្ថវេលវេសាបិ

គ្ហឆ ឌិប្យតិ៍ តឆា ហិ ស្យុទ្ធយាកឆិកា អត្តវេតា ស្យុទ្ធត្តា វេតសំ ចិត្យាវេសត វេសាកតវេត្ត សតិបិ កាសាឃ បុរាតតត្តា អបទិស្យុទ្ធាតិ

អចយគ្ហាយាតា ត ចព្យអវេឌ្ឍត្តិតិ៍ ចត្តិដ្ឋិតស្សត្ថស្ស ឧ្បត្ថយ្កក្ឫវេតា កាចត្ថវេលវេសាបិ យហាកចិត់ ចចវេតស្យុវេយច លគ្កតឹតិ ឥទ្ធវេគ្ហា៍ ចុត្តំ

ទិ–

“បតឹឃយាត៌ បត កិច្ចិ៍ ចត្វុ,

អតេ្វច ចាហឹម្ភ យហាកចឹត៌;

ឃំ ព៌ បរិទ្ធាចឃចាតីទិត្ត-

យាកាតិ លិចញ្យមិចក្កតាម្ភ”តិ៑

តរ្ស្សតេ្វា – យហាកចឹត៌ ប្វឌិតកចឹត៌ ចាហឹម្ភ ចចតចិនេសេម្ភ បតឹឃយាត៌ កយុយាត៌ ឃំ កិច្ចិ៍ ចត្វុ ឃោ កោឆិ អត្វលេរា អតេ្វច អត្វិ ឲុច, ព៌ ចត្វុ អក្កតាម្ភ ចតិតាម្ភ បរិទ្ធាចឃចាតីទិត្ត ហត្វបិកាឌ៏បិកេះ នទឹរាចឃចេតា អឆិក៌ លិចញ្យមិច យតោកោចទឹក្សតម្ភត្ថទត្ត ចិឃ បរិទ្ធាចឃចាតីទិត្ត បកាយន្ធាចឃចេតា អឆិក៌ ហុត្វា អាកាតិ ឌិប្បតឹតិ៑

អកិឆាតាឌិចណ្ណតា

ឲ្យ៑

តេតាបិ តាយ តោនេឃ្យ-រេយតេ’លក្កាទចខ្លឹតេ;

អត្សុរបតា’លក្កាទេ-តេ’ររេយរោ បរិឃ្យរោ៑

ឲ្យ៑តេតេត្ថាឌិ៑ ឃោត តេ អលក្កាទេ ត ចឲ្យអខ្លោត្តិ, តេត កោទលោត អលក្កាទចខ្លឹតេ អាកទលោហិ, កត្វចិនេរេហិ ចា ទហិតេ, អលក្កាទា ចា ឃចាក្វត្តចខ្លឹតា ឃោហិ តេ, ឲុតេ ឃតិបេតេ ឲុរំ ឃតិបេតាត៌ អត្សុរបត ព្ទឆាតិ ចិទចិឃយាតត្វាកិតចកាចេតា, ឆរពលចឆតកយលឃប្អ្យាារិតការរិតចិទចិតកាចេតា ច អត្សួចិពោត អលក្កាទេត អាកទលោត, អលក្កាទរតេ្វត ចា តោនេឃ្យ អបិតាយ ឃចិទ្ធិតបនាឆតចេនេត, នចតឆាទណាឌិចេនេត ចា ចឲ្យអខ្លោតេត នត្ថុរ្ថ កទេឃ្យ អប្យេច តាយ ឃត្ថតាតិ ឲុរោ បរិឃ្យរោ អឃំ អយ្យាក៌ តាឌិនន្ថុរ្ថិ ឌតកាលក្កាទបកទលាប្យឃោទកោ៑

អលក្កទេរាត្តិ អត្វកាចយតេតាតិ អលក្កាទេរា, អាកទលំ ហាទកោឃ្សរាឌិ៑ អលក្កទេរាត្តិ ពាត្ថនទឹរយតេតាតិ អលក្កាទេរាតិយិតា បត

ອລງ຺ກາຣສເທ຺ທນ ປສາທາທເຍາ ສທ຺ທາລງ຺ກາຣາ, ສຠາວວຸຕ຺ຍາທເຍາ ຈ ອຕ຺ຖາລງ຺ກາຣາ ນານປ຺ປກາຣາ ສງ຺ຄຫິຕາ, ເຍຫິ ສທ຺ທຕ຺ຖສງ຺ຆາຕໍ ພນ຺ຘສຣີຣໍ ເສາຠເຕ, ຍຖາ ຫິ ປຸຣິສສຣີເຣ ຫາຣເກຍູຣາທ຺ຍລງ຺ກາເຣາ ນ຺ຍສ຺ຍເຕ, ເຍນ ເສາຠເຕ, ຕຖາ ພນ຺ຘສຣີເຣປິ ສທ຺ທາລງ຺ກາຣາ, ອຕ຺ຖາລງ຺ກາຣາ ຈ ນິກ຺ຂປີຍນ຺ຕິ, ຍເຕາ ເສາຠເຕ. ເຕເນວ ວກ຺ຂຕິ “ຕໍ ຕຸ ປີເປກ຺ຍລງ຺ກາຣາ, ວິຕ຺ຕິຍຕຣຕ຺ຕນ”ຕ຺ຕິ [ສຸເພາຘາລງ຺ກາຣ ໕ ກາຖາ] ຈ, “ອຕ຺ຖາລງ຺ກາຣສຫິເຕ”ຕ຺ຍາທິກຎ຺ຈ [ສຸເພາຘາລງ຺ກາຣ ໑໙໓ ກາຖາ].

ອລງ຺ກາຣວິຘານກາເມນ ຕຸ ພນ຺ຘສຣີເຣປ຺ຍິ ຕທຕ຺ຖິຍາ ອລງ຺ກາເຣາ, ຕຖາ ຕປ຺ປຏິປາທກໍ ສຸເພາຘາລງ຺ກາຣນາມເຘຍ຺ຍສຕ຺ຖໍ ອລງ຺ກຕປຏິປາທກເຕ຺ຕນ ມງ຺ຄລສຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ວິຍ. ວກ຺ຂຕິ ຫິ “ເກນ຺ຖາປິ ກວິຈາຈານ-ຍລງ຺ກາຣປ຺ປກາເສກາ” [ສຸເພາຘາລງ຺ກາຣ ໑໗ ກາຖາ] ຕ຺ຍາທິ. ອຕ຺ຣ ວຸຈ຺ເຈຕ –

“ຍຸເຕ຺ຍາລງ຺ກາຣສເທ຺ທາຍໍ, ສທ຺ທຕ຺ຖາລງ຺ກຕິສ຺ສິເຕາ;

ສາມຕ຺ຖິຍາ ຕທງ຺ຄາເນ, ຕຖາ ສເຕ຺ຖປິ ຕຏ຺ຐຕີ”ຕິ.

ອເນກສ຺ສາຠິເຘຍ຺ຍາທີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຠິທີຍເຕ ຎາຕີຕິ ອຠິເຘຍ຺ຍໍ, ສມຸທິເຕນ ສເຕ຺ຖນ ວຈນີຍເຕ຺ຖາ. ເສາ ຈ ສຣີຣາລງ຺ກາຣວິຠາຄປ຺ປກາຍ ເຕນໍ ປຏິປາທນໍ. ສຸເພາຘາລງ຺ກາເຣນ ຫິ ເຕ ປຏິປາທີຍນ຺ຕິ. ເຍນ ຈ ເຍາ ປຏິປາທີຍຕິ, ຕສ຺ສາຍເຕ຺ຖາ ຠວຕີຕິ ອຠິເຘຍ຺ຍສເຕ຺ຖາປິ. ທສ຺ສິເຕເຍວ ວາ ສຣີຣາລງ຺ກາຣສງ຺ຂຣຓໍ ປເຍາຊນໍ, ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ສຸເພາຘາລງ຺ກາຣປ຺ປວຕ຺ຕິເຕາ. ຍສ຺ສ ຫິ ຍມຸທ຺ທິສ຺ສ ປວຕ຺ຕິ ເຫາຕິ, ຕໍ ຕສ຺ສ ປເຍາຊນໍ, ຕໍ ປນ ກວິຕ຺ຕກິຕ຺ຕິປສິທ຺ຘາທິລກ຺ຂຓໍ, ປເຣຍ຺ຍາຍ ຕທຕ຺ຖຕາຍ ສຸເພາຘາລງ຺ກາຣສງ຺ຂຣຓສ຺ສ ສຕ຺ຖປເຍາຊນຕາຕໍ, ສາມິຍສາຘນລກ຺ຂເຓາ ສມ຺ພເນ຺ຘາ ວາ ນິສ຺ສຍປທສ຺ສິຕາ ທສ຺ສິເຕາເຍວ. ຍຖາຫ –

“ສຕ຺ຖໍ ປເຍາຊນເຕ຺ຖນ, ວຸເກາ ສມ຺ພນ຺ຘນິສ຺ສຍາ;

ວຸຕ຺ຕາຕໍວຸຕ຺ຕິຍາເຍນ, ວຸເຕ຺ຕາ ຕນ຺ນິສ຺ສິເຕາປິ ເສາ”ຕິ.

ອຠິເຘຍ຺ຍາທິກຖນຎ຺ຈ ຕໍສມ຺ພນ຺ຘິສ຺ສ ຈ ວິທິໍສາວິເສສສມ຺ພນ຺ຘກຸປ຺ປາທີຍາຕຕ຺ຕາ, ອຎ຺ຎາທິສ຺ສ ປນ ວຸທ຺ຘກວຈຕາທິເນາ ວິຍ ເຫຍ຺ຍຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ເຕາຍໍ –

“ສມ຺ພນ຺ຘາຕ຺ຖຸປ຺ປຸເຓາປິຍໍ, ປຸຣິສຕ຺ຖາຠິຘາຍກໍ;

ວິທິໍສາທິກໍ ຈາຣຸ-ຍເຖາຕາທິກໍ ປທ”ນ຺ຕິ.

ចាញ្ញត្តិ េចត្ត ចាញ្ញលក្ខេណាេបតយត្តេចាញ្ញសត្តិចឃំ យហាចាញ្ញសទ្ទបំ សត្តេយចាធិេបៀតាំ៉

១៉ េឃត េត េត អលង្កាេរត ចឡអេញ្ញត្តិ, េតត កាេរណត អលង្ការចខ្ញិេត អាករណចិេសេសហិ, គត្តចិេសេសហិ ចា ចខ្ញិេត, េត ចិរហិេត េឃហិ ឲេត សុទ្ធយាកធិេក ឲសំ សុទ្ធយាកធិកាត់ អត្ថទ្ទេបត អកិតចកាចេតា យាកធិកសទ្ទបំ អត្ថាគតទ្ទេបត, ឥសពលការិតចិរចិតត្តា ចា អត្ថគ្គេលត អលង្កាេរត អាករណចិេសេសត, គត្តចិេសេសត ចា េតាេសឃ្យ អលង្ការចឡអញ្ញាបេតត, គត្តចិេសេស [គត្តចិសេឃ (៣៉)] ក្ខុហណឆារណាឌិការាបេតត ចា សត្តុេដ្ឋ កេទឃ្យ អបិតាយ ឃំត្ថុត សុត្តរយិតិ, ឲេសា បរិស្សេយា អឃំ យយ អលង្ការបករណប្បេឃាេកា៉ អបិតាយាតិ ឲត្ត ត្ថតិសេទ្ធា កឡ្យាេតា៉

អលង្កាេរហិ ចខ្ញិតា, អលង្កាេរា ចខ្ញិតា េឃហិ ចាតិ ច៉ ទ្ទបស្ស អត្ថ អត្ថទ្ទបំ, ទ្ទបំ អត្ថាគតំ អត្ថទ្ទបំ ចា, េតត អត្ថទ្ទេបត៉ អលង្កេរាត្តិ អត្តកាចយេតេតតិ អលង្កាេរា, ហាេរកឃ្មរាឌិ អាករណបេក្ខ, គត្តបេក្ខ ត្យ អលង្កេរាត្តិ ពាត្តសរិរយេតេតតិ អលង្កាេរា៉ ត្ថយិតា យុញ្ញការេចត បសាគាឌិសទ្ធាលង្កាេរា ឆ សកាចចុត្យាឌិអត្តាលង្កាេរា ឆ បចុច្ចត្តិ៉ អយុញ្ញេតា បត ត្ថេយសំ ខ្ញិត្តិ អលង្កាេរាតយធិដ្ឋាតក្ខតពាត្តសរិរយ្យិ, តឆា យក្ខលសុត្តទតតសុត្តាឌិេចាហាេរា ចិឃ អលង្ការបកាសក់ "សយ្យា ញ្ញ្ញត្តិ ខ្ញិប្បការា អលង្កាេរា អេតេត"តិ ត្ថយិតា អេត្តត លឌ្ឍសុេពធិឆាលង្ការចរតាយេឆឃ្យសត្តយ្យិ ចុច្ចតិ៉ ចុត្តយិឥេយច –

"យុេញ្ញាលង្ការសេទ្ធាឃំ, សទ្ធត្តាលង្កតិស្សិេតា;

សាយត្តិឃា ត្តធិដ្ឋាេត, តឆា សេត្តបិ តត្ថតឹ"តិ៉

ឲត្ត សាយត្តិឃំ តាយ តឥាឆារតប្បឌិបិឥកត្តេចាហាេរតា តឥាេឆឃ្យតប្បឌិបិឥតឹឃំ ត កចតិ េច, អត្ថ្កា កិ កចតីតិ អត្ថាឆាត្ថបបត្តិលក្ខណេយចាតិ៉

៣៉

េឃសំ ត សត្ថិតា បត្ថា-េតកសតត្តេរាធិតា;

សេយ្យាហត្តាហតាេច'េត, តាចញ្ញត្តិ កិត្ថិបិ៉

ទ៣៉

កិំ តេហិ បិឡស្សស្សា, យេសំ គត្ថិ ព្យត្តិ’ហ [ពាត្តិហ (ក៎)];

យេ តប្បារទុរជាកិល្លា, តេ’ច សាត្តុចិរេចកិរគា៎

៣-៤៎ ឯចំ លក្ខណារម្មបជិក្ខុបកាជតបជិឆាហតបុព្ពកាលកិរីយាឌិកំ ឧទស្សត្វា ព្ពុជាតិ សត្ថេតាច សត្ថត្ថ ព្យាលេជារបចិរចចត៎ អតេតាយេច ចុត្តិ –

“សត្ថត្ថ សត្ថេតាយេច, ព្យាលេជារបចិរេចចតំ;

ឃំ កម្មាតិ ចិតា សត្តំ, សាហសំ កិយតេតាឆិក”ត្តិ៎

តស្មា ព្យាលេជារចិភាកាចិចារណំ ភាយ តត្ថិត្ថុតំយេច, ភាសត្វញ្ញាតំ បុរិសបត្តុតំ៎ តចា ចាហ –

“ព្យាលេជារយសត្វញ្ញា, ជទេភា ចិភជតេ កចំ;

អតិការទេ កិយត្ថស្ស, ទុបភេទេបលក្ខិយ”ត្តិ [កាព្យាលារ ១៎ប៍]៎

យេគេចំ, តេគេត្ត ព្យាលេជារជស្សតេ បសត្តាគេកសត្វចក្ខុយេចាឆិកតា, ភទ្ទញ្ញា តត្ថិបរិតោព្យត្តយញ្ញតិទុកចរេសគ ជស្សត្តោ “យេស”ត្តិអាឌិកាចារិយមាហ៎ តត្ថ យេសត្តិ អតិយមុត្តិសា, យេហិតិ អត្ថេ៎ យេហិ គ សត្តិតា គ ទាសិកតា, ភាភាសត្តាភចុត្តិតិបិ ឧកត្តគយេគ ឧកស្មិំ សត្តាគេ គ ចាសិតា គបរិកាចិតាតិ ចុត្ត តេហាតិ៎ កា សា? បញ្ញា តេហព្យាបិជព្យចិរេចកទុបិ៎ កិឌីសិតិ អាហ “អគេកសត្វត្តទាចិតា”តិ៎ អគេកស្មិំ តិបិជកតក្កព្យាកណលក្ខណសត្វាឌិកេ សត្វត្ថុទេ ចុចិតា សចតឆារណាឌិចរេសគ បរិចិតា សាឃំ បញ្ញា យេសំ គ សត្តិតាតិ បកតំ៎ ឧតេតិ មចាសុត្តិគុតំ គិយយចចតំ៎ សម្មោហក្ខាហតាតិ មចាចុត្តាមាតិសយចតិមា បញ្ញាមាកាចតោ ពាលប្បតេត្តគ យោតោគ អត្តាហតា ចិរសរេគ បហតា, ឧចសត្តិតា ហោត្តិតិ អធិប្បាយោ៎ មតោ ឧចំ, តស្មាបិ កិត្តិបិ តេហព្យាបិជព្យទុបំ ឃំ កិត្តិជេច អត្ថាភាតិយោជកតាឌិសព្យុបិជស្សស្សាតិប្បមបជិលក្ខិចិរេចកបញ្ញាតិ- សមាលិរេគគ ភាចព្យត្តិ, គ ជាគត្តិព្យត្ថេ៎ មតោ អាលសិមាឌិជាសលេសបរិក្កហោបិ សតោចទិមសេចគចរេសគ សិទោចិកិល្លាឌិសព្យុបិជបត្តជម្ពុជ្ជបទាមភោ ចិរទគបិ កាលេគ ភាភាចិឆសត្តក្ខកាតបរិចមពាលេគ បប្បោតិ តាឌិសំ បញ្ញាចេយត្តិឃំ៎ តេគេចាហ ភកចា –

“និហីយតិ បុរិសោ និហីនសេវី,

ន ច ហាយេថ កទាចិ តុល្យសេវី;

សេដ្ឋមុបនមំ ឧទេតិ ខិប្បំ,

តស្មា’ត្តនោ ឧត្តរិំ ភជេថា”តិ [អ. និ. ១.១៩]។

យតោ ឯតាទិសោ បញ្ញាវេយ្យត្តេន គុណទោសវិភាគវិវេចនេ អធិការី, នញ្ញោ តព្ពិបរីតោ បុរិសបសូតិ ឯវមេត្ថាធិប្បាយោ។ វុត្តោហា អត្ថវិសេសោ។ តេនាហ “កិំ តេហិ បដិសុស្សូសា, ឯវំ នត្ថិ គុណិហា”តិ។ វុហាតិ វុយ្ហស្មិំ លោកេ ឯវំ ជនានំ គុណំ កាតព្ពា បដិសុស្សូសា បដិបរិចរិយា នត្ថិ, តេហិ ជនេហិ យថាវុត្តនយេន បញ្ញាវេយត្តិយសមាគតិញ្ញេហិ កិំ បយោជនំ, លេសមត្តម្បិ នត្ថិ, អនធិគតាយេវេត្ថ ឧទេតិ អធិប្បាយោ។ វុទានិ ព្យតិរេកមុខេន អាហ “ឯវ”ន្តិអាទិ។ ឯវ បុព្ពេ កតបុញ្ញតាទិសម្បត្តិសម្បន្នា តប្បាទរវេហិ តេសំ គុណំ បដិសុលីហិ វិកិណ្ណា វិភត្តា កថិតា, តេន សាធុ យថាវុត្តនយេន បញ្ញាវេយត្តិនយេន អភិញ្ញាតា សង្ខាតា ឧច វិវេកិនោ ទោសេយ្យាបិទេយ្យគុណទោសវិភាគនិយមនបញ្ញាសម្បត្តិសមង្គិនោ ហោន្តិ, តេនាយេវេត្ថ គុណទោសវិវេចនេ អធិគតាតិ អធិប្បាយោ។ សា ចាយំ គុរុបដិសុស្សូសា វិសិដ្ឋានរេន ករណីយាតិ ចក្កវុត្តិយា តទត្ថាយ សាធុជនេ និយោជេតិ។

៣-៤។ ឯវ សកលសត្ថបរិចិតញ្ញាណបដិភា យតិ ទោសមាទោបយន្តិ, តេសំ តន្ទោសនិរាករណំ វិនា បនេសាធនោវាទនយេនេវ បណ្ឌិតមានីនំ ចេតស្សាគុរុករណំ ចក្កវុត្តិយា ជនស្សេត្វា ច តំទ្វារេនេវ អត្តនោ អនញ្ញសាធារណគុរុការវំ សាធុជនេហិ បរមាទរេន សម្បាទេតព្ពមិតិ ជនស្សេតុំ “ឯវំ...បេ... កតោ”តិ គាថាទ្វយមាហ។ អនេកសត្ថានំ តិបិដកតក្កព្យាករណាទីនំ អនេកេសំ គន្ថានំ អត្ថេ តត្តត្តសត្ថតអត្ថត្ថេ ឧចិតា សវនាគ្គហណធារណាទិវសេន បរិចិតា បញ្ញា សុតមយា បញ្ញា ឯវំ ឯវហិ ន សម្ពិតា, ចិន្តាមយក្កលោ បវត្តិយាការេបិ ឧបចិតសម្ពុហភាវតោ, បុព្ពកាលិកបញ្ញាយ អបរកាលិកបញ្ញាយ អនន្តរអាសេវនាទិបច្ចយលាភតោ អវត្តពាហុល្លបវត្តិតោ វា សម្ពិតញ្ញាបិ ន ទាសិកតា។ ឧតេ ច្រានិសបញ្ញាបដិភរហិតា ព្លេយ សមេយ្យាហគ្គាហតា បញ្ញាបដិភាភាវតោ ពាលព្យត្តន មោរហេន វិសេសេន បហតា ឧច កិញ្ចិបិ ទោសេយ្យាបិទេយ្យំ នាចញ្ញត្តិ។ ន ឧតេ អនេកេតិ ច, តេ ច តេ សត្តា ចេតិ ច, តេសមន្តរមិតិ ច, តស្មិំ ឧចិតាតិ ច សមេយ្យហេន អគ្គាហតាតិ ច វិគ្គហោ។ តេន វុត្តំ–

“គុណទោសមសត្ថញ្ញោ, ជនោ វិភជតេ កថំ;

អធិការោ កិមន្ធស្ស, រូបភេទោបលទ្ធិយ”ន្តិ [កាព្យាទាស ១.៨]។

តស្សេត្វា – អសត្តេញ្ញោ ឌេតា ក្យាលេងាសំ កធំ ចិកឌេតៈ តធា ហិ ទ្វបេកេងាបលឌ្ឍិឃំ តឹលបឹតាឌិទ្វបចិសេសាចេឆៅងតេ អត្ថស្ស អឌិកាទេរា អភិយុលកទលំ កិំ ទេហាតិ, ត កចទេត្យច, តស្ថា អទេតកសត្តេត្តទេកតសុបុសត្ថបញ្ញាចក្លុតា ៤ច ក្យាលេងាសចិទេចចត់ កចតិ, តឌការេច ត កចទេត្យចៈ ទ្វាឌេយេច ចុដ្ឋេត–

“សត្តេត្ត សត្តេតាទេឃេច, ក្យាលេងាសចិទេចចត់;

ឃំ កទេរាតិ ចិតា សត្តេ, សាហសំ កិយទេតាឌិក”ត្តិៈ

តស្សេត្វា – សត្តេត្ត ក្យាលេងាសចិទេចចត់ សត្តេតាទេឃេច ទេហាតិ, សត្តេ ចិតា សទេត្វាឌិតតាឌិសបញ្ញា ចិតា ឃំ កទេរាតិ ក្យាលាក្យាលចិកាក់ កទេរាតិ, ឃំ កទលំ អត្តិ, អទេតាឌិក់ សាហសំ កិ អាសុំ កិរិយា អត្ថុបបរិក្លួតកិរិយា តទេត្វចៈ

ត្អូហ ត្អូយស្ថំ ទេលិទេក ទេឃសំ អកតបុញ្ញាត់ ឌេតាត់ ក្យុទ្វត់

“បិទេឃា កទ្វ កាចតឹទេឃា,

ចត្តា ច ចចតក្លុទេយា;

កយ្ហិទេញ្ញា កធំ កត្តា,

ទេតា ចា’ដ្ឋាទេត តិទេឃាឌេកា”តិ [អៈ តិៈ សិៈ៦សិ]ៈ

តិឌ្ឍិដ្ឋក្យុទេលាទេបតាត់ អាចរិយាត់ កាតត្តា បិឌេសុស្សុសា បិឌេបរិចរិយា តត្តិ, ទេតហិ កិំ បទេឃាឌត់ៈ ទេឃ កតបុញ្ញា ឌេតា តប្បាឌេទេឌាកិណ្ណា ទេតសំ ក្យុទ្វត់ បិឌេទេឌេហិ កចត្ថិតា, ទេតច សាធុ ឌេតា ៤ច ចិទេចកិទេតា កល្យាណមិត្តក្យុទ្វុបិសតាហិ អឌិកតចិសិដ្ឋចិទេចកតុឌ្ឍិទេតា កចត្តិ, ទេត ៤ច ចិទេចក់ ឌាតត្តិតិ ការេចាៈ ទេសាតុមិដ្ឋា សុស្សុសា, តំ តិស្សាឃ កត្តត្តាបិឌេបរិចរិយាបិ តឌត្តិឃា សុស្សុសា តាឃ ទេហាតិៈ បិទេឌសុ សុស្សុសាតិ ច, ទេតសំ បិឌាតិ ច, ទេតសុ ទេឌាតីតិ ច, ទេតហិ ឌ្ឋកិណ្ណាតិ ច ចិក្កទេហាៈ សិស្សាត់ សកលិកិតុឌ្ឍិឃា ក្យុទ្វុបចិតាឌ្គត្តា អត្តទេតា ក្យាលទេតា អឌិកតទេរាទេឃច ទេសចិតត្តាៈ ចុត្តត្តិក្យាកកចតា –

“តិហិឃតិ បុរិទេសា តិហិតទេសចិ,

ត ច ហាវេឃឆ ពកាធិ ឋាល្យវេសចិ;

វេសដ្ឋ យុបតយំ ស្តេតតិ លិប្យំ,

តឋ្ឋា’ត្តតោ ស្តត្តទិតទំ កវេឌឆា”តិ [អ៑ តិ៑ ១៑១៤]៑

៤៑

ពន្ធតាងពតិក្លិត្ត-វេតត្តចិត្តា ពចិដ្ឋតា;

ឃំកិត្បិ ទចឃវេត្ត’តំ, ត ចិយស្សាពទំ បទិ៑

៥៑

វេតវេឃ’ច បដិកាចវេត្តា, វេសា’ច ពវេត្ថា សចិយស្សឃា;

វេឃត វេតាវេសត្តិ ចិញ្ញាវេឃ, តត្វាប្យ’ចិហិតាគទា៑

៤-៥៑ ឲចវេយត្វាត្តឃញ្ញតិវេទកចវេសតាធិកវេត ជវេស្សត្វា ព្ភគាតិ “កិំ អយ្យាកំ ពន្ធតាងពបរិចឃាការវេចទចតាចិវេសសាកិវេឃាវេកាបដតិតបរិស្សវេយតា”តិ ព្ភលិតចុត្តិវេតា វេសាតុដវេត សយុស្សាវេហតិ “ពន្ធតាងកា”តិអាគិតា៑ ពចិប្បវេឃាកសន្លាវេតា ពវេត្ថាច ពចិវេតា ព្ភគត្តិ ពន្ធំ៑ យុត្តកាគិចាព្យស្សយុត្តិកាព្យចឃចសកាចា អត្តទចាព្យសយុគាឃសយ្យត្តំ ចុត្តឌាតិវេកគកិត្តំ បដ្ឋយឃំ ពដ្ឋយឃំ បដ្ឋពដ្ឋយឃំ ចយ្យតាយពត្ថា, យហាចាព្យន្ទុបំ យហាពន្ធត្ថា, តំ បត យហាពន្ធំ សវេក្កហិ សក្កតាយវេពហិ បរិវេច្ឆគចិវេសវេសហិ ពត្ត្យវេត ពរិឃតិតិ សក្កពវេត្ថាតិ បចុច្ចតិ៑ តស្ស តុ លក្ខណំ “សក្កពត្ថស្ស យុតំ ព្ភដ្ឋាឃឹសតំ ឃិឃា បណាវេយា ចា ពត្ថសយ្ឋត្តិវេតា ពស្សចិ អត្វស្ស តិវេច្ឆវេសា ចា”តិអាគិតា អវេតពឆា ចវេល្ហត្តិ៑ តំ ឃឆា?

“សក្កពវេត្ថា យហាពន្ធ-យុច្ចវេត ត្វស្ស លក្ខណំ;

បណាវេយា ចត្វតិវេច្ឆវេសា, អាឃឹសាបិ ច តយុតំ៑

ឥតិហាសកថុព្ភូតំ, សន្តសន្និស្សយម្បិ វា;

ចតុវគ្គផលាយត្តំ, ចតុរោទាត្តនាយកំ។

បុរណ្ណវុតុសេលិន្ទុ-សវិតុទយវណ្ណនំ;

ឧយ្យានសលិលក្កីឡា, មធុបានរតុស្សវំ។

វិប្បលម្ភវិវាហេហិ, កុមារោទយវឌ្ឍិហិ;

មន្តទូតប្បយានាជិ-នាយកាភ្យុទយេហិបិ។

អលង្កតមសំខិត្ត-រសភាវនិរន្តរំ;

នាតិវិត្ថិណ្ណសគ្គេហិ, បិយវុត្តសុសន្ធិភិ។

សព្ពត្ថ ភិន្នសគ្គន្ត-ឧបេតំ លោករញ្ជកំ;

កព្ពំ កប្បន្តរដ្ឋាយិ, ជាយតេ សាលង្កតី”តិ [កាព្យាទាស ១.១៥ – ១៩ គាថា]។

តត្ថ ឥតិហាសកថុព្ភូតន្តិ បុរាវុត្តកថាសន្និស្សិតំ។ សន្តសន្និស្សយន្តិ ឥតរេសោភនាធិករណុណ្ណាទចរិតាទិនិស្សយំ វា។ ចតុវគ្គផលាយត្តន្តិ ធម្មាទិចតុវគ្គផលាយត្តំ។ ធម្មោ នាម អព្ភុទយនិព្ពានហេតុកោ។ អត្ថោ នាម វិជ្ជាភូម្យាទីនំ យថាញ្ញាយមជ្ជនំ, អជ្ជិតានញ្ច រក្ខណំ។ កាមោ នាម តិរេឃា ចិសេឃា បេឃាគោ។ មោក្ខោ នាម សព្ពសំសារទុក្ខនិវត្តិ។ ចតុរោទាត្តនាយកន្តិ ឧស្សាហសត្តិមន្តសត្តិបភុសត្តិយោគេន ចតុរោ កុសលោ ធាកាតិសយាទិយោគេន ឧទាត្តោ ឧទារោ នាយកោ វិបក្ខោ, បដិបក្ខោ វា យស្ស, តំ។ មធុ នាម សុរា។ វិប្បលម្ភោ វិរហោ។ មន្តោ នីតិវេទីហិ សហ ការិយនិច្ឆយោ។ ទូតោ សន្ទេសប្បវេត្តា បុរិសោ។ បយានំ សង្គាមាទិនិមិត្តគមនំ។ អាជិ សង្គាមោ ច វិគ្គហោ។ អសង្ខិត្តរសភាវនិរន្តរន្តិ អសំខិត្តា ពហុត្តា រសា សិង្គារវីរាទយោ, ភាវា រតិឧស្សាហាទយោ, តេហិ និរន្តរំ បុណ្ណំ។ បិយវុត្តសុសន្ធិភីតិ បិយានិ សុតិសុខានិ វុត្តានិ ឥន្ទវជិរាទីនិ អញ្ញមញ្ញសម្ពន្ធសង្គតាយ សោភនា សន្ធិ អញ្ញមញ្ញសង្គហា យេសំ សគ្គានំ, តេហីតិ។

បុតបិ ឃឆាចុទេ្ចសុ អទេ្ទសុ តករចណ្ណតាឌឹសុ កិច្ចា ឃឆាឃយ្កចំ យឆុបិតាឌិរហិចយិ្យ ចក្ខាត់ យទេតា ររេ្ចាតិ ្ចបិឌិឃទេចច ឃត្តិតិ

ឌទេឃ្សុចុយាហ–

“កគ្គំ ត ក្យស្សុចទេ្ចហិ, ត្យតយប្យ្យ ទេកហិធិ;

ចត្លូរយ្យដា ចគ្គា, កាយយាទាឆឃត្តិ ទេដ”តិ [កាប្យាគារ ១.១០]់

បុតបិ –

“ក្យលទេចា បឌយំ ចត្វា, តាឃត់ ទេចត ឃត្តទេតា;

តិទាករលយិទេ្ចឃ, យទេក្កា បកចិសុគ្គទេរា់

ចំឃចឹរសុចាឌឹតិ, ចណ្ណឃិត្វា ទិបុឃ្សុបិ;

ចគ្គឃា តាឃក្យក្កិស-កឆតគ្គា សុទេលចិ ទេតា”តិ [កាប្យាគារ ១.១១ ១១ កាឆា] អាហុ់

ឃគ្គទេយ្យចំ ឃគ្គយ្យាយចរឃបិតឃរឃហឌឃាត់ ឃយ្យប្យលិបចិបុលចិឃប្យទេចទេយាបគ្គចកគ្គតាឌកបទេឃ្លាត់
ឃចចឆទិចឃគ្គាទិចទេចតកាឌតាត់ ឃប្យុទិឃាត់ កិ ហឌឃទេលទេកាបឌតិចបទិឃ្សុទេយទេតចិ ចឌត្យ្យបទេយទេចាបឌឃ្សិចត្តិ់

តាឌកំ តាយ ករចាឌិតាឌ្យឃទេត្ត តាតប្យការតិទ្សបិចទ្សបំ កប្យំ, ចំលក្ខទេលាកទេឌឃក្ខចលក្ខលាតិ បករលាឌឹតិ តច ទ្សបកាតិ់ តាឌិកា ច
ឲទេត្តចាចទុឃ្សត្តិ់ កគ្គគ្គា តាឌកគ្គា, ទេចសុ តិក្កិត្តំ ឌបិចំ ទេតត្តគ្គា ចិត្តគ្គា ទេឃហឹតិ ចិក្កទេហា់ ទេក ទេច? កចិទេតា់ ចត្ត
តិក្កិត្តទេតត្តចិត្តចឌទេតត សុចឃ្សុ ចិត្តតគ្គា ្ចាហារបិហយុទេលត ឃឆក្កហិចតិឃាយំ, អចិបឹចត្តិត្ថឃត់, តិត្ថិចឃ្សុ កាចតា,
តិទត្តទាកិទេឃារទេកា ច ឌឃ្សិទេចា់ កគ្គតាឌកចឌទេតត សុចំ, ចិត្តិចំ, កាចិចគ្គា ឌឃ្សិចំ់ សុទេច ឌឃ្សិទេច ចត្តិឃ្សុឃំ សុចយឃទាលយិ
ឌឃ្សិចទេយច ឃិឃាតិ់ “កគ្គតាឌកតិក្កិត្តទេតត្តចិត្តា”តិ ្ចយិតា សុចចិត្តាកាចតាត្យក្កទេយត ឃយ្យាឌិចបគ្គាបិឌចាត់ កគ្គទេចតាឃ ឃាយត្តិឃំ
ឌទេឃ្សុចិ់ ទេហាតិ ហិ ចាឌិឃាត់ ចំសុចាឌិ ចត្តតកាទេលា់ ចុត្តចិព្យា–

“ឃាកាចិកិ ច បឌិកា,

ឃុតញ្ញា ឌាហុ តិមូល៍;

អយត្ថោ ឆាកិយោកោឃំ,

ហេតុ ហោតិហ ឌាត្ថេត”តិ [កាឡ្យាឌាឞ ១.១០១ កាធា]៓

ឃំរិក្ខ៉ីតិ អត្ថតោ ចិត្តារុឡ្យហំ ឃំរិក្ខ៉ិ ឌាត្ថឌាតំ៓ ឰយិតា បត អតិឃយចចតេត អត្ថតោ ពត្ថ អាឌរាកាចំ ឌឹបេតិ៓ រចឃត្តិ កទោត្តិ៓ ៩តំ តេហិ រចិតំ ឌាត្ថឌាតំ បរំ អច្ចត្តេបច ចិយឲ្យកទំ ត ហោតិ, តាឌិឞោបិឃឞយ្យត្តិឞយ្យត្តុស្ស ថ្កេបឃ្យឞយ្យត្តិឞក្កាចតោ អតច្ឆរិឃបេចាតិ អឆិប្បាយោ៓ ពត្ថ តេឞុ កព្ឆតាឌគោឞុ រចតាចិឞេឞ៩កត្តោបិឃក្ខតេឞុ អចិហិតាឌរាអបិ ឃុតាឌិចឞេត អកតាឌរាបិ ឃេ ឞប្បុរិឞា បញ្ញាចត្តោ ឃេត ឌាត្ថចិឞេឞេត ចិញ្ញ្ញា ក្យហឌោឞចិក្ខតោ ឞត្តញ្ញតោ បល្ហិតឌតេ តោឞេត្តិ ឰិលោត្តិ៓ តោឞេត្តិឃេច ហិ តេ តាឌិឞេ ឞាកាចិកិបឌិកាចិរហេបិ ៩តាឌិឞេឞុ អតេត្តឞុ ឃុតចិត្តាកាចតាចឞេត ចាឃយត្តា៓ ចុត្តញ្ញុ–

“ត ចិឌ្ឍតី ឃឌ្ឍបិ បុព្ឆចាឞតា-

ក្យហាត្យឌាត្ថិ បឌិកាតយត្ថុតំ;

ឃុតេត ចាចុ’ឞ្សហតេត្យបិឞិតា,

ឆុចំ កទោរតេឡ្យច កយប្យត្យក្កហ”ត្តិ [កាឡ្យាឌាឞ ១.១០៣ កាធា]៓

បឌិកាចត្តោ តេហឃ្យាបិឌេឃ្យបរិច្ឆេឌលក្ខណបញ្ញាឃ បញ្ញាចត្តោ តាយ, តេឃេច ឞប្បុរិឞា៓ ឞចិយឲ្យឃា “កិឌិឞាឃំ, តាឌិឞោបិឃត្តុររហិតាតយុំ ៩តាឌិឞោ ឌាត្ថេ ឞិឃា”តិ ចិយឲ្យឃេត ឞហ ចត្តុយាតោបិ៓ ឞោច ឌាត្ថេ តបេច ឌាត្ថត់ តាឌិឞោបិឃឞយ្យត្តិចិរហេតោបេឃ្យឞយ្យត្តិឃា ឞក្កាចតោ, តាញ្ញាតិ៓

៩-លិ៓ ឰឌាតិ កព្ឆតាឌគោឞុ អបរិចិតាតយប្យាកំ កត្តុរចតាឞកាចាចតៅឆោច ក្យតាតិ ឌួឞក្កត្ត “កព្ឆតាឌកា”ឌិកាឆាត្តុឃេត ឞយុស្សាហេតិ៓ កព្ឆតាឌកតិក្លិត្តតេត្តចិត្តា កព្ឆតាឌគោឞុ ឃុតាត្យលិកតចិត្តាកាចតាចឞេត ធបិតតេត្តចិត្តា កចិឌ្ឍតា កព្ឆការកា ឃំ កិក្ខ៉ិ អត្ថតោ អកិយតំ រចឃត្តិ កទោត្តិ, ៩តំ ឌាត្ថត់ បរំ អតិឞឃេត ត ចិយឲ្យកទំ អច្ឆរិឃកទំ ត ហោតិ, តិរត្តុរាកិឃោកតោ ឞិតេត្ថ្លាបិឃម្បុលបញ្ញាឞយ្យឌាឃ ថ្កេបឃ្យក្ខតាកត្តុឞច្ចុរលំ កចតេឡ្យចាតិ អឆិប្បាយោ៓ កចិតោ ឰឌំ កព្ឆត្តិ ច, តឌកស្ស ឰឌំ តាឌកំ, តច្ចុកីតាឌិ៓ ឰឆ បត តប្បុឌិបិឌកកឆាបកាឞកកត្តោ តាឌកំ តាយ៓ កព្ឆញ្ញា តាឌកញ្ញាតិ ច, កព្ឆតាឌគោឞុ តិក្លិត្តំ តេត្តចិត្តំ ឃេហីតិ ច

ចិក្កហោ។ ឃេ ឌតា តត្វ តេស្ង ពន្តាតាឌពេស្ង អចិហិតាឌទាបិ វចតឆារលាឌិចវេត អកតវម្ពុយា ឲច ចិន្ត្មា ឃេត ពត្វរចតាចិវេវេត តោវេត្តិ ប៊ីលេត្តិ, តេឃេច បដិកាចត្តោ បដិកាតវប្លាតបញ្ញាចត្តោ កចត្តិ។ វោច ជាន្ត្លោ វចិយឡឃា អន្ញោរំ ក្តបព្ទយាតចិយឡឃេត វហិតោ។ បដិកា ឲតោរំ អត្វិតិ ច, វហ ចិយឡឃេត ចត្តតីតិ ច, អចិហិតោ អាឌទោ ឃេហ៊ិតិ ច ចិក្កហោ។ ជាហិរវត្វាកិឃោកាការចបិ បុត្តចាវតាការចបិ ឡហ តិរត្តរាកិឃោកំ ពទោត្តា តាឌិវវាយត្វិឃំ វាឆេតីតិ ចុត្តិ ហោតិ។ ចុត្តជិក្បា–

“ត ចិន្ទតី ឃន្ទបិ បុត្តចាវតា-

ក្យលាត្យជន្លិ បដិកាតយត្កុតំ;

ឃុតេត ចាក្យ’ឃ្យហតេត្យបិរិតា,

ឆ្យចំ ពទោតោ្យច ពយប្យត្យក្កហ”ត្តិ [កាត្យាគារ ១.១០៦ កាថា]។

តឃ្យត្វោ – ឃឌិ បុត្តចាវតាក្យលាត្យជន្លិ អតីតឌាតិឃា បរិចឃចាវតាក្យលឃ្យ អត្យជាលប្យគាតចវេត អត្យជាន្លោ ឃឃ្យត្វិ, តាឌិរំ អត្កុតំ បដិកាតំ ត ចិន្ទតិបិ, តចាបិ ឃុតេត វចតេត ក្តឃ្យហតេត បក្យលពលោឌិចាក្យឃ្យហតេត ចា ក្តបិរិតា ពតក្យរុបិវតា ចាចា ពយបិ អត្យក្កហំ កិត្តិ្ឋបិ បញ្ញាបិឌចំ ឆ្យចំ ឲពត្តេត ពទោតិ ឲចាតិ។

ឲត្វ ពន្តំ តាយ ឃ្យត្តពក្យលកាឌិចាក្យចវេត ច អចឃចវការចហិ តោរំឃេច អត្តុរចាក្យាចឃចវឃ្យហិ បរិប្យណ្ណំ ចុត្តចិវេវហិ បកេឌកតំ ពោចល់ បឌ្ឌយឃំ ចា ពឌ្ឌយឃំ ចា ចយ្យុតិក្យាតបឌ្ឌពឌ្ឌយឃំ ចាតិ យហាចាក្យវការចេត ច តិក្ខតិ។ តាឌពំ តាយ ករតាឌិតឌវត្វាពតតាតប្យពារឌឃ្យិតវកាចំ។ ពន្តាត្ឋា ឡលេឆ ឌឃ្យិតលក្ខលតោ ឲពឌេវឃ្យត្តប្យពលោឌិតចទ្វបកាតិ ច តាឌិកា ច កចត្តិ។ ពន្តាលក្ខលំ បត ឲចំ ឌក្ខន្តាំ–

“វក្កជាន្លោ យហាពន្តា-ឃ្យត្ឋតោ ត្វឃ្យ លក្ខលំ;

បលោយា ចត្វិតិខ្គេវា, អាឃឹវាបិ ច តយ្យុលំ។

ឡតិហាវពត្យត្កុតំ, វត្តវត្តិឃ្យឃយ្យិ ចា;

ចត្យចក្កបលិឃត្តំ, ចត្យទោគាត្តតាឃពំ។

បុរណ្ណាចុពុរេសលិត្កុ-សចិព្ងាគឃចណ្ណាត់;

ក្ខញ្ញ្យាតសលិលក្កឹញអា, យឆុបិតរពុស្ស្យចិ៍

ចិប្យលប្គុចិចារេហហិ, ក្យុយារេរាគឃចន្លិហិ;

យត្តួឆ្នពប្យឃាតាឌិ-តាឃពាក្យ្ជុគេឃហិបិ៍

អលង្កួពយសំលិត្តួ-រសកាចតិរត្តួទំ;

តាពិចិត្លិណ្ណាសេក្កុហិ, បិឃចុត្តួសុសត្ថិកិ៍

សព្ទាត្ល កិត្អុសក្កុេត្តួ-ហុរេបត់ េលិកាពរព្ញ្ញុាក់;

ពន្ទាំ ពប្យត្តុរន្ទ្ធាឃិ, ឌាឃេព សាឆ្ចុលង្កួពី”ពិ [កាញ្យាគាស ១៎១៣ – ១៥ កាឆា]៍

ពស្ស្យេត្លា – សក្កុពេត្ល សក្កុសន្ត្ឋេពហិ បរិេឆ្ឆគចិេសេសហិ ពេត្ល “យហាកន្ទា”ត្តិ ក្ខុច្ចេព៍ អស្ស្យ លក្ខ្ឋល់ ពុ ចុច្ចេពពិ សព្ទេត្ល កាពក្ខ្លិេកាញអកតេឃត ពយុល់ ពស្ស្យ ពន្ទាស្ស្យ អាឌិ បត បណាេយា េគចពាតយស្ស្យត់ ចា, ចព្ទុតិេទ្ធុ៍សា –

“អត្ត្យ្យុត្តរព្យ៉ា ឌីពិ េគចពាព្ទុ,

ហិយាលេឃា តាយ តកាឈិរាឌ?;

បុ្ធចាបេរឌ ចារិតិឈឹ ចិកាហ្យ,

ស្ថ៍ព? បឆិឈសា ព្ទូច យាតគណ្ណ?” [ក្យុយារសប្គុច ១៎១៍]៍

ព្ទុច្ចាឌិពន្ទុសព្ទ្លិេតា ពស្ស្យចិ ចព្ទុេតា គស្ស្យត់, អាសឹសាបិ “យឃ៉្យាបឹណាឃព់ យត” យិច្ចាឌិព្ទុព្ទុាសឹសត់ ចា កចពិ៍

ឰតិហារសកទុក្ខាតំ បុទាចុត្តកេធារសត្តិស្សយំ ចា សត្តសត្តិស្សយយ្យិ សោកតាតយ្យិ ទាឌចទិយាឌិតិស្សយំ ចា ចត្យចក្កចលិយត្តិ

លេិកិយលេិក្យត្តទស្យលការលំ ឆយ្យេា, ចិន្ត្រាក្សយិអាឌឹត់ សត្ថុយោ, សត្ថិតាត់ ទក្លា ច អត្វោ, អបិយសំចត្តតិកបញ្ចាកាយក្យលាសង្ខាតា

ការយា, សត្ថាទុក្លា តិចត្តិហេត្យ យោក្លា ចាតិ ចត្យចក្កចលិឌឹត់ ចត្យទោឌាត្តតាឃក់ ក្ស្សាហសត្តិយត្តសត្តិបក្សសត្តិយោកតា ចត្យទោ

ឆក្លា ចាកាតិសយាឌិយោកេត ក្ឆាទោត្តា ក្ឆ្យអាទោ សបក្លា, ចិបក្លា ចា តាឃកោ ឃត្វ, ចំ ឃចាទុត្តិ បុទល្លាទុត្យសលិត្ត-

សចិត្យឆឃចល្លាត់ បុទ់ តកាទ់, អល្លាចំ សាកាទ់, ក្ត្យ ហេយត្តចសត្តាឌិក្ត្យ, សលំ បត្ថាតា, ឰត្តសចិត្យឆយោ ចត្តស្យទិយាត់ ក្ឆយោ ចាតិ

ឰយេសំ ចល្លាត់ ឃត្វ, ចំ៉ សចិតាតិ ៩ត្វ ត្យបត្ថឃត្តោ៉ ក្ឃ្យាតសលិលក្តិឮអាយឆ្យបិតទត្យស្សចំ ក្ឃ្យាតកឹឮអាស្យទាបិតទតិកឹឮអាសង្ខាតា

ក្ស្សចា ឃត្វ, ចំ ចិប្យលយុក្ខិចាហេតិ ឌាទាចិយោកឌារបទិក្កហេតិ ច ក្យយាទោឆឃចឌ្ឌិតិ ក្យយាទុប្បត្តិក្យយាទចឌ្ឌឹតិ ច

យត្តត្វតប្បឃាតាឌិតាឃកាក្សឆយហិ តឹតិឌាតតបញ្ញា យត្តោ, សត្តាតការកោ ត្វតា, ឃុដ្ឋាកិកយត់ បឃាត់, ឃុដ្ឋសង្ខាតា អាឌិ,

សបក្លតាឃកស្ស អកិចឌ្ឌិសង្ខាតា អក្សឆយោ ចាតិ ឰយហិ អលក្កតំ សខ្ចិតំ អសំលិត្ត...យប... ត្តទ់ អសំលិត្តា ចិត្វទោ ទសា សិក្កាទោឆយោ

អដ្ឋ កាចា ទតិក្ស្សាហាឆយោ ចាតិ ឰយហិ តិទត្តទ់ ចិត្តិល្លំ បិឃចុត្តស្យសត្តិកិ ស្យតិស្យកកោហិ ឰត្តចឌិទាឌឹហិ ចុទត្តហិ

បុត្តាបទសត្តុបទិច្ឆេឌតាឃ សោកតា សត្តិ ឃេសំ សក្កាត់, តោហិ សត្តាត្វ សត្តាទិ បទិច្ឆេឌ កិត្តសក្កត្តហិ កិត្តសក្កា បទិយោសាតា ឃេសំ,

តោហិ តាតិចិត្តិល្លាសក្កហិ តាតិចិត្វាទសក្កសង្ខាតោហិ បទិច្ឆេឌហិ ក្សេបតំ ឃុត្តំ សាច្ឆលក្កតិ សោកតាលក្កាទចត្តិ កញ្ចិ លេិកាទញ្ញាក់ ចំ

សយាត់ កប្បត្តទដ្ឋាឃិ កប្បតិទត្តទដ្ឋាឃិ កប្បត្តទ ឆាឃិ ចា ឌាឃតោ៉ ៩ត្វ យឆ្យបិតាឌិទហិតបុទចល្លាតាឆយោបិ តញ្ញាត់ ចិត្តំ អាទាឆតិ

ចេ, ចំប្យដ្ឋិ៉ ចុត្តឌិប្បា–

“កញ្ចិ ត ទុស្សតក្កហិ, ត្សតយប្យព្រ កោហិចិ;

ពត្តក្កសប្យឌា តញ្ញា, កាយយាទាឆឃត្តិ ចេ”តិ៉

តស្សត្វោ – អព្រ ឰយេស្យ កញ្ចត្តក្កស្យ យញ្ញ្យកោហិចិ អក្កហិ កោហិចិ អចឃចេហិ ត្សតយបិ ក្តាតយបិ, តិសដ្ឋោព្រតញ្ញាចេ៉ កញ្ចិ ត ទុស្សតិ, ចំ

បត អទុស្សត់ ពត្តក្កសប្យឌា ទចិតបុទចល្លាតាឌិអក្កសប្យឌា តញ្ញា កញ្ចាញ្ញា ឌចេត កាយំ ឰច្ឆាត្សុប់ ចេ អាទាឆឃត្តិ, ៩ចំ សត្តេ កចតិ៉ បុតបិ

តាឃកចល្លាតាស្យ សបក្លតាឃកំ ចល្លាត្វ តោត តិទាកទលកាចយ្យិ៉ តោ ចេ, បត្ថត្តិកំ ចល្លាត្វ អត្តតោ តាឃកោត តស្សាកិកចតយ្យិ

ចល្លាត្យំ ចដ្ឋតិ៉ ចុត្តឌិប្បា–

“ក្យលាតា បឆយំ ចត្វា, តាឃកំ តោត សត្យតោ;

តិទាកទលយិច្ឆ្វស, យក្កា បកតិស្យត្តទោ៉

ចំរបឹរឃុតាឌឹតិ, ចណ្ណឃិត្វា ទិបុឃ្សបិ;

ពជ្ជឃា ភាឃក្យក្កិរ-គឆភញ្ជា ឃុរលតិ រភា”តិ៍

ប័៍

ពរន្ត្រា ច ភាយ បទ្ធត្វា, រហិតា រគារចជ្ជិតា;

បជ្ជគជ្ជចិមិឃ្សាត់, រករគភា’ឃំ តិឆា ករច៍

ប័៍ ឲចរយរពហិ រយាឲុជភរយុឃ្សាហត់ ឥរឃ្សត្វា ព្ទឥាតិ គត្វុមិត្ថិតពរន្ត្រាតិ ចុត្តំ ពត្ថុឃ្ស លក្ខណំ គត្វុយាទករព “ពរន្ត្រា ចា”តិអាទិ៍ រគារចជ្ជិតា រគាររហិ បទ្ធតិឃ្សិរពហិ, អត្វតិឃ្សិរពហិ ច ចិររារឆហិ ចជ្ជិតា បរិច្ឆត្វា, រព ចា ចជ្ជិតា រឃហិ, បទ្ធត្វា រហិតា ឲកឹក្ខតា៍ ចុត្តលក្ខណា រឃហិ រព បុព្វាចទិរឃហិ រហិតា ចុច្ឆត្តិ៍ រហិតាត់ ការចា រហឥឃហិលហិគការណំ ឃាឆ្ញ ឃាហិឆ្វ៍ ព្ទតិ រគារចជ្ជិរព រហិរព បទ្ធរត្វ បរិទ្ធការចត អត្វុចឌិត្វា ពរន្ត្រា ភាយ រកាចចុត្តិចដ្ឋចុត្តិអលដ្ឋារចុត្តិចររភ តិចិរឆាបឹតិ អប្បរិទ្ធំ ពត្ថុរទិទំ ចិឌឹឃរព ឃឆា “រឃា ក្យុល្លលឹ, រយា រឆចឥរត្វា”តិ៍ ចររទ្ធាចត្តពត្តរឃ្ស រយុច្ឆរឃា, កិច្ឆិតិ អរត្វា៍

ពត្វ ឌាតិក្យណព្រឹឃាឥព្ទលក្ខណា រទ្ធាភយរត្វ យុរព្យា ចត្យព្តិរឆា រហាតិ៍ យុព្យឃ្សត្វឃ្ស ចត្យព្តិឆត្វា តិចិរឆុ បរទ្ធុ ពព្វាចរកា ចត្យព្តិរឆា រហាតិ ឌាតិបរទ្ធា ក្យណបរទ្ធា ព្រឹឃាបរទ្ធា ឥព្ទបរទ្ធាតិ៍ តិចិរឆា ហិ បរទ្ធា ចាចរកា លក្ខលិរកា ព្យជ្ជរកាតិ ព្យាបិររករឥត៍ ព្យាបិររា ច ភាយ បទ្ធឃ្ស’ត្វប្បតឹតិកាទិត្វរយច៍ រយា ហិ តិចិរឆា យុរព្យា លក្ខរណា ព្យជ្ជាភរការចា រចតិ៍ ពត្វ ឌាព្យាឌិតិទត្តទត្វចិររឃា បទ្ធព្យាបិររា យុរព្យា៍ រយារឃច អកិឆាតិ ក្ខរត៍ តំព្យាបិរចា អព្យចហិពឌាព្យាឌិររកហិ ពយត្វំ យុព្យការចត រឃា ចឥតិ រការអាឌិរកា, រយា ចាចរកា៍ បទ្ធត្តទត្វចិរឃតិទ្ធិរដ្ឋា បទ្ធព្យាបិររា លក្ខរណា៍ យា ត្យចិឆា ឃុទ្ធា, ក្ខបចារមិឃ្សា រចតិ៍ ពត្វ ឃុទ្ធា ឃឆា “រកា យុច្ឆត្យ, យញ្ជា ក្ខរណ្ណរទត្តិ, គក្កាឃំ រឈារយា”តិ៍ ឲត្វ រការទត ចិររយត់ រកាត្តយាយញ្ញារយរចាច្ឆរព, ភ ត្យ រកាព្យត្តិ៍ ចុត្តពីព្យា–

“ចិររយឃ្ញភាកិឆា គរច្ឆ, ឈិណឃត្តិ ចិររយរត”តិ [កាព្យប្យការយ ត្យតិទិឃាល្លារយ អាគពត្យារឃា’ឃំ]៍

ឃាយញ្ញាឃ្ស ព្យាបគត្វា, អរទិទត្វា ច៍ ពត្វ ពត្ថភរយាចភាតិ ភ រយុក្ខចត្តិតិ អត្វរភា តិឃ្សឃក្ខតា រកាព្យត្តិ អាគឌ្ឋឹឃរព, ពឆា យញ្ជាភយុរណ្ណរទត់ ភ រយុក្ខចតឹតិ អត្វរភា ក្ខរណ្ណរទភព្រឹឃារិទ្ធត្វ យញ្ជាររយដ្ឋិរភា បុទិយា អាគឌ្ឋឹឃត្តិ៍ ពឆា គក្កាបទ្ធចាច្ឆឃ្ស ឌលប្យចាហឃ្ស រឈារប្យព្យាគទតា ភ រយុក្ខចតឹតិ គក្កាបទ្ធា អត្វរភាកិឆេឃ្យរឃ្សាឥគប្យចាហឃ្ស តិគដំ ពដំ លរក្ខតិ៍

ឧបចារស្សានេកប្បការត្តា ឧបចារេយិស្សា លក្ខណាប្បភេទសា និយំ។ យថា កត្ថចិ ការណេ ការិយមុបចរិយតេ, យថា “អាយុ ឃត”ន្តិ។ កត្ថចិ ការណការិយាភេទេន យថា “អាយុរេវេទ”ន្តិ។ កត្ថចិ ឧបមានេ ឧបមេយ្យមុបចរិយតេ, យថា “គោ វាហិកោ”តិ។ កត្ថចិ អភេទេន តេសំ, យថា “គោរេវាយ”ន្តិ។ កត្ថចិ តទាធារតាយ [តទត្ថតាយ (ក)] តំយោគេន វា, យថា “បដិបដ្ឋា កបល្លិកា បដិវេបិ”តិ។ កត្ថចិ តំសមីបត្ថា តំយោគេន វា, យថា “អចេតនាបិ ចេតនា អយ”ន្តិ។ កត្ថចិ សំសាមិសម្ពន្ធា, យថា “រាជសម្ពន្ធី បុរិសោ រាជាយ”ន្តិ។ កត្ថចិ អវយវេ សមុទាយោបចារេន, យថា “បដេកទេសេ បដសទ្ទោ” ឥច្ចាទិ។

លក្ខណាយ និស្សយោ សទ្ទោ លក្ខណិកោ។ ប្យញ្ជនសភាវោ បន បរបរិយាយោ សទ្ទស្ស តតិយោ ព្យាបារោ។ តស្ស និស្សយោ សទ្ទោ ព្យញ្ជនកោ។ ឥច្ចេតំ តិណ្ណំ សទ្ទានំ វសេន អត្ថោបិ តិវិធោ ហោតិ វាចកោ លក្ខណិយោ ព្យង្គ្យោតិ។ តត្ថ ព្យង្គ្យោយេវត្ថោ ធនិសត្ថោ ចុច្ចតេ។ តេនេវ បធានព្យង្គ្យោ ធនិ ឧត្តមោ, អបធានព្យង្គ្យោ មជ្ឈិមោ, អព្យង្គ្យោ អធមោ, ព្យង្គ្យំ វិនា ធនិ និព្ពិវេចា និយាតិ បុព្ពាចរិយានំ មតំ, សភាវវុត្តិ ធនិមាបិ ច និព្ពិវេចាតិ នាសង្កនីយោ។ យស្មា កវីនំ លោកវោហារកោសល្ល សភាវវុត្តិយេវ កថេតិ។ យោ ហិ សកលលោកវ្ដិតិ ន ជានាតិ, សោ កវិយេវ ន ហោតីតិ។

អនេន្ត តិវិធស្សាបិ អត្ថំ តានិ សទ្ទាវសានេន្ត សមុទាហរិស្សាម “មុនិន្ទ្រវទនម្ពោជ”ឥច្ចាទិ។ ឯត្ថ វាចនិសទ្ទស្ស សទ្ទព្យុប្បត្តិតោ អត្ថោ វាចុវេតោ។ វាចនី នាម វេវតា, តស្សា មាវ វេវតន្តំ នាទោរប្បតេ, តាវ តប្បតី អត្ថោ មនោសម្បិលាភអាសីសនា ន សិជ្ឈតីតិ វាចក្យបាយវន្តិមាយេវ វាចនិំ បាយមោនិព្យេកទេន វេវតាសទ្ទស្ស អារោបិតោវត្ថោ លក្ខណិយោ។ តថា វទនសទ្ទស្សាបិ មុខំ វាចុវេត្ថោ។ អម្ពោជសទ្ទស្ស សមារោបិតោវត្ថោ លក្ខណិយោ។ មនោសម្បិលាភស្ស ច អញ្ញថា អនុបបត្តិយា បស្សន្តាទិក្កមេន យថាក្កមាវវេវតសម្ពុវា អនាយាសេន វិវិត្តានេកសទ្ទត្តុបជិការេន កត្តុបរិសមត្តិសង្ខាតា យថិច្ឆិតត្ថនិប្ផត្តិ ហោតវេ, អយំ ព្យង្គ្យោ។ តញ្ញាវកា សទ្ទា វាវកលក្ខណិកព្យញ្ជកា ហោន្តីតិ ឯវំ សព្ពត្ថ សទ្ទត្ថវិភាគោ កាតព្វោ។

តទេវំ យថាវុត្តធាត្ថសរីរំ កតិវិធមិច្ចាហ “បជ្ជ”ន្តាទិ។ អយំ យថាវុត្តោ ធាត្ថោ ធាត្ថសរីរំ តិធា ភវេ តិប្បការេន និយា, នានិភិតំ នាប្បត្តំ កថំ? បជ្ជគជ្ជមិស្សានំ ភេទេន បជ្ជសភាវានីតំ វិសេសេន តិធា ភវេតិ បកតំ។ តត្ថ បជ្ជំ នាម អនេកាវិធេន វិវិតតុវេត្តាងយាវេព្យ លក្ខណំ និទ្ទិដ្ឋា វុត្តជាតិប្បភេទា វតុប្បទិកត្ថា និទ្ទិដ្ឋេតា មុត្តកាទីបិ វុត្តជាតិប្បការាវេវយេវ។ តេនេវេត្ថ តេសមេកស្សន្តំ តេសុ ឯកកាថា និដ្ឋិតត្ថា សប្បដានា កាវត្ថុវានិវេបក្ខា មុត្តកំ, ឯកក្រិយាការនេន អញ្ញមញ្ញសាបេក្ខា និដ្ឋិតត្ថា បវេច្ចកំ អនិដ្ឋិតត្ថា កាថា កុលកំ, នានានិត្តិយោ និត្តកិរិយោ សប្បដានា កាថា កោសោ វិយ ឋបិតា កោសោ, ឯកនិត្តិបទោសវានីកំ វណ្ណេតុំ សមុទាយេន បវត្តា និត្តក្រិយា កាថា សង្ឃាតោ, សោបិ វតុត្ថិធា បជ្ជប្បការោ យថាវុត្តសក្កធាត្ថាចាតិ វិញ្ញាតព្វំ។ គជ្ជំ នាម បិទសត្ថ្ខានិរហិតោ ស្យាទ្យន្តត្យាទ្យន្តប្បធានោ។ តស្ស ទ្វេ បការា អាខ្យាយិកា, កថាតិ។ មិស្សំ បជ្ជគជ្ជមយំ នាដកប្បករណាទិ, ចម្បុ ជាតកមាលាទិកា ច។

ប៉ៈ ឰទាតិ សញ្ញាភតាកិលិសឹតំ អលង្ការនិស្សិតំ ធាត្ថសរីរំ, សោច ធាត្ថាតិ អធិកតំ, “សោ គុណ្ឌលី, សោ វេចវេតា”តិ

បរិន្ទក្បុល្ទលិត្ថាត្វចារេគត អប្បរិន្ទស្ស រេចេគត្តត្តចិសាត់ ចិយ គេស្សេត្តា “ពេន្ទា”ច្ចាឌិយាហ៊ ពត្ថ ពេន្ទា តាយ ច ពាន្ទត់ បត៊ រេភាយចន្ថិតា សង្គត្ថតិស្សិតរេភាវេសហិ បរិច្ឆិត្តា, រេត ចា ចន្ថិតា ឲរេតហិ តាឌិសា៊ សហិតា អញ្ញាមញ្ញាត្ថុបរេត្វត សហកាចំ កតា៊ សង្គត្វា សរេទ្ធា, អរេត្វា ច៊ ឲចំបការេហិ ឮ ព្រាឌិសសង្គត្វាត់ ចិញ្ញាត់ ពុជ្ជិឌតកអញ្ញាមញ្ញាត្ថុបក្បាលសហិតាត់ ភារេចាតិ ចគតរេត្វត “សាហិច្ច”យិតិ ចគត្ថិ៊ សង្គត្វាតិ ឲត្ថ សង្គត្វាត់ កិំ តាតាកវេលត្ថិ? សរេទ្ធា បត អត្វប្បតីតិឃំ អត្ថរេភា យុត្យញ្ចាបរេំ លក្ខលញ្ចាបរេំ ញ្ចញ្ញាតសកាចញ្ចាបរេរេច្ចាតិ តិចិឆំ ញ្ចាបរេរេកេគត៊ កយរេតា ចាចរេកា លក្ខលិរេកា ញ្ចញ្ញាតរេកា រេចតិ តិចិរេឆា៊ ពថា អរេត្វាបិ ចារេច្ចា លក្ខលិរេយា ញ្ចរេញ្ញា រេចកិ តិចិរេឆា៊ អព្រ ឮ ចាចរេកា សរេទ្ធា អត្ថតា ឌីរេបតត្ថាយុត្យត្វស្ស ខាតិក្បលក្រិយាគត្ថរេកគេត ចតុត្ថិឆត្វា សឃយ្យិ ខាតិក្បលក្រិយាគត្ថសង្គចរេសត ចតុត្ថិរេឆា៊ ចាចកសង្គស្ស យុត្យញ្ចាបរេរា “អកិឆា”តិ ច រេចាហរិយតិ៊ រេសា យុត្យញ្ចាបរេរា ខាញ្ចាឌីហិ អញ្ចចហិតរេត្វច ចត្ថរេត៊ ពថា ហិ “រេកា តឹល់ បរេរេកា ចិសាលិ”ច្ចារេគា រេកាអាឌិសទ្ធាត់ យុត្យញ្ចាបរេរា រេកាបិណ្ឌតឹលបដបរេកកត្វសិក្ខិតិ គត្ថាត់ ចិរេសសតក្ខតខាតិក្បលក្រិយាគរេត្វច្ចច បចត្ថតិ, ត បត ខាញ្ចាឌីត់ តិស្សយក្ខតរេកាបិណ្ឌាឌីស្ខតិ៊ ទុត្តំ ហិ–

“ចិរេសញ្ញំ តាកិឆា ករេច្ឆ, តឹលាសត្ថិ ចិរេសសរេត”តិ [កាញ្ចប្បការេស ក្ខតិរិយាល្ខារេស អាកតត្វារេយា’ឃំ]៊

តស្សរេត្វា – ចិរេសសរេត ចិរេសសតក្ខតខាញ្ចាឌិយិឃ្យឹលាសត្ថិ តឹលញ្ចាបរេចតី អកិឆា យុត្យញ្ចាបរេរាច ចិរេសញ្ញំ គត្ថំ ត ករេច្ឆ ត បរិបុណ្ណាតីតិ៊

ខាញ្ចាឌីត់ តិស្សយរេកាបិណ្ឌាឌីកំ អកិឆា ត ចគតិ រេច, ឲចត្វា សតិ “រេកា កច្ឆតិ, តឹល់ តិចារេសតិ, បរេរេកា អាកច្ឆតិ, សិក្ខិ ឆាចតិ”ច្ចាឌីស្ខ ខាញ្ចាឌិចិសិដ្ឋរេកាបិណ្ឌាឌីត់ រេកាអាឌិសទ្ធស្ស កធំ ចាចកត្តំ យុជ្ជតីតិ? គត្ថាឆឹតខាតិក្បលាឌីស្ខ ទុរេត្វស្ខ តត្ថិសិដ្ឋស្ស គត្ថស្ស បរិយាយរេតា ចាចកត្វា៊ តិប្បរិយាយរេតា បត ស្វត្ថលក្ខលញ្ចាបរេរេស្សច ចិសរេយា៊ លក្ខលញ្ចាបរេរាបិ ស្វរេទ្ធា រូបធារេយិរេស្សាតិ ក្ខចិរេឆា៊ តត្វ ស្វរេទ្ធា លក្ខលញ្ចាបរេរា ខាញ្ចាឌិចន្ថិតត្វចិសរេយា៊ ពថា ហិ “រេកា កច្ឆតិ, តឹល់ តិចារេសតិ, បរេរេកា អាកច្ឆតិ, សិក្ខិ ឆាចតិ, យត្វា រូរេឈ្លរេសត្ថិ, កក្ខាឃំ រេឈារេសា”ញ្ចាឌីស្ខ ខាតិក្បលក្រិយាសិក្ខគត្ថយត្វាកក្ខាឌីត់ កយតាឌីហិ រេឈាកាសយុគ្គរេតា ខាតិក្បលាគរេយា អតិក្កមុ ឃថាក្កមំ កយតតិចាសតអាកយតឆាចរិតារេឈ្លសតរេឈាសាឌីត់ តិស្សយក្ខតរេកាបិណ្ឌាគរេយា បរាយសតិ៊

យិរេស្សា ឮ រូបធារេកគេត ពហុចិរេឆា៊ ពថា ហិ កត្វចិ ការេល ការិយបុបចរិយរេត, ឃថា “អាយុឈត”ក្តិ, ឲត្ថ អាយុចន្ទតការេលក្ខរេត ឈរេត ការិយក្ខតអាយុរេតា រេចាហារេរា អារេរាបិរេតា រេហាតិ៊ រូបរិបិ រូបធារេរា ឃថារេយាក់ រេយារេខតរេត្វា៊ អចំសកាច ហិ ចំសកាចារេរាបត់ រូបធារេរា៊ កត្វចិ ការេលការិយាតយរេករេគា, ឃថា “អាយុរេឃច ឈត”ក្តិ៊ កត្វចិ រូបរេយរ៍ញ្ជាបយាតាបធារេរា, ឃថា “រេកា តាហិរេកា”តិ៊ កត្វចិ រូបយារ៍តាបរេយញ្ចាតយរេករេគា, ឃថា “រេការេឃចាឃំ តាហិរេកា”តិ៊ កត្វចិ តគាឆារេតាយ តក្ខបធារេរា, ឃថា “បតីបទ្ធា កបល្លិកា បតីរេបរិ”តិ៊ កត្វចិ ក្រិយាសត្ថរេគ្គត ចំញ្ចបរេគរេសា, ឃថា “អចន្ទតិបិ ចន្ទតិ អឃ”ក្តិ៊ កត្វចិ

ឯសាយិសប្ពន្ទេន ឋិញ្ញបនេសា, យថា “រាជចល្លកោបិ រាជា អយ”ន្តិ៍ ពត្តថិ អចយនេ សយុគាយញ្ញបនេសា, យថា “បនេរិ ឥនេ្ទ”តិ៍ ព្ពយិភា យុនេលត ក្តបចារនេកនេគា ឥដ្ឌនេព្ពា៍ ញ្ញញ្ញាតសកាចញ្ញាបិនេរា ៧ច “ឆត”ន្តិ ច ចុទ្ធតិ, ពស្ស ពតិយញ្ញាបិនេស្ស ថិសនេយា ពាឌិសចាព្យនេយច ចាតិ ឥដ្ឌនេព្ពា៍

៧ត្ត ញ្ញក្បព្ញំ ពាន្ទស្ស ឌីចិពយិតិ ច, ញ្ញក្បព្បឆាត៌ ពាន្ទយុព្ពយត្តិ ច, ញ្ញក្បព្បឆាតនេហិពំ យន្ទ្បិយត្តិ ច, អញ្ញក្បព្ពាន្ទំ អឆយយិតិ ច ចឥត្តិ៍ នេហាត្តិ នេចត្ត –

អត្តប្បតីតិយំ សទ្ទ-ញ្ញាបិនេរា តិចិនេឆា ករេច;

យុនេញ្ញា លក្ខណញ្ញញ្ញាត-សកានេចា ចាតិ ៧ត្ត តុ៍

អភិឆាបនេបរិយានេយា, ញ្ញាបិនេរា បឆនេយា ករេច;

ឆតត្ថាបនេបរិយានេយា, ញ្ញាបិនេរា ពតិនេយា បុត៍

យុនេញ្ញា ភិនេត្តនេត្តស្ស, លក្ខណា តុ តិនេរាហិនេព;

អនេត្ត’ពនេរា តុ ចាព្យស្ស, អនេត្តនេយច បចត្តតិ៍

ញ្ញាបិនេស្ស បនេកនេឥត, តិឆា សនេទ្ទាបិ ចាឆនេកា;

លក្ខហិនេកា ញ្ញញ្ញានេកាតិ, ពឥនេត្តាបិ តិឆា យនេពា៍

ចានេដ្ឋា លក្ខហិនេយា ញ្ញនេក្បា-នេដ្ឋចំ សនេទ្ទសុ ចាឆនេកា;

ឌាតិក្បលក្រិយាឥព្ព-នេកនេឥត នេសា ចតុព្ពិនេឆា៍

ចាដ្ឋត្តស្ស ចតុទ្ឋាច, ភិន្ត្តា ឌាតិអាឌិនេពា;

ឋាញ្យាទិតំ បទេសេន, តថា លក្ខណតោ យតោ។

ឧបចារពាហុត្តេន, ទេសេ សតិបិ តស្ស ច;

ញេយ្យោ ច អភិញ្ញាតា, ចិត្តំ វេទិ ត ចុទ្ទិតិ។

លក្ខណតោ ឯវំ វេទិតព្ពំ – “យុត្តិសង្គហវាទេ” ញ្យាទិកាទាយំ ចង្គសង្គស្ស យុត្តោ ចាត្ថតោ, អាវេរាបិតអប្បនាទេតោ លក្ខណយុត្តោ។ អប្បនាទសង្គស្ស បច្ចយតោ ចាត្ថតោ, ឧបចទិតយុត្តោ លក្ខណយុត្តោ។ ចាណសង្គស្ស សង្គហសង្ហតោ អត្តោ ចាត្ថតោ, អាវេរាបិតទេចតាអត្តោ លក្ខណយុត្តោ។ ឯត្ថ អាសីសតា ភាយ យថាចុត្តភយេត បុញ្ញាតិសយតា, តតោ ព្ពទ អភិយតត្តាពិឆកាក្យសលភិចារណាត្ថា ក្យសលិតយត្រពលប្យទាភត្ថា តតោ កាយចិត្តបីឡអាចិករយា ច តតោ ស្មុលប្យជិលិកេ ច តតោ ចិត្តសយាឆាភត្ថា តតោ េយច អតេភកចិឆត្តាចទេពិឆេ ច តតោ អភិយតាកត្តបរិសយត្តិ ច កចតីញ្យំ ចាញ្យសាយត្តិយតោ លទ្ធត្តោ ញ្យក្សត្តា។ តំតំអត្តប្យកាសកា សង្គ ចាងកលក្ខណកញ្យញ្ញាភកា ភាយ កចត្តិ។ ឯវំ សង្គសង្គត្តចិចារទោ វេទិតព្ពោ។

ព្ពទាតិ បកាសិតពត្ថស្ស ទេចំ ចទតិ “បញ្ញា”ទិភា។ អយំ ចុត្តលក្ខណោ ពត្ថោ បញ្ញកញ្ញចិមិស្សាភំ ទេសេភ កាចាទុល្លិយតទុកយមិស្សាភំ ចសេភ តិឆា កចេ។ សង្គោ ច អត្តោ ទេតិ ច, សហភាចំ ព្ពទា បត្តាតិ ច, ទេភេសហិ ចញ្ញិតា, ទេភេស ចា ចញ្ញិតា េយតិតិ ច, បញ្ញត្ថា កញ្ញត្ថា ចិមិស្សត្ថាតិ ច ចិក្កេហា។ ព្ពហ បញ្ញ ភាយ យុត្តកក្យលកោសកសញ្ញាតចសេភ ចត្យប្យទេចំ លទ្ធសិ តិដ្ឋិទុត្តចិសេសចិទចិតំ ចត្យប្យទិកាចាទាពត្ថ។ តត្ថ យុត្តកំ ភាយ តិដ្ឋិតត្តា សប្យឆាតា ឯកា កាថា, ក្យលកំ ភាយ បទេចាយតិដ្ឋិតត្តា អញ្ញាយញ្ញាសារបក្ខា ឯកក្រិយាទ្វារិកា ភាភាកាថា, កោសកោ ភាយ ភាភាចិឆចល្លាភាក្សយិកា កិត្តក្រិយាទ្វារប្យចត្តា សប្យឆាតា កាថារាសិ, សញ្ញាតោ ភាយ សញ្ញាកាលិទិឯកចល្លាភាក្សយិតិស្សិតា កិត្តក្រិយាសយុទារយេភ បចត្តា កាថា។ កញ្ញ ភាយ អតិយតបទោ អាញ្យាយិកាកថាចសេភ ទ្វិប្យទេទោ ស្យាស្សត្តញ្យាស្សត្តោ ចចភប្យពត្ថោ។ មិសេស្សា បភ ព្ពេយហិ ទ្វីហិ សំមិស្សា ភាងកបករណាទិ ច ឌាតកយាលិទិចប្ប ច។

២៤

តិពត្ថោ ច’តិពត្ថោ ច, បុភ ទ្វិធា តិរុប្យតេ;

តំ ច បរិបត្តិលក្ខារា, ចិត្តតីយតរត្តតំ។

២៤។ ឯវំ តិប្យការំ ពត្ថសរីរំ ចត្វា ព្ពទាតិ អញ្ញថាបិ ទស្សេតុយាហ “តិពត្ថោច’តិពត្ថោ ច, បុភ ទ្វិធា តិរុប្យតេ” ព្ពតិ។ បុភ កិយេហ្យា យថាចុត្តា បញ្ញយពត្ថោ ទ្វិធា ទ្វិប្យការេភ តិរុប្យតេ តិទ្ទិយតេ។ កថំ? តិពត្ថោ ច តទេកទេសក្សតោហិ យុត្តកាទីហិ ចត្យហិ

សក្កាពន្ធានិចេវេត ពន្ធា ច អតិពន្ធា ច កោចលិ យុត្តកចេវេតាតិ ឲចំ ក្ខិនា តិទ្ធុបេខោ ឌាតិ បកតំ។ តត្ថ តស្សេតស្ស

យធាចុត្តចាតិយស្ស សក្កដំ បិណតំ អបត្តុំសោ សេយាទិកំ មិស្សន្ទោតិ បញ្ចចិនត្តំ ចត្វា "សក្កដំ តាយ ខេចតាការោ។ បិណតំ ចតុត្ថិនំ

សក្កេដហិ ចណ្ណោត្តយេត្តក ខ្លុប្បត្តា យហិត្ថុនិត្ថចានិ តត្ថុចំ, តស្សុំ ហិទិហកេយលិនិ, យហាភេដ្ឋានិខេសបនិទ្ធិ ខេសិយំ, តត្ថុចានីហិ សម្ភិស្សំ

មិស្សំ។ អាគីរានីតំ ចាចា អបត្តុំសោ, សោ ច បិណតំ ចិយ ចតុត្ថិនេសា, តិចិនេសា ច តាកេរ៍ាបតាកេរចុទ្ធេកេខេត។ បិសាចាតំ ចចតំ

សេយាទិកំ។ សទ្ធាសំ ចេវេត មិស្ស"ត្តិ សក្កដានីតំ លក្ខលំ ចុត្តំ។ តធា "និក្កាសប្បនាតតទ្ធុសង្កាតលិប្បានីតំ បដិបិខេកេត្តន

លិប្បានិកេយកិតយប្បនាតត្វា ខស្សតិយំ, ឌាតទំ កណ្ណំ សចតិយ"ត្តិ ទុចិនំ ចុត្តំ, ឲចំ បុណ្ណាចទិយេហិ កាសាខេកេខេត ចុត្តំ បញ្ចចិនត្តំ,

ចិតិយោកេខេត ចុត្តំ ទុចិនត្តញ្ញា ឌាន កង្ខា ត ចុត្តត្តិ? សច្ចំ, តធាបិ តខេចមិនាតុបយោកិតាយ ត ចុត្តត្តិ ខេចិតព្វំ។

ឲចយលក្ការានិដ្ឋានកាខេត បចយំ ពន្ធសរីរំ ខស្សេត្វា ឌានាតិ ហាសកោឃ្វានិតា បុរិសសរីរយិច ពន្ធសរីរំ សង្គាលក្ការអត្តាលក្ការេហិ

ចិត្តតិយតទំ ហោតីតិ ខស្សេតុយាហ "តំ តុ" ឌានុ្ចានិ។ តុសង្គា ចិសេសចចតិច្ឆាយំ។ តំ ពន្ធសរីរំ តុ អលក្ការា អលក្ការិយតិ តំ

ពន្ធសរីរេយតេហីតិ បសានាខយោ សង្គាលក្ការា, សកាចចុត្យានយោ អត្តាលក្ការា ច ចិត្តតិយតទេត្តតំ អតិសយេត ចិត្តតិយកាចំ

អស្សាខតិយកាចំ បិបេត្តិ តយត្តិ។ សទ្ធធា តិខេង្គាសក្ខាតំ សង្គត្តាតំ អញ្ញាយញ្ញាត្ថុបតោ សហិតកាខេត បទយាយ ចណ្ណបិក្ខនាយ

សយត្ថាកតំ តានិសបុរិសសរីរយិច ចិត្តតិយម្បិ សយាតំ អលក្ការេហិ បសានិតោ សតិ អច្ចត្តយេច ចិត្តតិយំ និយាតិ អធិប្បាយោ។

៥។ បុតបិ តស្សេច ពន្ធស្ស ខេតំ កខេចតុំ "តិពន្ធា ចា"និយាហ។ បុត តិពន្ធា ច យុត្តកានីហិ ចតុហិ អចិតាកាចតោ យហាកណ្ណានិសកាខេត

តិទត្តទំ កត្វា ពន្ធា ច អតិពន្ធា ច កោចលិ យហាកណ្ណានិសកាខេត យុត្តកត្វា អតិទត្តទំ កត្វា ពន្ធា ចាតិ សោច ពន្ធា ក្ខិនា តិទ្ធុបេខោ

តិច្ឆិយេតោ។ បុតបិ សោ ពន្ធា សក្កដបិណតអបត្តុំ សសេយាទិកមិស្សកាសាខេកេខេត បញ្ចចិនេសា។ និក្កាសបនាតតទ្ធុសង្កាតលិប្បានីតំ

ខស្សតប្បនាតត្វា តានិសំ តច្ចំខស្សតិយំ, តខណ្ណំ កណ្ណំ សចតិយមិតិ ចត្យអញ្ញាតខេកខតោ ទុចិនេសា ច ហោតិ។ សោ សទ្ធាបិ

បយោឌតាកាចតោ ឌាហ ត កហិតោ។ តត្ត សក្កដំ តាយ ខេចតាការោ។ តតោ កោហិចិ អក្ខរេហិ កិត្តំ បិណតំ តាយ។ តំ បត

តត្ថុចតស្សុំយខេនិយមិស្សចេវេត ចតុត្ថិនំ ហោតិ។ តត្ត សក្កដតោ ចណ្ណោត្តយេត្តក តិព្វត្តំ តត្ថុចំ តាយ, តំ យហិត្ថុនិត្ថចានិ។ តស្សុំ

ហិទិហកេយលិនិ។ ខេសេ បនិទ្ធិ ខេសិយំ។ មិស្សំ តាយ តត្ថុចានីហិ សម្ភិស្សំ។ អបត្តុំសោ តាយ កោបិលកានីតំ ចាចា, សោ ច តត្ថុចានីហិ

ចតុត្ថិនេសា, តាកេរ៍ាបតាកេរចុទ្ធេកេខេត តិចិនេសា ច ហោតិ។ បិសាចាតំ ចចតំ សេយាទិកំ។ តេហិ សក្កដានីហិ សម្ភិស្សំ មិស្សំ តាយ ហោតិ។

ឌានាតិ ព្រានិសប្បេកេខចត្តពន្ធស្ស អលក្ការេត សោកតត្តំ ចត្តំ "តំ តុ"ច្ចានិយាហ។ តំ តុ តំ បត ចុត្តប្បការទំ ពន្ធសរីរំ អលក្ការា

បសានានិសង្គាលក្ការា, សកាចចុត្យានិអត្តាលក្ការា ច ចិត្តតិយតទេត្តតំ អតិសយបសានតិយត្តំ បិបេត្តិ។ តិទត្តទំ ពន្ធា តិពន្ធាតិ ច, ត

តិពន្ធា អតិពន្ធាតិ ច, អតិសយេត ចិត្តតិយោ ចិត្តតិយតទោ, តស្ស ការចា ចិត្តតិយតទេត្តតត្តិ ច ចិក្កហោ។

អតចច្ចំ យុតយុក្កានឌ-យតចច្ចា ច ការតិ;

អលង្កតាច សោភន្តេ, កិំ ត្វ’េវ និរលង្កតា?

១០៍ តមេច សមត្ថេតិ “អតចជ្ជ” យិច្ចាឌិតា៍ អតចជ្ជំ អញ្ញាយញ្ញាត្យ្វបិឌិកតតេត្តកណ្ណាឌិអចឃចេត
បិញ្ញអកតិលកកាញ្ញអកាឡ្យតាហតាឃ ច ឃុត្តុ្ករកាចេតា អករហិតំ ឃុឡឃ្កុាឌ៉ ចឥតារចិត្តុ្ក តឆា អតចជ្ជា បឥាឌិេតាឃាតកិក្ខុតាឃ
ឃុត្តុ្ករកាចេត អករហិតា ការតឹ ច ចាឃឹ ខ្លបចារេតា តប្យេឌិបិឌគិតឃោ អតេត្វា ចាតិ ឲេត អលង្កតាច ឃុឃំ
តិលកតាឌក្កាឌិតាលង្ការេត, សដ្តុ្វា សង្កុាលង្ការអត្វាលង្ការេហិ បឃាឆិតា សខ្ជិតា ឲច, និរលង្កតា តឆា អបឃាឆិតា អសខ្ជិតា
សោភន្តេ កិំ ត្វ, ត សោភន្តេចាតិ ចិតេក្កយិតិ អតេត្វា៍ ត្វន្តិ ចិតេក្កា៍

១០៍ តមេច “អតចជ្ជ” យិច្ចាឌិតា សមត្ថេតិ៍ ចណ្ណសណ្ឋាតាឌិអចឃចសប្យត្តិឃា ច បិញ្ញអកតិលកកាញ្ញអកាឌិេតាសរហិតត្តា ច អតិគ្គុតំ
ឃុឃប្កុាឌញ្ញា អតចជ្ជា បឥេតាសចាញ្ញេតាសអត្វេតាសេហិ អបិឃ្យុត្តា អករហិតា ការតឹ ចាឃឹ ច អេកេតាបចារេត
តប្យេឌិបិឌគិឃតេត្វា ចាតិ ឡេយ អលង្កតាច គ្យណ្ឌលតិលកាឌិអាករណេហិ ច សង្កុាលង្ការអត្វាលង្ការេហិ ច សខ្ជិតា ឲច, និរលង្កតា
តេហិ អចិក្ខុសិតា សោភន្តេ កិំ ត្វ, ត សោភន្តេតិ យេញ្ញា៍ តត្វិ អចជ្ជយឃ្យាតិ ច, ឃុឃេយច អឃ្កុាឌយិតិ ច ចិក្កេហា៍ កិយិតិ បឌិសេឆ,
ត្វន្តិ ចិតេក្កតិ៍

១១៍

ចិតា គ្យ្វបេឥសំ តំ, ឥារលិ’លង្កត្វយិច្ឆតិ;

សប្បាបុលោ ត ចិញ្ញ្ហាហិ, ហឃ្យកាចំ កឆំ ត្វ សោ?

១១៍ អលង្ករណញ្ចា តេសំ ចិតា គ្យ្វបេឥសេត កេរាត្តា ចិតា បហាសំ តាបទំ ចិសេសយឌិកច្ឆតីតិ ឥេឃ្យត្វំ សិលេឃាលង្ការយាហ
“ចិតា”តិអាឌិ៍ គ្យ្វត់ បឃាឆេតាបិយោបេឥសកាត់, អលង្ការការណោបិយោបេឥសកាត់ ចា ខ្លបេឥសំ “ឲត្វ ឲចំ កេត សោភឃ្យា”តិ
ខ្លបឌិសត់ ចិតា បរិច្ចជ្ជ ឃុឃឃ្យ, ឥត្ថ្ឃ្យ ច អលង្ករណាតកិញ្ញាតាឃ ឥារលិ អញ្ញាណកោ ឃោ កោឌិ បុក្កលិ តំ ឃុឃំ, ឥត្ថិ ចា អលង្កត្វំ
អត្យ្វបចេសត សជ្ជេត្វំ ឡច្ឆតិ អឌិប្បេតិ, សោ តាឌិសោ អញ្ញាណបុក្កលិ ចិញ្ញ្ហាហិ តញ្ញឹ្វហិ បណ្ឌិតឌនេហិ ហឃ្យកាចំ អចហាសំ កឆំ កោត
បកាសេត ត សប្បាបុលោឃ្យ៍ “កិយិគំ អញ្ញាណបុរិសេត កទិឃតី”តិ ហសេត្តចាតិ អឌិប្បាឃោ៍ ត្វន្តិ ចិតេក្កា៍

១១៍ ឡកាតិ បឥាឌិេតាសរហិតឥត្ថ្ឃទិរឃ្យ អលង្ការេហិ ក្ខុសតយបិ គ្យ្វបេឥសសហិតមេច សេឌ្ធត្តិ ឥេឃ្យត្វំ “ចិតា គ្យ្វបេឥស”
យិច្ចាឌិសិលេឃាលង្ការយាហ៍ ឥារលិ ឃុឃាឌិសទិរាលង្ការេ, ឥត្ថាលង្ការេ ចា អសយេត្វា ឃោ កោឌិ គ្យ្វបេឥសំ ចិតា

សទ្ទាលង្ការករណស្ស, អត្ថាលង្ការករណស្ស វា អត្តុទ្ធេបិបភេទយុត្តេន តំ សទ្ទំ, អត្ថំ វា អលង្កត្វា តិលកតាលង្ការីហិ,

សទ្ទាលង្ការអត្ថាលង្ការេហិ វា សមេជ្ជតំ ញាណ្ឌតិ ទេ, សោ ចិត្តេហិ វត្ថាភរណេហិ ហស្សកាចំ អលង្កិតត្តាតំ កដំ ត សម្មាបុណោ,

បរិបុណ្ណាទោច, តស្មា ក្រុទ្ធហិ សាធុនេតា ខ្លកល្ហិតា កត្តព្វត្តិ ការេវា។

១៧។

កត្វាបិ កេចិទាចាត-យលង្ការព្យាកាសកោ;

យាតិ តត្តចតីយត្តំ, តត្តាហាទូបចារតោ។

១៧។ តត្ថ សទ្ទកប្បា, អត្ថកប្បា ច អលង្ការាតិ កត្វា កេចត្តិ អាហ “កត្វាបិ”តិអាទិ។ កេចិទាចាតំ កេចិព្យយោកាតំ សមុទាយទ្ធបិតំ,

បដិបិឌតីយតាយ តត្តចតីយាតច្ឆា អត្ថាតំ អលង្ការព្យាកាសកោ អលង្ការាតំ យថាចុត្តាតំ ចិកាចិតោ កត្វាបិ កិរិយាកព្យសន្តាតំ

សត្វប្បិ តត្តចតីយត្តំ តេន អលង្ការសន្តេន ចាច្ឆតំ យាតិ ខ្លបកន្ធតិ។ កិត្តិ អាហ “តត្តាហាទូបចារតោ”តិ។ តស្ស កតចោហារស្ស

អលង្ការសទ្ទស្ស, តស្មិំ វា យណ្ឌតចិសេសេ បចត្តស្ស អលង្ការចោហារស្ស ខ្លបចរណំ សោយបិត្យេកទេត បរិកព្យតំ ខ្លបចារោ។ កស្មា?

បដិបិឌតីយបដិបិឌកាតំ អភេទចសេន ការណេ ការិយស្ស ខ្លបចរិយតោតិ អធិប្បាយោ។

១៧។ ព្វទាតិ សទ្ទាលង្ការអត្ថាលង្ការកត្វា កេចយលង្ការោតិ អាហ “កត្វា”ច្ឆាទិ។ កេចិទាចាតំ កេចិហិ ចុត្តចាច្យសន្តាតាតំ, ខ្លបចារោតោ

តព្យបដិបិឌតីយអត្ថសន្តាតាតច្ឆា កេចិព្យយោកាតំ អលង្ការព្យាកាសកោ សទ្ទត្ថាលង្ការព្យាកាសកោ កត្វាអបិ កិរិយាកព្យសន្តាតំ សត្វប្បិ

តត្តាហាទូបចារតោ តស្ស អលង្ការោតិ កតចោហារស្ស អលង្ការសទ្ទស្ស ការណេ ការិយូបចារេត តត្តចតីយត្តំ តេន

អលង្ការសន្តេន ចត្តត្តំ យាតិ។ អបិសទ្ទោ អលង្ការយបេក្ខតិ។ អលង្ការេ បកាសេតិ, អលង្ការាតំ វា បកាសកោតិ ច, តេន

ចចតីយោ, តស្ស ការេវាតិ ច ចិក្កហោ។ ឲត្ត ការេវាតិ ចាច្ឆចាចកសទ្ទគ្គោ។ តស្ស សទ្ទាទិអលង្ការស្ស ចោហារោតិ ច, តត្តាហារស្ស

អលង្ការសទ្ទស្ស ខ្លបចារោតិ ច ចាក្យត្តិ។

១៨។

ទ្វិព្យកាកា អលង្ការា, តត្វ សទ្ទត្ថភេទតោ;

សទ្ទត្វា ចាត្តភាយាច, តំសទ្ទិតតភាចលិ។

១២។ គុណានិ យថាវុត្តអលង្ការានិ បភេទំ, តប្បសង្គញ្ញា តំពាក្យសរីរញ្ញា ហេដ្ឋា វុត្តម្បិ ឧភតោ សង្គហេត្វា ទស្សេតុំ “ទ្វិប្បការា”តិ អារទ្ធំ។ តត្ថ តស្មិំ កិរិយាកប្បសង្ខាតេ គន្ថេ, តស្មិំ វា ពន្ធាលង្ការាធិការេ អលង្ការា យថាវុត្តា ទ្វិប្បការា ហោន្តិ។ កថំ? សទ្ទភេទតោ, អត្ថភេទតោ ច, សទ្ទាលង្ការា អត្ថាលង្ការាតិ អលង្ការា ទ្វិប្បការា ហោន្តីតិ អត្ថោ។ ឯវំ ភេទេន តេ ទ្វិប្បការា, តេ សទ្ទា, អត្ថា ច។ “ពន្ធោ” ឥតិ វុត្តំ តាយំ យស្សា អាវលិយា សា ពន្ធតាយា វុច្ច។ តំសជ្ជិតបទាវលិ តេហិ អលង្ការេហិ សជ្ជិតា បកាសិតា តំសជ្ជិតា, តេសំ សទ្ទត្ថានិ អាវលិ សមុទាយា, មហាវាក្យំ, អន្តរវាក្យំ វា។ បរិបុណ្ណា ពន្ធា មហាវាក្យំ, យុត្តកាទេយាវយវា អន្តរវាក្យានិ, តំសជ្ជិតបទាវលិំ បសិទ្ធការេន អនុចិត្វា អប្បសិទ្ធា សទ្ទា វិនីយន្តោ។

១២។ គុណានិ យថាវុត្តអលង្ការានិ អវុត្តភេទញ្ញា តទាធារាធិកតំ យថាវុត្តពន្ធសរីរញ្ញា ឧភតោ ទស្សេតុំ “ទ្វិប្បការេ”ត្យាទិមាហ។ តត្ថ តស្មិំ កិរិយាកប្បសង្ខាតេ អលង្ការគន្ថេ, តោ ច, អលង្ការាធិការេ វា អលង្ការា វក្ខមាណាលង្ការា សទ្ទភេទតោ សទ្ទាលង្ការអត្ថាលង្ការភេទេន ទ្វិប្បការា ហោន្តិ, ឯវំ ភេទេន អលង្ការា កិត្តា, តេ សទ្ទា ពន្ធតាយាវ។ តំសជ្ជិតបទាវលិ តេហិ សទ្ទាលង្ការេហិ អលង្កតា, តេសំ សទ្ទានំ យថាកណ្ណាទិសមុទាយរូបំ បដិបាទិតពន្ធោតិ វុត្តំ ហោតិ។ “ពន្ធោ” ឥតិ តាយំ យស្សាតិ ច, តេហិ សទ្ទាលង្ការេហិ សជ្ជិតាតិ ច, តេសំ សទ្ទានំ អាវលីតិ ច សមាសោ។

១៣។

គុណាលង្ការសំយុត្តា, អបិ ទោសលវង្កិតា;

បសំសិយា ន វិញ្ញូហិ, សា កញ្ញា វិយ តាទិសី។

១៣។ យថា គុណេន អលង្ការេន សជ្ជិតាបិ សា សទ្ទាវលិ អប្បកេនបិ ទោសេន សំយុត្តា សតី អសម្ភូសិតត្តាច វិញ្ញូហិ និយាតិ ទស្សេតុមាហ “គុណ” ឥច្ចាទិ។ សទ្ទាលង្ការានុគតេន គុណេន, អត្ថាលង្ការេន ច សំយុត្តាបិ វិសេសេន សជ្ជិតាបិ សទ្ទាវលិ ទោសលវេន ទោសលេសេនាបិ អង្កិតា អភិលក្ខិតា សតី វិញ្ញូហិ គុណទោសវិភាគវិញ្ញូហិ បណ្ឌិតបុរិសេហិ ន បសំសិយា នេវ បសំសិតព្វា។ កាវិយាតិ អាហ “កញ្ញា វិយ តាទិសី”តិ។ យថា ហិ កញ្ញា ឥសិវស្សិកា សត្តវស្សាទិយុវភាវេន ឥតរេតរសោភិលក្ខណាទិគុណេហិ, អាភរណាទិវសេន វាលង្កតា កេនចិ កុដ្ឋទោសលេសេន អង្កិតា វិញ្ញូហិ អសម្បស្សិយា សិយា, បរេហាបរា, ឯវមេវ សទ្ទាវលិបិ អប្បកេនបិ សទ្ទរូបេន, អត្ថលក្ខណេន ច ទោសេន កុដ្ឋកប្បេន វជ្ជិយា ឯវ វិញ្ញូនំ, បរេហ ពហុតាតិ វុត្តំ ហោតិ។

១៣។ ឯវំ សទ្ទានំ គុណីភូតេហិ អលង្ការេហិ សជ្ជិតា សទ្ទាវលិ កេនចិ បទាទិទោសេន អភិលក្ខិតា ចេ, អប្បសត្ថាតិ ទស្សេន្តោ “គុណាលង្ការាទិ”ត្យាទិមាហ។ គុណាលង្ការសំយុត្តា អបិ សទ្ទាលង្ការសង្ខាតគុណេន, អត្ថាលង្ការេន ច វិសេសេន យុត្តាបិ សា សទ្ទាវលិ ទោសលវង្កិតា បទទោសាទិកា អណុមត្តកេនបិ ទោសេន អង្កិតា យុត្តា សហិតា តាទិសី គុណាលង្ការសំយុត្តាបិ ទោសលវង្កិតា កញ្ញា

ចិឃ ងសចឃ្សិកា ឃោឌ្ឍតប្បត្តា ចតិតាច ចិន្ត្នាហិ ក្យាលះងាសបរិក្លូងកហិ ត បង់សិឃា ត បង់សិតន្ថា។ ឃធា ហិ ងសចឃ្សិកា ឌ្ឍត្តិ បិឃសកាចសល្ហិតា យត្យន្លាហិ ក្យលាហិ, សោកតាត្យូបកឹងចឃ្យាឌិអាកទលាចិងសងសហិ ឃ្យត្តាបិ ឌិឃ្សយាងតត ពាតចិ ងសតក្ល្ហលងចត ឃ្យត្តា សយាតា ក្យាលះងាសបរិក្លូងកហិ ងឃ្សតឹឃា ត ងហាតិ, ៦ចំ ចុត្តប្បការាបិ ពត្តបត្តិ ក្ល្ហ តុងល្បេត ពាតចិ បងាឌិងងាងសត ឃ្យត្តា ចិន្ត្នាហិ អឃ្សាងតឹឃាតិ អធិប្បាយោ។ ងោសាត់ លងចា, ងតត អក្ខិតាតិ ច, សា ចិឃ ឌិឃ្សតឹតិ តាឌឹសិតិ ច ចិក្កងហា។

១៨។

ងតត ងោសតិទាងសាច, យហុឃ្សាងហត សាធិងឃា;

តិង្ក្លាសា សន្តធា សា’ឃំ, សក្យលា ត កងចឃ្យ កិ។

១៨។ ឃងតា ៦ចំ, ងតត តឃ្លា កាទលា យហុឃ្សាងហត យហតា ចាឃាងយត ងោសាត់ បងងោសាឌឹតយតត្តិតិបិត្តាត់ តិទាងសាច សត្តិឌិ្ហឃា សត្តប្បកាចងតា បរិច្ចាងកាងឃច សាធិងឃា សាងធតន្ថា, “ចិន្ត្នាហឹ”តិ ងសងសា។ ៦ចំ ងោសតិទាងស ងកា ក្យលា ្លបលឆ្គឹតិ ងច។ សន្តធា សន្តប្បកាងទត តិង្ក្លាសា ងោងសហិ តិក្កតា សាឃំ សង្ហត្តាចលិ សក្យលា សង្កាលក្ខាទសក្លាងតហិ ក្យលាហិ សហិតា ត កងចឃ្យ កិ, កចងត្យច, ក្យាទហិតំ តំអលក្ខតយត្យបិងឆឃ្យំ សិឃាតិ អធិប្បាយោ។

១៨។ ងតត ឃងតា ងោសឃ្យត្តា ចិន្ត្នាហិ អត្យបិងឆឃ្យា, តឃ្លា យហុឃ្សាងហត អធិកចាឃាងយត ងោសតិទាងសាច បងងោសាឌឹត់ តិទាកទលាងយច សាធិងឃា អងតកសត្តចិសឃាឃ បន្ថាឃ ចិន្ត្នាហិ សាងធតន្ថា, ៦ចំ សតិ សន្តធា សន្តាកាងទត តិង្ក្លាសា ងោសទហិតា សា អឃំ សង្ហត្តាចលិ សក្យលា សង្កាលក្ខាទសក្លាងតហិ ក្យលាហិ ឃ្យត្តា ត កងចឃ្យ កិ, ក្យាលឃ្យត្តា កងចឃ្យាតិ អធិប្បាយោ។ ងោសាត់ តិទាងសាតិ ច, តត្តិ ងោសា ៦តិឃ្សា, តិក្កតា ងោងសហិ ចាតិ ច, សហ ក្យលាហិ ចត្តយាតាតិ ច ចិក្កងហា។

១៩។

សា’លក្ខាទចិឃ្យត្តាបិ, ក្យាលឃ្យត្តា យងតាហទា;

តិង្ក្លាសា ងោសទហិតា, ក្យាលឃ្យត្តា ចន្ទ ចិឃ។

១៩។ កិកាទលាងយចំក្ខងតា ងោសបរិច្ចាងកត ក្យលាងាងតត ពាងត្តាតិ អាហ “សា’លក្ខាងទ”ច្ចាឌិ។ សា សង្ហត្តាចលិ អលក្ខាងទហិ ចិឃ្យត្តាបិ សតឹ តិង្ក្លាសា សន្តប្បកាងទត ងោងសហិ តិក្កតា ក្យលាហិ សង្កាលក្ខាទសក្លាងតហិ សំឃ្យត្តា ឌតាតយាតត្តសង្កាហាកិសត្តងតកងហត្យតាឃ

ຍເຕາ ທຣຕິ ອຕ຺ຕເຕາ ສຕ຺ຕິກຍາກຑ຺ຒີຕິ ຍເຕາທຣາ ເທາຕີຕິ຺ ຕເຕ຺ວາຄາທຣຌຍາທ "ເຄາສຣຫິຕາ ຖຸຌຍຸຕ຺ຕາ ຒສ຺ວ ຝິຝາ"ຕິ຺ ຝຣາ ເຝຕ ເກຕຮິປິ ເຄາເສຕ ຝິຣຫິຕາ ຒສ຺ວ ຍຕາປຣາຣິຕາຄີຫິ ຖຸຌຝິເສເສຫິ ສໍຍຸຕ຺ຕາ ສຕີ ເກຕຮິ ອາກຣເຌຕ ອຍຎ຺ຑິຕາ ອປສາຨິຕາປິ ກິຕ຺ຕາຍ ຍສ຺ຣາ ກຝີຕໍ ປສາຨຕໍ ກິຕ຺ຕາຍ ຍເຕາທຣາ ເທາຕິ, ໑ຣຍໍ ສຑ຺ຕ຺ວາຣລິປິ ຍເຕາທຣາ ເທາຕີຕິ ອເຕ຺ວາ຺

໑໙຺ ຐຄາຕິ ເຄາສປຣິຮ຺ຣາເກຕ ຖຸຌາຄາເຕ ປເຝາຣໍ ຄເສ຺ສຕິ "ສາ'ລງ຺ກາຣຝິຍຸເຕ຺ຕ"ຮ຺ຣາຄິຕາ຺ ສາ ສຑ຺ຕ຺ວາຣລິ ອລງ຺ກາເຣຫິ ຝິຍຸຕ຺ຕາ ສຕີປິ ຕິເຣ຺ຌາສາ ສຐ຺ຍປ຺ກາເຣຕ ເຄາສຣຫິຕາ ຖຸຌຍຸຕ຺ຕາ ຕເຕາເຝຣ ຖຸຑີກ຺ວຕາ ສຣ຺ຌລງ຺ກາເຣຕ ຍຸຕ຺ຕາ ເຄາສຣຫິຕາ ຮ຺ຐາຌຮ຺ສ຺ສຜາຕາຄີເຄາເສຫິ ປຣິຮ຺ຕ຺ຕາ ຖຸຌຍຸຕ຺ຕາ ທຄຝງ຺ຍຖຸຌຍຸຕ຺ຕາ ຒສ຺ວ ຝິຝ ອງ຺ຄາ ຝິຝ ຍເຕາທຣາ ສາສ຺ຣເຕ ອາຣາເຨຕິ຺

໑໙຺

ປເຕ ຣາເກ຺ຍ ຕຄເຕ຺ວ ຣ, ເຄາສາ ເຝ ຝິຝິຨາ ຍຕາ;

ເສາຄາທຣຌເຍເຕສໍ, ລກ຺ຂຌໍ ກຨຝາຍ຺'ທໍ຺

໑໙຺ ຝເຕາ ໑ຣໍ ຖຸຌາລງ຺ກາຣສໍຍຸຕ຺ຕາຝປິ ເຄາສລຣງ຺ກິຕາຝ ຝິຐ຺ຍາຕຍຕາຄຣລີຝຕາ, ອລງ຺ກາຣຝິຍຸຕ຺ຕາປິ ເຄາສາກາເຣຕ ຖຸຌຍຸຕ຺ຕາຝ ຍເຕາທຣຕາ, ໑ຣຍຕ຺ວາຣທສ຺ສາປິ ເຄາສສ຺ສ ປຣິທຣິຕຐ຺ຐຕາ ສຕ຺ວິຍ຺ຍິຝາ, ຕສ຺ມາ ເຕ ເຄາເສ ຄເສ຺ສຕຸໍ ປຝິຌາຕາຕິ "ປເຕ"ຕິອາຄິຕາ຺ ເຕສໍ ປຄາຕໍ ຣາເກ຺ຍາຕໍ ອເຕ຺ວາ ຕຄເຕ຺ວາ, ຕສ຺ມິ຺ ຣ຺ຄາທຣີຝຕິ ລກ຺ຍກາເຣຕາຕິ ຣ຺ຄາທຣຌໍ, ສທ ຣ຺ຄາທເຣຌທີຕິ ເສາຄາທຣຌໍ຺ ລກ຺ຂິຝຕິ ລກ຺ຂິຝຍເຕຕາຕິ ລກ຺ຂຌໍ຺

໑໙຺ ໑ຣໍ ອລງ຺ກາຣຍຸຕ຺ຕາປິ ອປ຺ເກຕ ເຄາເສຕ ຍຸຕ຺ຕຕຕ຺ຑສ຺ສ ອຕຸປິເຄຍ຺ຍຕ຺ຕາ, ອລງ຺ກາຣອລງ຺ກາເຣຌ ອສຕິປິ ເຄາສຣຫິເຕ ຝິຐ຺ຍຫິ ຣ຺ປິເຄຍ຺ຍຕ຺ຕາ ຣ ຍຸຍ຺ຍສ຺ສ ເຄາສປຣິທາຣສ຺ສ ອຣສ຺ສໍ ກຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຐຄາຕິ ອຨິກຕເຄາເສ ຄເສ຺ສຕຸໍ ປຝິຌາຕາຕິ "ປເຕ ຣາເກ຺ຍ"ຮ຺ຣາຄິຕາ຺ ປເຕ ຕາຍາຄີຣຕຸຕ຺ຐິຈປເຕ ຣ, ຣາເກ຺ຍ "ສ຺ຍາຄ຺ຍຕ຺ຕຍ຺ຍາຄ຺ຍຕ຺ຕາຕໍ ຣເຝາ ຣາກ຺ຍ ສກາຣກກິຣິຝາ"ຕິ ຮຸຕ຺ຕລກ຺ຂເຌ ຣາເກ຺ຍ ຣ, ຕຄເຕ຺ວ ຣ ເຕສໍ ປຄຣາເກ຺ຍາຕໍ ອເຕ຺ວ ຣ ຝິຝິຨາ ອເນກປ຺ກາຣາ ເຝ ເຄາສາ ຝິຐ຺ຍຫິ ເຄາສກາເຣຕ ຍຕາ ເວາຍ຺ຍາ, ໑ເຕສໍ ປຄາຄີເຄາສາຕໍ ເສາຄາທຣຌໍ ຣ຺ຄາທຣຌສຫິຕໍ ລກ຺ຂຌໍ ອທໍ ກຨຝາມິ຺ ໑ຕ຺ວ ຣ–

"ປທໍ ຣຕຸຐ຺ຐິຈໍ ຮຸຕ຺ຕໍ, ຕາຍາຍ຺ຍເຕາປສກ຺ຂິກໍ;

ຕິປິຕກຐ຺ຍາ ຕຐ຺ຍຫິ, ອເສ຺ສາ ຕລ຺ວາຄີຨາຣຕີ"ຕິ [ຮ຺ປຄິຮ຺ຑີກາຝໍ ຕາຍກເຌ຺ຑ]຺

ចុត្តតិឃាខេយត បឆ៌ ពាច ឥដ្ឋត្ថា៉ ក្កាហទីឃត្តិ លក្ខឃកាខេចភាពិ ក្កាហខណាតិពិ ច, សហ ក្កាហខណាតាពិ ខេសាគាហខណាត្តិ ច, លក្ខឃពិ លក្ខឃយខេតភាពិ ច ចិក្កខេហា៉

បឥខេគាឌ៏សាខេឌ្គស

១២៉

ចិរុឌ្គពត្តរាឈត្ត-កិលិដ្ឋាតិ ចិខេរាឆិ ច;

ខេតឃ្យៀ ចិខេសសភាខេបក្ខិ, ហិតត្តកយតត្តកិ៉

ចាក្យខេគាឌ៏សាខេឌ្គស

១៥៉

ខេគាយា បគាត, ចាក្យាត-ខេយកត្ត ភក្កទីពិកិ;

ពឆា ឡាកិណ្ណកាយ្ចាតិ, ឃពិហិត៌ កយឆ្សពិ;

អពិចុត្តយខេបពត្ត, សជាត្តឲរុសំ ពឆា

ចាក្យត្តខេគាឌ៏សាខេឌ្គស

១០៉

អបក្កខេយា’ចិព្យហិត៌, ភក្កទីពិ សសំសឃំ;

កាយ្ចុ ឥដ្ឋាលក្កពិពិ, ខេគាយា ចាក្យត្តតិឃ្សិពា៉

១៥-១៨-១០ំ ព្ទកាតិ យថាបដិញ្ញាតេ ទោសេ វុឌ្ឍិសតិ "ចិន្តិតត្ថ" ព្ទត្ថាទិកាំ ចិន្តិ អត្ថត្ថេ យស្ស តំ ចិន្តិតត្ថេំ កិ តំ? បទំ ឧបយុបរិបិ យថាយោគំ អសិកោ អដ្ឋា ចិសេយ្យស្ស ខេយត តំ អជ្ឈត្តំ តិឃតិ អចុដ្ឋា ហេតុ ឧទ្ទ អាតិឃតីតិ តេឃ្យំ ទោសា បទាតត្ថិ ឃេហិ ទោសេហិ បទាតិ ឥដ្ឋាតិ, តេ ចិន្តិតត្ថតាទឃោ បទាតំ ទោសាតិ អដ្ឋាំ ឧបយុបរិបិ យថាយោគំ ចាក្យាតំ ទោសាតិ សល្លទ្ធាំ កក្កា ទីតិ កសោ យស្ថិ តំ កក្កទីតិកំ, ចាក្យំ អបក្កយតាទឃោ ចាក្យត្ថទោសា, ចាក្យត្ថាតំ ទោសតោំ ចាក្យំ ឥដ្ឋំ និឃាតិ ចាក្យមេច ចិសេយ្យតោំ តេត សប្បត្ថ តប៉ុសកលិង្គត តិដ្ឋេសាំ

១៥-១៨-១០ំ ព្ទកាតិ កទេចតត្ថកាទេធ បដិញ្ញាតេ ទោសេ វុឌ្ឍិសត្ថា "ចិន្ត...ទេប... តិប្ផិតា"តិ អាទំ កឌីហិ ព្ទដ្ឋិតត្ថតោ ចិន្តិត្ថា អដ្ឋាទត្ថា យស្ស បទស្សាតិ តំ ចិន្តិតត្ថេ តាយំ ចិសេយ្យស្ស អសិកត្ថកាចកទេលទោ អលយត្ថំ តាយំ កឌីហិ ព្ទដ្ឋិតត្ថស្សាទឹកទេលេ អចិសទត្ថា កិលិដ្ឋំ តាយំ ទេសកាលកលីតំ ចិន្តិត្ថា ចិទេវាសិ តាយំ អដ្ឋាយាហទិត្ថា ចត្តត្ថតោ តេឃ្យ តាយំ ចិសេសតំ បត្ថាច សាត្ថកកាចប្បត្តិតោ ចិសេសតាបក្កំ តាយំ ចិសេយ្យស្ស ហឹតតាបឹទតេតោ ហឹតត្ថកំ តាយំ អត្ថទហិតត្ថា អគត្ថកំ តាយាតិ ព្ទេយ អដ្ឋ បទតិប្ផិតត្ថា បទទោសា តាយំ

ទុត្តត្ថស្សេច បុគ ចទតេតា ឧកត្ថំ តាយំ កិត្តកយត្ថា កក្កទីតិកំ តាយំ តថា សមេ្យាហការលត្ថា ព្យាកិលំ្ល តាយំ ចិសិដ្ឋចទតចិទហតោ កាម្ហិ តាយំ ឃតិសយុត្តិចិទហតោ ឃតិហឹតំ តាយំ បទត្តក្កយតោ ទុតត្ថា កមទ្ធតំ តាយំ ទលិកិឃំ ទោហារយតិក្កម្ហិ ទុត្តត្ថា អតិទុត្តំ តាយំ សយុត្តាឃត្ថតោ អបាកតត្ថា អបេបាតត្ថំ តាយំ ពាន្តចទុសយុត្តត្ថា ពាន្តចទុសំ តាយ, តេត សហិតំ សពាន្តចទុសត្ថិ ព្ទេយ តច ចាក្យាតំ តថា ទោសា តាយំ ឧទ្ទ តថាសទ្ទា "ទោសា"តិ បទំ ដ្ឋបសំហទតិំ

អបាកតក្កយត្ថា អបក្កមំ តាយំ ដ្ឋចិតកាចស្ស បទិហឹតត្ថា ព្វចិត្យហឹតំ តាយំ កិត្តចិកត្តិក្កយត្ថា កក្កទីតិ តាយំ សំសយឌតតតោ សសំសយំ តាយំ ទុប្បតីតិកទត្ថា កាម្ហិ តាយំ ទ្ធសិតាលក្ការត្ថា ឥដ្ឋាលក្កតិ តាយាតិទេយ ៧ ចាក្យត្ថតិប្ផិតត្ថា ចាក្យត្ថទោសា តាយំ

អទេ្ទា អដ្ឋា អត្តត្ថទោ ចិន្តិត្ថា អត្តត្ថទោ យស្សាតិ ចិក្កទហាំ ទោសបកាសកបទេហិ ទោសតោ អព្យតិទិត្តត្ថា ទោសា តាយំ ឧចំ សទ្ទត្ថបិ សយាសេត បទស្ស កហិតត្ថា តប៉ុសកំ ហោតិំ ឧទេសចតេឃា ព្ទតោ បទទេបិំ ចិសេយ្យស្ស អសិកោ អដ្ឋា យស្ស តំ, កិលិដ្ឋំ ចិឃ កិលិដ្ឋំ ឃថា ហិ យលក្កហិតោ អាឌារសា អត្តទតា កិលិដ្ឋត្ថា ម្ពុខីតំ បកាសទេ អចិសទោ ហោតិ, ឧចមសិបេ្យតត្ថប្បកាសទេ អសមត្ថំ បទំ កិលិដ្ឋំ តាយំ ចិទេវាទោ អស្ស អត្ថីតិ ចិទេវាសិំ តិឃតិ អចុដ្ឋា ហេតុ ឧត្ថាតិ តេឃ្យំ ចិសេសទេ អបេក្កា យស្ស តំំ ហឹតោ ចិសេយ្យស្ស អដ្ឋា ខេយត តំំ តត្ថិ អដ្ឋា យស្ស តត្ថិ ចិក្កទហាំ

បទទោសាតំ អគត្ថាទេត្តបិ ចិកប្បតាទេកទេតា "បទាតំ ទោសា"តិ ទុត្តំ, យថា "សិលិបុត្តកស្ស សទិទ"ត្តិំ ចាក្យាតំ ទោសាតិ ឧត្ថាបិ

ឲទេសច តទេយា៉ ឲទេកា អទេត្វា ឃឃ្យ តំ៉ កក្កាទីតិ កទេយា ឃឃ្យ តំ៉ ចិឃុំ ចិឃុំ អាកិល្ហិ ឡាកិល្ហិ៉ កាទេយ កទេចា កាទេយ្ខា, អឡត្តាត់ ទេចាហាទេទា៉ តប្យកាឃកបងយ្យិ ដ្ថបចាទទេតា កាយ៉ុ តាយ៉ ឃតិ ហឹតា ឲត្វាតិ ឃតិហឹត៉ ពេយទេតា ទុតំ ពេយទុតំ៉ អតិក្កយ្ខ ទុត្តំ អតិទុត្តំ៉ អត្តទេតា អទេបតំ អទេបតត្តំ៉ ពាទេត្ត ចទុឃំ ចទុឃតា ឃត្វ តំ៉ អបពទេតា កទេយា ឃឃ្ខា តំ៉ ឱ្ជចិត្យ ហឹត់ ឃត្វ តំ៉ កក្កា ទីតិ ឃត្វ តំ៉ ឃហ ឃំឃទេឃត ចត្តាតីតិ តំ៉ កាយ៉ុ ទុត្តតឃទេយច៉ ដុ្ឋា ត្ទឃិតា អលក្ខតិ អលក្ខាទេទា ឃត្វ តំ៉ ចាល្យាត់ អទេត្វា, តត្តិឃ្យិតា ចាល្យត្តតិឃ្យិតាតិ ចិក្កទេហា៉ ឲត្វ អតត្តកាទេបតត្តទោឃត្ថយំ បងចាល្យទេតា កិត្តុំ, អញ្ញា កក្កាទីតិទោឃត្ថយំ, កាយ្ថយំ, កេយទុតអបក្កយត្ថយញ្ញា ចាល្យចាល្យត្តទេតា កិត្តុំ៉

បងទោឃតិទ្ធបណ្ណតា

១៧៉

ចិទុត្តតគ្ទេ តទេញ្យា ឃឃ្យ’ញ្ញាទេត្វា ចិទុជ្ឈាតិ;

អឆិទេប្យទេត ឃធា ទេយទេឈា, ចិឃទេគា ឃុលទេយ ឌត់៉

១៧៉ អទេចាទេ្កឃក្កទេយត បងាឌិទោទេឃ ដ្ឋគាហទតិ “ចិទុទ្ធិ” ទ្វាឌិតា៉ ហិ ឃឃ្ខា ពាទេលា, បឃិទ្ធិយំ ចា ហិឃទេ្កា៉ ឃឃ្យ បងឃ្យ អទេញ្ញា អឆិទេប្យតទេតា អបទេទា អទេត្វា អឆិទេប្យទេត ចត្តយិទ្ធិទេត អទេត្វ ចិទុជ្ឈាតិតិ អតុចឌិត្វា តឃ្ខា តំ “ចិទុទ្ធតគ្ទេ”ត្តិ ចិឌឹឃទេត៉ “ឃទេច”ត្យគាហទតិ៉ ឃធា ញ្ញាឌំ ចិទុទ្ធតគ្ទេ, តធា អញ្ញាយ្យិ តាឌិឃំ ឌុំញ្ញា៉ ត ញ្ញិទេយទេចតិ ឃធាឃទ្កឃ្យ អទេត្វា៉ ទេយទេឈា ចិឃទេគា ឃុលទេយ ឌតត្តិ៉ ចិឃំ ដ្ឋគតំ, តំ គគាតីតិ ចិឃទេគា ទេយទេឈា ចាទិចទេហា ឌត់ ទេលិតំ ឃុលទេយ ឃុលឃតីតិ ពេចិទ្ធិតទេត្វា៉ ចិឃឃទេ្កា កទេឡអឃ្យ ច ចាចទេកា ឃិឃាតិ កទេឡអទេគា ទេយទេឈា យាទេឃតិ, ត បគ ឃុលឃតីតិ “ចិឃទេគា”តិ ចិទេឃឃតបងឃ្យ ចិទុទ្ធតា៉

១៧៉ ញ្ញាគាតិ ដ្ឋិុ្ឋាតុក្កទេយត ចិទុទ្ធតគ្ទទាឌឹត់ ឃលក្ខលលក្ខិយំ គទេឃ្យទេត្តា “ចិទុទ្ធិ”ទ្វាឌិយាហ៉ ឃឃ្យ បងឃ្យ អញ្ញាទេត្វា ពេចិទ្ធិតត្តទេតា អទេញ្ញា អទេត្វា អឆិទេប្យទេត ញ្ញាទ្ធិតទេត្វ ហិ ឃឃ្ខា ចិទុជ្ឈាតិ, តឃ្ខា តំ បងំ ចិទុទ្ធតគ្ទេ តាយ៉ បឃិទ្ធិយំ ចា ហិឃទេ្កា៉ តធា ទេហឃ អប្យឃិទ្ធិ ចិទុទ្ធតគ្ទេ “ឃឃ្យ អញ្ញាទេត្វា អឆិទេប្យទេត ចិទុជ្ឈាតី”តិ បកាទេឃត្វា តឃ្ខិ បកាឃិតត្តចិឃទេយ ចត្តតិ៉ “តំ ហឹ”តិ ទេឃាឌិតត្តា “ឃឃ្យ អញ្ញាទេត្វា អឆិទេប្យទេត ចិទុជ្ឈាតី”តិ លក្ខលំ បឃិទ្ធកាទេចត អតុចឌិត្វា តំ ចិទុទ្ធតគ្ទទត្តិ អតុចឌិតញ្ញាអប្យឃិទ្ធចិទុទ្ធតគ្ទេ ចិឌឹឃទេត, ឃធា “ទេឃា ញ្យល្ហលិ, ទេឃា ទេចចគទេត្តា”តិ៉ ដ្ឋបទិ បឃិទ្ធាតុចាទេគត អប្យឃិទ្ធចិឆាតទេយច ឌុំញ្ញា៉ “ឃធា...ទេប... ឌត”ត្តិ ដ្ឋគាហទលំ លក្ខិយំ គទេឃ្យតិ៉ ឃធា “ទេយទេឈា ចិឃទេគា”ទ្វាឌិ ចិទុទ្ធតគ្ទទឃ្យ ដ្ឋគាហទលំ, ឲចយីឌឹឃយញ្ញាយ្យិ ញ្ញាយឃ្យគាហទលំ, ត ទេពចលំ “ទេយទេឈា”ទ្វាឌិទេយច កចតីតិ ទុត្តំ ទេហាតិ៉ ឃធាឃទេ្កា ទេចត្វ ញ្ញាចឃទ្កបទិឃាឃទេត្វបិ ដ្ឋគាហទលទេត្វា ឌុំទេញ្ញា, ដ្ឋបទិទេប្យចំ៉ ទេយទេឈា អឡ្យឆទេទា ចិឃទេគា ចិឃឃញ្ញាតំ ឌលំ គគទេត្តា ឌត់ ឃុលទេយ ឃុលឃតីតិ ពេឌឹហិ អឆិទេប្យតទេត្វា៉ ឲត្វ ចិឃឃទ្កឃ្យ កទេឡអឃញ្ញាតឃប្យចិឃចាចកត្តា, “ចិឃំ គគាតីតិ ចិឃទេគា”តិ

ឲត្ត ចិឋស្ស ប្ចកចិឋាត់ ឋាឆារលត្តា ចិឋតាឃកោ យេឈោ ភាឋេតិឃេច, ភ ឃ្ញុឍឃតីតិ កចិតា អឆិប្យេតស្ស ឃ្ញុឍការលាស្ស យេឈចិឋេឋតចិឋឋ្គស្ស ចិទ្ទ្ធអញ្ញាត្តតាតិ ចិឋបង់ ចិទ្ទ្ធត្តត្តទទោឋេត ឡូត្តិ៍

១១៍

ចិឋេស្សយឆិក់ ឃេតា’-

ឆ្យត្តយេតំ កទេច ឃធា;

ឡូកាឋិតាឋេឋឌឹឋោ,

ឍេឌ្ឍាតោ’ឃំ ចិទាឌតោ៍

១១៍ឃេត បឌេត ចិឋេស្សំ ចិឋេឋិតត្តំ អបទំ បង់ អត្តចឋេត អឆិក់ កចតីត្យត្យចឌិត្វា ឲតំ អឈត្តំ កទេចតិ ចិឆឹឃតោ៍
“ឃេធ”ត្យឌាហទតិ “ឡូកាឋិតោ”ភ្ជាឌិ៍ ឲចឋ្យបរិបិ ឃ្ញុចិឡោឃ្សំ៍ ឡូកាឋិតា ឌីបិតា អឋេឋា គតិលិ ឌិឋាឃេត ឋោឃំ ឍេឌ្ឍាតោ ចិទាឌតោ ឌិប្យតិ៍ ឲត្ត ឍេឌ្ឍាតស្សាលិលឌិឋាកាកាចកាឋតយតិក្ខត្តិតិ អឆិកត្តំ៍

១១៍ឃេត ចិឋេឋតបឌេត ចិឋេស្សំ ចិឋេឋិតត្តំ បង់ អត្តចឋេត អឆិក់ ហោតិ, ឲតំ ឃធាក្ខត្តលក្ខលោបតំ បង់ អឈត្តំ កទេច អឈត្តំ ភាឃ បឌទោឋោ កទេច៍ ឃធា តស្ស្យឌាហទលាយេចំ៍ ឡូកាឋិតាឋេឋឌឹឋោ ខោតិតឋត្តឌឹឋោ អឃំ ឍេឌ្ឍាតោ អឃំ ខោតិទិក្ខលោ ចិទាឌតោ ឌិប្យតិ៍ ឲត្ត ចិឋេស្សស្ស ឍេឌ្ឍាតស្ស ឋកលឌិឋាកាឋតស្ស អឈត្តត្តា [អត្យុត្តត្តា (ក៍)] “ឡូកាឋិតាឋេឋឌឹឋោ”តិ ចិឋេឋតបង់ អឈត្តបឌទោឋោ ភាឃ៍ ឡូកាឋិតា អឋេឋឌឹឋា ឃេតាតិ ចិក្កហោ៍

១១៍

ឃស្ស’ត្តាចកយោ ក្ខត្តោ,

បកត្យាឌីចិកាកតោ;

កិលិដ្ឋំ តំ ឃធា តាឃ,

សោ’យមាលិង្គតោ វិធា។

១១. បកត្យាទិវិការតោតិ បច្ចយា បឋមំ ករីយតីតិ បកតិ។ អាទិសទ្ទេន បច្ចយាទីនំ បរិគ្គហោ។ បកត្យាទីនំវិការតោ វិកតតោ, “អយំ បកតិ, អយំ បច្ចយោ, អយមាទេសោ”តិអាទិនា បកតិបច្ចយវិការប្បការតោតិ វុត្ត ហោតិ។ ធីយតីតិ ធិ, តាយ វិធា ចល្លការ សោយំ សាធិ អាលិង្គតោ និលិស្សតោ។ ឯត្ថ “វិធា”តិ កិលិង្គំ។

១២. យស្ស បទស្ស អត្ថាធិការោ អត្ថាធិការេន បកត្យាទិវិការតោ “អយំ បកតិ, អយំ បច្ចយោ, អយមាទេសោ”តិអាទិនា បកត្យាទីនំ វិកតកតាទោតោ, “បកត្យាទិ តាយ កិ”ត្តិ ករណសតោ ជា ឧទ្ធេន្លា, តំ កិលិង្គំ តាយ។ យថា តស្សាធារណាយេនំ។ តាយ វិធា ចតិតាយ សោ អយំ ចល្លោកា អាលិង្គតោ និលិស្សតោ។ បច្ចយា បឋមំ ករីយតីតិ បកតិ។ សា អាទិ យេសំ បច្ចយានំ, តេសំ វិការោតិ ជាត្យំ។ ធីយតីតិ ធិ, តាទិ។ តាយ វិធា ឯត្ថ វិធាសន្តាតាយ ចល្លការ កថេត ធិសទ្ទស្ស អធិសទត្ថា “វិធា”តិ បទំ កិលិង្គំ។

១៣.

យំ កិលិង្គបទំ យត្ថា-កិទេសញ្ញំ សមកាទិកំ;

កិលិង្គបទទោសេន, តញ្ញ អត្ថោ ករីយតិ។

១៣. ឆ្លោកាតិ សមកាទិកបតធិប្បាតញ្ញ កិលិង្គេសេន អត្ថាកាធំ ទស្សេត្វាហ “ស”ន្តិអាទិ។ តត្ថ សន្តិ អតិសយចទតំ, តស្ស តិសយចទតំ សមកាទិកន្តិ។ សមកយាទិ យស្ស បទេហព្ពាកាខាតស្ស តំ សមកាទិកំ។ កិទិសន្តិ អាហ “កិលិង្គបទ”ន្តិអាទិ។ កិលិង្គាតិ អប្បតីតទោសសការេច ឋិតតាយ យលិតាត្យចិសទាតិ បទាតិ យស្ស តំ កិលិង្គបទំ។ យទត្ថោ អប្បកោ អកិទេសញ្ញោ អត្ថោ យស្ស តំ យត្ថាកិទេសញ្ញំ, តាទិសំ តញ្ញ សមកាទិកំ កិលិង្គបទទោសេន សធាឧទ្ធេ អត្ថោ អញ្ញត្ថេន ករីយតិ ចិតីយតិ តទត្ថេច បក្លិបីយតិ, កិលិង្គបទទោសតោ ត ញាតីរិច្ចតីតិ អធិប្បាយោ។

១៣. ឆ្លោកាតិ អតធិប្បាតយបិ សមកាទិ កិលិង្គទោសេសេន អត្ថាករណញ្ញានេតុ អាចិកទោរត្ថា អាហ “យំ កិលិង្គ”ន្ត្យាទិ។ កិលិង្គបទំ អប្បតីតទោសត យិស្សកត្វា អធិសទបទំ យត្ថាកិទេសញ្ញំ អប្បកាកិទេសញ្ញំ យំ សមកាទិកំ យំ សមកប្បទេហព្ពាកាខាតយត្ថំ, តញ្ញ កិលិង្គបទទោសេន សធាឧទ្ធកិលិង្គបទទោសេន អត្ថោ ករីយតិ អញ្ញត្ថេន ករីយតិ, កិលិង្គបទទោសតោ អញ្ញាតីរិត្តន្តិ អធិប្បាយោ។ កិលិង្គាតិ បទាតិ យស្ស, យទត្ថោ អកិទេសញ្ញោ យស្ស, សមកំ អាទិ យស្ស បទេហព្ពាកាខាតស្ស, កិលិង្គបទានំ ទោសោតិ វិគ្គហោ។

បតីតសន្ធិចិតំ, និលិង្គបកសត្តិកំ;

បសាកត្យលសំយុត្តំ, ឃយកំ យត’យេឌិសំ

១៣ ហេតុ កាយយភកិយតយេឌិសំ ឃយកាឌិកំ, កិច្ចាទហិ អកិយតត្តិ អាហ “បតីតិ”ច្ចាឌិ អត្ថតោ ចឥតឹយត្ថប្បតីតចនេសក ចាចកាបិ សន្ធា បតីតាសេច ភាយាតិ បតីតេហិ បសិទ្ធេហិ សទ្ទេហិ បិឌិបឌិកេហិ ទចិតំ កតំ បតីតសន្ធទចិតំ និលិង្គា អញ្ញាយញ្ញាលិង្គតេក យង្គា បតាត់ ឃ្យាឡ្សត្តាឌិត់ សត្តយោ សត្តតា ឃយ្ស តំ និលិង្គបកសត្តិកំ បតីតសន្ធទចិតត្តាសេច បសាកសង្កាតេក ក្យលេក សង្កាលង្កាទេក សំយុត្តំ សយុទេកទោបេតំ ឲឌិសំ ឃចាចុត្តក្យលាសឃំ ទយលឹឃំ ឃយកំ យតំ អកិយតត្តិ អទេត្ថា

១៣ ឮកាតិ អសិកតេសុ ឃយកេសុ ច្ចាឌិសំ ឃយកយិង្គយិតិ សិឃ្សាត់ ភ្លបឌិសត្តោ អាហ “បតីតោ”ច្ចាឌិ បតីតសន្ធទចិតំ “ឮយឃ្សត្ថឃ្សាឃំ ចាចកោ”តិ បតីតេហិ បសិទ្ធេហិ សទ្ទេហិ ទចិតំ បិឌិបឌិកេហិ កតំ និលិង្គបកសត្តិកំ និលិង្គា ឃ្យាឡ្សត្តាឌិបតាត់ សត្តយោ ឃយ្ស តំ បសាកត្យលសំយុត្តំ បតីតសន្ធទចិតត្តាសេច បសាកសង្កាតេក សង្កាលង្កាទក្យលេក សំយុត្តំ ច្ចាឌិសំ ឲចំក្ខតំ ក្យលាឌិកតោ ទយលឹឃំ ភ្លបទិ ចក្ខយាតឃយកសឌិសំ ឃយកំ យតំ ចិញ្ញាហិ អកិយតំ បតីតា ច តេ សន្ធា ច, តេហិ ទចិតំ, និលិង្គា បតាត់ សត្តយោ ឃយ្ស, បសាកោតិ ក្យលោ សង្កាលង្កាទោ, តេក សំយុត្តត្តិ ចិក្កហោ

១៩

អញ្ញបេតំ ញ្ញបេត’ញ្ញា-យាចុត្តាតេកចណ្ណឌំ;

ឃយកំ តច្ចា បិឌាត-យាឌិយញ្ញត្តកោចទំ

១៩ ឮកាតិ តំ ឃចាចុត្តយកិយតំ ឌឃ្សក្យុយុបក្លយតេ “អញ្ញបេតោ”ច្ចាឌិតា អាចុត្តា អសិចុត្តា បុតប្បុត្តច្ចាទល្យុបេតា អតេកោឃំ បតិទ្ទុបត្តា, ឌាហុចណ្ណា សទញ្ញញ្ញាតទ្ទុបិ, ត ឲកោ ចណ្ណោ តឃ្សាគុប្បាសត្តា, តចា ច ចក្លតិ “ចណ្ណាចុត្តិ បទោ ឃចា”តិ [ឃុទៅឞាលង្កាទ ១៣លិ កាចា], តេហិ ឌាតំ ឃយកត្តិ ចិញ្ញាឃតោ កតិចិឝំ តំ ចិកប្បឹឃតីតិ អាហ “អញ្ញបេតំ ញ្ញបេតញ្ញា”ត្តិ តត្ថ ឃំ ចណ្ណត្តទាញ្ញចហិតំ ចណ្ណសយុទាសេត ចុត្តំ តឌញ្ញបេតំ ឃយកំ ឃំ តុ ញ្ញចហិតំ, តំ ញ្ញបេតំ ឃំ បត ភ្លកឃយិឃ្សំ, តំ អញ្ញា អបទំ អញ្ញបេតញ្ញបេតត្តិ តីឞា ឃយកំ តាច ចិកប្បឹឃតោ តយេតំ តីចិឝំ ឃយកំ ចិសឃចិកាកតិទ្ទុបតាឃំ អាឌិ ច យទេញ្ញា ច អទេត្តា ច កោចទោ ចិសយោ ឃឃ្សតិ

អាឌិយដ្ឋក្តកោឆទំ ចិឥខ្ញាឃៀ៌ ឥកាន់ បិឥាត់? បឥច្ចក់ ចត្ថុត្កកាឆាចឃចាត់៌ ឃាឥបក្លុឥត្តបិ ឃយាឥឃា កយ្ចកត្តា៌

តត្ថ បិឥចត្ក្កុយ្ស អាឌិយដ្ឋក្តកាឌិត់ ឃយកាត់ ឃាចឥត្កា បកាឥា ឃយ្កចត្តិ, ឥត យ្ទលិ ឃត្តា៌ កធំ? ឲកយ្និ៍ឃេច បិឥឥ ក្ចនិ អាឌិឃយក់, ក្ចនិ យដ្ឋឃយក់, ក្ចនិ អត្តឃយក់, ក្ចនិ យដ្ឋក្តឃយក់, ក្ចនិ យដ្ឋាឌិឃយក់, ក្ចនិ អាឡ្យត្តឃយក់, ក្ចនិ ឃត្តាឃយកត្តិ៌ ឲចំ បឥច្ចក់ យ្ទលក្ទតា ឃត្តាតិ ចត្ទុយ្ អដ្ចឌឹឃតិ ឥហាត្តិ៌ បិឥាឌិឃយកត្ថា បឈយបិឥាឌិឃយកយត្យឥបត់ តឆា ក្យតិឃតតិឃចត្យត្តបិឥាឌិឃយកយត្យឥបត់ បឈយក្យតិឃបិឥាឌិឃយកយត្យឥបត់ បឈយតតិឃបិឥាឌិឃយកយត្យឥបត់ បឈយចត្យត្តបិឥាឌិឃយកយត្យឥបតត្តិអាឌិតា អឥតកឆា បង់ឃត្តិ៌ ឃឥា ច ឃត្តាឥតាឃយក់, តឥា យហាឃយកាឥឃោ ចិកប្យា ឌាឃត្តិតិ ឥចឌិតត្តា៌

១៩៌ ត្ថកាតិ អភិយតឃយក់ ឌឹឥបតិ “អត្យឥបឥត”ធ្វាឌិតា៌ អាច្ឥត្តហិ ប្ចតប្យុត់ ច្ឥត្តហិ អឥតកចឥល្លហិ ឃយ្កាឃទ្យបត្តា អឥតឥកហិ ឃឥត្យត្ថតឃទឹឥទហិ ចឥល្លហិ ឌាត់ ឃយក់ អឥដ្ឋាហិ ចឥល្លហិ អត្យចហិតត្តា អត្យឥបត់, ចល្លត្តឥទហិ ត្យចហិតត្តា ត្យឥបត់, ក្តកឃមិយ្យកត្តា ឥតហិ អត្ថា អត្យឥបតត្យឥបតត្ថាតិ តិចិឆំ ឥហាតិ៌ តត្ថា ឃយក់ ចិឃឃចិភាកតិឃឥយត កាឆាបិឥាត់ អាឌិឥកាឆទំ យដ្ឋឥកាឆទំ អត្តឥកាឆទមិតិ តិចិឆំ ឥហាតិ៌ ឲត្ត ចឃឥត្កា ចត្តត្តត្តឥទ បចត្តតិ, ចត្តត្តត្តទំ ភាយ ឃធាច្យត្តអត្យឥបតាឌិឥកឥឥតា អត្ថា ចត្តត្តាតាឃ ឃយ្ចឹក្ទត់ បិឥាត់ អាឌិយដ្ឋាចឃាភត្តទំ, ក្តបត្យាឥឃា ចាក្យាឥយ្កាតិ ច ឲតឥយ្យច ភាយ៌ ចិឃឌិឥឃត ចឥល្លត អឥបត់ ត្យឥបត់៌ តត្តិបទឹតយត្យឥបត់៌ អត្យឥបតត្ថា ត្យឥបតត្ថា អត្ថាត្ថាតិ ឃយាហាឥច្ចឥត្កា៌ អឥតឥក ច ឥត ចល្លា ច, អាច្ត្តាឥឃេច អឥតកចល្លា, ឥតហិ ឌាត់, អាឌិ ច យឥត្លា ច អឥត្តា ច, ឥត ឥកាចឥា ឃយ្យាតិ ចិក្កឥហា៌

តត្ថ បិឥចត្ក្កុយ្ស អាឌិយដ្ឋាចឃាឥតយ្ លត្កយាតឃយកឥកឥា ឲឥកកយ្និ៍ បិឥឥ ឃត្ត ឃត្ត កចត្តិ៌ កធំ? បិឥាឌិឃយក់ បិឥយដ្ឋឃយក់ បិឥត្តឃយក់ យដ្ឋក្តឃយក់ យដ្ឋាឌិឃយក់ អាឡ្យត្តឃយក់ ឃត្តាឥតាឃយកត្តិ ឲចំ បឥច្ចក់ ឃត្ត ឃត្ត កត្ថា ចត្ទុយ្ យ្ទលក្ទតឃយកា អដ្ចឌឹឃ កចត្តិ៌ ឲត្ត បិឥាឌិឃយកាឌិកយ្យិ អត្យឥបតបឈយបិឥាឌិឃយក់ តឆា ក្យតិឃតតិឃចត្យត្តបិឥាឌិឃយកយិតិ ច អត្យឥបតបឈយក្យតិឃបិឥាឌិឃយក់ តឆា បឈយតតិឃបិឥាឌិឃយក់ បឈយចត្យត្តបិឥាឌិឃយកយិតិ ច អត្យឥបតក្យតិឃតតិឃបិឥាឌិឃយក់ តឆា ក្យតិឃចត្យត្តបិឥាឌិឃយកយិតិ ច អត្យឥបតតតិឃចត្យត្តបិឥាឌិឃយកយិតិ ច ឲចយត្យឥបតបិឥាឌិឃយកា ឥឃ ឥហាត្តិ៌ តឆា ត្យឥបតាបិ ឥឃាតិ ឌឹឃតិ, អត្យឥបតបឈយបិឥយដ្ឋឃយក់ តឆា ក្យតិឃបិឥយដ្ឋឃយកយិធ្វាឌិតា យដ្ឋឃយកយ្យិ ឌឹឃតិចិឆំ ឥហាតិ៌ អត្យឥបតបឈយបិឥត្តឃយក់ តឆា ក្យតិឃបិឥត្តឃយកយិធ្វាឌិតា អត្តឃយកយ្យិ ឌឹឃតិចិឆំ៌ ឃំឃក្កឥកឥឥតា បត អឥតកចិឆំ ឥហាតិ៌

អត្យឥបតបឈយបិឥាឌិឃយកចល្លតា

១៧៌

ឃ្ចតា’ឃ្ចតា ឃឥត្តា, ក្យឥលាតាបិ ចិឥចកិឥតា;

ចិេចក៌ ត ឃយាឃត្តិ, អចិេចកិឌតត្តិេក៉

១លិ៍“ឃុឌតា”ព្ថាឌិ៍ ឃុឌតា ឃឌ្ឌតា, អឃុឌតា អឃឌ្ឌតាតិ ៤េព ឃេទ្ទ ក្កឃបក្លបិតិេតា ចិេឃឃា ឌតា ក្យេលាត ឃឹលិឌិតា ពេរលាក្ខេពត, េហព្យក្ខេពត ចា ចិេចកិេតាបិ ឃាឆ្ងឃុ លព្ពយាតាតយឃាឆ្ងក្ខុបលព្ពតេពា ឃុធ្ធក្ខតាបិ អចិេចកិតំ ឌតាតំ អត្តិេក ឃយិេប េពឃំ ឃត្តិឆាេត ចិេចក៌ ចិកាក៌ ត ឃយាឃត្តិ តបិឃុលត្តិ, ចិកាពចិឌាតតបញ្ញាេចកេល្លត ច ចិេចកិេតាបិ ឌតា េព ៤ពេពា កត្វា បឃ្យត្តិតិ៍ ព្ថគំ បថយបិគាឌិឃយកយព្យេបតិ៍

១លិ៍ ព្ថគាតិ អព្យេបពបថយបិគាឌិឃយកឃ្យ ឃុលយត្តំ ឌេឃ្យព្យយាហ “ឃុឌតិ”ព្ថាឌិ៍ ឃុឌតា ឃាឆុឌតា, អឃុឌតា អឃាឆុឌតា េចតិ ឃេទ្ទ ក្កឃបក្លិកា ឃឹលិឌិតា, បិលាតិបិពាឌិតា ក្យេលាត េហព្យតា ចិេចកិេតា អបិ ឃាឆ្ងឃុ បិលាតិបិពាឌិតំ, អឃាឆ្ងឃុ ឃឹលិឌិតំ អឃ្យចត្តិេពា ក្យេលាត ឃុធ្ធក្ខតាបិ អចិេចកិឌតត្តិេក ចិេចកពាលាេរហិតាតំ ឌតាតំ ឃត្តិេក ចិេចក៌ ចិកាក៌ ត ឃយាឃត្តិ ត បិឃុលត្តិ៍ ចិេចេកា ចិតាកចតេយេពឃយត្តិតិ ចិេចកិេតា៍ ៤ត្ត ចិឃេឃាបធាេរត ចិេចេកាតិ បញ្ញា, ត ចិេចកិេតាតិ អចិេចកិេតា, េពេឃច ឌតា, េពឃំ អត្តិកយិតិ ច ចិក្កេហា៍ ព្ថគំ អព្យេបពបថយបិគាឌិឃយក៌

អព្យេបពបថយក្យតិឃបិគាឌិឃយកចណ្ណតា

១ប៉៍

ក្យឃលិ’ក្យឃលិ ឃេទ្ទ, បពលិ’បពលិ’ឆចា;

េតា ឃាពា ឃាច’េហាឃិត្តំ, ឃុលក្យក្លបុ្យគា ឃិឃុំ៍

១ប៉៍“ក្យឃលិ”ព្ថាឌិ៍ បពលិ អាេឃចតប្យដ៏លិកចេឃត ពលចេត្តា ច៍ អឆាតិ អតត្តរេត្ត តិបិេពា៍ អបពលិ ពគកាចេពា ក្យត្តលិ ច ឃេទ្ទ ក្យឃលិក្យឃលិ ឆយ្ុា ឃាច ឃព្វក៌ កាលំ អេហាឃិត្តំ ចិតា ក្កប្យត្តិយត្តំ ថលគាតាឃយុ្កចេពា េកចលំ “អេហាឃឹ”តិ ចចតិឃត្តតិយិត្តយត្តកយ្ុកាេចត អេហាឃិកយុត្តំ េតា ឃាពា ត ឃយ្យត្តា, ពាច ពត្តក៌ កាលំ ឃុលធ្ទា ក្យក្លធ្ទា ពំ បគត្តិតិ ឃុលក្យក្លបុ្យគា ឃិឃុំ៍ ឃាច ឃំឃារបចត្តិ, ពាច ឃុលក្យក្លគាឃកា េហាត្តិតិ៍ ព្ថគំ បថយក្យតិឃបិគាឌិឃយកយព្យេបតិ៍

១ប៉៍បពលិ អាេឃចតាឌិបធ្ទឃលិេកត ពលចេត្តា ចា អឆ អបពលិ ពគកាេចត ក្យត្តលិ ចា ឃេទ្ទ ក្យឃលិក្យឃលិ អេហាឃិត្តំ ថលគាតាកាចេពា បចត្តិយត្តតំ ឃាច ឃព្វក៌ កាលំ េតា ឃាពា អឃ្យត្តា, ពាច ពត្តក៌ ឃុលក្យក្លបុ្យគា ឃឆាក្កយំ ឃុលក្យក្លបគាឃិេតា ឃិឃុំ

កចត្តិ។ ញ្ញាតិ អញ្ញេបតបឆេយទុតិយបារាជិយកំ។ កុសលបដិបក្ខា អកុសលា។ “អនេហាសី”តិ ចត្តាឡីស្ស ការេថា អនេហាសិត្វា។ “ឧហិបស្សិកោ”តិអាទីសុ ចិយ ក្រិយាបនេតាបិ ណាទិបច្ចយា ហោន្តិ។

អញ្ញេបតបឆេយទុតិយតតិយបារាជិយកវណ្ណនា

១៨៌។

ភាជនំ ភា ជនំ ហត្ថ, បិហិតា បិហិតា យថា;

ចក្កា ចក្កាយាត-កាឌកេ រតនត្តយេ។

១៨៌។“ភាជន”មិច្ចាទិ។ ចក្កា ក្ខារត្តយោបនស្សិយយាតា យាកេតា ច ប្លុឌា, តេអំ កាឌកេ អាឆារក្ខុតេ រតិឌតតាទិតា អទេត្តុត រតនឞ្លាតាតំ ញុ្ឌ្ឋាឌីតំ ពនេយ សប្បហក្ខុតេ រតនត្តយេ ភាជនំ អាជនរសហិតំ គត្វា យថា បិហិតា គតា, បិហិតា អលំសំភារក្ខុប្បិសដនិរាគរណតោ បិនេសនេត ហិតា បញ្ចា ភា ចក្កា នេភា បណាយោ ជនំ ជនធំ កាយចិត្តបរិច្ចអាហំ ហត្ថ ហិសត្យ។ យយាតិ ខុត្តត្តា នេបតិ អត្តុតោ បិញ្ញាយតិ។ ញ្ញាតិ បត បឆេយទុតិយតតិយបារាជិយកយញ្ញេបតំ។

១៨៌។ចក្កាយាតកាឌកេ ក្ខារត្តយេត បិឌិយាតបណាយប្លុឌាតំ អាឆារក្ខុតេ រតនត្តយេ រតិឌតតាទិអទេត្តុត រតនឞ្លាតាតំ ញុ្ឌ្ឋាឌីតំ ពនេយ យថា យា ចក្កា ភាជនំ អាជនរសហិតំ បិហិតា គតា, បិហិតា លោកិយ លោកុត្តរ សប្បត្តិភាឆតតោ បិនេសនេត ហិតា ភា ចក្កា ជនំ យឃ្យាកាយចិត្តជនធំ ហត្ថ បិតានេសត្យ។ ញ្ញាតិ អញ្ញេបតបឆេយទុតិយតតិយបារាជិយកំ។ សហ អាជនេទត ចត្តយាតំ ភាជនំ, ក្រិយាបិនេសនំ។ ឧត្តុ ក្រិយា តាយ បិហិតាសទ្ទេត គិន្និដ្ឋគរណំ។ គរណត្យាបិហិតាសទ្ទស្ស ខុត្តកម្ពុត្តបិ អញ្ញាធាតុបបត្តិលក្ខណសាយត្តិយតោ កិឌ្ឌិត្វា បិឌ្ឌយាតំ “អកាសិ”ន្តិ ក្រិយាយ សប្ពន្ធុរបត្តិ កម្ពុត្ថា ហោតិ, ការេច បិហិតស្ស ឃុបច្ចយត្តស្ស តប៉ុសកត្តា តប៉ុសកត្ថា, សត្តាយ ឧកត្តា ឧកចចតត្ថា ពន្តិនេសតត្តា ភាជនសទ្ទោបិ តប៉ុសកទ្ទិនេយកចចតោ ហោតិ។

“បិធេយ្យ ឌិយ្យមានា យា,

លិក្ខសញ្ញាបិកត្តិយោ;

ពុល្យាឌិករណោ កិយ្យា,

កាតព្វា តា ចិនេយយនេ”តិ [យប្ពត្ថចិនេត្វា ១៥ កាឆា នេកចចិត្វា ១៥៖ កាឆា]៝

ហិ ចុត្តំ៝ ៤ចំ ក្រិឃាចិនេយយនេ កហិនេត យាយត្តិឃនេតា “យឃា”តិ តតិឃត្តស្ស បជយត្តត្តំ, “ចត្ថភា”តិ បជយត្តស្ស ឈ្ងត្តញ្ញ នេហាតិ៝ ចត្ថភា ជ យានេភា ជ, នេតឃំ ភាឌតំ៝ តិល្ហិ យប្ញនេហា តឃំ, ៦តភាតំ តឃត្តិ ជ ចិក្កនេហា៝

អញ្ញនេបតចត្យក្កបិកាឌិឃយកចណ្ហិភា

១០៝

កាយលំ ក'យលំ កត្តំ-ចតនេកា ចតនេកា'ប្ពទំ;

ឃុកនេតា ឃុកនេតា នេលិកំ, យហិតំ យហិតំ កទំ៝

១០៝“កាយល”យិច្នាឌិ៝ កាយលំ អ៦ចិត្ថំ កំ ឌលំ អលក្កត្តំ យឌ្ឍភត្តឃ នេហាតិ, ចិកឃិតា៦ចិត្ថយនេត្ថាហយឃ្កចិនេតាឥកស្ស ចាបិឌឹឃុ តាឌិយ៦យហឹយត្តយប្បត្តិយប្ពចនេតា, អចតំ ៦ក្លិ ឥកាតិ យឃ្សយប្បញ្ញាឌិកា៦ឈភានេចភាតិ អចតនេកា៝ ចតំ ឌលំ ឥកាតិ ភ ត្យនេច្នាតិ ចតនេកា នេយនេឈា អប្ពទំ អាកាយំ ឌលឆា៦ភា៦កទិតប្ព៦ក្យហ៦ស្ស ឥស្សតឹឃតាក្យឈនេឃាកនេតា អលំកត្យត្តិ អឌិកតំ៝ យហិតំ យប្បណ្ហិ ហិតំ អកិចុឌ្ឍិ កទំ កនេ៦ា៦នេត្វា ឃុង្ក កឥតឹតិ ឃុកនេតា យញ្ញភាឈិ ប្បព្ពាញ្ញ ចិឃ នេភក្ក្លុយាឌិភា កាយច្ឆភាឌិនេក បឌហនេត្វា កត្តា អ៦ហត្តយនេក្កត

យចាយភយកលកិនេលនេយ យប្បច្ឆិត្តា នេយាកតំ តិប្ពាតបុទំ កនេតាតិ ចា ឃុកនេតាតិ ចុនេត្វា នេយា យហាឃុតិ អត្តនេភា អបទិឃិតបិ៦ឃិតាឃិប្បកចកលិតតិលកភានេចត នេលិកំ នេលិកត្តឃំ, យហិតំ នេលិកត្តិ ចា នេឃាឌតឹឃំ អលក្កត្តំ អលំក៦ឈាឃាតិ៝ ប្ពាជំ

បិកចត្យក្កាឌិឃយកយញ្ញនេបតំ៝

១០៝កាយលំ បក្យំ កំ ឌលំ អលក្កត្តំ បញ្ញាចិឆបក្យយញ្ញាត្ថស្ស ង្គកស្ស ៦យហឹយត្តា យនេឌ្ឍត្តំ នេហាតិ៝ អចតនេកា កា៦ល ចុង្គឹយប្បកាឃ យឃ្សយប្បកាឌិតំ កា៦ឈត្តា អា៦ក្លិ នេកនេត្វា ចតនេកា នេយនេឈា អប្ពទំ អាកាយំ អលក្កត្តំ ឌលឆា៦ភា៦កទិតប្ព៦ក្យច្ឆិឃា ឥស្សតឹឃត្តា យនេឌ្ឍត្តំ នេហាតិ, យហិតំ យប្បណ្ហិ ហិតំ អកិចុឌ្ឍិ កទំ កនេ៦ា៦នេត្វា ឃុកនេតា ចិក្រកឌិ ឃុត្ថទំ តិប្ពាតំ កនេតា ចា នេយា ឃុកនេតា នេយា តឆាកនេតា នេលិកំ នេលិកត្តឃំ, យហិតំ នេលិកំ ចា អលក្កត្តំ ចិក្រកឆាឌិកា៦នេឈហិ តាឌិយស្ស អញ្ញាស្ស ជ នេលិក៦ាយនេឈញ្ញស្សាភាចា យនេឌ្ឍត្តំ នេហាតិ៝ យប្ពបក្ខាតំ យត្តាញ្ញកិចា៦ិត្តា នេហាតឹតិ កយំ៝ តនេតានេឃច យនេប្ព បជយត្តកចតក្រិឃាឃ ឃុឌ្ឍត្តឹតិ ចកត្តិ៝ ប្ពាជំ

អញ្ញនេបតចត្យក្កបិកាឌិឃយកំ៝

១១៝

អញ្ញបេតានិយក-ឥស្សេរា លេសា តិឥស្សិតោ;

ទោឃ្យាតិ’យាមេច ឥសា-ឃ’ញ្ញាតិ យយកាតិបិ។

១៨។ ឰត្ថេចយកិយតឃយគេ អញ្ញបេតបិតានិយយកស្ស ឥសាយត្តិ ឥស្សេត្វា ភ្លូបសំហទតិ “អញ្ញបេតេ”ត្យាទិតា។ អញ្ញបេតស្ស អញ្ញចហិតស្ស ចត្យត្តិ បិតានិ អាមេគា, អាទិក្ខតស្ស ចា យយកស្ស ឲសា យឆាចុទត្តា លេសា កោឆិមេច គេកា តិឥស្សិតោ ចិកបិ្យតោ។ អបទាតិបិ កិត ចិកបិ្យឃត្តិតិចេតិ អាហ “ទោឃ្យាតិ”ត្យាទិ។ ឰយាឃ ឥសាឃ ឰបិតា ភ្លូបិយេត យគោ្ហតច អញ្ញាតិ ចុត្តតោ អបទាតិ ក្យតិឃបិតានិយយកតតិឃបិតានិយយកចត្យត្ថបិតានិយយកាទីតិ អញ្ញបេតាតិបិ បជយក្យតិឃបិតានិយយកបជយតតិឃបិតានិយយកាតិបិ ញបេតាតិ, បជយចត្យត្ថក្យតិឃតតិឃបិតានិយយកាទីតិបិ អញ្ញបេតញបេតាតិ, តឆា យផ្គត្ថបិតឃយកាតិ ទោឃ្យាតិ ឌាតិតញ្ញាតិ, ចិញ្ញាត់ តានិសាឃ ឥសាឃ ឥស្សិតត្វាតិ។ តត្ថ ច –

“ក្យហាក្យេហាត សហ តេ, សាឈេចា’សាឈេចា ឌតា;

ចិកាហត្តេ សយំ តាឆ, ចិត្តិ ចិត្តេ កធំ ត្យ តេ”។

ឰត្ថាទិតា ក្យតិឃបិតានិយយកាទីតិ អញ្ញបេតាតិ,

“បិយេត ចចសា សញ្ញា,

បិយេត’ប្បិយកាលិតោ;

បិតាតេត ខិតោកាសិ,

សោ ឆេ្ញា ហត្ត្វ តេចា’ប្បិយំ”។

ឰត្ថាទិតា បជយក្យតិឃបិតានិយយកាទីតិ អញ្ញបេតាតិ,

“ស’យល់ សយល់ កត្ត្វ, ស្យចិទស្យចិ ទឌេឃ;

ឃ្ចិនំ ឃ្ចិនំកំ ចំ, ឃ’យល់ ឃយល់កិ ឥឃា”៉

ព្ភក្ខាឌិតា បឍយឆព្យព្វក្យតិឃតតិឃបិឌាឌិឃយកាឌឹតិ អញ្យេបតញ្យេបតាតិ,

“យឥតាហទ ហទ ឥក្លូនំ, ឌិត ឥឆឥតាកចំ យយ;

តត្យ ព្វំ បិទយឹឃាទា-យតកាចិតឥយាឃឆំ”៉

ព្ភក្ខាឌិតា យឌ្ឍបិឌឃយកាតិ,

“ឃាឆ្យតា ទំឌឃ ឌឃ-ទ្ខតិតា’ប្ញទឃិ យហិ;

ឥឃា ចំ ឌិតចទំ ឌឹទ-យព្វការឥយាឃិ ឥឆ ព្យចំ”៉

ព្ភក្ខាឌិតា អត្តបិឌឃយកាតិ ឌាតិតដ្ឋាតិ៉

១៨៉ ៦ចំ អកិយតឃយឥកត អញ្យេបតឃយកាតយុបិឃាឌឹតិ តិកឥយឥត្តា អាហ “អញ្យេបតិ”ក្ខាឌិ៉ អញ្យេបតាឌិឃយកឃ្យ ចិឃឌិឃចឥណ្ហហិ អញ្យចហិតាឌិឃយកឃ្យ, អញ្យេបតបិឌាឌិឃយកឃ្យ ចា ៦ឥឃា ឥលឥឃា “ឃ្ញឌតិ”ក្ខាឌិឥកា អប្យឥកាឌាហទលាតឥឃា តិឌឃ្សិឥតា តិក្ខិឥ្ឌ្ឋា៉ អដ្ឋាតិ ឃយកាតិបិ ព្ភយាឥឃច ឌិឃាឃ ព្ភយិតា តឥឃឥតច ឥតាឃ្យាតិ ចិដ្ឋាហិ ឥតាតដ្ឋាតិ៉ អាឥឌា ឃយកំ, អាឌិក្ខចំ ចា ឃយកំ, អញ្យេបតក្ខា ចំ អាឌិឃយកក្ខាតិ ចាកញ្យ៉ ៦ចំ ឌឃ្សិឥតត ព្ភយិតា កឥយត អញ្យេបតក្យតិឃបិឌាឌិឃយកាឌឥឃា ឥតាតដ្ឋាតិ អឌិប្យាឥឃា៉

តត្ថ អញ្យេបតក្យតិឃបិឌាឌិឃយកឥយចំ ឥចឌិតដ្ឋំ –

ក្យលាក្យឥលាត ឃហ ឥត, ឃាឆឥចា’ឃាឆឥចា ឌតា;

ចិកាហឥត្ត ឃយំ តាឆ, ចិត្តំ ចិឥត្ត កចំ ត្យ ឥត៉

ឥកា តាឆ ឥត ព្យឃ្យាចិឥត្ត ឃាឆឥចា អឃាឆឥចា ឥត ឌតា ក្យលាក្យឥលាត ឃកឃកក្យឥលាត អក្យឥលាត ឆ ឃហ ឃយំ ៦កដ្ឋ្យកចំ ត្យ

ចិកាហត្តេ, ចិត្តំ អន្ឋទិយំ សុងតក្ខូតេសុ សបយេត្តា អន្ឋទិយាតិ អឆិប្បាយោ៉

អញ្ញបេតបឆយទុតិយបិកោឌិយយកយេចំ ងដ្ឋ្ឋំ –

បិយេត ចចសា សន្តោ, បិយេត’ប្បិយកាហិតោ;

បិកោភតេ ឌិតោកាសិ, យោ ឆយោ ហត្តុ ចោ’ប្បិយំ៉

ឌិតោ អប្បិយកាហិតោបិ សន្តោ ដតេ បិយេត យេត ចចសា បិកោភតេ អកាសិ, យោ ឆយោ ចោ អប្បិយំ ហត្តុ៉ ៩ត្ត អបិសន្ធបរិយាយស្ស បិសន្ធស្ស កហិតត្តា យតិកន្តោ តត្ថិ៉

បឆយចត្ថុទុតិយតតិយបិកោឌិអញ្ញបេតញ្ញបេតយយកយេចំ ងដ្ឋ្ឋំ –

ស’យល់ សយល់ កត្តុំ, សុចិទិសុចិ ទិដយេ;

សុចិទិ សុចិទិកំ ឋំ, ស’យល់ សយល់កិ យោតិ៉

៩ត្ត “សយល់ សយល់, សុចិទិ សុចិទ”ត្តិ ចិសឌិសចណ្ហេហិ អញ្ញចហិតត្តា អញ្ញបេតំ, “សយល់ សយល”ត្តិ បុព្ពបទយុកញ្ញអំ [បុព្ពបទយុកញ្ញអក្ខយំ (ក៉)] “កត្តុ”យិតិ កិត្តចណ្ហេហិ, “សុចិទិ សុចិទ”ត្តិ បុព្ពបទយុកញ្ញអំ [បុព្ពបទយុកញ្ញអក្ខយំ (ក៉)] “ដយេ”តិ កិត្តចណ្ហេហិ ច ញ្ញចហិតត្តា ញ្ញបេតញ្ញា ហោតិ៉ សុចិទិសុចិ សោកតទិសិតា ថ្កចិ យុត្តោ យោ ឌិតោ សំ សត្តិ តិព្ពាតំ សយល់កិ អលកិ, អល់ អក្ខត្តិ អតិសយេត សុចិទិកំ ចិសុក្ខដេហំ ឋំ ឌិតំ សយល់ ដល្លិកាសប្លាតេតត, ទាកាឌិក្សិ្ឋតសប្លាតេតត ចា យលេត សហិឋំ សំ អត្តាតំ អល់កត្តុំ តិយ្ហល់ កត្វា សដ្ឋេត្វុំ សុចិទិ សុចិទកាល់ ទិដយេ អត្តុតិ អកិទយាបេឃ្យ៉

បិឆយ្ព្ញយយកយេចំ ងដ្ឋ្ឋំ –

យតោហទ ហទ ក្លេសំ, ឌិត ចេចតោកចំ យយ;

ភត្ទុ ត្វុំ បិទយឺសាទា-យតកាចិតយោសឆត្តិ៉

ຍເຕາທຣ ຂິຕ ຍຍ ເຣເຕາກຈ ເກຼູສໍ ສຕ຺ຕາປໍ ທຣ ອປຕຍ, ຕ຺ວໍ ປິເຣຍືສາຣາຍຕກາຈິຕໍ ຂຼູສໍ ຂິເຕ຺ຕາສໍ ຕຕ຺ຍ

ປິຣຕ຺ຕຍຍກເຍຈ ຣຕ຺ຕໍ –

ສາຣຕາ ທິຂຍ ຂຍ-ຣຕິຕາ'ປຣຍີ ຍຫິ;

ເຍາ ຕໍ ຂິຕຈທິ ສີຣ-ຍຕ຺ຕກາເຍາສິ ເຣ ຕຣຈຕ຺ຕິ

ເຍາ ຂິຕຈເທາ ສາຣຕາ ຂຍຣຕິຕາ ເຣເຕຍ຺ຍຂຍເຍາເສຕ ຍຫິ ອາປຣຍີ, ສີທິ ຕໍ ຂິຕຈທິ ຕຣຈ ສປຣິສ ເຣ ອຕ຺ຕກາເຍາ ອສິ, ທິຂຍ ອຫິຣຍາເປຫິ ຕຼຍິຕາ ຄິຕ຺ຕິ ຍເຍກເທຈ ອຈເສສາ ຕຕິຍປິຣາຂີຍຍກາຣເຍາ ຈິເຕ຺ຕຍ຺ຍາ

໑໑

ອຕ຺ຕຕ຺ຕຄາຫເຈາ ເຕສໍ,

ເກຣາ ສຍຸຕ຺ຕເຣເຍາຕິເຍາ;

ຕຕ຺ຕາປິ ເກສິ ສຣກາທາ,

ເກສິ ອຕ຺ຕຕ຺ຕຣກ຺ກາທາ

໑໑ ກິ ປຕ ສາກເລຸຕ ຕ ຈິກປຶຕາຕີຕິ ອາຫ "ອຕ຺ຕຕ຺ຕິ"ຕ຺ຕາຂີ ເຕສໍ ຈິກປຍ຺ຍາຕໍ ສຍຸເຣເຈາ ສຕ຺ຕເທາ ຍິສ຺ສຕ຺ຕຍຸຕ຺ຕາຣຫປຍ຺ຍກາເທາ ເຍາຕິ ປເກເຈາ ເຍສໍ ເຕ ສຍຸຕ຺ຕເຣເຍາຕິເຍາ, ເກຣາ ປກາທາ ອຕ຺ຕຕ຺ຕຄາຫເຈາ ອຕິສເຍຕ ຄາຫຸລິ ຍຕາຣຕ຺ຕຕເຍຕ ສຍຸຕ຺ຈຕ຺ຕິ, ຕຕ຺ຕາປິ ເຕສ຺ ຈິກເປຍ຺ສຸປິ ເກສິ ຈິກປຍ຺ຍາ ສຸເຣຕ ກຣີຍຕ຺ຕິ ປຍຸຕ຺ຕີຕິ ສຣກາທາ, ຕຕ຺ຕິປຣີເຕາ ຈ ເກສິ ຈິກປຍ຺ຍາ ອຕ຺ຕຕ຺ຕຣກ຺ກາທາ ຕຼຕິ ຕ຺ຕິຣາ ສຕ຺ຕຍ຺ຍຕ຺ຕິ, ເຕສ຺ ສຣກາທາຕໍ ເກສຕ຺ຕີ ອຫິຍຕຍຍກາຕໍ ຍຸລຍຕ຺ຕ ຣສ຺ສິຕໍ ຕຼຣາຕິ ຣກ຺ກາທາຕໍ ເກສຕ຺ຕີ ຍຸລຍຕ຺ຕ ຕ ສຕ຺ຕາເຍຈ ເຈຂິຕຕ຺ຕາ

ສຍຸຕ຺ຕເຕຕ ເຕ ສຕາ,

ກຈໍ ຕ ເຕ ຕ ເຕ ສິຍໍ;

ឃរតា ភរតភរតបិ’រតា,

ឃិឃុំ ភ រត ភរត ឃុកា៉

ឰងំ បិគចព្យុក្កយន្ទ្យឃយកយញ្យរបតញ្យរបតរយកទ្ធបំ ក្យុក្កទំ៉

ភ កាឃុទា រតបិ ឃុទា ចិក្ខឃិតា,

តឆាឃុទា ក្ខទិ ឃុទាបទាឌិតា;

ឃកាឃុ ទាឌាបិ តឆា ឃុទាឌិរតា,

ឃឆា ឃុទាឌត្តិ ឃុទាចិតិឃ្សុជិ៉

ឰងំ ចព្យុក្កបិគយន្ទ្យឃយករយកទ្ធបញ្យរបតំ៉

១១៉ ឃព្ទយិគយក្តុ្តិឃិត្វា លក្កុលាតិរគរឃភ តិកយតំ កិយត្វិយិច្ឆាឃក្ក្លាឃយាហ “អច្ឆរត្ត”ច្ឆាឌិ៉ រតឃំ ឃយកាតំ ឃយ្ហរគរឃាតិរឃា បរកក្ស្យព្យត្តិកាទលក្ខុតា រកគា ក្ខច្ឆាចចបកាទា អច្ឆត្តិពាហរចា, តត្វាបិ រតឃុបិ រកាចិ ឃយកា ឃុកទា ឃុឃាឌិឃា, រកាចិ អច្ឆត្តក្យុក្កទា អតិឃរឃភ ក្យុឃ្សាឌិឃា៉ ឃយ្ហររគា រឃាតិ រឃឃត្តិ ចិក្កុរហា៉

ឰហ ឃុកទឃ្ស ក្ខបឌិឃិតត្វា ក្យុក្កទឃយកបរចរឃាបិឃយត្វយុបឌិឃិឃរត –

“យតំ យតំ ឃត្តុ គរគឃ្យុ រច រឃា,

យតំ យតំ បឹលាឃត’ឃ្ស ឃត្តុ;

យតំ យតំ រតភ គរគឃ្យុ រច ភ,

យតិ យតិប’ស្ស ត សាត្ថុបុជ្ជ”ត្តិ៍

ញ្លត៌ បិឥចញ្ញក្កាឌិឃយកេយក្ទុបំ អញ្ញេបតញ្ញេបតិ៍

ឃោ បុក្កលៃ យតិ អត្តតោ ចិត្តំ សត្ថុ ឌិតស្ស យតិ ខលយត្តយិ ឥតេឃ្យ តេ, សត្ថុ យុតិក្ខស្ស យតិ ចិត្តំ អស្ស បុក្កលស្ស យតិ ចិត្តំ បឹលឃតិ សយឹលេតិ, តេត តស្វា យតិ យតិ ចិត្តំ ចិត្តំ ឥតេឃ្យ តេ ត ឃឥ តោ ឥតេឃ្យ, អស្ស បុក្កលស្ស យតិ ចិត្តំ យតិបិ យុហុត្តយិ សាត្ថុបុជ្ជ សាត្ថុហិ ប្ញឌិតត្ថំ ត កចតិ៍

“សយុត្តតេ ត តេ សតា,

ពច៌ ត តេ ត តេ សិឃុំ;

ឃតេតា តតេ’តតេបិ’តេតា,

សិឃុំ ត តេ តតេ ស្កា”តិ៍

ញ្លត៌ បិឥចញ្ញក្កយជ្ញឃយកេយក្ទុបយញ្ញេបតញ្ញេបតិ៍

ឃតេតា តេឃត ពាទេលេត តេ តុឃុំ្យសតា តេសាកតេត សយុត្តតេត សយុ្វា ក្តតេត តេហតុតា តតេបិ អចតតេបិ អតតេបិ អតចតតេបិ តេ តេ ស្កា តេ តេ តេសាកតា ត ត សិឃុំ, កចតេត្តច, អតេតា តេត ពាទេលេត តេ ស្កា តេ តេសាកតា តតេ អចតតេ ពច៌ ត សិឃុំ, កចតេត្តច៍

“ឌិត៌ បណាឃោតតសជ្ជត៌ ឌត៌,

ក្យេលា តិតេចតេសត្តយសជ្ជត៌’ឌត៌;

តេចតេឃ្យតេត្ត ក្យលកាឌត៌ ឌត៌,

តតេយ យតេយត្តំ ខលុ សជ្ជត៌ឌត”ត្តិ៍

ឥទំ បឋមចតុក្កត្តឃមកេមកុបមញ្ញេបតញ្ញេបតឃមក៌ ទុក្កទិ៍

បហារេយាតពសដ្ឋតំ បហាយិតុការេយាតពសាឆុឌតចត្តំ ឌតំ ខេចេតឃ្យេឌតំ អសដ្ឋ បយាឥយកត្វា គុណោ សឹលិខិគុណោ តិខេចសេត្តំ តិឃោរេឌត្តំ ខេចេតឃ្យេតេតួ អញ្ញាតំ អញ្ញាតក្ខំ គុហកាឌតំ គុហាតយាឆារក្ខំ សដ្ឋតំឌតំ ឥមិតា ការរោត សាឆុឌតាតំ អញ្ញាតក្ខំ ឌតំ សាឆុឌតំ ៣លុ ឲកេត្តត មេមត្តំ មយាឃត្តំ តំ ឌិតំ តេម តយាមិ៍

“សាកាសុ សាកា កុចេត ឌិតស្ស,

សាកាឃ សា កាសតិខេឃច ឌាតុ;

សាកាឃ សា កាតិ ត ខេច កធំ ត,

សាកា សសាកាតយតិដ្ឋ កាតិ”តិ៍

ឥទំ បឋមចតុក្កាឌិឃមកោកុបញ្ញេបតំ៍

កុចេត សត្តរលិខេក សាកាសុ ចិដ្ឋយាតាកាសុ ឌិតស្ស សាកា ខេសាកតា អាកា សាកាឃ ចិដ្ឋយាតាឃ, ខេសាកតាឃ ចា អាកាឃ អាកាខេពា ឌាតុ ឲកេត្តត កាសតិខេឃច ឌិប្បេពច, សា ឌិតាកា សាកាឃ ចិដ្ឋយាតាកាខេពា អឆិកា ហុត្វា ខេច ត កាតិ ឃឌិ ត កាសតិ, សសាកាតំ ចិដ្ឋយាតខេសាកតាកាតំ ឲ្យាហុត្វាឌឹតំ សាកា ខេសាកតាកាខេឃា អតិដ្ឋ អតិក្កមុ កធំ ត កាតិ, កាសតិខេឃច៍

“ត កាសុរា ខេពបិ សុរា ចិក្ខសិតា,

ពឆាសុរា ក្ខរិ សុរាបរាឌិតា;

សកាសុ រាឌាបិ ពឆា សុរាឌិខេតា,

ឃឆា សុរាឌត្តិ សុរាចិតិស្សឌិ”តិ៍

ឥទំ បឋមចតុក្កមដ្ឋឃមកោកុបញ្ញេបតំ៍

សុរាចិតិស្សបៅ សុរាបិតទោ អបកតា ឌតា ឃឆា សុរាឌត្តិ, តឆា ចិក្ខសិតា ចិនេសនេត អលក្កតា ទេពិ សុរា ទេ ទេឌចា អបិ ត កាសុរា នេសាកយាភា ត ទោហាត្តិ, តឆា ៦ចំ សុរាបទាឌិតា សុរាបិតទេហត្យ បទាឌិតកាចំ បត្តា ក្ខទិ អសុរា ឆាហទេចា ទេចបចិត្តិអាឌទឃា អសុរាបិ ត កាសុរា ត នេសាកត្តិ, តឆា ៦ចំ សុរាឌិទោតា សុក្ខ អលក្កទេតា ទាឌាបិ សកាសុ ត កាសុទោ៎

“ឌិតាលត្តិឃំ ឃោ’ហិតាយា សិតាយា,

អចស្សិច ទេ ទោហាត្យតាយា ហតាយា;

អទេតា សក្តបិទេប សតាយា ចតាយា,

ពទោទត្តច សត្តិស្សិតា សាយិតាយា”តិ៎

ក្ខត់ បិឌចត្យក្កត្តឃយពទេយពក្ខបត្យទេបតិ៎

ទេឃ សប្បទិសា ឌិតាលត្តិឃំ ត្យក្ខស្ស ចិតឃបត្តាត្តិសក្ខាតាលត្តិឃំ ឌូហិតាយា អចិតិក្កយចទេសត បតិក្ខិតអាយា ទោហាត្តិ សិតាយា បទិសុក្ខាយា, ទេ សាឆទេចា ហតាយា អត្យក្កទេយត ហតតល្យា អចស្សិច ៦ពទេត្តទេតច អតាយា កឃទហិតា ឃទេតា ទោហាត្តិ, អទេតា តស្វា សក្តបិទេប សក្តាក្យសទេល សតាយា កឃសហិតា ចតាយាច តិទចឌ្ឍចតាកិលិសចទេត្តា សាក្ខឌតា សត្តិស្សិតា សត្តិតិស្សិតាទេឃា សាយិតាយា សាយិកាចាសាទេឃា ពទោទត្តច៎

១១៎

ឃយពំ តំ បទេហត្យក្រា ច, ទេតពត្តយក្ខទាតិ’តិ;

ក្ខទេបក្កិឃត្តិ សក្តាតិ, សិស្សទេលឆកឃា យឃា៎

១១៎ តត្យ ឃយពំ តាយ ពចិតំ សាយត្តិឃចិទេសសក្ខចពត្តិ តត្ត តំ ទេសាបទេឃាពំ, បទេហត្យក្តកា ច ទេសាបទេឃាពា ពិត្យអាចិទេតាឆទេត សប្តាឆក្ខាតយត្តទេត បទត្យាទេយាហទេត [បទេយត្យាទេយាហទេត (ព៎), ពាត្យាឌាស ៦៎ដលិ] ច, តស្វា តត្ត ពឆយុទេបក្កា កចទេតាតិ អាហ “ឃយព”ត្តិអាឌិ៎ តំ ឃឆាក្ខត្តំ ឃយពត្វា សុពទក្ខក្កទប្យទេកត់៎ បទេហត្យក្តកា បត បុក្តាចទិទេឃហិ ទេសាត្យអស តិក្ខិក្ខា សយាពតាចត្វិតាឌិកា៎

ຕຕິຍໍ ລກ຺ຂຓໍ –

ສຍາກຕາ ຄາຍ ສິຍາ, ຄຸຍຫຕ຺ຖາ ປຄສຕ຺ຖິຄາ;

ຈຕ຺ຍິຕາຕ຺ຕ຺ຖ ຈຸຍເຫຄ, ຍຕ຺ຖ ສເຖ຺ຖຄ ຈຕ຺ຍາຄາ໌

ຖ຺ກ຺ກຄ຺ຕາຕິຍຸຈຫິຕ-ປຸເຍາກາ ເຍາຫກາຣິຄີ;

ສິຍາ ປຍຸສ຺ສິຕາ ຍສ຺ສາ, ຖຸເຕ຺ຕາຄຕ຺ຖາ ປຄາຈລິ໌

ສຍາຄຸຣປິ’ຍຸຖຸຕ຺ຖາ-ເຣາປິຫິຕປຄາ ສິຍາ;

ຜຸສາ ປຈ຺ຈຍາຄີຫິ, ຂາຕສຖ຺ຖາ ກຄຕ຺ຍິປິ໌

ສຕ຺ຖຸາຕາ ຄາຍ ສຕ຺ຖຸາຄໍ, ຍຕ຺ຖ ຍຸາເຍາຫກາຣໍ;

ອຕ຺ຕາຄາ’ຄາສເຕ ຍຕ຺ຖ, ຈາກຸເຕ຺ຖາ ສາ ປກປິຕາ໌

ສາ ຄາຍຕ຺ຕຸຣິກາ ຍສ຺ສາ, ຄາເຍ ຄາຄຕ຺ຖກປຸຄາ;

ຄິຄ຺ຖາ’ຈຖ຺ຖິຕຕ຺ຕຕ຺ຖາ, ຕຸລຸຕ຺ຖສຸຕິເຫຕຸເຕາ໌

ສຍາຄສຖ຺ຖາ ສາ ຕຸຖ຺ຖ-ສຖ຺ຖປຣິຍາຍສາຄິຕາ;

ສຍຸຍຫາ ຍຸຍຫຕາເຍຈ, ຄິຖ຺ຖິຖ຺ຖຕ຺ຖາປິ ສາຄຸກ໌

ຍສ຺ສາ ສຍຕ຺ຖຕ຺ຖາຫຸລຸາ, ຄາຍໍ ສາ ປິຣິຫາຣິກີ;

ໂກສ຺ຄ຺ຕາ ກເຈ ຍຸຕ຺ຖາ-ເຄຍຸ ຄິສ຺ສຍເກາປຄາ໌

សា កេច ក្រយន្ធត្តា, យស្សា ក្រយកោបតា;

សំកិល្លា តាយ សា យស្សា, តាតាលក្ខលាសក្កទោតិ។

ទោសេត្តបិ ចេសំ សន្តោសំ ក្រក្កត្តានិសុ ទោសកាទេច តាទោបិតន្តា។ ឲសា ហិ [យតនោតិ (ក)] “ពាហុក្រលោ បលយតិ”ទ្ធានិតា [សុពោធាលង្ការ ៣៣ គាថា] ចាក្យសំកិល្លតាយេត ត ចុត្តា, បកប្បិតា ច សំសយទោសបរិហារេត “ឃារេព ទុតិយំ តិលយ”ត្តិ [សុពោធាលង្ការ ១១៩ គាថា] អាទិនា តំទិដ្ឋា។

“បកចា’តពចិត្តិល្លា, ពចា’លា យហតិ សតិ;

ចិទាយ ខយតំ តាឆ, បហុពថលសាឈតិ”តិ។

អយំ សយាគតា។

“កដ្ឋេយេចា’បសេចេយ្យ, ចិន្តពយទកិត្តិសំ;

សយ្យាបយេ បុទិ ពេយំ, ស ទេត្តា’ត្តតិសេចិត”ត្តិ។

អយំ ចន្ទិតា។

បយុត្តិតានយោ ព្យ លក្ខលាត្យសារេត, ពទេត្វាទាហរណាត្យសារេត ច ទេទិតន្តា។

ឲចំ បុន្តាចទិយេហិ បរិកប្បិតា បទេហព្ពក្កា ទេតិ ឲពាតិ សន្តាតិ ឲកទេត្តត តិយទេយត ត យទុទាតិ អត្តទសយ្យ ចា សទ្ធទសយ្យ ចា កយ្យទិ អកាទេចត អយ្យាទិពន្តាតិ ត ទោហាត្តិតិ ព្វយិតា ពាទលាត សិយ្យាតយុប្យទេត្តា ទលទោទយេច កយំ ពទេតា ទេពសំ ទលទទេតា ចា ក្រប្បត្តកយទេតា យយា ក្របេក្កិយត្តិតិ សព្វត្ថតិយំ។

១១៩។ ឲចំ សុកាទក្កក្កទចទសេត ទុចិទត្តិ ចត្តា កចិតំ សាយត្តិយប្យកាសទេត សប្បទេយាខតយបកាតទ្ធា, កិត្យអាចិទេតាទទេត សន្តាឈដ្ឋាតសព្វត្តទេត បទេត្យាទេយាហទេត ចាតិ ព្វទេយសុ សប្បទេយាខតាតទ្ធា បទេហព្ពក្កាតយចទទេត កាទលំ តិន្តិសតិ “យយក”យិទ្ធានិតា។ តំ

ឃបក៌ ឃឆាចុត្តំ ឃុកទក្ខុទាឌិទេកង៌ ឃបកឌាតញ្ញា បទេហឮ្គ ច បុទ្ធាចទិទេឃហិ តិឌ្ឌ្ឋា សយាកកាឌិកា បទេហឮ្គកា ច ត្ថតិ ត្ថយាតិ សទ្ធាតិ ឲកត្តុយឆុទាតិ ត ត្ថតិ អឃ្សាទេឌតទ្ធាឃ្ស អត្តុទសឃ្ស, សទ្ធុទសឃ្ស ចា តិឃបទេតា អភាចា ឲកទេត្តុត អយឆុទាតិ, ត្ថតិ ត្ថយិតា កាទទេលាត ច សិឃ្សទេលឌកឃា សិឃ្សាត៌ អសហតសក្ខាតាឃ អសហទេតត ឌាតាឃ ចា តឹតិឃា ច យឃា ក្ខុទេបក្លិឃត្តិ៍ សិឃ្សាត៌ ទេលទេឌាទេឃច កឃំ, សិឃ្សទេលឌទេតា ក្ខុបុត្តំ ចា កឃំ, តទេតាតិ ចិក្កុទេហា៍

ឲត្តុ បទេហឮ្គកា ឲចំ ឌដ្ឋា –

សយាកតា ច ចក្ខិត្យ-កុត្តា បយុឃ្សិតាបិ ច;

សយាតទ្វុបិ ឋទុសា, សញ្ញាតា ច បកប្សិតា៍

អទេឆាបិ ភាយត្តុទិកា, តិក្វុតា ច បទេហឮ្គកា;

អទេឆា សយាតសក្ខា ច, សយុទ្ធហា បិទិហាទិកឹ;

ឲកដ្ឋទេត្ថាកឃដ្ឋត្ថា, សំកិណ្ណាតិ ច ទេសាឮអសាតិ៍

តព្រិង៌ លក្ខុលំ –

សយាកតា ភាយ សិឃា, កុឮហត្តា បឌសត្តិតា;

ចក្ខិតាញ្ញាត្តុ ទុឮទេហត, ឃត្តុ សទេក្ខុត ចក្ខិតា៍

ក្ខុកត្តាតិញុចហិត-ប្សុទេឃាកា ទេយាហកាទិតិ;

សិឃា បយុឃ្សិតា ឃឃ្សា, ក្ខុទេទ្ធាឆត្តា បឌាចលិ៍

សយាតទ្វុបិ’យុឮត្តា-ទេទាបិហិតបឌា សិឃា;

ចទុសា បច្ចយាដីហិ, ឌាតសទ្ទា កចច្ចិបិ។

សញ្ញាតា នាម សញ្ញាតំ, យត្ថ ញ្យាទេមាហកាទេហិ;

អគ្គាឆា'ការសេត យត្ថ, ចាក្យេត្ថា សា បកប្បិតា។

សា នាមត្តិកា យស្សា, នាមេ នានត្តកប្បនា;

និក្ខតា'ចង្គិតគ្គាត្ថា, តុល្យត្ថសុតិទេហតុទេតា។

សមានសទ្ទា សា ញ្ញង្គ-សទ្ទបរិយាយសាធិតា;

សមុត្តហា មុត្តហតាទេយច, និគ្គិង្គត្ថាបិ សាធុកំ។

យស្សា សមូត្តនីហុល្យា, នាមំ សា បរិហារិកី;

ឧកន្ទុត្តា កទេច ញ្យញ្ញា-ទេឈាម៉្យ និស្សុយទេកាបនា។

សា កទេច ង្កកយន្ទុត្តា, យស្សា ង្កកយទេកាបនា;

និកិណ្ណា នាម សា យស្សា, នានាលក្ខណសទ្ទេទាតិ។

អយំ បនេត្ថ អត្ថោ – បចសត្ថិនា បចាតំ សទ្ធាទេនតា ក្យុហត្ថា អបិកេដត្ថា សមាកតា នាម សិយា។ ក្យុហត្ថាតិ បសិទ្ធាតុចាទេចន អបសិទ្ធា សមាកតា ចិឌីយទេត។ ញ្ញទេតា បទេយ្យិ អតុចាចាតុចាក្យការទេចា ឧចំ ទេចជិតទេគ្គា។ យត្ថ បទេហញ្ញកាយំ អគ្គាត្ថ ទុញទេហត សទេង្ក អគ្គាសិ អទេត្ថ បសិទេទ្ធត ទុញហិសទេង្កត ចញ្ចាតា ចញ្ចិតា នាម សិយា។

អតិញ្ញចហិតប្បទេយាកា អតិសទេយត អត្តទិតបយុជ្ជមានបចយុត្តា តទេតាទេយច ទេមាហកាទិតី សទេម្ញាហកាទិកា បទេហញ្ញកា ង្កក្កត្តា នាម។ យស្សា បទេហញ្ញកាយ បចាចលិ បចបត្តិ ក្ញុទេគ្គាឆត្ថា ក្ញុទតុទេនាឆាកិទេឈម្យា, សា បមុស្សិតា នាម។

អយុត្យត្វានោបរិហិតបនា អបុនោតនត្វេ យុត្យត្វបកោរោកបរក្ខាត់ កិត្តិ៍ បនឡេ តិស្សាឃ អានោបតនតា ក្លបត្ថិតបនឃុត្តា បយាតទុបិ តាយ រិឃា៝ បក្វឃាឌីហិ បក្វឃានេបាឌីហិ ពទត្តិ៍បិ នឃត ពោតទិ បកានោត ឌាតបក្ខា តិបឡត្តបក្ខា ចទុបា តាយ៝

ឃត្វ ឃស្មិំ បនេហត្យត្តកាឃំ បក្ខាត់ កលាត់ ទុត្តឃបិ ត្យានឃាហការលាំ នេហាតិ, បា បនេហត្យត្តកា បក្ខាតា តាយ រិឃា៝ ឃត្វ ឃស្មិំ បនេហត្យត្តកាឃំ ចាល្យត្វោ បឃុកាឃត្វោ អត្ថាទា អនេត្ថាត បកានោត អាកាឃនេត ចិត្ថាឃនេត, បា បកប្បិតា តាយ៝

ឃស្សា បនេហត្យត្តកាឃ តានេឃ បឃុត្តាកិតានេត តាតត្វកប្បតា ចិចិតាកិនេឃ្យកប្បតា បឃុចតិ, បា បនេហត្យត្តកា តាឃត្តទិកា តាយ៝ ត្យល្យត្វបុតិហេត្យនេតា បយាតត្វបក្ខាត់ បនេឃាកនេហត្យា អចត្ថិតត្តាត្វ បតិត្ថិតអត្តាត្វា នេហាតិ, បា តិក្វតា តាយ៝

ឃា បនេហត្យត្តកា ត្ថុ បក្ខបទិឃាឃបាឌិតា ត្ថត្ថិតត្វបក្ខស្ស នេចចទេតហិ តិបក្សាឌិតា នេហាតិ, បា បយាតបក្ខា តាយ៝ បាទុក់ តិត្ថិត្វបិ ទស្សិតអត្វឃុត្តាបិឃា ឃុត្យហតានេឃច បនេឃ្យាហកាចត្វំ ឲុច កចតិ, បា បឃុត្យហា តាយ៝

ឃស្សា បនេហត្យត្តកាឃ ចិទេចទេត តាឃំ ទស្សិឃយាត់ តាឃំ បឃុត្តខាហុល្យា បឃុត្តស្ស ពាហុលកាចនេតា កចតិ, បា បរិទិហាទិកិ តាយ៝ ឃស្សា អានេឃ្យំ ត្យត្ថា អកិត្យត្ថិឃ បកានេបត្វា តិស្សឃនេកាបតា អាតានេក្ខត្តិ កចតិ, បា ឲុកត្តត្តា តាយ៝

ឃស្សា បនេឃានេក ក្អកឃនេកាបតា ក្អកិត្តយានានោនេឃ្យាត់ នេកាបតា កចតិ, បា ក្អកឃត្តត្តា តាយ៝ ឃស្សា តាតាលក្ខិលាបក្ខនេទា បយាកតាឌិតាតាចិឌលក្ខិលាត់ បក្ខនេទា នេហាតិ, បា បកិល្ហា តាយ រិឃា៝

ត្តឌាតិ បយាកតាឌីត់ លក្ខិឃំ ពនេយត ឲុចំ ខោាតត្ថា –

“បកចា’តតចិត្តិល្ហា, តចា’លា ឃហតី បតី;

ចិទាឃ ឌឃតំ តាច, បហុតចលបាឌិតី”តិ៝

អឃំ បយាកតា៝

តាច តច បកចនេតា បក្ខាឃ តតចិត្តិល្ហា ត្ថលាតចនេបត បត្វទិ, ឲុចំ បតិ តឌី ចិឃ ឌិស្សតិ៝ បកច បកក្ខត្វ នេបាកាចត្វ៝ នេកា តាច តច ត្យឃំឃហតី បតី ឃហត្តិ បយាតា អាលា អាតតចិត្តិល្ហា អត្វតិ តនេតាបុ ឌនេតបុ បត្វទិ បហុតចលបាឌិតី ពាហុលត្វតិបឡាតី ចិទាឃ ចិទកាល៝ ឌឃតំ ក្អក្ខិបកានេចត បចត្វត្យ៝ ឲុត្វ បកចអាត់តិតិបត្ថិតា អត្វោ ក្យត្យហា៝

“កដ្កេយេចា’បសេចេយ្យ, ចិឆ្នាមយឥកិក្ខិរំ;

រយ្យាបរេឃ បុទំ រេលយំ, រ ឥរេត្តា’ត្តតិរេរចិត”ត្តិ៍

អឃំ ចក្ខិតា៍

ចិឆ្នាមយឥកិក្ខិរំ ចិតាររិតយឥរេឥារំ កដ្កេយេច យត្កបិឃ [បិត្កបិឃ្ស (៣៍)] – កដ្កខាតិរេកាឃ្ស ហត្ថិស្ស កដ្កខាតិកាហត្ថិរេយច ដ្កបរេសេចយ្យាតិ ទុត្តំ ចិឃ ជិឃ្សុតិ៍ កដ្កេយេច ដ្កត្តយបុទិររេយច រេសចេយ្យាតិ អរេត្ថា៍ រេរចតំ កិយត្តត្តិ រេច? ហត្ថិបរេក្ល ឥរេត្តា រិក្លិរេតា រេរា ហត្ថិ អត្តតិរេរចិតំ អត្តាតំ កឌិតំ ឌតំ រេលយំ តិត្តឃំ បុទំ តកាទំ រយ្យារេបតិ៍ បុទិរបរេក្ល បត ឥរេត្តា ឥយិរេតា រេរា អទិឃបុក្កុរេលា អត្តតិរេរចិតំ អត្តាតយុបរេរចិតំ ឌតំ រេលយំ តិដ្កក្លុ បុទំ តិត្តាតបុទំ បិរេបតិ៍ ៩ត្ត ពចិដ្ឋិទ៍តាត្តយត្តរេតា អរេញ្ញាត ហត្ថិអរេត្ត ទុត្តរេហត រេដ្កត ចក្ខាតា តាយ៍

“ពាហុក្កុរេណ បណយតិ, ឥជ្ជតាតំប្យឃំ ឌរេតា;

ហិតំ បយុឌិរេតា តិដ្ឋុំ, ឃ្សុកតំ រយត្យ្យុស”ត្តិ៍

អឃំ ដ្កក្កត្តា៍ ត្តយឃ្សរេត្ថា ដ្កបទិ អាកាយិឃ្សុតិ៍

ត្យាកិល្លរេឥារេត្ត រតិបិ បរេហត្យត្តកាទុត្យហត្តា ៩រា ត្តដ្ឋា៍ ទុត្តតិញ្ញ“បរេហត្យត្តកាឃយាទុត្យហា, ត ហិ ឥដ្ឋា កិលិដ្ឋតា”តិ៍ ត្តហ រយ្យត្តិបឥាតំ អដ្ឋាតដ្ឋាបរេតត ត្យចហិតត្តំ រេហាតិ៍

“យុលឋុល្លំ ពិក្ខយកំ, តិឃ្សុទុក្កត្តតុត្តតំ;

បដក្ខទិ ចទំ រេបិរេរា, គិទុឃា ឆារឃត្តិឃា”តិ៍

អឃំ បយុឃ្សិតា៍

យុលឋុល្លំ តិលកាឌិ៍ ពិក្ខយកំ ៩ចំតាយកំ បរាឆតំ តិឃ្សុទុក្កត្តតុត្តតំ តិឃ្សុទំ ចលឃំ, ដ្កក្កត្តតំ បរេឃាឆរបដំ, ដ្កត្តតំ តលិដបដាឌិកំ, យុលរេតា ដ្កត្តតាករលក្ខា ឆារឃត្តិឃា គិទុឃា ត្តត្តិឃា បដក្ខទិ ឌិល្លចត្តតិចាឃិ រេបិរេរា បុទិរេរា ចទំ ដ្កត្តរេយា៍ ៩ត្ត ពាហុបរេឃាករហិរេតហិ រដ្កហិ

រចិតត្វា អត្ថឃ្ស ក្ទុរចនេពៀឈតា៓

“តច’ក្កុរតភាត’ស្ថិ, ចិឃ្សត្តិ រតភាកនេរ;

ឋុរិឃាតេភតូ អដ្ឋត្តំ, អដ្ឋា’ឃាឈារលា’បរ”ត្តិ៓

អឃំ ឃយាតន្វបិ៓

អស្ថិ រតភាកនេរ អក្កុរតភាតិ តច ចិឃ្សត្តិ, ឲតូ ឌ្ឋនេយឃុ រតនេតឃុ អដ្ឋ រតភាតិ អដ្ឋត្តំ ឋុរិឃាតំ អឃាឈារលាតិ, អបរំ រតតំ ឃាឈារលំ៓ ឌ្ឋយាតិ តច លេកាត្តុនាតិ ចិត្តិកតាឌិអតេត្តូត “រតភាតិ”តិ ន តប្យកនេចា ឃឲ្យាឃព្ទុនេដ្ឋា “អាកនេរា”តិ ន កប្បិតោតិ អយុត្យតេត្តូឃុ រតភាឌិឃត្តាភយានេរាបតំ នេហាតិ៓

“ចិត្តត្តិ នេឆចាកត្ដា, ហិមចត្តយហាតនេល;

រឃចនេត្ត ឃនេរ ឃត្ត, ភ ភាកាបិ ក្ខនេបិឃឆា”តិ៓

អឃំ ចទុឃា៓

ហិមចត្តយហាតនេល ហិយាលឃយ្ស យតូនេក រឃចនេត្ត នេឃាឈនេក ឃត្ត ឃនេរ អនេភាតត្តាឌិនេក នេឆចាកត្ដា ចិត្តត្តិ នេឃចត្តិ, ក្ខនេបិឃឆា ភាកាបិ ភ ចិត្តត្តិ៓ អឃយបរនេតូ៓ ហិមចត្តយហាតនេល ចត្តុរំឃិឃុនេត្ត យហាបិឃាឈតនេល នេឆចាកត្ដា កឹឡអយាភា កត្ដា រឃចនេត្ត យឆុរកុលឃុនេត្ត ឃត្ត ឃនេរ ចឹលាឃ លដ្ឋាឌិនេក ឃត្ត ឃនេរ ចិត្តត្តិ, ភាកាបិ អរិឃាបិ ក្ខនេបិឃឆាបិ ក្ខបចុតូាបិ ភ ចិត្តត្តិ ភាត្យកចត្តិ៓ ឲតូ ចិត្តត្តិតិ នេឆចា៓ ក្ខនេបិឃនេឆា ឲនេតឃយតូតិ ក្ខនេបិឃឆាតិ ចិក្កនេហា៓ លក្ខលក្ខយនេតា បឃិដ្ឋបឆុរបនេឃាកនេតា អដ្ឋាឌតូ នេឃត នេកតចិ នេលនេឃត បច្ចឃាឌិតំ ឌាតឃត្តឃ្ស អត្ថូតា៓

“កឹតឃនេត្ត ឃរា នេត្ត នេត្ត, នេត្ត លដ្ឋដ្ឋាហ្គ លឃ្សរា;

បដ្ឋាចណ្ហុំ ឃឆា ចក្កុ, លដ្ឋាណ្ហា ភាឃិកា តឆា”តិ៓

អឃំ ឃត្ត្យាតា៓

ឥតនេត្ថ នរា ទ្វេ ហោន្តិ, លជ្ជ’ញ្ញត្រ លជ្ជតោ អញ្ញត្រ លជ្ជំ ចជ្ជេត្វា វិសេកា កត្តរោ បញ្ញិយោ បព្វយោ ឆេចតោ តិសាតេតិ។ ឯត្ថ

ឃុកញ្ញអតោ ទ្វេ ទ្វេ លស្សរា លសរចន្តោ។ យថា ចក្ខុ បព្វចណ្ហិ ហោតិ, តថា ឯចំ ភាសិកា លព្ពណ្ហា ហោតិ, ឥតនេត្ថ

ព្រាការអការសរទ្វេយសក្ខាចតោ ច លជ្ជំ ផេបត្វា វិសកាឌីសុ សរាតំ តិចិឆត្តា ច “ចក្ខុ”តិ សរញ្ញជ្ជាភចសេភ បព្វចណ្ហាតំ សក្ខាចតោ ច

“ភាសិកា”តិ លត្ថំ សក្ខាចតោ ច ឯចំ ចុត្តំ។ ឯត្ថ ចុត្តសញ្ញាកិតាឌីសន្ទសត្តិដ្ឋាភតោ សយោហការិកី ហោតិ។

“បតុ ចោ ឋិតោ រាជា, សិរិយា រត្តយដ្ឋលេ;

សកត្តិកាហភក្ខត្តុ-សញ្ញឃុត្តា សុលក្ខណោ”តិ។

អយំ បកប្បិតា។

សិរិយា សិរិយន្តោ រត្តយដ្ឋលេ អត្ថុរត្តុដភបឌយដ្ឋលេ, អត្ថុរត្តុអយព្វយដ្ឋលេ ចា សកត្តិកាហភក្ខត្តុសញ្ញឃុត្តា សកស្ស អត្តនោ អនេត្ត

សឹបេ កាហភេហិ អចិរញ្ញឯហិ ពត្តុសញ្ញេហិ ពត្តិយសម្មេហិ ឃុត្តោ សំឃុត្តោ សុលក្ខណោ បសត្ថបុរិសលក្ខណោ វិឌិតោ បសិទ្ធោ រាជា

ភរិន្ទោ ចោ តុយេបិតុ រក្ខតុតិ អយំ អភឌិយេបតេត្វា។ សិរិយា “លក្ខិយា ចាសដ្ឋាភត្តា”តិ ចុត្តត្តា សិរិយន្តោ រត្តយដ្ឋលេ វិក្កយភេ

រត្តយដ្ឋលេ សកត្តិកាហភក្ខត្តុសញ្ញឃុត្តា កត្តិសហិតេហិ កាហភក្ខត្តុតារកេហិ ឃុត្តោ សុលក្ខណោ សុដ្ឋុ សសលក្ខណោ វិឌិតោ វិក្កតោ

រាជា ចន្ទោ ចោ តុយេបិតុតិ វិកយបក្ខស្ស សាធារណាក្យាក្យាឹបឌបរិក្កហេភ ញ្ញឆ ចាត្យត្វស្ស អញ្ញថា ឌិស្សយាភតា ហោតិ។

“ចុច្ចតា’នោ ញ្ញសិញ្ញ’កោ, សុយហន្តាបការចា;

សភាតភោ ច ភ ញ្ញសិ, ភ សពា ភ សភាតភោ”តិ។

អយំ ភាយត្តិរិកា។

ឯកោ អានោ បុន្តោ “ញ្ញសីឹ”តិ ចុច្ចតិ, សុយហន្តាបការចា អតិយហន្តាបការសយត្ថាកតោ សភាតភោ ច សស្សតោ ច ហោតិ, តថាបិ ភ

ញ្ញសិ ញ្ញសិ ភាយ ភ ហោតិ, ភ សពា យិតត្តាបិ ភ ហោតិ, ភ សភាតភោ សស្សតោបិ ភ ហោតិ, អយំ កញ្ញយាភត្តេ។ សុយហា អតិយហន្តា

ឯកោ អានោ ភាយាឌិយិញ្ញសីឹតិ ចុច្ចតិ, អន្តោ យឡេ្ញបការចា ប-ការេភ សយត្ថាកតោ, សភាតភោ ច សស្សតោ ច ហោតិ, ញ្ញសិបិ ភាយ

ភ ហោតិ, យិតត្តាបិ ភ ហោតិ, នសា ភាតភោ តរិភតិ អក្ខរទ្វេយរហិតោ ភ ហោតិ។ អាឌិយញ្ញាតំ ចុត្តត្តា អនេត្តិ ឌាយតិ,

“ញ្ញសិបតភចិហារោ”តិ កហេតញ្ញ។ តត្វ ញ្ញសិបតភភាយេភ ញ្ញសិអាឌីតំ កញ្ញយាភត្វត្តា ភាភត្វកប្បភា ហោតិ។

“ᨵᩣᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩘᨣᨿᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨾᩩᩉᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ;

ᨶ ᨧᨶ᩠ᨴᨿᩩᨣᩊᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨶᩣᨸᩥ ᩋᩣᨴᩥᨧ᩠ᨧᨿᩩᨣᩊ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᩴ ᨶᩥᨽᩪᨲᩣ᪨

ᨣᩘᨣᨿᩣ ᨣᩘᨣᨿᨲᩮᩣ ᨸᨠᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨿᩣᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨵᩣᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨩᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩩᩉᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩩᩉᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᩃᩴ ᨶ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ ᨶ ᨸᩩᨶᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨧᨶ᩠ᨴᨿᩩᨣᩊᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩣᨴᩥᨧ᩠ᨧᨿᩩᨣᩊᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨣᩘᨣᨿᩣ ᨸᨭᩥᩈᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨿᩣᩅᨲᩣᨲᩥ᪨ ᨵᩣᩅᨶ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨿᩩᨠ᩠ᨡᨿᨲᩮᩣ ᩋᩣᨿᩩᨧᨶ᩠ᨴᩣᨴᩥᨧ᩠ᨧᩣᨶᩴ, ᨲᨻ᩠ᨻᩣᨧᨠᩈᨴ᩠ᨴᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ ᨸᨭᩥᨽᩣᨣᨧᨶ᩠ᨴᩣᨴᩥᩋᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩣ᪨

“ᨶᩮᨲᩥ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩉᩦᨶᩣᨿᩴ, ᨠᨬ᩠ᨬᩣᩈᩉᩔᨸ᩠ᨸᨿᩴ ᨸᩩᩁᩥᩴ;

ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶ ᩈᩥᩁᩥ ᨾᩮᩣᨿᩣ ᨴᩦᨥᩣ, ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨲᩮᩣᨿᩣᨸ᩠ᨿ’ᨿᩈᩉᩔ”ᨶ᩠ᨲᩥ [ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨲᩮᩣᨿᩩᨲ᩠ᨲᩈᩉᩔᨶ᩠ᨲᩥ (ᨠ᪨)]᪨

ᩋᨿᩴ ᩈᨾᩣᨶᩈᨴ᩠ᨴᩣ᪨

ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩉᩦᨶᩣᨿᩴ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩉᩦᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨶᩣᨿᨠ ᩈᨿᨾ᩠ᨻᩁᩴ ᨶᩮᨲᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᨿᩮᩉᩥ ᨠᨬ᩠ᨬᩣᩈᩉᩔᨸ᩠ᨸᨿᩴ ᨸᩩᩁᩥᩴ ᨠᨬ᩠ᨬᩣᩈᨾ᩠ᨸᩣᨲᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨶᩣᨿᨠ ᩈᨿᨾ᩠ᨻᩁᩴ ᨸᩩᩁᩥᩴ ᨶᨣᩁᨬ᩠ᨬ ᨾᩮᩣᨿᩣ ᨴᩦᨥᩣ ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨧᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩉᩣᨿᨸ᩠ᨸᨿᩴ ᨸᩉᩣᨿᨶᩣᨿᨠ ᩈᨿᨾ᩠ᨻᩁᩴ ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨲᩮᩣ ᩋᨸᩥ ᨶ ᩈᩥᩁᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨳᩈᩥᩁᩥ, ᨾᩮᩣᨿᩣᨴᩦᨥᩣᨴᩦᨶᨬ᩠ᨬ ᨠᨸᩥᩃᩅᨲ᩠ᨳᩩᨸᩩᩁᩥᨬ᩠ᨬ ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩥᨱ᩠ᨱᨿᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᨸᨴᩣᨶᩴ ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨲᩮᩣ ᨿᨳᩣᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨶ ᩈᩥᩁᩥ, ᩅᨲ᩠ᨲᩣᨽᩥᨿᩮᩣᨠᩮᩣᩈᩮᩣᨴᩣᨴᩦᨶᩴᩈᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩉᩥ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩉᩦᨶᩣᩈᨴ᩠ᨴᩣᨴᩦᩉᩥ ᩁᨧᩥᨲᨲᩣ᪨

“ᨧᨲᩩᩁᩘ᩠ᨣᩈᩣᨿᩩᨲᩣ ᨻᨶ᩠ᨵᩣ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩈᩥᨶ᩠ᨵᩅᩣ ᩈᨾᩴ;

ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩴ, ᨲᩥᩃᩴ ᨿᨾ᩠ᨾᩃᨿᨻᩣᩃᩩᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩪᩊ᩠ᩉᩣ᪨

ᩈᩥᨶ᩠ᨵᩅᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩋᩔᩣ ᨧᨲᩩᩁᩘ᩠ᨣᩈᩣᨿᩩᨲᩣ ᨿᨳᩣ ᨧᨲᩩᩁᩘ᩠ᨣᩈᩣᩈᨾᩣᨿᩩᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨻᨶ᩠ᨵᩣ ᨿᨾ᩠ᨾᩃᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨲᩥᩃᩴ ᩈᨾᩴ ᨿᨳᩣᩈᩩᨡᩴ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨿᨬ᩠ᨬᩣ

បិដ្ឋិ៍ កត្វា ឋត្វា ចិយ លាយតិ, ទេព បត សយុត៌ កត្វា ឋត្វា ទេហាត្តិ៎ ឲ្យ "ចត្យុ្ឋិសាយុលាឋត្វា"តិ តិដ្ឋិដ្ឋត្វា បិដ្ឋិ៍ កត្វា ឋត្វាតិ សយុត្យហតា ទេហាតិ៎

"ឌទេតា ខឹចតឌាតត្ថ-កទេឋត្វុស្ស កាសិតំ;

សក្កទេវទេត្វាច បទេប្យាតិ, ប្ញុញ្ញាទិក្ខយទេកាចទេទ"តិ៎

អយំ បរិទិហារិកឹ៎

ខឹចតឌាតត្ថកទេឋត្វុស្ស ខឹចតទេតា ក្ខកទេតា ឌាតាតំ បក្យាតំ អាតត្ថកទេស្ស ឃ្វទិយស្ស ឋត្វុស្ស សយ្វាសឡ្ឋស្ស កាសិតំ ចចតំ សក្កទេវទេត្វា ប្ញុឌេត្វា ឌទេតា ប្ញុញ្ញាទិក្ខយទេកាចទេទ ប្ញុញ្ញាតំ បដិបក្ខត្វា ប្ញុញ្ញាទិសន្ថាតាតំ អក្យុសលិតំ លយស្ស តិយិត្តក្វតំ តិន្ថាតយាទេយុលំ កត្វា ក្ខប្យទេត្ត យក្កថទេល បទេប្យាតិ បិប្ញុណាតិ៎ ឲ្យ ខឹចតឌាតំ អាតត្ថកទេស្ស ឋត្វុទេស្យតិ ច, ប្ញុញ្ញាទិតំ លយតិយិត្ត អាទេយុលំ កត្វា បចទេត្វតិ ច ត្តុយិតា ត្យុទេត្ថ យក្កថលិ ច បិទេយ្យទិទេយត សឡ្ឋទេត្ថត ចុត្វាតិ សឡ្ឋត្វាតំ ឋាហ្យុល្លការទេចា៎

"ត កល្យាតិ យហត្តុយិ, សត្ថិ ត ច ចិក្វសតំ;

ចត្យុប្យឌស្ស កស្សាបិ, កទេណ្ណាយំ ត កិលិចទេលិ"តិ៎

អយំ ឲកន្ថត្ថា៎

កស្សាបិ ចត្យុប្យឌស្ស កទេណ្ណា យហត្តុយិ សត្ថិ ត កល្យាតិ, អាទេយុលំ ត កទេទាតិ, ចិក្វសតយិ ត កល្យាតិ៎ តថាបិ អយំ កទេណ្ណា អថទេលិ ត កិល, សថលទេតា តិប្យុទេលិ ត ទេហាតិ កិទ៎ អស្សកទេណ្ណា ទុទេក្ខា៎ ឲ្យ កទេណ្ណាតិ អាទេឆយ្យំ កត្វា តឌាឌាទេស្ស អចចតទេតា តិស្សយក្យត្តិ៎

"អលក្ខទេវទេត្វា ក្យុចតំ, សស្សិទិទេកា សទេឌចកំ;

កស្មិំ សន្ថាតសំចទេត្ថា, ទេកា ទេកត ត្យុបលិយ្យតី"តិ៎

អយំ ក្ខកយន្ថត្ថា៎

ឥស្សិរិកោ ឥទេចកំ ក្ទចតំ អលង្កតោវោត្តាតិ ញូរង្គ ចិឃ លោឃតិ៍ ក្ទចតំ ក្ទចតឥង្គាតំ កំ ឌលំ ឥភា ឲច អលង្កតោវោត្តា ឥស្សិរិកោ លក្ខិឃឥយត្នាកេតា កល្យិ ឌលេ ឥឡាតនំចង្គេ កោ កតោទោ កោត ឌលោត ត ស្តបលិយ្យតិ ត លិយ្យតិ៍ បគ្រោយាតិ ចិឥឌ្ឋតំ៍ បគ្រោយា ហិ ប៉ុតប៉ុឥកលិក្កោ៍ ព្ពហ ឌលបគ្រយាតំ ខ្ចិត្តយ្យិ លាឌិតត្តា ក្ខុឃឆ្ឆ្នា តាយ៍

“អាទោ សោវេឃច ឃោ អត្ត, យង្ខិ៍យស្សាឌិ យង្ខិ៍យោ;

និច្ឆ្ឆាឌីស្ទ ចត្តត្តំ, អឥង្គតបឥំ ចភា”តិ៍

អឃំ ឥកិណ្ណា៍

អត្ត អចឥាតេ ឃោ ហោតិ, អាទោបិ សោវេឃច ហោតិ, យង្ខិ៍យស្ស អាឌិក្ទតា យង្ខិ៍យា ឲច ហោតិ, និច្ឆ្ឆ តិបត្ត តាឌីស្ទ អរិយោឃឥ ចត្តត្តំ អឥង្គតបឥំ ចគ កេឆហីតិ អឃយបទេត្វា៍ អាទោ អាឌិយិក្សោវេឃច ឥកាទោ ឲច អត្ត បរិឃោឃាតេ ឃោ ឃកាទោវោឃច, យង្ខិ៍យា យង្ខិ៍យចណ្ណោ យង្ខិ៍យស្ស ឥត្តស្ស អាឌិ យកាទោ, និច្ឆ្ឆាឌីស្ទ យតឥយឃកាលិឌីស្ទ ចត្តត្តំ ចាចកកាទេចត បចត្តត្តំ អឥង្គតបឥំ ឥង្គតតោ អញ្ញាតត្តា អឥង្គតក្ទតំ បញ្ញាត្តិ ចគ កេឆហីតិ៍ ឥយឃឥទ្ធោ ហិ តាយបញ្ញាត្តិ៍ ឲត្ត និច្ឆ្ឆាឥទ្ធត អាឌិឥត្តស្ស ឥក្កហិតត្តា តាឌិអទេត្វា លត្កតីតិ អត្តស្ស ក្ទញហតាឃ ឥយាកតាលក្ខណេត ច “សោ”តិ “ឃោ”តិ “អឥង្គតបគ”ត្តិ អញ្ញាតទ្ទញហឥទ្ធត ចញ្ចិតត្តា ចញ្ចិតាលក្ខណេត ច ឥយឃឥទ្ធ តាតត្វកប្បតតោ តាយត្តរិកាលក្ខណេត ចាតិ តីហិបិ លក្ខណេហិ យិស្សិតោតិ៍ សេសេស្ទបិ ឥកិណ្ណត្តំ ឲចយេច ចេឌិតញ្ញំ៍ តត្វ តត្វ ទ្រត្តលក្ខណាត្រឥាទោតេច ឥយាកតាឌីតំ អត្ថត្វឥញ្ញាតា ចេឌិតញ្ញា៍

៦៣៍

ចេឥកាលកលិលោក-ឆាឃាកយចិទោឆិ ឃំ;

តំ ចិទោឆិបឥំ ចេ’ត-យ្ទភាហទេលោតា ថ្ទដ៍

៦៣៍“ចេនិ”ច្ចាឌិ៍ ចេទោ ឆលឌលចេឥាឌិ៍ កាលោ ទត្តិត្តិចោ៍ កលិ តច្ចកិតាគឃោ៍ លោកោ ចទាចទក្ទតប្បចត្តិ៍ ឆាឃោ ឃុត្តិ៍ អាកយា ព្ចឆ ញូង្គចចតំ៍ អញ្ញាតត្វ ត្ទ ស្ទតិឆយ្ទឥហិតា, តេ ច៍ តេហិ ចិទោឆា អស្ស អត្តិតិ ចេឥ…បេ… ចិទោឆិ៍ ឃត្តិ អត្ទចឌិត្វា៍ តំ ចិទោឆិបគត្តិ ចិឌីឃតោ៍ ឲតញ្ចា បឥំ ក្ខភាហទេលោតា លក្ខិឃតោ ថ្ទដ បិកដ៍ ឃតោ ឌលឌាឌីតំ ឆលិឌីស្ទ បិតាក្រកាចាឌិ, ទញ្ញាឌីស្ទ ឥង្កុចត្តាតំ ក្ទស្ទយាឌីតំ ឌិចាឌីស្ទ ឥង្កុចោ ច, “តច្ចកិតាឌិចត្រឥជ្ជឃា កលិស្ទ កិត្តលទ្ធោ តាយ ឥត្តឥទោ”តិអាឌិតា កលិឥត្វាកិហិតលក្ខណាតិក្កយចិទោឆា ច, “អក្កិឥីតលោ, តិស្សាទោ លឌិទោ”តិអាឌិតា លោកឥីយាតិក្កយោ ច,

ចុត្តាឃបិ'តរុប្បត្តឋយុប្បត្តិឃា យិន្ទស្ស ទ្វបកាចាបិងតាឌិញាឃចិនេរានោ ច, ឃឆានកយាករេយត ចិនេរានោ ច ឃុរេលត ច ឋក្កា បិពដត្តា ចិន្នាតុំ, ពនេតា ឋន្តាេយតំ នេតាគាហដត្តិ អឆិប្បានេយា៉

៦៩៉ ៤ចំ ឃយកបរេហឡព្ពកាតយងស្សនេត កានលំ ចត្វា ព្ពងាតិ ្កនេទ្ទឋក្កនេយត ឋយ្យត្តចិនេរានិនេគានំ “នេងឋកាលិ”ច្ចាឌិតា ចងតិ៉ ឃំ បង់ នេងនេឋា ឆលឌលបន្តាតាឌិ៉ កានេលិ ទត្តិត្តិនេចា នេហយត្តាឌិចនេឋត ពិចិនេឆា, ចឋត្តាឌិចនេឋត លន្តិនេឆា៉ កលិ តច្ចុាំពតាឌិចត្យុឋង្ជិ៉ នេលិនេកា ឆាចនេឌក្កុយក្ទតបចត្តិឋន្លានេតា៉ ញានេឃា ឃុត្តិ៉ អាកនេយា ព្ពហ ញុទ្ទចចត់, អន្នាត្ត បត ឃុតិឆយុ៉ំហិនេតា ច៉ នេតហិ ចិនេរានោ អស្ស អត្តិតិ នេងឋ…នេប… ចិនេរានិ៉ តំ ចិនេរានិបង់ តាយ៉ ៤តំ ចិនេរានិបង់ ្កងាហទលានេតា លក្ខិឃនេតា ចុង់ បរិញ្ញត្តិ៉ ចស្សិកឌាតិឃុយតាឌិត់ ឌលឌាឌិការនេចា ច, បក្ទុយក្យុច្ចាឌិត់ ឆលឌាឌិការនេចា ច, ទត្តិអាឌិស្ទុ លត្តុយាតាត់ ក្យុច្ចាឌិត់ ឌិចាឌិស្ទុ ឋយ្ពុនេចា ច, តច្ចុាំពតាឌិចត្យុឋង្ជិឃា កលិស្ទុ “លនេន្ថា ្កឋនេកា កន្ទានេទា យន្លិនេយា បច្ចានេយា នេឆចនេតា តិឋានេគា”តិ ងស្សិតឋត្តឋទាតនេយកនេងឋស្ស លន្ថស្ស កិត្តឋត្តឋនេទា លនេន្ថា តាយាតិ ឋយុងាឃចនេឋត នេចាហារករលាឌិហិ ឋត្វាកតតំ, លក្ខលាតិក្កយច្ចា, “អក្កិ ឃិតនេលិ, ចត្តត់ ្កល្យាលឌិទុនេក្ខា តិស្សានេទា, ៤នេល្ហា ឋឋានេទា” ព្ពច្ចាឌិតា នេលិកយទិឃាងាតិក្កនេយា ច, យិន្ទស្ស អទ្វបកាចុបបត្តិឃា ចុត្តាឃបិ ទ្វបកាចឋាឆតឋឌិឋឃុត្តិចិនេរានិកឆតច្ចា, ឃឆានកយាកយតិក្កយុ កឆតច្ចាតិ ឋនេន្តាំ ចិទ្ទនឋកាចស្ស បិពដត្តា ្កងាហលំ ត ងស្សឃិស្សាយាតិ អឆិប្បានេយា៉ ព្ពនេយឋនេយច នេងឋាឌិចិនេរានិតយចិទ្ទន្តតុំ ៤នេត្តច ចិនេរានិបងនេគានបរិហានេទ “នេឆានិឋត្តប្បការនេចតា”តិច្ចាឌិតា ឌិស្សតិ៉ នេងឋ…នេប… កនេយហិ ចិនេរានោ, នេឋា អស្ស អត្តិតិ នេងឋ…នេប… ចិនេរានិ៉ តិត្តាយំ អឃយស្សត្តិតិ ចិចន្ធិតា៉

៦៩៉ះ

ឃ'ងប្បតិត'យាតិឃ, ចត្តន្តាំ នេតឃ្យាយាហុ តំ;

ឃឆា ឋន្តាបិ ឆចលិ, ឌិឋា នេទាចត្តិ ទត្តិឃំ៉

៦៩៉ះ“ឃ”យិច្ចាឌិ៉ អប្បតិតំ ឋង្កនេតា, អត្តនេតា ចា អតឆិកតំ តហ្យន្នាឆាចកនេយា កត្តត្តទាកាចនេតា៉ ចក្ខតិ ហិ “ទុល្លកាចកតិ ឋង្ក-ឋាយត្តិឃចិលញ្ញិ”តិ៉ ឃំ កិច្ចិ បង់ ឋយាតិឃ អានេតត្វា ចត្តន្តាំ, តំ នេតឃ្យាយាហុ៉ ឃនេឆត្យុងាហទតិ៉ ឋន្តាបិ ឋកលិបិ ឌិឋា បុន្តាឌិឋាងនេឃា ងឋ ឌិឋា ទត្តិឃំ ទឌត្យ ឆចលិ ្កន្ថលិ នេទាចត្តិ ឌិប្បត្តិតិ ៤ត្តនេក តិង្កិនេដ្ឋ ចត្តយទិចិនេតា ៤ត្ត នេតឃ្យត្តិ៉

៦៩៉ ព្ពងាតិ នេតឃ្យនេគានយុងាហទតិ “ឃ”យិច្ចាឌិតា៉ ឃំ បង់ អប្បតិតំ បងត្តនេទត, នេពតាកិហិតនេត្តត ចា “ព្ពយស្សនេត្តាឃ”យិតិ អចិន្នាតំ អាតិឃ ចត្តន្តាំ, ពនេតានេឃច បងត្តទយាតិឃ ចត្តន្តាំ នេហាតិ, តំ នេតឃ្យាយាហុ “នេតឃ្យនេគានេឋា”តិ នេបិទាលា អាហុ៉ ឃឆា តនេត្តាងាហទលយិឌិនំ “ឋន្តាបិ ឆចលិ ឌិឋា នេទាចត្តិ ទត្តិឃ”ត្តិ៉ ឋន្តាបិ ឌិឋា បុន្តាងក្ខិលាងនេឃា ងឋ ឌិឋា ឆចលិ នេឋតា ទត្តិឃំ ទឌត្យ នេទាចត្តិ ឌិប្បត្តិ៉ ៤ត្ត ឌិឋាឃ ចិនេឋឋត់ ឆចលក្យលំ នេកលិឋក្យុដ ឃុឆាកិត្តិចត្តទុ៍ឋិអាឌិស្ទុ ក្យុនេតា ឋន្ថាតយិតិ អតិន្ធិតត្តា អន្នាតិចត្តតត្តំ

ចក្កិរលាឌិចាចកបដំ អារតត្វា ឆចលតា ព្ហយិរតតិ ចត្តព្តត្តា ឆចល បដំ រតឃ្យរជោរសត ក្ដិ៍ រហាតិ៍ បតីតំ ចិន្តាតំ, ត បតីតំ អប្បតីតំ៍ ៧ត្ត អកោរោ បសន្ទបដិរសឆ៍

១៩៍

តេនិទំ ពាហុ មញ្ញន្តិ, សន្តោ សន្តត្ត ចិន្តោរតា;

ទុល្លភា'ចកាតិ សក្ក-សាយត្តិឃចិលឈ្លិតិ៍

១៩៍ អប្បតីតំ តិច្ឆតិ ចិន្តាតិ ជរយ្យតាយាហ "តេ"តិអាដិ៍ (ព្រឌិរំ អតត្តររ ទុត្តប្បកាន៍ រតឃ្យំ សន្តោបិ ចិន្តោរតា រជាឃ្យចិត្ត សន្តត្ត កន្ទាជិរក ត ពាហុ មញ្ញន្តិ ត សម្ភារចត្តិ តប្បឃុជ្ជន្តិ៍ កំ ត ពាហុមញ្ញន្តីតិ រជ អាហ "ទុល្លភា"តិអាដិ៍ តឆា ហិ អចកាតិ អត្តាចករយា សក្កំ ចាចកំ, សាយត្តិឃត្ថា ជោយំ ចិលឈ្លឃតិ ជជតិ អត្បជយ្យតរតាតិ សក្កសាយត្តិឃចិលឈ្លិតិ ទុល្លភា ត លក្សរតា៍ ជោររឃាបរត្តា ចា សរក្កាបរត្តា ចា រឃារត្តា ត រហាតិ៍ រសា តប្បតីឃរត ឃឆា មតសិ អចដ្ឋិតាមរត្តតាតិ អរត្តា៍ តម្ពា សក្ករតា, អត្តរតា ចា បតីតន្តាមរតឃ្យំ, តន្តិបរឹតំ រតឃ្យន្តិ ចិន្តោឃ្យំ៍

១៩៍ ព្ហយំ អប្បតីតបដំ ចិន្តាហិ តាកិយតត្តិ ជរយ្យរត្តា អាហ "តេនិទ"មិច្ចាជិ៍ (ព្រឌិរំ ឃឆាទុត្តប្បកាន៍ រតឃ្យំ សន្តោ ចិន្តោរតា សន្តត្ត កន្ទបន្ទាជិរក ត ពាហុ មញ្ញន្តិ ត សម្ភារចត្តិ តប្បរឃារជត្តិ៍ អចកាតិ អត្តាចររោរឆា សក្កសាយត្តិឃចិលឈ្លិតិ សក្កសន្តាតចាចកត្ថា សាយត្តិឃសន្តាតជាឃត្ថា អតិក្កម្ម បចត្តិតិ ទុល្លភា តាឌិរបររឃាកាភាចរតា ទុល្លភា រហាតិ៍ រឃា អរត្តា សក្ការតា, ជាឃាការតា ចា ត រហាតិ, រសា កត្តរតា មតសិ បតិដ្ឋិតាមរត្តត បតីរតា ត រហាតីតិ តំ បដំ រតឃ្យរជាសមិតិ សន្តោ កចិរតា បរិហន្តីតិ អឌិប្បារឃា៍ ពាហុមាតំ ករោន្តីតិ ចារញ្ញ ពាហុមញ្ញន្តីតិ តាមឆាត្យ៍ សក្កសាយត្តិឃំ ចិលឈ្លឃតិ សីរលតាតិ សក្កសាយត្តិឃចិលឈ្លិតិ៍

១៧៍

វិឃា ចិរេរសតារបក្លិ,

ឃំ តំ បត្វា ចិរេរសត់;

សាត្តកំ តំ ឃឆា តំ រសា,

កិរេយ្យា បស្សតិ ចក្លុតា។

១៦៤។ "សិឃា"ត្ថាឌិ។ ឃំ បឌំ ចិរេសសតំ បត្វា អរេត្វត សហ ចត្តុតីតិ សាត្វកំ។ គិត្តីរេសសគត្តុ ចុត្តត្វរេយច រេហាតិ។ តំ ចិរេសសតារេបក្លុ សិឃា "តំ ឃរេឆ"ត្យាឌិតា ស្ចាហរតិ។ "បស្សតី"តិ ចុរេត្តុ "ចក្លុតា"តិ លត្ថុរេតច។

១៦៤។ "សិឃា"យិត្ថាឌិ។ ឃំ បឌំ ចិរេសសតំ បត្វា សាត្វកំ អត្វសហិតំ, តឥការេច គិរត្វកំ រេហាតិ, តំ ចិរេសសតារេបក្លុ គាយ សិឃា។ តំ ឃឆា តរេស្សាឥាហរលរេយចំ "តំ រេសា កិរេយ្យា បស្សតិ ចក្លុតា"តិ។ រេសា បុរិរេសា តំ បុរិសំ កិរេយ្យា រេឃក្យុរេសា ចក្លុតា បស្សតិ។ ឲត្វ "បស្សតី"តិ ចុរេត្តុរេយច "ចក្លុតា"តិ គាឃតិ។ ចក្លុតាតិ ចិរេសស្យបឌំ ចិរេសសតំ លត្ថាច សាត្វកំ រេហាតិ។ ចិរេសសរេគ អរេបក្លា អស្សាតិ ច, សហ អរេត្វត ចត្តុយាគំ សាត្វកយិតិ ច សយារេសា។

១៦៥។

ហឹគំ ពរេរ ចិរេសយ្យំ ឃំ, តំ ហឹគត្វំ ករេច ឃឆា;

គិប្យកឹពតលរេខ្លារេតា, សយុរេឥតិ ឌិចាពរេរា។

១៦៥។ "ហឹគ"យិត្ថាឌិ។ ឃំ ចិរេសសគបឌំ ចិរេសយ្យំ ចិរេសសិតត្តុ ហឹគំ លិយកំ ពរេរ ពរេរឃ្យ, តំ ចិរេសសគបឌំ ហឹគត្វំ ហឹរេគា អរេត្វា ឃស្ស តំ ហឹគត្វំ គាយ ករេចឃ្យ។ "ឃឆា"ត្ថត្យាឌិតា ស្ចាហរតិ។ គិប្យកឹពរេតា លរេខ្លារេតា រេឃគ រេសា ឌិចាពរេរា បកាពរេរា សយុរេឥតិ ស្ចបពន្ធតីតិ។ ឲត្វ លរេខ្លាតប្យកាបហររេលា គ ឌុតិ ឌិចាពរេស្សាតិ។

១៦៥។ "ហឹគំ ពរេរ"ត្ថាឌិ។ ឃំ បឌំ ចិរេសយ្យំ ហឹគំ ពរេរាតិ, តំ ហឹគត្វំ ករេច។ ឃឆា តរេត្វាឥាហរលរេយចំ "គិប្យកឹពតលរេខ្លារេតា, សយុរេឥតិ ឌិចាពរេរា"តិ។ បការហិតពពតា លរេខ្លាតា រេឃគ រេសា ឌិចាពរេរា ស្វុរិរេឃា សយុរេឥតិ ស្ចាក្តិតិ។ "គិប្យកឹពតលរេខ្លារេតា"តិ ត្ថាយិគា ចិរេសសរេគគ លិយការេលិពលត្តុឃុត្តស្ស លរេខ្លាបគពស្ស អកិកចគប្យកាសតំ សហស្សទំសិរេគា គិត្ថារេឃច, គ ឌុតីតិ ចិរេសយ្យំ ហឹគត្វំ រេហាតិ។ ហឹរេគា អរេត្វា ឃរេស្សាតិ ច, គត្វិំ បកា ឲរេតាសត្តិ ច, គិប្យកា ពតាតិ ច, គិប្យកឹពតា លរេខ្លាតា រេឃគាតិ ច ចិក្តរេហា។

១៦៦។

បិឥប្វុរលាយត្តុំ ឃំ, អគត្វយិតិ តំ យតំ;

ឃថា ហិ ចេត្ត ពុទ្ធស្ស, បិតបន្តេហយ្យិច៑

១៤៑ហិ អបិ ចសន្តាតំ បិតបុរលយត្តត្តា អតត្តកត្តំ៑ ចិសេសតចិសេស្សបតនោសោ៑

១៤៑“បិតបុរហិ”ត្យាទិ៑ ឃំ បតំ បិតបុរលយត្តំ ចតុត្តំសន្តាតស្ស បិតស្ស បុរលយត្តេយេច ហោតិ, តំ អតត្តយិតិ យតំ នាតំ៑ ឃថាសន្តោ ទុត្តត្តោ៑ ពុទ្ធស្ស បិតបន្តេហំ បិតព្ពុំ ចេត្តតិ៑ ឧត្ត ហិ អបិចាតិ ព្តេយសំ សយត្តតាទិអត្តេសុ អប្បចត្តិតោ កោចលំ បិតបុរលយត្តតោ អតត្តកត្តំ៑ យត្តសន្តោ អចឆារលោ៑ ចិសេសតចិសេស្សបតនោសោ៑

បតនោសតិន្តេសចល្លតា តិដ្ឋិតា៑

ចាក្យនោសតិន្តេសចល្លតា

៣០៑

សន្តោតា អត្តោតា ទុត្តំ, ឃត្ត តិឃ្យាបិ ទុត្ថតិ;

តយេកត្តំ ឃថា’កាតិ, ចារិនោចារិនោ អឃំ៑

៣០៑“សន្តោតា”ព្តត្ថាទិ៑ សន្តោតា ចាចកេត តប្បិឃេចត្តេ តស្សេច សន្តស្ស បុត បឃោគោតា អត្តោតា អកិឆេឃ្យេត បុព្ពបដិបត្តិកស្សេច ចត្តុស្សាចិសេសេត បុត បដិបត្តិតោ ទុត្តំ បឃុត្តំ ឃំ បតត្តុបំ ឃត្ត ឃប្បិ ចាក្យ តិឃ្យាបិ ទុត្ថតិ បុតបិ បឃុជ្ជេត, តយេកត្តន្តិ អតុចតិត្វា “ឃថេ”ត្យាទិតា ចិឆឹឃតោ៑ ចារិ តតាតីតិ ចារិនោ៑ អឃំ ចារិនោ កេលោ អាកាតិ ទិប្បតីតិ៑ ឌលតាតយត្តាលេប្បាឃ ព្តងំ សន្តោតា ឧកត្តំ៑

៣០៑ ព្តតាតិ ដ្ឋិតិត្តកេយត ចាក្យនោសំ តិន្តិសតិ “សន្តោតា”ត្យាទិតា៑ សន្តោតា ចាចកេត អត្តោតា អកិឆេឃ្យេត ទុត្តំ បឃុត្តំ ឃំ បតត្តុបំ ឃត្ត ឃប្បិ ចាក្យ តិឃ្យាបិ បុតបិ ទុត្ថតិ ឃុជ្ជេត, តំ ចាក្យ ឧកត្តំ តាយ នោសោ៑ ដ្ឋាហរណំ “ឃថិ”ត្យាទិ៑ ចារិនោ ឌលតាឃកោ អឃំ ចារិនោ កេលោ អាកាតិ ទិប្បតិ៑ សយត្តិសាធកំ “ឌលតាឃកោ”ត្យាទិចិសេសតំ ចិតា ឌលតាតយត្តស្ស ទុត្តត្តា សន្តោតា ឧកត្តំ តាយ ហោតិ៑

ឃថា ច

៣៨។

តិត្ថិយដ្ឋ្យរពីឋានិ, ឧត្តំ វិចិត្រកតានិ’ហ;

បសារេតិ បសន្នោ សោ, យថាយុត្តិ យថារហេ។

៣៨។ តិត្ថិយសណ្ឋានានិ អដ្ឋ្យរានិ ពីឋានិ វុឌ្ឍិតិហេតុភូតានិ វិចិត្រកតានិ ក្ខារសដ្តិ វិចិត្រយោ ឧត្តំ ឧត្តមត្តា ក្ខិកររោត្តា សោ យថាយុត្តិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ឆ្លាហ លោកេ អត្ថិ បសន្នោ បសាទពហុលេ យថារហេ បសារេតីតិ អបរមុពាហរណំ បសាទសណ្ឋានស្ស អត្ថស្ស “បសន្នោ បសារេតី”តិ ចុត្តត្តា ឆ្លាទមត្ថេតា ទុកត្ថំ។

៣៨។“តិត្ថិយំ”ត្យាទិ។ សោ យថាយុត្តិ តិត្ថិយដ្ឋ្យរពីឋានិ តិត្ថិយសណ្ឋានានិ អដ្ឋ្យរានិ វុឌ្ឍិតិការណភូតានិ វិចិត្រកតានិ សព្វតាទិកេចកិត្តា ក្ខារសដ្តិវិចិត្រយោ ឧត្តំ ឧត្តមត្តា អបរេតរេត្តា ឆ្លាហ លោកេ បសន្នោ អត្ថិ បសន្នោ យថារហេ បសារេតិ។ បសន្នសទ្ទេន ចុត្តប្បសាទសណ្ឋានស្ស អត្ថស្ស បសារេតីតិ ក្រិយាបទេនបិ ចុត្តត្តា សទ្ទេ កិន្តេបិ អត្ថេតា ទុកត្តិ អត្ថេតា ទុកត្ថស្សុទាហរណំ។ តិត្ថិយា ឯវ អដ្ឋ្យរានិ, តេសំ ពីឋានិ, វិចិត្រស្ស កតានិ, វិចិត្រយោ ឯវ កតានីតិ វា វិគ្គហោ។

៣៩។

អារេក្ខាយចិន្តេនា, កក្ខីតិ កេច ឃនា;

កាបិ បញ្ញា, កោបិ គុណោ, បកតីបិ អហោ តច។

៣៩។អារេក្ខា ចត្តុបក្ខយេត្តា, កេយា ចចតបដិបិដិ។ តស្ស ចិន្តេនា កេក្ខា, តេតា។ “ឃនេច”តិអាទិនា វុទាហរតិ។ អចុត្តស្សបិ បសាទចសា អញ្ញាហាររាតិ។ យថាយុត្តិ តច តេ បញ្ញា កាបិ សាតិសយត្តា អតិក្ខារិតំ សការចិសេសា កាចិសេច, អហោ បចត្តុយាគាឃបិ ចសការចស្សាតិក្ខារិតត្តា អច្ឆរិយត្តិ អត្ថេ។ ទុត្ត កាបិ កោបីតិ សព្ពាគាយបទក្ខយស្ស បកតីតិ ទុត្ត ចិន្តិតត្តា កក្ខីតិ។

៣៩។“អារេក្ខាយិ”ត្យាទិ។ អារេក្ខាយចិន្តេនា ចត្តុយារេក្ខបទក្ខយស្ស ចិន្តេនហេតុ កក្ខីតិ កេច កក្ខីតិចាក្យទោសោ កចតិ។ វុទាហរតិ “ឃមិ”ត្យាទិ។ យថាយុត្តិ តច តុម្ហាបញ្ញា សាតិសយភូតា បញ្ញា កាបិ ចចតចិសយាតិក្កន្តត្តា កាបិសេច។ គុណោ

សីលសមាធិអាទិអតញ្ញាសាធារណគុណសម្ពុហោ កោបិ បយាណបរិក្ខហស្ស កោតចិ លេសេតបិ កត្តុយសក្ខុណេយ្យត្តា កោបិសេច។ បកតីបិ

អធិចេត្តឃ្យុក្ខតា បកតិបិ ឲចយេច អហោ ចិន្ដយាតាត់យេច បញ្ញាឌិត់ ឋកាចាចទៅឆស្ស ទុក្ករតា អដ្ឋទិយា៍ កាបិ កោបិតិ បកក្កយស្ស “បកតី”តិ ឲត្ត ឋុញ្ញាត្តា ទិតិកទេក្កា៍ អារទេគ្គាយេច កេយា, តស្ស ចិទេឆ្នោ, កក្កា ទិតិ អស្ស, ឲត្ត ចាតិ ចិក្កហោ៍

៣២៍

បគាត់ ទុន្តិតិទេក្លបិ, ញ្យារោយហោ ឃត្ត ឌាឃតិ;

ត់ ញ្យាកិល្លត្តិ ចិទេញ្ញាឃ្យំ, តទុគាហទល់ ឃធា៍

៣២៍“បគាត”យិន្ទាឌិ៍ ឃត្ត ឃស្មិ៎ ចាទេញ្យ បគាត់ ឋ្យាទ្យុត្តាញ្យាតិកាត់ ទុន្តិតិទេក្លបិ ឌុឌ្ឍបតោហា ញ្យារោយហោ ឋិយុញ្យហតា ឌាឃតិ ជ្គប្យជ្ជតិ, ត់ ចាញ៉្យ ញ្យាកិល្លត្តិ ចិទេញ្ញាឃ្យំ ឌាតញ្ញា៍ តស្ស ញ្យាកិល្លស្ស ជ្គាហទល់ លក្លិឃំ “ឃទេធ”តិ ឌទេស្សតិ៍ ឃធា ញ្ញគំ, តធា អញ្ញាយ៉ឹតិ អទេត្ត៍

៣២៍“បគាតិ”ន្ទាឌិ៍ បគាត់ ឋ្យាទ្យុត្តញ្យាទ្យុត្តបគាត់ ទុន្តិតិទេក្លបិ ឌុឌ្ឍបតោហា ឃត្ត ចាទេញ្យ ញ្យារោយហោ ឋិរោយហោ ឌាឃតិ, ត់ ញ្យាកិល្លទេគាទេឋាតិ ចិទេញ្ញាឃ្យំ៍ តទុគាហទល់ តស្ស ញ្យាកិល្លទេគាឋស្ស លក្លិឃំ ឃធា ញ្ញយិតា ចក្លយាតតទេឃត៍

៣៣៍

ធាហុក្ខុលោ បលោយតិ, ទុឌ្ឍតាត់ ឋ្យឃំ ឌទេតា;

ហិត់ បយុឌិរោហា តិន្ទំ, ឋុកត់ ឋយតុស្ស៊ទំ៍

៣៣៍ ធាហុអគត្តត្តា ធាហុក្ខទេត ក្ខុលោ ឃឹលិឌិទេក ឋយតុស្ស៊ទំ ឋយ៉ូទេធ ជ្គទ្ឍាឃ ឋយទ្ឍាឃ អតុស្សទត្តា ក្ខុលាចិឋឃឋតិ បន្ទុប្បទ្ឍាទេបត្តា ទេតតេច កាទេលោត បយុឌិរោហា ហឌ្ឍបហទ្ឍា អឃំ ឌទេតា ឋទេញ្ញាបិ ទេលិទេកា ទុឌ្ឍតាត់ ឋុឌទេតទាតយ៉ិ ទេធឌត្តាឌិត់ តិន្ទំ កាលំ ហិត់ ឋុកត់ ឋយ៉ូឋយទ្ធិ បលោយតិ តយស្សតីតិ អឃំ អទេត្តា កចិធន្ទិទេតា៍ តត្ត “ធាហុក្ខុលោ បលោយតី”ញ្យាឌិ ញ្យធហិតបឌប្យទេឃាកា ទេយាហោ ឌាឃតីតិ ញ្យាកិល្លា៍

៣៣៍“ធាហុក្ខុលោ”ន្ទាឌិ៍ ធាហុក្ខុលោ អគត្តត្តា ធាហុក្ខទេត ឃឹលឋយាឌិអាឌិក្ខុលោ ឋយតុស្ស៊ទំ ចិទេឋឋទោហា អតុស្សទត្តា បយុឌិរោហា តតោទេឃច បហទ្ឍា អឃំ ឌទេតា ឋតត្តិកាទេយា ទុឌ្ឍតាតយ៉ិ អឋប្យុទិឋាតយ៉ិ តិន្ទំ ឋតត់ ហិត់ យិត្តក្ខត់ ឋុកត់ ឋត្តិញ្ញុ បលោយតិ ចគ្គតិ៍ ឲត្ត បគាត់ អទ្ឍាតបទេឃាកទេតា ញ្យាកិល្លត្តំ បទេត្តាតុឋាទេទតេច កយុទេត៍

᪓᪓

ᨧᩥᨶ᩠ᨯᨧᨶᨲᩣ'ᩮᨷᨲᩥ, ᨠᩣᨿᩮᩣ'ᨲ᩠ᨿ'ᩉᩥᨿᨲᩥ ᩅᨨᩣ;

ᨠᩮᨬ᩠ᨬᩣ ᨠᩣᨿᩅᨿᩣᨲᩥ ᨿᩴ, ᨶ ᨠᩣᨿᩅᩈᩥ ᨠᩥᩴ ᨶ᩠ᨶᩮᩣ'ᨴᩥᩴ

᪓᪓ ᨧᩥᨶ᩠ᨯᩔ ᨠᩔᨧᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᨧᨶᨲᩮᨲᩣ ᨠᨨᨲᩮᨲᩣ ᩋᩮᨷᨲᩥ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩮᨬ᩠ᨬᩣᨻ᩠ᨿᩣᨿᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩉᩥ ᨲᩥ ᨻ᩠ᨭᩣᨿᩥ, ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᨿᩴ ᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩔᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩈᩥ, ᨻ᩠ᨯᩴ ᨠᩥᩴ ᨶ᩠ᨿ ᨻ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨿᩥᨠᨯᨶᨧᨶᨲ᩠ᨲᩣ "ᨠᨬ᩠ᨬᩥ"ᨭ᩠ᨮᩣᨴᩥᨠᩴ ᨠᩣᨿᩮᩣᩴ

᪓᪓"ᨧᩥᨶ᩠ᨯᩮ"ᨭ᩠ᨮᩣᨴᩥᩴ ᨧᩥᨶ᩠ᨯᨧᨶᨲᩣᩮᨷᨲᩥ ᨷᩥᩅᨠ᩠ᨿᨲᩮᨶ ᨶ᩠ᨲᩥᨧᩥᩮᩈᩮᩈᨶ ᨧᩥᩮᩈᨶᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᨠᨨᨲᩮᨲᩣ ᨷᩁᩥᩉᩦᨲᩴ ᨧᩣᨠ᩠ᨿ "ᨠᩣᨿᩮᩣᩮᨧᩣᩈ"ᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᨧᩦᩉᩥ ᩋᩉᩥᨿᨲᩥᩴ ᨶ᩠ᨴᩣᩉᩮᨲᩥ "ᩅᨨᩥ"ᨭ᩠ᨮᩣᨴᩥᩴ ᨠᩮᨬ᩠ᨬᩣ ᩮᩉ ᨠᩮᨬ᩠ᨬᩣ ᨠᩣᨿᩅᨿᩣᨲᩥ ᨿᩴ ᨲ᩠ᨿᨧᩥ ᨻ᩠ᨭᩅᨿᩣᨲᩥ ᨿᩴ ᨶ ᨠᩣᨿᩅᩈᩥ ᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨶ ᨻ᩠ᨭᩈᩥ, ᨻ᩠ᨯᩴ ᨠᩥᩴ ᨶ᩠ᨿᩴ ᩮᨻ᩠ᨿᩣᨴᩥᩮᩈ ᨻ᩠ᨭᩣᨧᩥᨫᩣᩮᨲ ᨶ᩠ᨭᨿᩣᩮᨶ ᩅᨧᩥ–

"ᩅᩣᨧᨲᩣ ᨿᨯᩦᩅᩣ ᨲᨧ ᨠᩣᩮᨱᩣᨿᩴ,

ᨯᩥᩮᨶ ᨯᩥᩮᨶ ᨶᩥᨷ᩠ᨿᩃᨲᩥ ᨶ᩠ᩮᨷᨲᩥ;

ᨯᩮᨠ᩠ᩃᩣ ᩈᨯᩣ ᨿᩣᨶᩥᨶᩥᨿᩣᨶᨠᩮᨠ᩠ᨠ,

ᩈ ᨿᨲ᩠ᨲᩮᩣᩮᨨᩣᨭ᩠ᨿᨧ ᨠᩮᨲᩣ ᨿᩮᨲᩣ ᨶ᩠ᨿ"ᨻ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᩅᩴ

ᨷᩥᩅᨲ᩠ᨳᩔ ᨠᨨᨲᩣᨠᩣᨧᩮᨲᩣ "ᨠᩮᨬ᩠ᨬᩣ"ᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥᨠᩴ ᨧᨶᨲᩥ ᨿᩥᩃᨠ᩠ᩃᨠᩣᨲᩥ ᨧᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨿᩮᩣᩴ ᩅᨲ᩠ᨳ ᨠᩮᨬ᩠ᨬᩣᩈᩮᨯ᩠ᨠ ᨯᩈᨧᩔᩥᨠᩣᩅ ᨧᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᩅᩮᨿᩣ ᨶᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨧᩥᨶ᩠ᨯᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᨧᨶᨲᩮᨲᩣ ᩋᩮᨷᨲᨲ᩠ᨲᩥ ᨧᩣᨠ᩠ᨿᩴ

᪓᪙

ᨷᨯᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩮᨲᩣ ᨠᩥᨭ᩠ᨮᩥ, ᨯᨷ᩠ᨿᨲᩦᨲᩥᨠᩣᩅ ᨠᩮᨧ;

តយ្បិ កាយ៉ុត្យ’គិយត់, យឆា យាកចទេតា បិយា៉

ɜ៩៉“បទេ”ច្ចាឌិ៉ បគេសត្ថាតទេតា បុត្តាបទាត់ បគាត់ សត្ថិចទេសត ឃំ កិច្ចិ ចាញ៉្ជ ក្ខ អស្យតិស្យកាំ បតីតិយចទេនៅផំ ពទេទាតីតិ ពទ៉ កទេច,
តយ្បិ យឆាចុត្តំ កាយ៉ុត្តុគិយត់៉ យឆាត្យុគាហទេតិ៉ កចទេតា យា ពាទិ ចតិតា បិយា ទេហាតីតិ ៤ទេពាទេត្ត៉ា យក ទេយឆុទេត៉ា យកត់ យាទេកា៉
ទេសា ចិត្ថុទេត យស្យ៉ ទេសា យាកចា៉ តស្យ៉ យាកចទេតា បិយាត្តត្យបិ កចតិ៉

ɜ៩៉“បគេសត្ថាតិ”ច្ចាឌិ៉ កិច្ចិ ចាញ៉្ជ បគេសត្ថាតទេតា បុត្តាបទេបគាត់ ឈដតទេតា ក្យុតីតិពទ៉ កទេច អសត្កក្ខុតក្ខត្ត្យស្យ បពាសទេពា ទេហាតិ,
តយ្បិ កាយ៉ុត្តិ យឆាចុត្តកាយ៉ុទេគាទេសត ក្នុសិតត្តិ [ក្យុបសិតត្តិ (ព៉)] សទេត្តាហិ ពឌីហិ អគិយត់ ទោាត់៉ យឆាតិ ក្តាហទេតិ៉ កចទេតា កចត្តស្យ
យា ពាទិ ត្តត្តិ បិយា កចតីតិ អឃំ ពចិតា ត្តត្ថិតទេត្ត៉ា យាកចទេតា ទេយឆុតចត្តស្យ បិយាតិបិ អទេត្ត៉ា “យក ទេយឆុទេត”តិ ហិ ឆាតុ៉ យកត់
យាទេកា, ទេសា អស្យ អត្តិតិ យាកចា, តស្យ យាកចទេតាតិ ពហិទេត អទេសាតត្តត្តា ក្យុតីតិពទេតា៉ ក្ខាទេយច បតីតិ អចទេនៅទេឆា, ត់
ពទេទាតីតិ ចិក្កទេហា៉

ɜស៌៉

ចុទេត្តស្យ ស្វចិទេត ផាទេត, បគេទ្ឋទេគា កទេច យតិ;

ឃំ តាឃ ហឹត់ ត់ ចុត្តំ, យតិហឹតត្តិ សា បត៉

ɜស៌៉“ចុទេត្តសិ”ច្ចាឌិ៉ ចុទេត្តស្យ លទេត្តាសត្តបទិតិក្ខិទេក្ខស្យ អតុក្ខកាឌិស្យ ស្វចិទេត ផាទេត “៤ត្តឃតី”តិ លទេត្តាចិចិតិយា បពាសិតក្ខាទេត បគាត់
ស្យាត្យុត្តាត់ ទេលទេគា ចិត្ថិតិ ចិកាទេពា អតុចាទេគា ឃំ យតិ កទេចតិ ចិឌឹយតិ៉ តាឃ យតិយា ហឹត់ បទិហឹត់ ចិទុត្ថិ ឃំ ចាញ៉្ជ, ត់ យតិហឹតត្តិ
ចុត្តំ, “យយត់ ចិទាទេយា យតិ, សា ហឹតា ៤ត្តា”តិ ពត្ត៉ា បតាតិ ចិទេសទេស, សា យតិ បតាតិ សត្តទេត្ត៉ា

ɜស៌៉“ចុទេត្តស្ស”ច្ចាឌិ៉ ចុទេត្តស្យ លទេត្តាសទេត្ត តិក្ខិក្ខអតុក្ខកាឌិស្យ ស្វចិទេត ផាទេត “អឃទេយត្ត យតី”តិ បពាសិទេត ផាទេត បគេទ្ឋទេគា
ស្យាត្យុត្តត្យាត្យុត្តាឌិត់ បគាត់ ចិទេទ្ឋទេគា យតិ តាយ កទេច, តាឃ យតិយា ឃំ ចាញ៉្ជ ហឹត់ អគិយតក្ខាទេត ចណ្ណចិទេទ្ឋទេគត បទិហឹត់, ត់ ចាញ៉្ជ
យតិហឹតត្តិ យតិហឹតទេគាទេសត ក្ខត្តិ ចិត្តាហិ ចុត្តំ៉

ɜប៉៉

យតិ សត្តត្ត បិគេត្ត, ចុត្តទេត្ត ច ចិទេសសទេតា;

បុព្វាបរានេតកចណ្ណ-បឝយខ្លេប៉ិ កព្វធិ៍

3ប័៍“ឃតិ”ច្ចាឌិ៍ សព្វាព្វ បិឝេត្តូ សព្វាប្តិ៍ ចត្យុត្ថំសសប្លាតាតំ កាធាបិឝាតំ អត្តេ អចសាតេ ច ចិរេសសតោ ចិរេសរេត ឲកេត្តត ចុព្វាតេ្ឌ ច ចុព្វាតំ បិឝច្ចឃសប្លាតោ អខ្ឌេ ច, តឝចសាតេ ចាតិ អឌិប្បាយោ៍ “ឃិឃា”តិ រេសេសា៍ តត្យ “បឝេឆ្នូតា”តិ ចុព្វាតា បឝយខ្លេយតិ ត ហោតចាតិ ចេតិ អាហ “បុព្វា”ព្លច្ចាឌិ៍ កព្វធិ កិប្តិច្ចិ៍ ឍាតេ, ត សព្វាព្វ៍ បុព្វាបរានេតកចណ្ណបឝយខ្លេប៉ិ ឃតីតិ សប្តេត្ថា៍ បុព្វេ ច អបរេ ច បុព្វាបរេ៍ អនេតេក ចណ្ណា អនេតកចណ្ណា៍ បុព្វាបរេ អនេតកចណ្ណា ឃស្ស តំ តធា៍ តព្វា តំ បឝព្វា, តស្ស យខ្លេប៉ិ៍

3ប័៍ ព្វឝាតិ ឃតិយិ៍ល្ឋព្ទយាតំ សព្វាចិរេសឃំ ឝស្សេតិ “ឃតិ”ច្ចាឌិតា៍ សា បត ឃតិ សព្វាព្វ បិឝេត្តូ ចត្យុត្ថំសសប្លាតកាធាបិឝាតំ អត្តេ ច ចិរេសសតោ តិឃយតោ ចុព្វាតេ្ឌ ច ចុព្វាតំ បិឝច្ចឃសប្លាតោ អខ្ឌេ ច, តឝចសាតេ ចាតិ អឌិប្បាយោ៍ កព្វធិ កិប្តិច្ចិ៍ ឍាតេ បុព្វាបរានេតកចណ្ណបឝយខ្លេប៉ិ បុព្វាបរក្ខតអនេតកចណ្ណសយត្ថាកតបឝាតំ យខ្លេច ឃិឃា៍ បឝេឆ្នូឝស្ស “ឃតី”តិ ចុព្វាតា បឝយខ្លេត ហោតីតិ សប្លាបរិហរណត្ថំ “បុព្វាបរានេតកចណ្ណបឝយខ្លេ”តិ ចុព្វា៍ ឲព្វ បិឝេត្តា, ចុព្វាតេ្ឌា, បឝយខ្លេព្វា ឃតិដ្ឋាតត្តិ៍ បឝយខ្លេឃច លព្ទយាតា ឃតិ កព្វធិ ហោតិ, ចក្កូរព្យក្កូរបឝយខ្លេបត ត ហោតិ៍

តព្វឝាហរណបច្ចឝាហរណាតិ ឃធា –

3ឌ៍

តំ តរេយ ឃិរសា ចាយី-ករចណ្ណិ តធាកតំ;

សកលិបិ ឌិសា ឃិព្វា-តីច សោណ្ណរេសហិយោ៍

3ឌ៍ ក្កឝាហរិឃតីតិ ក្កឝាហរណំ៍ បឌិបក្កូបុឝាហរណំ បច្ចឝាហរណំ៍ ចាយីករេស្សេច សុចណ្ណស្ស ចិឃ ចណ្ណា ឃស្ស តំ តធាកតំ ឃិរសា តយាយិ៍ កិឌិសំ? យោ តធាកតោ សកលិបិ ឌិសា សព្វាយេច ឝស ឌិសា សោណ្ណរេសហិ ចាយីករចណ្ណតា រេសហិ សុចណ្ណរេសហិ ឃិព្វាតីច ឃិព្វាតីតិ យព្វា, តំ តធាកតត្តិ អបេក្កូតោ៍ ឲព្វ បុព្វាបិឝេត្តូ ចុព្វាតេ្ឌ ច តិឃតា ឃតិ៍ ចាយីករសដ្ឋោ ចេព្វ ចត្យុក្កូរោ៍ តព្វ ចាយីព្លតិ បុព្វការកោ, កទ៌តិ បរោ៍ ឲព្វ បុព្វាបរានេតកចណ្ណបឝយខ្លេឃតិ៍ ឃិព្វាតីតិ ឲព្វ បត បុព្វាបរានេតកចណ្ណបឝយខ្ញ្ញាការចា ឃិទ៌ព្វាព្យេក ឃតិ ឌដ្ឋាតិ៍ ព្លឌំ បច្ចឝាហរណំ៍

3ឌ៍តព្វ បិឝត្តុចុព្វាតេ្ឌស្ស ឃតិឃា បិកេឌព្វា តប្តិ៍ បឝយខ្លេឃតិឃា ក្កឝាហរណបច្ចឝាហរណាតិ ព្លឌដ្ឋោឝាហរណបឌិបក្កូឝាហរណាតិ

ឃចា៉ “តំ តេយ”ច្ចាឌិ៉ ឈេា តចាកេតា ឞកលិបិ ឌិឞា ឈោណ្ហរេឞហិ ឞុចណ្ហរេឞឆារាហិ ឞិច្ចាតឹច ឞិច្ចាតិ យទ្ធោ, ឌ្ពចឞទ្ឋា ចិតទេក្កា៉ ធាឃឹកាទេចណ្ហុំ ឞុចណ្ហចណ្ហឞឌិឞលចិចណ្ហុំ តំ តចាកតំ ឞិទេឞា តេយ៉ ឲត្ត “ធាឃឹកាទេចណ្ហ”ត្តិ ឃតិឃា ធាឃឹតិ អក្លទេក្ខឃេយតិក្កយ្ខ ឌិតត្តា អទេត្តបិ កាទ៌ទេតិ អក្លទេក្ខឈេតាត្វតត្តា បឌទេច្ឆឌឞ្ស បុត្តាបទេចណ្ហាតយទេតកត្តយិតិទេដ្ឋាឌាហទេល៉ា៉ ឞិច្ចាតឹតិ បទេឌ ឞិច្ចាតិ ចណ្ហក្ខឃេយតិក្កយ្ខ ឃតិឃា ឌិឞ្សយាតទេត្តបិ តិត្ថតិ បទេកាទេក ឲកចណ្ហត្តា អទេតកចណ្ហាការទេចាតិ បក្ខឌាហទេល៉ា៉ ឲត្ត អទេតកចណ្ហត្តំ បឌចទេឞទេតច ធាាតត្ថំ៉ ធាឃឹកាទេឞ្ស ចទេណ្ហា ចិឃ ចទេណ្ហា ឃឞ្ស ទេឞាតិ ចិក្កទេហា៉

ឆ៤៉

ឞទេទា ឞត្ថិយិប្បុត្តាទេត្តា, ចិឃ ទេលិទេប ចិកត្តិឃា;

អញ្ញាឆា ត្ថ’ញ្ញាឆា តត្ត, ឃាទេឌឞាឌិ បទាឌិ’ច៉

ឆ៤៉“ឞទេទា”ច្ចាឌិ៉ ចិកត្តិឃា ទេលិទេប ឞតិ ឞត្ថិយិប្បហិតាឃំ កតាឃំ ឞទេទា បទេបឌាឌិក្វទេតា បុត្តាទេត្តា ចិឃ បុត្តាបឌឞ្ស អត្តក្វទេតា ឈេា ឞទេទា, ទេឞា ចិឃ ទេហាតិ, អទេតកចណ្ហត្តាការទេចបិ តទេតា ចិហិតឃតិឃា ទេតចត្តិ កទេក្កាតិ អឆិប្បាទេឃា៉ អញ្ញាឆា ត្យ ចិកត្តិឃា អទេលិទេប ត្យ ឞតិ ឞំហិតាឃំ កតាឃំ បុត្តាបឌត្តក្វទេតា ឞទេទា ទេឆ, អញ្ញាឆា អទេញ្ញាត បកាទេត ទេហាតិ, បទេបឌឞ្សាឌិឞទេទា ចិឃ ទេហាតឹតិ អទេត្ថា៉ តំ ចិកត្តិឃា ឞទ្ថិ ចិហាឃ កតឃតិឃា តត្តិ កទេក្កាតិ អឆិប្បាទេឃា៉ តត្ត តឞ្សំ ឃតិឃំ ឃាទេឌឞាឌិ ឌ្ពចណ្ហាឌឹតំ កាតទេត្តា ឃកាទាទេឌឞាឌិ បទាឌិច បទេបឌឞ្ស អាឌិឞទេទា ចិឃ ទេហាតិ៉ កតឃាទេឌឞាឌិឞហិតំ ញ្សញ្ញតំ ចិហាឃ កតាឃ ឃតិឃា តត្តិ កទេក្កាតិ អឆិប្បាទេឃា៉

ឆ៤៉ ឌ្ពឌាតិ ទេហដ្ឋា ច្យត្តឞ្ស ចិទ្យច្ឆទេត្តបិ ឃតិកក្កាកាចំ ឌទេឞ្សទេត្តា អាហ “ឞទេទា”ច្ចាឌិ៉ ចិកត្តិឃា ទេលិទេប ឞត្ថិយិប្បឞតិ ឞទេទា ឞត្ថិឞទេទា បុត្តាទេត្តា ចិឃ បុត្តាបឌឞ្ស អទេត្តា ចិឃ ទេហាតិ, អញ្ញាឆា ត្យ ចិកត្តិឃា អទេលិទេប ឞំហិតាឃំ កតាឃំ អញ្ញាឆា ទេហាតិ, បុត្តាបឌត្តក្វទេតា ឞទេទា បទេបឌឞ្ស អាឌិឞទេទា ចិឃ ទេហាតិ៉ តត្ត ឃតិឃំ ឃាទេឌឞាឌិ ឌ្ពចណ្ហាឌឹតំ កត្តាឃកាទាទេឌឞាឌិ បទាឌិច បទេបឌឞ្ស អាឌិឞទេទា ចិឃ ទេហាតិ, បុត្តាត្តឞឌិឞឞទេយតិក្កយិត្ថាបិ បទេបឌាឌិឞទេឞឌិឞចណ្ហយាកយ្ខ តំ អតតិក្កយិត្ថាបិ បទេបឌាឌិឞទេឞឌិឞឃាទេឌឞាឌិយតិក្កយិត្ថាបិ ឃតិឃា បឃ្យត្តាឃ ឞតិ អទេតកចណ្ហត្តាការទេចបិ ឃតិកទេក្កា ត ទេហាតឹតិ អឆិប្បាទេឃា៉ បុត្តាឞ្ស អទេត្តាតិ ឆ, ឈេា ឆ ទេឞា អាទេឌទេឞា ឆ, ទេឞា អាឌិ ឃឞ្ស យកាទាឌិទេតាតិ ឆ, បទេឞ្ស អាឌឹតិ ឆ ចាក្យំ៉

ឆ៨៉

ធាឌី បុត្តាបឌត្តាច, តិច្ចំ បុត្តាបឌឞ្សិតា;

ປາຬິເຍາ ນິຈ຺ຈສັຍ຺ຍາ, ປຣາຄິຈ ປເທຣ ຕຸ

໓໐ ນິຈ຺ຈ ອຕ຺ຕເນາ ປຸຄ຺ຄລໍ ສິຕາ ນິສ຺ສິຕາ ທາຄິ ທຄາຣາເທຍາ ນິປິຕາ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ປທສ຺ສ ອຕ຺ຕາ ອຈຍຕາ ຈີຍ ໂຫຕິ, ເຕ ອເນ຺ຕາ ຄຕ຺ວາ ຍຕິ ການຕ຺ຕາຕິ ອທິປ຺ປາເຍາ ປເທຣ ປຣປເທຣ ນິຈ຺ຈສັຍ຺ຍາ ສຕຕເຍາຄິໂຕ, ຕຸສເສ຺ຍ ອຍ຺ຍາຕປ຺ປຸເຍ຺ຕາ, ປາຬິເຍາ ຕຸ ປຣາຄິຈ ປຣປທສ຺ສ ອາຄື ອຈຍຕາ ຈີຍ ໂຫຕິ, ຕໍ ຈິຫາຍ ປຸຄ຺ຄລເທຕ຺ຕ ຍຕິ ການຕ຺ຕາຕິ ອທິປ຺ປາເຍາ

໓໐ "ທາຄິ"ຈ຺ຈາຄິ ນິຈ຺ຈ ສຕຕໍ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສິຕາ ປຸຄ຺ຄລໍ ນິສ຺ສາຍ ປຈຕ຺ວາ ທາຄື ທຄາຣາຄິນິປິຕາ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສາຈ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອຕ຺ຕາ ອຈຍຕາ ຈີຍ ໂຫຕິ, ປເທຣ ປຣປເທຣ ນິຈ຺ຈສັຍ຺ຍາ ນິເຣ຺ຕເຍາຄິໂຕ ປາຬິເຍາ ຕຸ ປາຄິ຺ຍປສ຺ກາ ປຕ ປຣາຄິຈ ປຣປທສ຺ສ ອາຄື ອຈຍຕາຈີຍ ໂຫຕິ ທາເທຍາ ອາການ ເຕ ຊາຫິ ຄຕ຺ວາປິ ປາຬິເຍາ ອາການ ເຕ ອເນ຺ຕາ ຄຕ຺ວາປິ ປຈເຕ຺ວາ ຈິຣາເຍາ ຍຕິກເຣ຺ກາຕິ ອທິປ຺ປາເຍາ ເທາອາຄິ ເຍສຕິ ຈ, ປຸຄ຺ຄລໍ ສິຕາຕິ ຈ, ເປິ ອາຄິ ເຍສຕິ ຈ, ນິຈ຺ຈ ສຍ຺ຍາຕິ ຈ ຈິກ຺ເຫາ ໑໕ ຈ ຕກ຺ກລສໍຈິຍ຺ຍາລຕ຺ວາ ທຄາຣປຄາຣາທີຕຍິ ປຣິກ຺ເຫາ

ສຍ຺ຍເຕ຺ວາຄາຫຣລາຕິ ຍທາ

໓໑

ຕເຍ ຕໍ ສິຣສາ ສເຍ຺ຍາ-ປຍາຕີຕໍ ຕທາຄຕໍ;

ຍສ຺ສ ໂລກຄ຺ຄໍ ປຕ຺ຕ-ຣສ຺ສ'ປຍາ ຕ ຫິ ຍຸຊ຺ຊຕິ

໓໒

ຍຸຕິຕ຺ຄ ຕໍ ສຄາ ຈຕ຺ກ-ຍ'ຕຕ຺ຕຍຕິ'ຍຸຕ຺ຕຍໍ;

ຍສ຺ສ ປຍ຺ຍາ ຈ ເຍຕ຺ວາ ຈ, ນິສ຺ສີຍາຕິ ຈິຊຍຸກ຺ຕິ

໓໑-໓໒ ສຍ຺ຍເຕ຺ວາຕິ ປຸຄ຺ຄລສິສາຄີສ຺ "ຕເຍຕ"ຕ຺ຕິອາຄິກາທາຈ຺ເຍ ປທເຕ຺ວາ ປິກເປີ, ອທິປ຺ປາເຍາ ຕຸ ຍເຕາ ໂລກຄ຺ຄໍ ປເຕ຺ວາ, ຕເຕາ ສເຍ຺ຍາປຍາຕີເຕາ, ຍເຕາ ປຍ຺ຍາເຍຕ຺ວາ ໂລເກ ນິຣຕ຺ຕຣຍິຈ ຈຕ຺ຕຕິ, ຕເຕາ ອຕຕ຺ຕຍຕິ, ຈ຺ວຕ຺ເຍາ ທາຕິ ໑໕ "ສຍ຺ຍາ ຈ຺ປຍາ"ຕິ ສຍາສໍ ຄຕ຺ວາ ຈິກຕ຺ຕິໂລເປ ສໍຫິຕາຍຈ຺ຊາ ກຕາຍໍ ປຣປຄາຄິ຺ກາເຣາ ປຸຄ຺ຄລຕ຺ຕຕ຺ຕການ຺ຊອການເຣາ ຈີຍ ໂຫຕີຕິ ສເຍ຺ຍາ ຍ຺ຄຈ຺ຈ຺ຕ ປາຄຕ຺ຕຍຕິ

បត្តនេយ្យាបយា ឰក្ខ្វា យកាអារងេនស្ស បរាឌីនឌីនកាអេចា ចិយ ហេោតិ, ចិកត្តិយា អនេលិនេប និហិតាឃំ កតាឃំ នចិកត្តិយា អកានេរា បរបដាឌិ ក្កានេរា ចិយ ហេោតីតិ តំចិកត្តិយា បសិទ្ធិ ចិហាឃ បរិត្តក្ខ្វា បិដេត្តយតិ៑ តចា ចក្ខាយ្យតរិត្តក្ខ្វា យកាអារងេនស្ស បរាឌីនឌីនកាអេចា ចិហិតោតិ យ្យនង្គិ ចនេឌ្ជត្វា ចក្ខាឰក្ខ្វា បិដេត្តយតិ៑ បុគ្គាបដស្សិតាត៌ ចាឌីត៌ បុគ្គាបដត្តនឌីនតា ចុត្តាតិ នេយត្វា ចាតិ ចនង្គនេតា យតិ, អបរបដនយ្យត្តា បិដេនយា បរបដាឌីនឌីនា ហេោត្តីតិ តិស្សិយាតិ ឲត្ត តិនង្គិ ចិហាឃ តនេតា អាឌីយិ្យយតិ៑

ឡ៊៧-ឡ៊៨៑ នគ្គត្ត យចាចុត្តបុគ្គត្តនឌីននាឌីសុ បគ្គាសុ ក្កដាហនេលាតិយចា៑ "តនេយ ត"យិក្ខាឌិ, លេោកក្កតំ បត្តស្ស យស្ស ឰគ្គស្ស ក្កបយា ត ហិ ឃុជ្ជតិ នកលបដត្វាត៌ អតិក្កយ្យុ ដិតត្វា ត ហិ ឃុជ្ជតិ៑ នគ្គោបយាតីតំ តំ តចាកាតំ និនេរា តនេយ តយាឃិ៑ នគ្គោតិ ឲត្ត ឌ្ឋកានេស្ស បុគ្គាបដត្តនរនឌីនត្តា តនេតា បរាឃ យតិយា ច នេយ្យាបយាតិ បរបដាឌីនឌីនំ ចណ្ណយតតិក្កយ្យុ ដិតាឃ យតិយា ច ក្កដាហនេលា៑

"យុតិនគ្គ"ក្ខាឌិ៑ យស្ស នយ្យគ្គស្ស បគ្គា ច នេយត្វា ចតិស្សិយា អតត្តនត្តអតត្តនោឃ្យចិនយកានលនេតា និយានហិតា អតិចិឌយ្យតិ៑ អតត្តយតិ ក្កឌយគ្គាឃនយ្យនចបិ នោឃ្យស្សាតត្តត្តា ចិនឃិយិ្យចិនយនេចាហានេត អតត្តបគ្គាឃ នយត្តាកាតំ ក្កត្តយំ តនេតា ឲច បចនំ តំ យុតិគ្គិ នដា ចក្ខាយិ, ឃានេងនស្ស បរាឌីនឌីនត្តា តយតាកាយ្យ យតិ កចតិ៑ នេយត្វាចតិស្សិយាតិ ឲត្ត ចាឌីត៌ បុគ្គាបដត្តនឌីនត្តាច បិឌីត៌ បរបដាឌីនឌីនត្តា ច "ចា"តិ "តី"តិ ឰនេយនយ្យិ យតិ កចតិ៑

ចាឌីបិឌីសុ បក្ខដាហនេលាតិ យចា

ឡ៊ឳ៑

យហានេយត្តា យហាបគ្គា, ច យត្ត បននេយាឝយា;

បលាយាយិ ឌីត៌ តំ ប-ចនំ ចនេក្យលាលឃំ៑

ឡ៊ឳ៑"យហា"ឰក្ខាឌិ៑ យត្តាតិ យស្វិ ឌីនេត៑ បននេយាឝយាតិ យហានេយត្តាឝនេយា ក្កញ្ជាកិចុឌ្ឌិនេយា៑ តនេតានេយច ចនេក្យលាលឃំ, នេតនេតច បចនំ ក្កត្តយំ តំ ឌីតត្តិ នយ្យគ្គោ៑ ឲត្ត បុគ្គាបដតិស្សិតំ ចកានំ បរបដាឌិក្សតំ កត្វា តនេតា បុនគ្គា កតា យតិ ច, បរបដាឌីនយ្យត្តបកានំ បុគ្គាបដត្តក្សតំ កត្វា បកានេតា បនំ កតា យតិ ច ចិនុឌ្ឌាតិ ក្កកយត្ត បក្ខដាហនេលា៑

ឡ៊ឳ៑ចាឌីបិឌីសុ ចិនយក្សនេតាសុ បក្ខដាហនេលា យចា៑ "យហានេយត្តិ"ក្ខាឌិ៑ យត្ត យស្វិ ឌីនេត យហានេយត្តា ច យហាបគ្គា ច ឰយា បននេយាឝយា ក្កញ្ជាកិចុឌ្ឌិនេយា ហេោត្តិ៑ ចនេក្យលាលឃំ ក្កត្តយក្យលាកានំ បចនំ តនេតានេយច ក្កត្តយំ តំ ឌីត៌ បលាយាយិ៑ ឲត្ត ចកានំ បរបដាឌិ៑ កត្វា បកានំ បុគ្គាបដត្តិ កត្វា យតិយា បចត្តត្តា "ច យត្ត, តំ បិ"តិក្កឃយបិ បក្ខដាហនេលា៑

៣៣៍

បចត្តក្កុយតោ យុត្តំ, កាយទុត្ថយិទំ យថា;

ទេហត្តំ ច ទេហិ កាយំ ច, ទេនំ ច យយ នោកតិ៍

៣៣៍“បច”ន្ត្យាទិ៍ បចាតិ អត្តក្កុយតោ យុត្តំ កញ្ញត្តំ កាយទុត្ថយិទត្តិ ចិត្តិយតោ៍ ទេហត្តំ ច ន្ត្យាទិនា អនុចិតោយំ យាចតក្កុយោ ចត្តុតោ អចិន្តា្យតំ កាយតិ៍ យោ ហិ ទេហត្តុយ្យិ ទាតុំ តិដ្ឋតិ, កទំ នោ កាយាទិកំ ទស្សតីតិ៍

៣៣៍“បចត្តិ”ន្ត្យាទិ៍ បចត្តក្កុយតោ បចាតិ អត្តក្កុយតោ យុត្តំ កញ្ញត្តំ ន្តទំ ចាកញ្ញ កាយទុត្តំ តាយ៍ ឧទាហរតិ “យថិ”ន្ត្យាទិ៍ យយ នោកតិ ទេហត្តំ ច កាយំ ច ទេនំ ច ឌតបទំ ច ទេហិ៍ ឧត្តុ ទេហត្តុយិន្ត្យាទិ យាចតក្កុយោ ចត្តុតោ អចិន្ត្យាកាចំ ចិតា ឧចិតបចត្តក្កុយំ តប្បការេតិ, តថា ហិ ទេហត្តុយបិ ទាតុំយតិដ្ឋត្តា កាយតិកាយឌតបទាទិ កទំ ទស្សតីតិ កាយហាតិ៍

៣៤៍

លោកិយត្តំ៍យតិក្កត្តំ, អតិទុត្តំ យតំ យថា;

អតិសប្បាទ៍យាកាស-យេតិស្សា ធតឌយ្យុតេ[ធតឌុយ្យុតេ (សី៍)]៍

៣៤៍“លោកិ”ន្ត្យាទិ៍ លោកោ ចិទិតោ លោកិយោ, តំ លោកិយត្តុយកិនេយ្យំ អតិក្កត្តំ អតត្ថុទុត្តំ យំ តំ អតិទុត្តំ យតត្តិ ចិត្តិយតោ៍ យថេចញ្ញាទិតា ឧទាហរតិ៍ ឧតិស្សា ចតិតាយ ធតាតំ បយោឌរាតំ ឌយ្យុតេ ញ្ញាបតេ អាកាសំ កកតំ អតិសប្បាទំ អន្ធត្តប្បកំ៍

៣៤៍“លោកិយត្តិ”ន្ត្យាទិ៍ លោកិយត្តំ លោកោ បរិច្ឆេទកិនេយ្យំ អតិក្កត្តំ កធតាកាតេត អតិក្កយិតំ ចាកញ្ញ អតិទុត្តយិតិ យតំ៍ ឧទាហរតិ “យថិ”ន្ត្យាទិ៍ ឧតិស្សា ធតឌយ្យុតេ ធតាតំ ចិឌយ្យុតេ អាកាសំ អតិសប្បាទំ អនោកាសំ៍ ឧត្តុ បយោឌរាតំ យហត្តត្តំ ចកាយាតិ លោកោ យហត្តត្តិ បរិច្ឆិន្ត កកតយបិ អតិក្កត្តត្តា ចាកញ្ញយតិទុត្តទោរនត ទស្សិតំ៍

៣៥៍

នយុគាឃតូតោ’ះបតំ, តំ អះបតតូកំ យថា;

កាចិបុះត្តា ពលិពះន្តា, តិលំ ឍាឌី បិចិ ឌលំ៌

ទ្រលិ៌“នយុគាឃិ”ច្ចាឌិ៌ នយុគាឃស្ស បកាះឍះតា បឌះសន្តិះតា ចាល្យស្ស អះតូ្ក អកិះឆេឃ្យំ អក្កក្ខិត្ថំ ក្រិឃាការាកនប្ពន្ធិចិះនះនលក្ខលំ និះចាហារិកំ, តះតា អះបតំ អបាកំ ស្ខុ្ណា, ចិតា [ត (៣៌)] បឌតូ្យះតូ្កត តស្ស កតូ្វចិ ញ្ញកិចារាកាចះតា ៦តាឌិនំ ឃំ តយះបតតូកត្តិ ចិនិ៌ ត ហិ “កាចិបុះត្តា”ច្ចាឌីស្ុ នយុគាឃះតូ្ក នយុក្ខតិ៌

ទ្រលិ៌“នយុគាឃិ”ច្ចាឌិ៌ នយុគាឃតូតោ ចិះនះនតចិះនស្យក្ខតក្រិឃាការាកនប្ពន្ធិហិ ឃុត្តចាល្យនក្ខាតបឌនយុគាឃស្ស នប្ពន្ធបឌតា្ត ះចាហារាត្ថុរូបអតូ្ករតា អះបតំ អបាកំ, អចឃចតូ្យតូស្ស ចា នប្ពតូ្ក លក្ខុយាតត្តា នយុគាឃតូតោ ស្ខុ្ណា, តំ ចាល្យ៍ អះបតតូកំ តាឃ៌ ឃឆិច្ចាឌិតា ប្កគាហះតិ “កាចិបុះត្តា ពលិពះន្តា ប្កនះកា តិលំ ឍាឌិ, ឌលំ បិចិ”តិ៌ ៦តូ្ក អចឃចតូ្យះតូ្កត ចិតា នយុគាះឃត កល្យាតស្ស កស្សចិ ចិះនះនតូ្ក្ខស្ស អកាចា នយុគាឃតូតោ អបាកំ តាឃ ះហាតិ៌

ទ្រប៌

ពះន្ត ឋទ្រនតា ឃតូ, តំ ពត្ថឋទ្រនំ យថា;

ឍរា ពិលិ បរិក្កិលា, ះឍះត្ត ពិត្តំ ឋលត្យ’លំ៌

ទ្រប៌“ពះន្ត”ច្ចាឌិ៌ ឍរាត្ថច្ចាឌិកំ ពត្ថឋទ្រនំ ស្ុតិស្ុកាត្តាកាចះតា ឍរា កក្កនា ពិលិ ឍាលុកាគះឃា បរិក្កិលា ឍឃំ បត្តា ឃះតា, តស្មា ះឍះត្ត ះកគារះរ ពិត្តំ ទ្ធត្តំ អលឃច្ឆត្តំ ឋលតិ តិប្បជ្ជតិ៌ ចាល្យះគាះនា៌

ទ្រប៌“ពះន្ត”ច្ចាឌិ៌ ពះន្ត ពត្ថនិះរ ឋទ្រនតា ស្ុតិស្ុឍតាកាចះតា ឋទ្រនការះចា ឃតូ ចារល្យ កចតិ, តំ ចាល្យ៍ ពត្ថឋទ្រនំ តាឃ ះហាតិ៌ ឃថាតិ ប្កគាហះតិ៌ ឍរា កក្កនា ពិលិ ឍាលុកាគះឃា បរិក្កិលា ឃស្មា ពិលា ះហាត្តិ, តស្មា ះឍះត្ត ពិត្តំ ទ្ធត្តំ ពីឌំ អលំ អតិនះឃត ឋលតិ តិប្បជ្ជតិ៌

ចាល្យះគាឃតិះទ្ទសចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៌

ចាល្យតូះគាឃតិះទ្ទសចណ្ណតា

៨៩៍

ចោទិតោ លក្ខណេនត្ថេន-ចរេយ្យា’បក្កមានិតំ;

ព្រហ្មចរិយស្ស បាតិ សត្ថស្ស បាទេ’ហំ៍

៨៩៍“ចោទិតោ”តិឆ្នានិ៍ អបក្កមានីតំ យចាព្រហ្មិ៍ព្រាតំ លក្ខិយតិ ព្រហ្មចរិយេតោតិ អនេត្ថេត លក្ខណំ អត្ថត្ថចរេយត អបកេតា កខេយា យត្ថ តំ អបក្កមត្តិអានិតា អត្ថាក្យាយតចរេយត ចោទិតោ ចិន្តាតត្ថា៍ ព្តបាតិ ចាញ្ញេពោរេយ តិក្ខិសិត្វា អចយរប្បេត្ត ព្តយស្មិ៍ កាលេល ឲតេយំ អបក្កមានីតំ ព្រហ្មចរិយំ លក្ខិយំ អហំ សត្ថស្សបាទិ បការេយស្សាយិ៍

៨៩៍ ព្តបាតិ ព្រហ្មិ៍ព្រាត្ថក្កេមេត អបក្កមានិអត្ថេគោរយាតិ ចិកាចេតិ “ចោទិតោ”តិឆ្នានិតា៍ អបក្កមានីតំ អបក្កមេយាទិញ្ញហឹតានីតំ លក្ខណំ អបក្កមានិចិរយត្យិ៍ឃា អចិបរឹតត្យត្តិឃា បចត្តិការណំ អត្ថត្ថចរេយត អបកេតា កខេយា យត្តិឆ្នានិចចតត្វាត្យាតបាលចរេយត ចោទិតោ បាតត្ថា, ចិរ្យំ លក្ខណំ ត ចគាមាតិ ត្យត្តា ហេតិ៍ ព្តបាតិ អហំ ឲតេយំ អបក្កមានីតំ ព្រហ្មចរិយំ លក្ខិយំ សត្ថស្សបាទិ៍ អត្ថាត្យាតយត្ថត្ថំ អត្ថត្ថស្ស បាលស្ស ចរេយាតិ ចិក្កេហា៍

តត្ថាបក្កមំ យចា

៩០៍

កាចតាគាតសឹលិតិ, យខ្វា យញ្យានិតាតិ’ហ;

គោកយក្ខានិតិត្ថាត-យាឆតាតិ ត បរយេឃា៍

៩០៍“កាចតា”ព្តឆ្នានិ៍ យខ្វា អលេកានិហេតុយញ្យត្តិឃា យក្កត្ថំ យញ្យានិតាតិ តិបញ្ញានិតាតិ៍ ឲត្ថ គោកយក្ខានិតិត្ថាតាតំ ហេតចោ យចាក្កមំ គាតសឹលកាចតាយោ, ត តុ កាចតាគាតសឹលិតិ៍

៩០៍តត្ថ តេយុ អបក្កមានីយុ អបក្កមំ យចា អបក្កមយស្សាគាហរណេយចំ៍ ព្ហចិញ្ញហឹតំ យចាញ្ញានីយុបិ ឲចយេត្វា ចេនិតេត្ថា៍ “កាចតិ”ឆ្នានិ៍ ព្តហ ព្តយស្មិ៍ អត្តកាចេ យខ្វា យញ្យានិតាតិ អលេកានិហេតុយញ្យត្តិឃា យក្កត្ថំ យញ្យានិតាតិ ទាឃិកតាតិ កាចតាគាតសឹលិតិ

ភោគសគ្គាទីនិដ្ឋានសមានតានិ ឧបភោគបរិភោគានិ, សម្បត្តិអាយុអារោគ្យាទីនិ, និដ្ឋានទេវ្ហតិ ឯតេសំ សមានកានិ។ ន សំសយោ

សខិសចិសខិសចិបិកខានេន សំសយោ នាយ នត្ថិ។ ឯត្ថ ភោគសគ្គនិដ្ឋានានំ ហេតុភូតា បន កមតោ ខានសីលភាវនាយោ ភវន្តីតិ

ផលគ្គយស្ស ហេតុគ្គយំ ចិន្តេយ្យិតិ កយាបេតំ នាយ ហោតិ។

ឧទិត្យហឹនំ យថា

៩៨។ បុញ្ញឹយតេរា លោកេ, អហ’មេកោ និរន្តរំ។

មយោកស្មិំ គុណា សន្តោ, យតោ សមុទិតា អហំ។

៩៨។ “បុញ្ញឹយិ”ន្ត្វាទិ។ យតោ យស្មា ការណា សន្តោ គុណា សីលាទយោ ឯកស្មិំ គោចរេ មយិ ឯក សមុទិតា រាសិភូតា អហុំ អហេសុំ, តស្មា ការណា ន្តមស្មិំ សព្ពលោកេ ឯកោ គោចរោ អហមេវ និរន្តរំ សតតំ បុញ្ញឹយតេរា អតិសយេន បុញ្ញោតិ។ ឯវមត្តបសំសនមុទិតំ សម្មុទិស្ស។

៩៨។ “បុញ្ញឹយតេរ”ន្ត្វាទិ។ យតោ យស្មា សន្តោ គុណា សីលាទយោ ឯកស្មិំ មយិ អត្តនិ មយិ ឯក សមុទិតា រាសិភូតា អហុំ អហេសុំ, តស្មា លោកេ សព្ពលោកេ ឯកោ អត្តនោ អហមេវ និរន្តរំ សតតំ បុញ្ញឹយតេរា អតិសយេន បុញ្ញឹយោ។ ឯវំ អត្តបសំសនតោ រូបិតតាយ បរិហានីតិ ឧទិត្យហឹនំ នាយ។

យថា វ

៩៩។

យាទិសោតំ គតំ នាយ, ន ឧញ្ញាយ្យបិ ទីចិតំ;

តថាបិ បុត្តទារេន, ចេជសេត ហេយ្យំ មម។

៩៩។ “យាទិសោ”ន្ត្វាទិ។ ឯត្ថ “យទិ យាទិសុ, ទីចិតព្យំ យានកានំ ឧញ្ញាយី”តិ ឧស្សិតោទារតាយាភូទិតំ បុត្តទារេន ហេយ្យមេចសភកថនំ ចេស្សត្តស្ស យន្តោចមចោថ។

៤៧៉ ឃធា ច, ឲចយ្យិ ឮចិត្យហឹតប្ស ហ្គាហទលំ ចដ្ត្តា “ឃាចិទេតា”ច្ចាឌិ៉ ឃាចិទេតា ឃាចទេកហិ ឃាចិទេតា អហំ ឌឹចិតយបិ កធំ តាយ ត ចន្ថាយិ, តធាបិ ឲចំ ខាតន្ល្បាបទេឃ បតិបិ ប្យត្តខាទេតត យយ ហទឃំ ទេចឆទេត កយ្យទេតា៉ ឲត្ត ទេចប្ស្បត្តុទប្ស “ឃឌិ ឃាទេចឃ្យ៉្យ, ឌឹចិតយបិ ឃាចកាតំ ចន្ថាយឹ”តិ កតបដិន្ថ្នាឃ ប្យត្តខាទេតត ហទឃកយ្យតប្ស កធតំ ចាកាតិបឃទេឃាកបន្តាទ្រិតាខាទក្យលាប្ស អតត្យ្ឋចិកត្តិ ឮចិត្យហឹតំ៉

កក្កទិតិ ឃធា

៤៧៉

ត្ថត្ថិតំ ចន្ថតាតច្ចា, ចិប្ស្បាទេបា ទេតាបបន្ថទេត;

ចិទេប បិក្កិយិត្បខិឃំ, ទេទាទេក ទាខក្យលយិច្ឆ៉

៤៧៉“ត្ថត្ថិត”យិច្ចាឌិ៉ ទេតាបបន្ថទេត ត ឃ្យន្ថតិ៉ ឲត្ត បន្តទេត្ត លដ្ឋិឃា បទិច្ចាទេកត ចិទេបត្ថច្ចាឌិតា អាឆាទេទ បត្តយឹតិទេត្កបា អត្តទិតិឃា កទេក្កា៉ អាទេខា យទេន្ល្បច ចការបទិច្ចាកា បត្កទិតិឃា កទេក្កា, ទិតឹតំ អតត្តតា កក្កាប្យតត្តា៉ ហ្គាហទលំ ត្យ ឌិបាយត្តិ៉

៤៧៉“ត្ថត្ថិត”យិច្ចាឌិ៉ ត្ថត្ថិតច្ចា ចន្ថតាតច្ចា ចិប្ស្បាទេបា បហចាបាឌឹហិ ចិប្ស្បាទេបា ទេតាបបន្ថទេត អតត្តបំបឃាតិចត្តិការលត្តា ត ឃ្យន្ថតិ៉ ចិទេប កទ្យេ៉ ច បិក្កិយិត្បក្កចតិ យហិ បាទេខា ច តខិឃច្ចា ទេទាទេក ចន្តយាតទេក ទេទាទេក ច ទាខក្យលយិច្ឆ ចឆតាត្តតាឌិកាទេក ទាខក្យល ច ចិប្ស្បាទេបា ទេតាបបន្ថទេតា៉ ឲត្ត អាទេខា បន្តទេត្ត លដ្ឋិឃា អាទកិត្ត តំ បហាឃ បត្តយិឃា ត្យត្តតា អត្តទិតិ ច, អាឌិយទេន្ល្បប ចបត្កបទិច្ចាកទេតា បត្កទិតិ ច កិត្តា៉ ចបត្កំ បឃ្យន្ថាទេត្តត អាទេខា ឲច ចា អទេត្ត ឲច ចា បទេច្ចកំ ចា ទេឃាទេខតត្តំ ទេហាតិ៉ ត្បាឌិទេបា បទេឃាទេកា ទិតិកទេក្កា តាយ ទេហាតិ៉ ទិតឹតំ តាហ្យត្តា ទិតិកក្កទេខាបាបិ តាហ្យចិឆា៉ ត្ថតំ បត យ្យពយត្តតិចប្ស្បតំ៉

បបំបឃំ ឃធា

៤៨៉

យ្យតិត្តចត្តិយាទេលិក-ទេបទេលិលចិទេលិចទេតា;

ឌទេតា'ចក្កត្តបទេត្ត'ច, ទេកាបចប្ស្បតបឹលំទេតា៉

៤៣. “មុនិន្តិ”ត្យាទិ. ចន្ទិមា វិយ ចន្ទិមា, មុនិន្ទោយេវ ចន្ទិមា, តស្ស អាលោកនំ ទស្សនំ, អាលោកោ បកាសោ វា, តស្មឹ រសោ អនុរាគោ, តេន លោលេតិ ចបលេតិ លោចនានិ អក្ខីនិ យស្ស សោ ឋិតោ អវក្កន្តោ ឱក្កន្តោ បវិដ្ឋោ បត្តោ មោក្ខោ យេន អវក្កន្តបត្តោ ឯវ ភុត្តំ ទំសិតំ, ឋាន្ដ ទត្តិបព្វត្តិ ស្វនាការេន គោបទត្តស្ស វា បទស្សេន បីឡិតោ មុទិតោតិ ឯត្ថ គោន្ទុបស្ស បទស្សេនាតិបិ វិញ្ញាយតីតិ សន្តេហោ.

៤៣. “មុនិន្តិ”ត្យាទិ. មុនិន្ទចន្ទិមាលោកសលោលវិលោចនោ មុនិន្ទសង្គាតស្ស ចន្ទិមស្ស អាលោកេ ទស្សនេ បិតុការេន វា រសេន អាលយេន ចញ្ចលនេត្តោ ឋិតោ អវក្កន្តបត្តោច ឱតិណ្ណមោក្ខោច តុទ្ធស្ស ទស្សនត្ថាយ មោក្ខមោតិណ្ណោតិ អធិប្បាយោ. គោបទស្សនបីឡិតោ គោសង្គាតទំសិបទស្សនេន, អភិមុខលសម្ពុតគោបទស្សនេន វា សត្តុដ្ឋោ ហោតិ. ឯត្ថ គោបទស្សនេនាតិ ច អត្ថស្ស កម្មយានត្តា វិញ្ញាតុំ សំសយោ ឧប្បជ្ជតីតិ សំសយំ នាម. អវក្កន្តោ បត្តោ យេនាតិ ច, ភុត្តំ ទំសិតំ, គាវស្ស វា បទស្សន្តិ ច, គោបទស្សនេន បីឡិតោតិ ច វិក្កហោ.

៤៥.

វាក្យត្ថតោ ទុប្បតីតិ-កន្ទំ គាមុំ មតំ យថា;

សេហិសោ វីរិយវាសោ’យំ, បទំ ហន្តាន វិស្សយិ.

៤៥. “វាក្យ”ឥច្ចាទិ. បទំ សត្តុ ហន្តាន បហរិត្វា វីរិយវា ស្វេរា សោយំ សេហិសោ បុរិសោ វិស្សយិ វិស្សជ្ជិ. អយមេត្ថ តាវ ន ទុប្បតីតោ. បទំ អដ្ឋត្ថំ ហន្តាន វីរិយវា ឧបិតសម្ពុវា សោយំ សេហិសោ វិស្សយីតិ ទុប្បតីតោយមេត្ថ.

៤៥. អត្ថតុវសេន លក្ខណស្ស អបិការត្តា សលក្ខណំ លក្ខយុទាហរតិ “វាក្យត្ថតោ”ត្យាទិនា. វាក្យត្ថតោ ទុប្បតីតិកន្ទំ វិរុទ្ធប្បការសំ គាមុត្តំ មតំ. យថាតិ ឧទាហរតិ. បទំ សត្តុ ហន្តាន មានេត្វាន វីរិយវា ស្វេរា សោ អយំ សេហិសោ វិស្សយិ វិគតបរិស្សយោ អហោសិ, អយមេត្វ ឋានេ. បទំ អតិសយេន ហន្តាន វិតិក្កមំ កត្វា វីរិយវា ឧបចិតសម្ពុវា ឧបចិតសុក្កោ សោ អយំ បុរិសោ វាយាមេន វិស្សយិ វិគតវាយាមោ អហោសីតិ. ឋាយស្សត្តស្ស អសព្ភារហត្តា គាមុត្តំ. វីរិយំ ឧស្សាហោ សម្ពុវា វា អស្ស អត្ថីតិ វិគ្គហោ.

៤៦.

ឧដ្ឋាលង្ការរហំ តេនំ, មត្វាលង្ការទុសនំ;

តស្សាលង្ការនិទ្ទេសេ, រូបយាចិកខិស្សតិ។

៩៩។ "ក្ដា"ឡច្ចាឌិ។ យត្ថ យស្មិំ ចាគេ្យ អលង្ការានំ ន្ទសំ ចិគោឌតា, ឲតត្ត ក្ដាលង្ករណំ ក្ដាលង្ករណំ តាយ, តស្ស ក្ដាលង្ការស្ស រូបំ សរូបំ អលង្ការនិទ្ទេសេ ចំតាយគេ បរិច្ឆេទេ អាចិកខិស្សតិ បកាសិស្សតិ, តទេត្ថ ចំ ឥស្សឃិស្សាមីតិ អធិប្បាយោ។

៩៩។ "ក្ដាលង្កទិ"ច្ចាឌិ។ យត្ថ ចាគេ្យ អលង្ការក្ទសំ អលង្ការានំ ចិទេទាឆោ ហោតិ, ឲតំ ចាក្យត្ថនិស្សិតំ ឲតំ ចាក្យំ ក្ដាលង្ករណំ ក្ដាលង្ការទោ តាយ, តស្ស ក្ដាលង្ករណទោទេសាបលក្ខិតចាក្យស្ស រូបំ សរូបំ លក្ខិឃំ អលង្ការនិទ្ទេសេ អលង្ការានំ និឥស្សតក្ដាតក្ទតេ បរិច្ឆេទេ អាចិកខិស្សតិ។ ឲត្ថ ចុទេត្តបិ បុត តត្ថាបិ ចត្តញ្ញំ សិឃាតិ ត ចុត្តត្តិ អធិប្បាយោ។ ហ្គទ្ទេសេ "ក្ដាលង្កតី"តិ ចត្វា ឡឥតិ "ក្ដាលង្ករណ"ត្តិ ចចតំ អលង្កតិ អលង្ករណអលង្ការសទ្ទានំ ឲ្យត្ថត្តា ត ចិន្ទ្រញ្ញតិ។

៩ស៊ិ។

គេតា'(ត សទេ្លបតឃា យឃា'ឃំ,

ទោសាតទេយសំ បចទោ ចិការេកា;

ឲទោសា'ច'លំ ទោទិឆឃិតុំ គចឹតំ,

តយត្តិ ទេ ទេឥគទំ បទ្យឿ។

ឡតិ សឈ្ហក្ខិតយហាសាយិបិឥចិទចិទេត ឃុទោទិឆាលង្ការេទ

ទោសាចទោទិទេឆា តាយ

បឥទេយា បរិច្ឆេទោ។

៩ស៊ិ។ ឲចំ "ទេសាទោហទណទេយទេតសំ, លក្ខណំ គឆឃាយ្យហ"ត្តិ គតបជិញ្ញាតុរូបំ បជិបជ្ជ ឥាតិ "គេតា(តិ"ច្ចាឌិតា តិក្ខិបតតឃំ សន្លិបតិ។ អ(ត ឡយស្មិំ អធិការេទ, បរិច្ឆេទេ ចា ឲសំ ឃឆាចុត្តាតំ ទោសាតំ បឥទោសាឌីតំ បចទោ ហ្គត្តទេយា ចិការេកា ចិកឌតំ សទេ្លបតឃា

សង្ខេបក្កមេត, ត ចិត្ថារេតា, ឃេតា អបរិសេជ្ជ្យ្យានិ តត្ថិ បរិឃន្តា យឃា ពេតា តិដ្ឋាបិតោ៍ តត្រ “សង្ខេបតឃា”តិ ចុត្តត្តា
បុរាតនេតហិ [បុរាតនេរហិ (ក៍)] ឌីបិតា សន្តិ ពាហុ ទេភាសា, តេ បរិច្ចត្តា សិយុត្តិ? ឲត្ត ចុច្ចេត, ចិត្ថារក្កយស្ស អតឆិប្បេតត្តា
“សង្ខេបតឃា”តិ ចុត្តំ, ត បត សព្ពថា បរិច្ចាគេត៍ តថា ហិ–

“តិហត្វា ទេសាឃំ ឌលិតំ, បតក្ខោ អរិបិចេក”ត្តិអាឌីតំ

អក្កយត្តេត្តរាឌិកំ ចិរុឌ្ឍត្តេត្តរាត្យាតត្តិ ច៍ ឲត្ត ហិ បតក្ខសេង្គត ខោតិរិក្ខហសក្ខាតយត្តេត្តរយសយត្តយិង្ឃិតេត្ត “ចចត្តិ កល្ឍា”តេត្យចយាឌិកំ
អយក្ខលអបឃុត្តបភាឌិកំ កិលិទេដ្ឋ អតេត្តាគឆត្តិ ច៍

កឌេហេសាឌិ សព្ពត្តឌ្ឍុសិតំ ទេលិកចិទេរាឆិ, ទេសាកតាកយាឌីសុ បសិទ្ធិ ទុបក្កត្ឍាឌិកយញ្ញាព្រ ចុត្តំ អប្បតីតំ តាយ៍ ព្ពាឌំ អាកយចិទេរាឆិព្ពតិ,
សព្ពត្តឌ្ឍុសិតប្បតីតាឌិកំ ចិទេរាឆិយិប្បចិដ្ឋត្តិ ច, អារេតតព្ពេហេត្យត្តា ហេតុ្តបេក្កុ តេឃ្យេតា ត ញ្យតិរិច្ចតីតិ ច៍

“ទេខទេចា ទេចាហទេត្យ ទេក្លុសំ, រាហុលិទេត្តា ឌិចាកទេរា”

ព្ពច្ចាឌិកំ អសាយត្តាកិទេឆឃ្យាឌិកំ ញ្ជចិត្យហឹទេត សក្ខហិតត្តិ ច៍ ឌិក្យច្ឆអសត្ត្យសំស្វុចកអត្តេត្តរកញ្ច កាយុំ ត្យប្បតីតិកទេរ សក្ខឃ្យាតីតិ ច៍ ( )
[(ត្យុរុច្ចារណំ)?] សពត្តឌ្ឍុសុទេយទេចតិ ច៍

ឲត្ត បត ញ្ជចិត្យហឹតត្យប្បតីតិករាតំ ចាក្យត្តទេភាសទេត្តបិ ឲត្តឌ្ឍុសុស្ស ច ចាក្យទេភាសទេត្ត បភបភត្តាតំ ទេភាសទេតា ចាក្យទេយច ត្យដ្ឋំ សិឃា,
ចាក្យញ្ចា បទេតហិ ចិរិច្ចទេត, បទេត ត្យុទេដ្ឋ ចាក្យទេត្ត ច ត្យុទេដ្ឋា សិឃា៍ បភទេភាសទេតា ចាក្យចាក្យត្តាតំ តាតាកាចាកាចតាបតត្តិ
អសាយត្តិឃាកិទេឆឃ្យាឌិកំ បតំ ញ្ជចិត្យហឹតាឌិចាក្យត្តទេភាសាឌីសុ អទេត្តា ពធិតំ៍ តថា ហិ បុរាតនេតហិ ចិរុឌ្ឍត្តេត្តរាឌីហិ បទេតហិ ចិទេរធិតំ
ចាក្យំ ចិរុឌ្ឍត្តិអាឌិតា ពាហុតិ ត្យដ្ឋាតិ ចាក្យាតិ តស្សិតាតិ៍ “ហរិសយាតឃី”តិ ឲត្ត ហបុត្តំ រិស’យាតឃីតិ ព្ពង្ឃិតត្តា បរិ កដ្ឋំ កដ្ឋំ៍
តាតត្តយប្បសិទេត្ឍហិ ឃុត្តំ ក្យព្យហំ, ឃចា “សទេក្កា សហស្សក្យ”តិ៍ ព្ពតិ កដ្ឋក្យព្យហត្តាឆទេឃា បសាឆាលក្ខារចិរុឌ្ឍាតិ ច៍

ចារេក្យបិ ចិសត្ឍិកយិហាត្យបទេឃាកីតិ ច, ចាក្យត្តទេរាបកតំ ចាកំ ចាក្យកត្តំ, ចាក្យត្តរបភសយិស្សំ “អបិច្ឆ្យេយទេសា ឌិស្សតិ, ទេចឌ្ឍំ
ពាភត្យតារេត”យិច្ចាឌិកំ ចាក្យសំកិល្លច្ចា ញ្យាកិទេល្ល សទេយាហិតត្តិ ច៍

“កាត្យឃ្យារេត យឃា ឌិដ្ឋា, ចលុទី បញ្ចាបលុចា;

បលុទេច បលុទេច យុឆា, ឃស្សា ក្យុសុយយញ្ចារី”តិ៍

ឰកយចាកក៏ បរេហញឰកាឃ បយុស្សិតាឃត្តិស្សិតត្តិ ច, ពត្ថ ច ពចិតា ស្កឃ្យាភឃរេទ្ភត រេពហំ, លតាចាចិតា ចល្លឹឃរេទ្ភត អក្កតា, បល្លចឃរេទ្ភត ពរចរលាកឃភច្ឆកា, យញ្ចាឹឃរេទ្ភត ភលរេឃាកា កត្តពត្តិរេឃា ច ចត្តុយិច្ឆិតា, ចាក្យរេត្ថបិ បក្យុយិតិតំ រត្តិឃយុតិ្តត្តតាកិក៏ ចិរុទ្ធិ ចិរេវាឆិតិលិតត្តិ ច ភាញ្យត្យុញ្ញាតា, ភ ញ្យ ឃញ្ញាធា បរិច្ឆារេពភ៍ ឲរេឃាច ឲចំ ឃធាចុត្តភរេឃភ តិដ្ឋាបិរេតា អឃំ ឃរេច្ចបភរេឃា ឲច ពចិតំ បល្ហិតឌភាតំ រេលកពរ៍ “ពធំ ភាឃ ពារេទ្ទបិកិឃំ ឃតិ ឃត្តិ”តិ ឲចយាឃុហរេភាបឌតំ បរ៍ បករេកាឃេ អឃាស្យុឃត្តិទ្ធបរិឃាឃ រេពាឃ្យអប្យតឹតត្ថអប្យរេឃាឌព ក្យរេញ្ញាឆរេកឃិឃាកិក៏, ចាក្យរេកាឃេ អឆិពស្កាភកក្កច្ឆភាកិក៏, ចាក្យត្ថរេកាឃេ ស្កបក្ករេយាបឃំហារចិឃយរេញ្ចាតិ ឰរេច្ចចយាកិពយបរយ្សិ ក្ទឃតំ អត្ថិ រេច ឃកិ ករេចឃ្យ, តយ្សិ រេពាឆឃិត្យបចារេយត្យ អលំ ឃយត្ថិ ឃធាចុត្តរេកាឃាត្យឃារេទភ ញ្យទ្ធិយរេត្តហិ ឃក្កា ស្កាហិត្យត្តិ៍

ឲចំ ចករេតា ច ពត្តការស្យាឃយឆិប្យារេឃា – រេឃ រេកាឃា ចិភាពរេឃា ភ ចុត្តា, រេត យឃា ពត្តការចភឃា ឃរេច្ចបិតា, លក្ខលារេតា ញ្យ ឃក្កហិតា៍ ភ ហិ រេតឃយត្តិ រេពា ឌហារេបតិ៍

ពត្ថ ឃទ្ធឃត្ថចិរុទ្ធយឃាស្យ៍ ឃំ ព្រឹឃាកិតិយិត្តយុបិកាឃ អត្ថត្តរេរបិ ចត្តរេត, តំ ឃញ្ញាភារេចរេភច បឃ្យុត្តិ ឃត្តិទ្ធិ, ឃធា “រចិយិត្តិយហា”តិ, ឰកំ បភ ចិរេឃឃភរេត្ថ ឃាស្យ រេហាតិ៍ បឃិទ្ធឃញ្ញាឃទ្ធឃ្យ បរិឃាឃត្តរេរភ បរិពប្សិតបកំ បរិឃាឃរេពាឃ្យ៉, ឃធា “ចញ្យអចាឃុរេលរេភ”តិ ឲត្ថ “អស្យចតិតាភរេភភ” ឰកិ៍ ឃំ អច្ចត្តាញ្យកិចាឹកាចេភ ចិរេឃឃ្យស្យ ក្យលំ ចកតិ, តំ អប្យតឹតត្ថិ, ឃធា “ពល្យឃឹ”តិ៍ អឆិពតត្ថាត្យបរេឃាពំ អប្យរេឃាឌក៏, ឃធា “អតិរេឋតិលំ ឃាពរេយលឈ្លិ”តិ៍ “យត្យញ្ញាទ្ធភរេឃា បិរេក, ឍាករេឃា ពតិ កត្តិ រេត” ឰច្ចាកិរេពា ក្យរេញ្ញារេឆា, ពតិ ពរេញ្ញា ឍាករេឃា ពឈ្លិរិកា៍ “ឰរេយ លិចញ្យតល្លា រេត, ពល្លា រេលិលចិរេលិចរេភ”ឰច្ចាកិរេពា រេកឃិរេឃា, តរេល្លា ឌលិឃឃចិរេឃរេឃា, ពរេល្លា ពរេបិរេលិ៍ “ឃក្ករេឃចិត រិប្ទភយិត្តិភយពក្ករេណា បិលិ៍ រេភត្តយភញ្ញភ”ត្តិអាកិក៏ អឆិក៏ “អពក្ករេណា បិលិ”តិអាកិតា រេចឆញ្យស្យ ពយុយាភត្តា “ឃក្ករេឃចិភ”ត្តិ អឆិពត្តិ៍ ឃត្ថ ចត្តញ្ញាស្យ ស្កាភតា, តំ ស្កាតំ, ឃធា “តិរេលិពតិលក៏ យុតិ”ត្តិអាកិ៍ ឲត្ថ “ចទ្ធាឃឹ”តិ ស្កាតំ, លរេទ្ធាកក្កាត្តិតំ ចរេចា កក្កច្ឆត្តិ បិពដំ៍ អារេយ្ឃាចឃារេភភ ចិឃយំ ស្កបក្ករេយាបឃំហារចិឃយំ, តំ បភ អារេទ្ធញ្ញយបរិច្ចារេពភាបរេរភ តិក្ខបតំ រេចកិតញ្ញា៍

ឰតិ ឃុរេពាឆាលក្ការេរ យហាឃាយិភាយិពាកិពាឃំ

រេកាឃាចរេពាឆបរិរេច្ឆរេកា៍

៩៤៍ ឲចំ “រេឃាកាហរលារេយរេតឃំ, លក្ខលំ ពឆឃាញ្យហ”ត្តិ ពតបដិញ្ញាត្យទ្ទបំ ឃប្យារេកត្វា ឰកាតិ “ពរេតារេ(ត)”ច្ចាកិតា តិពរេយរេត្តា រេកាឃេ ឃច្ចិបតិ៍ អ(ត) ឰយស្ស៊ិ អឆិការេរ, បរិរេច្ឆរេក ចា ឲឃំ រេកាឃាតំ ឃធាចុត្តបករេកាឃាកិតំ បចរេរា លក្ខលាចិរេវាឆលក្ខិឃរេតា ស្កត្តរេយា ចិភារេពា អឃក្ករេតា ចិភឌតំ ឃរេច្ចបភឃា ចិត្តារាបតិឃឃរេច្ចបក្ករេយភ យឃា ពរេតា ចុរេត្តា ឲរេឃាច ឃធាចុរេត្តា ឲរេឃា

សន្លេបក្កេយា ឲច ពឹកិត ចិរចយត្តាត រលេកទ ពាត្ថសរីរេ ព្រាឌិសំ ព្រាឌិសប្បយោរ៉ា ពធិ តាយ ពរទាឌីតិ ឲចំ បចត្តរលេឌយុប្បាឌយត្តំ បរយិ្យ អសាត្មសត្តិទ្ធាឌិ អឡ្ញាយិ្យ ក្វូសតយត្វិ រេច, តំ សត្វ៌ា រតាំឆយិតំ្យ រតាំឆេតំ្យ អលំ សយរត្វ៌ា រហាតិ៍ តិឃតិ អចុរត្តាបិ អរត្វ៌ា ឲរតតាតិ ច,
សេន្លេបិ ច សោ តយោ ចាតិ ចិក្កេហា៍

ឮហាតិទ្ទិដ្ឋ

“តិហត្វ្យ រសាឃំ ឌលិតំ, បតខ្ករ អវិបិចក”ត្តិអាឌិកំ

អក្លុយត្វត្តទាឌិកំ ចិរុទ្ធត្តត្តរេ អត្មបតត្តា ត ចុត្តំ, ឲត្វ ឃ្វូរិឃចាចរកា បតក្ខ្មសរទ្ធា រឌាតិរិក្កហចាចរកាបិ រហាតឹតិ
ចត្តុយិទ្ឋិតអយិត្តក្កិចិតារស អសយត្វឡារត្វ៌ា រហាតិ៍

“ចចត្តិ កល្ហិ”ច្ចាឌិកំ អាករយ អប្បសិទ្ធិ លក្លុហយរត្តត សាឌិឃំ៍ អប្បឃុត្តុបឌាឌិរឌារសា កិលិទ្ធុបឌរឌារស អរត្តាករឆា រហាតឹតិ ត
ចុរត្តា៍

កឌរហសាត្យរក្ខរកាច្ចាតាឌាឌិសប្ពត្ថ្វសិតច្ចា៍ ឌិតាកយាឌឹស្យ បសិត្ថ្វបក្លុត្ថាឌិកយឡ្ញាព្រ បឃុត្តយប្បតឹតត្ថ្នាយាតឹធំ ត្វឃំ ឃចាក្កុយំ
រលិកចិរទាឆយាកយចិរទាឆច្ចា រហាតឹតិ ចិរទាឆិបរឌ អរត្តាកឆំ រហាតិ៍ រហត្វូរបក្លុ អារតតត្ថ្វរហត្យត្តា រតរយ្យ អរត្តាកឆត្តិ ត ចុត្តំ៍

“រឌរចា រចាហរត្យ រក្លុសំ, ទាហ្យលិរត្ថ្វ ឌិចាករទា”

ឮច្ចាឌិកំ អសយត្វាកិឆាឃិច្ចាឌិ ឱ្យចិត្យហឹរត អរត្តាកឆត្តិ ត ចុត្តំ៍ ឲត្វ ឌិចាករទា សឃំ ទាហ្យកហិរតា អឡ្ញាសំ កិរលសាបតឃរត
អសយរត្វ៌ាតិ តយសាយត្វិឃំ ចិរសសតក្វូរតត “ទាហ្យលិរត្ថ្វ”តិ បរឌត ខាយតិ៍

ឌិក្យច្ឆាចយក្ខលអសត្ថាត តិល្លុយឡ្ញាព្រស្ស រឌាតកំ ចាចកំ ចា អត្វត្តទ ចា កាឃុំ ក្វប្បតឹតិករត្តា ចាឞ្យត្វ៌ាកាឃុរឌារសរឃច អរត្តាកឆត្តិ ត
ចុត្តំ៍ ក្វូរុច្ចារហក្វូតលក្លុហ ពឌ្និ ពាត្ថឞរុសរតា អឡ្យតិរិត្តត្តិ ត ចុត្តត្តិ៍ “ហរិសយាតឃិ”តិ ចត្តរត្ថ្វ ហបុត្វ៌ា រិស’យាតឃិឮច្ចាឌិកំ ឮឆ្និតត្វរតា
បរិកឌ្និត្តា កឌ្និច្ចា “សរក្កា សហស្សក្វូ”ឮច្ចាឌិកំ អបសិទ្ធិចិសរឃ បរិឃុត្តក្យឡ្យហរច្ចាតិ ឮរយ អត្វក្យឡ្យហាឌរយា បសាឌាលក្ការចិរុទ្ធត្តា
បសាឌក្យហាឌារតរតច បរិច្ចត្តាតិ ត ចុត្តំ៍ ឲត្វ ហិ សហស្សំ ការរចា ចក្លុតិ អស្សាតិ សហស្សក្វូតិ សក្កស្ស តាឃំ ក្យឡ្យហំ តាយ រហាតិ៍

ចាឞ្យរឌារសបិ ចិសត្តិចាឞ្យ ឮឆ អត្មបរយាកិត្តា ត ចុត្តំ៍ ចាឞ្យយឌ្ឍបតិតចាឞ្យឃុត្តំ ចាឞ្យកត្ថច្ចា, ចាឞ្យត្តរបឌសយិុស្ស៍

“អបិច្ឆេយេសោ ជិយ្យតិ, ចេដ្ឋិ ឍាឥត្យភារេតំ”

ព្កច្ឆាឌិកំ ចាក្យសំកិល្លញ្ចា ញ្យាកិល្លេ អត្តោកាឆត្តិ ត ចុត្តំ៍ ឲត្ត ឲេសា ភិសក្កោ អភារេតំ ភិច្ចំ អបិច្ឆំ ទោកស្ស អហិតំ ជិយ្យតិ ចឥតិ៍ ឲេសា ទោភី អភារេតំ សតតំ អបិច្ឆំ អហិតំ ឍាឥតិ៍ ចេដ្ឋិ ភិសក្កំ ជិយ្យតិ កព្ឃាតិ៍ ឲចំ អតេភកចារេក្យហិបិ សត្ថិចាក្យំ សំកិល្លំ ភាយ៍

“កាក្ឫយ្យាតេ យឃា ជិដ្ឋា, ចល្លទឹ បញ្ចាបល្លចា;

បល្លចេ បល្លចេ យុឆា, ឃយ្យា ក្យុយយញ្ចាទឹ”តិ៍

ព្កឥយចាឥកំ បហេញ្ញព្កកាសុ បយុស្សិតាសត្តិស្សិតយិតិ ត ចុត្តំ៍ តត្ ចេត្ត អត្តភា បហេញ្ញព្កកាឃ អឥស្សិតត្តា អចាឥកស្ស បយុស្សិតាឃ អត្តោកាឆកាល៌ អសិទ្ធេត អសិទ្ធសាឆតត្តិ? តឃិឥយេចំ, “វ្កបក្លិឃត្តិ សព្ពាតិ, សិស្សឃេឥកឃា យឃា”តិ ច វ្កបទិ កិលិដ្ឋបឥទោសបទិហាទេ “បហេញ្ញព្កកាឃយាទ្យញហា, ត ហិ ឥដ្ឋា កិលិដ្ឋតា”តិ ចេតិ ព្កយិភា បុទាតតេហិ គិដ្ឋិដ្ឋេសាញអសបហេញ្ញព្កកាឃាបិ ឥស្សិតាតិ សិទ្ធេត អសិទ្ធសាឆតំ ហោតិ៍ តត្ត កចិភា វ្កឃ្យាតសទ្ធេត កេហញ្ចា លតាបទិឃាឃចល្លទឹសទ្ធេត អដ្កភា ច បល្លចសទ្ធេត កទចទលាឆទា ច យញ្ចាទឹសទ្ធេត តលឥត្តកត្តិឃា ច ចត្តុយិឆ្ឋិតា៍

ចាក្យត្តទោសេបិ បក្យយិតឹតំ ទត្តិឃំ បញ្ញ្ញភាឌិកំ ចិទ្ធំ ចិទោឆិបឥឃេច អត្តោកាឆត្តា ត ចុត្តត្តិ ឥស្សេត្យំ “កតោ(តា សដ្ឋេបតឃា”តិ ចុត្តំ, ត បត តោសំ សព្ពចា បទិច្ចត្តត្តាតិ៍ ឲត្ត ឍ្កចិត្យហិតក្យប្យតឹតិកទាតំ ដ្ឋិត្តំ ចាក្យត្តទោសទេត្ត សតិ ពត្ថផទ្យសស្ស ចាក្យទោសទេត្ត សតិ ចិទោឆិតោ បឥទោសទេត្ត សតិ “អសយត្តាកិឆាឃិ”អាឌិបឥ, “ឌិក្ឆាឌិត្តឃបកាសកា”ឌិបឥ, កដ្ឋបឥ, បក្យយិតឹតំ ទត្តិឃំ ឡុល្លតាឌិ [ក្យុត្តិដ្ឋតាឌិ (ក៍)] ចាក្យត្តទេញ្ចាតិ ព្កទេយ ចត្តាទោ ទោសា គិត្តឌាតិកោសុ ឍ្កចិត្យាឌឹសុ កចំ សក្កហិតាតិ? សច្ចំ, តចាបិ បកាតំ ឥដ្ឋទេត្ត សតិ ចាក្យចាក្យត្តាតយឥដ្ឋតា ភាយ តត្តិតិ បឥទោសេត សត្ថិចាក្យចាក្យត្តទោសាតយតព្ពាត្តំ សិស្សាតំ ពាបតត្តំ បឥទោសាឌិកំ ចាក្យត្តទោសាឌឹសុ សក្កហិតត្តិ ចេឌិតព្ពំ៍ ព្កយិតាឃេច បុទាតតេហិ ចិទ្ធត្តត្តទាឌិបឥហិ ចិចទិតំ ចាក្យំ ចិទ្ធត្តិអាឌិភា ឥដ្ឋាតិ ពាហុតិ ចាក្យាតិ ឥស្សិតាតឹតិ ឥដ្ឋព្ពំ៍

ព្កយាឃេច [ព្កយិស្សាឃេច (ក៍)] កាឆាឃ “តយត្តិ ចេ ឃេឥកទំ បទយ្យឹ”តិ ឲត្ត បទសទ្ធេតអសាក្ឫសត្តិដ្ឋបទិឃាឃទោឃ្យាប្យតឹតត្តអប្យឃោឌក- ក្យព្ពាឆឥសិឃាឌិបឥទោសេ ច អឆិកវ្កាតកក្កដ្ឋភាឌិចាក្យទោសេ ច វ្កបក្កយោបសំហារចិសយសត្តោត ចាក្យត្តទោសេ ច បទិក្កល្យាតិ៍ ឲត្ត សដ្ឋសត្តចិទ្ធត្តយសាក្ឫ ភាយ៍ ក្រិឃាតិប្យត្តិកាទលាយុបិតោយ អត្តត្តទេ បចត្តភាយំ ចិទេសសតេត្តត ចិភា សព្ពាភាឌេតេ បឃុត្តំ សត្តិដ្ឋំ ភាយ, ឃចា “ទចិយិ ហិយហា”តិ៍ ឲត្ត ហិយហា ទចិតិ ចិទេសសតេ កទេត ទោសេសា តត្តិ៍ បសិទ្ធសព្ពាសដ្ឋស្ស បទិឃាឃភាឃេត កប្បិតបឥ បទិឃាឃទោឃ្យំ ភាយ, ឃចា “ចញអចាយុលស្ស អស្សចតិតាភត”ត្តិ៍ អតិសឃា ចិភា ភាចិតតេត្តត ចិទេសឃ្យស្ស ក្យលចាឥកំ បឥ អប្យតឹតត្តំ ភាយ, ឃចា “កល្យាឃឹ”តិ៍ អឆិកតត្តាក្យបឃោកិបឥ អប្យឃោឌកំ

ភាយ, យថា “អភិវេធិត្វា សាគរមេក្ខលំ”តិ អប្បដិវទ្ធចក្កំ ទុវេត្តាធំ ភាយ, យថា–

“យត្ថញ្ញាទ្ធភវេឃា បរិទេ, ឍារវេឃា ពតិ កត្តិ វេត”តិ។

ពតិ វេហ ពវេត្ញា វេត តចបរិទេ យត្ថញ្ញាទ្ធភវេឃា យវេភាហវសទ្ធសយក្ខាគតា ឍារវេឃា គឈ្លរិកា កត្តិ ជិត្តត្តិតិ។ កិប្ដិត្ថិ វេទវេសវេឃច សិទ្ធភាយំ វេទសិឃំ ភាយ។ យថា–

“ឥ្លវេយ លិចញ្ញតល្លា វេត, គល្លា វេលិលចិវេលិចវេត”តិ។

វេហ វេលិលចិវេលិចវេត វេត តច ឥ្លវេយ គល្លា ពវេបិលិ លិចញ្ញតល្លា យត្ថញ្ញតល្លា ឌលិសឃចិវេសសា កចត្តិ។ វេពភចិ វេលវេសត បពាសិតយត្តឞបិភាឃ បឃុត្តយធិកំ ភាយ។ យថា–

“ត្តឃិ រាឌតិ រាឌិត្ត, រិប្ខត់ សក្កវេសចិត់;

ឌិត់ អពទ្ធវេណា បលិ, សិឃា វេភតូយភឡាភ”ត្តិ។

ឲត្ត “អពទ្ធវេណា បលិ, វេភតូយភឡាភ”ត្តិ ឥ្លយិភាវេឃចឌិត់ ចិឆចត្តំ គយ្យយាត់ វេហាតីតិ តប្បពាសភត្តំ បឃុត្តំ “សក្កវេសចិត”ត្តិ ឥ្លជំ អធិកំ ភាយ។ ចត្តត្ថឃុត្តវេតា ក្លាត់ ចាល្យំ ក្លាត់ ភាយ។ “តិវេលិកតិលកំ យុតិ”ត្តិ ឲត្ត “ចត្ថាយី”តិ ចត្តត្ថាឃ្ស អច្ចត្តតា ក្លាត់។ ឍវេត្ថាហាតិសំឃុត្តំ កក្កធ្ឍត់ ភាយ។ ឥ្លជំ វេតសំ វេតសំ ឍត្ថាត់ អក្លរពាឍភវេតា ក្លាភាធិកចវេសត បិពជំ វេហាតិ។ អាត្យុត្តវេតា ចិសយំ ក្លបក្កវេយាបសំហារចិសយំ ភាយ។ ឥ្លជំ អារទ្ធក្កយំ បរិច្ចឌិត្តា ពយត្តវេត តិឃយត្តិ វេចជិតត្ថា។

ឥ្លតិ បុវេនាធាលក្ការតិឃ្សវេយ

បឋវេមា បរិវេច្ចទោ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៧។ ទោសបរិហារាវបោធបរិច្ឆេទវណ្ណនា

៩៤។

កវីនំ កវិកោសល្លា, វិរោធោ សកលោប្យ’យំ;

ទោសសញ្ញ្យតិក្កម្ម, គុណវីថឹ វិគាហតេ។

៩៥។

តេន ទុដ្ឋវិរោធាន-មវិរោធោ យថា សិយា;

តថា ទោសបរិហារា-វបោធោ ទានិ ទីយតេ។

៩៤-៩៥។ ឥច្ចេវំ ទោសវិការំ បរិច្ឆិន្ទិ ឥទានិ យថាវុត្តទោសបរិហារក្កមម្បដិនិទ្ទិសយាហ “កវីនំ”ត្យាទិ។ សកលោបិ អយំ វិរោធោ វិរុទ្ធត្ថតាទីកេហិ ន កោចិ ឯកោ ឯវ ទោសេសុ, ទោសតាវ ចា សញ្ញ្យាគុណំ ទោសភាវំ អតិក្កម្ម បរិច្ឆិន្ទ គុណានំ វីថឹ បវេសិ គុណភាវំ វិគាហតេ អជ្ឈោគាហតិ កវីនំ, ន សព្ពេសំ កវិតោ បយុជ្ជកស្ស កោសល្លា ពាហីរវិរយបរិក្ខារលក្ខណវេបុញ្ញាការណា, ន ចុ យថា តថា វេទិ។ “តេនេ”ច្ចាទិ។ វេយេវ, តេន ការណេន ទុដ្ឋានំ វិរុទ្ធត្ថតាទីនំ វិរោធានំ យថា យេន បការេន អវិរោធោ គុណត្តំ សិយា ភវេយ្យ, តថា តេន បការេន ទោសានំ បរិហារោ ទ្វីការណំ អវពុជ្ឈន្តិ ញាយតិ ឯតេនាតិ អវពោធោ, តស្ស អវពោធោ, តព្ពាយិកោ បរិច្ឆេទោ ទានិ ទីយតេ អារទ្ធតេ វុច្ចតីតិ អត្ថោ។

៩៤-៩៥។ ឯវំ ទោសវិការំ បរិច្ឆិន្ទិត្វា ឥទានិ យថាវុត្តទោសានំ បរិហារត្ថមារព្ភោ “កវីនំ”ត្យាទិមាហ។ សកលោបិ អយំ វិរោធោ បទទោសាទីហិ ទោសសញ្ញ្យទោសានំ, ទោសេសុ វា ឯតំ ទោសានំ អតិក្កម្ម កវីនំ កវិកោសល្លា កវិតោ ព្យាករណាភិធានាទយោ តេហិ អលង្ការហិ អាទីសុ បរិវយលក្ខណេន បញ្ញាបដិវេទន យតោ គុណវីថឹ គុណបវេសិ វោចលំ គុណភាវំ វិគាហតេ អជ្ឈោគាហតិ, តេន ការណេន ទុដ្ឋវិរោធានំ យថាវុត្តបទទោសាទិវិរោធានំ អវិរោធោ អវិរុទ្ធតា យថា សិយា ភវេ បការេន ភវេយ្យ, តថា តេន បការេន ទោសបរិហារាវបោធោ យថាវុត្តបទទោសាទិសម្ពន្ធិតោ បរិហរណក្កមស្ស អវពោធការណត្តា តព្ពាយិកបរិច្ឆេទោ ទានិ លទ្ធាវសរេ ទីយតេ វុច្ចតេ។ យថាវុត្តទោសា កវិសាមត្ថិយេន គុណត្តំ គច្ឆន្តិ, តស្សា សាមត្ថិយស្ស វិបេទំ ទស្សយាមិ អធិប្បាយោ។

ປທໂທສປຣິຫາຣວຓ຺ຓນາ

ຕຕ຺ຖ ວິຣຸທ຺ຘຕ຺ຖນ຺ຕຣສ຺ສ ປຣິຫາໂຣ ຍຖາ –

໙໐.

ຈິຕ຺ຕໍ ປິກສາລີນໍ, ສາລີນໍ ຄສ຺ສນາ ຍຸລໍ;

ຕໍ ກຖໍ ນາມ ເມໂຆ'ຍໍ, ຈິສໂຄ ຍຸລເມ ຊນໍ.

໙໐. "ຈິຕ຺ຕ"ນ຺ຕ຺ຍາທິ. ປີໂກນ ປຣິຓຕກາໂຣນ ສາລີນໍ ຍຸຕ຺ຕານໍ, ຍຖ຺ຎ຺ຎານໍ ຈ ສາລີນໍ ຣຕ຺ຕສາລິອາທີນໍ ສາລິຊາຕີນໍ ຄສ຺ສນາ ຍຸລໍ ໂຂຕສິກໍ ໂສມນສ຺ສໍ ຈິຕ຺ຕໍ ຕໍ ຊນໍ ຈິສໂຄ ອຍໍ ເມໂຆ ອຍ຺ຍໂຄ ກຖໍ ນາມ ຍຸລເມຕີ. ເອຕ຺ຖ ນາທິສສ຺ສ ຊນສ຺ສ ອຍຸລຍ຺ຍນານໍ ກຣຣ຺ອສ຺ສ ເມຆສ຺ສາຕ຺ຖຸປຕ຺ຕິ ວິຣຸທ຺ຘຕ຺ຖນ຺ຕຣຕາ ປຣິຫໂຕ.

໙໐. ຕຕ຺ຖ ວິຣຸທ຺ຘຕ຺ຖນ຺ຕຣສ຺ສ ປຣິຫາໂຣ ຍຖາ ເອວໍ. "ຈິຕ຺ຕິ"ນ຺ຕາທີ. ປິກສາລີນໍ ປຣິຓາໂມນ ຍຸຕ຺ຕານໍ, ຍຖ຺ຎານໍ ຈ ສາລີນໍ ຣຕ຺ຕສາລິອາທີນໍ ຄສ຺ສນາ ຄສ຺ສນໂຫຕຸ ຍຸລໍ ໂຂຕສິກໂສມນສ຺ສໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອນຸໂກນ຺ຕໍ ຕໍ ຊນໍ ຕໍ ກສ຺ສກຊນໍ ຈິສໂຄ ຂລຄາມໂກ ອຍໍ ເມໂຆ ກຖໍ ນາມ ຍຸລເມ, ນ ຍຸລມເຕຕິ. ນາທິສສ຺ສ ຊນສ຺ສ ທຸກ຺ຂຄານໍ ກຣຣ຺ອຄາມກສ຺ສ ເມຆສ຺ສາປິ ອຕ຺ຖຸປມິຕິ ວິຣຸທ຺ຘຓ຺ຓາໂຕ຺ຕ ອປນີໂຕ ໂຫຕີ. ປີໂກນ ສາລິໂນຕິ ຈິກ຺ກໂຫ. ຍຸລໍ ກໂຣຕີຕິ ຍຸລເມຕິ ນາມຘາຕຸ.

ຍຖາ ຈ –

໙໑.

ວິນາມໂກປິ ນາໂກຣິ,

ໂກຕໂຍປິ ມຫາມຕິ;

ປຕີໂຕປິ ຣສາໂປໂຕ,

ចិត្តា ទេ បាយិ ទេ ហេ ពតិ៍

លិ១៍“ចិភាឃេកាបិ”ក្ខាឌិ៍ ចិត់ បក្លិត់ ភាឃេកា, ពត្យួញ្ញ, សេត្ត ចិភេតីតិ ចិភាឃេកា, ត្យុទ្ធេ, កកចា ច៍ តត្វ ឃតា ចិភាឃេកា ពត្យួញ្ញ, តតា ត្យ ភាកេ បត្ថកោសឹតិ ចិត្យុទ្ធិ, បក្លត្តេទ ត្វចិត្យុទ្ធិ កកចទតា អាក្យូស្យ ទាកាឌិភោ អកាចទតា៍ ត្លទេយទ៍ ក្យត្តិ អតិយទឃេត កោ កោតទយា ហឹភបស្យុ, កោតយចំសាចតិណ្ណត្តា កោតទយា កកចា ច៍ ហឹភបស្យុ ច ត្វំ យហាយតិ អសឹតិ ចិត្យុទ្ធិ អច្ចត្តហឹភបស្យុភោ យហតិឃា បញ្ញាឃ អកាចទតា៍ បក្លត្តេទ ត្យ ត ញ្យាឈាទតា៍ បឈឹទតា យឆ្យុទា ទទសា, ក្លត្តទយា ច ស្យុកទតា៍ តត្វ យឆ្យុទទសទតា អទបទតា អបកទតាសឹតិ ចិត្យុជ្ឈិ, កកចទតា ត្យ ទទសហិ សិក្កាទាឌឹហិ អទបទតាតិ ឃ្យុជ្ជតិ៍ ទេ យយ៍ សាយឹតិ អាយត្តត់៍ ទេ តច ពតិ បចត្តិ ចិត្តា អត្យុតាតិ៍ ៩ត្វ ចិត្យុទ្ធតត្តទ៍ ចិទទាឆាលក្កាទ៍ សិលិឈតឹឃត្តិ ទេត ត៌ បទិហង៍

លិ១៍ឃឆា ចា ក្លត្តទតាសស្យ បទិហាទទា ព្វាឌិទសា ចា៍ “ចិភាឃេកា”ក្ខាឌិ៍ ទេហ សាយិ ត្វំ ចិភាឃេកាបិ ពត្យួញ្ញបិ ភាកេកាសិ បត្ថកោ អសិ៍ ទភា ទច, ចិភាឃេកាបិ សេត្ត ចិភេទត្តា ៩ច ភាកេកាសិ តិក្កិទលទសា អសិ៍ កោតទយាបិ បស្យុតទយាបិ យហាយតិ យហាបញ្ញាចាសិ៍ ទភា ទច, កោតទយាបិ កោត្តទតា កោតទយាទឃច យហាយតិ យហាបញ្ញាចាសិ៍ បឈឹទតាបិ យឆ្យុទាបិ ទសាទបទតា យឆ្យុទទសទតា អបកទតាសិ៍ ទភា ទច, បឈឹទតាបិ ក្លត្តទយា ៩ច ទសាទបទតា សិក្កាទាឌិទសទតា អបកទតាសិ៍ ទេ ត្យឃ្យាពតិ បចត្តិ ទេ យឃ្យាចិត្តា អច្ចិទិឃា៍ ៩ត្វ ពត្យួអស្យ ភាពត្តក្ខា បស្យុតយស្យ បញ្ញាចត្តត្តក្ខា បឈឹតស្យ តិទសត្តក្ខា ចិត្យុទ្ធិ, តឆាបិ អញ្ញាបក្លស្យ អចិត្យុទ្ធត្តា ចិត្យុទ្ធតត្តទទតាទសា បសទត្វត ចិត្យុទ្ធាលក្កាទទត តិទាពទតា៍ ចិត់ បក្លិត់ ភាឃេកា, ពត្យួញ្ញ៍ សេត្ត ចិភេតីតិ ចិភាឃេកា, ត្យុទ្ធេ៍ តត្វិ អាក្យ [អកោ (៣៍)] ៩តស្យាតិ ភាកេ, ត្យុទ្ធេ៍ ក្យត្តយតិយទឃេត កោតទយា, បស្យុ៍ យហតី យតិ អស្យាតិ យហាយតិ, ត្យុទ្ធេ៍ បឆាតត្តំ តឹទតា បឈឹទតា, យឆ្យុទា ទទសា៍ ទសទតា អទបទតាតិ ទសាទបទតា, ត្យុទ្ធាតិ ចិក្កទហា៍

អឈត្វស្យ ឃឆា –

លិ១៍

៣ឆំ តាឌិក្យណាកាទច,

ទលិក៌ ទតាទសតិ ក្យុជ្ជទភា;

ញ្ញកាសិតាទសសឌិទសា,

លជ្ជោតោ ភាយ កិំ ករេច៍

លិខ៍“កេឆ”យិច្ចាឝិ៍ ក្ជ្ជេតា ពាខិេតា ក្យោ េលិកំ េពាេសត្តិ, ពាខឹត៌ ក្យោត៌ អត្ថតិ អការេច សតិ េលិកំ សត្តេលិកំ កឆំ េពាេសតិ, ត េពាេសតីតិ អេត្ថា៍ ច្យត្តេយចត្ថត្តេរត សារេឆតិ “លេជ្ជោតោ ភាយ ខ្ញុការិតា ឌីបិតា អេសសខិសា េយត ពឆាចិេឆា កិ ករេច, ត ករេចយ្យ ពាខិេតា ក្យោស្ស អការេចតា”តិ៍ ឲត្ថ លេជ្ជាតស្ស អឆិកត្ថការេចត សិេតា ខ្ញុការិតាេសសខិសត្តេឆាេសា “កឆំ ពាខិក្យោការេច”តិអាខិចេឆាកក្កិយា បទិហេជា៍

លិខ៍អេឈត្ថស្ស យឆាតិ ឲត្ថ បទិហាេទា អត្ថាហាេទា, ឲចយុបទិបិ៍ “កឆិ”ច្ចាឝិ៍ ក្ជ្ជេតា ក្យហឹតឌេតា ពាខិក្យោការេច សេត្ថាសឌតតការេលាត៌ ពាខិសាត៌ ឺលិខិក្យោត៌ អត្ថតិ អចិន្ទយាតេត្ថ សតិ េលិកំ សត្តេលិកំ កឆំ េពាេសតិ, ត េពាេសតិេយច, ពឆា ហិ លេជ្ជោតោ ភាយ ខ្ញុការិតាេសសខិេសា កិ ករេច, ត កចេឡ្យច៍ ឲត្ថ លេជ្ជាតស្ស សកលខិេសាការសតសត្ថាពយឆិកត្ថេឆាេសា “កឆំ ពាខិក្យោការេច”ច្ចាខិចាឡ្យលឹលិយ តិទាកេតា៍ ពាខី ច េត ក្យោ េចតិ ចិក្កេហា៍

លិខ៍

បេហឡ្យត្តកាយយាទ្យហា, ត ហិ ក្ជ្ជា កិលិក្ជតា;

បិឃា ស្យតា’លិក្កិត៌ ក-យាលិក្កតិ ត្យ េតា ត្តតិ៍

លិខ៍“បេហឡ្យត្តកាយំ”ត្តច្ចាឝិ៍ កិលិក្ជតា កិលិក្ជបឌេឆាេសា បេហឡ្យត្តកាយ ចិសេយ អាទ្យហា សហឹ ត ហិ េតា ក្យក្ជា សិឃា៍ កឹខិឹតិ អាហ “បិេយ”ច្ចាឝិ៍ ត្តតឹតិ តិឌស្សេត៍ បិឃា ចល្លកាយ អាលិក្កិត៌ កំ ឌត៌ ស្យតំ កាឃិកំ េចពសិកត្ថា េតា អាលិក្កតិ ត សិឃ្យត្ថតិ ត្យ៍ ត្យត្តតិ បទិចិពេក្ក តិបិេតា៍ ឲត្ថ បិឃាតិ កិលិក្ជំ បេហឡ្យត្តកាយ សយាេទាេបត បទិហជ៍

លិខ៍“បេហឡ្យត្តេក”ច្ចាឝិ៍ កិលិក្ជតា កិលិក្ជបឌេឆាេសត្ថាតា បេហឡ្យត្តកាយំ ចិសេយ អាទ្យហា េច, ត ហិ ក្ជា ក្ជា ត េហាតិ៍ កិយ្យឌាហទលំ? បិឃា ស្យតាលិក្កិត៌ កយាលិក្កតិ ត្យ េតា ត្តតិ, ត្តតិសក្ខស្ស តិឌស្សតត្ថត្ថា េសទឹសាឌាហទលាតេយពយុបលក្ខលត្តិ ខាពត្ថា៍ េតា េច, ឲចំបកាទាតយុឌាហទលាតយបទិក្កេហពត្ថត្ថា ត្តតិសក្ខា បកាទេត្ថាតិ៍ បិឃា ចល្លកាយ អាលិក្កិត៌ ក្ខបក្យហិត៌ កំ ភាយ ឌត៌ ស្យតំ កាឃិកយាតសិកំ េតា អាលិក្កតិ ត្យ, អាលិក្កេពចាតិ៍ ឲត្ថ បិឃាតិ កិលិក្ជបឌំ បេហឡ្យត្តកាយយាេទាបេតត តិទាកត៌ េហាតិ៍

លិខ៍

ᨿᨾᨠᩮ ᩈᩮᩣ ᨸᨿᩮᩣᨩᩮᨿ᩠ᨿ, ᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᨸᨴ᩠ᨿᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮ;

ᨲᨲᩮᩣ ᨿᨾᨠ᩠ᨿᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᩩ, ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨾᨲᩴᨿᩴ ᨩᩥᨿ᪨

ᨭᩦ᪃ “ᨿᨾᨠᩮ”ᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨿᨾᨠᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ᪨ ᨲᩩᨴ᩠ᨴᨲᩥ ᨩᩥᨶᩈᩈᩮᨴᨲᩮᨠᩣ᪨ ᩁᨲᩴᨿᩴ ᨩᩥᨿᩣᨲᩥ ᩁᩮᨲᨶ ᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᨸᩮᨴᨶ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩴ ᨩᩥᨿ᪨

ᨭᩦ᪃ “ᨿᨾᨠᩮ”ᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥ᪨ ᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᨸᨴᩴ ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨾᨠᩮ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᨿᨾᨠᩮ ᩈᩮᩣ ᨸᨿᩮᩣᨩᩮᨿ᩠ᨿ ᨶᨸ᩠ᨿᨿᩩᨬ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᨲᩮᩣ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᨿᨾᨠᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᨿᨾᨠᩴ ᨸᨶ ᩁᨲᩴᨿᩴ ᨩᩥᨿ ᨴᩩᨿᩥᨶᩣ ᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᨸᨴᩮᨴᩮᩣᩈᩮᨶ ᨣᨲᩴ ᨩᩥᨿ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩁᨲ᩠ᨳ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᨿᨾᨠᩴ ᨴ᩠ᩅᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᨶᩣᨲᩥᨴᩦᩴ, ᩁᨲᩮᨶ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩴ ᩁᨲᩴᨿᨲ᩠ᨳᩥ ᨩᩥᨠ᩠ᨠᩉᩮᩣ᪨

ᨶᩮᩈᨩᩥᩁᩮᩣᨵᩥᨲᩮᩣ ᨿᨳᩣ –

ᨭᩦᩴ᪃

ᩑᨠᩣᩅᩃᩥᩈᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ, ᨳᩮᩃᨸᩥ ᨶᩃᨶᩣᨲ᩠ᨿ᩠ᨿᩉᩩᩴ;

ᨲᩩᨶᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ᩠ᨩ ᩈᩩᨩᩥᩁᩣ-ᨧᩣᩈᩮᩃ᩠ᩃᩈᩴ ᨲᩉᩥᩴ ᨶᩮᩃ᪨

ᨭᩦᩴ᪃ “ᩑᨠᩣᩅᩃᩥᩈᨲ᩠ᨲ”ᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥ᪨ ᩑᨠᩣᩅᩃᩥᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᨿᩣᨿᩣᨶᩮᨧᩥᨿᩣ ᩈᩩᨲᩔ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨿᩣᨲᩔ ᨩᩥᩈᩮᩈᩔ ᨲᨴᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨶᩮᨲ ᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᩣ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᨲᩮᩣ ᨶᩃᨶᩣᨲᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᨶᩣᨲᩥ ᨳᩮᩃᨸᩥ ᩋᩉᩩᩴ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ ᩋᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲᩦᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᩔ᪨ ᨠᩥᩴ ᨸᨶ ᨧᩣᨸ᩠ᨿᩣᨿᩦᩈᩩ ᨠᩥᩴ ᨠᩮᩁᩣᨲ᩠ᨲᩣᨧ ᨲᩉᩥᩴ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶᩮᩃ ᩈᩩᨩᩥᩁᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᨠᩣᨧ ᩋᩣᨧᩈᨲᨿᩣᨧᩣᩈᩮᩣ ᩁᨲᨶ ᨶᩣᩁᨲᩣ ᩈᩮᩃ᩠ᩃᩈᩣ ᨲᩴ ᨲᩩᨶᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥᨧ ᨴ᩠ᩅᩮᩁᨲᩣ ᨶᩉᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥᩁᨧᨲᩥ᪨ ᩋᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲᩦᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᩔ ᨷ᩠ᨿᨴᩦᩈᨿᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᨾᩉᩮᩣᩈᩦᨲᩥ ᨲ ᨶᩮᩈᨩᩥᩁᩮᩣᨵᩣ᪨

ᨭᩦᩴ᪃ ᩑᨠᩣᩅᩃᩥᩈᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ ᩑᨠᩣᩅᩃᩥᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᨧᩥᨲ᩠ᨲᨿ᩠ᨿᩣᨲᩩᨠᩣᩈᩮᨶ ᨶᩃᨶᩣᨲᩥ ᨶᩃᨶᩈᨴᩦᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨿᨠᩣᨲᩥ ᨸᨴ᩠ᨿᩮᨠᩁᨧᩣᨿᩦᨲᩥ ᨲᩉᩥᩴ ᨶᩮᩃ ᨩᩥᩈᨿᩮᨲ᩠ᨲᨲ ᨸᩈᩥᨶ᩠ᨵᩮ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᨶᩮᨠ ᩈᩩᨩᩥᩁᩣᨧᩣᩈᩮᩃ᩠ᩃᩈᩴ ᩋᨲᩥᨩᩥᩁᩴ ᨲᩥᨧᩣᩈᨲᩮᩣ ᨶᩣᨲᩋᩣᨿᩣᩈᩴ ᨲᩩᨶᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨴᩦᨧ ᨧᨶᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨴᩦᨧ ᨳᩮᩃᨸᩥ ᩋᩉᩩᩴ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ, ᨧᩣᨸᩥᩋᩣᨿᩦᩈᩩ ᨠᩣ ᨠᨳᩣ᪨ ᩁᨲ᩠ᨳ ᨶᩃᨶᩣᨲᩥᩴ ᨳᩃᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᨳᨲᩈᨴ᩠ᨴᩣᨲᩴ ᨶᩮᩈᨩᩥᩁᩮᩣᨵᩴ ᩋᨧᩥᨲ᩠ᨲᨿ᩠ᨿᨸᩩᨬ᩠ᨬᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ ᨷ᩠ᨿᨴᩦᩈᩣᨲᩥᩴ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩣᨲᩥᩴ ᨸᩥᨲᩩᨠᩣᩈᨲᩮᩣ “ᩑᨠᩣᩅᩃᩥᩈᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᩮᨶᩣ”ᨲᩥ ᨴᩦᨿᩥᨲᩣ ᨲᩥᩁᩣᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᨠᩣᩅᩃᩥᩴ ᨧᨲᩩᨿᨣ᩠ᨣᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨧ, ᨲᩔ ᨸᨠᩣᩈᩣᨲᩥ ᨧ, ᩈᩩᨩᩥᩁᩴ ᩋᩣᨧᩣᩈᩣᨲᩥ ᨧ, ᩁᨲᨶ ᨴ᩠ᩅᩮᨲᩣ ᩈᩮᩃ᩠ᩃᩈᩣᨲᩥ ᨧ ᨧᩣᨠ᩠ᨿ᪨

កាលចិនេទានិតោ ឃឆា –

លិ៩៉

យហាត្យកាចបិឃុតោ, យុតិតោ យត្ថយាទ្រុតោ;

ឃនេដ្ឋាត្យកាយឃំ ចាឃិ, ឝ្យតនេត្តា ព្យឃុំ ឃយំ៉

លិ៩៉“យហា”ព្ថច្ចាឌិ៉ យនេត្ថ យុក្យក្នុតោ យាទ្រុតោ អឃំ ឃនេដ្ឋាត្យក៌ ឃនេដ្ឋាឃុ ក្លត្យឃុ ឃុឃ្យតក៌ ព្យឃុំ ឃុឃ្យំ ឃយំ ឲកនោតា កព្វា ឝ្យតនេត្តា ចិកិរនេត្តា យុតិតោ យុតិឃឌិឃត្តា កចិឃ្យត្តយុតិការចត ច នេតាឌិឃត្តឃ្យ, យុតិតោឃេច ចា ឃយ្ចាឃនេដ្ឋាឌិឃយឌិកយឃយឃេ យហាត្យកាចឃ្យ បិឃុតោ ឃ្នចនោកា ចាឃិ បចាឃតីតិ៉ ឲត្ថ ឃឆ្យេបកតា ឃនេដ្ឋាត្យកាឃយ្ចចា តាតាក្លត្យឃុ តាតាព្យឃុយឃ្យ ឃយ្ចា, តធាបិ ភកចនោតា យហាត្យកាចបិឃុតយីឌិឃយេកបឌិក៌ ឃយ្ចតីតិ កាលចិនេទានិតោ ព្ថយិតា បរិហនេដា៉

លិ៩៉“យហាត្យការេច”ច្ចាឌិ៉ អឃំ យត្ថយាទ្រុតោ អចល្លឃយីរនេលា ឃនេដ្ឋាត្យក៌ ចឃត្តាឌីឃុ ឃទិ្ឋាត្យឃុ ចិកឃត្តិ ព្យឃុំ ឃុឃ្យឌាត៌ ឃយំ ឲកនោតា កព្វា ឝ្យតនេត្តា កនេយ្យនេត្តា យុតិតោ ឲកត្តកាចិត្តា យុតិឃដ្ឋាតឃ្យ នេតាឌិឃត្តឃ្យ, ឃយ្ចាឃនេដ្ឋាឌិឃយឌិកយឃយឃេ ក្នុតត្តា យុតិតោ ឃដ្ឋាឌ្ឋាតោ ចា យហាត្យកាចបិឃុតោ យហត្តិ ឃុដ្ឋាឃ្យកាចំ បកាឃេនត្តា ចាឃិ ឃយ្យចាឃីតិ៉ ឲត្ថ តាតាកាលេ ឃយ្ចត្តាតយ្យិ ព្យឃុយាតំ ឲកកាលេ ឃយ្ចឃ្យ កាលចិនេទានេត្តបិ ភកចនោតា ឃុដ្ឋាត្យការេចា តាឌិឃយច្ឆទិឃេយេកប្លនេលា ឌនេតត្យំ ឃយនេត្តាតិ កាលចិនេទានំ “យហាត្យកាចបិឃុតោ”តិ ព្ថយិតា តិរាកនោតិ៉ យហាត្យកាចឃ្យ, យហាត្យកាចំ ចា បិឃុតោតិ ចាក្យ៉

កលិចិនេទានិតោ ឃឆា –

លិលិ៉

តិយុក្កយតនេឃា ព្យដ្ឋ-ព្យនេលា បញ្ចាឃិពឃ្យបិ;

តត្តិឃ្យរចិនេទានេឆា នេឃា, ត ឃយ្យីនេលាតិ ក៌ ឌតំ៉

លិលិ៉“តិយុក្កិ”ច្ចាឌិ៉ ព្យដ្ឋឃ្យ ព្យនេលា ឃីលិឌិនេក អឃរិយានេលា តិយុក្កិ ឌ្ឋកាឃ្យហំ យតំ ចិត្តិ ឃឃ្យ តឃ្យ បញ្ចាឃិពឃ្យ កត្តឌ្ឋានេចឃុត្តឃ្យបិ ចិលាឃ

តត្តិយា សរោ កិរិយាកាលយាតលក្ខណចិលម្ពិតក្យតយញ្ញូរកងកិតេ្ត លជ្ជាទិកោ តស្ស ចិនេទ្ទនោ កលិសត្តួបរិតិដ្ឋិកយចេសយំ កំ ឧត៌ ត សម្បិលោតិ, បិលោតិយេច៉ សម្ភាសម្ពន្ធស្ស លោកិយក្យលាត្បតន្ទព្យន្ទិត៌ ចិក្ខេបប្យចត្តិបិ តឆាចិឆំ បិលោតីតិ៉ “ព្យន្ទក្យលោ តិយុក្កយតសោ”តិ ព្ពុយិតា កលិចិនេទ្ទនោ បរិហរេជិ៉

លិលិ៉“តិយុក្កិ”ត្យាទិ៉ ព្យន្ទក្យលោ សព្ពញ្ញុតោ ចិយរូឧតកឃិលិទិក្យលាសម្ភារេ តិយុក្កយតសោ ឌុតិណ្ហចិត្តស្ស បញ្ចាមិលស្សបិ កន្លញ្ញទេចបុត្តស្សាបិ សោ តត្តិស្សទចិនេទ្ទនោ ចិលាយ តត្តិយា ឈដ្ឋតកិរិយា, អដ្ឋយត្តិកាទិកាលេរ, ហត្តាឌិត៌ សត្តិចេសលក្ខណោ យាតោតិ ព្ពុយេហិ តីហិ លក្ខណេហិ យុត្តស្ស យត្ថឃិឈយញ្ញិយប្យយាលេហិ កិត្តស្ស លជ្ជាទិសត្តសរស្ស កលិសត្តាកតក្កយស្ស ចិតាសសព្ពាទោតា ចិនេទ្ទនោ កំ ឧត៌ ត សម្បិលោតិ, សម្បិលោតិ ៩ច៉ ៩ត្ត អកត្តិយា កាទលាក្ខតោ កលិសត្តាកតក្កយកដ្ឋោ លោក្យត្តទព្យន្ទក្យលាត្យកតព្យន្ទិយា ឧាទេតាតិ សោ កដ្ឋោ “តិយុក្កយតសោ ព្យន្ទក្យលោ”តិ ក្យត្តត្តា បិតិយា កាទលាយេចេតិ ត ចិនេទ្ទនោ៉ តិយុក្កោ យតោ អស្សាតិ ច, តត្តិយា សរោតិ ច, តេសំ ចិនេទ្ទនោតិ ច ចាក្យំ៉

លោកចិនេទ្ទនិតោ យថា –

លិប៉

កាលេយ ចក្កចាឡំ សោ, ចត្តាយបិ ឃីតលំ;

សព្ពាឌិសត្តហដេយា, បឌិត្តក្ពារបុរិតំ៉

លិប៉“កាលេយ”ត្យាទិ៉ ចត្តាយ អបិ ឃីតលំ កាលេយ ចិនេត្តសិ៉ កិត្តំ? បឌិត្តក្ពារបុរិតំ ចក្កចាឡំ៉ កោ សោ? សព្ពាឌិយំ សព្ពញ្ញុតញ្ញាលោ សត្តំ បរិពាន្ទិ ហដយំ ចិត្តំ យស្ស សោ៉ សព្ពញ្ញុតញ្ញាលាត្បតន្ទព្យន្ទិតោ ហិ តាទិសោ យតោតាតេន្ទាតិ ត លោកចិនេទ្ទនោ៉

លិប៉“កាលេយ”ត្យាទិ៉ សព្ពាឌិសត្តហដេយា សព្ពញ្ញុតញ្ញាលោ អាសត្តចិតេត្តា សោ តេពិឌិសតេត្តា បឌិត្តក្ពារបុរិតំ អាឌិត្តក្ពារេហិ បរិបុណ្ណំ ចក្កចាឡំ ចក្កចាឡអកត្តំ ចត្តាយបិ ចត្តតេតា អបិ ឃីតលំ អតិឃីតលំ កត្វា កាលេយ ចិនេត្តយ្យាតិ៉ ព្ពដ្ឋត្វលុទ្ធស្ស ចិត្តប្យចត្តិយា ច្រាទិសត្តា អគ្គិតោ ចត្តតេតាបិ អឌិកឃីតត្តកប្យតា “ចត្ត៌ ឃីតលំ, អគ្គិ ឧណ្ហោ”តិ បចត្តលោកឃីយាយ ចិទ្ធា ត ហោតិ៉ សព្ពាឌិយំ សត្តហដយំ យេស្សតិ ច, បឌិត្តាតិ អក្ពារាតីតិ ច, តេហិ បុរិតត្តិ ច ចិក្កហោ៉

កាយចិនេទ្ទនិតោ យថា –

លិង៑

បរិច្ឆត្តកចោបិ ត្ថ-យុបតឹតកចោ អសិ;

អចិត្ត្យ្រាលយរាយ, តយោ តេ យុតិបុក្ខច៑

លិង៑“បរិច្ឆត្តេ”ច្ឆាឝិ៑ យុតិបុក្ខច យុតឹត៌ ក្តួយ បរិច្ឆត្តោ ចិសឌ្ឍោ កចោ ឃុកតិក្យក្កតិសឍ្លាតោ ឃេតាតិ បរិច្ឆត្តកចោបិ ត្ថ៌ ក្ខបតឹតោ អាតឹតោ បចត្តិតោ កចោ ចុឌ្ឍិ ឃេតាតិ ក្ខបតឹតកចោ អសិ៑ តស្ថា ការណា អចិត្ត្យ្រាលយរាយ តេ តយោ អត្ថុតិ សេសោ៑ ច្រាឝិសំ ត ឌាាយចិរុឌ្ឍយេចំចិឆត្តា យុតិបុក្ខចស្ស៑

លិង៑“បរិច្ឆត្តេ”ច្ឆាឝិ៑ យុតិបុក្ខច យុតិសេឌ្ឍ ត្ថ៌ បរិច្ឆត្តកចោបិ អបតឹតឃុកតិក្យក្កតិកចោបិ ក្ខបតឹតកចោ លោកស្សាតឹតអកិចុឌ្ឍិកោ អសិ កចសិ, អចិត្ត្យ្រាលយរាយ តតោ ខុច ចិត្តាចិសឃាតិក្កត្តសារក្យលស្ស តេ តុឃ្យាតយោ អត្ថុតិ សឌ្ឍាការតោ កចស្ស បរិច្ឆត្តត្តា អត្តតិ អចិឌ្ឍយាត៌ ឃុកតិកចំ លោកស្ស ឌេតឹតិ ខុត៌ ឌាាឃាកត៌ ត ហោតឹតិ បជិកាតិ, តឆាបិ ច សឌ្ឍាញ្ញាត៌ បចត្តិ ច្រាឝិសាឃេចាតិ ឌាាយចិរេឆា តិរាកតោ៑ អចិត្ត្យា ក្យលសារា ឃស្ថិត្តិ ចិក្កហោ៑

អាកយចិរេឆិតោ ឃឆា –

ប័ဝ៑

តេចាលបតិ កោតាបិ, ចឌឹចិឌ្ឍាត្តិតោ ឃតិ;

សយ្យខាតយុសាចាគា, ឋុសេឃ្យាបត្តិក្យក្កជំ៑

ប័ဝ៑“តេច”តិអាឝិ៑ ឃតឹតិ កិក្លុ កោតាបិ សហ តេចាលបតិ ត ចឌេត្យច, តឆាបិ ចឌឹចិឌ្ឍាត្តិតោ ចោបតចាចាសឍ្លាតេត ចឌឹចិឌ្ឍាត្តិហេតុតា បចត្តិតោ សយ្យខាតត្តស្ស យុសាចាឌោ ការណា អាបត្តិក្យក្កជំ “សយ្យខាតយុសាចាឌស្ស ហោតឹ”តិ ចុត្តក្យក្កជាបត្តិ ឋុសេឃ្យ អាបឌ្ឍតឹតិ៑ ខុត្ថ អតាលបតោ ចឌឹចិឌ្ឍាត្តិឃា កចំ យុសាចាឌាតិ អកិឆយ្ថាបត្តុចិរេឆា តត្ថិ, អបរចចតេត្ថ ត្ថិឝិសោ ចិរុឌ្ឍាតឹតិ៑

ប័ဝ៑“តេចិ”ច្ឆាឝិ៑ ឃតិ សយណោ កោតាបិ កោតចិ សឌ្ឍិ តេចាលបតិ តោ កាសតិ, តឆាបិ ចឌឹចិឌ្ឍាត្តិតោ

ເຈາປຕຈາຈານຊ຺ຊາຕຈິຕ຺ຕາຕິກາເຣລາ ປຈຕ຺ຕເຕາ ນຍ຺ຍາຕຍຸນາຈາຣາ ນຍ຺ຍາຕຕ຺ຕຸສ຺ສ ຍຸນາກລາຕເຕາ ອາປຕ຺ຕິຣຸກ຺ກໍ ຣຸກ຺ກໍປຕ຺ຕິ ຫຸເນຍ຺ຍ

ອາປເຂ຺ຍ຺ຍາຕີ໌ ໑ຕ຺ຕ ອກາລປຕ຺ຕຸສ຺ສ ຈຣີຈິຕ຺ຕາຕິເຕາ ຍຸນາຈາເຣາ ກຫໍ ນຍ຺ຸກຈຕີຕິ ອກິຜຍ຺ຸປກ຺ຂຈິເຣາເຜາ, “ນຕ຺ຕິ ອາປຕ຺ຕິ ກາຈິກເຣຍ຺ຍ,

ນຍ຺ຍາຕຍຸນາຈາເຣ’ສ຺ສ ເຫາຕີ”ຕິ ກິຣາກຸເຂ຺ຂເນ ກິຂ຺ຂຈຈຣີຂ຺ຂາເຣ ອກິຣິຍນຍ຺ຸຂາກາ ຣຸກ຺ກໍປຕ຺ຕິ ເຫາຕີຕິ ອາກາຍຈິເຣາເຜາ ກິຣາກເຕາ໌

ຍຸນາກລາກໍ ຈິກາ ອາປຕ຺ຕິ ກຫໍ ກຈຕີຕິ? ຍຜາ ກາເລ ອຈສ຺ສຍາກເຍຜເຕາ ນຊ຺ຊາຕຣຸກ຺ກິກ຺ກ “ເຍຜກຕໍ ຣຸກິກ຺ກ”ຕ຺ຕິ ຈຕ຺ຕຕ຺ຕໍ ເຫາຕິ, ໑ຈໍ

ກເຜຕຕ຺ຕກາເລ ອກຜກເຕາ ນຊ຺ຊາຕາ ຈຣີຂ຺ຂາເຣ ອກິຣິຍນຍ຺ຸຂາກາ ຣຸກ຺ກໍປຕ຺ຕິປິ ຕເຕາ ນຊ຺ຊາຕາຕິ ຈຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເຫາຕີ໌ ນຍ຺ຍາຕຕ຺ຕຸສ຺ສ

ຍຸນາຈາເຣາຕິ ຈ, ອາປຕ຺ຕິເຍຈ ຣຸກ຺ກໍຕ຺ຕິ ຈ ຈາກ຺ຍ໌

ເກຍ຺ຍສ຺ສ ຍຜາ –

ປັດ໌

ຍຣີຣິຈກ຺ຄາເລບ-ລີກາ ນີຕຍຣີຣິເກາ [ນິຕຍຣີຣິເກາ (ນີ໌)];

ຖຸຍາ ນຕ຺ຕາປິ ຜຈລີ, ຂີນາ ເຣາຈຕ຺ຕິ ກິຕ຺ກເຣ໌

ປັດ໌“ຍຣີຣີ”ຕ຺ຍາຂີ໌ ນີຕຍຣີຣິເກາ ຈກ຺ຄສ຺ສ ຍຣີຣິເຍາ ຂີຜິຕິເຍາ ໑ຈ ຈກ຺ຄກໍ, ຕສ຺ສ ອາເລເປີ ຊ຺ປເຣເຫາ, ຕສ຺ສ ລີເກກ ຖຸຍາ ນຕ຺ຕາປິ

ຂີນາ ກິຕ຺ກເຣຍຕິນຍໍ ຜຈລີ ເນຕາ ເຣາຈຕ຺ຕິຕິ ກເຕ຺ຕຕ຺ຕ ເກຍ຺ຍຕາ ຍຣີຣິຍາ ນເຂ຺ຂາປິຕ຺ຕຕ຺ຕາຍ ຕຸ໌

ປັດ໌“ຍຣີຣີ”ຂ຺ຍາຂີ໌ ນີຕຍຣີຣິເກາ ຈກ຺ຄສ຺ສ ຍຣີຣິຈກ຺ຄາເລບລີກາ ຍຣີຣິນຊ຺ຊາຕຈກ຺ຄາເລບສ຺ສ ປຂີລີເກເຕາ ຖຸຍາ ນຕ຺ຕາປິ ຂີນາ

ກິຕ຺ກເຣຍຕິນຍໍ ຜຈລີ ເນຕາ ເຣາຈຕ຺ຕິ ຂີຕ຺ຕາຕ຺ຕິຕີ໌ ຂີນາກໍ ຜຈລກາເຣລາສ຺ສ “ຍຣີຣິຈກ຺ຄາເລບລີກາ ນີຕຍຣີຣິເກາ”ຕິ ຣຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເກຍ຺ຍເຣາເນາ

ກ ປຕິຂ຺ຂາຕິ, ຈກ຺ຄກຍິຈ ຈກ຺ຄກໍ, ຍຣີຣິເຍາເຍຈ ຈກ຺ຄກຍິຕິ ຈ, ຕສ຺ສ ອາເລເປີຕິ ຈ, ຕສ຺ສ ລີເກາຕິ ຈ ຈິກ຺ກເຫາ໌

ຍຜາ ຈາ –

ປັດ໌

ຍເກາກຸເຊ຺ຊເກາ ຍາຣ-ຂ຺ກກາສິຂ຺ກາຣຈິກ຺ກເຍາ;

ຂີເກກາ’ນຍກຸຕ຺ຕາເຕາ, ຍາຣສ຺ສ ທຣຍາກເລີ໌

ប៉ុ១៉ "ยะตา"ឆ្ងាទិ៍ ยต៌ បស្សត្តាតยត្យស្សរត្តាតឆ្ងា ចិត្តំ អត្យុរឌ្ឍាតីតិ ยะตาត្យុរឌ្ឍะตา, ยารក្ខតាត៌ ឋិក្ខារកะตา ចិត្តะยา ចិលិะឋា ខិะតត អឋยត្យុឃ្លាะตา អត្ដុបកะตา ยารស្ស ចឋចត្តិะตา ហឌឃាតะលិ ហឌឃក្កិ ខាะตา៉ ะឋាะកា ะចត្ត អតលะត្ត តិរុបឿะตา តស្ស តាខិឋត្តាតតិចត្តតะตา, ការលាត្តុបចាะរតាតិ៉ ៤ត្ត យឌ្ឍុបិ ยารក្ខតាបរាឌะឃា ត ឋត្តុាបិត្តะត្ត, តចាបិ "ឋិក្ខារចិត្តะยา ยารស្ស ហឌឃក្កិ"តិ ចុะត្ត ឋាយត្តិឃា ยารក្ខតាបរាឌะឃា កយ្យะត, តចាចិឆស្ស ยារะឋាកស្ស ยារក្ខតាបរាឌឃាញ្ញកិចាะรตา៉ តะរចខិឋស្ស ะតឃ្យតា, ចក្ខចុត្តិខិឋិ ក្យុะលាะឃច ពាត្ថស្ស៉

ប៉ុ១៉ ចត្តក្តាស្ស ចាะឃាបិត្តត្តា តะឃ្យះឌាឋបរិហារត្តយុឌាហរតិ "ยะตา"ឆ្ងាទិ៍ ยะตาត្យុរឌ្ឍะตา ឌស្សតឋចតាត្យស្សរណ៍ កะទាត្តាត៌ ឌតាត៌ ចិត្តยត្តតិ អត្យុរឌ្ឍះត្តា ยារក្ខតាឋិក្ខារចិត្តะยา ยារចឆ្ងត៌ រតិកិត្យអាะហតក្ខតកាយបត្តតាឋក្លាតឋិក្ខាะរត កតលិលិ ខិะតត ខិតបត្យាយាะរត ឋត្តតា អឋยត្យុឃ្លាะตา អតត្តុបកะตา អឋយ្យឌិត្ថិะตา ยារស្ស ចឋចត្តិះតា ហឌឃាតะលិ ហឌឃក្កិ អะហាឃឹតិ៉ អតលะត្តត កឿតកាុិឃក្សះតា ะឋាะកា ยារក្ខតាឋិក្ខារចិត្តยឋក្លាតការะលាត ឋត្ថិ អរកឌកប្យតាឃ [អតលត្តកប្យតាឃ (ក៉)]
"ក្យុឱ្យ ะឋยំ្យតិបុឋំ ឌះរា"តិអាឌិបុ ចិឃ តុល្យាឌិករលាការះចត ចុះត្តា ះហាតិ៉ ៤ត្ត កិត្ឆាបិ ยារក្ខតាត៌ បរាឌឃចាឌะកា ឋត្តុា តត្តិ, តចាបិ "ឋិក្ខារចិត្តะยา ยារស្ស ហឌឃាតะលិ"តិ ចុះត្ត ยារក្ខតាបរាឌឃំ ចិតា តាខិឋะឋាក្យប្យត្តិការលាស្ស អតឌិកតត្តា អត្ថាចាត្យបត្តិលក្ខលាឋាយត្តិះឃត តាឋំ បរាឌะឃា បកាឋិះตา ះហាតីតិ ព្រាខិឋចក្ខចុត្តិឃា ពាត្ថក្យលាត្តា តะឃ្យះឌាះឋា តិរាកะตา ះហាតីតិ៉ ยะตา អត្យុរឌ្ឍាតីតិ ច, ยារក្ខតាត៌ ឋិក្ខាះរាតិ ច, ះតត កះតា ចិត្តះยាតិ ច ចាក្យ៉

ចិះឋឋតាះបក្ខស្ស ឃចា –

ប៉ុ១៉

អបឃាតាបរាឆយ្យិ, អឃំ ះចរិ ឌត៌ ឌះតា;

ះកាឆបិះលក្សះតត, កិះឃ្យា បស្សតិ ចក្ខុតា៉

ប៉ុ១៉ "អបឃាះត"ឆ្ងាទិ៍ អឃំ ះចរិ ឌះតា អបឃាតាបរាឆយ្យិ ឌតត្តិ ឋឌ្ឍះត្ថ៉ អបឃាះតា អបកះតា អបរាះឆា ឃស្ស តំ, ះកាះឆត បិះលក្សះតត ះឋតរះត្តត៉ ត្តយិតា ចិះឋឋតាះបក្ខះឌាះឋា បរិហះបិ៉

ប៉ុ១៉ "អបឃាតិ"ឆ្ងាទិ៍ អឃំ ះចរិ ឌះតា អបឃាតាបរាឆយ្យិ អបកតាបរាឆយ្យិ ឌត៌ ះកាឆបិះលក្សះតត ះកាះឆត ក្សតះឋតះលិហិតចណ្ណឃុះត្តត ចក្ខុតា កិះឃ្យា ះឃក្សះឃ្យត បស្សតីតិ៉ "បស្សតី"តិ ចចតស្ស ចិឌ្ឍយាតះត្តបិ "ចក្ខុតា"តិ ចិះឋឋ្យចចត៌

“ពោធបិដលក្ខណោ”តិ ចិរេសរតស្ស លក្ខយាគត្វា សាត្វកំ ហោតីតិ ចិរេសរតារេបក្ខនោរេសា តិទាកេតាតិ៎ អបឃារេតា អបកេតា អបទារេធា អត្ថាតិ ច, ពោធេត បិដលក្ខត្តិ ច ចិក្កេហា៎

ហឹតត្វស្ស ឃថា –

ប៉ះ៎

អប្យាកតម្បិ បិបិតំ,

បកាចំ តាសរេឃ ញុរេធា;

អបិ តិប្យកតាតឹត-

លេឌ្ឍរេតា ហោតិ កាល្យា៎

ប៉ះ៎“អប្យាកត”យិច្ចាឌិ៎ ញុរេធា បណ្ឌិតេបិរេសា អប្យាកតំ បិបិតម្បិ កិយុតយធិកាតំ បកាចំ អាត្មកាចំ តាសរេឃ អប្យចត្តិ បិរេបឃ្យ៎ តំ អត្តត្តទត្យារេសត សារេធតិ៎ កាល្យា ឃ្វទិរេឃា តិប្យកតំ អាតឹរេតា លេឌ្ឍរេតា រេឃត តថាចិរេធា អបិ ហោតិ៎ “យត្តប្យរេកា អឃ”ត្តិ រេឌាតិទិក្កលម្បិ តោរេបក្ខតិ ចក្កថាឡអក្យហទាត្មចទិតយហាត្មការេថាបឹតិ៎ ៦ត្ត អបឹត្យាឌិតា ចរេចាកក្ខិឃា ហឹតត្វនោរេសា បទិហរេបិ៎

ប៉ះ៎“អប្យាកតិ”ច្ចាឌិ៎ ញុរេធា បណ្ណថា អប្យាកតម្បិ អតិយត្តាតម្បិ បិបិតំ អក្យសលិតំ បកាចំ ចិបិកឌាតសាយត្តិឃសក្ខាតាត្មកាចំ តាសរេឃ អរេហាសិកយុតាបិឌរេតត តារេសឃ្យ, ពហ្វតំ បិបិតំ ចត្តត្តរេយច តត្តិ៎ តយត្វយត្តត្តទត្យាសាលក្ខាេទត សយរេត្តតិ អបិច្ចាឌិ៎ កាល្យា ឃ្វទិរេឃា តិប្យកតាតឹតលេឌ្ឍរេតា អបិ តិប្យកតយាបិឌិតរេឌាតិទិក្ខរេលហិ សយត្វាកេតាបិ ហោតីតិ៎ ហឹតបការេថា ហោតិ លេឌ្ឍបតេក បហាឃ អត្តរេតា អារេលិកំ កេទារេត្តា ត ហោតីតិ អធិប្យារេឃា៎ ៦ត្ត អបិ តិប្យកតិច្ចាឌិចចតចិលិសចរេសត ហឹតបក្ខិ កេហត្វាបិ ឃ្វទិទិឃាឌារត្តរេស្សច រេបិសិតត្វា “តិប្យកតាតឹតលេឌ្ឍរេតា”តិ ចិរេសរតបធំ ហឹតត្វនោរេសំ ត តិស្សឃតិ៎ តត្តិ បកា រេឃរេត្តិ ច, តោរេសំ
ការេថាតិ ច, តំ អាតឹតា លេឌ្ឍាតា រេឃរេតតិ ច ចិក្កេហា៎

អតត្វស្ស ឃថា –

ប៉ះ៎

ត បិដេប្ញុរលាត្វាយ, បធំ ឈោរេដយ្យ ពត្វុទិ;

ឃធា ចរត្ថ យុតិត្ថុស្ស, បិដេបរេក្ខុរុហំ ចទំ៎

ប៉ៃ៎“ត បិដេ”ក្ខាឌិ៎ ៧ត្ត ចត្ថេត្ថក្ខារេធា ហេដ្ឋា ចិឃ បិដេប្ញុរលាស្ស ពស្សទិ អការេចត អតត្វាការេចា៎

ប៉ៃ៎“ត បិឌី”ក្ខាឌិ៎ បិដេប្ញុរលាត្វាយ កាធាបិដាតំ ប្ញុរលាវក្ខាតបឈោដតត្វាយ បធំ តាយាឌីកំ ពត្វុទិ ត ឈោរេដយ្យ ចិត្តាពិ, ឃធា តិទត្វុកបទាឈោដតេ ក្ខដាហរលាបេច “យុតិត្ថុស្ស ចទំ បិដេបរេក្ខុរុហំ ចរត្ថ”ពិ៎ ហេដ្ឋា ត្វុដ្ឋាដាហរលា ចិឃ បិដេប្ញុរលាត្វុ ពស្សទិ បដស្ស អឈោឌិតត្តា ឃាត្វុកបដេហិ តិទត្វុកដារេឃា តិរាកតោតិ៎ យុគ្គតិយូលឃោកាឌិឃាឆារលាក្យាលាឈោកេតា បរេក្ខុរុហឃឌីឃំ ក្ខុបធារេតា បរេក្ខុរុហំ តាយ៎ បិដេបេច បរេក្ខុរុហត្ថិ ចិក្កុហោ៎ ចិឃេឃតចិឃេឃ្យបដេដោឃបរិហារេរា៎

ប៉៩៎

កឃរេកាឆបឃំឃាឌិ-

ចិឃេឃោ ពាឌិឃោ ឃឌិ;

ចត្តុំ កាយឹឃតោ ដោរេឃា,

ត ពត្វុ'ពត្វុពាពតោ៎

ប៉៩៎“កឃេ”ក្ខាឌិ៎ កឃរេក្ខា ចិត្តុព្រាឃោ កោរេឆា ច ដោឃោ បឃំឃា ច ត្វុតិ, តា អាឌិ ឃស្ស ពុទិតាឌិតោ ឃោ ពាឌិឃោ ចិឃេឃោ ឃឌិ ចត្តុំ កាយឹឃតោ ក្ខុដ្ឋិឃតោ, តត្វ តស៊ុំ កឃាឌិចិឃេឃ ចិឃេឃ ៧កត្វុតាឃ ៧កត្វុការេចត ពតោ ដោឃោ តត្វុិ៎

ប៉៩៎ ក្ខុដាតិ ចាញ្ញដោឃបរិហារត្វុយារកតិ “កឃរេកាឆ”ក្ខាឌិ៎ កឃរេកាឆបឃំឃាឌិ ចិត្តុព្រាឃបឌីឈត្វុតិអាឌីហិ ឃយត្ថាកេតា ពាឌិឃោ ចិឃេឃោ ចត្តុំ ឃឌិ កាយឹឃតោ រេច ចិត្តាហិ ក្ខុដ្ឋិឃតោ, តត្វ កឃរេកាឆាឌិកេ ចិឃេឃ ៧កត្វុតាពតោ ៧កត្វុការេចត ពតោ ដោឃោ ចាញ្ញដោឃោ ត កចតិ៎ កឃាឌិចិឃេឃ ចត្តុំយិត្ថិតោ បុត្តុក្ខាទិតបដស្ស បុតុក្ខារេលា ៧កត្វុដោឃោ ត ហោតីតិ អធិប្បាឃោ៎ កឃរេក្ខា កោរេឆា ច បឃំឃា ចាតិ ច, តា អាឌិ ឃស្ស ពុទិតកោត្វុហលអទ្ធរាហាឃឃោកបឃាឌឃក្ខាតស្ស អត្វុចិឃេឃឃស្សតិ ច ចិក្កុហោ៎

តក្កលាសំចិន្នាលាអន្នាបងត្វសយាសត្តា កឃាឌឹស្ស គឆិតយបិ កេហត្វា បុគប្បុត គចតយចិទោឆិ៍ ឲកេា អត្វេា ឃេសំ បងាឌឹត តេ ឲកត្វា, តេសំ កាចេា ឲកត្វតា, តាឃ កតេាតិ ចិក្កហេា៍

ឃធា –

ប័សិ៍

សប្យេា សប្យេា អឃំ ហត្ថ, គិចត្តត្យ កចំ តតេា;

ឃឌី ឌីចិត្យកាយេា'សិ, គធំ តយុបសប្យសិ៍

ប័សិ៍"ឃធេ"ត្យងាហទតិ "សប្យេា"ត្តច្ចាឌិ៍ "អឃំ សប្យេា សប្យេា"តិ កឃេតាយេឌិតំ ហត្ថាតិ ទេឞេង តតេា តយ្យាធាតា, សប្យតេា ចា កចំ កចេត្តា គិចត្តត្យ គតយក្កាគិយុតេា អាចត្តត្យ៍ តំ ធាត, សប្យំ ចា៍ គេត្តត្ត ឲកត្វតាងាសេា កឃេតាយេឌិតប្យឃាកតេា៍

ប័សិ៍"សប្យេា"ច្ចាឌិ៍ ហត្ថ គេឌ្ឍា ចត, អឃំ សប្យេា សប្យេា កចំ តតេា ធាគតេា, សប្យតេា ចា គិចត្តត្យ អាចត្តត្យ ឃឌី ឌីចិត្យកាយេា អសិ, តំ ធាត, សប្យំ ចា គធយុបសប្យសិ គធយុបកច្ឆសីតិ៍ កឃ អាយេឌិតចចគត្តា ឲកត្វតាងាសេា គត្វិ, ឌីចិត្យកាយាសីតិ ឲត្វ ឌិគ្គុលិេបិ៍

បងងាសបរិហាចណ្ណគា គិដ្ឋិតា៍

ចាត្យងាសបរិហាចណ្ណគា

កក្កទីតិគា ឃធា –

ប័ប៍

ឃេា កោឌិ ទ្សបិតិសឃេា,

គគ្គិ កាបិ យគាហទា;

ចិលិសាតិសយោ កោបិ,

អហោ ពុទ្ធយហោគយោ។

ប៉ប៉។“យោ”ព្ចាឌិ។ ន្វបស្ស អត្ញញ្ញូតេហិ អត្ញញ្ញូតតាត្តិសចេបុរិសលក្ខណោបសោភិតស្ស ព្យាមប្បភាកេតុមាលិចិរាឌិតស្ស អតិសយោ អានុភាវ ចាចារកោចេរកាចាតិក្កមេត អចចតិឃត្វា យោ កោធិយេច។ មតោ អគេតកលោកស្ស ចិត្តំ ហរតីតិ មតោហរា ចិត្តមចហរត្តិ គត្តិ សោភា កាបិ អចចតបធា កាបិយេច។ ចិលិសស្ស គព្យាឌិតោ អតិសយោ ចចតបធាតិក្កន្តោ កោបិយេច, តស្មា ពុទ្ធស្ស មហន្តោ ក្ខេយោ អភិចុទ្ធិ អហោ អច្ចុតោតាតិ។ ខុត្ត កិំសទ្ទេតាទ្ធោ ទីតិ ត គត្តុចិ កក្កា។

ប៉ប៉។“យោ កោធិ”ទ្ចាឌិ។ ន្វបិតិសយោ សុប្បហិដ្ឋិតបាទតាទិទ្វត្តិំសបុរិសលក្ខណេហិ សោភិតស្ស ចិត្តក្ខលិតាឌិអសីតិអត្ញញ្ញូតេហិ អលក្កតស្ស ព្យាមប្បភាកេតុមាលាហិ ក្ខេលស្ស ន្វបកាយស្ស អានុភាវ យោ កោធិយេច មគោរកោចេរកាចំ ចិតា ចចតចិសយាតិក្កត្តត្វា យោ កោធិយេច។ មតោហរា លោកស្ស ចិត្តំ ហរត្តី គត្តី សោភា កាបិយេច ចឌីចិសយាតិក្កត្តត្វា កាបិយេច។ ចិលិសាតិសយោ ចិសយក្វតបិយកាចសក្ខាតស្ស កមគាឌិចិលិសស្ស អានុភាវបិ កោបិយេច ទុត្តកោរណោគេចកោបិយេច។ តតោ ពុទ្ធយហោគយោ ពុទ្ធស្ស មហាភិចុទ្ធិសក្ខាតោ ក្ខេយោ អហោ អច្ឆរិយោតិ។ ខុត្ត សព្ទតាមិកោត កិំ សទ្ទេត ចត្តុមាទេណ្ណយោ ត គត្តុចិ ភិន្នោតិ កក្ខុទីតិកោសោ តត្តិតិ។

ប៉ង៉។

អព្យាមោហកោរ ពាត្ថ្ចំ, អព្យាកិណ្ណំ មតោហរំ;

អត្វេបចចិត្យាសំ, បសំសត្តិ គចិស្សរា។

ប៉ង៉។“អព្យាមោហ”ព្ចាឌិ។ គត្តុំ គ្វរយេសត្តិ អត្វេរាតិ, តាតិយេច បគាតិ, តេសំ ចិត្យាសោ ឃាធាចតោ ធបតំ ឃស្ស តំ។ តតោយេច អព្យាកិណ្ណោ អសម្ពិស្សោ ច។ សោ អព្យាកិណ្ណតាយ ខុច មតោហរោ ចាតិ អព្យាកិណ្ណំ មតោហរំ។ តេតេច “អឃមេតុ អត្វោ អយំ ចា”តិ ខុចំ ព្យាមោហំ ត គរោតីតិ អព្យាមោហកោរ, តំ បសាធាលក្ការាលក្កតំ ពាត្ថ្ចំ គចិតំ ព្ចស្សរា បធាតា។ យេ គតិច្ចក្ខលិកាឍតាតិច្ចា, តេ បសំសត្តិ ទុចត្តិ តាឌិសពាត្ថ្ចកាឍស្សាតិសយបសំសារហការចេត។

ប៉ង៉។“អព្យាមោហ”ទ្ចាឌិ។ អត្វេបចចិត្យាសំ ភាយាឌិបគាតំ ចោហារកាលេ អត្វេសម្ពុត្ថ្ចា ឃធា សិយា, តធា បឌិបាឌិយា បចច្ចបតេត

សមត្ថាកតំ អញ្ញាកិណ្ហិ, តទតាទេយច អញ្ញាសព្ពត្ថិបទេហិ អសម្ពិស្សំ យទេតាហទំ, តទតាទេយច ចិញ្ញាតំ ចិត្តយាទាទេឆត្ថិ អញ្ញាទេយាហកទំ “ព្ពុយស្សទេត្វា ព្ពុយស្សទេត្វា ឲទេសា ឲទេសា ចា”តិ សំសឃយត្ថុប្បាទេត្តិ ពាត្ថិ បសាគាលក្កាទេសំឃុត្តិ ពាត្ថតំ កចិស្សទា កចិតំ បគាតា បណ្ឌិកឌតា, កតិដ្ឋក្កលិឃា កលិតព្ពា អក្កកចិទេតាតិ អឆិប្បាទេឃា៑ បសំសត្តិ ទេទាទេយត្ថិ៑ ញ្ញាទេយាហំ ត កទេទាតិតិ អញ្ញាទេយាហកទេទា៑ ចិ អាកិទេណ្ហា ញ្ញាកិទេណ្ហា, ត ញ្ញាកិទេណ្ហា អញ្ញាកិទេណ្ហា៑ តត្វិ ក្ខុទំ ទេឃសំ, តាគិទេយច បគាតិ, ទេតាសំ ចិត្យាទេសា ឆបតំ ឃស្ស ពាត្ថស្សាតិ ចិក្កទេហា៑

ឃថា –

៥០៑

តិលុប្បលិកំ តឃតំ,

ពាត្ថកទុចិទេទា’ឆទេទា;

តាឃា ទេហយក្ខទេឃា ទេតត,

ឌិទេតាឃំ បិឃឆស្សទេតា៑

៥០៑“ឃទេថ”ញ្ញគាហទេតិ “តិលុប្បលិក”យិច្ចាឌិ៑ ឃស្ស ឌិតស្ស តឃតំ ទេតត្តំ តិលុប្បលិកំ ព្ពត្ថិចទេច្ចឃតិកំ, អឆទេទា អឆទេទាទេដ្ឋា ពាត្ថកយិច ពាត្ថកក្ខុយិច ទុចិទេទា កទេត្វា, តាឃា តាឃិកា សឃំ ទេហយក្ខទេឃា ឃុចណ្ហក្កទេឃាទេយច, ទេតត កាទេលោត អឃំ ឌិទេតា បិឃំ យឆុទំ ឆស្សតយស្សាតិ បិឃឆស្សទេតា៑ ញ្ញាឌិទេឃា ត ញ្ញាកិណ្ហទេគាទេឃា, អញ្ញាកិទេណ្ហា បឃាទេគាទេយចាតិ៑

៥០៑ ព្ពគាតិ ញ្ញាកិណ្ហទេគាឃបទិហាទំ បទិហទេតិ “តិលុប្បលិ”ច្ចាឌិតា៑ តឃតំ ឃស្ស ទេតត្តឃុកញ្ញអំ តិលុប្បលិកំ តិលុប្បលឆលឃឌិសំ, អឆទេទា អឆទេទាទេដ្ឋា ពាត្ថកទុចិទេទា ពាត្ថកបុប្បយិច យត្ថញ្ញោ, តាឃា តាឃិកា ទេហយក្ខទេឃា ឃុចណ្ហក្កទេឃាទេយច, ទេតត កាទេលោត អឃំ ឌិទេតា បិឃឆស្សទេតា យត្ថញ្ញាឆស្សទេតា ទេហាតិតិ៑ ឲត្វ បសាគាលក្កាទេត ឃុត្តត្វា ត ញ្ញាកិណ្ហទេគាទេឃា៑ អាកាឃទេដ្ឋា តិកាឃទេដ្ឋា ចិឃ ព្ពចទេត្វា៑ ទេតា ទេច, បកាបទិឃាទេឃា ចា ទេហាតិ៑ ពាត្ថកយិច ទុចិទេទាតិ ច, បិឃំ ឆស្សតំ ឃទេស្សាតិ ច ចិក្កទេហា៑ ព្ពុហ ឆស្សតស្ស កត្វក្ខតឃាឆុឌតឃព្ពត្ថទេត្វបិ ចិឃឃទេត្វទេតច ឌិតឃព្ពទេត្ថា ទេហាតិតិ អញ្ញាបឆទេត្វត តចាកទេតា កហិទេតាតិ៑

៥១៑

សយតិក្កត្តកាយុត្ត-កត្តចាចាកិសង្ហតំ;

ពាត្ថតំ ៦សទេហត្យត្តា, កាយុត្តំ អតិចត្តតិ៍

៥៨៍“សយតិក្កត្តិ”ច្ចាឌិ៍ សយុា អតិក្កត្តំ តិក្កតំ៍ កាយុស្ស ករទេចា កាយុត្តំ៍ ឈាសំ កត្តាត់ យឆុទាត់ ចាចាត់ តាហិ អកិសង្ហតំ ៦ចិតំ ពាត្ថតំ ៦សស្ស យាឆុទិឈស្ស ទេហត្យត្តា ការលោករទេចត កាយុត្តំ ឈចាចុត្តំ អតិចត្តតិ អតិក្កយតិ៍

៥៨៍“សយតិ”ច្ចាឌិ៍ សយតិក្កត្តកាយុត្តកត្តចាចាកិសង្ហតំ ចិទេសសទេតា អតិក្កត្តកាយុកាចាហិ កត្តចាចាហិ ៦ចិតំ ពាត្ថតំ យុត្តកាឌិពាត្ថតំ ៦សទេហត្យត្តា បល្ថិតាត់ ប៊ិតិ៦សស្ស ការលោត្តា ឈចាចុត្តកាយុទេកាសំ អតិចត្តតិ អតិក្កុយុ បចត្តតីតិ៍ សយុា អតិក្កត្តំ កាយុត្តំ ឈាសំ, តាហិទេឈច កត្តចាចាហិ អកិសង្ហតត្តិ ច, ៦សស្ស ទេហត្យ, តស្ស ករទេចាតិ ច ចិក្កទេហា៍

ឈចា –

៥៩៍

ភុទេតាតិ កាយចល្ថាទេលិ,

ទេសា យំ សចេឈ តិក្ខទេឈា;

ច្រាឌិសំ ញុសតាបត្តិ,

ឃុលិបិ កិយុទេបក្ខទេស៍

៥៩៍“ឈទេឆ”ត្យុទាហទតិ៍ កាយាត្យទា កាឌិ ចតិតា អត្តទេតា បិឈំ បតិ៍ ចិ៦ចតិ “ភុទេតាតិ”ច្ចាឌិតា៍ ចឈាឈ សហ បចត្តីតិ សចទិឈតិ អត្យតឈចទេសត បិឈស្ស អាយត្តត់, សាត្យតឈាយត្តតញ៊្យាតទេតាត្យក្កហាកិកង្ហាឈយច្ចត្តយុចិតំ, ទេសា កាទេយា កត្ថទេប្យា ៧ច ចល្ថាទេលិ អកទេល្ថា ចា អសទេឈ្យាបតាបិចហត្តា៍ កាទេយ ចល្ថាលត្តាទេទាបតឡា ខ្ចិតទេយច ឈទេតាទេតត កឈិទេយាតយសហតយុបតាបយសហយាតា តំ បទិកចត្ត ចិប្យលបតិ, តិក្ខទេឈា តិក្កុទេលោ, ទ្វាចយបិ ខ្ចិតយុបតាទេប តិក្កុលោត់ តាឌិឃិ កតីតិ៍ យំ ភុទេតាតិ អឆិកយុបតាទេបតិ តិក្ខឈត្តា, ត កចត្តំ, ទេតទេតច កចំ ឃុលិ៍ ទ្វាយិតា អញ្ញាសត្តតំ តស្ស ឌីទេបតិ៍ ឈឌិ តាញ្ញាសទេត្តាសិ, តាហទេយកាកិតិ កចាយិ៍ អសហាឈាតញ៊្យាបឌិសត្តទេចា

ហោត្តិ៍ ឧកាកិត្តាយេចាហយប្បជិឯរលាត្តាតេត ក្សាយិតិ [ក្សន្លាយិតិ (?)] ៣ច កាយំ ត្ធ ឃុសី ហោឃិ៍ ឯតាឆាត៌ ៣ាជីឃឹ ចុត្តិតិ ឧចំ ឃុសីបិ ត្ធំ ច្រាជីឯំ ញ្យឯតយាបត្ត កាំ កឃ្ញា ៗេបក្លូឯតិ៍ ឧចយឃំ ចដ្ឋចុត្តិឃា អត្តូតោ, ៣ំ ចិឯឃយតុកចត្តឃ្ស ច ចិយុលត្តំ តិជេឃ្សតីតីជិឯំ ត កាយំុ៍

ដ៌ឲ៍ កាយុជោឯបរិហារេ លក្ខិឃំ ជេឃ្សតិ "ក្សតោតិ"ក្ខាជិ៍ កាយ៣ល្យាកិក្សតា អក្ខតា អត្តូតោ ចល្លក់ តិឃ្សាឃ ឧចំ ចិលបតិ "ឯជេឃ ហេ កាកុលិក ឯោ កាយចណ្ឌាលេលិ ឯោ អតក្កតិចោ តិក្ខយោ តិក្លាកុលិកោ យំ ក្សតោតិ បីញ្ញឧតិ, ឃុសីបិ យយ ចិឃ អតាឆកាចាកាចតោ ឃុសិតោបិ ត្ធំ ច្រាជីឯំ ញ្យឯតាបត្ត ឧចំ កាយចណ្ឌាលេត អកាកុលោត កតអឯឃ្សាបត្តាបឯក្លាតញ្យឯតយតុប្បត្តំ យំ កិយុឯបក្លូឯ កឃ្ញា ៗជាឃីតោឃី"តិ៍ អត្តូតោ ក្សក្លាតុតត្តា ក្សក្លក្សីករលាំ កាកុលិកាត៌យេច ចិឯឃត្តិ "ឯជេឃ"តិ អតុតឃចឯេត អាយត្តតុចិ៣ំ អត្តូតោ ក្សក្លាតុតំ ឯបិឯេតំ បីញ្ញអាកាកេ កាយ ចណ្ឌាលត្តាទោបតញ្ញា តិក្ខឃត្តកចតញ្ញា ៗចិតយេច អត្តូតិ ៗឯបក្លូកត្តា៍ ឃុសីបីតិ ត្លយិតា ៣ឃ្ស បទចិឯឃាឯត្តតាឃ អតិចាទំ អត្ថុបកយេតិ៍ ឧចំ ចដ្ឋចុត្តិឃា អត្តូតោ ចល្លេក ឃាតុទាកត្តញ្ញា អត្តូតិ ៣ឃ្ស ៣ជកាចត្តញ្ញា ជេឃ្សតីតិ៍ "កេន្លា កាយឃយាត៌ យំ, ត កាយឃឃិ កិត្តិជ"ត្តិ ឧត្តំ ចិឃ ត្លហ កាយុជោឯោ តត្តិតិ កាយុជោឯបរិហារេយិជំ៍ កាយាឃេច ចណ្ឌាលេលិ កាយចណ្ឌាលេលិ, ឯហ ជឃាឃ ឃោ ចត្តតីតិ ច, តត្តិ ជឃា អឃ្សតិ ច, ឃុលយឃ្ស អត្តិតិ ច ចិក្កហោ៍ អបិឯដ្ឋោ អក្លូយ៍

ដ៌ឲ៍

ឃតិហឹតបរិហារោ, ត បុតេ'ជាតិ តិឃតោ;

ឃតោ ត ឯចតុទ្លាក៌, ហេដ្ឋា ឃេ៣ំ ចិចាទិ៣ំ៍

ដ៌ឲ៍"ឃតិ"ក្ខាជិ៍ ចិចាទិតត្តិ "៣ំ តយ ឃិទឃា ចាយី-កេចណ្ណ តឆាកត"ត្តិអាជិតា ហេដ្ឋា បកាឃិតត្តិ អទត្តា៍

ដ៌ឲ៍"ឃតិហឹតិ"ក្ខាជិ៍ ឃតោ ឃឃ្ញា ឯចតុទ្លាក៌ "ជោឃាតយុជ្ជឯក្លយេត ជោឯបរិហារក្លយោ ត ចុទ្ធា"តិ ឧចំ ចិន្លាតយុប្បជ្ជយាត៌ ត្លយឃ្ស កត្តឃ្ស ឯចតាឯហត៌ តត្តិ, ៣តោ ឃតិហឹតបរិហារោ ឃតិហឹតជោឯឃ្ស បរិហរលាចឯេត បចត្តយុក្សាហរលាំ ត្លជាតិ បុត ត តិឃតោ តាហទឹឃតោតិ៍ ត្លយិតាជិកតយាជោ ចុត្តូតូយេច ឯយត្តោតិ៍ ហេដ្ឋា ឃេ៣ំ ចិចាទិតត្តិ ឧចំ ឃតិហឹតជោឯបរិហរលាំ ហេដ្ឋា អតត្តទបរិច្ឆេជេ ចិចាទិ៣ំ "៣ំ តយ ឃិទឃា ចាយី-កេចណ្ណ តឆាកត"ត្តិអាជិតា បកាឃិតត្តិ៍ អាជោ ឃតិហឹតជោឯបិតុកាចេឃេច បរិហារក្លយឃ្សាបិ ជឃ្សិតត្តា ត្លហាជឃ្សតេបិ កត្តឃ្ស ៗាតតា តត្តិតិ អធិប្បាយោ៍ ឃតិ ហឹតា ឧទត្តិ ច, ៣ឃ្ស បរិហារោតិ ច, ឯចតេ ៗទ្លាកត្តិ ច ចិក្កហោ៍

កយក្សតឃ្ស ឃចា –

ឨ៦៍

ក្ខារចរិតោ'សិ ត្វំ, ទេវតេច'រាឈតា ត្វយិ;

ឆេតំ ចា ឆេទិ កាយំ ចា, ខេត្តំ ចា មម សោភតិ៍

ឨ៦៍“ក្ខារ”ព្ចាឌិ៍ ក្ខារំ ក្ខារត្តំ ចាកាតិបឃបឮ្ឈតោ ចរិតំ អតិក្សាបចត្តិ ឃឃ្សាតិ ចិក្កូហោ៍ ៤ត្វ ក្ខិតត្វា ឆេបាឌីតំ ឃាចតក្កូមឃ្ស កមក្ខ្មតឃ្ស បរិហារោយំ៍

ឨ៦៍“ក្ខារិ”ក្ខាឌិ៍ ត្វំ បុឮ្ញាចត្ត ក្ខារចរិតោសិ ចាកាតិបឃេឃាកេតា ចិបារបចត្តិឃុត្តាសិ, តេតេច តេត ការរោហេតច អារាឈតា មម ឃាចតា ត្វយិ ហោតិ៍ ឆេតំ ចាឌតបឥ ចា, តោ ចេ, កាយំ ចា ឋំចបធំ ចា, តោ ចេ, សោភតិ ខេត្តំ ចា កោក្ខារំ ចា មម ឆេហឹតិ អត្សបុត្តិ ហឹតបឥត្វឃាចតា គាឃកឃ្ស គាតឃ្សាបិ ឃាចកឃ្ស ព្ពត្ធិតត្វបឌិលិកឃ្សាបិ អត្ត្វបត្តា កមក្ខ្មតគោបមបតេតិ៍ ក្ខារំ ចរិតំ អឃ្សាតិ ចិក្កូហោ៍

អតិចុត្តឃ្ស ឃធា –

ឨ៧៍

មុតិក្ខ្ចក្ខ្មបមួក្ខ-

ឃេបារាសិមឹទិតំ;

បកលេបេ្យ'ឃមាកាបា,

តា'ចកាបា ចិឌមួតេ៍

ឨ៧៍“មុតិក្ខ”ព្ចាឌិ៍ មុតិក្ខារឃេច ចក្ខ្ម, តតោ បមួក្ខតា បិត្សក្ខតា, ឃេបារាសឹ ៤ច មឹទិឃោ, តាឋំ៍ អឃំ បកលេ អាកាបាបិ កកតេមច, ត តេឃ្សកោ បតេបា៍ ចិឌមួតេ ព្យាបតេ តាចកាបា តាឌិបត្វា តាឋំ មឹទិតត្តិ តាតិចុត្តំ៍

៥៦៖ “យុតិត្ថិ”ន្តិ យុតិត្ថចត្ថសម្ភុតាឃរសោទោសិមរិចិតំ យុតិត្ថសង្ខាតចត្ថេតា បរិត្យក្ខតាតំ កិត្តិសម្ភុហសង្ខាតកិរលាតំ ចិឌម្ភុតេ ញ្ញាបតេ អឃំ សកលេបិ អាកាសេសា តាចកាសេសា ត ឡូកាសេសា ហោតីតិ។ ហេត្យុបលិឌិ៖កេកការរលាតាបិ អប្បយេឃ្យាតំ សក្ខាញ្ញាក្យលាតំ បចត្តិឃា អប្បយេឃ្យសាយញ្ញាក្ខតាកាសស្ស តិរចកាសស្ស ឡាច កាឆតម្ភុចិតត្តិ អតិច្ចុត្តរេគាសេសា ឡាហ ត កចតិ។ ចន្ថោ ឡាច ចន្ថោ, យុតិន្ថោ ៖ច ចន្ថោ, តតោ សម្ភុតាតំឃេច ឃសាតំ ទាឃឹ ច តា យុទិចិឃោ ចាតិ ចិក្កូហោ។

៥៧៖

ចាញ្ញា ញ្ញាបត្តចិត្តាតំ, អបេតត្តំ អតិត្ថិតំ;

តេតំ្យុត្តាឌិកាតំ តំ, ចចតា’ញ្ញាណ្ណ ក្យុស្សតិ។

៥៧៖ “ចាញ្ញា”យិន្តាឌិ ញ្ញាបត្តំ តគ្គំ អឃឆាបចត្តិ ចិត្តំ ឃេសំ, តេសំ ចាញ្ញា ចាញ្ញាលក្ខលោបេតំ អបេតោ អបកេតោ ស្សុញ្ញោ អត្តោ អតិឆេឃ្យំ សំចោហាទិកំ ឃស្ស, តំ អតិត្ថិតំ អហឹឡ្យត្តតំ។ តេត ឃឆាច្ចេត្តត កាសេលោត។ តំ ចាញ្ញា ក្ខុយុត្តោ ឆាត្យុក្ខោកាឌិតា លិត្តចិត្តោ, សោ អាឌិ ឃេសំ តាលិឌឹតំ តេសំ ចចតា អសក្កតាឃ ចាចាឃ អញ្ញាណ្ណ អញ្ញាម្យិ អញ្ញាបត្តចិត្តចិសេឃ ក្យុស្សតិ គគ្គំ ឌាឃតេ, ក្ខុយុត្តាឌឹតំឃេច តឆាចិឆាឃ ចាចាឃ ក្ខចិតត្តាតិ។

៥៧៖ “ចាញ្ញា”យិន្តាឌិ ញ្ញាបត្តចិត្តាតំ ចិទុទ្ធកាចយាបត្តចិត្តាតំ ចាញ្ញា ស្យាឡ្យត្តញ្យាឡ្យត្តបឌសម្ភុគាឃទុបំ ចាញ្ញា អបេតត្តំ អបកេតសម្ភុគាឃត្តំ អតិត្ថិតំ ចិញ្ញាហិ កទហិតំ ត ហោតិ, តេត កាសេលោត ក្ខុយុត្តាឌិកាតំ ក្ខុយុត្តចេឌតគ្គាឌឹតំ ចចតាញ្ញាណ្ណ ចចតំ ចិតា អត្យុត្តាឌិចចតេ តំ សម្ភុគាឃត្តសម្ភត្តទហិតំ ចចតំ ក្យុស្សតិ គោសគគ្គំ ហោតិ។ ញ្ញាបត្តំ ចិត្តំ ឃេសត្តិ ច, អបេតោ អត្តោ អស្សាតិ ច, ក្ខុយុត្តោ អាឌិ ឃេសត្តិ ច ចិក្កូហោ។

ឃថា –

៥៨៖

សម្ភុន្ថោ បឹឃតេ សោ’ឃ-យហ’យន្ទ ឌទាត្យទោ;

ឡាយេ កឌ្ឌត្តិ ឌឹម្ភុតា, សក្កស្ស’ទាចលោ បិឃោ។

៤៩។ “យេន”ត្យាទិនា “សមុទ្ទោ”ត្យាទិំ ន ហេតុ “សមុទ្ទោ បីយតេ”ត្យាទិនោ បទសមុទាយស្ស កោចិ ឯកោ អត្ថោ គយ្ហតិ, យោ សោ ពន្ធេត្វា សិយា។ អថ វត្វា ឯវ ច អយោគសិថិលាកប្បាបទីកត្តិតិ ព្រាទិសមពេត្វសិត្តិតំ ចិន្តេយ្យំ ត្យាបត្តិតិត្វាតិ។

៤៩។ “សមុទ្ទោ”ត្យាទិ។ សោ អយំ សមុទ្ទោ បីយតេ យេន កេនចិ បីយតេ, អហំ អជ្ជ ជរាតុរោ ជរោរោគាភិភូតោ, ត្វេយ ខីណតា យេហា គច្ឆន្តិ ចតមត្តិ។ សក្កស្ស ឯរាវណោ បិយោតិ។ ពាធំ គិត្តិតាគិត្តិតានំ ទិត្តសមុទាហរណំ។ ពាធំ ចាញ្ញ អថ វត្វាមត្តេន សមុទាយតោ គយ្ហមានត្វស្សាភាវា អវេបត្វំ នាម ហោតិ។ ព្រាទិសំ ចាញ្ញ ទូមត្តកានិហិ ទុត្តមប្បិតិកទំ ន ហោតិ, អញ្ញោហិ ទុត្តំ បន គណ្ហេ អយោគសិថិលា ចិយ អប្បិតិកទំ ជរាយ អាតុរោតិ ចាញ្ញ។

៥០។

សុកុមាលចិទោនិគ្គ-និគ្គហាចប្បហាចិតំ;

ពន្ធំ ពន្ធផរុស-ទោសំ សំត្ថសេយ្យ តំ។

៥០។ “សុកុមាល”ត្យាទិ។ ន ចិន្តយាមិ សីលេភាទិ អចិទោនិំ, តស្ស ភាវោ អចិទោនិត្តំ។ សុកុមាលស្ស អចិទោនិត្តំ យស្ស សោ និគ្គហាវោ, តេន បហាចិតំ ចន្ធិតំ សំយុត្តំ តំ ពន្ធំ ពន្ធផរុសទោសំ សំត្ថសេយ្យ ភាសយេតិ អត្ថោ។

៥០។ “សុកុមាល”ត្យាទិ។ សុកុមាលចិទោនិត្តនិគ្គហាចប្បហាចិតំ “អកិញ្ចរក្ខរប្បាយេ”ត្យាទិនា ទុត្តមាភសុកុមាលក្ខណស្ស អចិទ្ធភាចសមត្តាគតេន ចណ្ហានំ អញ្ញាមញ្ញាសង្កិលក្ខណេន និគ្គហាចេន បិយហាចេន អត្ថទ្វាហិតំ តំ ពន្ធំ ពន្ធផរុសទោសំ ពន្ធផរុសសញ្ញាតទោសំ សំត្ថសេយ្យ ភាសេយ្យ, តំ ពន្ធផរុសទោសត្តំ ចា សម្ពន្ធោតិ។ ន ចិន្តយាមិ សីលេភាទិ អចិទោនិំ, តស្ស ហាវោតិ ច, សុកុមាលស្ស អចិទោនិត្តំ យស្សាតិ ច, សោ ហាវោ និគ្គស្ស ហាវោតិ ច, តេន បហាចិតត្តំ ច ចាញ្ញ។

យថា –

៥៥។

បស្សន្តា ទូបចិភចំ, សុលន្តា យគុទំ គិទំ;

ចរន្តិ សាធុ សម្ពុទ្ធ-ការេល រពញព្ភបរមុតា៉

ដដ៉“ឃរឆ”ត្យុគាហទតិ “បស្សុត្តា”ព្ភច្ចាឌិ៉ រពញព្ភឃា កិញ្ញអាឃ បរមុតា ចិកាតច្ឆ្លតា ចរន្តិតិ សម្ពុរត្ថា៉

ដដ៉“បស្សុរត្ត”ច្ចាឌិ៉ សាធុ សជ្ជតា សម្ពុទ្ធការេល សម្ពុទ្ធស្ស ឆរយាតការេល ទ្វបចិកចំ តស្ស ទ្វបសម្បុត្តិ បស្សុត្តា ចក្កុ សត្តរបៀត្វា ឋុ្ខលេរកត្តា យឆុទ់ កិទ់ តរស្សុច កកចរតា អដ្ឌក្កសយត្តាកតំ យឆុទចចតំ ឫុឈត្តា រពញព្ភបរមុតា កិញ្ញអាឃ ចិឃុតា កិញ្ញអាកិទតិទហិតា ចរន្តិ កច្ឆ្តិ បចត្តត្តិតិ៉ រពចលំ ឋទុសសិធិលចរណ្ណហិ ចិតា ឫុត្ថច្ចារលិឃចរណ្ណហិ សម្ពុតឫុត្ថុយាលក្ញុលាចិរទាឆអញ្ញាយញ្ញាសក្កតចណ្ណចិសគប្បចត្តក្ញុលឃុត្តត្តា ឲុត្ត ពាត្ថឋទុសរគារសា តត្តិ៉ រពញព្ភឃា បទាតិ បទិចត្តិតាតិ ឃុតាតិ ឲុរពាសត្តិ ចិក្កុរហា៉ ឲុត្ត ការេលិតិ កិទិឃា៉ សា ច អត្តុរតា តគាការប្បចត្តសម្ពុរត្ថារឃច៉ រលិរកា បត ចិស្សុំ ឲុរកា បគរត្តារឃចាតិ រចាហទតិ៉ ចាក្យុរគាសបរិហាររា៉

ចាក្យុរគាសបរិហារចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

ចាក្យុត្តរគាសបរិហារចណ្ណតា

អបក្កយស្ស ឃឆា –

១០០៉

កាចតាគាតឃឹលិតិ, សម្ពា សប្បាឌិតាតិ’ហ;

តិដ្ឋាតរកាកសក្កាឌិ-សាឆតាតិ ត សំសរឃា៉

១០០៉“កាចតា”ព្ភច្ចាឌិ៉ ឲុត្ត កាចតាឌឹតិ តិដ្ឋិសិត្វា ឃឆាក្កុមំ តិដ្ឋាតាឌឹតំ តិរដ្ឋរសត អបក្កយរគារសា បទិហរដា៉

១០០៉“កាចរត”ច្ចាឌិ៉ ព្ភហ យត្យុស្សរលិរក សម្ពា សប្បាឌិតាតិ កម្ពុឋលំ សដ្ឋហិត្វា ឃឆាចិឌិ សប្បាឌិតាតិ អត្តរតា សត្តារត បចត្តាបិតាតិ កាចតាគាតឃឹលិតិ តិដ្ឋាតរកាកសក្កាឌិសាឆតាតិ ឃឆាក្កុមំ តិដ្ឋាទិតាបរកាកបទិរកាកសប្បត្តិសក្ញុប្បត្តិអាឌឹតំ រហតុការចត សាឆកាតិ រហាត្តិ, ឲុត្ត សាឆរត ត សំសរឃា រហាតឹតិ៉ ព្ភហ កាចតាគរឃា ដ្ឋិសិត្វា ដ្ឋរដ្ឋសក្កុមំ អតតិក្កុមុ តិដ្ឋាតាឌឹតយត្យុរដ្ឋសស្ស កតត្វា អបក្កយចាក្យុត្តរគាសស្ស ឋុ្ខការសា ត រហាតិ៉

១០៨៉

វុឌ្ឍិចិរបឃោ ពោធិ [ពោបិ (ក៉ ឞឹ៉)], ចិរបរោ តាឌិរោ ឃឌិ;

អត្វុឌ្ឍិរៃដ្ឋប្យ [អត្វុឌិរៃដ្ឋប្យ (?)] តេច’ត្តិ, ឌោរោ កយចិលឈ្លូត៉

១០៨៉“វុឌ្ឍិរៃដ្ឋ”ច្វាឌិ៉ វុឌ្ឍិដ្ឋា បឌយំ ឃុត្តា អត្តា ចិរបឃោ ពោធទោ ឃប្ប វុឌ្ឍរាត្វុឌ្ឍរបម្លត្វចិឌាតតលក្ខលាឃ្ប ចិរបរប្ប រោ តាឌិរោ ពោធិ ចិរបរោ អត្វុឌ្ឍិរៃដ្ឋប្យ ឃធាក្កយឃុដ្ឋរកយាតយតិក្កយេត ប្យត អត្តត្វរតិប្បឃេត បរាយដ្ឋប្យ ឃឌិ កទេឃ្យ, កយប្ប ឃទោវុឌ្ឍិរៃដ្ឋប្យ អត្វុក្កយប្ប ចិលឈ្លូត អតិក្កយ ឌោរោ តេចត្តិ៉

១០៨៉“វុឌ្ឍិរៃដ្ឋ”ច្វាឌិ៉ វុឌ្ឍិដ្ឋចិរបឃោ បឌយំ បឃុត្តត្វចិរបឃោ តាឌិរោ ពោធិ ចិរបរោ វុឌ្ឍរាត្វុឌ្ឍរាតំ “ព្វងយប្ប ប្យព្វាកធតំ, ព្វងយប្ប បច្ឆាកធត”ត្តិ ៩ចំ អព្វាយព្វាររបក្ខលក្ខលាឃម្លត្វបទិឌាតតលក្ខណោ ចិរបរោ អត្វុឌ្ឍិរៃដ្ឋប្យ អត្តត្វទំ តិប្បាឃ ប្យត ឌុទត្តប្យ ឃឌិ “កទេឃ្យា”តិ រោរោ៉ កយចិលឈ្លូត វុឌ្ឍរាត្វុឌ្ឍរាតំ កយាតិក្កយ ឌោរោ បត្តព្វាតំ ប្យតិពោល អរបហតពោរណំ តេចត្តីតិ៉ វុឌ្ឍិដ្ឋា បឌយុច្វាទិតា អត្តា ចិរបឃោ ពោធទោ អប្បតិ ច, កយប្ប ចិលឈ្លូតត្តិ ច ចាក្យ៉

ឃធា –

១០៩៉

ក្យុរលិក្យុរលំ អព្យា-កត’យិច្ឆប្យ បច្ចិយំ;

អព្យាកតំ បិកឌំ ត, បិកឌំ បឌយច្ចឃំ៉

១០៩៉“ឃទេ”ត្យុឌាហទតិ “ក្យុររល”ច្វាឌិ៉ ក្យុរលំ កាយាធទោឌិកយេកឌឹរតិចិឌំ, អក្យុរលច្វា ច្វាឌរចិឌំ, អព្យាកតំ ចិបិកក្រិយាបព្វាតយិតិ ៩ទេតប្យ តីប្យ បច្ចិយំ អព្យាកតំ, បិកំ ចិបិកំ ឌឌាតីតិ បិកឌំ៉ តេតិ តិបិតបឌំ៉ បឌយច្ចឃំ ក្យុរលិក្យុរលំ បិកំ ឌឌាតីតិ បិកឌត្តិ៉ ៩ត្តិ អបិកឌត្តិ អព្យាកតរប្បេច, បិកឌត្តិ ទេតរេច ដ្ឋិត្តត្តិ ចិរបរោ ឌដ្ឋព្វោ៉

១០៩៉“ក្យុររល”ច្វាឌិ៉ ក្យុរលំ កាយាធទោឌិ៩កឌឹរតិក្យុរលច្វា អក្យុរលំ ច្វាឌរចិឌំ អក្យុរលច្វា អព្យាកតំ

វិបាកក្រិយារូបនិព្ពានវសេន ចតុព្ពិធមព្យាកតម្បិ វុត្តេសុ ឯវមេតេសុ តីសុ បច្ឆិមំ ឧទ្ទេសក្កមេន បច្ឆិមមព្យាកតំ បាកដំ ន វិបាកទាយកំ ន ហោតិ, បឋមទ្វយំ កុសលាកុសលំ បាកដំ យថាសកំ វិបាកទាយកំ ហោតីតិ។ “យថាសម្ពុន្ធេនេសា សមាន”ន្តិ [បាឡិនិ ១.១.១០០ សុត្តមិទំ។ អនុទិស្សតេ ឋតិ អនុទេសោ, បច្ចា វុច្ចាវិតោ ឋប្ចេត្វា “សមានំ”ឋតិ សព្ពត្ថេសុ (កត្ថចិទិតី)] ចុត្តត្តា វុត្តិវេហិ សមានមនុវុដ្ឋានមេន សមសព្ទេម លព្ភមានត្តា សព្ទេមានតិក្កមោ ហោតិ។ ឯត្ថ បន កុសលាទិសការតោ តិចិនត្តបិ វិបាកនានាកាតវសេន ទុចិនកុសលាកុសលាទិចិសមវុត្តចិវសេសស្ស បវត្តិមា វត្តិច្ចាវតោ បទំ វត្តព្ពំ ចិតា កមេន តិស្សមនំ នាម តត្ថិតិ អបក្កមទោសោ ន ហោតីតិ។

១០៧។

សកុណានា’វិការណេ, ការណេ សតិ តាទិសេ;

ឧទ្ទិស្សិតតាបត្តិ, តត្ថិ ក្វតត្វសំសិតោ។

១០៧។ “សកុណាន”មិច្ចាទិ។ សោតុំ អត្តត្ថិតិបក្ខេកានិកេ តាទិសេ ការណេ ហេតុមិម្ពតិ ក្វចំ យថាបវត្តំ អត្ថំ អត្តនោ វទិតមក្ខណំ សំសិតោ វទន្តស្ស សស្ស អត្តនោ, សានំ វា កុណានំ អាវិការណេ អធិការវសេន “បុគ្គលិយតទោ លោកោ”ឋតិច្ចាទិការវតេ ឧទ្ទិស្សិតតាយ អាបត្តិ បរិបុណ្ណំ សម្ពុទ្ធា តត្ថិ។

១០៨។ “សកុណិ”ច្ចាទិ។ តាទិសេ ការណេ សតិ សោតុំ អត្តត្ថិតិបក្ខេកានិកេ តាទិសេ ហេតុមិច្ចិទ្ធយានេ ក្វតត្វសំសិតោ អត្តតិ ចិទ្ធយានការកាទិសំវេទសង្ខេបលាក្ខណសង្ខាតមត្ថិ “បុគ្គលិយតទោ លោកោ អហមេវ”ឋតិច្ចាទិតា តាទិសាវសនេ វេទត្តស្ស សកុណានំ សស្ស អត្តនោ, សានំ វា សការ កុណានំ អាវិការណេ ឋតិការណេ ឧទ្ទិស្សិតតាបត្តិ ឧទ្ទិស្សិតសង្ខាតទោសវុត្តាបត្តិ តត្ថិតិ។ សសទ្ទស្ស អត្តអត្តនិយវាចកត្តា សស្ស អត្តនោ កុណា សេ ច វេ កុណា វេទិ វា វិក្កហោ។ ក្វចារមេទ អវត្តា, តំ សំសតិ វេទតិ សីលេនាតិ វិក្កហោ។

១០៩។

ឧទ្ទិស្ស នាម ចិន្តេយ្យំ, លោកោ វិធ្យាតមានវោ;

តវត្តា’បវេសបកចា, សុខិតា កចិបុក្កចា។

១០៣៍“ខ្ជចិត្យ”យិច្ចាឌិ៍ េលិេក សត្តេលិេក ចិត្យាត៌ បសិទ្ធិ អាឥីលឌត៌ [អាឥីលឌតាត៌ (ក៍)] ឃឆាសកយត្សុប៌ ចិឌាតតេតា ខ្ជចិត្យ៌ ្កចិតការេចា តាេយតិ បសិទ្ធិយំ អាគេរា អាគេរេត ្កឃ្សារេហត តេតា បេរយាគេរលឹឃឃ្សាកាចេតា, ត ហិ អត្ុចិត៌ កិត្ចិ េកតាប្យាគេរលឹយំ សត្តឆា អតឃ្សាគតឹយត្តា, ចិេន្តាឃ្ស “េសាត្ុត”ត្តិ េសេសា៍ តត្ថ តស្មិ ខ្ជចិេត្យ ្កបេគសឃ្ស បឍយុច្ចារេលាឃ្ស ្កក្កលាបតចេសត បចត្តឃ្ស បកចា ្កប្យត្តិឌ្ជាតក្ញតា ឃុឌតា ឃុឌ្ជឌតា កចិបុក្ខចា ្កត្តយា, [កចិ្កត្តយា (?)] កចិេឃឌ្ជាតិ ចុត្តុ េហាតិ៍

១០៣៍“ខ្ជចិេត្យ”ច្ចាឌិ៍ េលិេក សត្តេលិេក ចិត្យាត៌ អាឥីលបសិទ្ធិ ខ្ជចិត្យ៌ តាយ អាគេរា កាេរេចត ចិេន្តាឃ្ស ចិន្តាហិ ឌាាតត្តុំ េហាតិ, តត្ថ ខ្ជចិត្យចិសេឃ ្កបេគសបកចា បឍយុច្ចារេលាឃ្ស ្កប្យត្តិឌ្ជាតក្ញតា ឃុឌតា សាកុឌតក្ញតា កចិបុក្ខចា ្កត្តយកចេយា កចត្តិតិ, បសិទ្ធខ្ជចិត្យបេគត ឃុត្តត្តា ឲត្ថ តាយសេទ្ធា បសិទ្ធិយំ៍ ្កបេគសឃ្ស បកចាតិ ច, បុយាេតា ច េត កាេចា េចតិ ច, កឹចិត៌ បុក្ខចាតិ ច ចាក្យ៍

១០៤៍

ចិន្តារេតាចិត្យចិកេចា-

ចិត្យហឹត៌ បរិហេរ;

តេតា’ចិត្យឃ្ស សេយ្យាេស,

េរសេបិេសា និឃា កេត៍

១០៤៍“ចិន្តាត”យិច្ចាឌិ៍ ចិន្តារេតា អចត្ុេទ្ធ ឃឆាចុត្តកចិចេរបសាគា ខ្ជចិត្យេយច ចិកេចា សយុត្តិ េឃត េសា ខ្ជចិត្យហឹត៌ តាយ ក្ញសត៌ បរិហេរ បរិចេឌ្ឍឃ្ស៍ តេតា តស្មា បរិហារេតា េហត្ុេតា ខ្ជចិត្យឃ្ស សេយ្យាេស ឃុឌ្ជ ចឌ្ឋិកាេច ចឌ្ឋេត កេត េរសឃ្ស អឃ្សាឌិតន្តាតាសន្តាតឃ្ស យាកុទិឃឃ្ស សេយ្យាេសា និឃា កេចឃ្ស៍

១០៤៍“ចិន្តារេត”ច្ចាឌិ៍ ចិន្តារេតាចិត្យចិកេចា តាឌិសកឹតយត្ុក្កេហត ចិន្តាតខ្ជចិត្យសន្តាតសយុត្តិសយត្កាាេតា កចិ ខ្ជចិត្យហឹត៌ តាយ ក្ញសត៌ បរិហេរ តិទាកេរឃ្ស, តេតា េគាសបរិហារេតា ខ្ជចិត្យឃ្ស សេយ្យាេស ្កបទ្វាហេត កេត សតិ េរសេបិេសា យាកុទិឃសន្តាតឃ្ស អឃ្សាេគតន្តាឃ្ស ឃុរលា និឃា កេចឃ្សាតិ៍ ខ្ជចិត្យេយច ចិកេចាតិ ច, ចិន្តារេតា ខ្ជចិត្យចិកេចា េឃេតតិ ច, េរសឃ្ស េបិេសា ឃុឌ្ជកាេចា [ចុទ្ធកាេចា (ក៍)] េបិេសតន្តកាេចាតិ ច ចាក្យ៍

ឃឆា –

១០៩៉

េឃា ឃារេរសតឃារសត្ក-ឃារសត្កចិឌឃុឞ្សេចា;

តិលាឃបិ ត ឃេ្តាិត្ត, េរសា េចា េគត្យ ឌឃំ ឌិេតា៉

១០៩៉“ឃេឆ”ត្យគាហេរតិ “េឃា”ត្តក្ខាឌិ៉ ចិឌេឃា បរាកិករេចា អារសេត្កា ចិឌេឃា ៩ច ក្ឞ្សេចា អត្ដុគេឃា តិប្យឌិបក្លា បចត្តិ ឃឞ្ស ៩ឌិេរសា េឃា អារសត្កំ អត្តេតា រឃឹបឃុបាគតំ ឃារេរសតំ តិលាឃបិ ត ឃេ្តាិត្ត តិលាឃ្យិ ត ឃេ្តាិត្ត, តិលាេតាបិ ហឹតំ ឃេ្តាិត្ត, េរសា ឌិេតា ឃារឌិ េចា ត្យឃ្យាគំ ឌឃំ េគត្យតិ ចិគឆាត្យ៉ ៩ត្ត ឌឃាសឹរសតា “ឌិេតា”តិ អក្ខត្តយុចិតំ, េឃា អឌិតិ បក្ខាឃារេរតិ ឌិេតា បរាកិករេចករេរសា, តឞ្ស បេររសំ ចិឌឃប្យគារេត រាឃត្តិេឃកេឃារេកា សិឃាតិ៉ “ឃារេរសតឃារសត្កំ តិលាឃបិ ត ឃេ្តាិត្តា”តិ ត្តគំ បេតត្ត អតិរសយុចិតំ ឃេតា រឃឹបឃុបាគតឃ្យិ តាឌិសំ ឃារេរសតំ តិលាេតាបិ ហឹតំ ឃេ្តាិ, េតាតឞ្ស បេររសំ ចិឌឃប្យគារេតករេរសតា ចិេរសរសេតា ឃុត្តាតិ៉

១០៩៉ ត្តហ រសេត្ត រសត្ដត្ត រសេត្លបក្កឃឹក្ខេត្តាបិ អាចទិេឃា ឌ្ចិត្យ តាឃ អាគេរត រសក្កុហិ ក្កលិព្រា បឃុឌ្ឌិតត្តឃឹេក្ខចំ ចិត្តារេត សិេឞ្ស អត្យរសាសិត្វា ត្តគាតិ ឌ្ចិត្យហឹតបទិហរលាត្តំ “េឃា ឃារេរសតឃារសេត្ក”ក្ខាឌិតា លក្លិឃយុគាហេរតិ៉ អារសត្កចិឌឃុឞ្សេចា អក្ខុររសត្តចិឌឃរសត្លាទិ៍តាឞ្សេចា, អឆ ចា អក្ខារសត្កបឌិបក្លចិរេហប្យចត្តិរសត្លាតអកិចុក្ខិឃា រសឃត្កាកេតា េឃា ឌិេតា អារសត្កំ អេតកប្យការកិំរសតកក្ខុេបត អត្តេតា រឃឹបឃាគតំ ឃារេរសតំ ឃារេពាលំ តិលាឃបិ តិលាលចំ កត្វាបិ ត ឃេ្តាិត្ត រសលក្កលំ តាកាសិ, េរសា ឌិេតា េរសា ឌិតបក្ខាឃារេរា េចា ត្យឃ្យាគំ ឌឃំ េគត្យតិ៉ ៩ត្ត េឃា បក្ខាឃារេរ ឌិតត្តា ឌិេតា តាឃ េហាតិ, េរសា បរាកិកចេត អរសហាឃកិក្ខត្តា បេររសំ ឌឃគារេត រាឃត្តិឃឃុេត្តាតិ “ឌឃំ េគត្យ”តិ កតំ ឌឃាសឹរសតឃតិក្ខចិតំ េហាតិ, ឌឃគារេត រាឃត្តិឃេឞ្សច េបិរសកត្តា៉ “ឃារេរសតឃារសត្កំ តិលាឃបិ ត ឃេ្តាិត្តា”តិ ត្តគំ ចត្តត្តាេឃច តត្តិតិ៉ ៩ចំ អក្ខទិត្តាឌិតបេឃារេកត ឌ្ចិត្យហឹតេគារេរសា តិរាកេតាតិ៉ ចិឌេឃា ៩ច ក្ឞ្សេចា, អារសេត្កា ចិឌឃុឞ្សេចា ឃេឞ្សតិ ចិក្កេហា៉

១០សិ៉

អារេក្ខកត្តកឃុាឌិ-កឃាតិក្កឃលក្ខុេត;

កក្កទឹតិចិេរាេឆា’ឃំ, កតិ ត ក្លាបិ ចិត្តតិ៉

១០៧។ “អារទ្ធ”ត្វន្តាទិ។ កត្វា ច កយុត្វា តានិ អាទីនិ យេសំ ករណាទីនំ អារទ្ធានិ ចត្តុ បដ្ឋបិតានិ កត្តុកម្យាទីនិ តេសំ កមោ តស្ស អតិក្កមោ បរិច្ឆេទកោ តស្ស លក្ខណំ ហោតិ, ចត្តុមារទ្ធកត្តុកម្យាទិកមាតិក្កមេតិ ចុត្តំ ហោតិ។ អយំ យថាវុត្តា កក្ខិតិចិន្តេនា ក្ខាបិ កត្តុទិបិ ឋានេ គតិំ ន ចិន្តេតិ បតិដ្ឋំ ន លភតេ។

១០៧។ “អារទ្ធិ”ន្តាទិ។ អារទ្ធកត្តុកម្យាទិកមាតិក្កមលក្ខណំ ចត្តុមារទ្ធកត្តុកម្យាទីនំ កមបរិច្ឆេកស្សាតិក្កមេ អយំ យថាវុត្តកក្ខិតិចិន្តេនា ក្ខាបិ កត្តុទិបិ ឋានេ គតិំ បតិដ្ឋំ ន ចិន្តេតិ ន លភតេតិ។ អារទ្ធានិ ច តានិ កត្តុកម្យាទីនិ យេសំ ករណាទីនំ តេសំ កមស្ស អតិក្កមោ តស្ស លក្ខណន្តិ ចិក្កហោ។

យថា –

១០៨។

សុជនន្តាន’យិត្វីនំ, ចិស្សោរេសា នេន’បបជ្ជតេ;

ចិសស្ស សិក្ខិនោ នោគ-នទីរាជកុលស្ស ច។

១០៩។

នេកសជ្ជេ ចិហិតេ សុទ្ធ-ពុទ្ធាទីរតនត្តយេ;

បសាទ’យាចនេ នត្ថិ, សជ្ជេន សក្កេលាបិ ច។

១០៨-១០៩។ ឯត្ថ ច “សុជន”យិច្ឆាទិកេ “នេកសជ្ជេ”ន្តុច្ឆាទិកេ ច កាថាក្ខេយ លដ្ឋិយា, សត្តមិយា ច អបរិច្ឆេកេន នាត្ថុទីតិយា ភេទ្ឋា, ចកាលេស្សកស្ស កតត្វា ន សទ្ធីតិយា ភេទ្ឋា។ ពាហុនយត្ថានត្ថាសមុច្ចយត្តំ ចាលេ្យ ឯកោ ចា ចកាលោ កាតេព្វា បដិបតំ ចា។

១០៨។ “សុជនេ”ច្ឆាទិ។ សុជនន្តានំ សជ្ជនេហិ អញ្ញេសំ ចិជ្ជនាភព្វា ពុត្តីភព្វា ចិសស្ស ខីចិតហោរលាសមត្តស្ស សិក្ខិនោ ចិសាលចេតោ ច នោគនទីរាជកុលស្ស ច ចិស្សោរេសា សំសក្កោ ន ចូបបជ្ជតេ កិច្ចិការេល ចិទ្ធត្តនតា ន យុជ្ជតេតិ។ ឯត្ថ អារទ្ធស្ស លដ្ឋត្តក្កមស្ស សត្តុត្ថ អបរិច្ឆេកេតា អត្ថុទីតិភេទ្ឋា ច, យុត្តដ្ឋានេ ឯកស្សេវ ចកាលស្ស យុត្តត្តា សទ្ធីតិភេទ្ឋា ច នត្ថិ។ ចសទ្ទស្ស អនេកត្ថសមុច្ចយត្តា

“សុងតណ្ហាតណ្ឋា”តិអាទិយិ្យចា, ត្លហ ចុត្តតិឃាយេត អចយាគេ ចា, សណ្តាត្ត ចា ឃោងតយេហតិ។

១០៩។“គេសេខ្ជ”ន្ថាទិកាឆាឃយ្យិ ខុសេច គសេឃា សត្តយឹយត្តេយេច ចិសេសេយា។ ចិហិតេ បស្វេ្ស គេសេខ្ជ ខ្ញសេឆ ច សុគ្គញគ្គាទិវេតគត្តយេ ច សខ្ជគេ សាឝុងគេ ច អបិ បុគបិ សក្រលេ ចិខ្ជយាគក្រលេ ច បសាគំ អត្តគោ ចិត្តបសាគំ តិន្ថំ សតាំ អាចរេ សប្សុរិសេយា ពគេឃ្យ សេចឃ្យាតិ។

សង្វេឃយ្យ ឃចា –

១១០។

យុតិត្គចត្តិយាលោក-

រសេលោលចិលោចគោ;

ឌគោ’ចក្កត្តបគ្គោ’ច,

ទ្វិងិស្សូតបឹលិតោ។

១១០។“យុតិគេ្គ”ន្ថាទិ។ ខុត្ត ទ្វិងិសគ្គោ សង្វេឃំ បរិហរតិ។

១១០។ សង្វេឃបរិហារលក្ខិយក្មតា “យុតិត្តិ”ន្ថាទិកាឆា អគគ្គុរបរិច្ឆេធ ចុត្តត្តាច។ ទ្វិងិសគ្គោឃេច ហិ ចិសេសេយា, ខុត្ត ទ្វិងិសគ្គេត សុលគ្គាគំ ក្លប្សខ្ជយាគង្វេឃេគ សង្វេឃក្មតំ ពាគ្គធោយសេយាហតីតិ។

១១១។

ង្វេយាឃេច ឃំ កិត្តិា, ឃទិ កិទ្យអាទិហេត្យុតា;

បឃុខ្ជតេ គ ធោសេយា’ច, សង្វេឃសេយប្បិតោ។

໑໑໐. “ນິສ຺ສເຍ”ຕ຺ຍາທິ. ກິຈ຺ຈອາທີຕິ ອາທິສເທ຺ທສ ອາກິຓ຺ຓສຍ຺ຍຕ຺ຕາທີ ສງ຺ຄຫາຕິ, ກິຈ຺ຈອາທິເຫຕຸຕາ ຍໍ ກິຍ຺ຍໍ ນິສ຺ສາເຍນ ຍທິ ປຍຸຊ຺ຊເຕຕິ ສມ຺ພຕ຺ເຕາ.

໑໑໑. “ນິສ຺ສາເຍນາ”ຕ຺ຍາທິ. ກິຈ຺ຈອາທິເຫຕຸຕາ ກິຈ຺ຈອາສ຺ສາຄສຍ຺ຍຕ຺ຕາທິການເຕາ ຍໍ ກິຍ຺ຍໍ ນິສ຺ສຍປ຺ປາຄສສິຍຕ຺ເຕ ຍໍ ກິຍ຺ຍໍ ປຄິ ນິສ຺ສາຍ ອຸຈ ເສາຕຸກໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊາສນິສ຺ສຍຕ຺ເຕນ ຍທິ ປຍຸຊ຺ເຊ ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຕ ຈຕ຺ຕາເຣຫິ ປຍຸຊ຺ເຊ ເຈ, ສນິສ຺ສຍສປ຺ປິເຕາ ສນິສ຺ສຍເຈາສສຫິເຕາ ທເທ຺ທ ກ ເຈາເສາຈ ອຕຸເຖ຺ທາຈາຕິ. ສນິສ຺ສເຍກ ສປ຺ປິເຕາຕິ ອິກ຺ເຫາ.

ຍຖາ –

໑໑໒.

ຍາເຈ ທຸຕິຍໍຕຕິຍໍ, ຄຣຸປິ ປເກາເກາເຫາ;

ປິປຸເຈ຺ຈຍ຺ຍາຍ ຕິຍຕໍ, ສຸລ຺ຍຍ຺ຍຍຕາທິຕາ.

໑໑໒. “ຍາເຈ”ຕ຺ຍາທິ. ຄຣຸປິ ອຍ຺ຍາປເກ ສເກາເກາເຫາ ອຕ຺ຕເນາ ຍຸລຕິລຍເຕາ ທຸຕິຍໍ ຕິລຍໍ ທຸຕິຍໍ ຍຸທິ ຍາເຈ ສຕິ ຕິຍຕເຍກຕ຺ຕຍຍ຺ຍຍຕາທິຕາ ສຸລໍ ປິປຸເຈ຺ຈຍ຺ຍາຍາຕິ ອຍຍຕິຖ຺ຖິຕເຕ຺ວາ. ຄຣຸປິ ສຸຣາຈຣິເຍ [ສຸຣຕ຺ຍາຈຣິເຍ (ກ.)] ສເກາເກາເຫາ ອຕ຺ຕເນາ ຂາຕຣາສິເຕາ ທຸຕິຍໍ ຕິລຍໍ ທຸຕິຍໍ ຣາສິ ຍາເຈ ສຕິ ຕິຍຕຍຍ຺ຍຍຕາທິຕາ ສຸລໍ ປິປຸເຈ຺ຈຍ຺ຍາຍາຕິ ອຍເຍຕ຺ເວ ຖ຺ຖິຕເຕ຺ວາ.

໑໑໒. “ຍາເຈ”ຕ຺ຍາທິ. ຄຣຸປິ ອາຈຣິເຍ ສເກາເກາເຫາ ອຕ຺ຕເນາ ຈາສາການເຕາ ທຸຕິຍໍ ຕິລຍໍ ທຸຕິຍໍ ຍຸທິຍາເຈ ສຕິ, ອຍຍຕິຖ຺ຖິຕເຕ຺ວາ. ຄຣຸປິ ສຸຣາຈຣິເຍ ສເກາເກາເຫາ ອຕ຺ຕເນາ ຂາຕຣາສິເຕາ ທຸຕິຍໍ ຕິລຍໍ ທຸຕິຍໍ ຣາສິ ຍາເຈ ກເຕ ສຕິ ອສຸກຸລຕ຺ຕາ ຕິຍຕເຍກເຕ຺ຕກ ອຍ຺ຍຍຕາທິຕາ ຄກ຺ຄຫລາທິຕາ ສຸລໍ ຍາກສິກສຸລໍ, ເຕາ ເຈ ສຸລການໍ ກຕ຺ວປຣິສຍຕ຺ຕິ ປິປຸເຈ຺ຈຍ຺ຍາຍາຕິ. ຄຍປກ຺ລຍ຺ຍາປິ ອປເຣຕ຺ວ ອເຕ຺ວາ ສາຄາເຣາຓາ ເຫາຕິ. ອຕ຺ວ ອຍ຺ຍຍຕສຕ຺ສຕ຺ຖິຄາເຕກ ປຍຸຕ຺ຕຄຸຣຸສຕ຺ສ຺ສ ອາຈຣິຍຕ຺ວຈາຈເກຕ຺ຕປິ ຖ຺ຖິຕຕ຺ວເກາປກຕ຺ວ ປຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຕຸເຖ຺ທາຕິ.

໑໑໓.

ສຸກກາ ກກິຕີ ສາ'ຍໍ, ອຸຕສ຺ສີ'ເຕ຺ຈຍາທິກໍ;

ຕ “ກາຍຸ”ຍິຕິ ຕິຖ຺ເຖິໍ, ກຊີຫິ ສເກເລຫິປິ.

១១៦។“សុភកា”ត្ថ្យាទិ។ ត្តេច្ចចយាទិកំ ភកិតិត្តេច្ចចយាទិកំ។

១១៦។“សុភគេ”ត្ថាទិ។ ឧតស្ស បុរិមស្ស មា អយំ ភកិតឹ សុភកា សុត្តរាតិ ត្តេច្ចចយាទិកំ មគេលហិ គឌីហិ អបិ ត កាយុយិតិ កាយុទោមេត ត ទុដ្ឋយិតិ តិដ្ឋិដ្ឋន្តិ។ សុភំ សុត្តរកាចំ កតាតិ “សុភកា”តិ អក្កេហត្វា ពាហុញ្ញឹហិមយាមេ គេព លត្ថាយាតត្វស្ស អមត្ថការេចបិ គឌីតំ ទិត្តេពជំ ត ឌេតតឹតិ អធិប្បាយោ។ ត្តតិ ឲចំ អយំ បការោ អាទិ អស្ស ព្រាឌិមស្ស ចាញ្ញស្សាតិ ចាញ្ញំ។

១១៧។

ទុដ្ឋាលង្ការទិកេយ, សោកតាលង្គតិក្កេយា;

អលង្ការបរិច្ឆេទេ, អាចិកាចំ កយិស្សតិ។

១១៧។“ទុដ្ឋ”ត្ថាទិ។ ទុដ្ឋាលង្ការស្ស ទោសទុ្វិមស្ស អលង្ការស្ស ទិកេយ អបកេយ មតិ។

១១៧។“ទុដ្ឋិ”ត្ថាទិ។ ទុដ្ឋាលង្ការទិកេយ ទោសទុដ្ឋស្ស អលង្ការស្ស អបកេយ មតិ សោកតាលង្គតិក្កេយា បមត្វាតយលង្ការាតំ បចត្តិអាការោ អលង្ការបរិច្ឆេទេ អលង្ការបកាសកត្តា តត្ថាយកោ បរិច្ឆេទេ អាចិកាចំ បការមត្តំ កយិស្សតិ បិបុលិស្សតីតិ។ បរិច្ឆិជ្ជតីតិ បរិច្ឆេទោ។ អលង្ការបកាសកត្តា តទេត្វត អលង្ការោ ច សោ បរិច្ឆេទោ ចេតិ ទិក្កហោ។

១១៨។

ទោសេ បរិហរិត្វេម ចរោ’បទោសោ,

មត្វត្ថរាតុមរលោភ គតោ យមេយចំ;

ទិញ្ញាយិ’យំ ក្បុចរាត’ធិកប្បមាគា,

ទោសេ បទំ បរិហរេយ្យ យមេសាភិលាសី។

ឥតិ សង្ឃរក្ខិតមហាសាមិបាទវិរចិតេ

សុពោធាលង្ការេ

ទោសបរិហារាវពោធោ នាម

ទុតិយោ បរិច្ឆេទោ.

១០៣. "ទោសេ"ត្យាទិ. ទោសេ យថាវុត្តេ បទទោសាទិកេ បរិហរិត្វា បរិច្ចជិត្វា ឧភោ ធីរោ ស្វត្ថយោ ស្វបទេសោ សត្ថន្តរាតិ ពាហុតិ អត្ថសរោណេន អត្ថកេយន [អត្ថបកេយន (ក.)] យថា ឧច្ចំ ពទោ តិប្បាទិតោ, ឯវំ ស្វបទេសំ គុណចរាតិ អធិកប្បសាធា យថោ បសាទេន អប្បកេន, ហថាបិទេន ហាទិសស្ស យថោ អត្តស្ស អបរិញ្ញាតោ, ចិញ្ញាយ ឋាតិត្វា អាទរេតោ ពន្ទេយ្យ ទោសេ យថាវុត្តេ ទោសេ យរោ បរិសុទ្ធពន្ធំ កិរិយាលង្ការេតោ ឧបន្តេត កិត្តិទេហប្បត្តា, តំសង្ខាថា កិត្តិ ច, តំ អភិលសតិ នីទេលេតិ យរោកិលីនី បទំ អច្ចន្តយេច បរិហរេយ្យ ទូរតោ ពន្ទេយ្យ.

ឥតិ សុពោធាលង្ការេ យហាសាមិគាមិកាយំ ឋីកាយំ

ទោសបរិហារាវពោធបរិច្ឆេទោ ទុតិយោ.

១០៣. "ទោសេ"ត្យាទិ. ទោសេ យថាវុត្តបទទោសាទិកេ បរិហរិត្វាយបនេត្វា ធីរោ ស្វត្ថយោ ឧភោ ស្វបទេសោ សត្ថន្តរាត្វសរោណេន ពាហុតិ ពាលិហិរសត្វាតិ អត្ថប្បតិយា យថា ឧច្ចំ អនត្តរុទ្ធិដ្ឋកេយន ពទោ ចិរចិតោ, ឯវំ ស្វបទេសំ គុណចរាតិ អធិកប្បសាធា អធិកប្បសាទេន ចិញ្ញាយ សភាចេតោ ឋាត្វា យរោកិលីនី យសបដិលិកការណត្តា ការេណ ការិយោបចារេន ទោសាបកេយន បរិសុទ្ធពន្ធំ ថា ហាទិសពន្ធនេហប្បត្តិយ្យកិត្តិំ ថា ព្ពន្ធេត្វា បញ្ញាថា ទោសេ យថាវុត្តទោសេ បទំ អតិសយេន បរិហរេយ្យ ទូរតោ ពន្ទេយ្យាតិ. ឯត្ថ បុព្ពេន ទោសបរិហារបរិច្ឆេទស្ស បយោជនំ ទស្សិតោ, អបរេន និស្សន្ទានុសាសនំ ទស្សិតំ ហោតីតិ. តថា បុព្ពេន កិរិយាបុព្ពកបញ្ញាកិច្ចំ ទស្សិតំ, អបរេន បញ្ញាបុព្ពកកិរិយាកិច្ចំ ទស្សិតំ. តថា បុព្ពេន អត្តហិតបដិបត្តិ, អបរេន បរហិតបដិបត្តិ ទស្សិតាតិ. ឯចយនេកាការឌីបិកាយ ព្ពយាយ កាថាយ បរិច្ឆេទំ និកមេតិ. អញ្ញោ សព្វោ សត្ថន្តរោ, អត្ថរសន្ទោ ហិ អញ្ញាសន្ទបរិយាយោ. យថា "កាយគ្គន្ធំ ន កច្ឆេយ្យា"តិ. យសំ អភិលសតិ នីទេលាតិ ចាស្យ.

ឥតិ សុពោធាលង្ការនិស្សយេ

ទុតិយោ បរិច្ឆេទោ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᭗᭞ ᬕᬸᬡᬵᬘᬭᬶᬢᬯᬶᬧᬭᬶᬘ᭄ᬙᬾᬤ

ᬅᬃᬣᬲᬦ᭄ᬥᬶᬘᬡ᭄ᬟᬓᬵ

᭑᭑᭙᭞

ᬲᬫ᭄ᬧᬢ᭄ᬢᬶ ᬕᬸᬡᬵ ᬬᬰᬵ,

ᬤᬵᬦᬵᬤᬾ'ᬘ'ᬬᬢ᭄ᬦᬢᬶ;

ᬦᬾᬱ᭄ᬬᬾᬱ᭄ᬬᬂ ᬢᬾ ᬢᬢᬾᬯᬵ ᬦᬵᬰᬶ,

ᬲᬾᬯ ᬲᬫ᭄ᬧᬲᬬᬢ᭄ᬢᬶ ᬢᬾᬬ᭞

᭑᭑᭙᭞ ᬓᬢᬶ ᬤᬵᬦᬧᬸᬡ᭄ᬬᬵᬭᬵᬧᬾᬦᬶ ᬦᬾᬱ᭄ᬬᬢᬵ ᬳᬦᬵᬰᬶ ᬤᬵᬦᬧᬸᬡ᭄ᬬᬵᬭᬵ ᬲᬩ᭄ᬯᬕᬶᬢᬕᬸᬡᬵ ᬓ᭄ᬯᬧᬦᬾᬱ᭄ᬬᬶᬢ᭄ᬬᬰᬶᬓᬵᬭᬶ ᬘᬶᬭᬘᬬᬾᬢ᭄ᬢᬵ ᬆᬳ "ᬲᬫ᭄ᬧᬢ᭄ᬢᬶ"ᬳᬦ᭄ᬢᬵᬦᬶ᭞ ᬤᬵᬦᬵᬦᬶ ᬬᬰᬵᬘ᭄ᬬᬢ᭄ᬢᬵᬦᬶ ᬧᬦᬾᬤᬵᬦᬵᬦᬶᬦᬶ ᬓᬢᬶ ᬬᬰᬵᬘ᭄ᬬᬢ᭄ᬢᬓᬾᬬᬓ ᬅᬢᬶᬓ᭄ᬦᬾᬬ ᬲᬢᬶ ᬕᬸᬡᬵ ᬰᬬᬵ ᬲᬦ᭄ᬥᬵᬮᬗ᭄ᬓᬵᬭᬲᬓᬵᬘᬵ ᬧᬲᬵᬓᬵᬦᬾᬬᬵ ᬬᬰᬵ ᬓᬵᬭᬡᬵ ᬲᬫ᭄ᬧᬢ᭄ᬢᬶ ᬲᬶᬤ᭄ᬥᬶ, ᬢᬦ᭄ᬢ "ᬧᬲᬵᬦᬵ ᬓᬶᬮᬶᬗ᭄ᬕᬵᬦᬶᬦᬶ ᬘᬚ᭄ᬚᬓᬵ ᬲᬫ᭄ᬧᬢᬷ"ᬢ᭄ᬬᬵᬦᬶᬓᬵ ᬬᬰᬵᬬᬵᬓᬶ ᬘᬶᬦ᭄ᬢᬵᬬᬾᬂ, ᬢᬾᬢᬵ ᬢᬰᬵ ᬓᬵᬭᬡᬵ ᬬᬾ ᬕᬸᬡᬵ ᬲᬾᬯ ᬲᬫ᭄ᬧᬲᬬᬢ᭄ᬢᬶ ᬅᬮᬗ᭄ᬓᬵᬭᬢ᭄ᬢᬶ, ᬢᬾ ᬲᬦ᭄ᬥᬵᬮᬗ᭄ᬓᬵᬭᬲᬗ᭄ᬓᬵᬢᬾ ᬕᬸᬡᬾ ᬳᬦᬵᬰᬶ ᬦᬾᬱ᭄ᬬᬾᬱ᭄ᬬᬂ ᬲᬧᬦᬶᬲᬶᬱ᭄ᬬᬵᬬᬶ᭞

᭑᭑᭙᭞ ᬓᬢᬶ ᬤᬵᬦᬧᬸᬡ᭄ᬬᬧᬘᬾᬲᬵᬧᬶᬬᬂ ᬦᬾᬱ᭄ᬬᬢᬵ ᬳᬦᬵᬰᬶ ᬬᬰᬵᬘ᭄ᬬᬢ᭄ᬢᬤᬵᬦᬵᬦᬶ ᬧᬸᬡ᭄ᬬᬵᬭᬓ "ᬳᬢ᭄ᬢᬶᬲᬶᬢᬕᬸᬡᬵ ᬓᬾᬢ"ᬢᬶ ᬦᬾᬱ᭄ᬬᬢᬶ ᬧᬸᬡ᭄ᬬᬧᬭᬶᬘ᭄ᬙᬾᬤᬵᬦᬶ ᬲᬫ᭄ᬧᬢ᭄ᬢᬶ ᬮᬾᬓᬾᬢ᭄ᬢᬵ "ᬲᬫ᭄ᬧᬢ᭄ᬢᬶ"ᬳᬦᬶᬓᬵᬘᬬᬵᬳ᭞ ᬤᬵᬦᬵᬦᬶ ᬓᬶᬗ᭄ᬓᬾᬧᬦᬾᬤᬵᬦᬵᬦᬶᬦᬶ ᬓᬢᬶ ᬅᬃᬣᬧᬭᬶᬘ᭄ᬙᬾᬤ ᬓᬶᬗ᭄ᬓᬾᬓ᭄ᬦᬾᬬᬓ ᬅᬢᬶᬓ᭄ᬦᬾᬬ ᬲᬢᬶ ᬕᬸᬡᬵ ᬧᬲᬵᬓᬵᬦᬶᬲᬦ᭄ᬥᬵᬮᬗ᭄ᬓᬵᬭᬲᬗ᭄ᬓᬵᬢᬵ ᬧᬲᬵᬓᬵᬦᬾᬬᬵ ᬲᬦ᭄ᬥᬰᬬᬵ ᬬᬰᬵ ᬲᬫ᭄ᬧᬢ᭄ᬢᬶ, ᬢᬾᬢᬵ ᬬᬾ ᬲᬦ᭄ᬥᬰᬬᬵ ᬲᬾᬯ ᬲᬫ᭄ᬧᬲᬬᬢ᭄ᬢᬶ ᬲᬶᬤ᭄ᬥᬶ, ᬢᬾ ᬲᬦ᭄ᬥᬰᬬᬾ ᬦᬾᬱ᭄ᬬᬾᬱ᭄ᬬᬂ ᬧᬓᬵᬲᬶᬱ᭄ᬬᬵᬬᬶᬢᬶ᭞ ᬓᬢ᭄ᬢ ᬓᬶᬮᬶᬗ᭄ᬕᬤᬵᬦᬢ᭄ᬬᬵᬓᬶᬡ᭄ᬟᬤᬵᬦᬧᬸᬡ᭄ᬬᬵᬭᬾᬳᬶ ᬧᬲᬵᬮᬗ᭄ᬓᬵᬭᬵ ᬲᬶᬤ᭄ᬥᬶ, ᬲᬾᬦᬵᬧᬶ ᬬᬰᬵᬯᬶᬓᬾᬢᬵ ᬤᬵᬢᬢ᭄ᬢᬵ᭞

ᬲᬦ᭄ᬥᬵᬮᬗ᭄ᬓᬵᬭᬵᬭᬾᬲᬦ᭄ᬘᬡ᭄ᬟᬓᬵ

᭑᭑᭒᭞

បឞារទោ’ទេខា យឆុរតា,

ឞយតា ឞុឲុយាលតា;

ឞិរលរឞា’ទារតា ពក្តិ,

អត្តុញ្ញត្តិឞយាឆរឃា៏

១១៤៍ ឬទាតិ ខោ ចិគឌតិ “បឞារទា”ឬទ្ធាទិតា បឞត្តិ បឞារទា បកាឞត្តុតា, ឞូខេខា ឞយាឞចុត្តិខាហុល្លិ អត្តុបរិទិលញ្ញ្ហា, យឆុរតា ឞខ្ភាត៌ ខឞចត្តតា, ឞយតា បខ្លារបក្លាឃ ចត្តុត្ត៌ បរិខាតរយកខាតិឃឞព្ពត្ត៍តា, កខ្លារបក្លាឃ ឲ្យ បទាត៌, ឞុឲុយាលតា អផចុឞក្លូខាហុល្លិ, ឞិរលឞត៌ ឞិរលរឞា ពាត្តុការចំ, ខ្ទារតា ខ្ទក្តិឞតា ខេតឆិ អខេត្តុត ឞតាឆតា ចិឞិខ្ទុចិខេឞឞតឃុត្តុតា ច, ពក្តិ ឞព្វរលិកយខេតាហខតា, អត្តុញ្ញត្តិ ឞិខេត្តុត ខាររឃត ចា អកិខេឆឃ្យុឞ្ឞ កហលំ, ឞយាឆិ ខេលិកប្បតីញ្ញកុឞារិអឞុព្ញត្តុតា, ខេតឞុ ឞូខ៌ខាទារតា ឞខ្លួត្តុក្រុលា, ឞយាឆិ អត្តុក្រុខេលា, អត្តាកុកាយិត្តា ឲត្តុ ឞខ្ភាត៌, អខេត្តុត ឲ្យ ឞខ្ភក្រុលាច៏

១១៤៍ ឬទាតិ “បឞារទារខេខា”ឬទ្ធាទិតា ខោ ឞខ្ភាលក្លារខេ កខេយត ចិគឌិត្តុំ ខ្ទក្តិឞតិ៏ បឞារទា បឞត្តុផញ្ញុកាចលិ អត្តិតិ អាចុតិតខេត្តកឞ្ពលឞុត្តុយិច ឞខ្ភាត៌ អត្តុឞ្ឞ បឞាឆតឞខ្លារតា បឞាទាលក្លារខេរា ច, ឞូខេខា ឞយាឞចុត្តិខាហុល្យអត្តុបរិទិលញ្ញឞខ្លួខតា ឞខ្លួត្តាត៌ ក្រុខេលា ច, យឆុរតា ឞខ្ភាត៌ ខឞចត្តកាចឞខ្លាតកក្លុយឆុរតា ច, ឞយតា បខេខ្លូ បរិទឞ្ឞ ឞុតិខេតា ឞខិឞតា ច, កខេខ្លូ បទាត៌ តខេឆច ឞខិឞតាតិ ឲចំ បរិទាត៌ បទាតញ្ញ្ហា ឲ្យល្យក្រុលាតា ច, ឞុឲុយាលតា ចក្លុាត៌ អតិផចុឞអតិឞិចិលកាចំ ចិតា ឞយប្បយាលឃុឞក្រុខេលា ច, ឞិរលរឞា ខាតកខេលាខិឞព្ពុតឞកាកចក្លុឞុតីហិ អឆ្និខ្ទក្រុក្រុខេលា ច, ខ្ទារតា ខ្ទក្លខេខ្ទុត ខេតឆិ អខេត្តុត ពាត្តុឞ្ឞ ឞខ្លួតការខេចា ច, ចិឞិខ្ទុចិខេឞឞតបខេឆត ឃុត្តុតា ច, ពក្តិ ឞខេព្វឞំ បិឃក្រុលាតា ច, អត្តុញ្ញត្តិ ឬឆ្និតត្តុឞ្ឞ ឞិខេត្តុត ចា ត្យារឃត ចា ឞុបិពខេខការខេចា ច, ឞយាឆរឃា ខេលិកប្បតីតិអតតិក្លុត្តុអឆ្លាឆយុខេរាបខេតត អឞុព្ញត្តុតា ចាតិ ឬខេយ ឞខ្លួត្តុក្រុលា ទឞ ខេហាត្តិ៏ “ឞយាឆរឃា”តិ តខេឞ្យច ពាហុត្តុំ ខីខេបតិ, ឬខេយឞុ ទឞឞុ ឞូខេខាទារតាតិ ខេទ្វ ឞខ្លួត្តុក្រុលា, ឞយាឆិ អត្តុក្រុខេលា បរិឃារឃត តទត្តុខេខាតកឞខ្ភក្រុខេលាបិ, ខេឞឞា ឞត្តុ ឞខ្ភក្រុលា ឲច, ឲខេតា ឞខេព្វបិ អលក្លខេរាត្តិ ពាត្តុយខេតតាតិ ចារខេក្យត អលក្លារា តាយ៏

ឞខ្ភាលក្លារបខេឃាខតចក្លុតា

១១៥៍

ក្សេលេហ’តេហិ សយ្យេត្ថា, ពេន្ធា កថិយេតោហេរា;

សយ្យាគឃតិ កត្វាត៌, កិត្តិយច្ចត្តតិមុល៍

១១ប័៉“ក្សេលាហិ”ត្វាទិ៍ ឲុតេហិឃេច ចុន្តេហិ គសហិ ក្សេលាហិ ឆេម្ពហិ សង្កាលង្ការសង្ការេចហិ សយ្យេត្ថា ឃុត្តោ សមិន្ធេ ចា កថិត៌ យេតោ ហរតិ សចេស ចេត្តតីតិ កថិយេតោហេរា កថិហគឃហិលិគការី ពេន្ធា កត្វាត៌ ពត្តត្ថាត៌ កថិត៌ អច្ចត្តតិមុល៍ អតិសឃបរិសុទ្ធំ អក្សេលេលសេតាប’តាលិយ្យត្ថា កិត្តិ ក្សេលេឈាស៍ សយ្យាគឃតិ តិបត្យាគេតិ៍

១១ប័៉“ក្សេល”ត្វាទិ៍ ឲុតេហិ ក្សេលាហិ ព្លេមហិ សង្កាលង្ការសង្កាតគសចិឆសង្គឆេម្ពហិ សយ្យេត្ថា សយត្ថាកេតា សមិន្ធេ ចា ពេន្ធា បង្គាទិពេន្ធា កថិយេតោហេរា អត្តេតោ តិរចង្គត្តា កថិត៌ ទិត្តិ បឹលោត្តោ កត្វាត៌ រចឃត្ថាត៌ អច្ចត្តតិមុល៍ អប្យាកគោរេសតាបិ អសម្ពិស្សត្តា អតិបរិសុទ្ធិ កិត្តិ ពត្តតចិឃយក្ខតឃសោរាសិ សយ្យាគឃតិ តិបត្យាគេតីតិ៍ ព្លមិតា កាករេលាត ពន្ធស្ស ឃតាចុត្តគសចិឆក្សេលបរិក្ខេហា ទិសាស្សាហំ កាតេន្តាតិ អឆិបត្យាឃោ៍ យេតោ ហរតីតិ យេតោហេរា, កថិត៌ យេតោហេរា កថិយេតោហេរាតិ ទិក្ខេហា៍

សង្កាលង្ការតិន្ធេសចណ្ណតា

១១៤៍

អក្ខរាហិតសព្ពន្ធ-ស្សុកា ឃា បគាចលិ;

ស្សុបសិន្ធាកិតេឆយ្យា’ឃំ, បសាគំ ឌតេឃ ឃចា៍

១១៤៍ ព្លគាតិ ឃចោរេង្គសាតេមស៍ តិន្ធេស៍ សោគាហរណ៍ កេរោត្តោ អាហ “អក្ខរ”ព្លត្វាទិ៍ អក្ខរេ អាសរេត្ត អក្ខរេត ចា អក្ខរាហិតក្រិយាកត្តកម្មាទិបគចេសេត អាហិតោ ឆបិតោ កេតោ សព្ពេន្ធា អត្ថេឃា, តេត ស្សុកា យេតោហរា ស្សុបសិន្ធា ស្សុប្យាកាសោ ស្សុកេម្ពា អកិតេឆយ្យា អតេត្វា ឃស្សា សាតិ តចា, ត ញ កាចេត្វា តស្ស សកាចកម្ពិរត្តា៍ ចុត្តទិប្បា–

“កថិត’ឆិប្យាឃ’យសង្គកោចរ៊,

បគេ ចុរត្តិ មុក្ខាមិប្សកាចល៍;

ចិរត្តិ កាចាចកយា ពតស្សុយា,

បកាសឃត្វ្យា’ពតិយោ ឝ្យ តាឌ៏សា”តិ៍

តាឌ៏សា ឃា បគាចលិ បគបត្តិ អឃំ បសាឝ៌ ពត្វាយពំ ក្យលំ ឌតយេ ក្ចប្យាគឃតិ៍ ឃឆាតិ តឃុគាហទតិ៍

១១៨៍ ព្វតាតិ ក្វនេក្ខសក្កយេត ៦ុពោសំ សក្ខាលក្ខារាឌឹតំ គិនេក្ខសំ សោគាហទលំ គស្សេត្តា អាហ “អគ្ទរាហិតេ”ក្វាឌិ៍ អគ្ទេទ អាសត្វបគេស តក្យបចាទេត អាសទេត្វ ចា អាហិតោ ក្រឹឃាឃ, លក្ខក្រឹឃាយោកពត្តុកយ្មាឌ៏បគាតំ ចរេសត ច ពតោ, តោ ទច ចិត្យាសចរសត ឆបិតោ ចា សប្ពេត្ត ព្វច្ចិតព្វបតឹតិក្កយេត អញ្ញាយញ្ញារបក្ខលក្ខលក្រឹឃាកាទពយោកោ ពេត ស្យកកា យតោហទា, ស្យបសិន្ទេ បសិន្ទត្វចិរយេ សក្ខបយោកតោ អតិបិកេជ៊ អកិឆេឃ្យា សក្ខេត្វា ឃស្សា សា អឃំ បគាចលិ បគបត្តិ បសាឝ៌ បសាគតាយពំ ក្យលំ ឌតយេ ក្ចប្យាគឃតិ៍ ឃឆាតិ លក្ខិឃំ គស្សតិ៍ អគ្ទេទ អាហិតោតិ ចា, ក្ចបចទិតត្តា អគ្ទទោ ច សោ អាហិតោ ចាតិ ចា, សោ ច សោ សប្ពេត្ត ទចតិ ច, ពេត ស្យកកាតិ ច, ស្យ អតិសយេត បសិន្ទេតិ ច, សោ អកិឆេឃ្យា អស្សតិ ច ចាក្យ៍ ៦ត្ត ស្យបសិន្ទេ តាយ សក្ខេត្វា, អឆិប្យាឃត្វា បត បពតិកប្ពឹទោ៍ ចុត្តពីក្យា–

“ពចឹត’ឆិប្យាឃ’យសក្ខពោចទំ,

បគេ ច្យទត្តិ យុក្យពយិក្យពចលំ;

ចិរត្តិ កាចាចកយា ពតស្សុយា,

បកាសឃត្វ្យា’ពតិយោ ឝ្យ តាឌ៏សា”តិ៍

តស្សេត្វា – អសក្ខពោចទំ សក្ខស្ស អចិរឃំ ហុត្វា យុក្យពយិក្យបគេ ពេចលំ ចិឞំ ច្យទត្តិ ចាបេត្តិ ពចឹតឆិប្យាឃំ ពចឹតយញ្ញាសឃំ ពតស្សុយា សក្ខត្វចិរយេ ពតបទិចយា បណ្ឌិតា កាចាចកយា បគត្វាចតៅឆេត ចិរត្តិ បចិរត្តិ, តាឌ៏សា អាពតិយោ ឝ្យ សក្ខសក្ខត្វាតំ អាកាទា បកាសឃត្តិ អឆិប្យាឃត្វ ឌោតេត្តិតិ៍

១១០៍

អលក្កទោត្តា ចគតំ, យុតិតោ’ឆទទំសិយោ;

សោកនត្ត់ន្ទុហាទំសី'ច, បព្យតត្វា'ប្បុនោគនេ។

១១០។ “អលង្ក្ករោត្វា”ត្យាទិ។ យុតិតោ បខ្ញាបញ្ញ្ចស្ស ចេតំ បកាចយធ្ងបកាតិយុល អលង្ក្ករោត្វា បដ្ឋត្វា សោកឃយាគា អធរាតំ ទំសិសោយា ឃុបក្កពិដ្ឋបចលិបយញ្ញ្ចឃុកញ្ញអចិតិស្សុងពហុតរកត្តិដ្ឋិតាកា យុតិតោតិ ចិញ្ញ្ញាឃតិ ឃុតត្វា។ អប្បុនោគនេ តា កាលេលិបតតបុប្បុកាឃរយហឹយេ បធុយក្កត្តនេ បព្យតត្វា បចត្តយាគា អន្ទុហាទំសិច ពាលឃ្ទុរិឃទំសិសោយា ចិឃ សោកនត្ត ចិរាដត្តិ។

១១០។ “អលង្ក្ករោត្វា”ត្យាទិ។ យុតិតោ ចេតំ បកាតិឃុត្តរយុល អលង្ក្ករោត្វា បដ្ឋត្វា អធរទំសិសោយា តស្សេច យុតិតោ ញ្ញ្ចង្គយតោ តិក្កត្តកត្តិឃប្បុហា អប្បុនោគនេ ចិកឃតាត្សុបកាលិកិយុលេ បធុយកក្កេ ក្លបដ្ឋចិកសិតេតិ ចុត្តិ ហោតិ។ បព្យតត្វា បចត្តយាគា អន្ទុហាទំសិ ពួច ពាលឃ្ទុរិឃទំសិច សោកនត្ត ជិដ្ឋត្តិតិ។ ៩ត្ត អធ្ងឃប្បុត្តិ បសិង្គ្គត្តប្ប តិស្សាឃ បឃាគក្យុណោ បិកនេពី។ អធរទំសិតំ យុតិឃប្បុនេគ្គ ឃុតាត្យុបិតឃប្បុនេគ្គឃុ ឃុតឃប្បុគ្គស្ស ពាលចត្តា [ឃុតាត្យុបិនេតឃុ ឃុតឃប្បុនេគ្គ ពាលចា (បរិកានេឃត្ថុនេឃនេ ១១១)], កាកក្កិនេកាញ្ញអកតនេឃត ចា លក្កុតីតិ។ អធនេ ទំសីតិ ច, អប្បុដស្ស ក្លកទត្តិ ច ចាញ៉ូ។

១១១។

ញ្ញុនេខា ឃយាឃពាហុលុ-

នេយនេសា កជ្ជស្ស ជីវិតំ;

បនេជ្ជប្ប'គាកុនេលិ នេសា'ហំ,

កនេត្តា កាយីឃនេត ឃធា។

១១១។ “ញ្ញុនេខា”ត្យាទិ។ ឃយាឃស្ស ៩កត្តុត្តិឃា ពាហុល្យំ កិនេឃ្យាការនេចា ពួញ្ញតុចជិត្វា បុត ញ្ញុនេខា ចិឌឹឃនេត, ៩នេសា ញ្ញុនេខា ឃយាឃពាហុល្លលក្ខុណោ កជ្ជស្ស ចុត្តិទ្ធុបស្ស ជីវិតំ ហងឃំ ឃាទំ តប្បធាតត្វា កជ្ជស្ស, គ បជ្ជស្ស, នេសាឃំ ញ្ញុនេខា អគាកុនេលិ អកហនេគា អនេតានេឃច កនេត្តា ហងឃក្កនេយា, បនេជ្ជបិ គ នេកចលំ កនេជ្ជ កាយីឃនេត បឃ្យុជ្ជនេត។ ឃនេឆត្យុគាហរតិ។

១១១។ ពួគាតិ ញ្ញុដក្យុហំ ងនេស្សតិ “ញ្ញុនេខា”ត្វាជិតា។ ញ្ញុនេខា គាយ ឃយាឃពាហុល្យំ កិត្ថនេត្តុឃុ បចត្តឃគ្កាតំ ៩កត្តបចត្តិលក្ខុណស្ស ឃយាឃស្ស ពាហុលតា, ៩នេសា ញ្ញុនេខា កជ្ជស្ស កជ្ជពាគ្គស្ស ជីវិតំ ហងឃំ, ជីវិតឃីនេឃគ ហងឃឃក្កុតំ ចិត្តំ ចុត្តត្តិ នេចជិតព្វំ។ នេសា អឃំ ញ្ញុនេខា

អភាក្យុសលំ និញ្យាក្យុសលំ ពរេត្តា តទោតាយេច ចិញ្ញាត់ បិឃក្ខុតោ បរឌ្ឍបិ បឌ្ឍាតេន្ទបិ កាយឹឃតោ ពឌឹហិ បឃុឌ្ឍតោតិ៑ ខាហុលស្ស ភារចោ

ខាំហុល្យំ, សយាសស្ស ខាំហុល្យត្តិ ចិក្កុតោ៑ ពឌ្ឍខាត្ន្ទាឌិការស្សាភាចា បឌ្ឍចិសឃស្ស ឱ្ឌរៀលាស្ស លក្លិឃំ ឌស្សេតិ “ឃទេឆ”ត្ថាឌិតា៑

១១១៑

ឃុតិត្ថុឃត្ថុសញ្ញាត-ហាសឆត្ថុតលិយ្យិតា;

បល្លចា ឆចលំ តស្សេ-ចេពោភា’ឆរបល្លចោ៑

១១១៑ “ឃុតិត្ថុ”ខ្ពុត្ថាឌិ៑ ឃុតិត្ថុស្ស ឃត្ថុំ ថ្មសក់ សញ្ញាតោ បចត្តា ឋំសកាចត្តា ភកចតោ ហាសស្ស [ឃសស្ស (ពា៑)]ហាតោសា ហសិឋំ តោាច

ឆត្ថុតយិច ឆត្ថុត់ ឆចលត្តុទ្ធបត្តា, តោត លិយ្យិតា ប្តុបឌេហិតា បល្លចា សត្តាតិ កិលសយាតិ “ខ្ពុឌេយេឆ”តិ តិឃយាភាចតោ, ឆចលំ

បពតិចណ្ណបទិត្ថាតោពត ឃុក្កា អតោហ់ុ ពាហាបិតត្តា សរៀលាស្ស តាឌិសចិសិឌ្ឍស្ស បឌិលិកតោ, ៤ចំ សតេត្តបិ តស្ស ឃុតិត្ថុស្សេច ៤តោពា

អញ្ញាស្ស តាឌិសស្សាភាចា អឆរបល្លចោ ភ ឆចលំ ឆចលំ ភាតោហាសិ៑ អត្ថាសត្តុឌេឃិយោបិ ខាហុឃត្តត្តា’ឃ’ឃស្សាត្ថុភារចាតិ៑

“តោបយាចខាត្ន្ទហឌេឃ សឌេឃ ឌិតស្ទិ៍,

តស្ទិ៍ ត្ថុ ពិ៍ ក្យុឃតោឃា ភចឆ’ប្បសត្ថា;

ពិ៍ តោត តោចា ភ ចិហិឋំ ហិត’ឃុក្កក្ថុក្ក-

សំសាតោសាពតោសឃុត្តុតោលាចសាត់”៑

ខ្ពុត្ថុបតោឃុឌាហតោលំ៑ ៤ចតោយតាឌិតោសា អភាក្យុសលំ ពរេត្តា ឱ្ឌតោឌា ឌាតិតតេត្តាតិ៑ ភត្ថុ ច ឃ-តសឌ្ឍាត់ និតេត្ថា សឃ្ឃតេន្ទា, តស្ទា ពាធំ

“តស្សេចេពោ ភាឆរបល្លចោ”តិ ៤ត្ត ឃសឌ្ឍាភារចាតិ? សត្ថំ, ពិត្ថុ បក្កត្តចិសតោឃា, តឆា បសិន្ទចិសតោឃា, អត្ថុក្កុតចិសតោឃា ច តសតេឌ្ឍា

ឃសត្ថុំ ភាតោបក្លួតោ៑ ឃឆា –

“សចាសតោត ពិតោលតោស តោសា, ៤តោពា សតេត្តា និឈាតិឃ;

អហុ សុសុន្ធសត្ថាតោភា, បួឌាភត្ថា សឌាតោហា”៑

ពុទ្ធាឌិ៍ ១០ ពុទ្ធោ “ពុទ្ធាត្បុត្យតិយាឌិតោ”តិ បក្កត្តោ៍

បសិទ្ធិចិសឃោ ឃឆា –

“អគ្គិ បណ្ឌត’ អឆ ចា, ‘បត្តតក្កា បតេ’តិ ចា;

ឃឌិ ចក្ខុតិ ពត្តត្ថំ, ចាតតកាទីហិ សោ ឌិភោ”៍

ពុទ្ធាឌិ៍

អត្ថក្ខតចិសឃោ ឃឆា –

“អតីតំ ភាត្ឋោចាឃិ, ភប្បឌប្បាឃ’ភាពតំ;

បឌ្ឋប្បត្តភ ឃាបេឃិ, តេភ ចណ្ហោ បសិឌតិ”៍

ពុទ្ធាឌិ៍

ឃសទ្ទោ ពុត្តចាឲ្យទ្ទោ បុត្តចាឲ្យ តសទ្ទយេច ពយឃតិ៍ ឃឆា –

“ទៅឆិ ភយាឃិ ភតិកាឌភយឆ្ពុអាទិ,

បុត្តាពទិ ក្បចភយល្ហលេសាត្តិក្ខតំ;

ឃោ ចក្ខុសោតសតិពោចចតំ សយេតោ,

ចោសាទិចប្បយធភ’ពចោសោ ពុធាភិ”៍

ព្ថាទី៎

បុព្ទចារព្យាបិទេត្វា ឲ្យ ឃសទ្ធោ ដ្តត្តរចារព្យតសទ្ធោបិទោត់ ចិតា សាកទ្ធេ ចាព្យុស្ស ដ្ថាតត្តំ ជទេតិ៎ ឲត្ត បក្កត្តចិសទេយា តសទ្ធោ៎

១១១៎ យុតិត្តស្ស យត្តិ ព្រាសកំ សន្ធារទេតា បចទេត្វា ហាទេសាទេយច សិតំ ចត្តតទ្ធូល្លយិច ទេតត លិយ្យិតា អាទេលបិតា បល្លចា រុក្កលតាឌីតំ បកតិរត្តាតិ កិសលឃាតិ ឆចលិ សក្យាហបរិទ្ធាទេកត ទេសតា អទេហស៊ំ, តឆាបិ តទេស្សច តឆាកតស្ស ឲទេកា អតុទេលិ អសហាទេយា ចា អឆរបល្លទេចា ឥត្តាចរហាសទ្ធាតបល្លទេចា ត ទំសិសំសទ្ធោបិ សយឹបទ្ធោបិ ឆចទេលិ ទេសទេតា តាទេហាសិ៎ ឲចទេយត្ត អកហតសយាសជាហ្យល្ង៉ ឌីបិតំ ទេហាតិ៎

“ទេបយាចពាត្តហឥទេយ សឥទេយ ឌិតម្ហិ,

តម្ហិ ត្យ កិ ក្យយតទេយា កចឆ’ប្យសត្ថា;

កិ ទេតត ទេចា ត ចិហិតំ ហិត’ឃ្យក្កក្ក-

សំសារសាករសយុត្តរហាចសាត”ត្តិ៎

អបរេយុឥាហរហ៌៎ តស្សទេត្វា – ក្យយតទេយា ទេហ អញ្ញាហា! ទេបយាចពាត្តហឥទេយ សទេទ្ធាសុ ត្យទេយញ្ញ តិត្ថិ បចត្តិតឥឲហទេបយាត្យពាត្តចិទេត្វា សឥទេយ តទេតាទេយច ឥឃាសហិទេត តម្ហិ ឌិតម្ហិ ចិសឃក្ខទេត កិ ត្យ កម្ហា អប្យសត្ថា កចឆ, តឆា ហិ ទេចា ត្យយ្ហាកំ ទេតត ឌិទេតត ដ្តទេក្កា ឥារុទេហា ច, ត្យទេក្កា កត្តុយសក្កុទេហាទេឃ្យា ច, ទេសាទេយច សំសារសាកទេរា តស្ស សយុត្តរហំ បរិឃត្តប្បត្តិទេយច អចសាតំ ឃស្ស តំ ត ចិហិតំ អកតំ ហិតំ ត្យទ្ធិ តាយ កិ ទេហាតិ, ត ទេហាទេតច៎ ឲត្តាបិ សយាសស្ស បិកាឥត្តា ឌ្ជទេឌា ក្យទេហា កទេត្តា ទេហាតីតិ៎

តត្យ ឃ-តសទ្ធាតំ តិទ្ធសឰទេត្តាតិ កឆំ “តទេស្សទេចទេកា”តិ ច “តម្ហិ ត្យ កិ ក្យយតទេយា”តិ ច ព្ថាទាឌីស្យ ទេហដ្ឋា ច្យត្តឃសទ្ធោ តត្តីតិ? សឆ្ថិ, តឆាបិ បក្កត្តត្តចិសទេយា, បសិទ្ធត្តចិសទេយា, អត្យក្ខតត្តចិសទេយា ចា តសទ្ធោ ឃសទ្ធិ តាទេបក្កតិ៎ តឆា ហិ –

“សចាសទេត កិទេលទេស ទេសា, ឲទេកា សទេទ្ធា តិឈាតិឃ;

អហ្យ ស្យស្យទ្ធសត្ថាទេតា, ប្វឌាតឆ្ថា សឥារទេហា”តិ៎

ឲចយាឌីសុ “សោ”តិ ភិទ្ទិដ្ឋតសទ្ទោ “ពុទ្ធាតុស្សតិយាឌិតោ”តិ ឲត្ថ អតីតេត ពុទ្ធសទ្ទេត ចចតីយចិសយោ ហោតិ៓

“អក្កិ បក្ខត្ត’ អឆចា, ‘បត្តតក្កា បតេ’តិ ចា;

ឃទិ ចក្ខតិ កត្តព្វំ, ចាកាតកាវីហិ សោ ជិតោ”តិ៓

ឲចយាឌីសុ តសទ្ទោ ចាកាតកាវីហិ កត្តព្វត្តា បរិទ្ធពុទ្ធបកត្តចិសយោ៓

“អតីតំ ភាតុសោចាយិ, ភប្បជប្បាយ’ភាគតំ;

បច្ចុប្បន្នេត ឃាបេយិ, តេត ចណ្ណោ បសីទតី”តិ៓

ឲចយាឌីសុ តសទ្ទោ អភតុសោចភភប្បជប្បភឃាបភសល្លាតចិជាភភចេសភ អត្ថក្កតត្តចិសយោ, តស្មា តីសុបិ ផាលេភសុ តសទ្ទោ ឃសទ្ទំ ភាបេក្ខតេ៓ ឲត្ថ បភ បក្កត្តចិសយោ តសទ្ទោ អធិប្បេតោ៓ អបិច ក្តត្តរចាកេរ្យ ជិតោ ឃសទ្ទោ បុត្តចាកេរ្យ តសទ្ទេ អសតិបិ តយេច ជីបេតិ៓ តថា ហិ –

ជោតិ ភយាមិ ភតិកាជភយច្ចក្ខអារេ,

បុត្តាកាវេ ក្ចភយល្ពលសោត្តុក្ខតំ;

យោ ចក្ខុសោតសតិកោឆេរតំ សសេតោ,

ផោរសារិតប្បយឆភេ’ករសោ ពុឆាភត្តិ៓

យោ ពុឆាភំ ចក្ខុសោតសតីភំ កោឆេរតំ ចិសយកាចំ សសេតោ បតេត្តា, តេតរ៉េយច ផោរសារីភំ កិលេសបច្ចត្តិកាភំ ឆប្បយឆភេ ឆប្បយច្ឆេត ឲករសោ បឆាភកិច្ចោ សមិទ្ធិចរេត្តា ចា ហោតិ, តំ ជោតិ ភយាមីតិ សម្ពត្តោ៓ បុត្តចាកេរ្យ បយោជិតោ ឃសទ្ទោ ក្តត្តរចាកេរ្យ តសទ្ទាបេក្ខោ អសតិ រ៉េសយុប្បាឆឃាតោ ចាក្យស្ស ក្តាភត្តំ កេរាតិ៓ ក្ខាហរណំ បភ បិកជំ៓

បជាកិឆេឃ្យឆិនឃំ,

នយានញ្យានឃម្ពុឆិ;

ឃំ បរិញ្ញាតញ្ញំ ហោតិ'ហ,

សោបិ ឆ្ពខោច តំ ឃចា៍

១២២៍"បតិ"ច្ឆាតិ៍ បតស្ស អកិលេឆយ្យោ អតេត្វា សោ ឆិនយោ ឃស្ស៍ ឃត្ត បតុរឃគ្គាកិលេឆយ្យោ អតេត្វា នំលិត្តបតេហិ ចុច្ចេត, សោ នយាសោ៍ ឃត្តប្បកោហិ បតេហិ អកិលេឆយ្យតេត្វា បតុរបតេហិ ចុច្ចេត, សោ ញ្យាសោ៍ តតោ នយានញ្យានតោ នម្ពុចោ ឃស្ស៍ តំ តចាឆិឆំ ឃំ បរិញ្ញាតញ្ញំ បរិញ្ញាតការចោ ហោតីតិ អតុចតិត្វា សោបិ ត្តហ នមសេត្ត ឆ្ពខោចាតិ ឆិនឹឃតោ៍ តំ ឃចេតព្យកឃយ្យិ ក្ខាហតិ៍

១២២៍"បតេ"ច្ឆាតិ៍ បតាតំ ពាហុតំ អប្បកាតំ ចា បតាតំ អកិលេឆយ្យឆិនឃំ ឆិត្តារនំលិត្តត្តឆិនឃចត្តិ នយានញ្យានឃម្ពុឆិ ឃចាក្កយំ នម្ពុបឆិត្តារច្ឆឃេត តំបុត្តំ តំបុត្តិចត្តិ ចា ឃំ បរិញ្ញាតញ្ញំ កត្តាតំ កត្តឆិនយេ បរិញ្ញាតិប្បការតោ យោ នថ្លូឆខ្មោ អត្តឆខ្មោ ហោតិ, នត្តកុណោ អត្តកុណោតិ ចុត្តំ ហោតិ, សោបិ ត្តហ ឃុតោឆិឆាលក្ខារេ ឆ្ពខោ តាយ នត្តកុណោ អត្តកុណោ៍ តំ ឃចាតិ ខ្ញុំឃុ លក្ខឃំ តេស្សតិ, បតាតំ អកិលេឆយ្យោ ឆិនយោ ឃស្ស បរិញ្ញាតញ្ញស្សតិ ច, នយាសោ ច ញ្យាសោ ចាតិ ច, តតោ នម្ពុចត្តិ ច, តតោ នម្ពុចោ អស្សាតិ ច, បរិញ្ញាតស្ស កត្តុតោ កត្តស្ស ៤ច ចា ការចោតិ ច ឆិក្កហោ៍ កត្ត បរិញ្ញាតញ្ញបក្លេ តប្បការកកត្តស្ស តតេត្តេត បរិញ្ញាតញ្ញំ និក្ខិ៍

១២៣៍

ខោតឃិត្វាត នម្ពុឆិ,

នក្តារេត្វា នតេចតោ;

ខលិត្វា អក្កិលតេត្ត'ច,

តិត្ថតោ សោ នសាចតោ៍

១១៣៍ “ខោតឃិត្វាតេ”ត្យាទិ៍ ព្ពុយិតា ហេដ្ឋា បច្ចុបន្នាភិហិតោ ព្យញ្ជនេវា សន្ធេបទ្វយេត ចុត្តោ៍

១១៣៍ “ខោតឃិ”ត្យាទិ៍ សេវា តថាគតោ សព្ពំ សបរិយត្តិកំ តចលៅកុត្តរសព្ពំ ខោតឃិត្វាត ជាណាលៅកេត ជ្ញាតេសត្វា សជេចកេ សត្តេ សត្តាទេវ្ទា និសាទសាកេបរិយត្តបុរតេត្វា អក្កិលទន្តាច យហាតេជេត អក្កិក្លទត្តា ចិឃ ឌលិត្វា អតញ្ញាសាឆាទហទ្វបកាឃសប្បត្តិឃា បន្តលិត្វា អតេត្ត សសាចកោ សាចកេហិ សហ តិត្ថតោ ពត្តបរិតិត្ថាតេត បរិតិត្ថេតាតិ៍ ព្ពុយិតា សកលព្យញ្ជនេស ពាហុហិ បជេហិ ចុត្តទេត្វា សន្ធេបក្កយេត ចុត្តោ៍ សតំ ឆយ្យោ, សត្តោ និចិត្តយាតោ ចា ឆយ្យោតិ ច, សហ ទេចហិ ចត្តយាតាតិ ច, សហ សាចកេហិ ចត្តយាតាតិ ច ចិក្កេហោ៍

១១៤៍

យត្តកេដ្ឋំ យតស្សាបិ, ទខោកាចំ ចជត្តុ ខេ;

ឃតោ បុត្តេញ្ញុត តេ សេត្តិ [សេត្តុ (ក៍)], ខេតបិតេត្តជត្វាយ៍

១១៤៍ “យត្តកេដ្ឋំ”ត្យាទិ៍ យតស្សាបិ យទហាបត្តស្សាបិ ខេ យត្តកេ យុត្តតិ អដ្ឋំ ទខោកាចំ ត្ពុលិត្តំ ចជត្តុ បិបុហត្តុ៍ កត្វាតិ ចេ? ឃតោ ឃត្វា កាទហា បុត្តេញ្ញុត ក្យុសលេត កយ្យេត ហេតុតា តេ ទខា ឌិតស្ស ព្ពុយេ ខេតា, បិតា, តេតេឃច អព្ពុខាតិច អព្ពុខាតិ, តេតំ ត្វេឃ សេត្តិ បចត្តត្តិ, តខា ហោតុ ចា យា ចា, បហតិកេឆេតេច ចជតិ៍ ឲត្វ “កចយ់ំ កកចតោ បិទេ តិត្តំ ឋិទសា បហាយាឹ”ត្យុឆិប្បាឃោ ចិត្វាទេត ចុត្តោ៍

១១៤៍ “យត្តកិ”ត្យាទិ, យតស្សាបិ ខេ យឃ៉ាយត្តកេដ្ឋំ យុត្តតិ អដ្ឋំតិ ទខោកាចំ អតិស្ពុយទេត្តំ ចជត្តុ បិបុហត្តុ៍ កត្វា អាឃឹសត់ កទោតីតិ ចេ? ឃតោ ឃត្វា កាទហា បុត្តេញ្ញុត យឃ៉ាតថាចិឆេត ក្យុសហកយ្យេត ហេតុតា តេ ទខា ខេតបិតេត្តជត្វាយ ឌិតបជិពន្តទហបគុយឃុកត្យុឲ សេត្តិ បចត្តត្តិ, ព្យញ្ជស្ស ឋិទិបិទេ កិត្តិប្បិ ទខោឌល្លិ ត ប្ពុបលិព្យតេច, តថាបិ ចត្តតាកិលិសេត ឲចំ ចុត្តំ៍ ឲត្វ “កចយ់ំ កកចតោ ឋិទិបិទេ យុត្តតា តិត្តំ បហាយាឹ”ត្យុកិលិសោ ចិត្វាទេត ចុត្តោ៍ យត្តកេ អដ្ឋំតិ ច, ទជសោ កាទចាតិ ច, ឌិតស្ស ព្ពុយេតិ ច, ខេតា ច តេ បិតា ចេតិ ច, តេតេឃច អព្ពុខាតីតិ ច, តេតំ ត្វេឃត្តិ ច ចិក្កេហោ៍

១១៩៍

ព្ពុត្តុ៣ តិត្តំបហតិ-កេឆោ សាគុ បជិស្សតិ;

ឌាយតេ’យំ ក្យុណា តិក្ល-បញ្ញាត’យកិយោកតោ៉

១១៩៉ ញ្យាសត្តូមេចស្ស ចិចទតិ “ត្តុក្ខតិ”ក្ខាឌិតា៉ ត្តុច្ចេចំ អត្រ កាឆាយំ បហាតិយំ បហាយេ ពកេឆា អឆិពក្ខុត្តា សាត្វ ស្វត្តុរំ បឌិស្សតិ ចិន្តាយតេ, អយំ យឆាចុទ្តា ឌូតេ ក្យុណា បរិហាតកាចសន្លាតោ តិក្លុបញ្ញាត់ សាតិសយេតិត៌ ៧ចំ សត្តុបិ អកិយោកតោ បុតប្យុតប្យចត្តិតបរិចយតាលេត ឌាយតេ ក្ខប្យជ្ជតិ៉

១១៩៉ ត្តុឌាតិ សិលិត្តស្សត្តស្ស ចិត្តាទេត បកាសិតកាចំ “ត្តុក្ខត្រ”ត្តុក្ខាឌិតា តិក្ខិមតិ៉ ត្តុតិ ត្តុយិតា អតត្តូទកាឆាយំ ចុត្តក្កមេត អត្រ ត្តុយិស្ស កាឆាយំ តិក្ខិបហាតិពកេឆា តិទត្តូទបហាយេ អឆិពកត្តុកាយតាក្យុលក្ខុត្តា សាត្វ ចិក្ខុតោ ចិក្ខុតំ ចា បឌិស្សតិ បញ្ញាយតិ, អយំក្យុណា យឆាចុទ្តា អយំ បរិហាតកាចសន្លាតោ ឌូតេ តាយ សក្ខត្តក្យុណា តិក្លុបញ្ញាត់ ស្វពុយត្តុក្ខិយត្តាត់ អកិយោកតោ កត្តុចិសយក្ខុតាត តិទត្តូទាក្យាសេតេច ឌាយតេ សិន្លាតិ, ចត្ត ឋិរិហាតេញ្ញតេច កចតតោ តេយស់ ពោសញ្ញ តេយត ពេតចិ បកាទេត ត សិន្លាតិ៉ តិក្ខិ បចត្តា បហាតិតិ ច, តស្សំ ពកេឆាតិ ច, តិក្លា បញ្ញា តេយសត្តិ ច, អកិ បុតប្យុត់ តេយាកា យុឌ្ឍាតត្តិ ច ចិក្កុតោ៉

១១៧៉

យត្វទត្តុ បឌាសត្តិ-ទត្យុប្យាសចសា ខ្លិតា;

សិយា សយត្វតិ ប្យុន្តា, ចណ្ណាចុត្តិ បទោ យឆា៉

១១៧៉ យាត្វទិយយេចតាទយោហ “យត្វទត្តុ”យិក្ខាឌិ៉ សចតិយតេត្តូត មេតោហទត្តុ យត្វទត្តុ៉ តំ បឌាតិ ចាក្យាលដ្ឋាទាតិ សយាតាតិ ក្ខត្តុទត្តុទេហិ, តេតស់ អាសត្តិ ឌាតាឌិតាយឆាពឆេក្ខិ សយត្វតិត់ អាសត្តុតា បឌាសត្តិ, បឆេយប្យុយុត្តស្សក្លុទស្ស បត្តា ឋិតេសា បតក្លុតេឋិ អត្យុប្យាតេសា, បឌាសត្តិ ច អត្យុប្យាតេសា ច, តេតស់ ចតេសត ខ្លិតា តោហាតិ៉ “តិឌិសា តេ”តិ អាហ “សិយា”តិអាឌិ៉ ប្យុន្តា បឆេយាកិហិតា បឌាសត្តិ សយា តេយត ពេតចិ ឌាតយត្តាសិតេយាកាឌិតា បឌត្តូទេត ស្វតិ ចណ្ណា យស្សា សា សិយា កតេចយ្យ, បទោ បន្តិយេ អត្យុប្យាតេសា ត្យុ ចណ្ណាស្ស សទេញ្ញូតលក្លុហាស្ស អាចុត្តិ បុតប្យុត្តុក្ខាទហាំ សិយាតិ៉ ៧ចំ កត្តុចិ ពាតេត្ត សយាតបឌាសត្តិ កត្តុចិ អត្យុប្យាតេសា កត្តុចិ តត្វកយំ, ក្ខតេយត ទហិតោ ចិទតេសា ពាតេត្តា តស្សាឌិយតេ កឆិហិ, តាឌិសំ យត្វទត្តុ ត្វចិឆំ បឌិបន្ទិតត្តំ, សិតេលសសេយតាក្ខិតត្តុក្ខុត្តុមេច ទេយហិយំ សិយាតិ លក្លុហំ ឌតេស្សត្វា “យតេឆ”តិ លក្ខិយយុកយតេ្តាឌាហទតិ “យតេឌ”ក្ខាឌិតា, “យុតិត្តិ”ក្ខាឌិតា ច៉

១១៧៉ ត្តុឌាតិ យត្វទក្យុហំ ឌតេស្សតិ “យត្វទិ”ក្ខាឌិតា៉ យត្វទត្តុ សចតិយកាចតោ មេតោហទត្តុ យត្វទក្យុហំ, បឌាត់ ចាក្យាចយចសន្លាតាត់ ស្យាត្យត្តាឌិត់ ក្ខបទ្ធុបរិបតេហិ សយាតាត់ អាសត្តិ ឌាតពកទាហាឌិតា តេយត ពេតចិ បកាទេត អន្តាយន្តា អាសត្តុតា, អត្យុប្យាតេសា បុន្តុក្ខាទិតចណ្ណាត់ បុត បក្លុបតក្ខាតិ ខ្លិត្ត ចសា ចិកាទេក ខ្លិតា តោហាតិ៉ តត្ត បុន្តា បឌាសត្តិ សយត្វតិ សិយា, បុន្តាបទចណ្ណាត់

ឆាតយត្តាកេរលាឌីហិ អាសត្តសុតិមង្គលចណ្ណាទុត្តិ ហោតិ, បនេវ អត្ថប្បារេសា បត ចណ្ណាទុត្តិ សរេញ្ញូតសកាចាតំ បុញ្ញច្ចារិតចណ្ណាតំ បុតប្បុត្ថច្ចារលំ សិឃាតិ៍ ឃឆាតិ ក្ខិស្ស ក្ខោហរលយាឌីសតិ៍ ឲុចំ កតូ្តធិ ពានេត្ត បកាសត្តិ កត្តធិ អត្ថប្បារេសា កត្តធិ តក្ខុកយំ, ក្ខិហិ ចិតិយុនេត្តា បត ពានេត្តា ចិត្តា្ហិ អស្សាងតិនេយា ត ហោតិ៍ ក្ខបទិ ចក្កយាគាហិ សិលេសសយតាហិ ឃុត្តំ យធុទត្តំ បត ចិនេសសេតា អស្សាងតិយំ ហោតិតិ៍ យធុទស្ស ពាត្តស្ស ការេចាតិ ច, បកាតំ អាសត្តិតិ ច, អត្ថ បច្ឆា បរិសោ បរេក្កបិតិ ច, បកាសត្តិ ច អត្ថប្បារេសា ចាតិ ច, តេពរំ ចនេសា រកនេងាតិ ច, សយា ស្សុតិ ចណ្ណោ ឃស្សាតិ ច, ចណ្ណស្ស អាចុត្តិតិ ច ចិក្កហោ៍

១៦ប័៍

ឃងា ឲុនោ'កិសេខ្លានិ,

សប្បេត្វា យុតិបុក្កនេចា;

ពងា បក្ខតិ ឆម្ពុស្ស,

លេកេ ឌានេតា យហុស្សចោ៍

១៦ប័៍ ឲុនោ យុតិបុក្កនេចា ឃងា ឃនេតា បក្ខតិ អភិសេខ្លានិ សង្គាញ្ញាតញ្ញាលំ សប្បេត្វា សយឆិកេតា, ពងា បក្ខតិ តនេតា អារេក្ខ ឆម្ពុស្ស ចត្តុសតិបដ្ឋាតាឌិកេងស្ស សត្តតិសនេពាឆិបក្ខិយសង្គាតស្ស យហុស្សចោ យហនេត្តា អត្តុងនេយា តិប្បដិបក្កា បចត្តិ លេកេ តិចិនេឆ ឌានេតា អហោសិតិ៍ ក្តហ ក្ខធិ ឌឹឈតាកតំ សឌិសត្តំ, ក្ខធិ ឆាតកតំ, ក្ខធិ សំនេយាកតំ, ក្ខធិ អញ្ញាឆា, តេតាហ "សិឃា សយស្សុតិ បុត្តា"តិ៍

១៦ប័៍"ឃឌិ"ច្ចាឌិ៍ ឲុនោ យុតិបុក្កនេចា ឃងា អភិសេខ្លានិ សង្គាញ្ញាតំ សប្បេត្វា សសត្តានេត ក្ខប្បាងតចនេសត សប្បាបុលិ, ពងា បក្ខតិ តនេតា បដ្ឋាឃ ឆម្ពុស្ស កាឃាត្ថុបស្សតាសតិបដ្ឋាតាឌិបកេងស្ស សត្តតិសនេពាឆិបក្ខិយឆម្ពុស្ស យហុស្សចោ យហាភិចុទ្ធិ លេកេ កាយាឌិលេកត្តនេឃ ឌានេតាតិ៍ ក្តហ "ឃងា ឲុនោ"តិ ឌឹឈកាលចនេសត អាសត្តុតា, "ឃ ឲុ"តិ ឆាតចនេសត អាសត្តុតា, "អភិសេខ្លានិ សប្បេត្វា"តិ សំនេយាកចនេសត អាសត្តុតា, "ភិ ឆិ"ត្តិ ឆតិតនេតា អាសត្តុតាតិ ក្តច្ចាឌិតា បកាសត្តិ ងដ្ឋា្ហា៍ អភិសម្ពុញ្ញាតិ ឲុតាឃាតិ ច, បុយា ច នេសា កោរេចតិ ច, យុតិតំ បុក្កនេចាតិ ច, យហនេត្តា ច នេសា ក្ខស្សនេចា ចាតិ ច ចិក្កហោ៍

១៦ង័៍

យុតិក្ខយក្ខហាសា តេព, កុក្ខសនេក្ខាហចិត្តុយា;

ជិវត្ត'យត្វសាចត្តិ, ហវត្តា ចត្តកត្តិយោ។

១៦៥។ កត្តាតំ កុម្ភយាតំ វត្តោរហា វម្ពហា, តស្ស ចិត្តយោ យេសំ តេ, យុតិត្តស្ស យត្តហាវា យត្វញ្ញា ហសិតាតិ ចត្តស្ស កត្តិយោ

សោភាយោ ហវត្តា ចិឌម្ពយត្តា ជិវត្តយត្វសាចត្តិ អត្វចិចរត្តិ។ ប្តច្ចក តកាវេហិតស្ស ឥកាវស្ស, តកាវស្ស ចាត្វចត្តតំ។

“ប្តត្តតិលឥលច្ចត្ត-ឃុត្តរំ សិទិយត្តិរំ;

យុតិត្តតយតច្ចត្តំ, ចិត្តតិ'ត្តិចរត្តតិ”។

ប្តច្ចបរយុតាហរណំ។

១៦៥។“យុតិត្តិ”ច្ចាជិ។ កុត្តវត្តោហចិត្តយា ឃុម្ពម្មិតកុត្តកុឃុយរាសិវជិវលិលិចត្តា តេ យុតិត្តយត្តហាវា ញុត្តស្ស យត្វញ្ញា ហសិតា

ចត្តកត្តិយោ តិម្ពលចត្តកិរណោ ហវត្តា តិត្តត្តា ជិវត្តំ តំ តំ ជិវំ, ជិវាបរិយត្តំ ចា អត្វសាចត្តិ ចិសាចត្តិតិ។ ៤៣ តកាវេហិតឥកាវស្ស,

តកាវេហិតតកាវស្ស ច អាចុត្តិ ឥច្ចត្តា។ យត្តា ច តេ ហាវា ចេតិ ច, យុតិត្តស្ស យត្តហាវាតិ ច, កុត្តាតំ វត្តោរហាតិ ច, តស្ស ចិត្តយោ

យេវត្តិ ច, ជិវាយេច ជិវត្តំ, ជិវាតំ ចា អត្តត្តិ ច ចិក្កហា។

“ប្តត្តតិលឥលច្ចត្ត-ឃុត្តរំ សិទិយត្តិរំ;

យុតិត្តតយតច្ចត្តំ, ចិត្តតិ'ត្តិចរត្តតិ”ត្តិ។

ប្តឥម្បិ តកាវេហិតឥកាវចណ្ណាចុត្តិយា អបរយុតាហរណំ។

តត្ត ប្តត្តតិលឥលច្ចត្តឃុត្តរំ ប្តត្តតិលយហិវកលិកាឃុកញ្ញអយិច យតោហរំ សិទិយត្តិរំ តតោតោយេច សោភាឃ តិចាវច្ចាតក្វតំ យុតិត្តតយតច្ចត្តំ

ប្តត្តិចរត្តតិ តិលុម្បលកត្តិ ចិត្តតិ អត្វកោតិ, ប្តត្តិចរត្តតិវយាតាតិ អសិម្បាយោ។

១៦០។

វត្តកោយលចណ្ណហិ, តា'ត្វម្បារវា បសំសិយោ;

ឃធា'ឃំ យាលតីយាលិ, លិតលេលិលិលិយាលិតី៑

១៦០៑ ឃេហិ កេហិធិ អាចុត្តិតោ អតុប្បារេសាតិ ចេ? តេព្យាហ "សន្តា"ឌ្ធាឌិ៑ សន្តេហិ កោយលេហិ សុក្យារេហិ ចណ្ណេហិ អក្លេហិ អតុប្បារេសា ត បសំសិយោ សិលិឈតីយោ ត ហោតិ សិលេសចិរោឌិត្វា៑ "ឃចេ"តិ តំ ក្ខាហរតិ៑ អឃំ យាលតីយាលិ ខាតិក្យសុយតាយំ លិតាតំ ព្យាឌិតាតំ លេលិលិតំ ក្យសុយរសារេក្ត លេលិលុបិតំ អលឹតំ កយរាតំ យាលិ បត្តិ សា អស្សា អត្តិតិ លិតលេលិលិលិយាលិតី៑

១៦០៑ ចុត្តាតុប្បារេសាបិ សន្តកោយលចណ្ណេហិ ចិរចិតោ ត បសំសិយោតិ ឌស្សេតុំ "សន្តកោយលចណ្ណេហិ"តិអាឌិយាហ៑ សន្តកោយលចណ្ណេហិ សន្តេហិ សុក្យារក្លេហិ កតោ អតុប្បារេសា ចណ្ណាចុត្តិលក្លណោ ត បសំសិយោ សិលេសាលក្ខារចិរុឌ្ឍត្វា បសេត្វា ត ហោតិ៑ "ឃធា"តិ តឃុក្ខាហរតិ៑ អឃំ យាលតីយាលិ ៤សា ខាតិសុយតយាលិកា លិតាតំ ព្យាចជិតំ បតក្តាតំ លេលិលិតំ កក្ឌលុឌ្ឌាតំ អលឹតំ កយរាតំ យាលិតី បត្តិឃុត្តាតិ៑ ៤ត្ត លការរស្សេច បុតប្បុតប្បយោកេត កោយលចណ្ណាចុត្តិ៑ យាលតីតំ យាលិតិ ច, លេលិ ច តោ អលយោ ចាតិ ច, លិតា ច តោ លេលិលយោ ចាតិ ច, តោសំ យាលិតិ ច, សា អស្ស អត្តិតិ ច ចិក្កហោ៑

១៦១៑

យុក្ខហិ ចា កោចលេហិ,

កោចលេហិ ចុដេហិ ចា;

យិស្សេហិ ចា តិឌា ហោតិ,

ចណ្ណេហិ សយតា ឃធា៑

១៦១៑ សយតំ សម្ភារេចតិ "យុក្ខហិ"ឌ្ធាឌិតា៑ កោចលេហិ កោចលចុជិឌិកាចាបចេត្តហិ សកលេហិ យុក្ខហិ ចត្យសុបិ បិរេឌសុ សឌាតិឃេហិ អសិធិលកោយលេហិ ចា កការាឌីហិ ចា សិធិលកោយលស្ស សិលេសបជិបក្លត្តា កោចលេហិ ចុដេហិ ចា អឌិយត្តសុតីហិ កការាឌីហិ [រាកាឌីហិ (ក៑)] ចា អកិក្ខចចតីឃេ កិក្ខចចតីឃស្ស សុក្យាលចិបរិឃឃត្តា យិស្សេហិ ចា យឌ្ឍិយសុតីហិ យុក្ខក្ខតសំសឌ្ឋេហិ ចា ចណ្ណេហិ អក្លេហិ កលោក្ខតេហិ សយតា តិឌា ហោតិ កេឌ្ឍ បឌ្ឍ ចា៑ "ឃចេ"តិ តិចិឌយុក្ខាហរតិ៑

១៦១៑ ក្ខឌាតិ សយតំ ចិការចេតុំ "យុក្ខហិ"ឌ្ធាឌិយាហ៑ កោចលេហិ ចុដយិស្សេហិ អញ្ញាត្តា សកលេហិ យុក្ខហិ សិធិលកោយលេហិ ចណ្ណេហិ

ᨠᨠᩣᩁᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᩣ ᨠᩮᩅᩃᩮᩉᩥ ᨹᩩᨭᩮᩉᩥ ᨠᩮᩅᩃᨠᩮᩣᨾᩃᩅᨱ᩠ᨱᩁᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨠᩃᩮᩉᩥ ᩋᨠᩥᨧ᩠ᨨᩩᨧ᩠ᨧᩣᩁᨱᩦᨿᩮᩉᩥ ᩋᨵᩥᨾᨲ᩠ᨲᩈᩩᨲᩦᩉᩥ ᨡᨠᩣᩁᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩉᩥ ᩅᩣ ᨾᩥᩔᩮᩉᩥ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩩᨴᩩᨹᩩᨭᩈᨾ᩠ᨾᩥᩔᩮᩉᩥ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩉᩥ ᩅᩣ ᨠᩁᨱᨽᩪᨲᩮᩉᩥ ᩈᨾᨲᩣ ᨣᨩ᩠ᨩᩮ ᩅᩣ ᨷᨩ᩠ᨩᩮ ᩅᩣ ᨲᩥᨵᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨿᨴᩥ ᩈᩥᨳᩥᩃᨠᩮᩣᨾᩃᩅᨱ᩠ᨱᩮᩉᩥ ᩅᩥᩁᨧᩥᨲᩴ ᩈᩥᩃᩮᩈᩣᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᩔ, ᨠᩥᨧ᩠ᨨᩩᨧ᩠ᨧᩣᩁᨱᩦᨿᩮᩉᩥ ᨹᩩᨭᩅᨱ᩠ᨱᩮᩉᩥ ᨠᨲᩴ ᩈᩩᨡᩩᨾᩣᩃᩣᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᩔ ᨧ ᩅᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦᨲᩥ᪨ “ᨿᨳᩣ”ᨲᩥ ᨲᩥᩅᩥᨵᨾᩩᨴᩣᩉᩁᨲᩥ᪨

ᨠᩮᩅᩃᨾᩩᨴᩩᩈᨾᨲᩣ

᪑᪓᪒᪨

ᨠᩮᩣᨠᩥᩃᩣᩃᩣᨷᩈᩴᩅᩣᨴᩦ,

ᨾᩩᨲᩥᨠ᩠ᨡᩣᩃᩥᨷᩅᩥᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣ;

ᩉᨴᨿᨦ᩠ᨣᨾᨲᩴ ᨿᩣᨲᩥ,

ᩈᨲᩴ ᨶᩮᨲᩥ ᨧ ᨲᩥᨸ᩠ᨸᨲᩥ᪨

᪑᪓᪒᪨“ᨠᩮᩣᨠᩥᩃᩮ”ᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨ ᨠᩮᩣᨠᩥᩃᩣᨶᩴ ᨠᩁᩅᩦᨠᩈᨠᩩᨱᩣᨶᩴ ᩋᩣᩃᩣᨷᩮᩣ ᨠᩪᨩᩥᨲᩴ, ᨲᩴ ᩈᩴᩅᨴᨲᩥ ᨷᨠᩣᩈᨲᩥ ᩈᩦᩃᩮᨶᩣᨲᩥ ᨠᩮᩣᨠᩥᩃᩣᩃᩣᨷᩈᩴᩅᩣᨴᩦ, ᨲᩴᩈᨴᩥᩈᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨾᩩᨲᩥᨠ᩠ᨡᩔ ᩋᩣᩃᩣᨷᩮᩣ ᩅᩥᨸᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩅᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨿᩔ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣ ᩅᩥᩃᩣᩈᩮᩣ ᩈᨲᩴ ᩈᨷ᩠ᨷᩩᩁᩥᩈᩣᨶᩴ ᩉᨴᨿᨦ᩠ᨣᨾᨲᩴ ᨾᨶᩮᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩥᨲᩴ ᨾᨶᩩᩁᨠᨲᩴ ᨿᩣᨲᩥ, ᨲᩥᨸ᩠ᨸᨲᩥ ᨲᩥᨸ᩠ᨸᩣᨶᨭ᩠ᨮᩣ ᨲᩮᨶ ᨶᩮᨲᩥ᪨

᪑᪓᪒᪨“ᨠᩮᩣᨠᩥᩃᩥ”ᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨ ᨠᩮᩣᨠᩥᩃᩣᨶᩴ ᨠᩁᩅᩦᨠᩈᨠᩩᨱᩣᨶᩴ ᩋᩣᩃᩣᨷᩴ ᨶᩣᨴᩃᩦᩃᩴ ᩈᩴᩅᩣᨴᩦ ᨷᨠᩣᩈᨶᩈᩦᩃᩮᩣ, ᨲᩴᩈᨴᩥᩈᩮᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ, ᨾᩩᨲᩥᨠ᩠ᨡᩔ ᩈᨷ᩠ᨷᨬ᩠ᨬᩩᨶᩮᩣ ᩋᩣᩃᩣᨷᩔ ᩅᩥᨸᨠ᩠ᨡᩣᨴᩥᩋᨠ᩠ᨡᩁᨠᨶᩣᨴᩔ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣ ᩅᩥᩃᩣᩈᩮᩣ ᩈᨲᩴ ᩈᨷ᩠ᨷᩩᩁᩥᩈᩣᨶᩴ ᩉᨴᨿᨦ᩠ᨣᨾᨲᩴ ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩣᩁᩣᨵᩥᨲᨠᩣᨧᩴ ᨿᩣᨲᩥ ᨧ, ᨲᩥᨸ᩠ᨸᨲᩥ ᩈᩩᨲᩈᨷ᩠ᨷᩮᨲ᩠ᨳ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩈᩣᨵᩩᩴ ᨲᩥᨸ᩠ᨸᩣᩴ ᨶᩮᨲᩥ ᨧ ᨶᩮᨲ᩠ᨲᩣᨸᩥ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨠᩮᩣᨠᩥᩃᩣᩃᩣᨷᩈᨴ᩠ᨴᩮ ᨲᩥᩔᩥᨲᩮ ᨲᩥᩔᨿᩮᩅᩣᩉᩣᩁᩮ ᩃᩦᩃᩣ ᨣᩉᩥᨲᩣ᪨

ᨠᩮᩅᩃᨹᩩᨭᩈᨾᨲᩣ

᪑᪓᪓᪨

សង្កាចតឹយសង្កាចំ,

កពចត្តំ កចត្តាំ;

កចត្តសាឈតាពន្លឹ,

ពោ ត សង្កាចយេ ចិកុំ៍

១១១៍“សង្កាចតឹយេ”ច្ចាឌិ៍ សង្កាចតឹយោ អាឌរឈឹយោ៍ សឌេចពេ លៅពេ សន្តោ សោកតោ កាចេ អឌិប្បាយោ ឃស្ស ចាំ៍ កចត្តំ តិដ្ឋាតំ ពេតាតិ កចត្តាំ, ចាំ ចិកុំ៍ កពចត្តំ សម្ហាសម្ហេ្ឌំ៍ កចស្ស សំសារស្ស អន្តោ អចសាតំ តិដ្ឋាតំ, តស្ស សាឈតំ សព្យាឈតយាពន្លតិ ឃឹលេតាតិ កចត្តសាឈតាពន្លឹ, ពោ តាយ សំសារចត្តិឌតោ៍ ត សង្កាចយេ អាឌរំ ត ពរេឃ្យ, ពរោរេព្យចាតិ អត្តោ៍

១១១៍“សង្កាចតឹឃិ”ច្ចាឌិ៍ សង្កាចតឹយសង្កាចំ សឌេចពេត លៅពេត អាឌរឈឹយសោកតាឌិប្បាយំ កចត្តាំ កចស្ស អត្តសន្លាចំ តិដ្ឋាតំ ពចំ ចិកុំ បកុំ កពចត្តំ សម្ហាសម្ហេ្ឌំ កចត្តសាឈតាពន្លឹ តិដ្ឋាតសាឈតាកិលឹឃឹ ពោ ពតេយា សំសារចត្តិឌតោ ត សង្កាចយេ អាឌរំ ត ពរេឃ្យ, ពរោរេព្យច៍ សន្តោ ច សោ កាចេ ចាតិ ច, សង្កាចតឹយោ សង្កាចោ ឃេស្សតិ ច, កចស្ស អត្តត្តិ ច, កចត្តំ ពេតាតិ ច, តស្ស សាឈតត្តិ ច, ចាំ អាពន្លតិ ឃឹលេតាតិ ច ចិក្កេហា៍

ឃិស្សពសយតា

១១៣៍

លន្លចត្តតសំសក្កុ-ស្សុកន្លិយលឃាតិលេរ៉ៀ;

យត្ត’យាឃាតិ គឹតោច, យុតិត្តយុលយារុតា៍

១១៣៍“លន្លិ”ច្ចាឌិ៍ លន្លោ ចត្តតតទ្ធតំ សំសក្កោ បរិចយោ តេត សោកតោ ពន្លោ អស្សាតិ ស្សុកន្លិ ស្សុរតិ យលឃាតិលេរ៉ៀកន្លិលាបចយាតោ យុតិត្តស្ស យុលយារុតា គឹតោច តាឌិសយុត្តតឹតលត្តស្សុកន្លសព្យត្តិយា អត្តតោ ក្ខុរតតត្តា អាឃាតិ អត្តុចត្តតិ៍ យត្តត្តិ អាកយតក្រិយាចិសេសតំ៍

១៦៣៑“លន្តិ”ន្ទាឌិ៍ លន្តចន្ទគសំសក្កល្បកិ្តយលឃាតិលេវិ បដិលន្តចន្ទគតទ្រុសារសយចារយែគ សោកគកន្តសយន្តាករតា យលឃសេះសតោ អាកន្ទយាគយាលុរតា យុតិត្តយុលយារុតា ញុន្តស្ស យុលឃុរកិចាសិតបចតរតា គឹសោ ព្ញាច តាឌិសយុទ្រុស្សកិលឹតលត្តស្ស អត្តតិ អសយ្កចរតា គឹរតាច យត្ថិ សហិក៌ ឃាតិ អកិយុលរយតឹតិ៍ ចន្ទតាត៌ សំសក្កោតិ ច, លន្តា ច សោ ចន្ទគសំសក្កោតិ ច, សោករតា ករន្តា ឃស្សាតិ ច, លន្តចន្ទគសំសក្កេគ ស្សកិ្តតិ ច, យលឃរតា អាកតា អតិលេវិតិ ច, យុតិត្តយុលរតា តិក្លន្តា យារុរតាតិ ច ចិក្កហា៍ យន្ទតិ្ត ព្រឹឃាចិសេសត៌ ៩ត្ត តិចិឆសយតាឃំ “រកាកិលិលិបសំចាឌិ”ន្ទាឌិតិចិឆលក្លិឃស្សាបិ “យុន្ទហិ ចា រកាចលេហិ”ន្ទាឌិតា ឌស្សិតលក្លហត្តរយែគ ត្យស្យតា ស្សបិកាដិចាតិ៍

១៦៥៍

អតិដ្ឋរក្លរប្បាឃា, សន្តារកាយលតិស្សដិ;

កិន្ទយុន្ទារលារបត-ញុឡ្ឆាតា ស្សុឲ្យាលតា៍

១៦៥៍ ស្សឲ្យាលតា កាតឹឃតិ “អតិដ្ឋរក្លរ”ន្ទាឌិតា៍ អតិដ្ឋរាតិ អឃទ្រុសាតិ អក្លរាតិ ចណ្ហាតិ បិឃាតិ ពាហ្វតិ ឃស្សា សា តឆា, “តិដ្ឋរាតិ អប្បកាតឹ”តិ បិឃក្កហលោគ ស្វចិតំ, តរតារយែច សន្តាហិ រកាចលេហិ រកាយលេហិ សិឆិលេហិ លឈ្វហិ អក្លរហិ តិស្សដិ តិក្កតា កិរន្ទគ ទ្រុក្លគ ឱន្ទារលា តរតា អរបតាតិ អបកាតាតិ ញុឡ្ឆាតាតិ ឃស្សា សាតិ អត្យចឌិត្វា ស្សឲ្យាលតា ចិតឹឃរតា៍

១៦៥៍ ព្ញាឌាតិ ស្សឲ្យាលតំ ឌស្សតិ “អតិដ្ឋរ”ន្ទាឌិតា៍ អតិដ្ឋរក្លរប្បាឃា អកក្កសចណ្ហពាហុលិ សន្តារកាយលតិស្សដិ អតិដ្ឋរក្លរាត់ យែក្យឃ្យក្កហលរតារយែច សកលសិឆិលចណ្ហចិរហិតា កិន្ទយុន្ទារលារបតញុឡ្ឆាតា ទ្រុក្លុន្ទារលឹឃចណ្ហហិ ចិកតអក្លរសយន្តាកតា ស្សឲ្យាលតា តាយាតិ៍ អតិដ្ឋរាតិ អក្លរាតិ បិឃាតិ ពាហ្វតិ ឃស្សត្តិ ច, សន្តា ច រត រកាយលិ រចតិ ច, រតហិ តិស្សដិតិ ច, កិរន្ទគ ឱន្ទារលាតិ ច, រតហិ អរបតាតឹតិ ច, តាតិ ញុឡ្ឆាតាតិ ឃស្សាតិ ច ចិក្កហា៍ តិក្កហឹតាករយា៍

១៦៩៍

បស្សត្តា ទ្វបចិកចំ, ស្សលត្តា យឆ្វុទំ កិទំ;

ចរត្តិ សាធ្វ សញ្ញូន្ត-កាលេ រកាញព្ញាបរយុ្ឋតា៍

១៦៩៍ ឱន្ទាហរតិ “បស្សត្តា”ព្ញន្ទាឌិ៍ ទ្វបចិកចំ ទ្វបសយ្យត្តិ បស្សត្តា យឆ្វុទំ កិទំ ចាចំ ស្សលត្តា សាឆរចា រកាញព្ញាបរយុ្ឋតា កឹញអាឃ តិន្ទត្តា

ចរន្តីតិ សប្ពន្ធោ. កច្ឆាតិ អាហ "សប្ពន្ធការេល"តិ.

១៦៩. "បស្សន្តិ"ច្ចាទិតា លក្ខិឃយុទាហរតិ, តំ ទុក្ខត្តុរេយច.

១៦ល៏.

អលង្ការចិហិតាបិ, សតំ សប្ពុលតេ'ទិសិ;

អារេទាហតិ ចិរេសរេសត, រយលិឃា តក្សុជ្ជលិ.

១៦ល៏. ចិសិដ្ឋុ ឃ្សាញ្ញាឆ្យុឃ្ស អការេចបិយិតារេចាបិរេឥរេឃា ពរេន្ធាតិ អាហ "អលង្ការេរ"ច្ចាទិ. អលង្ការេរហិ ចិហិតាបិ ៦ទិសិ ឃុលុយាលតា សតំ បណ្ឌិតឌភាតំ សប្ពុលតំ អកិយុលកាចំ ចាចារេកាចរត្តុ អារេទាហតិ ប្តុបកន្ធតិ, កិយុតអត្តាលង្ការាលក្ខិរេតព្យបិសរេទ្ធា. រេតត សកាចទុព្យាទិតា អលង្ការេរត ប្តុជ្ជលិ ទិត្តា បត ចិរេសរេសតាតិសរេឃត រយលិឃា យត្សុញ្ញាតិ.

១៦ល៏. "អលង្ការេរ"ច្ចាទិ. ៦ទិសិ ៦ចំចិឆា ឃុលុយាលតា អលង្ការចិហិតាបិ អត្តាលង្ការចិរហិតាបិ សតំ បញ្ញាចត្តាតំ សប្ពុលតំ អកិយុលកាចំ រេតសំ ចចតចិសឃកាចត្តិ អរេត្ថា អារេទាហតិ បិបុណាតិ. តក្សុជ្ជលិ រេតត សកាចទុត្តិចក្កទុត្តិសម្ពុរេតត អត្តាលង្ការេរត រេឌាតយាតា ចិរេសរេសត អតិសរេឃត រយលិឃា យត្សុញ្ញា រេហាតិ. អលង្ការេរហិ ចិហិតាតិ ច, រេតត ប្តុជ្ជលិតិ ច ចិក្កុរេហា.

១៦ប័.

រេទាយច្ចាបិញ្ញារចតា, សាត្សុចាតាហិតន្ធតិ;

លព្យអត្តិ'រេយ យុតិរេយឈ្ស-យុតា សាត្សុ សិលាចលិ.

១៦ប័. តយុតាហរតិ "រេទាយរេច្ចា"ច្ចាទិតា. រេទាយច្ចា រេលិយតំសា ព្តច រេទាយច្ចា ៦ច ចា, បិញ្ញាតិ ពរិហាតិ [បរិហារាតិ (ក.)] រេតសំ រចតា លត្តាការេរត ចិឆាតំ រេឃសំ រេត តចា, "សាត្ស"តិ ចារេតា ចចតំ តំសទិរេសារេឃច ចា, អាហិរេតា ឆតិ រេកកាសព្លារេតា រេឃសំ រេត តចា, យុតិរេយរេឈត យុតិសទិរេសត យុតិសព្លារេតត ចា ចារិរេតត ប្តុយុតា យត្តា សាត្សុសទិសា សាត្សុ ៦ច ចា សិលាចលិ យឃ្សុរា លព្យអត្តិ លិរេលិរេបតា ចិចរត្តិ, អញ្ញាយញ្ញា រយត្តីតិ អរេត្ថា.

១១ប៍ អត្ថាលង្ការឃុត្តប្បុព្យាលតយុទាហរតិ “ននានយ”ន្ហានិតា៍ ននាយន្ហាបិន្ហានចតា នលិយហំឋឋនិឋា ននាយា ឲច ចា បិន្ហានំ ឆាទិហានំ រចតា លត្ថាកានរត ចិត្ថានចត្តា ឋាគុចាគាហិតន្ទឹ “ឋាគុ”តិ ចចតឋនិនឋហិ ឋាគុចានគហិ ចា បចត្តនកកាតិត្ថានគហិ ឋយត្ថាកតា យុតិនយឈុយុគា យុតិឋនិនឋត យុតិឋន្ហានតត ចា នយនឈត ឋន្ហាតយគា ព្ភនយ ឋាគុបិលាចលិ ឋន្ហតឋនិឋា ឋាគុនតា ឲច ចា យឃុទា លត្យអត្ថិ លិនលិនបតា កចត្តិតិ៍ ព្ភគំ អនឋឋចត្តុចិឋឃំ ឋយាឋទ្បក់ អយុព្យបនក្ក “ននាយន្ហា ចិឃ ឋាគុចានគា ចិឃ យុតិ ចិឃ ឋាឆនចា ចិឃា”តិ ច, យុព្យបនក្ក “បិន្ហានចតា ចិឃ អាហិតន្ទឹ ចិឃ នយនឈា ចិឃ បិលាចលិ ចិឃា”តិ ខ្ពបចទិតត្ហា៍ ននាយន្ហា ឲច បិន្ហានឹតិ ច, នតឋំ រចតា នឃឋត្តិ ច, “ឋាគុ”ព្ភតិ ចានគាតិ ច, អាហិនតា ច នឋា ឆតិ នចតិ ច, ឋាគុចានគា អាហិតន្ទិ នឃឋត្តិ ច, យុតិ ឲច នយនឈាតិ ច, នតត ខ្ពយុគាតិ ច, ឋាឆនចា ឲច បិលាចលិតិ ច ចាព្យ៍ “យុតិនយនឈា”តិ ឲត្ត ឌិឈត្តំ លត្ថាតុទក្កលាត្តំ៍

១១៨៍

ឋុព្យាលត្តយនត្តច, បគត្តចិឋឃយ្យិ ច;

ឃឆា យតាឌិឋនគ្គុ, កិត្តិនឋឋាឌិកិត្តត៍

១១៨៍ ត នកចលំ ឋុព្យាលតា ឋនគ្គច, អនត្តបឹតិ ឌនឃ្សព្យាហ “ឋុព្យាលត្ត”យិន្ហានិ៍ អនត្តចាតិ ចិន្ហនតច, តំ ព្យ អនតាចិព្យកាយុាឌិចន្ហតា ឋយុគចតិ៍ “ឃនឆ”តិ តយុទាហរតិ៍ យតាឌិឋនគ្គុ ចត្តនន្ហាឋុ កិត្តិនឋឋាឌឹតំ ឋគ្គាតំ កិត្តតំ កចតំ៍

១១៨៍ អឃំ ឋុព្យាលតា ត នកចលំ ឋនគ្គច, អនត្តបឹតិ ឌនឃ្សព្យំ អាហ “ឋុព្យាលត្ត”យិន្ហានិ៍ ឋុព្យាលត្តយនត្តច បគត្តចិឋឃយ្យិ ច បគាកិនឆឃ្យនកាចរយ្យិ ឋុព្យាលត្តំ អនត្តច, តន្ហា ខ្ពចិព្យហឹតកាយុនគាឋបទិហានរត បិន្ហាតិ៍ “ឃឆា”តិ តយុទាហរតិ៍ យតាឌិឋនគ្គុ ចត្តនន្ហាឋុ កិត្តិនឋឋាឌិឋគ្គាតំ កិត្តតំ កចតត្តិ៍ យនតា ព្ភតិអាឌិ នឃឋំ “ឌិចិតក្កឃំ បនត្តា” ព្ភន្ហានឹតយិតិ ច, កិត្តិនឋនឋា ព្ភតិអាឌិនឃឋំ “នឆចត្តំ កនតា, ឋក្កកាឃយលក្កិទី”ព្យានឹតយិតិ ច ចិក្កនហា៍

១៣០៍

បិលិខ្ពបគឋំឋក្ក-

រយលិឃក្យលាលនឃា;

ឋតត្តកានចា នឋា’ឃំ,

សិលេសោ នាម តំ យថា។

១៣០។ សិលេសំ ទស្សេតិ “សិលិដ្ឋ”ន្ត្យាទិនា។ សិលិដ្ឋានំ ពន្ធលិឈចាការេន អញ្ញមញ្ញំ សិលិដ្ឋានំ បទានំ សំសគ្គេន រមណីយោ មនុញ្ញោ គុណោ តស្ស អាលយោ បទត្ថិដ្ឋានំ។ ពន្ធស្ស រចនាយ គារវោ អសិថិលតា, សហ តេន វត្តតីតិ សពន្ធគារវោតិ អត្ថចិន្តេត្វា សោយំ សិលេសោ នាមាតិ ចិនីយតេ។ “តំ យថេ”ត្យាទាហរតិ។ យថា អយំ សិលេសោ, តថា អញ្ញោបិ តាទិសោ ដេ្ឋញ្ញោ, ន ទួមេយេវាតិ “តំ យថា” សន្ធស្សេត្វា។

១៣០។ ព្ទាតិ សិលេសំ និទ្ទិសតិ “សិលិដ្ឋ”ន្ត្យាទិនា។ សិលិដ្ឋបទំ សំសគ្គរមណីយគុណាលយោ ធាតុគុណាទីហិ អានន្តុណ្ណានំ ចិត្យាសេហតុ អញ្ញមញ្ញាតិសិទ្ធានំ បទានំ សមចារេមន មត្យញ្ញគុណស្ស បទត្ថិដ្ឋានត្ថេនា សពន្ធគារវោ ពន្ធគារវសប្ចានរចនាយ អសិថិលគារវេន សហ បវត្តោ សោ អយំ ពន្ធោ សិលេសោ នាមាតិ។ សិលេសោ នាម ពន្ធគារវោ, តព្យតិបិទេកពន្ធានព្យត្វ សិលេសោតិ វុច្ចតិ។ សិលិដ្ឋា ច តេ បទា ចេតិ ច, តេសំ សំសគ្គោតិ ច, តេន រមណីយោតិ ច, សោ ឯវ គុណោតិ ច, តស្ស អាលយោតិ ច, ពន្ធស្ស គរុតា គារវោតិ ច, តេន សហ បវត្តតីតិ ច វាក្យំ។ តំ យថា “ជាលិក្ខ”ន្ត្យាទិ។

១៣១។

ជាលិក្ខចិក្ខុមច្ឆេទិ-នលរាចលិកន្តិកិ;

សា យុត្តិកប្បមុទ្ធារ-កន្តិ វោ ចលិតា’វតំ។

១៣១។ “ជាលិក្ខ”ន្ត្យាទិ។ ជាលិក្ខនោ បញ្ញូ [បញ្ញូចក្ខុស្ស (?)] បញ្ញាសកលស្ស ចិក្ខមោ មនោហរត្តំ, តំ ឆិន្ទតិ សីលេនាតិ ជាលិក្ខចិក្ខុមច្ឆេទិនោ បញ្ញូចក្ខុស្ស កលិសន្តិកានំ នលរានំ នលានំ អាចលិយោ តាសំ កន្តិកិ សោភាហិ សហ ចលិតា សំយុត្តា សា, យុត្តិក្ខស្ស បទានិមេវ អមុទ្ធារានិ បក្យានិ តេសំ កន្តិ។ វោ តុម្ហេ ឧបាយញ្ញេន វទតិ។ អវតំ បិលយតុ។

១៣១។ ជាលិក្ខ…បេ… កន្តិកិ តទ្រុណចក្ខុចិលិសចិនាសនសភាវសមត្ថាគតនលបត្តិសោភាហិ សហ ចលិតា សំយុត្តា សា យុត្តិកប្បមុទ្ធារកន្តិ សា សព្ពត្ថបិទបក្យមសោភា វោ តុម្ហេ អវតំ រក្ខតូតិ។ ជាលេ លិ ច សោ ឦក្ខ ចាតិ ច, តស្ស ចិក្ខមោតិ ច, តំ ឆិន្ទតិ សីលេនាតិ ច, នលានំ អាចលិយោតិ ច, តាសំ កន្តីតិ ច, ជាលិក្ខចិក្ខុមច្ឆេទិនោ ច តា នលរាចលិកន្តិយោ ចាតិ ច, យុត្តិក្ខស្ស បទានីតិ ច, តានិមេវ អមុទ្ធារានីតិ ច, តេសំ កន្តីតិ ច វិគ្គហោ។

᪑᪓᪖᪨

ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩈᨧᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᩮᩣ ᨠᩮᩣᨧᩥ,

ᨣᨱᩮᩣ ᨿᨴᩥ ᨷᨲᩦᨿᨲᩮ;

ᨴᩣᩁᩮᩣ'ᨿᩴ ᨠᨧᩮ ᨲᩮᨶ,

ᩈᨶᩣᨨᩣ ᨻᨴ᩠ᨵᨷᨴ᩠ᨵᨲᩥ᪨

᪑᪓᪖᪨ ᨴᩣᩁᨲ᩠ᨲᨿᨧᩈᩣᩁᨿᨿᩣᩉ “ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩈᨧᩮᨲ᩠ᨲᩣ”ᨻᩕ᩠ᨿᩣᨴᩥ᪨ ᨿᩮᩣ ᨠᩮᩣᨧᩥ “ᨻᩕᨣᨿᨧᩮ”ᨲᩥ ᨶᩥᨿᨿᩣᨠᩣᨧᩣ ᨣᨱᩮᩣ ᨧᩣᨠᩣᨲᩥᩈᨿᩣᨴᩥᨠᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩈᨧᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩈᩥᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᨴᩥ ᨷᨲᩦᨿᨲᩮ ᨧᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩮ ᨻᨵᩮ᩠ᨴᨲᩥ ᨧᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ “ᨻᨴ᩠ᨵᨷᨴ᩠ᨵᩦ”ᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᨿᩴ ᨴᩣᩁᩮᩣ ᨠᨧᩮᨲᩥ ᨧᩥᩈᩥ᪨ ᨴᩣᩁᩮᩣᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩩ, ᨠᩥᩴ ᨲᩮᨲᩣ ᩈᩥᨿᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨲᩮᨶᩥ”ᨻᩕᩣᨴᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩈᨧᨲᩣ ᨣᨱᩮᨶ ᨻᨴ᩠ᨵᨷᨴ᩠ᨵᩥ ᩁᨧᨶᨠ᩠ᨠᨿᩣ ᨶᩣᨨᩩᨲᩮᨶ ᨴᩣᩁᨣᨱᩮᨶ ᩈᩉ ᨧᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨶᩣᨨᩣ, ᩈᨷ᩠ᨿᩣᨧᩣᨲᩥ [ᩈᨷ᩠ᨿᩣᨧᨲᩦᨲᩥ (?)] ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪑᪓᪖᪨ ᨻᩕᨣᩣᨶᩥ ᨴᩣᩁᨲ᩠ᨲᨿᩩᨴ᩠ᨴᩥᩈᨲᩥ “ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩈᩮ”ᨻᩕᩣᨴᩥᨶᩣ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩈᨧᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨲᩥᩈᨿᨧᩣ ᨿᩮᩣᨠᩮᩣᨧᩥ ᨣᨱᩮᩣ ᨧᩣᨠᩣᨲᩥᩈᨿᩣᨴᩥᨠᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩣᨧᩃᩥᨿᩣ ᨷᨭᩥᨷᩣᨭᩥᨿᩮᩣ ᩋᩣᨲᩩᨠᩣᩁᩮᩣ ᨿᨴᩥ ᨷᨲᩦᨿᨲᩮ ᩈᨧᩮ ᨠᨲ᩠ᨳᩥ ᨻᨴ᩠ᨵᩮ ᨧᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩮ, ᩋᨿᩴ ᨿᨨᩣᨾᩩᨲ᩠ᨲᨣᨱᩮᩣ ᨴᩣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨿ ᨠᨧᩮ᪨ ᨲᩮᨶ ᨠᩥᩴ ᨷᨿᩮᩣᨩᨶᨲ᩠ᨲᩴ ᨧᩮ? ᨻᨴ᩠ᨵᨻᨴ᩠ᨵᨲᩥ ᨷᨴ᩠ᨵᩣᨧᩃᩥ ᨲᩮᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩈᨧᨲᩣ ᨣᨱᩮᨶ ᩈᨶᩣᨨᩣ ᩈᨷ᩠ᨿᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩈᩮᩣ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨧ, ᨶᩣᨨᩮᨶ ᩈᩉ ᨧᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨧ, ᨻᨴ᩠ᨵᩔ ᨷᨴ᩠ᨵᩦᨲᩥ ᨧ ᨧᩥᨠ᩠ᨠᩉᩮᩣ᪨

᪑᪓᪗᪨

ᨷᩥᨭᨸ᩠ᨸᩤᨩᩁᩮᨩᩣᩃᩥᨲ᩠ᨲ-ᨣᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᩮᨲᨧ ᨠᩮᩣᨲᨿ;

ᩋᩉᩮᩣ ᨲᩮ ᨩᨲ᩠ᨲᨧᩮᩣ ᨿᨲ᩠ᨲᩥ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨨᩣ ᨶᩥᩁᨩᨲ᩠ᨲᨶᩥ᪨

᪑᪓᪗᪨ ᨲᨿᩩᨣᩣᩉᩁᨲᩥ “ᨷᩥᨭᨸ”ᨻᩕᩣᨴᩥᨶᩣ᪨ ᨠᩮᩣᨲᨿᩣᨲᩥ ᨠᨣᨧᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᩮᩣᩁᨲ᩠ᨲᨠ ᩋᩣᩃᨷᨲᩥ᪨ ᨲᨧ ᨠᨣᨧᨲᩮᩣ ᨷᩥᨭᨸ᩠ᨸᩤᨩᩣᨲ᩠ᨲᩥ ᩁᨩᩣᨲᩥ ᩁᩮᨱᨧᩮᩣ, ᨲᩮᩉᩥ ᩃᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨴᩩᨷᨷᩮᩉᩥᨲᩣᨶᩥ ᨣᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨿᩮᩈᨲ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᨠ᩠ᨠᩉᩮᩣ᪨ ᨿᩮ ᨩᨶᩣ ᨲᩮ ᨩᨲ᩠ᨲᨧᩮᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᨷ᩠ᨿᨠᩣᩁᩮᨶ ᩁᨩᩮᩣᩃᨧᨶᩣᨷ᩠ᨿᩩᨷᩃᩥᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩁᩮᨩᩉᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩈᨸ᩠ᨸᩣᨲᩮᩉᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨲᩣ ᨶᩥᩁᨩᩣ, ᨲᩮᩈᩴ ᨠᩣᨧᩮᩣ ᨶᩥᩁᨩᨲ᩠ᨲᨶᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᨧᩥ ᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᩥᨷᩩᨱᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᩉᩮᩣ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩴ ᨿᩮᨲᩣ ᩁᨩᩈᩣ ᩃᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨿ

សំកិលិដ្ឋាយេវ សិយុំ, ភវំ បន បិតរជេសា វិលេបនេ ជនេ តិរជេ ករោតិ។ អច្ឆរិយំ ភវតោ ឋាគត្តិ អត្ថោ។

១៣២។ ឋានាតិ ឫគាហរតិ “បិគយ្ហរាជេ”ច្ចាទិនា។ កោ កោតយ យេ សត្តា តវ តុយ្ហំបិគយ្ហរាជរជោលិត្តកត្តា បិគបច្ចយរេហ្យលិត្តយត្តកនលិដិទិសរីរាវយវយុត្តា តេ ជត្តវោ សត្តា សត្ថវា កិលេសសង្ហាតរជោជល្លេហិ អត្តបលិត្តត្តា សត្ថុប្បកាវេរន និរជត្តន់ បិកតកិលេសរជោភាវំ យត្តិ បិបុណត្តិ, អហោ អច្ឆរិយំ។ រជោលិត្តា នាយ សំកិលិដ្ឋា សិយុំ, តំ បន បិគរជសា ឫបលិត្តេបិ សត្តេ និរជេ ករោតីតិ ភាវោ។ ឋាហ ភកវតោ ឫក្កសក្ខណោ ទីបិតោ ហោតិ។ បិកាតិយេវ អយ្ហរាជាតីតិ ច, តេសំ រជាតីតិ ច, តេហិ លិត្តាតិ កត្តាតិ យេសន្តិ ច, រជេហិ កិលេសេហិ និក្កតាតិ ច, តេសំ ភាវោតិ ច វាក្យំ។

១៣៣។

ឧវំ ទិភាត្ភាវស្ស, សយុក្កោសា’ភវិស្សតិ;

បញ្ញាវា វិឆិនា’ភេន, ចិត្តេយ បរមិទិសំ។

១៣៣។ កោ បនេត្ថ ឫក្កសវត្តោ ក្ខណោ យេន ជាតេន្ទ សនាវោ សិយាតិ វេ? អាហ “ឧវ”មិច្ចាទិ។ ឧវមិតិ ទិភាត្ភាវស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធបភាវស្ស សយុក្កោសា អតិសយោ ភិស្សតិ បភិស្សតេ អត្រ ជាតេន្ទុ, តស្មា ទិភាត្ភាវេន ឫក្កសវតា ក្ខណេន ជាតេន្ទ សនាវោ សិយាតិ។ បការេមិមបញ្ញាត្របិអតិទិសត្តា អាហ “បញ្ញាវា”តិអាទិ។ បញ្ញាវា បញ្ញាសម្បន្នោ អនេន វិឆិនា ឋាយិនា បការេន ឧទិសំ ឧវរូបំ បរំ អញ្ញំ ចិត្តេយ វិតក្កេយ្យ។

១៣៣។ ឋានាតិ យថាវុត្តក្ខណតិទស្សនញ្ច សិស្សានុសាសនញ្ច ទស្សេតិ “ឧវ”មិច្ចាទិនា។ អត្រ ឋាយិស្មិំ អនន្តរកាថាយំ ឧវំ យថាវុត្តក្កមេន ទិភាត្ភាវស្ស តថាកតប្បភាវស្ស សយុក្កោសា អាឆិក្កា ភិស្សតិ បភិស្សតេ, តស្មា ទិភាត្ភាវសង្ខាតេន ឫក្កសវតា ក្ខណេន ជាតេន្ទា សនាវោ ភវេយ្យ។ បញ្ញាវា បសត្ថបាណវន្តោ អនេន វិឆិនា ឋាយិនា កមេន ព្រាទិសំ បរំ អញ្ញំ ចិត្តេយ កប្បេយ្យ។

១៣៤។

ឫគារោ យោបិ វិនញ្ញេយ្យា,

យំ បសត្ថវិសេសនំ;

ឃឆា កឹញ្ញអាឃរេរា លិលិ-

ហាឃ[ហារេឃា (៣ៈ)]រេហយក្ខគាគរេឃាៈ

១៣៨ៈ អបរេយុគារេប្យកាទិ គរេស្ស្យញ្ញាហ “ក្ខគារេរា”ឮ្ជាឌិៈ ឃំ បឃត្តិ ឃិលិឈតឹឃំ ខិរេឃឃតំ ក្ខបិឌិឃតិ, រេឃាបិ ត បត ឃឆាចុរេត្តាច ក្ខគារេរា ខិរេញ្ញោរេឃ្យាៈ “ឃរេឆ”ត្យុគាហទតិៈ កឹញ្ញអាឃ កឹញ្ញអត្តិ ឃរេរា, លិលិឃ ឃុរេត្តា ហារេឃា, រេហយំ រេហយឃឃយក្ខគត្តិ ឃយារេឃា, ត់ អាឌិ រេឃឃត្តិ ឌាហិទរេត្តា អាឌិឃរេក្តត ក្យុស្បយគាយយហិរេយលលិឌិត់ ឃក្ខរេហាៈ អឃំ ត្យ ពាត្តួឋទុឃកាយួបទិជ្ជាកា ឃយ្គចតិៈ

១៣៨ៈ អញ្ញាយបិ ក្ខគាទិ គរេស្ស្យតិ “ក្ខគារេរា”ជ្ជាឌិតាៈ ឃំ បឃត្តខិរេឃឃតំ បឃំឃតឹឃខិរេឃឃតំ រេហាតិ, រេឃាបិ ក្ខគារេរាតិ ខិរេញ្ញោរេឃ្យាៈ “ឃឆា”តិ តយុគាហទតិៈ កឹញ្ញអាឃរេរា កឹញ្ញអាឃ ពរេតា ឃរេរាៈ លិលិហារេឃា លិលិឃ ឃុរេត្តា ហារេឃាៈ រេហយក្ខគាគរេឃា ឃុចណ្ណរេពឃ្សុរាឮ្ជាគរេឃាតិៈ កឹញ្ញអត្តាឃ ឃរេរាតិ ច, លិលិឃ ឃុរេត្តា ហារេឃាតិ ច, រេហយំ រេហយឃំ អក្ខគត្តិ ច, លិលិហារេឃា ច រេហយក្ខគញ្ជាតិ ច, តាតិ អាឌិតិ រេឃឃំ ក្យុស្បយគាយយហិរេយលលិឌិតត្តិ ច ខិក្ខរេហាៈ អឃយុគារេរា ពាត្តួឋទុឃកាយួាឌិរេគាឃបទិជ្ជារេពត ឃិញ្ញូតិៈ

១៣៩ៈ

រេលិកិឃត្តាតតិក្កត្តា,

ពត្តា ឃញ្ញាឌតាតបិ;

ពត្តិ តាយា’តិចុត្តស្ស្យ,

ចុត្តា ឃា បទិហារេតាៈ

ឃឆា “យុតិក្ត”ឮ្ជាឌិៈ

១៣៩ៈ ពត្តិ ពឆឃតិ “រេលិកិឃិ”ជ្ជាឌិតាៈ រេលិរេព ខិឌិរេតា រេលិកិរេឃា, ត់ រេលិកិឃំ អត្តិ អតិរេឆឃ្យំ អតតិក្កត្តា អតតឹតា ឃរេញ្ញាឃំ ពឋិតយិតរេទឃំ ចា ឌតាត់ ៧ច ពត្តា យរេតាហរា ពត្តិ តាយាតិ ចុជ្ជតិៈ អឃំ បត ឃក្តក្យុរេណា អតិចុត្តស្ស្យ ចាក្យរេគាឃស្ស្យ បទិជ្ជារេពត ឃយ្គចតិៈ រេតតាហ “អតិចុត្តស្ស្យា”តិអាឌិៈ ក្ខគាហទលរេត្តា រេហក្ខា ចុរេត្តារេឃចៈ

១៣៩។ ឥទានិ កន្តិំ ទស្សេតិ “លោកិយំ”ច្ចាទិនា។ លោកិយត្ថានតិក្កន្តា លោកេ បសិទ្ធសទ្ទត្ថានតិក្កន្តា សព្ពជនានំ សកលកវីនំ កន្តា យតុញ្ញា កន្តិ តាយ វុច្ចតេ, សា អតិវុត្តស្ស អតិវុត្តទោសស្ស បរិហារតោ វុត្តា ទោសបរិហារបរិច្ឆេទេ កថិតា ហោតិ។ អតិវុត្តទោសបរិហារតោ ឯវ កន្តិយា សិទ្ធត្តា តស្ស លក្ខណោ ឯវ ឯតិស្សា ហោតីតិ អធិប្បាយោ។ លោកេ វិទិតោតិ ច, សោ ច សោ អត្ថោ ចេតិ ច វិគ្គហោ។ “យថា”តិ កន្តិយា ឧទាហរណំ ទស្សេតិ “យុតិក្ខ”ឥច្ចាទិ។ តំ វុត្តមេវ។

១៤០។

អត្ថព្យត្តា'ភិធេយ្យស្សា-

នេយ្យតា សទ្ទតោ'ត្ថតោ;

សា'យំ តទុភយា នេយ្យ-

បរិហារេ បទស្សិតា។

យថា “បរីចិ”ច្ចាទិ ច, “យតោតុរព្ពតោ”ច្ចាទិ ច។

១៤០។ អត្ថព្យត្តិំ ព្យញ្ជយតិ “អត្ថព្យត្តាភិធេយ្យ”ច្ចាទិនា។ អភិធេយ្យស្ស សព្ពត្ថអត្ថស្ស សទ្ទតោ អត្ថតោ វា សាមត្ថិយតោ វា អនេយ្យតា បតីតិ អញ្ញថា ចកេយា កព្យត្តរាកាចា, យតោ វុត្តំ “ទុល្លភាចគតី សទ្ទ-សាមត្ថិយវិលង្ឃិនី”តិ។ តយុបជិត្វា អត្ថព្យត្តិ វិធីយតេ។ សា បន ព្យាកិណ្ណនេយ្យាទិទោសវជ្ជនាយ ជាយតេ។ តទុភយា ជាតា សាយំ អនេយ្យតា នេយ្យបរិហារេ បទស្សិតា បកាសិតា។ បទយុត្តិយោទាហរណស្សេត្ថ វុត្តោ។

១៤០។ ឥទានិ អត្ថព្យត្តិំ ទស្សេតិ “អត្ថព្យត្តិ”ច្ចាទិនា។ អភិធេយ្យស្ស អត្ថស្ស សទ្ទតោ អត្ថតោ អត្ថសាមត្ថិយតោ ច អនេយ្យតា តទេវ វិជ្ជមានត្តា សទ្ទស្ស អត្ថស្ស វា អាហរិត្វា វត្តព្ពស្ស អភាវោ អត្ថព្យត្តិ នាម, តទុភយា តេហិ ទ្វីហិ ជាតា សា អយំ អនេយ្យតាសង្ខាតា អត្ថព្យត្តិ នេយ្យបរិហារេ នេយ្យទោសបរិហារបទេសេ បទស្សិតា បកាសិតាតិ។ “ទុល្លភាចគតី សទ្ទ-សាមត្ថិយវិលង្ឃិនី”តិ វុត្តត្តា អត្ថបតីតិ បន វិនា សទ្ទេន សាមត្ថិយេន អញ្ញថានុបលព្ភតីតិ ឥហ “សទ្ទតោ អត្ថតោ”តិ វុត្តំ។ អត្ថស្ស ព្យត្តិ បតីតីតិ ច, នត្ថិ នេយ្យំ អាហរិតព្ពំ អស្ស អភិធេយ្យស្សាតិ ច, តស្ស ភាវោតិ ច, តេ ច តេ វុត្តា សទ្ទត្ថា ចាតិ ច, តេ អវយវា ឯតិស្សាតិ ច, នេយ្យស្ស បរិហារោតិ ច វាក្យំ។ ឥទានិ “យថេ”ច្ចាទិនា ទ្វិប្បការាយ អត្ថព្យត្តិយា យថាក្កមំ ឧទាហរណមត្ថស្សារេតិ “បរិ”ច្ចាទិគាថាទ្វយេន, តំ

ហេដ្ឋា ចុត្តបេចៈ

បុត អត្ទេត ឃឆា –

១៣ប័ៈ

ឞកាចាយលតា ឆឹរ,

យុឆា បាិងតលេបុ តេ;

ឃតោ តោ'ចតតាតត្ត-

យោញព្ពុ្ឋាឃា ឌហត្តិ តោៈ

១៣ប័ៈ បុត ទុតិយេ ពុ ឆឹរាតិ អាយត្តត៌ៈ តេ ពច បាិងតលេបុ ឞកាចាយលតា បកតិបរិបុទ្ធតា យុឆា ពុ្ឋាៈ កប្ថាតិ ចេ? ឃតោ ឃប្ថា ការលា តេ បាិងតលា អចតតឞ្ស ឞត្តតឞ្ស អតត្តឞ្ស តាករាឌឞ្ស យោញព្ពុតោ កិរឹងឞ្ស អចតតាត៌ ចា តរបេរាត៌ អតត្តាត៌ យោញព្រាត៌ លាឃា លចិយោ តោ ឌហត្តិ ត បរិច្ឆឌត្តិ, ឞប្ឋាចិយោ បត ឌហត្តិតិៈ ទុត្ត តលេបុ ឞប្ឋាចិត្តា បាិងតលឞ្ស យោញព្រាត៌ តិរត្តរបេលាយាញកិចារាតរបេរាឌិត៌ កកចតោ បាិងារចិត្ថចត្ថត៌ ឞាយត្តឃា ចុង៌ កព្យតោៈ

១៣ប័ៈ"បុត អត្ទេត ឃឆា ឞកាចិ"ច្ឆាងិៈ ឆឹរ តេ ពច បាិងតលេបុ ឞកាចាយលតា បកតិបរិបុទ្ធតា យុឆា ពុ្ឋាៈ កប្ថាតិ ចេ? ឃតោ ឃប្ថា តេ ចរលាតលា អចតតាតត្តយោញព្ពុ្ឋាឃា បាិងាតតឞ្ស អតត្តតាករាឌឞ្ស កិរឹងឞ្ស ឞព្ពត្តិ្ឋិ, អចតតាត៌ ចា អតត្តាត៌ ចេចបតុឞ្សាត៌ យោញព្រាត៌ លាឃា កត្តិយោ តោ ឌហត្តិ ត ចិឌហត្តិ, បកតិចណ្ហិ បហាឃ កិរឹងកត្តិឞងិឞា តេ ហោត្តិ, តប្ថា ទុត្ត ចត្ថកិរលាឞត្តិកាត៌ តលទ៌ឞឹត៌ ឞឹបេ យោញព្រាត៌ តលទ៌ឞឹហិ អបឌ្ឋិតឞកកត្តិឃុត្តកាចយាបឌ្ឋត៌ តាងិឞាត៌ តិរត្តរបេលាយាកាចាកាចតោ លត្តិឃាឌិត៌ បុតិត្ថបាិងារចិត្ថច្ឆត្ថ តិរត្តរបេលាយោ ឞាយត្តឃា ចិក្ខត៌ កព្យតោៈ ឞឞ្ស កាចោតិ ច, តេត អបលិតិ ច, តេឞំ កាចោតិ ច, បងបបេក្ខ អចតតោ ច ឞោ អតតេ្តា ចាតិ ច, តឞ្ស យោញព្រាតិ ច, តឞ្ស លាឃាយោតិ ច, ទុតិឃបេក្ខ អតត្តា ច តេ យោញព្រា ចេតិ ច, អចតតាត៌ អតត្តយោញព្រាតិ ច, តេឞំ លាឃាយោតិ ច ចាញ្ញ៍ៈ

១៣ឆ៍ៈ

“ᨻᩃ᩠ᨯᩈᩣᩁᩮᩣ”ᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ, ᨿᩴ ᩈᨾᨣ᩠ᨣᩣᨸᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ;

ᨵᩔᩣᨲᩣᨧᩈᨴ᩺ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᨾᩣᨵᩥ ᨲᩣᨿ’ᨿᩴ ᨣᩩᨱᩮᩣ᪨

᪑᪓᪙᪨ ᩈᨾᩣᨵᩥᨹᩃᩴ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᩉ “ᨻᩃᩮ᩠ᨯ”ᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨ ᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᨿᩴ ᩈᨾᩣᨵᩥ ᨻᩃ᩠ᨯᩔ ᨠᨾ᩠ᨸᨶᩦᨿᩔᨠᩣᨧᩔ ᩈᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᨷᩁᩣᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨻᩃ᩠ᨯᩔ ᩈᨾᨣ᩠ᨣᩣᨸᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨠᨧᩥᨲᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᨲᩥ ᨡᩣᨴᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᩈᨾᩣᨵᩥ ᨲᩣᨿ ᩈᨾᩣᨵᩥᨿᩣ ᨣᩩᨱᩮᩣ ᨵᩔᩮᨲ ᨷᨠᩣᩈᩮᨲ ᩋᨧᩈᨴ᩺ ᨡᩃᨠᩣᩈᩴ ᩋᨲᩮᩣᨲ᩠ᨲᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩁᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᨯᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩈᩩᨡᨲᩣᨲᩥ᪨

᪑᪓᪙᪨ ᨻᩃᨴᩣᨲᩥ ᩈᨾᩣᨵᩥᨿᩣ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᩈᨲᩥ “ᨻᩃ᩠ᨯ”ᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᨶᩣ᪨ ᩈᨾᨣ᩠ᨣᩣ ᩋᨸᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨠᨧᩥᨿᩣ ᨿᩴ ᩈᨾᩣᨵᩥ “ᨻᩃ᩠ᨯᩈᩣᩁᩮᩣ”ᨲᩥ ᨸᨩ᩠ᨩᨠᨾ᩠ᨸᨶᩦᨿᩔᩈᨠ᩠ᨡᨲᩔ ᨻᩃ᩠ᨯᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾᩥᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᩈᨾᩣᨵᩥ ᨲᩣᨿ ᨣᩩᨱᩮᩣ ᨵᩔᩣᨲᩣᨧᩈᨴ᩺ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨯᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩈᩩᨡᩴ ᨵᩔᩮᨲᩮᩣᨠᩣᩈᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨻᩃ᩠ᨯᩔ ᩈᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨧ, ᨵᩔᩮᨲ ᩋᨧᩈᨴᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ, ᨲᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨧ ᨧᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ᪨

᪑᪔᪐᪨

ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣ’ᨬ᩠ᨬᩣᨲ᩠ᨳ,

ᩃᩮᩣᨠᩈᩦᨿᩣᨲ᩠ᨿᩮᩣᨴᩣᨵᨲᩮᩣ;

ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨵᩦᨿᨲᩮ’ᨧ᩠ᨧᩮ’ᩈᩮᩣ,

ᩈᨾᩣᨵᩦᨲᩥ ᨶᩥᩁᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨

᪑᪔᪐᪨ ᨠᨳᨾᨿᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣᨧᩣᩉᩣᩁᩮᩣ ᨻᩃᨶ᩠ᨲ “ᩈᨾᩣᨵᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲ᩠ᨿᩣᩉ “ᩋᨬ᩠ᨬᩣ”ᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩔ ᨧᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᨠᨲᩣᨲᩮᨸᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨣᩩᨱᩮᩣ ᨷᩈᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᩈᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳ ᩋᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨧᩥᩈᨿᩮ ᩃᩮᩣᨠᩈᩦᨿᩣᨲ᩠ᨿᩮᩣᨴᩣᨵᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᨸ᩠ᨸᨲᩦᨲ᩠ᨿᨧᨲ᩠ᨲᨲᩮᨲ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᩣᨵᩩ ᩃᩮᩣᨠᩈᩦᨿᩣᨲ᩠ᨿᨧᨲ᩠ᨲᨲᩮᨿᨧᩮᩉ ᩈᩣᨵᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᨵᩦᨿᨲᩮ ᩋᩣᨴᩮᩣᨿ᩠ᨿᨲᩮ, ᨻᩃᨲᩥ ᨻᩃᨿᩥᨲᩣ ᨠᩣᩁᨱᩮᨲ ᩑᩈᩮᩣ ᩑᨧᩴᨧᩥᨵᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ “ᩈᨾᩣᨵᩦ”ᨲᩥ ᨶᩥᩁᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨵᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᩑᨧᩴ ᨶᩦᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪑᪔᪐᪨ “ᩈᨾᩣᨵᩦ”ᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩮᩣ ᨻᩃᨧᩥᩈᨿᩮ ᨠᨳᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩈᨦ᩠ᨠᩣᨿᩴ ᨸᩅᨿᩴ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨵᩔᩮᨲᩩᩴ ᩋᩣᩉ “ᩋᨬ᩠ᨬᩣ”ᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩈᨾᩣᨵᩣᨶᩔ ᨧᩥᩈᨿᨽᩪᨲᩋᨿᩩᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩔ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨧᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᩈᩥᨴ᩠ᨵᨣᩩᨱᩮᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᩈᨿᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳ ᩋᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᩈᨿᩮ

លោកសីមានុរោធតោ លោកវោហារមរិយាទានុរោធការេន លោកប្បតីតានុវត្តនេន សម្មា អាធីយតិ ឋបីយតិ, ឋាតិ ឋបិតា ការេណន ឯសោ យថាវុត្តគុណោ “សមាធិ”តិ និរុច្ចតិ វុច្ចតីតិ។ អញ្ញស្ស ធម្មោតិ ច, លោកស្ស សីមាតិ ច, តស្សា អនុរោធោតិ ច វិគ្គហោ។

សមាធិនិទ្ទេស

១៨១។

អបីឡោ បីឡិតំ ធម្មោ, សម្មា អាធីយតេ ក្វចិ;

និរូបេ រូបយុត្តស្ស, និរសេ សរសស្ស ច។

១៨២។

អគន្ធេ គន្ធយុត្តស្ស, អកត្តរិបិ កត្តុតា;

កាមិតស្សា’សរីរេបិ, រូបំ តេសំ កយា សិយា។

១៨១-១៨២។ សមាធានវិសយមាហ “អបីឡោ”ច្ចាទិ។ ក្វចិ ឋានេ បីឡិតំ បីឡាវក្ខាតំ បធានំ ធម្មោ គុណោ អបីឡោ បីឡាវិរហិតេ វត្ថុម្ហិ សម្មា លោកប្បតីតានុវត្តនេន អាធីយតេ អារោបីយតេ, ឯវមុបរិបិ យថានុរូបំ។ និរូបេតិ រូបវិរហិតេ វត្ថុម្ហិ, ក្វចីតិ សព្ពត្ថ អនុវត្តតិ។ អសរីរេ អមេន អសហេតា វត្ថុម្ហិ កាមិតស្ស សរីរស្ស, តេសំ យថាវុត្តានំ សមាធីនំ រូបំ ឧទាហរណំ កយា ផុដ្ឋាន្តរេន។

១៨១-១៨២។ ឯត្ថេស “សមាធេនា”តិ ឯវមាទិនា និទ្ទិដ្ឋានំ សមាធីនំ វិសយមុបទស្សេតិ “អបីឡោ”ច្ចាទិនា។ ក្វចិ កិស្មិញ្ចិ ឋានេ បីឡិតំ ធម្មោ ឋានវិសេសានំ គុណោ អបីឡោ បីឡារហិតវត្ថុម្ហិ សម្មា លោកប្បតីតិអនុសារេន អាធីយតេ អារោបីយតេ, ក្វចិ រូបយុត្តស្ស រូបវន្តវត្ថុនោ ធម្មោ និរូបេ រូបរហិតវត្ថុម្ហិ, ក្វចិ សរសស្ស រសវន្តស្ស វត្ថុនោ ធម្មោ និរសេ រសរហិតេ ច, ក្វចិ គន្ធយុត្តស្ស គន្ធវន្តវត្ថុនោ ធម្មោ អគន្ធេ គន្ធរហិតេ ច, ក្វចិ កត្តុតា កត្តុគុណោ អកត្តរិបិ, ក្វចិ កាមិតស្ស សរីរស្ស វត្ថុនោ ធម្មោ អសរីរេបិ សរីររហិតេបិ សម្មា អាធីយតេ។ តេសំ វុត្តំ សមាធីនំ រូបំ ឧទាហរណំ កយា “អបីឡោ បីឡិត”ន្តិ ផុដ្ឋាន្តរេន សិយា ភវេយ្យាតិ។ ន សន្តិ បីឡា អស្សាតិ ច, រូបំ និគ្គតោតិ ច, រូបេន យុត្តោតិ ច, រសា និគ្គតោតិ ច, រសេន សហ វត្តមានោតិ ច, គន្ធា អញ្ញោតិ ច, គន្ធេន គន្ធការេន យុត្តោតិ ច, កត្តុតោ អញ្ញោតិ ច, កត្តុនោ ការោតិ ច, នត្ថិ សរីរំ អស្សាតិ ច វិគ្គហោ។

សយាឆិតិទ្ទេស

អបិចេហ បិហិតំ ឆទេខ្មា

១៥៧។

ខ្ណោបុណ្ហិត្តា ភាឆ, ឯចាបិ សហ សង្គយា;

ចិតិទ្ទា សម្បយោគត្ថិ, យទេវ្ញា ក្យុមិតិ តច។

១៥៧។ “ខ្ណោ”ឮច្ឆាឌិ។ ភាឆាតិ លេរិកត្ថយេកបដិសរេលក្ខតតាឃ ភកចត្តិ អាលបតិ។ តច ខ្ណោទេរាយឆាត្យសង្ខាទេតភ បុណ្ហិត្តា សហ សង្គយា សំយោគេភ ក្យុមិតិ ក្យុមិតិយោ ក្យុធាកទោ ឌិចាបិ ចិតិទ្ទា ចិកតយោប្បា សម្បយោគត្ថិ យទេវ្ញា សុជ្ជយេច បយោគត្ថិតិ បរិកប្បេមិតិ។ ៦ត្ថ បិហិឆខ្មស្ស សុទតទ្ធបស្ស សង្គយស្ស ចិតិទ្ទាឃ សម្បីហតស្ស ច អបិហិតិ អាទោបិតបុម្ភោច ខ្ណោបុណ្ហិត្តយិក្យាតចា អាទោបិទិតត្តិកាចាសុ ក្យុមិតិសុ លេរិកសិយាត្យទោឆេត សយាឆាតទោ យេសាបំ បសិទ្ធោ ឆទេខ្មា “សយាឆិ”តិ ចុច្ចតិ។ តភគិឆាឃិ សទ្ទោ ច ខ្ញុបធាទោ អត្ថាត្យកាយិត្តា សទ្ធិកចោហាទំ ភទស្សតិ, ៦ចយុបរិបិ ឃចាយោកា។

១៥៧។ តេសុ បិហិឆខ្មសយាឆិតោ ខ្ញាហទេលយាឌិសតិ “ខ្ណោ”ឮច្ឆាឌិតា។ ភាឆ តច ត្សុំស្សខ្ណោបុណ្ហិត្តា ខ្ណោទេរាយបណ្ឌុលសង្ខាតបុណ្ហចទ្ទេត សហ សង្គយា អញ្ញមញ្ញសយចាឃហេតុតា ក្យុមិតិ ពេទចាពទសង្ខាតា ក្យុមិតិយោ ឌិចាបិ ចិតិទ្ទា ចិកសិតា សម្បយោគត្ថិ យទេវ្ញា អតិសត្តដ្ឋា ហោត្ថិតិ កប្បេមិតិ ឮត្តសម្បយោគា សហសទ្ទេត ញាឃតោ។ ៦ត្ថ បិហិឆខ្មសង្ខាតោ សុទតសង្គយោ ច តិទ្ទាបកយោ ច សម្បយោគត្ឋាតិ តិល្ហំ ខ្ណោបុណ្ហិត្តក្យុមិតិសង្ខាតេសុ អបិចេហសុ លេរិកចោហាទាតតិក្ខខ្ម ត្យុទ្ធិយា អាទោបតេត បិហិឆខ្មតោ បសិទ្ធោ តយោ អត្ថា ឮឆ សយាឆយោ ភាយ, តប្បដិបិឌកកេត្ថាបិ អត្ថាត្យកាយិត្តា តក្យបធាទេត សយាឆិតិ ឥដ្ឋេត្ថា។ បុណ្ហោ ច សោ ឮត្ត ទេចតិ ច, ខ្ណោ ៦ច បុណ្ហិត្ត ចាតិ ច, ចិកតា តិទ្ទា យេហិតិ ច ចិក្កហោ។

តិទ្ធេប ទ្ធបឃុត្តស្ស

១៥៨។

ខឃាទសេសុ យជ្ជត្តា, ឌភា’យតទសេស្វិ’ច;

ឞុលិតា ហតរោការា រត, គាឆ បិរឌ្ឍូខាគតាៈ

ឲវ៉ៈ“ឥឃា”ព្ដក្ខាឌិៈ គាឆ រត បិរឌ្ឍូរខឞុ អាគតា បណាយចរឞគ ឌគា ពិរលិកក្យហរបចត្តិរគា ឞត្តា អយតររឞម្ហិច ឞិឃ្ញុឞររឞុ ចិឃ ឥឃាររឞុ កន្លាររឞុ ក្យរលាឞុៈ “ឞិក្តារារោ ចិរឞ ឌីទិរឃ, ក្យរលា រារក (ឥរច ររឞា”តិ [អយររការ ១ៈ១ៈ១១៩] ហិ

គិឈ្ហៈ យុឌ្ឍត្តា គិយុឌ្ឍយាគា ហតា គ្ឌ រោការា ចាតាឥរឃា អយតបរក្លុ, អញ្ញាត្ត ព្យ ហតា គ្ឌ រោការា រាកាឥរឃា រឃឞត្តិ ចិក្កុរហា, តរតាររឃច ឞុលិតា ឞុល៌ កាឃិករចតឞិកឞុល៌ ព្ដតា បត្តា កតាតិ អរត្ត៍ៈ

ឲវ៉ៈ ព្ដកាគិ ន្ទបឆយុឞយាឆិរគា ង្កាហរល៌ ង្កឌ្ឍិឞតិ “ឥឃា”ព្ដក្ខាឌិគាៈ គាឆ រត តច បិរឌ្ឍូខាគតា ចរលាបត្ញុរយ បលាតា ឌគា រឥចយត្បុញ្ញា អយតររឞុ ព្ដច ឞុគាឌរលឞុ ចិឃ ឥឃាររឞុ អគញ្ញាឞាឆារលាកន្លាក្យរលាឞុ យុឌ្ឍត្តា គិយុឌ្ឍយាគា ហតររោការា ចិគ្ឌ ចាតបិត្តាឥរឃា ចិគ្ឌ រាកាឌិរោការា ចា ឞុលិតា តរតាររឃច អឌរាយរឞក្លាតឞុល៌ ព្ដតា បត្តាតិៈ ឲត្ត ន្ទបឃ្យុត្តឌរល លព្ទុយាគ៌ យុឌ្ឍគ៌ គិន្ទរប ឥឃាក្យរលា អារោបិត៌ រហាតិៈ ឥឃា ឲច រឞា ក្យលាតិ ច, អយតា ឲច រឞាតិ ច, ហតា ចាតាឥរឃា រាកាឥរឃា ចា រោការា រឃឞត្តិ ច, បិកាគិ ឲច អឌ្ឍូខាគីតិ ច, រតឞុ អាគតាតិ ច ចិក្កុរហាៈ

“ឞិក្តារារោចិរឞ ឌីទិរឃ, ក្យរលា រារក (ឥរចររឞា”តិ [អយររការ ១ៈ១ៈ១១៩] ឲត្ត ររឞរង្គោ ក្យលាឌរលឞុ ចត្តតិៈ

គិររឞ ឞររឞ្យ

ឲវ៉ៈ

យឥុររបិ ក្យរលា ឆិរ, គប្បឞិគត្តិ រឃ តច;

កិឌិឞិយគររឞា ទុត្តិ, រតរ៉ លារក្យលាគរកា[រហ (ឞិៈ)]ៈ

ឲវ៉ៈ“យឥុររ”ក្ខាឌិៈ ឆិឃា ព្វារតីតិ ឆិររា, រកា ឆិរ តច យឥុររបិ យគោហររបិ ក្យរលា កន្លាឌិរក រឃ គប្បឞិគត្តិ បឞាឌ៉ គ កររាត្តិ, លារក្យលាគ៌ អយឥុរក្យលាគ៌ រតរ៉ ឌគាគ៌ យគររឞា ទុត្តិ ចិត្តប្បចត្តិ កិឌិឞិតិ កិយិច ឌិឞ្យតិ, គ ចិញ្ញាឃរត “ព្វាឌិឞិ”តិៈ ឃរតា តាឌិឞក្យលាចរគាឆឞរឡុតា រយាហត្តការឞឍ្ឍត្តិតាតិៈ

ឲវ៉ៈ ព្ដកាគិ ឞររឞឆយុឞយាឆិរគា ង្កាហរលាយឌ្ឍិឞតិ “យឥុរិ”ក្ខាឌិគាៈ រកា ឆិរ តច រត យឥុររ អបិ ក្យរលា បកាតិឞុគ្គររ

ពន្លាបញ្ញាព្យលេបិ ឯយ ហិតាឌិយុត្តិកា ឌតា តប្បឹងត្តិ, លាទព្យលាត់ អយឆុទព្យលាត់ ទេវាង ឌតាត់ យតនេរា ទុត្តិ ចិត្តប្បចត្តិ កិឌិឹ ពង់ ទុហតិៈ ឆិឃា ឡែទតិ បចត្តតីតិ ង, កា ចិឃ រោ ឌិស្សតីតិ ង, លាទា ព្យលា ឯឃរត្តិ ង ចិក្កេហាៈ ឲត្ត នយាឆិ តាយ ទរហឹទេត អាទេទាបិតទរឃុត្តឆឲ្យក្នុត់ យឆុទលាទព្យលក្ខឃ៎ៈ

អត្រែង ត្រែចឃុត្តស្ស

១៥៩ៈ

ឥន្ទាត្តូនិន្ទ ក្នុញអក-បុងេបឃ្យា យហាព្យលា;

ឌិរោ រយត្តា ឆាចត្តិ, ពុត្តរោកាយលក្ខលាៈ

១៥៩ៈ“ឥន្ទាត្តូនិន្ទិ”ក្ខាឌិៈ ឥន្ទាត្តូនិន្ទស្ស យហាយុតិនោ ក្នុញអកបុងេត ទេបឃ្យា បិតន្ទា ពុត្តរោកាយលក្ខលា ពុត្តពុរុយស្ស រោកាយចត្តា ឌុតិចិឌប្បិនោ យហាព្យលា រយត្តា បរិទោតា ឌិរោ ឌិរត្តាតិ ឆាចត្តិៈ

១៥៩ៈ ឰងាតិ ត្រែចឃុត្តរយាឆិទោ ក្កាហទលាយត្តឹរតិ “ឥន្ទាត្តិ”ក្ខាឌិតាៈ ឥន្ទាត្តូនិន្ទ ឥន្ទាកិទេ្ខ បរិតិប្បុត្ត, តិប្បុទត្តហិ ឥន្ទាទេត្តហិ ចា រយត្តាពត ទេហ តចាពត តច ក្នុញអកបុងេបឃ្យា ក្នុញអកបុងេត បិតន្ទា ពុត្តរោកាយលក្ខលា ពុត្តរោកាហិ រយាតលក្ខលា ពុត្តរោកាយឌិរោ ចា យហាព្យលា ឥញ្ជាយហត្តត្តា អាតុកាចយហត្តត្តា ចា យហត្តា ចា អទហត្តាគេឃា ព្យលា រយត្តា រយត្តទោតា ឌិរោ គរឌិរោរុ ឆាចត្តីតិៈ ឲត្ត ត្រែចឃុត្តព្យលក្នុទោតា ក្នុញអកបុងេបឃ្យកាទេចា ត្រែចទហិទេត ព្យេលា អាទេទាបិទោតា រយាឆិ តាយ ទេហាតិៈ ឥទន្ទា ង ទេត អត្តា ទេចតិ ង, ទេត និន្ទា ឃទេស្សតិ ង, ក្នុញអកទេយច បុងយិតិ ង, ទេតត ទេបឃ្យាតិ ង, យហត្តា ង ទេត ព្យលា ទេចតិ ង, ពុត្តាត់ ទេរាកាតិ ង, តាហិ រយាត់ លក្ខល៌ា ឯឃរត្តិ ង ចិក្កេហាៈ

អកត្តាទិ កត្ថុតា

១៥៥ៈ

យាទាទិតាលចិស្សូត្ថា, ពុណ្ណា តាតាចិឆា’ឃុឆា;

លន្លូយាតា’ន្លាទេចរេត, ឌិត បិគាតតា តចៈ

໑໕໗˙“ຍານາ”ຕ຺ຍາທີ˙ ຍາເນາເຍວ ອທິ ສຕ຺ຕູຕິ ຍານານີ, ເຕຕ, ທເລຕ ອຕ຺ຕໂນ ສຕ຺ຕິຍາ, ຕສ຺ສ ຈາ ທເລຕ ເສຕາຍ ຈິຕ຺ຕາ ອພິຣູປັ

ລກ຺ຂິຕາ ນານາຈິນາ ອເນກປ຺ປກາຣາ ອາຍຸນາ ກິຕ຺ຕິຈາຍອາຄເຍາ ກຸລາ[ເກລ຺ຂິຈາລີຄເຍາ (ກ˙)] ປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕິຕິລາກາຈາ ຕາເຍວ

ກຸລາກາຈປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ລກ຺ຂຍາຕາ “ເລີກປ຺ປຕີຕາຕຸກາຈາຕຍຍ຺ຍາຍິ ໑ຈທຸປໍ ຂາຕ”ຕ຺ຕິ ລກ຺ຂຕ຺ຕາ ອຍ຺ຍາເຈເສຕ “ກໍ ຕາຍ ປເທ ອເຍຍ຺ຍຕ

ຂາເຕຍ຺ຍ”ຕ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອາຈຸຄເຈຕໍ ປຣິຈຕ຺ຕິຕ຺ວາ ກຸສຸຍເຈເສຕ, ຂີຕາຕິ ອາຍຕ຺ຕໍ, ຕຈ ປິຄາຕຕາ ປິເຄສຸ ສຕ຺ຕາ˙

໑໕໗˙ ຕູຄາຕິ ກຕ຺ຕຄຍຸສຍາຄິເຕາ ງຄາຫທຣາຍກ຺ຂິສຕິ “ຍານານີ”ຕ຺ຍາທີຕາ˙ ເທ ຂີຕ ຍານານີທາລຈິຍ຺ຍຸຕາ ຍານສຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕໂນ ສຕ຺ຕິຍາ

ຈິຍ຺ຍຸຕາ, ຍານານີເຕາ ຈາ ເສຕາຍ ຈິຍ຺ຍຸຕາ ອພິຣູເປ ປີຕິຕາ ນານາຈິນາຍຸນາ ອເນກປ຺ປກາຣກິຕ຺ຕິຈາຍຍາສຸສຕ຺ຕິເຕາຍຣາຄເຍາ ອາຈຸນາ

ກຸລາ ອຕິຕິລາ ລກ຺ຂຍາຕາ “ກສ຺ວາ ໑ຈໍ ເລີກປສິທ຺ທາຕຸກາຈາຕຍຍ຺ຍາຍິ ຕ຺ວາຄີສໍ ຈິປ຺ປກາຣຍເຫາສີ”ຕິ ລກ຺ຂຕ຺ຕາ ອຍ຺ຍາເຈເສຕ “ກຈຍເຍ຺ຍາ

ປເທ ຕ ຂາເຕຍ຺ຍ”ຕ຺ຕິ ອາຈຸຄເຈຕໍ ທິຕ຺ວາ ຕຄຍ຺ຍາກຸເຕຕ ປຸປ຺ປເຈເສຕ ຕຈ ປິຄາຕຕາ ປິຄສີເສ ຕຕາ ອເຫສຸຕ຺ຕິ˙ ໑ຕ຺ຕ ກຕ຺ຕຄຍຸກຕ໌

ລກ຺ຂຕຍາ ອຍ຺ຍາເຈເສຕ ປຣິຈຕ຺ຕຕຍາ ອາຕຕເຣສ຺ຕິ ຕູເຍ ລກ຺ຂຕາຂີຕໍ ອກຕ຺ຕກຸເຕສຸ ຈິສເຍສຸ ອາເນາປິຕາ ສຍາຄເຍາ ຕາຍ ເຫາຕ຺ຕິ˙

ຍາເນາ ໑ຈ ອສີຕິ ຈ, ທເລຕ ຈິຍ຺ຍຸຕາຕິ ຈ, ຍານານີຕາ ທາລຈິຍ຺ຍຸຕາຕິ ຈ ຍານານີເຕາ ທາລໍ ເສຕາຕິ ຈ, ເຕຕ ຈິຍ຺ຍຸຕາຕິ ຈ, ຕາຕາ

ອເນກຈິນາ ປກາຣາ ເຍສຕ຺ຕິ ຈ, ອເຍ຺ຍາສໍ ເຈເສາຕິ ຈ, ອເຍ຺ຍາ ຈ ເສາ ເຈເສາ ຈາຕິ ຈ, ປິເຄສຸ ອາຕຕາຕິ ຈ ຈິກ຺ກເຫາ˙

ກຈິຕສ຺ສ ອສສີເທ

໑໕໘˙

ຍຸຕ຺ຕິກ຺ກກາລ຺ຍາ ກາເລີ-

ຂີເຕາ ເຕີເຄາຄຍາຈເລ;

ສກ຺ຂຸທິສີຕາ ກາຕິ,

ຕຸກ຺ຍກ຺ຂຕໍ ປທີ˙

໑໕໘˙“ຍຸຕ຺ຕິກ຺ກ”ຕ຺ຸຈາທີ˙ ເຕີເຄາ ສຕ຺ຕຍ຺ຍາຕຍ຺ຍາລສຂີເສາ ເສາເຍວ ຈາ ງຄຍາຈເລີ ງຄຍປຕ຺ເຕາ ຕສ຺ສ ກາເລ ທຕ຺ຕິປທີຍເຕ຺ຕ

ອກິກິລ຺ລຕ຺ຕສຍເຍ ງຂີເຕາ ປິຕຸກ຺ເຕາ ຍຸຕິເຕ຺ຕາ ຍຸຕ຺ຕິກ຺ກສຂີເສາ ເສາເຍວ ຈາ ກາລ຺ຍາ ສຸທີເຍາ ອກ຺ລຕໍ ອກ຺ລກາທີ ເຍາທໍ ຈາ ປທີ ອຈ຺ຈຕ຺ຕເຍວ

ສກ຺ຂຸທິສີຕາ ສກ຺ຂຸສຂີເສຕ ສກ຺ຂຸສກ຺ຂເຕຕ ຈາ ທີສີຕາ ກິຕ຺ຕ ປຄາເລເຕ຺ຕາ ກາຕິ ເສາກຕີຕິ˙

᪑᪓᪗᪨ ᨻ᩠ᨴᩣᨲᩥ ᨠᨯᩥᨲᨨᨻᩩᩈᨿᩣᨨᩥᨲᩮᩣ ᩈ᩠ᨯᩣᩉᩁᨱᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᩈᨲᩥ “ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ”ᨲ᩠ᨲᩣᨯᩥᨲᩣ᪨ ᨲᩮᩁᩮᨨᩣᨯᨿᩣᨧᩃᩮ ᩈᨴ᩠ᨴᩣᨯ᩠ᨿᩣᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᩈᨯᩥᩈᩮ ᩈᨴ᩠ᨴᩣᨯ᩠ᨿᩣᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᩈᨬ᩠ᨬᩣᨲᩮ ᨧᩣ ᩈ᩠ᨯᨾᨷᨴ᩠ᨴᩣᨲᩮ ᨠᩣᩁᩮᩃᩥᨯᩥᨲᩮᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨠ᩠ᩃᩮᨾ ᨿᩣᩁᨷᩁᩣᨡᩥᨲᩈᨿᩮᨾ ᨧᩣ ᩈ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣ ᨷᩥᨲᩩᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨲ᩠ᨿᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᩈᨯᩥᩈᩮᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᨲ᩠ᨲᩣᨾᩮᨧ ᨧᩣ ᩈᩩᩁᩥᨾᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨲᨿᩴ ᨷᨠᨲᩥᨩᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᩴ ᨴᩉᩃᨿᩮᩣᩉᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᩴ ᩈᨯ᩠ᨵᩩᨿᩁᩴᩈᩥᨲᩣ ᩈᨯ᩠ᨵᩩᨿᩈᨯᩥᩈᨲ ᩈᨯ᩠ᨵᩩᨿᨠ᩠ᨡᨲᨲ ᨧᩣ ᨠᩥᩁᩁᨱᨲ ᨷᩁᨿᨲᩥᩈᩁᨾᨲ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨯᩣᩁᩮᩃᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣᨠᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨲ᩠ᨲ ᨨᨯ᩠ᨵᨨᨿᩩᨠ᩠ᨡᨲᩴ ᩁᨠᨯᨲᩴ ᩋᩈᨴᩦᩁᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᩮ ᨴᩥᨯ᩠ᨵᩥᨾᩣ ᩋᩣᩁᩮᩁᩣᨷᩥᨲᩴ ᩈᨿᩣᨨᩥ ᨲᩣᨿ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩦᨲᩴ ᨻ᩠ᨴᩮᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨧ, ᩈᩮᩣᩁᩮᨾᨧ ᨠᩣᨲ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨧ, ᨲᩮᩁᩮᨨᩣ ᨴᩩᨧ ᩈ᩠ᨯᨾᩣᨧᩃᩥᨲᩥ ᨧ, ᩈᨯ᩠ᨵᩮᨿᩩ ᨴᩩᨧ ᩁᩴᩈᩦᨲᩥ ᨧ ᨧᩥᨠ᩠ᨠᩉᩮᩣ᪨

᪑᪓᪘᪨

ᨧᨿᨲ᩠ᨠ᩠ᨠᩥᩁᨲᩣᨲᩮᨴ᩠ᨿ’ᨲ᩠ᩅᩴ, ᩉᩩᨱᨧ᩠ᨧᨷ᩠ᨷᩁᩥᨴ᩠ᨵᩴ;

ᩋᨲᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩁᨿᨬ᩠ᨬ ᨲ, ᨠᩣᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨿᩩᨲ᩠ᨲ᪨

᪑᪓᪘᪨ ᨠᩮᩣᨳᩥ ᨨᩮᨿᩩ ᩋᨿᩩᨬ᩠ᨩᩥᩈᩮᨾ ᨴᩮᨲ᩠ᨲ ᩈᩮᩣᨠᩮᨲ, ᨲ ᨿᩩᨬ᩠ᨩᩥᩈᩮᨾᨲᩥ ᨯᩈ᩠ᩈᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᩉ “ᨧᨿᨲᩴ”ᨷ᩠ᨴᩣᨯᩥ᪨ ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᩈ᩠ᨠ᩠ᨠᩥᩁᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᩣᨯᩥᩈᨲ᩠ᨲᨲ ᨧᩥᩁᩮᨧᨲᩣᨯᩥᨷᩁᩥᨠ᩠ᨠᩉᩮᩣ᪨ ᨴᩩᨲᩴ ᨾᨧᩣᨧ᩠ᨧᩥ ᩉᩩᨱᩣ ᨷᨯᩣᩁᩮᨲᨲᩁᩣ ᨷᩈᩥᨯ᩠ᨵᨧᩥᩈᨿᩣ ᨧᩥᩈᨾᨲ᩠ᨲᩁᨷᩁᩥᨠ᩠ᨠᩉᩃᨠ᩠ᩃᨱᩣ ᨧ᩠ᨧᩥ ᨷᩮᨿᩣᨠᩩᨷᩥ, ᨲᩮᨲᩣ ᩋᨷᩁᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᨷᩁᩥᨠᨬ᩠ᨬᨷᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨿᩩᨬ᩠ᨩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᨲᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᩋᨴ᩠ᨴᨲ᩠ᨲᨿᨲᩮᩣᩉᩁᨿᩃᨯ᩠ᨯᩣᩁᩈ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬ ᨲ ᨷ᩠ᨴᨲᩁᩴ ᨷᨲ ᨿᩩᨬ᩠ᨩᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ᩠ᨧᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩣᨿᩴ ᨴᩩᨠᩮᨲ᩠ᨲᨲ ᨠᩣᨿᩩᨲ᩠ᨲ ᩋᩈᨴ᩠ᨴᩈᨠᩣᨧᩴ ᨴᩮᨲ᩠ᨲ ᨲᩈ᩠ᩈᩣᨲ᩠ᨿᨧᩥᨲᨠᩣᨧᨲᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᨧᩥᩃᨠᨲᩥ ᨷᩈᨧᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

᪑᪓᪘᪨ ᨷ᩠ᨴᩣᨲᩥ ᨷ᩠ᨴᩮᨿᩈᩩᨾᩮᨧ ᨷᩥᩃᩥᨨᨿ᩠ᨿᩣᨯᩦᩈᩩ ᨠᩮᩣᨳᩥ ᨨᩮᨿᩩ ᩋᨿᩩᨬ᩠ᨩᩥᩈᩮᨾ ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩈᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨿᩩᨬ᩠ᨩᩥᩈᩮᨾ ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨷᩈᩮᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨯᩈ᩠ᩈᩮᨲ᩠ᨲᩣ “ᨧᨿᨲ᩠ᨠ᩠ᨠᩥ”ᨷ᩠ᨴᩣᨯᩥᨿᩣᩉ᪨ ᨴᩩᨲᩴ ᨧᨿᨲ᩠ᨠ᩠ᨠᩥᩁᨲᩣᨯᩥ ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩣᨠ᩠ᨠᩥᩁᨲᨧᩥᩁᩮᨧᨲᩣᨯᩥᨠᩴ ᩉᩩᨱᨧ᩠ᨧᨷ᩠ᨷᩁᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᨿᩩᨬ᩠ᨩᨷᨿᩣᨠᩮᨲᩣ ᩋᨠᨬ᩠ᨬᨷᩴ ᩋᨿᩩᨬ᩠ᨩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᨲᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᩈᩮᨲ᩠ᨲᩈᩴ ᩋᨲᩥᨷᩥᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬ ᨲ ᩈ᩠ᨯᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᨬᨲᩦᩁᩮᨠᩴ ᨿᩩᨬ᩠ᨩᩥᩈᩮᨾ ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲ ᨧᨿᨲ᩠ᨠ᩠ᨠᩥᩁᨲᩣᨯᩥᨠᩴ ᨷᨲ ᨠᩣᨿᩴ ᨴᩩᨠᩮᨲ᩠ᨲᨲ ᨠᩣᨿᩩᨲ᩠ᨲ ᩈᨠᩣᨧᩋᨷ᩠ᨷᩥᨾᨠᩣᨿᩩᨯᩮᩣᩈᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᨧᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᩈ᩠ᨠ᩠ᨠᩥᩁᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨧ, ᨲᩣᨲᩥ ᩋᩣᨯᩦᨲᩥ ᨾᩈ᩠ᩈᨲᩥ ᨧ, ᩉᩩᨱᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨨᩣᨲᩣ ᨧ᩠ᨧᩦᨲᩥ ᨧ, ᨲᩮᨲᩣ ᩋᨷᩁᩥᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ ᨧᩥᨠ᩠ᨠᩉᩮᩣ᪨

᪑᪔᪐᪨

ᨠᨲ᩠ᨲᩦᨲᩴ ᨧᨿᨲᨬ᩠ᨬᩣᨡᩣ, ᨿᩩᨲᩥᨷᩥᨯᨲᩃᩣᨧᩃᩦ;

ᨧᨲ᩠ᨲᨠᨲ᩠ᨲᩦ ᨷᩥᨧᨲ᩠ᨲᩦᨧ, ᨲᩥᨷ᩠ᨷᨠ ᨲᩴ ᨠᩁᩮᨲ᩠ᨲᩦᨾᩮᩣ᪨

១៩០៍ វណ្ណាហទតិ “កត្ថិត”យិដ្ឋាឌិ៍ យុតិតោ សយ្ហាសយ្ហដ្ឋស្ស បិឌតលាត់ អាចលិ សេលិហេឃា កត្ថិត់ អត្តតោ តិទត្តទ់ តិស្សទត្ថិត់ សោកាចិសេសាត់ ចយតញ្ញាឌា វក្កិទតលេសេត ចត្ថកត្ថិ ចត្ថច្ឆិឃោ សណ្ណត្ថ បត្ថឌត្តា បិចត្ថិច បិត់ កទោត្ថិតិ តនក្កយិ៍ កិឌិសិ ចិឃាតិ បរិកប្បតាពិឌយាហ “តិប្បក”ត្តិអាឌិ៍ ត់ ចត្ថិ តិប្បក់ បកាចិទហិត់ កទោត្តិឃោ ចិឌហយាតា៍ ព្ទឌញ្ញកប្បតាពិឌ់ ឃតោ តលសោកាលិក្កទេត ចត្ថស្ស សោកាចតោ តិប្បកត្ត បឃ្សិត្វា យហត្តត្ថា តឃ្សា តលាចលិឃោ ចត្ថកត្ថិ បិចត្ថិតិ បរិកប្បេតិ កត្ថិតត្ថា ចយតញ្ញាឌ់៍

១៩០៍ ព្ទឌ្ឍិសេឃ បឃុត្តចយត្កិទតាឌិតយុឌាហទលយុឌ្ឍសតិ “កត្ថិត”យិដ្ឋាឌិតា៍ យុតិបិឌតលាចលិ យុតិបិឌតលសេលិហេឃា កត្ថិត់ អត្តតោ ចត្ថយទិចិសឌិសសោកាត់ ចយតញ្ញាឌា វក្កិទតលេសេត ត់ តិយុលចត្ថិ តិប្បក់ កទោត្តិឃោ អត្តតោ សណ្ណត្ថ បត្ថឌត្តា តិប្បក់ កទោត្តិឃោ ចត្ថកត្ថិ ចត្ថទ់សិឃោ បិចត្ថិ យទេណ្ណា៍ តលទ់សិត់ សណ្ណត្ថ បត្ថឌត្តា សប្បកឃ្សាបិ ចត្ថស្ស តិប្បកត្តត្ថា តលទ់សិត់ អឌិកត្តត្ថា ឌិស្វា ចត្ថកត្ថិ បិចត្ថិ ព្ទចេតិ តលាចលិត់ ចត្ថកត្តិបិចតត្ថា សកកត្តិចយតត្ថា បកតិ ត ហោតិ, ញ្ញាឌយិតិ កចិតា បរិកប្បិត់ ហោតិ៍ ឲត្ថ កត្តសិត្វាឌិយុញ្ញចិសឃតោ អណ្ណាកត្តិសណ្ណតអយុញ្ញចិសេឃ បឃុត្ត ចយត់ ក្យលចុត្ថិតិ ពាតត្ថា៍ ចយតេយច ញ្ញាឌយិតិ ច, យុតិតោ បិឌាតិ ច, តោស្វ តលាតិ ច, តោស់ អាចលិឃោតិ ច, ចត្ថស្ស កត្តិឃោតិ ច, តិក្កតោ បកាហិតិ ច ចិក្កហោ៍

១៩១៍

អធិត្តកត្តក់ វ្ទឃ-យិទេច្ឆ់ ក្យលកយុ ត់[ក្យលកយុក់ (សិ៍)];

សធិត្តកត្តក់ ឥប’ត់, ក្យលកយុ ឃឌ្យ’ត្តយ់៍

១៩១៍ ឃធាចុត្ត តិកឥយតិ “អធិត្ត”ព្ទដ្ឋាឌិតា៍ ព្ទឥច្ឆ់ អធិឥត្តា កត្តា ឃស្ស ត់ អធិត្តកត្តក់៍ ក្យណោ កយុ ឃស្ស ត់ ក្យលកយុ៍ តត្ថា ចយតាឌិ វ្ទឃយតិយតោហទ់ កចតិ ពាទេត្តាធិតត្តា៍ តលាចលិឃោ ហិ អធិត្តកត្តាទោ, កត្តិឃោ ក្យលកយុត្តិ ចយតយ(តាតិស្វត្ថទ់៍ តេឌេយច វ្ទឃត្តិ អាហ “សធិត្ត”ព្ទដ្ឋាឌិ៍ ឲត់ ចយតាឌិក់ សធិត្តកត្តកយ្បិឃឌិក្យលកយុ, វត្តយ់ សេឌ្ឍិ ពាទេត្តាធិតត្តា៍

១៩១៍ អតត្តទោឌាហទលឃ្ស បសត្តត្ថា កយុតិ ក្យលេ សតិ សធិត្តកត្តកចយតាឌិកត្ថា ព្ទឌ្ឍយិតិ ឌស្សតេត្តា “អធិត្តកត្តក”យិដ្ឋាឌិយាហ៍ ព្ទឥច្ឆ់ ព្ទយិតា បកាឥត អធិត្តកត្តក់ តលាចលិសណ្ណតអធិណ្ណាលកកត្តចត្ថិ ក្យលកយុ តលកត្តិសណ្ណតអប្បឆាតកយុចត្ថិ ចយតាឌិក់ វ្ទចស់ ទចតាឃ វ្ចិតត្តា វ្ទចិឌតក់ ហោតិ, ឲត់ ចយតាឌិក់ សធិត្តកត្តកយ្បិ សធិណ្ណាលកកត្តចត្តយ្បិ ឃឌិ ក្យលកយុ អយុញ្ញកយុ ឥច, វត្តយ់ ចិសិឌ្ឍេយច, “កត្ថិត”ត្តិ កាចសណ្ណត្ថ លឌ្ឍិឃា សតិបិ ចយត(ក្រិឃាឃ កយុត្ត តាតិចត្តតិ៍ តត្ថ ចិត្ត ឃេសត្តិ ច, អធិត្តា កត្តាទោ ឃស្សាតិ ច, ក្យណោ កយុ ឃស្សតិ ច, សហ ចិឥត្តត ចត្តយាឥតាតិ ច ចាញ្ញ៍ ព្ទតិ តិឌស្សេត ឲច់ បកាឥទ តិបិតោ, អឆ ចា ចចតចចតឹឃាត់

១៩៧៎

ឧក្កិរេត្វាច ស ស្ហេ-រសំ ឌិតចទេរា ដរេត;

ការសេត្វា យឆ្វុទ៌ ឆយុំ, ក៌ ត សយ្សឹហាសេឃ ដត៎

១៩៧៎ តក្សាហទតិ “ឧក្កិរេត្វាចា”តិអាឌិតា៎ សេរា ឌិតចទេរា ដរេត សកាលសត្វតិកាសេឃ សេ្ហហទសំ អត្វសេតា សេបយស្លាតំ អត្សុរាក៌ ឧក្កិរេត្វាច ចយេត្វា ចិឃ យឆ្វុទ៌ អតិបហីតំ ឆយុំ ការសេត្វា ក៌ ដត៌ ត សយ្សឹហាសេឃ, សប្តាសេបច សយ្សឹសហាតិ៎ ឲត្វ ឌិតចទេរា កត្វា សចិសេត្វា, សេ្ហហទសេរា ក្សហាកយុំ៎

១៩៧៎ ព្ចាតិ សចិត្វកាកត្សុបសេក្ល ឧ្កាហទហាយ្ស្កឹសតិ “ឧក្កិរេត្វា”ឆ្វាឌិតា៎ សេរា ឌិតចទេរា ដរេត សកាលសត្វតិកាសេឃ សេ្ហហទសំ អត្វសេតា សេបយស្លាតអត្សុរាក៌ ឧក្កិរេត្វា ព្លច ចយេត្វា ចិឃ យឆ្វុទ៌ អាឌិកល្សាហាឌិការចេត បហីតំ ឆយុំ សដ្ឋយុំ ការសេត្វា ទេះសេត្វា ឃធាសឃំ ចដេត្វា ក៌ ដត៌ កឹឌិសំ បុក្កុលំ ត សយ្សឹហាសេឃ, ប៊ឹសហាតិ ឲចាតិ៎ ឲត្វ ឧក្កិរត៌ ឌិតចរសន្លុតសចិត្វកាកត្សុចត្តយ្សិ សេ្ហហទសសន្លាតអយុត្យកយុំឃុត្វត្វា បសត្វំ សេហាតិ៎ សេ្ហសេហា ឲច រសេរា អត្សុរាសេកាតិ ចិក្កុសេហា៎

១៩៧៎

សេឃា សក្ត្តសត្វក្សសេលិ ក្សសេលិ តិឈហុ-

ឈសេក្តាអលក្ខតិស្ស តិក្ខកតាកិសេឃាសេកា;

សេរា’ឃំ កចិត្វចិកសេលិបិ កចឹស្ស សត្យ

សេយាកយ្សាចិក្តតិ ហិ កិត្វិ’យយក្តុទ្ញបំ៎

ព្លាតិ សឈ្ឈុក្លិតយហាសាយិបិឌចិរធិតេត

សុពោធាលង្ការេ

គុណាវពោធោ នាម តតិយោ បរិច្ឆេទោ។

១៩៦។ កន្តន្តរាហិតចាសនាយ, តទត្ថត្ថបដិការេន ចាចិជ្ឈយាតេបិ សុតេន អភិយោគពលេន គចិតា កិត្តិ ច តទត្ថគតា សមុបលទ្ធាតីតិ សមត្ថាសតិ “យោ”ឮច្ចាឥនា។ សទ្ទសទ្ទ ញ្ញាកទេហ កិរ្យិញ្ចិ “ឮតយេច”តិ និមមាហាចា ព្យសេលី លេកោ និឈណ្ហមិ អភិធានសទ្ទ ច លទ្ធិ ចុត្តិខាតិប្បបញ្ចបការកលេន្តាចិចិតិសទ្ទ ច អលង្កតិស្ស អលង្ការសទ្ទ ច ព្យសេលី ន គោចល់ សទ្ទសទ្ទយេច, អថ ច បន និច្ចមនចរត់ ជីចា ច រទ្ធា ច គតា អភិយោគោ ចាមាយោ រចនាចិសយេ មស្ស យោមំ គចិត្តចិកលើបិ ពន្ធកទេហសន្តាតគចិព្យហបរិហិតោបិ គចិស្ស គចិព្យេហោបតេស្ស សញ្ញ្ជាហន់ ច្ឆាកម្យាបដិលកិទ្វា អមន្ទុស្ស អតិពាហុំ កិត្តិំ បរិសុទ្ធពន្ធរចនាលក្ខណំ តប្បកចំ ញ្ញាតំ ចិន្តតិ បដិលកតេចាតិ។

ឥតិ សុពោធាលង្ការេ មហាសាមិនាមិកាយំ

សុពោធាលង្ការដីកាយំ

គុណាវពោធបរិច្ឆេទោ តតិយោ។

១៩៦។ ឥតាតិ ស្វត្ថសញ្ញមេន សត្តាលង្ការេ និទ្ទិសិត្វា ញ្ញាកទេហនិឈណ្ហលេន្តាបរិចារិទេ ឥមស្មិំ និទ្ទេសាភិយោគោ ឥហសេលីកិមាជីមហត្ថមមស្ស ការហមិតិ សិស្សានមត្ថសានេន្តា “យោ សទ្ទសទ្ទព្យសេលី”ច្ចាឌីមាហ។ យោ ចេនតចមន្ទិស្ស គោចិ សទ្ទសទ្ទព្យសេលី សន្ទាត្ថសានតញ្ញាកទេហចិសយេ បគតិបច្ចយាឌីចិភាគកប្បនាម លេកោ និឈណ្ហលេន្តាអលង្កតិស្ស អភិធានលេន្តាអលង្ការសទ្ទស្សបិ ព្យសេលី តំតំចិភាគញ្ញិនំ បដិបនេនតន លេកោ និច្ចកតាអភិយោគោ ដារទេមតមិការចសេត និច្ចំ គតស្សរោហា ហោតិ។ សោ អយំ អប្បយាឌី គចិត្តចិកលើបិ បគតិមិទ្ធកញ្ញរចនព្យហហិតោបិ គចិស្ស សញ្ញ្ជាញ្ញាគតស្ស គហន់ ច្ឆាកម្យា គញ្ញកទេហដីកាកទេហដីបការេន ច្ឆាកហេតិទ្វា តំ គហន់ បិបុលិទ្វា អមន្ទុស្ស អនប្បកសចំ អតិពាហុំ កិត្តិំ និច្ចោសំ សទ្ទរចនាលក្ខណំ បុញ្ញសញ្ញាមំ, តប្បកចំ បសិទ្ធិ ចា ចិន្តតិ លកតេចាតិ។ មថាចុត្តសទ្ទស្ស អភិយោគោ ពន្ធស្ស ឲគត្តការហេច។ ចុត្តំ ហិ–

“នាកាចិកិ ច បដិកា,

សុតញ្ញា ពាហុនិម្មលំ;

អមន្ទោ ចាភិយោគោ'យំ,

ហេតុ ហោតិ'ហ ពន្ធនេ”តិ [កាព្យាទាស ១.១០៦].

តត្ថ សាភាវិកី សភាវសិទ្ធា បដិភា ច បញ្ញា ច ពហុ និម្មលំ អនប្បកំ និជ្ជដំ សុតញ្ច អមន្ទោ អភិយោគោ ច អនប្បកោ អព្ភាសោ ចេតិ អយមេសោ សព្ពេបិ ឥហ ពន្ធនេ ឥមិស្សំ កព្ពរចនាយំ ហេតុ ហោតិ ការណំ ភវតីតិ. សទ្ទេ សាសតិ ឯត្ថ ឯតេនាតិ ឥមស្មិំ អត្ថេ តប្បច្ចយញ្ច តស្ស ធាទេសញ្ច កត្វា សទ្ទសត្ថន្តិ ពាតត្ថំ, សទ្ទសត្ថេ កុសលោតិ ច, និឃណ្ឌុ ច ឆន្ទោ ច អលង្កតិ អលង្ការញ្ចោតិ ច វិគ្គហោ, ឯត្ថ អលង្កតិសទ្ទោ សត្ថាបេក្ខាយ នបុំសកោ ហោតិ, និច្ចំ កតោ អភិយោគោ អស្សេតិ ច, កវិនោ ភាវោតិ ច, តេន វិកលោតិ ច, អមន្ទុ ទ្វយំ សភាវោ យស្សេតិ ច ចាញ្ញ.

ឥតិ សុពោធាលង្ការនិស្សយេ

តតិយោ បរិច្ឆេទោ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣. អត្ថាលង្ការាវពោធបរិច្ឆេទ

១៩៣.

អត្ថាលង្ការសហិតា, សគុណា ពន្ធបទ្ធតិ;

អច្ចន្តកន្តា កន្តាវ [យថាអច្ចន្តកន្តាវ (ក.)], វុច្ចតេ តេនា’ស្សតា.

១៩៣. ឯវំ សទ្ទាលង្ការេ បរិច្ឆិជ្ជ សម្បត្យត្ថាលង្ការេ និទស្សេតុមាហ “អត្ថាលង្ការ”ឥច្ចាទិ. សគុណា យថាវុត្តេហិ បសាទាទីហិ សទ្ទគុណេហិ សហិតា ពន្ធបទ្ធតិ កព្ពរចនំ. អលង្ករីយតិ កិត្តិ ភិយតិ ពន្ធោ ឯតេហិ សរីរមិវ ហារាទីហីតិ អលង្ការា, តេហិ អត្ថាលង្ការេហិ ឧបមាទិលក្ខណេហិ សហិតា សំយុត្តា សតី សគុណា បតិព្ពតាទិគុណោបេតា អនេកធ ភេទេន អលង្ការេន អាការេន សហិតា យុត្តា កន្តាវ អង្គនា វិយ. យថា អច្ចន្តកន្តា អតិសយរមណីយា សិយា, តថា តេន ការេន ឯវ អត្ថាលង្ការា អវសរំ បត្តា, តេ អស្សតា ភាតិ វុច្ចតេ កថីយន្តិ.

១៩៣. ឯវំ សទ្ទាលង្ការវិភាគំ ទស្សេត្វា ឥទានិ តទនុរូបំ អត្ថាលង្ការពន្ធយោគមត្តំ “អត្ថាលង្ការ”ឥច្ចាទិមាហ. សគុណា យថាវុត្តបសាទាទិសទ្ទគុណយុត្តា ពន្ធបទ្ធតិ បជ្ជគជ្ជាទិបពន្ធា រចនាវលិ អត្ថាលង្ការសហិតា សភាវវុត្តិវង្កវុត្តិសង្ខាតេន អត្ថាលង្ការេន សំយុត្តា សគុណា អត្ថាលង្ការសហិតា កន្តា ឥវ បតិព្ពតាទីហិ គុណេហិ យុត្តា សុវណ្ណរជតមណិមុត្តាទិខចិតេហិ កេយូរកដកកុណ្ឌលាទីហិ អាភរណេហិ ច យុត្តា អង្គនាវ អច្ចន្តកន្តា យថា អតិសយេន រមណីយា, តថា តស្សា ឯវ អត្ថាលង្ការា អស្សតា ភាតិ វុច្ចតេ. អលង្ករោន្តិ ពន្ធំ សរីរំ វា ឯតេហីតិ ច, អត្ថស្ស អលង្ការាតិ ច, តេហិ សហិតាតិ ច, គុណេហិ សហ វត្តតីតិ ច, ពន្ធស្ស បទ្ធតីតិ ច, អច្ចន្តំ អតិសយេន កន្តាតិ ច វិគ្គហោ.

១៩៤.

សភាវវង្កវុត្តីនំ, ភេទា ទ្វិធា អលង្ក្រិយា;

បធានា តត្ថ វត្ថុំ, នានាវត្ថុវិភាវិនី.

១៩៤. ឥទានិ តេសំ ភេទំ ទស្សេតុមាហ “សភាវ”ឥច្ចាទិ. សភាវវុត្តិ វង្កវុត្តីតិ ឥមាសំ ភេទា ទ្វិធា អលង្ក្រិយា

ᩋᨲ᩠ᨳᩣᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᩣᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣᨴ᩠ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩣ᪨ ᩑᨲᩔ ᩈᨽᩣᩅᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᩦᨴᩥᩈᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨸᨮᨾᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᩣᩈᩩ ᨸᨮᨾᩣ ᩈᨽᩣᩅᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨸᨴᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᨩᩣᨲᩥᨣᩩᨱᨠ᩠ᩁᩥᨿᩣᨴᨻ᩠ᨻᩈᨽᩣᩅᩣᨶᩴ ᨶᩣᨶᩣ ᨸᩥᨸᩥᨲ᩠ᨲᩣ, ᨶ ᨴ᩠ᩅᩮᨠᩣᨧ ᩋᩅᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᩅᩈᩁᩣ ᩅᩥᨽᩣᩅᩥᨶᩦ ᨸᨠᩣᩈᩥᨠᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ᪨ ᨩᩣᨲ᩠ᨿᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᨴᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᨿᨳᩣᩈᨽᩣᩅᨾᨶᩮᨠᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩮ ᩈᨾᩪᩉᩮᩅ ᩅᩥᩅᩁᨶ᩠ᨲᩦ ᩈᨽᩣᩅᩴ ᨸᨴᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᩅᩥᩅᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨴᨲᩦᨲᩥ ᩈᨽᩣᩅᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ, ᩈᩣᨧ ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᨸᨴᨲ᩠ᨳᩈᩁᩪᨸᩔ ᨲᨳᩣᨲᨳᩣ ᨸᨭᩥᨸᩥᨴᨠᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ [ᨴᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ (ᨠ᪨)] ᨩᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨

᪁᪉᪄᪨ ᨸᩈᨲ᩠ᨳᩣᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᩣ [ᨸᩈᨲ᩠ᨳᩣᨴᩥᩋᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᩣ (ᨠ᪨)] ᨸᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᨠᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈᨽᩣᩅᩥ”ᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩋᩃᩴᨠ᩠ᩁᩥᨿᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᩣ ᩈᨽᩣᩅᩅᨦ᩠ᨠᩅᩩᨲ᩠ᨲᩦᨶᩴ ᨽᩮᨴᩣ ᨸᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᩣᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩ ᨸᨮᨾᩣ ᩈᨽᩣᩅᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨩᩣᨲᩥᨣᩩᨱᨠ᩠ᩁᩥᨿᩣᨴᨻ᩠ᨻᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨶᩴ ᨸᨴᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᨶᩣᨶᩣᩅᨲ᩠ᨳᩣᩅᩥᨽᩣᩅᩥᨶᩦ ᩋᨶᩮᨠᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩔ ᨸᨠᩣᩈᩥᨶᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩏᨲ᩠ᨲ ᨩᩣᨲ᩠ᨿᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᨴᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᩋᨶᩮᨠᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩈᨽᩣᩅᨸᨠᩣᩈᩥᨶᩦ ᩈᨽᩣᩅᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᩏᩈᩣᨧ ᨩᩣᨲᩥ ᨣᩩᨱᩣᨴᩥᩅᨲ᩠ᨳᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨸᨴᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᩈᩁᩪᨸᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᨲᩮᩉᩥ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨸᨭᩥᨸᩥᨴᨶᨲᩮᩣ ᩁᩪᨸᨵᩣᩁᨲᩮᩣ ᨩᩣᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨩᩣᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥᨸᨴᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴᨿᩮᩅ ᨿᨳᩣᩈᨽᩣᩅᩴ ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᩩᨸᩁᩥᨠᨸ᩠ᨸᩥᨲᩋᨲᩥᩈᨿᩮᩣᨸᨾᩣᩁᩪᨸᨠᩣᨴᩥᩈᩁᩪᨸᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᩅᨦ᩠ᨠᩈᨽᩣᩅᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩦ ᩅᨦ᩠ᨠᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᨿᨠᩣᩁᩮᩣ ᨧ ᩅᩮᨦ᩠ᨠᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨧ, ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨧ, ᩋᩃᩴᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨲᩣᩉᩦᨲᩥ ᨧ, ᨶᩣᨶᩣ ᩋᨶᩮᨠᩣ ᨧ ᩈᩣ ᩋᩅᨲ᩠ᨳᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨧ ᨧᩣᨬ᩠ᨬ᪨

ᨿᨳᩣ –

᪁᪉᪅᪨

ᩃᩦᩃᩣᩅᩥᨠᨲ᩠ᨲᩥᩈᩩᨽᨣᩣ,

ᨠᩥᨾᩣᨵᩥᩁᩅᩥᩃᩮᩣᨠᩮᨲᩣ;

ᨴᩮᩣᩃᩣᩈᨲ᩠ᨲᨦ᩠ᨣᩁᩮᩣ ᨠᩣᨿᩴ,

ᩅᩥᩁᩮᩣᨵᩥ ᨧᩣᩅᨾᩣᩈᨠᩥ᪨

᪁᪉᪅᪨“ᨿᨳᩮ”ᨲᩥ ᨲᩴ ᩏᨴᩣᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩃᩦᩃᩣᨿ ᩅᩥᩃᩣᩈᩮᨶ ᩅᩥᩉᩥᨲᩣᨿ ᩅᩥᨠᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨠᨾᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᨸᨴᩅᩦᨲᩥᩉᩣᩁᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᨶ ᩈᩩᨽᨣᩣ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩣ ᨠᩥᨾᩣᩈᩩ ᨣᩈᩩ ᨵᩥᩁᨸᨧᩃᩴ ᩅᩥᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩴ ᨿᩔ ᩈᩣ ᨴᩮᩣᩃᩣᩈᨲ᩠ᨲᨦ᩠ᨣᩁᩮᩣ ᨲᨶᩩᨩᩣᨲᩮᩣ ᨿᨳᩣᨴᩮᩣᩃᩣᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩈᨠᩥ ᨧᩣᨶᩴ “ᩋᨣ᩠ᨣᩣᩉᨿᨾ᩠ᨸᩥ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨻᩥᨴ᩠ᨴᨿᨧᨶᩴ ᨠᩣᨿᩴ ᨧᨶ᩠ᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩁᩮᩣᨵᩥ ᩅᩥᩁᩮᩣᨧᩮᨲᩥ ᩁᨾᨱᩦᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩋᨿᩴ ᩈᨽᩣᩅᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩥ ᨩᩣᨲᩥᩈᨽᩣᩅᩅᩩᨲ᩠ᨿᩣᨦᨿᩮᩣᨸᩥ ᨸᩁᩥᨠᨸ᩠ᨸᨶᩦᨿᩣ᪨

᪁᪉᪅᪨ ᨴ᩠ᩅᨶᩣᨲᩥ ᩈᨽᩣᩅᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩏᨴᩣᩉᩁᨱᩴ ᩋᩣᩉ “ᨿᨳᩣ – ᩃᩦᩃᩣᩅᩥᨠᨲ᩠ᨲᩥ”ᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨ ᩃᩦᩃᩣᩅᩥᨠᨲ᩠ᨲᩥᩈᩩᨽᨣᩣ ᩅᩥᩃᩣᩈᨠᨾᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᨸᨴᩅᩦᨲᩥᩉᩣᩁᩮᨶ

ឞុត្តេន ឱនាធិនចិនេលិកេតោ ឥនឱនាឞុ អចលច្ឆេលិកេតោ នេពិឌិនត្តក្ខេន យហានេពិឌិនត្តក្ខេន អានេកិ៍ ចាធំ "អកេ្កាហយម៉ឹ"តិអាឱតា អកឹតចចត់ កាឞំ ចឥន្តោ ចិនេនាធិ អនេឞាគឹតិ៍ ឰហ នេពិឌិនត្តឞន្លាតឞ្ស ឥន្ទាឞ្ស លិ៍លិចិកត្តិឱនាធិនចិនេលិកតចនេចាតិឆ្នានេឈឞន្លតាត់ អចត្តាត់ បកាឞិតត្តា ឥន្ទាឞកាចចុត្តិតិ នោកតន្ទា៍ ៩ឞានេឃច ឥន្ទាកតកព្យាឱចិធិ(តរឞទ្ធំ អលក្ខនេឈនេតា អលក្ខានេន តាយ, ឥន្ទាកតកព្យាឥនេឃា បត អល់កិរិឃយាតត្តា អល់កិរិឃា តាយ៍ ឌាតិក្យាឈក្រិឃាឞកាចចុត្តិនេឃាបិ ៩ចនេយច ឥន្ទ្រា៍ លិ៍លិឃ ឃុត្តា ចិកត្តិតិ ច, តាឃ ឞុកនេកាតិ ច, ឱនាឞុ ធិទំ ចិនេលិកត់ ឃនេឞ្យតិ ច, នេពិឌិឃា បញ្ញាឃ ឞនេត្តាតិ ច, នេឞានេឃច អក្ខេនាតិ ច, ក្លឞកឞ្ស កានេចាតិ ច ចាកា្យ៍ ក្លឞកឞ្ស កាចឞន្លាតា អកព្យតិឃា ឱតិ អានេកំ តាយ, អកព្យកាចនេតា នេតត ឞយាបិ ចាចា ក្លបធានេតា អានេកឹ តាយ នេហាតិ៍

១៩លិ៍

ចុត្តិ ចត្តុឞកាចឞ្ស, ឃា'ន្ទាធា ឞា បនាកនេច;

តឞ្យា'តត្តចិកព្យត្តា, នេហាតិ ពឹនេឌាបឥឞ្យត់៍

១៩លិ៍ ក្យតិឃយាហ "ចុត្តិ"ក្នាឱតា៍ ចត្តុនេតា ឌាព្យាឱទ្ធបឞ្ស បឥត្តុឞ្ស ឞកានេចា ឃឞ្ស៊ំ អចត្តាឃំ ឃាឱឞំ ទ្ធបំ តឞ្ស អន្ទាធាកានេចត តឞ្ស ទ្ធបឞ្ស តនេធតំ ឥន្ទាបនេតត ចុត្តិ ចចត់៍ បនា កនេច អន្ទា ចក្កចុត្តិ តាយ ឞិឃា៍ កិ៍ ឞា ឞាកនេល្លត ចត្តុំ ឞក្កាតិ អាហ "តឞ្យា"ឰក្នាឱ៍ តឞ្យា ចក្កចុត្តិឃា អតត្តចិកព្យត្តា អបនិឃិតនេកឥកត្តា ពឹឌឞ្ស កានេឈត្តា ឞកលព្យត្តិព្យាបិឞាយន្ទាទ្ធបឞ្ស ឃនេតា បនេន ចិចិត្តាលក្ខានា បឞចត្តិ, ក្លបឥឞ្យត់ កធត់ នេហាតិ តិនចនេឞឞាកិឆាតឞ្ស នេកតាព្យឞក្កនេឈឃ្យត្តា៍

១៩លិ៍ ឰឥាតិ ចក្កចុត្តិ ឥនេឞ្យតិ "ចុត្តិ"ក្នាឱតា៍ ចត្តុឞកាចឞ្ស ឌាព្យាឱបឥត្តុឞឃ្ពត្តិនេតា តាឞុ តាឞុ អចត្តាឞុ នេឃា ឞកានេចា ចិឌ្ឍតិ, តឞ្ស ឞកាចឞ្ស អន្ទាធា ចិឌ្ឍយាតាកាទំ ហិត្តា ចត្តុបនិកព្យិនេតត អតិឞទ៌ឃាបយាទ្ធបកាឱអន្ទាបកានេទត ឃា ចុត្តិ ឃំ កធត់ អត្តិ, ឞា បនាកនេច ឞកាចចុត្តិនេតា អន្ទា ចក្កចុត្តិ តាយ ឞិឃា៍ តឞ្យា ចក្កចុត្តិឃា អតត្តចិកព្យត្តា អព្យយាឈបក្លត្តា កធនេតត បនិឞយានេបតុំ អឞក្កនេឈឃ្យត្តា តឃនេតា តឞ្ស អតត្តបក្លឞ្ស បនិក្កហឈត្តំ ពឹនេឌាបឥឞ្យត់ កានេឈយត្តឞ្ស តិឥឞ្យត់ នេហាតិ៍ ចក្លយាតនេកឥនេតា ៩កនេយកយ្យិ អត្តតា ឞឱឞំ អតត្តនេកឥបនិក្កហឌាតតត្តំ បនេហាតីតិ អធិប្យានេឃា៍ ចត្តុត់ ឞកានេចាតិ ច, អតត្តា ចិកព្យា ឃឞ្ស ឞកាចនេឞ្យតិ ច, តឞ្ស កានេចាតិ ច, ពឹឌឞ្ស ក្លបឥឞ្យតត្តិ ច ចិក្កនេហា៍

ចក្កចុត្តិអត្តាលក្ខានិ៍នានេក្លឞចណ្ហតា

១៩ប៉៍

ឥត្ថា’តិសន៑ឃាបយា-

ទ្វបកាចុត្តិឌីបក៌;

អនេក្លេបៅ’ត្ថត្តេទ្យានេយា,

ញ្យតិនេទនេកា ចិកាចតា៓

១៩៥៓

ហេត្យក្កេយា បិឃតន៑, សយាសបរិកប្យតា;

សយាហិត៌ បរិឃាឃ-ចុត្តិញ្យានេឌាបចណ្ហត៌៓

១៤០៓

ចិនេសស ទ្វញហាហក្ការា,

សិនេលនេសា ត្យល្យនេឃាពិតា;

តិចស្សត៌ យហត្តត្ត៌,

ចញ្ញាតា’ប្យកតត្តុតិ៓

១៤១៓

ទុកាចលិ អញ្ញាយញ្ញ៌ា, សហចុត្តិ ចិនេទាឆិតា;

បរិច្ចត្តិក្កយាការោ, យិស្ស’យាសិ រសិ ប្តតិ។

១៥៦។

ឲតេ ឯកា សមុដ្ឋិតា, ការចោ ទីបិតយុត្តតេ;

វង្កវុត្តីសុ បោសេតិ, សិលេសោ វ សិរិំ បរំ។

១៥៥-១៥៦។ យថោទ្ទេសំ និទ្ទិសិតុកាមោ ឧទ្ទិសតិ “តេត្ថ”ច្ចាទិ។ តត្ថាតិ តស្សំ វង្កវុត្តិយំ “ឲតេ ឯកា សមុដ្ឋិតា”តិ វុត្តិតា សម្ពន្ធា។ សមុដ្ឋិតាតិ សទ្ទប្បភេទេន វុត្តា។ អតិសយោ រូបយា រូបកំ អាវុត្តិ ទីបកញ្ច, សមាសោ សមាសវុត្តិ បរិកប្បិតា ច, វិសេសោ វុឡ្ហាហង្ការោ ច, ទីបិតយុត្តតេតិ តងការេច ពន្ធស្ស ឈចស្សេច ហេឃ្យត្វា វុត្តំ, សិលេសោ វ វង្កវុត្តីសុ សការវុត្តិំ ហិត្វា វត្តុសការេតោ អញ្ញថា យថា តថា បរិកប្បតរូបិសុ អតិសយាទីសុ វុត្តីសុ បរំ សិរិំ កត្តិំ បោសេតិ តំ បូរេតិ អាចហតីតិ។

១៥៥-១៥៦។ ឯតេបត្តាគំ បតត្វាគំ សការចកចគំ រូបេទ្ទសក្កេបេត បរិកប្បំ ហោតីតិ វត្តយាតេហិ អលង្ការេហិ ឧទ្ទិសន្តោ “តត្វាតិសយ…បេ… រសិ”តិ កាថាចតុក្កមាហ។ តត្ថ តត្វាតិ តិស្សំ វង្កវុត្តិយំ ប្តតិ ឲចំ ឲតេ បញ្ចាតិស ឯកា សមុដ្ឋិតា សទ្ទេបត វុត្តាតិ។ ឲតេសំ បត បតាគំ អតេ្វា គិទ្ទេសេ អាចិកខិស្សតិ។ ព្ទយិតា ការចោ ច សិលេសោ ច អតិប្បសទ្វោតិ ទីបេតិ។ ការចោ កាចាលង្ការោ ទីបិតំ ពន្ធស្ស បិលាក្ខុតោតិ វុច្ចតេ, កាចរហិតស្ស ពន្ធស្ស លចសិរិស្ស បិយ អគុបិតេឃ្យត្វា, សិលេសោ វ សិលេសាលង្ការោ បត វង្កវុត្តីសុ អតិសយោបយាទិវង្កវុត្តីសុ បរមុក្កំសក្ខុតំ សិរិំ សោភំ បោសេតិ បូរេតិ។

គិទ្ទេសចណ្ណនា

១៥៦។

បកាសិកា ចិសេសស្ស,

សិយា’តិសយវុត្តិ យា;

លោកាតិក្កន្តចិសយា,

ទលិកិឃាតិ ច ឃា ខ្ចិសា៑

៧លិ៦៑ តត្វាតិឋឃចុត្តិតំ តាច តិខ្ចិឋទត្តា អាហ “បកាឋិកា”ត្ថាតិ៑ ចិទឋឋប្ស ចត្វាគតប្សាតិយត្តប្ស បកាឋិកាឃាតិ អគុចឌិត្វា ឃា អតិឋឃចុត្តិ ឋិឃាតិ ចិឌឹយទត, អតិឋឃប្ស ចត្វទតា ហ្គ្គិឋប្ស បដិបិឌិកា ចុត្តិ អតិឋឃចុត្តិ៑ ឃា ច គុចិសាតិ អាហ “ទលិក”ត្ថាតិ៑ ទលិកំ ទលិកប្បតីតិ៑ អតិគ្គទត្តា ចិឋទឃា ទកាចទរា ឃប្សា ឃា ទលិកាតិគ្គត្តចិឋឃា ច ទលិទក កចា ទលិកជិតិយតតិគ្គត្តត្វាតិ ទលិកិឃា ចាតិ អតិឋឃចុត្តិ ខ្ចិសា ខ្ចិប្បការា កចតិ៑

៧លិ៦៑ ត្ថគាតិ ហ្គខ្ចឋគ្គទយត អតិឋឃចុត្តិ គទប្សតិ “បកាឋិ”ត្ថាឌិតា៑ ចិទឋឋប្ស ឌាត្យាឌិបគត្វាគតអឌិកចិទឋឋប្ស ឃា ចុត្តិ បកាឋិកា, ឃា អតិឋឃចុត្តិ តាយ ឋិឃា, ឃា អតិឋឃចុត្តិ ទលិកាតិគ្គត្តចិឋឃា ច ឌាត្យាឌិបគត្វាតំ ឃធាឋកាចឋត្តតទលិកជិត្យាតិគ្គត្តចិឋឃត្វា ទលិកាតិគ្គត្ត ចិឋឃាតិ ច ទលិកិឃាតិ ច ឃធាចុត្តទលិកយតតិគ្គ្យុ បចត្តតទតា ទលិកិឃាតិ ទចចំ ខ្ចិសា ខ្ចិប្បការា ទហាត្តិ៑ ចគតីតិ ចុត្តិ, អតិឋឃប្ស ចុត្តីតិ ច, ទលិកំ អតិគ្គទត្តា ចិឋទឃា ឲតិប្សាតិ ច, ទលិទក កចាតិ ច ចិក្កទហា៑ “ចិទឋឋប្ស បកាឋិកា”តិ បឋិត្តក្យាលាគុចាទគត ឃា អតិឋឃចុត្តិ ឋិឃាតិ អបឋិត្តិ អតិឋឃចុត្តិចិសាតំ កទរាតិ, ឃធា “ទឃា ក្យាល្លី, ទឃា ទគចគទត្វា”តិ៑ អគុចាគកអគុចាគតីឃទកទគា ហ្គបរិទប្បចទយច គដ្ឋទត្វា៑

៧លិ៣៑

ទលិកិឃាតិឋឃទប្ស’ទត,

ទកគា ទឃ ឌាតិអាគទឃា;

បដិបិឌីឃទត ត្ចិ’ឌ្ឋ,

ទលិកាតិគ្គត្តទកាចទរា៑

៧លិ៣៑ អឃំ ខ្ចិប្បការា អតិឋឃចុត្តិ ឋកាចចុត្យាឌីហិ កិត្តាតិ ទច? អាហ “ទលិក”ត្ថាតិ៑ ឌាតិអាគទឃា ឃទតា បគត្វប្ស ចិចិត្តំ ឋទ្ទុបំ ចគតីតិ ចិចិត្តឋទ្ទុបបដិបិឌិកា ឋកាចចុត្តិបិ អលត្តាទរា, អលត្តារិឃំ ត្យ ចត្វយត្តំ, តទតា ឋកាចចុត្យាគទឃា ទឃ ទកគា ចិទឋឃា, ឲទត ទលិកិឃាតិឋឃប្ស ទកគា, ឃធា ឋរិទទ ឃំ ឋហឌំ ឋុត្តទត្តំ, តប្ស ទបិឋកាបិ យុត្តាចលិប្បកុតិ អលត្តាទរាតិ ចុច្ចតិ, ឲចំ ពាទត្តប្បលត្តារិឃចត្វគិយិត្តំ គយុត្តំ ឃាឃ ហ្គ្គិឋីឃតិ, ឃា ហ្គ្គិទឋាតិ ចុច្ចតិ៑ ឃា ច ចុត្តិ អលត្តារឋទត្តត ចុច្ចទត៑ ឃា បគ អតិឋឃចុត្តិទឃច៑ ទតទតចាហ “ទលិកិឃាតិឋឃទប្សទត, ទកគា ទឃ ឌាតិអាគទឃា”តិ៑ ឃទតា ឲចំ, តទតា ទលិកាតិគ្គត្តចិឋឃា ច

ចិរុំ ឥស្សតិយាតិ អាហ “បដី”តិអាទិ៍ ត្សេន្តោ ឥនេះ អដ្ឋ ត្យ ញ្ចានិ បត លេកាតិក្កត្តកោនរា បដិបិឌីយនេតិ ឋប្បន្តោ៍

១៤៥៖ ញ្ចានិ ឧសា ខ្វិប្បការាបិ អតិឋយច្ចត្តិសកាចច្ចត្យាឌីហិ អតន្តាតិ ឥស្សាតំ “លេកិយេ”ភ្វាឌិយាហ៍ ឌាតិអាខេយា ឌាតិក្យលាឌិបខត្វកាតចិខិត្តឋទ្វបស្ស បកាឋតខតា តិស្សយនេចាហារទេត “ឌាត្យាខេយា”តិ តិខ្ពិដ្ឋា ឌាតិឋកាចច្ចត្តិក្យលាឋកាចច្ចត្យាខេយា ខេយ នេកា ចិនេឋសា, ឧនេត លេកិយាតិឋយស្ស លេកិយាតិឋយច្ចត្តិយានេយច នេកា អចយចា៍ តត្វ លេកិយាតិឋយច្ចត្តិ តាយ ឌាតិឋកាចច្ចត្តិក្យលាឋកាចច្ចត្យាខេយានេយចាតិ៍ ឧសានេយច ចិខិ(តទ្វបបដិបិឌិកា ភ្លក្កិសាតិ ន ច្ចត្តិ៍ ឧចំ លេកិយាតិឋយច្ចត្តិយា “លិលិចិកត្តិឋ្សកនេកា”តិ ភ្លោហរលស្ស កប្បយាតត្តា ចក្ខយាត់ បដិឌាតាតិ “បដិបិឌីយនេត”ភ្វាឌិតា៍ អដ្ឋ ត្យ ញ្ចានិ បត លេកាតិក្កត្តកោនរា អតិឋយច្ចត្តិ បដិបិឌីយនេត ភ្លោហរលនេតា តិបក្សាឌីយតិ៍ លេកេ កនេចាតិ ន, តស្ស អតិឋនេយា អាឌិក្កយិតិ ន ចាត្យ៍

១៤៦៖

បិចត្តិ ខេហកត្តិ នេយ,

នេតត្តញ្ចលិបុនេដត នេត;

តាលំ ហត្តិ ឌិនេតំឋំ ត្វំ,

តល្សាតល្សាហនេរាបិ កិ៍

១៤៦៖ តយុកាហនេតិ “បិចត្តិ”ភ្វាឌិតា៍ ឌិត នេត ខេហកត្តិ ឋទឹនេឋាកានេយា នេយ ឌតា នេតត្តញ្ចលិបុនេដត អត្តនេតា តយតន្តត្តឋក្កានេតត អញ្ចលិបុនេដត បិចត្តិ, ឧឋំ ឌតាត់ តល្សាយិបិឋំ លេកនេយច ចា ហនេតិ អត្សបតតិ [អបតយតិ (?)]៍ តល្សាហនេរាបិ ឋយានេតា ត្វំ ហត្តិ តិចត្តិតំ កិ តាលំ កឋ្វា អឋយនេត្វាឋិ៍ តល្សាហរា តាយ តល្សាយច ត្សខត្តិ៍ អ(ត ហតត្តាយបិហ ឋយ្យត្សខតិ លេកជិតិ អតិក្កយ្យ ខេហកត្តិយា ញហុត្តតឆេយ្យា ច្សនេត្តា៍

១៤៧៖ ញ្ចានិ បដិញ្ញាតាត្សសានេទត បដិបិនេខតិ “បិចត្តិ”ភ្វាឌិតា៍ នេកា ឌិត នេត ត្សឃ្យាខេហកត្តិ ឋទឹនេឋាកានេយា នេយ ឌតា នេតត្តញ្ចលិបុនេដត នេតត្តឋក្កានេតត ហត្វបុនេដត បិចត្តិ, ឧឋំ សាត្សឌតាត់ តល្សាយិបិឋំ លេកនេយច ចា តល្សាហនេរាបិ ត្វំ ឋនេត្តាឋំ តល្សាចិតាឋនេកាបិ ហត្តិ តិចានេទតំ កិ តាលំ កឋ្វា អឋយនេត្វាឋិតិ៍ ឧត្វ បិចត់ តាយ បិបិឋំ ចិនេតឹតិ លេកឋកានេចា៍ តល្សាហត្តិ តាលយិតិ លេកឋកាចយតិក្កត្តនេត្វា៍ កត្តិត់ អឆិកបិយតា អតិឋយឆេយ្យា, តស្ស ច្សត្តិ បត តល្សាហត្តិ តាលយិតិ លេកាតិក្កត្តអត្វំ ចិឋឃំ កត្វា

បចេ្ចតា ហោតិ៍ សា បន ករេឆត្យបិដ្ឋិតំ កត្តិតំ អធិកបិយតំ តណ្ហាហតេត អសយត្តំ ចត្វា ឌីរេបតីតិ ចក្កចុត្តិ តាយ៍ ចុន្ធយាតាតំ ឧបយាទុបកាឌីតយ្យិ ចក្កចុត្តិតា ព្ពន្ធិតត្តស្ស បការត្តេទត បការសតេតារេយច៍ យថា តាយ សទិរសហង់ ឋិតត្តាឌីសុគ្គទត្តំ ឧក្កិបតាការេទត ឌិតា កេដទិកាលិព្យហារាគេយា អលង្ការា តាយ កចត្តិ, ទុចំ ពាត្ថសទិរសប្លារេត អលង្ករលិយចត្តុយិ ព្រិច្ឆយាតអតិបិយតាឌីរេយច ឧក្កិរេបត្វា អលង្ក្រុយាតា “តណ្ហាហរោសិ ត្វំ ទុសំ កត្តិ បិចត្តាតំ តណ្ហាហត្តំ តាល”យិតិ ចាចាកក្កិ អលង្ការោ តាយ៍ អលង្ការិយំ តាយ អលង្កាតព្ពាកត្តិបិយតាយ ពាហុត្តត្តិ៍ ឧត្តរិបិ អលង្ការអលង្ការិយចិការេកា ច អត្ថុបេតា យោឌតក្កេយា ច ទុចរេយច ចឌ្ឍេព្ពា៍ ឆេហ កត្តិតិ ច, អញ្ញលិរេយច បុរេដាតិ ច, តេត្តាតិរេយច អញ្ញលិបុរេដាតិ ច, តណ្ហាហរតីតិ ច ចិក្កហោ៍

១៥៩៍

ឧបយាគោបយេយ្យាតំ, សធយុត្តំ សិរោយា’បយា;

សទ្ធត្តកយុា ចាក្យុត្ត-ចិសយាតិ ច សា តិធា៍

១៥៩៍ ឧបយំ តិក្កិសតិ “ឧបយាគេត”ច្នាឌីតា៍ ឧបយិយតេត អតេតាតិ ឧបយាតំ, បក្យាឌីកចត្តុ៍ បក្យាឌីកោ ត្យ សទ្ធោ ឧបយាតចាចកោ៍ ឧបយិយតីតិ ឧបយេយ្យំ, យុតាឌីកចត្តុ៍ យុតាឌីកោ សទ្ធោ ត្យ ឧបយេយ្យចាចកោ៍ តេសំ ឧបយាគោបយេយ្យាតំ បក្យាឌីយុតាឌីចត្តុតព្នា៍ សធយុត្តត្តិ សយាគោ ឆេយុា កត្តិយត្តតា យស្ស សោ សធេយុា, តស្ស ភាវោ សធយុសទ្ធស្ស បចត្តិតិបិត្តសយាគេត ឆេយុត សហ សព្ពទ្ធោ សធយុត្តំ ឧបយាគោបយេយ្យបតិដ្ឋិតំ ឧបយា សិយា, ឧបយិយតិ យថាចុទ្ធា សព្ពទ្ធោតិ កត្វា៍ សា បតាលង្ការិយស្ស ធយុស្សាតិសយបជិបិឆតប្បការោ៍ កតិចិធា សាតិ អាហ “សទ្ធ”ព្ពច្នាឌី៍ សទ្ធោ ច អទេត្ថា ច, តេហិ កយុា បតីយយាតា សទ្ធត្តកយុា៍ ចាក្យ បឆសយុឆាយោ៍ តស្ស អទេត្ថា ចិសយោ គោចេរា យស្សា ចាក្យុត្តចិសយាតិ ច សា ឧបយា តិចិធា សទ្ធកយុអត្ថកយុចាក្យុត្តចិសយាតិ តិធា ហោតិ៍

១៥៩៍ ព្ពឆាតិ ឧបយាលង្ការំ តិក្កិសតិ “ឧបយាគោ”ច្នាឌីតា៍ ឧបយាគោបយេយ្យាតំ ចត្តុតីលុប្បលធលិកាឌីតំ អាគតតយតាឌីតព្នា បឆត្តាតំ សធយុត្តំ កត្តិយត្តតាឋិតតាឌីតុល្យធយុសព្ពទ្ធោ ឧបយា តាយ សិយា, សា អលង្ករលិយចត្តុតា អាធិក្កបជិបិឆតប្បការា ឧបយា សទ្ធត្តកយុា សទ្ធកយុា ច អត្ថកយុា ច ចាក្យុត្តចិសយា ច, ព្ពតិ ទុចំ តិធា តិប្បការា ហោតិ៍ ទុត្ត ឧបយាគោបយេយ្យក្ខតាតំ ចក្កាតតាឌីបឆត្តាតំ សធយុសព្ពេតា អញ្ញាយញ្ញាតុល្យកត្តិយត្តតាឋិតតាឌីធយុយោគោ បឆត្តាតំ ឧបយត្តស្ស បតិដ្ឋិតត្វា ឧបដ្ឋាគតាយ ឧបយា តាយ ហោតិ, តត្តិស្សយចក្កាគេយា បត តិស្សិតចោហារេត ឧបយា តាយ ហោតិ, ឧបយាតក្ខតចក្កាឌីអត្ថបជិបិឆេកា ចត្តិយាឌីសទ្ធោបិ តេឆេព្ពត ឧបយា តាយ ហោតិ, ឧបយេយ្យបយេយ្យតិស្សយតប្បជិបិឆកាតយ្យិ ឧបយេយ្យភាចោ ទុចរេយច ចឌ្ឍេព្ពា៍ ឧបយិយតេត អតេតាតិ ឧបយាតត្តិ កត្វា ចក្កាឌី ឧបយាតំ ចុច្ចតិ, ឧបយិយតីតិ ឧបយេយ្យំ, អាគតាឌី, ឧបយាតព្នា ឧបយេយ្យព្នាតិ ច, សយាគោ ច សោ ឆេយុា ចេតិ ច, តស្ស ភាវោតិ ច, សទ្ធោ ច អទេត្ថា ចាតិ ច, តេហិ កយុាតិ ច, ចាក្យស្ស អទេត្ថាតិ ច, សោ ចិសយោ យស្សា ឧបយាយាតិ ច ចាក្យ៍

១៥៥។

នយានបច្ចេយចាឌី, នង្ខា ខេពនំ ចនា ពិឆា;

នង្ខ្យា នយានេត, យុតិត្តោ ចត្តិយាគតោ។

១៥៥។ ពព្ន នង្ខ្យាបិ ពិឆា និឃាតិ ឥសេ្យព្យាហ “នយាន”ព្ហ្វាឌិ។ នយានេ ច បច្ចេយា ច ព្តចាឌី ច, ខេព នង្ខា ភាយ, នង្ខនេទ្ធត នយានាឥយោ ចត្ត្យព្យូបេព្យាតាតិ អនេត្ថា។ ខេពនំ នយានាឌីតំ ចនា នង្ខ្យា ពិឆា ខេហាតិ នយានសង្ខ្យា បច្ចយនង្ខ្យា ព្តចាឌីនង្ខ្យាតិ, នយានេត នយានសង្ខត កយ្យា វួបយា ចុច្ចតីតិ ននេនា។ វួគាហទតិ “យុតិត្តោ ចត្តិយាគតោ”តិ, ចត្តិយា ចិឃ ទ្វេនិយាគតំ យុត្តំ ឃញ្ញ នេា ចត្តិយាគតោ។ ទុព្ធ ច ចត្តិយំ វួបយាគំ, អាគតំ វួបរេយ្ឃំ, ទ្វេនិទត្ថ ឆេយ្យា, ចត្តិយាគតាគំ នយាគឆ្សនយូត្តិទោតេកា ចិឃនេត្តា, ខេពនុ នាឆារលាឆយូចាចកស្ស ចិឃនង្ខស្ស ចោបយាខោតកស្សាប្យយោកា នយានេតេច ចុត្តត្តា, ទុព្ធ បត ចិឃនេត្តា ចត្តិយានទ្ធត វួបយាគចាចកោត នយ្ណុស្សបកេតា ចត្តកតនេច នឌីនត្ថ ចគតិ, យុតាកពំ បត នាយត្ថិយា បឌីយេត, ទុចយីឌីនំ គ្គេត្ថា។

១៥៥។ ខេពនុ ឃគាចុខេត្តនុ នង្ខយូស្ស ពិចិឆត្ថ ឥសេ្យព្យំ អាហ “នយានេ”ទ្វាឌិ។ នយានបច្ចេយចាឌី នយានេ, អាឃាឌីបច្ចយា, ព្តចាគេយា ច នង្ខា ភាយ, ខេពនំ នយានាឌីតំ ចនា ខេកខេគ នង្ខ្យា ពិឆា នយានសង្ខ្យា បច្ចយនង្ខ្យា ព្តចាឌីនង្ខ្យាតិ ពិចិឆា ខេហាតិ។ នយានេត នយានសង្ខត កេយ្យាបយា ចុច្ចតិ “យុតិត្តោ ចត្តិយាគតោ”តិ។ យុតិត្តោ នយ្យានយូត្តោ ចត្តិយាគតោ ចត្តនយាគយតោហទ្យុលយណ្ណលេគ ឃុខេត្តា ខេហាតិ, នយានេ ច បច្ចេយា ច ព្តចិចតិ ព្តគំ អាឌី ខេឃនំ ចាឌីគត្តិ ច, នេទ្ធត កយ្យាតិ ច, យុត្តីតំ ព្តខេត្តាតិ ច, ចត្តិយា ចិឃ ទ្វេនិទំ អាគតំ យុត្តំ ឃខេស្សតិ ច ចិក្កខេហា។ ទុព្ធ “ចត្តិយា”តិ វួបយាគំ, “អាគត”ត្តិ វួបរេយ្ឃំ, ទ្វេនិទត្ថ វួបយាខេតាបរេយ្យាគំ នាឆារលាឆេយ្យា, “ចិឃា”តិ នខេត្តា ចត្តាគតាគំ ខ្វិត្តំ អាគតកាពទ្វេនិទត្ថ ចខេត្ត ច, ចត្តកតទ្វេនិទត្ថ អាគខេគ ច អត្ថីតិ នយាគឆ្សនយូត្តិ ខោតេតាតិ, ព្តហ នាឆារលាឆយូចាចកស្ស ទ្វេនិនង្ខស្ស, តុល្យឆយូនត្ថាខេតាបយាខោតកស្ស ចិឃនង្ខស្ស ច អប្យយោកា ខេពនំ អត្ថាគំ នយានេត ចុត្តត្តា។ ទុព្ធ វួបយាគចាចកោត ចត្តិយានទ្ធត ឃុខេត្តា ចិឃ នខេត្តា ចត្តកតនឌីនត្ថ ខោតេតាតិ, យុតាកតនឌីនត្ថ បត នាយត្ថិយា បតីយេត។ តឆា ហិ យុត្តំ ចត្តនយាគយាកន្ត្តិ ចត្តស្ស យុតានឌីនត្ថ ចិតា គ កចតីតិ អញ្ញាចាតុបបត្តិ នាយត្ថិយត្តិ។

១៥៦។

អាឃាឌី បច្ចយា ខេពហិ, ចគតំ បញ្ញាយេត;

យុត្តិត្តគឃគត្ចត្តំ, គីលុប្យលគលីឃតិ។

᪑᪕᪘᪨ ᨻ᩠ᨴᨠᩣᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩈᩘ᩠ᨣᩉᩴ ᨶᩮᩈ᩠ᩈᨲᩥ “ᩋᩣᩉᩣᨴᩥ”ᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᨶᩣ᩠ ᩋᩣᩉᩣᨴᩦᨲᩥ ᩋᩣᨿᨲ᩠ᨲᩣᨿᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨶᩮᨿᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩈᩘ᩠ᨣᩣ ᨶᩣᨾ, ᩮᨲᩉᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩈᩮᩘ᩠ᨣᩉᩥ ᨠᨿᩮᩣ ᩁᩪᨸᨿᩣ ᨧᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᩠ ᩁᩪᨠᩣᨳᩁᨲᩥ “ᨧᨶᨲ”ᨿᩥᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᩠ ᨸᨬ᩠ᨬᨿᩥᨧ ᩁᩩᨸᩥᩁᨿᩣᨧᩁᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᨲ᩠ ᩅᨲ᩠ᨲᩣᨸᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᨿᩩᨸᨿᩣᨲᩥ, ᩋᩣᨧᩁᩃᨠ᩠ᨠᩥᨿᩣᨿ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᩋᩣᨲᨲᨿᩩᨸᩮᨿᨿ᩠ᨿᩥ, ᩁᩩᨸᩥᩁᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᨵᩮᨿᩮᩣ, ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨲᨲᩣᨲᩥ ᩈᨿᩣᨲᨵᨿᩮᩣᩈᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨵᩮᩣᨲᩮᨠᩣ ᨻ᩠ᨴᨧᩈᩮᩘ᩠ᨣᩣ᩠ ᨲᨲ᩠ᩅ ᩁᩩᨸᩥᩁ ᨻ᩠ᨴᨧᩈᩘ᩠ᨣᩣᨲᩥ ᨸᩩᩮᨻ᩠ᨻ ᨡᩥᨿᩣᨸ᩠ᨿᩮᨿᩣᩮᨠᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨿᨲ ᨧᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᩅ ᨡᩥᩮᨬ᩠ᨬᨿ᩠ᨿᩥ᩠ ᩅᨧᨿᩩᨸᩁᩥᨸᩥ᩠

᪑᪕᪘᪨ ᨻ᩠ᨴᨠᩣᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩈᩘ᩠ᨣᩮᨿᩣᨸᨿᩴ ᨲᩥᨶᩮᩈ᩠ᩈᨲᩥ “ᩋᩣᩉᩣᨴᩥ”ᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᨶᩣ᩠ ᩋᩣᩉᩣᨴᩦ “ᩋᩣᨿ ᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨠ”ᨻ᩠ᨴᨲᩥᩋᩣᨶᩮᨿᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩈᩘ᩠ᨣᩣ ᨶᩣᨾ, ᩮᨲᩉᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩈᩮᩘ᩠ᨣᩉᩥ ᨠᩮᨿᩮᩣᨸᨿᩣ ᨧᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ “ᨧᨶᨲᩥ...ᩮᨸ... ᨶᩃᩦᨿᨲᩦ”ᨲᩥ᩠ ᨧᨶᨲᩥ ᨿᩩᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᨲ ᨸᨬ᩠ᨿᨿᩥᨧ ᩁᩩᨸᩥᩁ ᩋᩣᨧᩁᨲᩥ᩠ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᨣ᩠ᨣᨲᨿᨲᨣ᩠ᨣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᩮᨲᩣ ᩮᨲᨲ᩠ᨲᨿᩩᨠᨲ᩠ᨲᩋᩥ ᨲᩥᩃᩩᨸ᩠ᨸᩃᨶᩃᩦᨿᨲᩥ ᨲᩥᩃᩩᨸ᩠ᨸᩃᨸᨲ᩠ᨲᨿᩥᨧ ᩁᩩᨸᩥᩁᨿᩣᨧᩁᨲᩥ᩠ ᩋᩣᩮᨿᩣ ᩋᩣᨴᩥ ᩮᨿᩈᩥ ᨲ᩠ᨲᩣᨿᩣᨴᩦᨲᨲ᩠ᨳᩥ ᨧ, ᨸᨬ᩠ᨬᨿᩥᨧ ᩁᩩᨸᩥᩁᨿᩣᨧᩁᨲᩥ ᨸᨧᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨧ, ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᨣ᩠ᨣᩈ᩠ᩈ ᨲᨿᨲᨣ᩠ᨣᨲ᩠ᨲᨿᩥᨲᩥ ᨧ, ᨲᩥᩃᩩᨸ᩠ᨸᩃᩈ᩠ᩈ ᨶᩃᨿᩥᨲᩥ ᨧ, ᨲᨿᩥᨧ ᩁᩩᨸᩥᩁᨿᩣᨧᩁᨲᩦᨲᩥ ᨧ ᨧᩣᨠᩢ᩠ᨿ᩠ ᩅᨲ᩠ᩅ “ᨸᨬ᩠ᨬ”ᨿᩥᨲᩥ ᨧ “ᨲᩥᩃᩩᨸ᩠ᨸᩃ”ᨿᩥᨲᩥ ᨧ ᩁᩪᨸᨿᩣᨲᩥ, ᩋᩣᨧᩁᩃᨠ᩠ᨠᩥᨿᩣᨿ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᨧᨶᨲᩥ ᨲᨿᨲᨣ᩠ᨣᨲ᩠ᨲᨧ᩠ᨧᩣ ᩁᩪᨸᩮᨿᨿ᩠ᨿᩥ, ᩁᩩᨸᩥᩁᨲ᩠ᨲᩥ ᩁᩪᨸᨿᩣᩮᨲᩣᨸᩮᨿᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩈᨵᩮᨿᩮᩣ, ᩁᩪᨸᨿᩣᩮᨲᩣᨸᩮᨿᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩈᨿᩣᨲᨵᨿᩩᩮᨿᩣᨲᩮᨠᩣ ᨻ᩠ᨴᨧᩈᩮᩘ᩠ᨣᩣ, ᩮᨲᩈᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨿᨲ ᨧᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩮᨲᩈᨿᨸ᩠ᨿᩮᨿᩣᩮᨠᩣ᩠ ᩅᨧᩁᩪᨸᩈ᩠ ᩋᩮᨬ᩠ᨬᩣᩈ᩠ᨸᩥ ᩅᨧᩁᩮᨿᨧ ᩁᨧᩥᨲᩮᨻ᩠ᨻᩣ᩠

᪑᪕᪙᪨

ᨻ᩠ᨴᨧᩣᨴᩦ ᨻ᩠ᨴᨧ ᨧᩣ ᨶᩩᩃ᩠ᨿ-ᩈᨿᩣᨲ ᨲᩥᨠ ᩈᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ;

ᨿᨧᩣᩈᨬ᩠ᨬᩣᩈ ᨶᩩᩃᩥᨲ-ᨸ᩠ᨿᨠᩣᩈ ᨸᨲᩥᩁᩪᨸᨠᩣ᩠

᪑᪖᪐᪨

ᩈᩁᩦᩈᩁᩥᨠ᩠ᩃ ᨶᩥᨧᩣᨴᩦ, ᨡᩥᩮᩁᩣᨴᩦ ᩈᨴᩥᩈᩣ ᨡᩥᨿ;

ᨸᨴᩦᨸᨠ᩠ᩃᨸᨧ᩠ᨧᨲᩥᨠ-ᩈᨸᩮᨠ᩠ᩃᩣ'ᨸᨿᩥᨡᩮᩣ'ᨸᨿᩣ᩠

᪑᪖᪑᪨

ᨸᨴᩦᨻᩥᨻ᩠ᨻ ᨸᨴᩦᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲ-ᩈᩁᩪᨸ ᩈᨿ ᩈᨿᩥᩮᩣᨲᩣ;

សចណ្ឌា'កា បដិតិសិ, សឆយ្ខាទិ សលក្ខណា៍

១ប័៦៍

ឧឃត្យ'ក្កោសតិ ហសតិ, បតិកឧ្ឌតិ ក្ខុកតិ;

ក្ខុឃត្យ'ចឌាភាតិ, តិត្កតិ'ឃ្សតិ ទ្ធត្ថតិ៍

១ប័៦៍

តស្ស ចោរេតិ សោកក្កំ, តស្ស កត្តិ ចិលុឰតិ;

តេត សទ្ធិំ ចិចឥតិ, ត្យល្បំ តេភាសិទោហតិ៍

១ប័៣៍

កន្ធិចិកាហតេ តស្ស, តយត្ថត្យ'ត្យុតាត្ថតិ;

តំឃឹល៉, តំ តិសេឆតិ, តស្ស ចាត្យុកទោតិ'យេ៍

១លិ៥-១ប័៣៍ត្ថចាឌី ត្ថចាឥយោ ភាយ ត្ថយេតិ សប្ពត្ថា៍ ត្ថចោ ច ចា ច ត្យល្យា ច សយាភោ ច តិកោ ច សត្ថិកោ ចាតិ ក្ខត្ថ ត្ថច... បេ... សត្ថិកា៍ សក្ខយបេក្ខឃ ប្តុលិក្ខតា៍ ខុចយុបរិបិ ឃឆាយោក៍ "សឆយ្ខាឌី"តិ អាឌិសត្ខុត សាឆារលាសន្ធាឃាឌីតំ បរិក្កហោ៍ ឧឃតិក្ខាឌីឃ្ស កយ្ខំ៍

១លិ៥- ១ប័៣៍ ត្ថចាឌិសក្ខកេយ្ខាបយាសិកាទេ បឥយំ តាច "ត្ថចាឥយោ ភាយ ខុតេ"តិ ឥស្សតិ "ត្ថចាឌិ"ក្ខាឌិតា៍ ត្ថចាឌីតិ បឥស្ស លក្ខយកាឆាឃ ត្ថយេតិ ត្ថយិភា សប្ពត្ថា, តស្ស ចាតិ ចសត្ថិ ឃុឧ្ឌភក្ខោត ឃោឧត្វា សត្ថិកា ចាតិអាឥយោ ឃោឧតត្ថា៍ "សឆយ្ខាឌី"តិអាឌិសត្ខុត សាឆារលាសន្ធាឃាឥយោ កហិតា៍ តិត្ថតិ ត្ថុស្សតីតិ បឥត្ធេធា, ត្ថយ ត្ខបត្ថាស ត្ថចាឥយោ ភាយ៍ "ឧឃតិ អក្កោសតិ ហសតិ"ត្ថក្ខាឌិកំ តំតំក្រិឃាបឥសក្ខតអត្យុកាទិឃាតំ អត្យុកលត្តិ កត្វា ក្ខត្ថាយេច, "សត្ថិសយាសា អត្ថស្សា"តិ [សត្ថិសយាសោ

តងន្ឌស្សាតិ (៣៍)] ចុត្តត្តា នត្ឌិនយានាតំ កាចន្ឌស្ស ចិតា ក្ខុករយន្ឌយខ្លេអលត្ថុតតេតា ក្ខុកតិបងតេតា បុទ្ធេយេច នយាតនា កាតទ្ធេា, តេតា តេច, អនយាតនាតិ កតេហតទ្ធោ៍ តស្ស តេចាតេទតិ តេសាកក្កុយិច្ចាឌិកយ្យិ ចាក្យាត្យុកទេលត្តិ កក្ខា តត្ត នយាតនា, ចាតេក្យ តេកចលបងាតិ៍តិ ចា កតេហតទ្ធោ៍ ឡូតេយសំ នតេឡូនយ្យិ ឡូច នក្ខុបទិយាយត្តា នឌិនត្តាតិ នឡូត្ត កាចតេត្ត, អចយចតេត្ត បត បិកតេឌិតេយច៍

១ប័ទ័៍

ក្ខុបយាតេតាបតេយឃ្យាតំ, នងយុត្តិ ចិកាចិហិ;

ឡូតេយហិ ក្ខុបយាតេកងា, តេកឌិ តិឃ្យត្តិ នយ្យតិ៍

១ប័ទ័៍ ឡូចាឌិ៍តំ ចិតិតេឃាកចិនឃំ ងតេស្សត្ត្យា ក្ខុបយាតេកងំ ងតេស្សតុំ បឌិឌាតាតិ “ក្ខុបយាត”ឡូច្ចាឌិ៍ តេកឌិ៍តិ ឡូយិតា អបទិយត្តត្តតេយសំ [អបទិយត្តបតេកងំ (៣៍)] ងតេស្សតិ៍ តឆា ច ចក្ខុតិ “បទិយតេត្តា ចិកប្យាត”ត្តិអាឌិ៍ តិឃ្យត្តិ ក្ខុងាហទិ៍យត្តិ៍

១ប័ទ័៍ ឡូងាតិ ឡូចាឌិនក្ខុកតេយ្យបយំ ងតេស្សតុំ បឌិឌាតាតិ “ក្ខុបយាតេតា”ច្ចាឌិតា៍ ក្ខុបយាតេតាបតេយឃ្យាតំ នងយុត្តិ នយាតងយុនឡូតេក្ខ៍ ចិកាចិហិ បកាយតេកហិ៍ ឡូតេយហិ ឡូចាឌិ៍ហិ នតេក្ខុហិ ឌាតិតឡូា តេកឌិ ក្ខុបយាតេកងា អបទិយត្តត្តា នយ្យតិ ងាតិ លក្ខុាចនតេទ តិឃ្យត្តិ ក្ខុងាហទេលាយតេត្តត បឌិបិឌិ៍យត្តិ៍

១ប័៩៍

ចិកាយិបគ្យំ’ចា’តិ-ឃុត្តុំ ឃុកតាតតំ;

ឡូតិ ឆតេយ្យបយា តាយ, ត្យុល្យឆយុតិងស្សតា៍

១ប័៩៍“ចិកាយិ”ច្ចាឌិ៍ ឃុកតាតតំ យុតិត្ថុស្ស ចងតំ អតិឃុត្តុំ អច្ចុត្តុទេយលឹឃំ៍ កិយិច? ចិកាយិបគ្យំច បឡូឌ្ឍយាតបគ្យំចិឃ៍ ឡូតិ អឃតេយចំចិឆា ឆតេយ្យបយា តាយ តេហាតិ៍ កឃ្យា? អាតតបគ្យាតំ នយាតស្ស ឆយុស្ស ក្យុលាស្ស ឃុត្តុទស្ស លក្ខុលាស្ស តិងស្សតា ឃុត្តុទត្តត្តិ បឌិបិឌតតេតា៍

១ប័៩៍ ក្ខុងាហទេលាយាហ “ចិកាយិ”ច្ចាឌិតា៍ ឃុកតាតតំ កកចតេតា យុលំ ចិកាយិបគ្យំច ឡូឌ្ឍយាតបក្ខុឌយិច អតិឃុត្តុំ តេហាតិ៍ ឡូតិ ព្រាឌិនា ក្ខុបយា ត្យុល្យឆយុតិងស្សតា អតិឃុត្តុទយិតិ នយាតក្យុលាងស្សតេតត ឆតេយ្យបយា តាយ តេហាតិ៍ បគ្យាតតាតំ នាឆាទេលាក្យុលាស្ស បកាយតតេតា

អតិរុត្តរមិតិ ឮល្យឆម្មោ តាម ហោតិ៑ ឲត្ត បក្សមាគតឮល្យឆម្មុមគ្គនធ្ជាតាឃ ឯបមាឃ ឮគមផ្ដេត ឌោតិឃមាតពេ្ឌប អតិរុត្តរត្ថិ ទុត្តត្តា ឃធាទុមេ្ឌបមាឃ ឆម្មេត ឃុត្តត្តា ឆម្មោបមា តាម ហោតីតិ អធិប្បាមោ៑

១ប័សិ៑

ឆម្មោហិតា ម្យុល'ម្ពុទោ៖-ឃឌិវំ ម្យុតិតោ ឮតិ;

ឌិបឝីពោបមា ឮល្យ-មាគតេត'ម្ពុដ ឮជ៑

១ប័សិ៑"ឆម្ម"ឮត្មាឌិ៑ ម្យុតិតោ ឃម្មាឃម្ពូឌ្យ ម្យុលំ អម្ពុទោ៖ត បក្សមេត ឃឌិវំ ឃមាគំ៑ ឮតិ អយំ ឆម្មោហិតោបមា តាម រុត្តរឃន្ធាតស្ប ឮលាស្ប អត៌ន្លិត្តា, ឃា ឮ អត្ត២ឃា ពល្បពោ៑ ពធមេន្ញាធា ឃុន្ជតីតិ? ឲត្ត បត ឃឌិឃមេផ្ដា ឯបមេឃ្យស្ប ម្យុលស្ប ឌិមេឃតត្ថិ ម្យុលាគមេធ ឃឌិឃត្ត ជគតិ, អម្ពុទោ៖ពកំ ឮ ឃាមត្ថិឃា ពល្បពោ៑ ឲធមិឌិវំ ពោឃ្យ៑ "ឌិបឝីពោ"ត្មាឌិ៑ ម្យុតីតិ ពល្បពោ រុតត្តា, ពោ ម្យុតិ ឮធ អាគតេត ម្យុពលត អម្ពុដ ឮល្យត្តិ អយំ ឌិបឝីពោបមា៑ ឆម្មោហិតពេ្ឌប បឃិន្ធិឌិបឝិឃមេឃតាកិហិឮត្តា ឮត្ថាមេពេធ ទុត្តា៑ ឲធម្យុបឝិបិ៑

១ប័សិ៑"ឆម្មោហិតេ"ត្មាឌិ៑ "ម្យុលម្ពុទោ៖ឃឌិវំ ម្យុតិតោ"ឮ្យឃំ ឯបមា៑ ឆម្មោហិតា ឮល្យឆម្មុបពាឃពរុត្តរឌិឃដ្ហិតត្តា ឆម្មោហិតា តាម៑ ធាធពាពាមេធ ឮល្យឆម្មោ ពធំ បតីឃតីតិ មេធ? ម្យុតិតោ ម្យុលំ ជគតំ អម្ពុទោ៖ឃឌិវំ បក្សមឃឌិឃមិតិ៑ ឲត្ត ម្យុលស្ប អម្ពុទោ៖ឃមាគត្ថិ ម្យុលម្ពុទោ៖ាគំ ឃាឆាមលាឆម្ម អឃតិ ពធំ កធតីតិ? អន្ញាធាឝុបបត្តិលក្ខលាឃាមត្ថិឃាតិ, ឮតបឝិឃាមេឃា ឃឌិឃមេផ្ដា ម្យុលស្ប ឌិមេឃឃតំ ឃន្ទា ហោតិ, ឮន្ទា ម្យុលាគតឃឌិឃត្ត ជគតិ, អម្ពុទោ៖ាគតឃឌិឃត្ត បត ឃាមត្ថិឃា ឲធ ឌិន្ញាឃពោ៑ ហេ ម្យុតិ ឮធ ឮឃ្យាអាគតេត អម្ពុទោ៖ ឮល្យំ ឃមាគត្ថិ អយំ ឌិបឝីពោបមា៑ "អម្ពុមេត អាគតំ ឮល្យ"ត្តិ មលិពប្បឃិន្ធិឃា ឌិបឝិឃមេឃត "អាគតេត អម្ពុដ ឮល្យ"ត្តិ ទុត្តត្តា ឆម្មោហិតពេ្ឌ ឃតិបិ ឌិបឝីពោបមា តាម ហោតិ៑ "ឃុតាគុមិពោឃ្ ឃុតឃម្ពូមន្ធា ឌលធា"តិ [បឝិតាមេឃត្ថមេលទ ១១១] ទុត្តត្តា ឲត្ត "ម្យុតិ"តិ អឌិន្ជុមាគេបិ ឃុន្ញាមេន្ធ "ម្យុតិតោ"តិ ឃុតត្តា លក្ខមាគោ "ឮធា"តិ ឮម្យឃ្បន្ទឃត្តិធាគេត អាមត្តគពេ្ឌ ឌិន្ញាឃតិ៑ ឲត្ត ឮតបឝិឃាមេឃា ឮល្យឃមេផ្ដា អម្ពុដឌិមេឃតគ្កុពោ អម្ពុដាគតឃឌិឃត្ត ជគតិ, អាគតាគតឃឌិឃត្តន្តា អម្ពុដាគតាគំ ឃាឆាមលាឆម្មោ ធ ឃាមត្ថិឃា ធាឃតិត្មាឌិកំ ទុត្តមេឃត ធាតត្ថា៑ ឯបឝិបិ បិពធន្ធាគំ ឃធាមេហំ មេឃាមេធតត្ថា៑

១ប័ប៑

ឮធាគត'មិធ'ម្ពុទោ៖, អម្ពុទោ៖'មិធ ពេធ ម្យុលំ;

អន្ញាមេន្ញាបមា ឃា'ឃំ, អន្ញាមេន្ញាបមាគពោ៑

໑ບັບັ“ຕຍ”ນ຺ຕາຕິ ອຍ຺ຍາຍເຍ຺ຍາປຍາຕເຕາຕິ ອຍ຺ຍາຍຍ຺ຍາສ຺ສ ຣູປສ຺ສ ອຣູປາຍສ຺ສ ຈ ອຍ຺ຍາຍເຍ຺ຍາຕ ທັມ຺ພເຍຕ ອຸປຍາຕເຕາ

໑ບັບັ“ຕຍາຄຕີ”ນ຺ຕາຕິ “ອຣູປາະ ຕຍາຄຄຍິຍ, ເຕ ຣູປໍ ອຣູປາະຍິຍາ”ຕິ ອພຍຸປຍາ ອຍ຺ຍາຍເຍ຺ຍາປຍາຕເຕາ ອຍ຺ຍາຍຍ຺ຍາສ຺ສ ອຸປຍາຕຕ຺ຕາ ອຍ຺ຍາຍເຍ຺ຍາປຍາ ຕາຍ ເຫາຕິ ອຍ຺ຍາຍຍ຺ຍາສ຺ສ ອຸປຍາຕິ ຈ, ອຍ຺ຍາຍຍ຺ຍາສ຺ສ ອຸປຍາຕຕ຺ຕິ ຈ ວິກ຺ເຫາ ວິກ຺ຫທັມ຺ພເຍປິ ປຸຕ຺ຕວິກຕ຺ຕິເລາເປ ສຕ຺ຕາຊີຕໍ ຍຸຕິຫາເລກ຺ລເລາຕ ອຸຕ຺ຕເວິກຕ຺ຕິເລາເປ ສຍາສເລກ຺ລເລາຕ ອຍ຺ຍາຕ຺ຕສ຺ສ ອເປກ຺ລາສິຕ຺ຕາ ຣູປາເປກ຺ລາຍ ອຍ຺ຍາ ອຣູປາະຍຸາ, ອຣູປາະາເປກ຺ລາຍ ອຍ຺ຍາ ຣູປຍຸາ ກເຍຕ ອຸປເຍພ຺ຍາ ຕາຍ ອຣູປາະາເປກ຺ລາຍ ອຍ຺ຍາ ຣູປຍຸາ, ຣູປາເປກ຺ລາຍ ອຍ຺ຍາ ອຣູປາະຍຸາ ອຸປຍາຕິ ຕາຍ

໑ບັຣ

ພຊີ ກິຍຸ໌າ ກເຍ’ຣູປາະ,

ເລາຍຕຍູຣູວິຍູຍໍ;

ຊາເຣຕໍ ຣູປເສາກໍ ຕໍ,

ຕເຍ’ຕິ ອຍ຺ຍເຕາປຍາ

໑ບັຣ“ພຊີ”ນ຺ຕາຊີ ເລາຍຕາຕິ ຈ ກຍຸເພາ ຈ, ຕາສໍ ວິຍຸເຍາ ພສ຺ສິ, ຕໍ, ຕາຊີສຍຣູປາະ ກິຍຸ໌າ ກິຍປິ ພຊີ ກເຍ ຕພີຊີສຍຣູປາະ ຕຍ ຣູປເສາກໍ ຍຊຕກຕ຺ຕິ ຊາເຣຕໍ ຕິສິຍຸເຕາ ກິ ຕຸທ຺ຍິພີຊີສຕ຺ຕິ ອຍຸຕຕ຺ຕວິກາຍເຕຕ ຍຊຕຍຸເຊເຕາປພີພຕີຕິ ອພຍຍຸເຕາປຍາ ຍາຕຕ຺ຕາຕິ

໑ບັຣ“ພຊີ”ນ຺ຕາຊີ ເລາຍຕຍູຣູວິຍູຍໍ ເລາຍຕກຍູຕໍ ລີເລາຍຕ຺ຕ ກິຍຸ໌າ ອຣູປາະ ກິຍຸ໌າ ອທ຺ຍິພໍ ປຍຸໍ ພຊີ ກເຍ ເຍ ສິພາ, ຕຍຣູປາະ ຕຍ ຣູປເສາກໍ ຍຊຕກຕ຺ຕິ ຊາເຣຕໍ ສຍເຕ຺ຕ ເຫາຕິ ນ຺ຕິ ຕຼາຊີສີ ອຸປຍາ ອຍຸເຕາປຍາ ອຍຸຕຊຍຸປກາສກຕ຺ຕາ ອຍຸເຕາປຍາ ຕາຍ ໑ຕ຺ຕ ອວິຍຸຍາເຕາປິ ວິຍຸຍາຕເຕ຺ຕຕ ປຣິກປ຺ປິເຕາ ປຍຸຍເກເຕາ ເລາຍຕຍູຣູວິຍູຍສຍຸເຕ຺ຕາ ອຣູປາະວິເສສເຕຕ “ເລາຍຕຍູຣູວິຍູຍ”ນ຺ຕິ ນ຺ຍິຕາ ເຍາຕິເຕາ ຕສ຺ມາ ອຣູປາະ ເລາຍຕຍູຣູວິຍູຍສຍຸຕສຍ຺ຍິຕາປຍາຍ ເຍາຕກຕ຺ຕາ ຕິສ຺ສິຕເຍາຫາເຣຕ ອຸປຍາ, ຣູປໍ ອຸປເຍພ຺ຍຕ຺ຕິ ຣູປເກເຕາ ເລາຍຕຍູຣູວິຍູຍສຍຸເຕ຺ຕາ ພຊີ ຣູເລ ຕ ກເຍພ຺ຍ, ຕາຊີສໍ ຣູປເສາກໍ ຊາເຣຕໍ ກທໍ ສຍເຕ຺ຕາຕິ ສາຍຕ຺ຕິພາ ຍາພຕິ ເລາຍຕຍູຣູວິຍູຍສຍຸຕສາຊາເຣລຊເຍາ ປຕ “ເລາຍຕາຕິ ຈ ກຍຸເພາ ເຍຕິ ຈ, ຕາສໍ ວິຍຸເຍາ ພສ຺ສິ”ນ຺ຕິ ຈ ວິກ຺ເຫ ຕິປຍຸເຕ຺ຕ ກິຕ຺ຕາຊິກເລອຍ຺ຍາປຊຕ຺ຕສຍາເສຕ ຄຸລີກຸຕສ຺ສປິ ກທິຕຕ຺ຕາ ວິຍ຺ຍາພຕິ [ກທລສ຺ສ ວິຍ຺ຍາພຍາຕຕ຺ຕາ (ກ)]

១៥០។

សុគន្ធិ សោកសម្ពន្ធិ, និនិរ៉សុចិទោធិ ច;

យុថ៌ ពច’ម្ពុះេច’តិ, សា និលេសោបយា យពា។

១៥០។“សុគន្ធិ”ច្ចាទិ។ ពច យុថ៌ អម្ពុទោះយិច និនិរ៉សុតោចគ្គស្ស ចិទោធិ បច្ចតិ៍ក៌, យុថ៌ ថំសយាភពន្តិត្វា អម្ពុះច្ចា ពទុទេឃ សន្តោចកឌភតោ។ សោកសម្ពន្ធិ ពន្តិឃុត្តំ, យុថយម្ពុះច្ចា។ សុគន្ធោ អស្ស អត្ថិតិ សុគន្ធិ ច ច្ចឃយបិ៍តិ ឲចំ និលេសបរិក្កហេត យុថម្ពុះាត់ ក្តបយាឃាគេតា សា ឃឆាទុត្តា និលេសោបយា យពា។

១៥០។“សុគន្ធិ”ច្ចាទិ។ ពច យុថ៌ អម្ពុទោះយិច និនិរ៉សុចិទោធិ ចគ្គស្ស ចិទុទ្ធិ ហោតិ ឰល្យត្តា។ បទុ៌ បត ចក្តោគឃេត អត្ថតោ សន្តោចតត្វា ពស្ស ចិទុទ្ធិ ហោតិ។ សោកសម្ពន្ធិ ច អតញ្ញាសាឆារលយុថកពពន្តិសម្ពន្ធឃុត្តត្វា ហោតិ។ បទុ៌ បត បទុយកពពន្តិសម្ពន្ធិតា ឃុត្តំ ហោតិ។ សុគន្ធិ ច ចឰជ្ជាតិសុគន្ធចហតតោ [...ចយតតោ (ក។)] សុគន្ធិ ច ហោតិ។ អម្ពុ៉ះ បត បទុយសុគន្ធតេច ឃុត្តំ ហោតិ។ ព្ពតិ ច្ឆាទិនិ ក្តបយា និលេសោបយា ឲកបគាតិហិទ៌ិតាគឃត្វលក្ខណេត និលេសចេសត ទុត្តត្តា និលេសោបយា តាយ ហោតិ។ និនិទា និពលិ អំសុ ពន្តិ អស្សេតិ ច, ពស្ស ចិទុញ្ញតិ និលេតេតិ ច, បច្ចឃសាយត្វឃចេសត ក្ខិតំ ក្ខិតំ អត្វាត់ លព្ភតតោ និលិស្សតិ អបទោបិ អត្វោ ឲត្វ អលង្ការេតិ ច, និលេសចេសត ទុត្តា ក្តបយាតិ ច ចិក្កហោ។ ឲត្វ សុគន្ធោ ច សោពសម្ពន្ធោ ច និនិរ៉សុចិទោធិត្តតោ ច្ចាតិ ព្ពយេ ក្តបយាតោបយេឃ្យាតយម្ពុះយុលាត់ ឰល្យឆម្មោ, តេហុ អម្ពុះកពឰល្យឆម្មសម្ពន្ធោ សឆម្មត្តា ក្តបយា តាយ ហោតិ, សា អម្ពុះសម្ពន្ធិតា ព្ពចសទ្ធេត ខោតិតា, យុថកពឰល្យឆម្មោ បត អស្សត្វិពស្សឹលេត្វ កពបច្ចយេ សតិបិ សាយត្វឃាយេច កឲ្យតោ។

១៥១។

សទ្ទុបសច្ចចាច្ចត្តា, សា សត្តារោតាបយា ឃឆា;

ឌាលិ’ទុ’ឃ្យាតយាលិ’ឃំ, សាលកាតតសោកិតី។

១៥១។“សទ្ទុប”ព្ពច្ចាទិ។ អឃយុឃ្យាតយាលិ ឌាលិចេ ព្ពត្វិ ចិឃ។ កថំ? សាលកាតតសោកិតី ឌាលិ ពាច សហាលកោត កោសសន្តិចេសចិសេសត ចត្តតេ សាលកយាតត់ តេត សោកតេ។ សាលកាតតសោកិតី ក្តឃ្យាតយាលិបិ សាលិត់ ទុក្ខចិសេសាត់ កាតតេត កហតេត សោកតេ, ឲចទុបិ សា ពាទិនិ សត្តារោតាបយា អាឰ្យាឃតេ, កស្មា? និលេសោបយត្តសការេចបិ សទ្ទុបេត សទិសេត សច្ចេត “សាលកាតតសោកិតី”តេ្វចំចិឆេត សច្ចសត្តារោតេត ចិសេសទុតេត ចាច្ចត្តា បកាសិឃត្តា ពស្សាព្ពតិ កឲ្យតេ។ ឃឆេតិ តិឌស្សតោ។

᪑᪕᪑᪨"ᩈᩁᩪᨸᩮ"ᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ᪨ ᩈᩁᩪᨸᩈ᩠ᨧᩣᨲ᩠ᨲᩣ ᨲ᩠ᨿᩃ᩠ᨿᩈᩩᨲᩥᨿᩣ ᩋᨮᩥᨲ᩠ᨲᩈᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᨧᨧᨶᨾᩣᩃᩥᨿ ᨧᩩ᩠ᨧᨾᩣᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩣ ᩏᨸᨾᩣ ᩈ᩠ᨲᩣᨶᩮᩣᨸᨾᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ,

ᩈᩥᩃᩮᩈᨲ᩠ᨲ ᩈᨲᩥᨸᩥ ᨠᨲᩈᨾᩣᩈᩮᩉᩥ ᨸᨠᩈ᩠ᨲᩣᨶᩮᩉᩥ ᨧᩩ᩠ᨧᨾᩣᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩈ᩠ᨲᩣᨶᩮᩣᨸᨾᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨ "ᨿᩮᨧ"ᨲᩥ ᩏᨴᩣᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ

ᩏᨿ᩠ᨿᩣᨶᨾᩣᩃᩥ ᩅᩈᩣ ᩏᨿ᩠ᨿᩣᨶᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩣᩃᨠᩣᨶᨶᩈᩮᩣᨠᩥᨠᩦ ᩋᩃᨠᩈᨻ᩠ᨻᨲᨠᩮᩈᩈᨲ᩠ᨲᩥᨧᩮᩈᩈᩉᩥᨲᩮᨶ ᨿᩩᨲᩮᨶ ᩈᩮᩣᨠᨾᩣᨶᩣ ᨧᩣᩃᩥᨧ ᩋᨦ᩠ᨠᩣ ᨻ᩠ᨻᨧ

ᩈᩣᩃᨠᩣᨶᨶᩈᩮᩣᨠᩥᨠᩦ ᩈᩣᩃᨧᩮᨶᩉᩥ ᩈᩮᩣᨠᨾᩣᨶᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩏᨸᨾᩣᨶᩮᩣᨸᨾᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ ᩈᨾᩣᨶᩴ ᩁᩪᨸᩴ ᨿᨾᩈ᩠ᨲᩥ ᨧ, ᩈᩁᩪᨸᩥ ᨧ ᨲᩮ ᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᨧᩮᨲᩥ ᨧ, ᨲᩮᩉᩥ

ᨧᩣᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨸᨾᩣᨲᩥ ᨧ, ᨲᩔᩣ ᨠᩣᩁᨧᩣᨲᩥ ᨧ, ᩈ᩠ᨲᩣᨶᩮᨶ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨸᨾᩣᨲᩥ ᨧ, ᩏᨿ᩠ᨿᩣᨶᩣᨶᩴ ᨾᩣᩃᩦᨲᩥ ᨧ, ᩈᩉ ᩋᩃᨠᩮᨶ ᨧᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᩴ

ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩣᨲᩥ ᨧ, ᨲᩮᨶ ᩈᩮᩣᨠᨲᩥ ᩈᩦᩃᨶᩣᨲᩥ ᨧ, ᩈᩣᩃᩥᨶᩴ ᨠᩣᨶᨶᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ, ᨲᩮᨶ ᩈᩮᩣᨠᨲᩥ ᩈᩦᩃᨶᩣᨲᩥ ᨧ ᨧᩣᨠ᩠ᨿ᪨

᪑᪕᪒᪨

ᨾᨱᩦ ᨧᨠ᩠ᨠᩣ ᨻᩉᩩᩁᩴ, ᨸᨠᩩᨾᩴ ᨲᩮᩉᩥ ᨲᩮ ᨿᩩᨲᩴ;

ᩈᨾᩣᨶᨾᩥ ᩈᨾᩩᨠ᩠ᨠᩦᩈᩦ-ᨲ᩠ᨿᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨾᩣ ᨿᨳᩣ᪨

᪑᪕᪒᪨"ᨾᨱᩦ"ᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ᪨ ᨧᨠ᩠ᨠᩣ ᨾᨱᩦ ᨾᨿᩣ ᩋᨧ᩠ᨨᨿᩣ ᨿᩈᩔᨲᩥ, ᨸᨠᩩᨾᩴ ᨻᩉᩩᩁᩴ ᨻᩉᩩᨶᩥ ᩁᨲᩣᨶᩥ ᨸᩁᩣᨠᩣᨧᨿᨧᩣ ᨿᩈᩥᨲ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᩉᩥ ᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ

ᨧᨠ᩠ᨠᨸᨠᩩᨾᩮᩉᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨶᩥᨲᩣ ᩈᨾᩣᨶᨾᩥ ᩈᨶᩥᩈᨾᩥ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨲᨧ ᨿᩩᨲᩴ ᩈᨾᩩᨠ᩠ᨠᩥ ᨸᩁᩮᨾᩩᨠ᩠ᨠᩥᩈᨧᨲ᩠ᨲ, ᨾᨿᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᨧ ᩁᨴᩔ ᨧ ᨧᩮᩣᩈᩮᨸᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᨶᨲᩣ,

ᩈᨴ᩠ᨴᩈᩃᩮᨶ ᨾᨿᩔ ᨧᩮᩣᩈᩁᩪᨸᩔ ᨻᩉᩩᩁᨲ᩠ᨲᩔ ᨧ ᨲᨲ᩠ᨲᩣᨠᩣᨧᨲᩣᨲᩥ᪨ ᨻ᩠ᨻᨲᩥ ᩅᨧᩁᩪᨸᩥ ᩋᨿᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨾᩣ ᨿᨳᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨠᩣᨶᩥᨶᩣ

ᨾᨿᩈ᩠ᩈᩣᨸᨾᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨

᪑᪕᪒᪨"ᨾᨱᩦ"ᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ᪨ ᨧᨠ᩠ᨠᩣ ᨾᨱᩦ ᨸᩥᨶᩥᨸᨠᩮᨲᩣ ᨸᨴ᩠ᨴᩣᨿ ᨶᩥᨶᩮ ᨶᩥᨶᩮ ᩅᨠᩮᨾᨠᩣᨿ ᨠᩃᩥᨿ ᩈᩩᩁᩥᨿᩔ ᩋᩣᩈᨲ᩠ᨲᩮᩉᨲ ᨾᩦᨿᨶᩈᨠᩣᨧᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ

ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᨠᩩᨾᩴ ᨻᩉᩩᩁᩴ ᨻᩉᩩᩁᩮᩃᩩᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣᨠᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩮᩉᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᨸᨠᩩᨾᩮᩉᩥ ᩈᨾᩣᨶᨾᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᩥᩈᩩᨠᨲ᩠ᨳᩦᩉᩥ ᩈᨶᩥᩈᨾᩥ ᨲᩮ ᨿᩩᨲᩴ ᨲᨧᩣᨶᨲᩴ ᩈᨾᩩᨠ᩠ᨠᩥᩈᩥ

ᨾᨿᩁᨴᩈᨴ᩠ᨴᩮᩉᩥ ᨧᩮᩣᩈᩔᩣᨸᩥ ᨧᩣᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩈᩃᩮᩉᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩔ ᨲᩣᨶᩥᩈᩔ ᨧᩮᩣᩈᩔ ᨿᩩᨲᩮ ᩋᨧᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᩥᩈᨠ᩠ᨲᨧᨲ᩠ᨲ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨻ᩠ᨻᨲᩥ

ᨷᩣᨶᩦ ᩋᨿᩴ ᩏᨸᨾᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨾᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᩣᨶᩴ ᨧᨠ᩠ᨠᨸᨠᩩᨾᩣᨶᩴ ᨿᩩᨲᩔ ᩏᨸᨾᩥᨲᩣᨲᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨾᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨿᩩᨲᨧᩥᩈᩮᩈᨶᩮᨶ ᨻ᩠ᨻᨧᩈᨴ᩠ᨴᨸᩁᩥᨿᩣᩈᩮᨿᨶ

ᩈᨾᩣᨶᩈᨴ᩠ᨴᨶ ᨿᩩᨲᨠᨲᩈᩌᩮᨾᩣ ᩁᩣᨲᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩏᨸᨾᩣᩈᨻ᩠ᨻᨲᨧᨠ᩠ᨠᨸᨠᩩᨾᨠᨲᩈᩌᩮᨾᩣᨸᩥ ᨴ᩠ᨴᩥᩈᩩ ᨲ᩠ᨿᩃ᩠ᨿᩌᩮᨾᩣᨸᩥ ᩈᩣᨾᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨠᨿ᩠ᨿᨲᩮ, ᩋᨸᩥᩈᨴ᩠ᨴᩣ

ᨧᨲ᩠ᨳ ᨧᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨳᩁᩈᨾᩩᨧ᩠ᨧᨿᩮ, ᩈᨾᩩᨠ᩠ᨠᩮᩈᩮᩣᨲᩥ ᨧᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨳᩁᩮᩣ᪨

᪑᪕᪒᪨

ᩋᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᩩᨲᩮᨶᨲᩥ’ᨠ᩠ᨠ, ᨩᨶ ᨲᩮ ᨸᨧᩥᨶᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ;

ឌញ្ញ ពលក្កី’តិ អយំ, បដិសេនសោបយា ឋិយា·

១៥៧·“អសយតេ្វា”ត្ថាទិ· ឌិត តេ យុតេត ឌញ្ញ ឃឹតោ អក្យសលិ ច ពលតេ្កា យិពលត្ថាគលក្លណា សោតេសា អស្ស អត្តិតិ ពលក្កី· សទ្ធ្ធលេត សោសពឆត៌· តាទិសោ ទ្ទាត្ត ចតេ្តា បដិពន្ធិតាំ ចិចទិតាំ អសយតេ្វា, យុលត្ត ចិសធំ អលក្កតតោ្វតិ ពឆយតតាយំ សទិសោតិ តិសេសឆ្វាសេត សឆយុតាច ពយុតេ, អយំ បដិសេនសោបយា ឋិយា·

១៥៧·“អសយតេ្វា”ត្ថាទិ· តេហ ឌិត តេ ឃ្យាយុតេត បដិពន្ធិតាំ ចិចទិតាំ ឌញ្ញ ឃឹតលិ អចិសតោ ពលក្កី សសលក្លណា ចា សតោតេសា ចា ទ្ទាត្ត ចតេ្តា អសយតេ្វា តេហាតឹតិ, អយំ ឲទិឃឹ ក្របយា បដិសេនសោបយា តាយ· ពលតេ្កា អស្ស អត្តិតិ ចាល្ប៍· ឲត្វ ចិសតេត ពលក្ករហិតេត យុតេត ឃឹតលិ អចិសតោ សតោតេសា ចតេ្តា សយាតោ កចិត្យសយតេ្វាតិ ឲចំ បដិសេឆ្វយេត ទ្ទាត្តយុលសក្លាតាត៌ ក្របយាតោបយេឃ្យាត៌ ឃ្យល្យឆយុសព្ភត្តុស្ស បកាឃិតត្វា សតិបិ តិតេ្តាបយាកាតេច បដិសេនសោបយា តាយ តេហាតឹតិ អធិប្បាយោ· “បដិពន្ធិត”ន្តិ ទ្ទាធំ ចត្តុស្ស ចិសេសតត្វា ចត្តពតសឆយុំ តោតេតតិ·

១៥៨·

ពន្ធំ ចត្តារចិត្តាត៌, អតិក្កយុ យុសំ តច;

អត្វតាច សយំ ឌាត-យិត្យ’សាឆារណោបយា·

១៥៨·“ពន្ធ”យិត្ថាទិ· ចត្តុស្ស អរចិត្តុស្ស ច ពន្ធំ បឆចិ អតិក្កយុ អចត្វិយ តេស’យចក៌សតោ [អចត្វយតេសយក៌សតោ (ក·)], តច យុសំ អត្វតោ សទ្វេបតេច សយំ ឌាតយិតិ ឲចទ្វបិ អសាឆារណតាកិឆាតេត សទិសត្វបតឹតិយា អសាឆារណោបយេតិ តិពន្ធ្យតេ·

១៥៨·“ពន្ធ”យិត្ថាទិ· តេហ យុតិ តច យុសំ ចត្តារចិត្តាត៌ លោកបុឌិតាត៌ សឃិអព្ភឌាត៌ ពន្ធំ បឆចិ អចត្តុំ ចា អតិក្កយុ អត្វតោ អត្យល្យេត្វត អត្វតា ឲច សយាតត្វចត្តោ អកាចា សយំ ឌាតំ, ទ្ទាតិ ព្រាទិសា ក្របយា អសាឆារណោបយា អត្យល្យឆយុកាចស្ស បកាសតតោ អសាឆារណោបយា តាយ តេហាតិ· ទ្ទាហ ក្របយាក្សតាត៌ ចត្តារចិត្តាត៌ យុលស្ស ហឹតកាចបដិបិធតឆ្វាសេត ចត្តារចិត្តេហិ យុសំ ត្យល្យត្តិ បញ្ញាបតតោ ចត្តារចិត្តា អសាឆារណោបយា តាយ តេហាតិ· សយសតេ្តា យុលពតស្ស សាឆារណឆយុំ តោតេតតិ· តេសំ ឃុចិតេ្វាឃ្យ៍·

១៥៩·

សព្ពមូក្ខនាឌប្បការសារេរា, នាសិក្ខេតាច ពត្តុំធិ;

តចា’ភគ្គិ ចិកាតីតិ, ហោតា’ក្ខេតាបយា អយំ៉

១៥៥៉“សព្ព”ព្ពច្ចាទិ៉ ពត្តុំធិ ខុពដ្ឋានេត នាសិក្ខេតា សព្ពេសយមូក្ខនាឌាគ្គិ បការសារេនាច តចាគគ្គិ ចិកាតីតិ ខុចិក្ខេតា អយំ អក្ខេតាបយា ហោតិ៉

១៥៥៉“សព្ព”យិច្ចាទិ៉ ពត្តុំធិ ធានេត នាសិក្ខេតា សព្ពមូក្ខនាឌប្បការសារេនាច សពលបក្យាគ្គិ ដ្ឋត្តយពត្តិបុព្ឆោ ចិឃ តចាគគ្គិ ចិកាតិ ចិសេសេត បកាតិ, ព្ពតិ ថ្រាឌិនិ ដ្ឋបយា អក្ខេតាបយា អចិជ្ជយាគចត្តុំគោ ដ្ឋបយិតត្តា អក្ខេតាបយា គាយ ហោតិ៉ អនាសិ នាសិក្ខេតាតិ ចិក្កហោ៉ ខុត្តុំ ឃោឌគាចិក្ខេតា តាឌិសបការសារាកាចតោ អចិជ្ជយាគត្តុំគ បរិពប្បិតោ៉

១៥៩៉

បតីឃតោ’ត្តុំពយ្ហា ត្យ, សក្ខ្ឌសាយត្តុំឃា ក្ខុំធិ;

សយាសប្បច្ចុឃេចាឌិ-សក្ខ្ឌឃោក៌ ចិតា អបិ៉

១៥៩៉ អត្តុំពយ្ហាបយំ ឥយ្យ្យតិ “បតីឃតោ”ព្ពច្ចាទិ៉ អត្តុំពយ្ហា ត្យ’បយា ក្ខុំធិ កិម្ពុំច្ឆ្ថុំ ធានេត សយាសាឌិសក្ខ្ឌាគ្គិ ឃោក៌ ចិតា អបិ សក្ខ្ឌាគ្គិ បឃោកចិសេសាឌិកាព្យហេត អញ្ញាឆាត្យបបត្តុំលក្ខុំណាគ សាយត្តុំឃេត បតីឃតោ៉

១៥៩៉ តិចិធំ សក្ខ្ឌពយ្ហាបយំ ឥយ្យ្យត្តុំា ព្ពគាតិ អត្តុំពយ្ហាបយំ ឥយ្យ្យតិ “បតីឃតោ”ត្យាឌិតា៉ អត្តុំពយ្ហា ត្យ អត្តុំពយ្ហាបយា បគ ក្ខុំធិ ធានេត សយាសបច្ចុឃេចាឌិសក្ខ្ឌឃោក៌ ចិតាបិ តេសំ សក្ខ្ឌាគ្គិ សព្ពគ្គិ ហិត្តុំាបិ សក្ខ្ឌសាយត្តុំឃា សព្ពត្ត បឃ្យត្តុំាចសេសសក្ខ្ឌាគ្គិ អត្តុំសត្តុំឃា បតីឃតោ៉ សក្ខ្ឌាគ្គិ សាយត្តុំឃត្តុំ ចិក្កហោ៉

១៥សិ៉

កិក្ខានគ’យាតិ ឆក្ខុំតិ, គា’ព្ពុំ យុល’យេចិ’ធំ;

ឃ្យត្តុំសឌិសត្តុំគ, សា សក្ខេបិបយា យតា៉

១៥៤៑ ហ្កាហទតិ “កិរក្ក”ហ្វាងិតា៑ ត កិក្កា ឲទេត, កិញ្ចាទហិ ចក្លុតិយាតិ, តយ្ឆុឌទេយត់, កិត្តុ យុឍទេយចិជត្តិ ឲចទ្វបិ ឞា ឞទ្វទេបិបយា យតា កិក្កាឌឹតយចិបរឹតយន្ទុបយ្ស ឌឹបតទេតា៑ ទេតតាហ “ស្ទុញ្យទេត្តា”ញ្យាងិ៑ ស្ទុញ្យទេត្តត កិក្កចក្លុត់ អយ្ឆុឌយុឍាតទ្វា បទិចុទេជត ឞងិឞទេត្តត ចង្វាលត្តាកត្ត្យាងិលក្លុទេលាត ទេតទេតចាទេកឝឞក្កាបុត្តាទេយច ចិទេចចិត់ អព្វា(ត ចក្លាងិស្វ ឃំ កិក្កាងិក្កាឈយុប្បត្តិ, តយ្ស បទ្វក្លាតទេតា ហ្កបយាទេឌាតកាតយិចាឌឹតយកាទេចបិ កិក្កទេលិចតាងឹត់ ឞងិឞត្តា បតឹឃទេត ឞាយត្តឹឃទេតា៑ ឲចយុបរិបិ ឃចាទេឃាក៑

១៥៤៑ ត្តាទហាតិ ហ្កាហទេឈយាហទេតិ “កិក្កាតិ”ហ្វាងិតា៑ ត្តាយាតិ កិក្កាតិ កយទា ត កចត្តិ, កិញ្ចាទហិ ចក្លុតិ៑ អយ្ឆុ៎ ត ត្តាជ៎ បញុ៎ ត ទេហាតិ, កិត្តុ យុឍទេយចាតិ៑ (ត្រាងិឞឹ ឞា ហ្កបយា ស្ទុញ្យត្តាឞងិឞទេត្តត ស្ទុបិកទេជត កិក្កទេលិចតាត់ អយ្ឆុឌយុឍាតទ្វា ញ្យល្យកាទេចត ឞទ្វទេបិបយា តាយ ទេហាតិ៑ ឲត្ត ឞយាឞបទ្វទ៍ឃចាងិឞក្កបទេឃាកាកាទេចបិ “កិក្កាទេតយាតិ ចក្លុតិ”ហ្វាងិតា ចក្លុយុទេលស្វ កិក្កអយ្ឆុឌត្តិ ចិបរឹតបចត្តាញ្ជិ បងិទេឞឆេត្វា ចក្លុយុឍចិឆាតទេតា ចង្វាលត្តាកត្តិយត្តាងិស្វ ស្ទុញ្យត្តិ ញ្យល្យត្តិ ចិតា ចក្លុយុទេលស្វ កិក្កយ្ឆុឌញ្ជិ កិងិឞយុប្បត្តិឌឹតិ អព្វាចាតុបបត្តិលក្លុឈឞាយត្តឹឃា ហ្កបយាតក្វតាត់ កិក្កយ្ឆុឌាត់ ហ្កបទេឃ្យក្វតាត់ ចក្លុយុឍាតទ្វា ឞងិឞត្តា ឆាឃឃតិ៑ ស្វត្ត ញ្យត្តិ បិកជត្តិ ច, តទ្វា ត់ ឞងិឞត្តព្វាតិ ច, ឞយាត់ ទ្វបំ ឞកាទេចា ឃយ្យា ហ្កបយាឃាតិ ច, ឞា ច ឞា ហ្កបយា ចាតិ ច ចាញ្យ៑

១៥ប៉៑

យទេឃច យុឍទេឞាកា’ទេឃ្យ-ញ្យល’យិក្ត ចិកត្តតា;

ឃទេតា’យ្ឆុឌទេបិឞា’ត្តិតិ, បទិកទេប្បាបយា អឃំ៑

១៥ប៉៑“យទេឃចិ”ហ្វាងិ៑ ត្តាក្ត ចក្ក, អយ្ស យុតិទេតា យុឍទេឞាកា ចឆតដ្សតិ យទេឃច, តាព្វា(តាតិ ឲចទ្វបិ ចិកត្តតា អត្តបឞំឞទេតត អលយិតិ បងិទេឞឆេា៑ កិយិតិ? ឃទេតា ឃស្វា កាទេឈា ឞា យុឍទេឞាកា អយ្ឆុឌទេបិ ត ទេកចលយិក្តយិអត្តិ, ទេតា តត្តិតិ អឞទេតាបិ តឆា ចិកត្តតយ្ស បទិកប្បាតទេតា ចឆតយិក្តទេតាបយឹឃតឹតិ ឲចទ្វបិ អឃំ បទិកទេប្បាបយា៑

១៥ប៉៑“យទេឃ”ហ្វាងិ៑ ទេហ ត្តាក្ត អយ្ស ត្តាយយ្ស ទេលិកឞាយិទេតា យុឍទេឞាកា ចឆតកត្តិ ឲកទេកា យឃិ ឲច, (ត្រាងិឞឹ ចិកត្តតា អត្តឞិលិទេឈត អលំ តិប្បទេឃាឌត់ កស្វាតិ ទេច? ឃទេតា ឞា យុឍទេឞាកា អយ្ឆុឌទេបិ អត្តិ, តស្វាតិ៑ ត្តាតិ (ត្រាងិឞា អឃំ ហ្កបយា បទិកទេប្បាបយា តាយ ទេហាតិ៑ ឃទេតាតិ អតិឃយតិង្ហិកាទេលំ បត អយ្ឆុឌទេបិ ឞា អត្តិតិ ឝយ្យិឃយាត់ បញុទេយបិ តយ្ស អត្តិត្តទេយច៑ បទិកប្បាតាឃ ឌុត្វា ហ្កបយាតិ ចិក្កទេហា៑ ត្តាឆ ចត្តយ្ស អចិឌ្ឈយាតចិកត្តតយ្ស ចិឌ្ឈយាតទេត្តត បទិកប្បាតទេតា ឞឆយុទេឌាតកឞត្តាទេទ អឞបតិបិ ហ្កបយាតក្វទ៍តក្តទេតា ច ហ្កបទេឃ្យក្វតយុឍយ្ស ច ឞងិឞត្តា ត្តាទេយឞំ ក្ខិត្តិ ឞងិឞត្តា ចិតា ចត្តទេតា តាងិឞកប្បាតា កចំ ទេហាតឹតិ ត្តាយាឃ អត្តឞត្តិឃា កាយ្យទេតា៑

៦៥៥៍

កាំ ចា'ឰូដ'ខេក្តាកក្តាលិ,

កាំ ខេលិលតឃត់ ឃុត់;

ឃឃ ខេគាលិឃខេត ជិក្ត-

ឃិក្ខ'ឃំ ឃំឃខេឃាបឃា៍

៦៥៥៍"កាំ ចា"ឰក្ខាឌិ៍ អខេក្តា កក្តា អលឹ កឃខា ឃស្ថិ, តឃឹឌិឃឃប្លូដ៑ កាំ ចា៍ ខេលិលិតិ ចបលិតិ តឃតាតិ ឃស្ថិ, តាឌិឃំ ចា៍ ឌិត តខេចង់ ឃុត់ កិក្តិ ឃឃ ជិក្តំ ខេគាលិឃខេត ខេគាខេលចាឆខេតិ៍ ខុចំ បក្ឈូឃបរិក្កខេហត ឃំឃឃតឹតិ អខេក្តា៍ ឰក្ខឃឹឌិឃឹ ឃំឃឃខេចខេឃត អប្លូដឃុតាតខេឃាបឃាចកឃា ឃំឃខេឃាបឃា៍

៦៥៥៍"កាំ ចា'ប្លូខេដ"ក្ខាឌិ៍ អខេក្តាកក្តាលិ អក្ខក្តខេខ កឃឃាតកឃខេចក្តំ អប្លូដ៑ កាំ ចា, តុឃំឃ្យខេលិលតឃត់ ចក្ខាលខេតក្តំ ឃុត់ កាំ ចាតិ ឃឃ ជិក្តំ ខេគាលិឃខេត ក្ខកឃឃប្អូឃដតតខេតា ខេគាលិ ចិឃ ខេហាតិ៍ ឰតិ អឃំ ខុចខ្សុបិ ក្ខបឃា ឃំឃខេឃាបឃា ក្ខិត្ត ឃឌិឃក្តុស្ស ឃំឃខេឃត បកាឃិតក្តា ឃំឃខេឃាបឃា តាឃ ខេហាតិ៍ អខេក្តា កក្តា អលឹ ឃស្ថិក្តិ ច, ខេលិលិតិ តឃតាតិ ឃស្ថិក្តិ ច, ខេគាលិ ចិឃ អាចខេតឹតិ ច, ឃំឃខេឃត ចុក្តា ក្ខបឃាតិ ច ចិក្កខេហា៍ ឰហាបិ ឃឆប្លូបកាឃខេព ឃក្កក្តខេខ អឃតិបិ ឃតាចុក្តចិខេឃឃតក្ខខេឃត ចិឃិក្ខាត់ ក្ខិត្ត អប្លូដឃុតាត់ ឃំឃឃតិឃិខេក្ត តុល្យខេក្ត អឃតិ ពឆំ ឃំឃខេឃា ក្ខប្យប្ញូតឹតិ ឰឃិតា ឃាឃតុិខេឃខេតច តុល្យឆប្លូឃប្លូខេក្ខ ពប្យខេតា៍

១០០៍

កិក្ខិា ចត្តុំ បឆខេស្សក្តា,

ឃឆប្លូស្សា'កិឆាតខេតា;

ឃាប្យប្យតឹតិឃក្ខាចា,

បតិចក្តុបឃា ឃឆា៍

១០០៍“កិត្តិ”ព្ចច្ចាទិ៍ កិត្តិ ចត្តុបិដ្ឋិតំ សព្ពុទ្ធាទិកំ វូបចសេប្បត្វា សឆយុស្ស តេន ចត្តុតា តេកតធិ អាកាសេន សទិសស្ស អញ្ញាស្ស ចត្តុតោ អកិឆាតតោ សាយុស្ស តេសំ ក្ខិត្តំ សទិសត្តស្ស បតិតិយា អចសាឃស្ស សប្បុចា ចិដ្ឋយាតតេត្វត បតិចត្តុបយា ចុច្ចតោ៍ បតិចត្តុតា តចាចិតេឆតាឆិកតស្ស ចត្តុតោ ឲុល្យតា បដិបរិទិតា៍ ឃតេឆត្យុគាហតេតិ៍

១០០៍“កិត្តិ”ច្ចាទិ៍ កិត្តិ ចត្តុបិដ្ឋិតំ ខិតាទិកិត្តិបគត្វំ វូបចសេប្បត្វា បឆយំ តិចសេប្បត្វា សឆយុស្ស បដិបរិគតិឃអតេត្វត សហ កិត្តិ អាកាសេន សទិសកាចស្ស កស្សធិ ចត្តុតោ អកិឆាតតោ កឆតតោ សាយុប្បុតិតិសក្កាចា សទិសតាសព្ពុត្តិតោ បរិខាតតស្ស ចិដ្ឋយាតត្វា បតិចត្តុបយា ចត្តុតោ វូបដ្ឋិតស្ស ខិតាទិបគត្វស្ស ឲុល្យត្វបកាសតតោ តាតេយត បតិចត្តុបយា តាយ៍ សយាតោ ឆតេយុា ឃស្ស ចា បរិទិខាតាទិតោ ព្តតិ ច, សយាតាតំ ឲុល្យាតំ វូបយាតេតាបតេយឃ្យាតំ កាតេចាតិ ច, សាយុស្ស បតីតិ ច, សាយុប្បុតីតិយា សក្កាតេចាតិ ច, បតិចត្តុតា ចុត្តា វូបយាតិ ច ចាក្យ៍ ឃឆាតិ វូគាហតេតិ៍

១០១៍

ឌេតស្មុ ឌាឃយាតេស្មុ,

តេ'កោបិ ខិតសាទិសោ;

ក្យុតិយោ តត្យុ តត្វេច,

បរិទិខាតស្ស បិគេបិ៍

១០១៍“ឌេតស្មុ”ច្ចាទិ៍ ឌាឃយាតេស្មុ ឌេតស្មុ យតេឡ្យឲកោបិ ឌេតោ ក្យុឈចា ខិតសាទិសោ សយុាសព្ពុទ្ធសយាតោ ត ចិដ្ឋតីតេត្យកំ តាច ចត្តុ វូបគស្សិតំ, ក្យុតិយោ ព្តច្ចាទិ បតិចត្តុបយគស្សតំ, តត្វត្យុតុយតិឃំ, បរិទិខាតស្ស ទិត្តាក្យុក្លចិតេសសស្ស ក្យុតិយោ សយាតោ បិគេបិ តត្វេច៍ បរិទិខាតេតាតេឃច ក្យុក្លខាតីស្មុ វូត្តុតេយា, តឆា ខិតោ ឌេតស្មុតិ៍

១០១៍“ឌេតស្មុ”ច្ចាទិ៍ ឌាឃយាតេស្មុ ឌេតស្មុ ឲកោបិ ខិតសាទិសោ សព្ពុទ្ធសទិសោ តត្វិ, បរិទិខាតស្ស ក្យុក្លស្ស ក្យុតិយោ តេតត សយោ ក្យុតិយោ បិគេបិ ក្យុក្លោ តត្វិ ឲច តត្យុ, តត្យុតិ អត្យុញ្ញាឃំ៍ តេតត សព្ពញ្ញុតោ អញ្ញោត អឲុល្យកាចំ អត្យុខាតាតិ៍ ព្តហ បរិទិខាតក្យុក្លស្ស អញ្ញោហិ ក្យុក្លហិ វូត្តុយត្តុញ្ញា ឲុទ្ធស្ស អញ្ញោស្មុ សតេត្តុស្មុ វូត្តុយត្តុញ្ញាតិ ព្តគំ ក្ខឃំ វូបយាតេតាបតេយឃ្យក្យុតាតំ ក្ខិត្តំ ចត្តុតំ សាយុំ តាយ, ឲតំ សាយុំ ចុត្តត្វស្ស សយត្វតចតេសត បតិចត្តុក្យុតបរិទិខាតស្ស ក្យុក្លហិ អសយាតត្តុកឆតេតតេច ខេតាតិតំ តេហាតិ៍

១០១៍

ចាល្យេត្វេតច ចាល្យេត្វា,

ឃឌិ កោត្យ’បយឹឃេត;

ខ្កចឃុត្តចិឃុត្តត្តា,

ឃា ចាល្យេត្វាបយា ខ្ញិឆា៍

១០១៍ ចាល្យត្វចិឃេឃាបយំ ឌេឃ្យុតិ “ចាល្យេត្វេតចិ”ខ្ញាឌិភា៍ ចាល្យេត្វា ព្រិឃាការកឃព្ទ្ឋចិឃេឃា, តេតច, ភ បឥត្វយេត្តភ ចាល្យេត្វា ចុត្តលក្ខណា កោឌិ ចត្តុយិខ្ញិតា កោឌិ ឃឌិ ខ្ញុបយឹឃេត ឃឌិឃា កច្យេត, ឃា ចាល្យេត្វាបយា ខ្ញិឆា ភិឌ្ឋេត៍ កធំ? ឃុត្តា ច ចិឃុត្តា ច ឃុត្តចិឃុត្តា, ខ្កេចភ អត្វភិខ្ចេឃាយំ ឃុត្តចិឃុត្តា ខ្ញុបយា, តឃ្យា ភាចា ការណា ខ្ញិឆាតិ អឌិកតំ៍

១០១៍ ខ្កឌាតិ ចាល្យត្វចិឃេឃាបយំ ឌេឃ្យុតិ “ចាល្យេត្វ”ខ្ញាឌិភា៍ ចាល្យេត្វេតច ព្រិឃាការកឃព្ទ្ឋចិឃេឃឃខ្ញតឃយុខ្ញាឃក្ខេតភ ចាល្យេត្វភ កោឌិ ចត្តុយិខ្ញិតា ឃោ កោឌិ ចាល្យេត្វា ចុត្តលក្ខណា ឃឌិ ខ្ញុបយឹឃេត ឃឌិឃភាេចភ កធិឃេត, ឃា ខ្ញុបយា ចាល្យេត្វាបយា ភាយ ហោតិ៍ ខ្កចឃុត្តចិឃុត្តត្តា ខ្កចឃុត្តចិឃុត្តចេឃភ ខ្ញិឆា ខ្ញិបក្យការា៍ ៩ត្វ “ខ្កចា”តិ ខ្កចាឌឹភយត្វឃ្យ កហិតត្តា ខ្កចឃេខ្ចាបិ តបុទិឃាឃឃខ្ចាបិ កឃ្យុភ្ត៍

ខ្កចឃុត្ត

១០១៍

ឌិេភា ឃំេក្លឃតត្តាភំ,

អាចិក្ខេតា ឌភាភ’ឃំ;

ឈឃ្ចឃត្តាបតត្តាភំ,

ឈយុ្កការេល’ឃ្លូេងា ចិឃ៍

១០៦៍ ្កងាហទេតិ “ឌិេតា”ព្លច្ហាឌិ៍ សំេក្លូេសហិ ឥសចិេឆហិ ពត្តាត់ សត្តាបំ អត្យុប្បត្តាត់ ឌតាត់ អឃំ ឌិេតា សយ្ុាសយ្ញុេឌ្លា អាចិក្ខុេពា ពពពិច្ហុត្តា សយ្ុាសេឡ្ខាឆាឌិកេយត េលិេព បិព្យុក្ខុេពា៍ ៦ក៌ ពាច ចាញ្យុយុបេយឃ្យុក្ខុព៌៍ កិយិេចព្យាហ “ឈេយុ្”ច្ហាឌិ៍ ឈយុ្សត្តាេបត ពត្តាត់ ឌតាត់ ឈយុ្កការេល កិយ្យាតសយេឃ អឃ្ញុេងា េយេឈា ចិឃាតិ ក្យុតិឃចាញ្យុយុបយាតក្ខុពយិព្យឃយិចឃុត្តា ចាញ្យេព្ចាបយា៍ ៦ព្ឆ បុឃ្ញុត្តទចាញ្យុព្ឆាត់ ចិេសឃ្យុចិេសសតការេចា ៦កចាញ្យុព្ឆត្តាច េចឌិពេឡ្ខា៍ ៦ចយុបទិបិ៍

១០៧៍ ្កងាហទេតិ “ឌិេតា”ច្ហាឌិតា៍ អឃំ ឌិេតា ៦េសា ឌិពបញ្ចុយាេទា សព្ឆ សំេក្លុសពត្តាត់ អេតកប្យការ កិេលសសត្តាបពត្តាត់ ឌតាត់ អាចិក្ខុេពា ពពពិេច្ហា ហុព្ឆ សញ្ញុញុ្ញុពញ្ញាលាឌិកេយត េលិេព ្កបឌ្ឌុេពា៍ េពត សត្តុត្តុឃ្យុ កឃ្យុទិ កិយិេចតិ េច? ឈយុ្សត្តាបពត្តាត់ ឌតាត់ ឈយុ្កការេល កិយ្យុយេឃ អឃ្ញុេងាចិឃ េយេឈា ព្លច៍ ព្លហ ្កត្តុទចាញ្យេព្ឆ េកឥកត្តា ចិេសសត់ េហាតិ, បុឃ្ញុចាញ្យេព្ឆ បត េកឆ្យុត្តា ចិេសេឃ្យា េហាតិ៍ ៦ចំ ចាញ្យេកេឥ សតិបិ ចាញ្យេព្ឆ ៦េកាេចតិ ឥ្ត្លុេឡ្ខា៍ ៦ចយុត្តទព្ចាបិ៍ ្កត្តុទចាេញ្យ ព្លចសេឌ្លា ពស៊្ុេឃច ក្យុលាក្យុលឺបឥព្ឆាត់ សឌិសត្តុំ ឌឹេបតិ, បុឃ្ញុចាេញ្យ ក្យុលាក្យុលឺត់ សឌិសត្តុំ បត ្កត្តុទចាញ្យុព្ឆឃ្យុ បុឃ្ញុចាេញ្យត សយាតត្តុំ ចិតា អញ្ញុាចាត្យុបបត្តុឃា ចាាឃតិ៍ សំេក្លូេសហិ ពត្តាតិ ច, ឈេយុ្ា ៦ច សត្តាេបតិ ច, េពត ពត្តាតិ ច, ឈេយុ្ា ៦ច កាេលតិ ច ចាញ្យុ៍

ព្លចចិឃុត្តុ

១០៨៍

យុតិក្ខុាតត’យាកាតិ, ចិលិេសកយេតាហទំ;

្កឌ្ឌុ សយុក្កុពឃ្យុាបិ, កិ េព ចក្ខុ ចិឌយុក្ខុតា៍

១០៨៍ ក្យុតិឃយាហ “យុតិក្ខុ”ព្លច្ហាឌិតា៍ ចិលិេសត ៦កយព្យុល្យុ យេតាហទំ ក្យុតិឃឃ្យុ ពាឌិសឃ្យុាកាចេពា យុតិក្ខុាតត់ អាកាតិ អតិសេឃត េសាកេពតិ ៦ក៌ ពាច ចាញ្យុយុបេយឃ្យុក្ខុព៌៍ េកា ចក្ខុ ្កឌ្ឌុ កកតពល់ សយុក្កុពឃ្យុាបិ អញ្ញុក្ខុឌិពឃ្យុាបិ េព ពច ចិឌយុក្ខុតា សាហំការបទិព្យុយេតត កិ បេឃាឌត់ ត កិបិ, ពំសឌិសេសាកាសយព្ឆុឃាកាចេពា៍ អសឌិសព្ឆុំ យុតិក្ខុាតតឃ្យុ ពឃ្យុ ពេពាបិ ្កឌ្ឌុយុក្កុឆ្ឆុេពា ចិលិសយព្ឆុេយច [បិឃាសយព្ឆុេយច (ក៍)] ឋលសយុក្ខុចេពាតិ ក្យុតិឃចាញ្យុយុបយាតក្ខុព៌៍ ពឆា េហព្ឆ សព្លុឆា សឌិសពាបពឹតិឃា កទិឃយាតាតយុក្កុយតចិឌយុក្ខុតាត់ បឌិេក្លុេបត កឆព្ហុបិ យុលចក្ខុាត់ សាឈយុ្បឹតិ ្កបយាចកេយាតិ អឃយិចចិឃុត្តុចាញ្យេព្ចាបយា៍

᪑᪐᪓᪨ ᨻᩩᨵᩣᨲᩥ ᨻᩩᨵᨧᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨧᩁᩥᨿᩮᩉᩥ ᨷᨿᩮᨿᩣᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᨶ᩠ᨲᩥ”ᩋᩣᨴᩥᨶᩣ᪨ ᨧᩥᩃᩥᨿᩮᨠᨿᩮᨶᩣᩉᩁᩥ ᩃᩦᩃᩥᨿ ᩋᨲ᩠ᨳᩃᩮ ᨲᨳᩣᨿᩮᨧ

ᨿᩮᨶᩣᩉᩁᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨶᩣ ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨠᩣᨲᩥ ᩋᨲᩥᨴᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩉᩮ ᨧᨶ᩠ᨴ ᩅᨴ᩠ᨵᩥ ᩅᨯ᩠ᨰᩥ ᨲᨠᩥ ᩈᨿᩩᨷ᩠ᨷᨲᩔᩣᨷᩥ ᨲᩮ ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩣᨧᩥᨶᨿᨠ᩠ᨡᩣ ᩋᩉᩥᨠᩣᩁᩮᨲ

ᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᨿᩮᨲᨲ ᨠᩥᩴ ᨷᨿᩮᩣᨶᩴ᪨ ᨻᩩᩉ ᨷᩩᨴ᩠ᨵᩣᨧᩁᩥᨿᩔ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨧᩁᩥᨿᩮᨶ ᨻᩩᨧᨧᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨷᨿᩣ ᨲᩣᨿ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ “ᩈᨻ᩠ᨻᨳᩣ ᨿᩩᩅᩃᨲ ᩈᨴᩥᩈᩣ

ᨠᨧᩣᨿᩦ”ᨲᩥ ᨿᩣᨲᩥ ᨠᩮᩁᩣᨲ᩠ᨲᩔ ᨧᨶ᩠ᨴᩔ ᨣᨣᨶᨲᩃᩮᩁᩣᩉᩣᨷᩥ ᨧᩥᨶᨿᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨻᩩᩮᨿᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᨷᨴᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᨲ ᨿᩩᩃᨧᨠ᩠ᨠᩣᨲᩥ ᨧᩥᩃᩥᨿᩮᨠᨿᩮᨶᩣᩉᩁᨲ᩠ᨲᩴ

ᨠᨲ᩠ᨲᩥᨿᨲ᩠ᨲᩈᨷ᩠ᨷᩣᨲᩈᨴᩥᩈᨲ᩠ᨲᩴ ᨻᩩᨧᩣᨴᩦᨲᨿᨠᩣᩁᩮᨧᨷᩥ ᨧᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨧᩁᩥᨿᩮᨶ ᨷᩩᨴ᩠ᨵᩣᨧᩁᩥᨿᩔ ᩅᩩᨷᨿᩣ ᨧ ᨧᩥᩈᩮᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨧᩥᩃᩥᨿᩮᨠᨲ

ᨴᨠᨿᨲᩩᩃ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᩴ ᨿᩮᨶᩣᩉᩁᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨧ ᨧᩥᨠ᩠ᨠᩮᩉᩣ᪨ ᩋᨷᩥᩈᨶ᩠ᨵᩣ ᩈᨠ᩠ᨡᩣᨧᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨

᪑᪐᪔᪨

ᩈᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨴᩮᨲᩥ ᨵᩦᨿᨲ᩠ᨲᩴ, ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩃᩥᨠ᩠ᨡᩥᨠᩴ ᨲᩩ ᨿᩴ;

ᩅᩩᨷᨿᩣᨵᩥᨠᨲᩣᨿᩣ’ᩃ-ᩁᨿᩮᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨴᩥ ᨲᩴ ᨿᨳᩣ᪨

᪑᪐᪔᪨ ᨴᩮᩣᩈᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᩃᨠ᩠ᨡᨱᨲᩦᨲᩥᨿᩩᨷᨿᩣᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᩣᨵᩥᨠᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᨿᩣᩉ “ᩈᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨴᩮᨲᩥ”ᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨿᩴ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩃᩥᨠ᩠ᨡᩥᨠᩴ ᨲᩩ, ᩋᩣᨴᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ

ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᨧᨶᨲᩦᨲᩣᨶᩥᨠᨲᩣᨴᩦᨶᩥ ᨷᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ᪨ ᨲᩩᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᨠᩣ, ᨲᨳᩣᨷᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨵᩦᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᩁᨿᨵᩣᨧᩥ ᩈᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨴᩮᨲᩥ ᨲ ᨷᩦᩃᩮᨲᩥ, ᨴᨲᩴ

ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩃᩥᨠ᩠ᨡᩥᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨴᩥ ᨲ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨷᨿᩣᨵᩥᨠᨲᩣᨿ ᨧᩥᩁᩮᩣᨵᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩃᩴ ᩈᨿᨲ᩠ᩅᩣ᪨ “ᨲᩴ ᨿᨳᩮ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᩉᩁᨲᩥ᪨

᪑᪐᪔᪨ ᨴᩮᩣᩈᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮ ᨴᩮᩣᩈᩣᨲᨿᨠᩩᨶ᩠ᨴᩈᩣᨧᩈᩣᨲᩮ ᨠᩥᨲ᩠ᨳᩥᨯ᩠ᨰᩣᨿ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᩃᨠ᩠ᨡᨱᨿᩣ ᨴᩔᩮᨲᩩᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨴᩣᩉᩁᨱᩴ –

“ᩋᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨲᩮᨲᩴ, ᨿᨲ᩠ᩅᩣᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᩣᨵᩥᨠᨲᩴ;

ᨲᩔᩣᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩈᩩ, ᩅᩩᨷᨿᩣᨧᩥᨠᨧᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᨠᨲᨷᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩩᩈᩣᩁᩮᨲ ᨻᩩᨵᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩩᨿᩣᩉ “ᩈᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨴᩮᨲᩥ”ᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨿᩴ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩃᩥᨠ᩠ᨡᩥᨠᩴ ᨲᩩ ᨧᨠ᩠ᨡᨿᩣᨲᩥ ᨿᩴ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩃᩥᨠ᩠ᨡᨧᨶᨲᩣᨴᩦᨠᩴ ᨷᨲ ᨵᩦᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨧᨲ᩠ᨲᩴ

ᨠᨲᩥ ᩈᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨴᩮᨲᩥ “ᨴᨧᩥ ᨲᩣᨿ ᨧᨲ᩠ᨳᩩᨲᩣ ᩈᩥᨿᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᨠᩥ ᨴᩮᨲᩥ, ᨴᨲᩴ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩃᩥᨠ᩠ᨡᩥᨠᩴ ᩅᩩᨷᨿᩣᨵᩥᨠᨲᩣᨿ ᨿᨳᩣᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᨿᩣᨧᩥᨲᩣᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨴᩥ

“ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩦᨲᩣᨿᩴ ᨴᩮᨶᩮᩣ ᨿᩣᨲᩥ”ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨴᩥᨧᨲ᩠ᨲᨻᩩᨧᩥᩈᨿᩮᨲᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳ ᩋᩃᩴ ᩈᨿᨲ᩠ᩅᩣ “ᨲᩴ ᨿᨳᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᩉᩁᨲᩥ᪨ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᩈᨴᩥᩈᨲ᩠ᨳ ᨲᩴ ᩃᩥᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨧ, ᨲᩴ ᩋᩣᨴᩥ

ᨿᩔ ᨧᩥᩈᨴᩥᩈᨧᨧᨲᩣᨴᩥᨶᩮᩣᨲᩥ ᨧ, ᩅᩩᨷᨿᩣᨿ ᨵᩥᨠᨲᨿᩥᨲᩥ ᨧ ᨧᩣᨿᩴ᪨

᪑᪐᪕᪨

ហំសីចា’ឃំ ឞសី កិត្ត-

លិក្កា’កាមំ ឞទាតិច;

ចិនាតិចចភា ហិភា,

ឞា’ច កទេត្វា កទេបៃ’ឆិទេប៉

១០៩៉“ហំសីចាឃ”ត្តិ អឃំ ឞសី ចទេគ្គា ហំសីច ហំសីឞខិទេឞា៉ កិត្តលិក្កា កិត្តលិទេក្កាបឃា៉ “អាកាមំ ឞទាតិចា”តិ ចិនាតិចចភា ចិឞខិឞចចទេភាបឃា៉ “កទេបៃ អឆិទេប ឞាឃិគិ ឞាច កទេត្វា”តិ ហិភា ហិទេភាបឃា ក្សក្កុទស្ស ហិទេភគ ឌាត្យាខិភា អឆិកស្ស ៎បឃិតត្វា៉

១០៩៉“ហំសិ”ច្ចាខិ៍ អឃំ ឞសី ចទេគ្គា ហំសី ទ្ធច ហំសិទេឆត្ទច ទេហាតិ៉ ទ្ធច្ចាខិទេកាបឃា កិត្តលិក្កា ៎បទេឃឃ្សទេតា កិត្តលិក្កត្វា កិត្តលិទេក្កាបឃា ភាឃ ទេហាតិ៉ អាកាមំ ភគំ ឞទាតិចាតិ អឃំ ចិនាតិចចភា ៎បទេឃទេឃ្សគ ចិឞខិឞចចភត្វា ចិនាតិចចទេភាបឃា ភាឃ ទេហាតិ៉ អឆិទេប ឞាឃិគិ កទេបៃ ទេឞចទេកា ឞាច ឃ្សគទេលា ទ្ធច កទេត្វាតិ អឃំ ហិភា ឌាតិហិទេភគ ឃ្សគទេលគ ៎ត្វាឃស្ស ឃ្សុទិឞស្ស ៎បឃិតត្វា ហិទេភាបឃា ភាឃ ទេហាតិ៉ កិត្តិ លិក្កទេឃតិស្សាតិ ច, ចិចិឆា ឌាតិ ឞកាទេចា អទេស្សតិ ច, ចិនាតិ ចចតំ អស្សា ៎បឃាឃាតិ ច ចិក្កទេហា៉

១០សិ៍

លទេទ្ធាទេតា កាគ្សាលិច,

ចិកាតិត្យឆិទេកាបឃា;

អឃ្ស៥ត្វា ពលឃ្គទាឆិ,

ឞាកទេទា ចិឃ ឞំលុ្សកិ៉

១០សិ៍“លទេទ្ធាទេតា”ទ្ធច្ចាខិ៍ លទេទ្ធាទេតា កាគ្សាលិច ឃ្សុទិទេឃា ចិឃ ចិកាតិត្យឆិទេកាបឃា អឆិទេកាគ ហិតស្ស ៎បឃិតត្វា៉ ពលឃ្គទាឆិ ទេឞភាឞាកទេទា ឞាកទេទា ចិឃ ឞំលុ្សកីតិ អឃ្ស៥ទេត្វាបឃា “ពលឃ្គទាឆី”តិ ទ្សបទេកាគ ទេឞភាឃ ឃហត្តត្វាចកឃទេតា ឃ្សគ “ឞាកទេទា ចិឃា”តិ

ៈបយាឃ ពឃ្សុធិ ចិះឃឃព្ទឃ្ស អឋិម្ចុដ្ឋព្តាៈ

១០លិៈ"ឈះខ្លារះតា"ឆ្នាឌិៈ "ឈះខ្លារះតា កាតុ្យាលិច ចិកាតិ"តិ អឃិ អឌិះពាបយា អឌិពាឃ ៈបយាឃ ៈបយិតព្តា អឌិះពាបយា តាយ ះហាតិៈ "ឌាលឫ្កធាឌិ ះឃតាឃឫុះដ្ក ឃាកះធា ចិឃ ឋិព្យុភី"តិ អឃិ អម្ចុដ្ឋព្ទា ះឃតាឃ យហព្តុ "ឌាលឫ្កធាឌិ"តិ តិះធាក្ឋុទិតាបយាះឃច អចពាតំ, តឆ្វា ឫុត "ឃាកះធា ចិឃា"តិ ៈបយាឃ ម្ចុឋិតព្ទាព្ទឃ្សុាកាចា អម្ចុដ្ឋះព្ទាបយា តាយ ះហាតិៈ អម្ចុះដ្ឋា អះព្ទា ៈតិឃ្សាតិ ច, ឌាលំ ៈច អឫ្កធាឌិតិ ច ចាព្យុៈ

១០ប័ៈ

ចះគ្គ ពលះក្លា កិះក្កាះច-

ព្យុ'បយាះបក្លិតិ អឃិ;

ឈក្លិតា ះពាះចាពាះធា,

ឃពលះក្លា តិឃាពះធាៈ

១០ប័ៈ"ចះគ្គ"ព្ទឆ្នាឌិៈ ពលះក្លា កិះក្កា ចិឃាព្យុឃឫុបយា "ចះគ្គ ព្យុឃ្វុយពឆ្នឃឌិះឃ" ព្ទព្យុបយត្តុះធះបក្លុះតតិ ឃះតា ចះគ្គ កិះក្កា ត ឃឫ្កចតិ, ឫុបុ្យពឆ្ន ព្យុ ឃឫ្កចតិតិ អឃឃឫុបយា ៈបយាះបក្លិតិៈ ឃពលះក្លា ឃឃលក្លុះលា តិឃាពះធា ចះគ្គា ះពាះចាពាះធា ព្យុឫុធឃត្តិះកាតិ ឈក្លិះតាបយា ះពាះចឃ្ស អះត្កាពល្យុព្ទា បឌិបិះចតុំ "ឃកិក្កុះពាះចាពាះធា"តិ ចព្ទទ្ធាព្តាៈ

១០ប័ៈ"ចះគ្គ"ឆ្នាឌិៈ "ចះគ្គ ពលះក្លា កិះក្កា ព្ទចា"តិ អឃិ ៈបយាះបក្លិតិ ចត្គទិឃ្សាបយាក្ឋតឫុបុ្យពឆ្នពាឌិអះបក្លុតះតា ៈបយាះបក្លិតិ តាយ ះហាតិៈ ចះគ្គ កិក្កុបចព្តិឃា អកាចះតា តឃ្ស ចិឃឃក្ឋតឫុបុ្យពឆ្នពាឌិ ចត្គឃ្ស ៈបយះព្តុត ពះហព្ទា អព្យុព្ទព្តា ដ្ឋាតិ អឌិប្យាះឃាៈ ឃពលះក្លា ពលក្កុឃហិះតា តិឃាពះធា ចះគ្គា ះពាះចាពាះធា ព្យុឫុធឃឌិះឃាតិ អឃិ ឈក្លិតា ចត្កាតំ ពល្យុព្ទា បពាះឃតុំ "ឃកិក្កុះពាះចាពាះធា"តិ ចព្ទះព្ទា កិះក្កាបយាកាចឃ្ស ឈក្លិតព្តា ឈក្លិះតាបយា តាយ ះហាតិៈ ៈបយំ អះបក្លុតិតិ ច, ឈក្លុំ ព្ទតា ពតាតិ ច, ឈះល្កត ព្ទតា ឃុព្តា ចាតិ ច, ះពាះចឃ្សុាពាះធា អះឃ្សុតិ ច, ឃហ ពលះក្លត ចព្តុតិតិ ច ចាព្យុៈ

១០ឆ័ៈ

ឰេទ្ធចយាឌិរុះបេះ, កចត្តិ ចិកតាឌេរា;

ពេរាត្តិ ចា'ឌេរ៉ ឆឹរា, បេឃាេក ក្ខចិេឌច ឤ៉

១០៤៉ ចុត្តិ តិកេយតិ "ឰេទ្ធច"យាឌិតា៉ រុះបេះ បេឃាេកះ៉ ចិកេតា អបកេតា អាឌេរា ឃប្ពាចតា េឃរ៉ តឆា កចត្តិ៉ ពិ

កិត្ថលិក្ខាឌិពិ តិឃេយតាតាឌេរលិឃេយច, អតិឃេយេតតិ [តិឃេយេតតិ (ព៉)] េច កឃ្យុបកយ្យិ អត្តិ៍តិ អាហ "ពេរាត្តិ"ទ្ធាឌិ៉ ក្ខចិេឌច ឤ

បេឃាេក ឆឹរា ពចេឃា អាឌេរ៉ ពេរាត្តិ ចាតិ៉ ចឃេទ្គា ចតាត្តតុរត្តិ៍ ឃយុទ្ធិេតាតិ៉

១០៤៉"ឰេទ្ធ"ទ្ធាឌិ៉ ឰតិ អតត្តុរ៉ តិក្ខិេដ្ឋះ ឲចយាឌិរុះបេះ បេឃាេកះ ឆឹរា ចិកតាឌេរា កចត្តិ៉ ឰេយេឃច ឆឹរា ក្ខចិេឌច ឤ បេឃាេក

កិត្ថលិក្ខាឌិេព អាឌេរ៉ ពេរាត្តិ ច៉ ឰតិ ឲចិ អឃំ បកាេរា អាឌិ េឃឃយិតិ ច, តាតិ ច តាតិ រុះបាតិ េចតិ ច, ចិកេតា អាឌេរា េឃឃយិតិ

ច ចិក្កេហា៉ ចឃេទ្គា ចាញ្ញត្តុរឃយុទ្ធេឃ៉ តឃ្វា ចិកតាឌេរេតួត អគ្គាយាឌេរពេរហំ ចុទ្ធយាតពឆាឃត្តតិ អាពឆ្កតិ៉

១១០៉

ឰត្តិ៍ចា'ឃំ ឌេតា ឃាតិ,

ចឌេញ្ញឃា ឋយា ចិឃ;

បិេឃា បិលា ឰចា'ឃំ េយ,

ចិគ្គា ឆតយិច'ទ្ធិតា៉

១១០៉ ក្ខាហេតិ "ឰត្តិ៍"ទ្ធាឌិ៉ អឃំ ឌេតា ឰត្តិ៍ច ឃាតិ ព្រឃាតុចត្តិេតា៉ ឲឃា ឰត្តិ៍ ឋយាច ឋរិេឃា ចិឃ ចឌតិ តាឌិឃឃ្យ

បិកត្តិឃេឃាកេតា៉ ឲត្តិ៍ លិក្ខតាតត្តឋុបយាេតាបេឃញ្ញាត៉ អឃយិត្ថិេតា េពាចិ េយ បិលា ឰច បិេឃា ឰេដ្ឋា, ចិគ្គា

ញ្ញាពេលាឌេឃា ឆតយិច អទ្ធិតា រាឃិកតាតិ ចចតេកេឌា៉

១១០៉ ឰឌាតិ កិត្ថលិក្ខាត៉ កេហតគ្គចិឃឃំ ឌេឃ្យតិ "ឰត្តិ៍ចា'ឃ"យិទ្ធាឌិតា៉ អឃំ ឌេតា ឰត្តិ៍ច អចិឃឌកយេតត យហិលិ ចិឃ ឃាតិ៉

ឲឃា ឰត្តិ៍ ឋយា ចិឃ តាឌិឃបិកត្តិឃឃុត្តត្តា ឋរិេឃា ចិឃ ចឌតិតិ៉ ឰហ ខ្ចិត្ត ក្ខបយាេតាបេឃញ្ញាត លិក្ខេកេឌ ឃតិបិ ពចេឃា អាឌេរ៉

ពេរាត្តិ៉ អឃំ ឋរិេឃា េយ យយ បិលា ឰច[បិលា ឰច ឌិេចា ឰច (ព៉)] អាឃេចាច បិេឃា៉ អទ្ធិតា ឃត្ថិតា ចិគ្គា

ញ្យាករលាតិឃល្ហអាគេយា ឆតមិច ហោត្តិតិ។ ឧត្ត ឧបមាតោបមេយ្យានំ ចចតតោ ចិសេសត្តេ សតិបិ ព្ពជ្ជមេច។

១១០។

នចំ វិយ មហីបាល, សេនរាជា វិរាជតេ;

អល'យិស្សុមតោ ពន្ធិ, តេជសា ទោហិត្យំ អយិ។

១១០។ ហិតាធិកយុត្តយុគាហលេយាហ "នចំ វិយិ"ត្យាទិ។ មហីបិលេលត្យាមត្តត៌, សេនរាជា នចំ វិយ វិរាជតេ។ ព្ពតិ ហិតេតាបិ ហោតិ។ ឧចំវិឆេ សមុចិតេ វិសយេ លិក្ខចចតកេកាធិកំ តោបមំ ទ្វេសតីតិ [ងស្សតីតិ (៣។)]។

១១០។"នច"យិច្ចាទិ។ មហីបិល កោ រាជ, សេនរាជា សក្កោ សេនរាជា នចំ វិយ វិរាជតេតិ។ ឧត្ត សក្កយុបិគាយ "នចំ វិយា"តិ ហិតត្តេបិ ព្ពជ្ជមេច។ អយំ រាជា អំសុមតោ ស្វុរិយស្ស ពន្ធិ បងចិ តេជសា អាទោហិត្យំ បត្យុំ អលំ សមត្តោតិ។ ឧត្ត តេជសា អធិកោបិ ស្វុរិយោ ឧបមាក្វតោ ព្ពជ្ជោច, "ពន្ធិ អាទោហិត្យ"ត្តិ ព្ពចសគ្គបរិយាយោ។ ច្រាធិសំ កិត្តលិក្ខាធិកោបមាធិកំ ឧបមាទ្វេសត៌ ត ពទោតិ។

១១២។

ឧបមាតោបមេយ្យានំ, អកេងស្ស តិទ្ទបតា;

ឧបមេច[ឧបមាច (សី។ ៣។)]តិទោក្វត-កេងា ទ្វបពយុច្ចតោ។

១១២។ ទ្វបកំ តិទ្ទបយតិ "ឧបមាតេ"ច្ចាទិតា។ ឧបមាតោបមេយ្យានំ យធាចុត្តាត៌ អកេងស្ស តាតត្តាកាចស្ស តិទ្ទបតា អាទោបតេត ឧបមាតោបមេយ្យាតមកេធំ ទ្វបយតិ ងស្សតីតិ ទ្វបពយុច្ចតោ។ ឧបមាតស្ស ឧបមាតោបមេយ្យាតមកេងាទោបតេត តិទោក្វតោ អបិពេជា កេងោ តាតត្តំ យស្សាតិ តាធិសិ ឧបមេច យធាចុត្តលក្ខលា ទ្វបពយុច្ចតេ "ទ្វបក"ត្តិ។ "បងញ្ញុជ"ត្តិ ឧត្ត បងមេច អញ្ញុជសធិសត្តា អញ្ញុជំ ទ្វប្យតោ។ ព្ពត្យុបមេយ្យាបមាតក្វតាត៌ បងញ្ញុជាតមកេងាទោបតេត ឧបមាតោបមេយ្យាពតសាឆម្ជុសក្ខាតាយបិ ឧបមាយ កេងោ ចិន្ទ្ទមាតោបិ តិទោហិតោ។ ត ត្យ អាចិក្វតោ [អត្តុតោ (៣។)] "បធំ អញ្ញុជមិចេ"តិ។ សា ធោបមា តធាចិឆា ឧបមាតោបមេយ្យាតមកេងមាយាតិ តាមាតិ ទ្វបពយុច្ចតេតិ អធិប្បាយោ។

១១២។ ព្ពងាតិ ឧព្ភិជ្ជក្កមេត ទ្វបកាលក្ខាទំ ងស្សតិ "ឧបមាតោ"ច្ចាទិតា។ ឧបមាតោបមេយ្យាត៌ អតត្តទតិច្ចិទ្ធិជ្ជាបមាតោបមេយ្យាត៌

អនេកេស្ស សកាចេតា នេកេឆ សតិបិ ចិក្ខុតសវិសត្តំ តិស្សាយ “នេសា ឲនេសា, ឲនេសា នេសា”តិ ចត្តារេហិ បរិកប្បិតស្ស អនេកេស្ស តិទ្វបតា ក្តបយានេភាបនេយ្យបឆនេត្តសុ ញាក្ខិឃា អានេទាបតំ តិស្សាយ តិនេទាក្ខុតនេកឆា “បឆំ អប្បូឌយិចា”តិ ឲចំ បិពេដភាភត្តំ ចិភា “បឆប្បូឌ”ត្តិ តិនេទាហិតនេកឆា ក្តបនេយច បឆត្តាតំ សាឈយ្ញូសក្ខាតា ក្តបយា ឲច ទ្វបកំ ត្តតិ ចុច្ចនេតៈ ចិក្ខុតសវិសត្តំ តិស្សាយ ក្តបយានេភាបនេយ្យចត្តុតិ អនេកនេឆភ ពឃត្តិំៈ នេតសយនេកឆក្កហនេឈនេភច នេត តិស្សាយ បចត្តយាភកិត្តសាឈយ្ញូសក្ខាតាឃ ក្តបយាឃបិ នេកនេឆា តិនេទាហិនេតា នេហាតិៈ ឲចំ តិនេទាក្ខុតភាភត្តចត្តសាឈយ្ញូសក្ខាតា ក្តបយា ឲច ចត្តុភយនេកឆំ ឌីនេបតីតិ ទ្វបកំ ភាយ នេហាតីតិ អធិប្បានេឃាៈ តិនេទាក្ខុនេតា នេកនេឆា ឃនេស្សតិ ច, អនេកឆំ ទ្វបឃតិ បពារនេសតីតិ ច ចាត្យំៈ

១១២ៈ

អសេសចក្ខុវិសយំ, ឲភាសេសវិចិត្តិ ច;

តំ ខ្ទិឆា បុភ បសេច្ចកំ, សយាសាឌិចសា តិឆាៈ

១១២ៈ តស្ស នេកឆំ តិក្ខិសតិ “អសេស”ត្តច្ចាឌិភាៈ អសេសចក្ខុ ចិសនេឃា ឃស្ស តំ តចាចិឆក្ខា, ឲពាសេឆស អចឃសេច ចិចត្តតីតិ ឲពាសេឆសចិចត្តិ នេចតិ តំ ទ្វបកំ ខ្ទិឆា, បុភ បសេច្ចកំ ចិស៊ុ ចិស៊ុ សយាសាឌិចសា ក្តបយានេភាបនេយ្យាតំ ពតសយាសត្តា សយាសទ្វបក អសយាសទ្វបក សយាសាសយាសទ្វបកចនេសភ តិឆា សិឃាៈ

១១២ៈ“អសេសិ”ច្ចាឌិៈ តំ ទ្វបកំ អសេសចក្ខុវិសយំ ឲពាសេឆសចិចត្តិ ចាតិ ខ្ទិឆា នេហាតិ, បុភ បសេច្ចកំ តំ ក្តឃយ្យិ សយាសាឌិចសា សយាសទ្វបកំ អសយាសទ្វបកំ សយាសាសយាសទ្វបកនេច្ចាតិ ត្តនេយសំ នេកនេឆភ តិឆា នេហាតិៈ អសេសំ ចត្តុ ចិសនេឃា អស្សាតិ ច, ឲពាសេឆស ចិចត្តតីតិ ច, ឲពំ ឲពំ បតីតិ ច, សយានេសា សយាសទ្វបកំ អាឌិ នេឃសយិតិ ច, នេតសំ ចនេសា នេកនេឆាតិ ច, តីហិ បពារេហីតិ ច ចិក្កនេហាៈ

អសេសចក្ខុវិសឃសយាស

១១៣ៈ

អក្កលីឌលសំសេសាគិ, ភលឌីឌិតិនេពាសទំ;

សិនេសា ភ បិឡអត្ថិត្តិ, នេព យុតិក្ខុបឆប្បូឌៈ

᪑᪐᪓᪨ ᨶᩪᨶᩣᩉᨴᩮᨲᩥ "ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥ"ᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩦᩉᩥ ᩅᩮᨧ ᨶᩪᨷᨿᩣᨲᨠᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨲᩥᨯ᩠ᨰᨲᨿ᩠ᨿᩣᩉᩥ ᨴᩮᩃᩉᩥ ᨷᩮᨲ᩠ᨲᩉᩥ ᨶᩥᩈᩮᨶᩣᨠᩥ ᩋᨭ᩠ᨭᩥ ᨧᩥᩁᩮᨴᩣᨶᨿᩣᨲᩥ ᨲᩣᩃᩣᨲᩥ ᨯᩦᨯᩥᨲᩥᩅᩮᩣ ᨠᩥᩁᨱᩣ ᩅᨧ ᨠᩮᩈᩁᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲ ᨲᩣᨴᩥᨶᩴ ᨿᩩᨲᩥᨲ᩠ᨳᩔ ᨷᨴᩮᨿᨧ ᩋᨿ᩠ᨿᨯ ᨶᩥᩁᩈᩣ ᨿᩩᨯ᩠ᨰᨲᩣ ᨠᩮ ᨲᩣᨿ ᨯᨲᩣ ᨲ ᨷᩥᨬ᩠ᨬᩋᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩈᩣᨽᨲᨧᩈᩮᨲ ᨲ ᨽᩣᩁᩮᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨻ᩠ᨿᨴᨿᩈᩮᩈᨧᨲ᩠ᨲᩥᨧᩥᩈᨾᩴ ᩈᨿᩣᩈᨴ᩠ᨴᨷᨠᩥ ᩋᨭ᩠ᨭᩥᩈᩮᨲᩣ ᨷᨴᩔ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨲᨿᨦ᩠ᨣᩩᩃ᩠ᨿᩣᨯᩦᨲᨿᩈᩮᩈᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᨷᨲᩮᨲᩣ᪨ ᩅᨧᨿᩩᨷᩁᩥᨷᩥ ᩅᨽᩣᩁᩮᩅᩣᨠᩥ᪨

᪑᪐᪓᪨ ᨻ᩠ᨿᨴᩣᨲᩥ ᨶᩪᨶᩣᩉᨴᩮᨲᩥ "ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥ"ᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩦᨴᩃᨶᩥᩈᩮᨶᩣᨠᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᩈᨦ᩠ᨡᩮᨲᩉᩥ ᨷᩮᨲ᩠ᨲᩉᩥ ᨶᩥᩈᩮᨶᩣᨠᩥ ᨲᩊᨯᩦᨯᩥᨲᩥᨠᩮᩈᩮᩢ ᨲᩊᩢᨶᩥᩈᨦ᩠ᨡᨲᨠᩮᩈᩮᩢ ᨿᩩᨲᩥᨲ᩠ᨳᨷᨴᨿ᩠ᨿᨯ ᨶᩥᩁᩈᩣ ᨠᩮ ᨲ ᨷᩥᨬ᩠ᨬᩋᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨧᩥᩈᩮᨿᩔᨠ᩠ᩅᩴ ᨵᩁᩴ ᨧᩥᩈᩮᨿᩈᨲᨠ᩠ᩅᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩦ ᨲᩊᨯᩦᨯᩥᨲᩥ ᩁᨵᨲᩥ ᨻ᩠ᨿᩮᨿᨶᩴ ᨶᩪᨷᨿᩣᨠ᩠ᩅᩮᨲᩉᩥ ᩋᨿ᩠ᨿᨯᨴᩃᨠᩮᩈᩁᩮᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᨴᨠᨷ᩠ᨿᨲᩣᨿ ᩅᨠᨲ᩠ᨲ ᨠᩮᩉᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨿᩣᩈᩮᨲᨧ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨻ᩠ᨿᨵᩥ ᩋᨶᩮᩈᨧᨲ᩠ᨲᩥᨧᩥᩈᨿᩈᨿᩣᩈᨴ᩠ᨴᨷᨠᩥ ᨲᩣᨿ᪨ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᩅᩮᩣ ᩅᨧ ᨴᩃᩥᨲᩦᨲᩥ ᨧ, ᩁᨲᩉᩥ ᨶᩥᩈᩮᨶᩣᨠᩦᨲᩥ ᨧ, ᨲᩮᩊᩈᩩ ᨯᩦᨯᩥᨲᩥᩅᩮᩣᨲᩥ ᨧ, ᨲᩣ ᩅᨧ ᨠᩮᩈᩁᩣᨲᩥ ᩋᩔ᩠ᨿᨲᩥ ᨧ ᨧᩣᨬ᩠ᨬ᪨

ᩋᨶᩮᨠᨲ᩠ᨳᩅᨣ᩠ᨣᩋᨻ᩠ᨿᨿ

᪑᪐᪖᪨

ᩁᨲᨶᩣᨲᩥ ᨣᩩᨱᩣ ᨠ᩠ᨿᩪᨴᩥ, ᨠᩁᩩᨱᩣ ᨶᩦᨲᩃᩴ ᨯᩃᩴ;

ᨠᨷ᩠ᨷᩥᩁᨲ᩠ᨲᨷᨠᩣᨽᨲ᩠ᨲᩥ, ᨷᨧ᩠ᨨᩮᨠ᩠ᨡᩣ᾿ᨾᩴ ᨡᩮᨲᩣ᾿ᨿ᩠ᨿᨯᩥ᪨

᪑᪐᪖᪨"ᩁᨲᨶᩣᨲᩥ"ᨻ᩠ᨿᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨ ᩋᨾᩴ ᨡᩮᨲᩣ ᩈᨷ᩠ᨷᩣᩈᨿ᩠ᨿᨳ᩠ᨳᩮᩣ, ᨷᨧ᩠ᨨᩮᨠ᩠ᨡᩣ ᨲ ᨷᩁᩮᩁᩣᨠ᩠ᨡᩣ ᩋᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩋᨿ᩠ᨿᨯᩥ ᩈᩣᨠᩮᩁᩣ᪨ ᨠᨵᩥ? ᩁᩅ ᨲᩔ ᨠ᩠ᨿᩪᨴᩥ ᨷᩣᩉᩮᨵᩣ ᨣᩩᨱᩣ ᩁᨿᨲ᩠ᨲᩣᨽᩮᩅᩣ, ᩁᨲ ᩁᨲᨶᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨿᩃ᩠ᨿᨠ᩠ᨿᩃ᩠ᩃᨠᨽᩔᨲᩣᨯᩥᩈᩣᨽᩮᨿᩩᨠ᪨ ᩅᩣ ᨲᩔ ᨠᩁᩩᨱᩣ, ᩈᩣ ᨶᩦᨲᩃᩴ ᨯᩃᩴ ᩈᨠᩃᨯᨲᩈᨲ᩠ᨲᩣᨷᩥᨷᩉᨲ᩠ᨲᩈᩣᨽᩮᨿᩩᨠ᪨ ᩅᩴ ᨲᩔ ᨠᨷ᩠ᨷᩥᩁᨲ᩠ᨲᨿᨠ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᨲᨲᩣ ᩃᩥᨠᩣᨯᩦᩈᩩ, ᨲᩴ ᩋᨠᩣᨽᨲ᩠ᨲᨿᨠᩃᩃᨿᨠ᩠ᨿᩈᩣ ᩋᨿ᩠ᨿᨯᩥᨯ᩠ᨰᨲᩣᩈᩣᨽᩮᨿᩩᨲᩣᨲᩥ ᨻ᩠ᨿᨴᨿᩈᩮᩈᨧᨲ᩠ᨲᩥᨧᩥᩈᨾᩴ ᩋᩈᨿᩣᩈᨴ᩠ᨴᨷᨠᩥ᪨

᪑᪐᪖᪨"ᩁᨲᨶᩣᨲᩥ"ᨻ᩠ᨿᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥ᪨ ᩋᨾᩴ ᨡᩮᨲᩣ ᩋᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨨᩮᨠ᩠ᨡᩣ ᩋᨿ᩠ᨿᨯᩥ ᩈᩣᨠᩮᩁᩣ, ᨲᨵᩣ ᩉᩥ ᨲᩔ ᨠ᩠ᨿᩪᨴᩥ ᨣᩩᨱᩣ ᨶᩦᩃᩈᨿᩣᨯᩥᩋᩣᨽᩮᩅᩣ ᩁᨲᨶᩣᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩦᨠᨲᩣᨯᩥᩈᩣᨽᨿ᩠ᨿᨲᩣ ᩁᨲᨶᩣᨲᩮᨧ, ᨠᩁᩩᨱᩣ ᩋᨲᨬ᩠ᨬᩪᩈᩣᨽᩣᩁᨱᩣᨠᩁᩩᨱᩣ ᨶᩦᨲᩃᩴ ᨯᩃᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨷᨧᩥᨲᩮᨽᨲᩈᩣᨽᨿ᩠ᨿᨲ ᨶᩦᨲᩃᨯᩃᨿᩮᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨠᨷ᩠ᨷᩥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩃᩥᨠᩣᩃᩥᨠᩣᨯᩦᩈᩩ ᩅᨠᩣᨠᩣᩁᨲᩣ ᩋᨠᩣᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨷ᩠ᨷᩥᩁᨲᩣ ᩅᨧ ᩉᩮᩣᨲᩦ᪨ ᨻ᩠ᨿᨴᩥ ᩋᨶᩮᩈᨧᨲ᩠ᨲᩥᨧᩥᩈᨿᩋᩈᨿᩣᩈᨴ᩠ᨴᨷᨠᩥ᪨ "ᨠ᩠ᨿᩪᨴᩥ"ᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᨿᩴ᪨

ᩋᨶᩮᨠᨲ᩠ᨳᩅᨣ᩠ᨣᨾᩥᩔᨠ

᪑᪐᪙᪨

ចត្តិកា យត្តហាឃា ខេព, យុតិត្ត ចឥតិត្តេតា;

បទេពោឆឃព្យ’ឃំ ឃាឆុ-យទេតាក្យុយុឥកាតត៌

១១៩៍“ចត្តិកា”ព្វច្វាខិ៍ “យុតិត្ត”ព្វច្វាយត្តត៌, ខេព ចឥតទេយច ព្វត្ត ចឥតិត្តេតា ព្វតិ ឃយាឃទ្វុបកំ, អឃំ យត្តហាឃា ចត្តិកា ចត្តកត្តិខេឃា, អឃយាឃទ្វុបកំ៍ ឃាឆ្នត៌ យតាតិខេឃច ក្យុយុឥាតិ ខេកទចាតិ, ឃយាឃទ្វុបកំ៍ ខេពឃំ កាតត៌ ចត៌, បទេពោឆឃតិ ចិកាឃឃតីតិ ព្វខ៌ ឃយាឃាឃយាឃទ្វុបកំ៍

១១៩៍“ចត្តិ”ច្វាខិ៍ ខេហ យុតិត្តខេព ពុឃំព្យាចឥតិត្តេតា យុលចត្តឃ្យ យត្តហាឃា យត្តយិហិពក្សាតា ចត្តិកា ចត្តកត្តិខេឃា, “អឃ”ត្តិ ឌាខេព្យកចចទេតត យត្តហាឃចត្តិកា តិខ្លិដ្ឋា៍ អឆ ចា អឃំ ចឥតិត្ត៍ ឃាឆុយទេតាក្យុយុឥកាតត៌ ឃប្យុទិឃាត៌ ចិត្តឃព្លាតខេកទចកាតត៌ បទេពោឆឃតិ ចិកាឃឃតិ៍ “ចត្តិកា យត្តហាឃា”តិ អឃយាឃទ្វុបកំ៍ “ចឥតិត្តេតា”តិ ច “យទេតាក្យុយុឥកាតត”ត្តិ ច ឃយាឃទ្វុបកំ៍ តឃ្វា ព្វខ៌ អខេឃឃចត្តុចិឃឃយាឃាឃយាឃទ្វុបកំ៍ យត្តា ច ខេព ហាឃា ចាតិ ច, ចឥតទេយច ព្វត្តុតិ ច, ឃាឆ្នត៌ យតាតីតិ ច, តាតិខេឃច ក្យុយុឥាតីតិ ច, ខេពឃំ កាតតយិតិ ច ចិក្កុខេហា៍

១២០៍

អខេឃឃចត្តុចិឃខេឃ, បទេកខេឌា ទ្វុបខេក អឃំ;

ទុកទេឌឃចិចត្តិយិព្យុខេកខេឌា ឌាតិ បចុច្ចតិ៍

១២០៍ តិកាយឃតិ “អខេឃឃិ”ច្វាខិតា៍ ក្សុតិឃឃ្យ បទេកខំ ចត្តុ បខិឌាតាតិ “ទុកិ”ច្វាខិតា៍

១២០៍“អខេឃខេឃ”ច្វាខិ៍ អខេឃឃចត្តុចិឃខេឃ ទ្វុបខេក អឃំ “អក្កុលិឥលឃំខេឃាគិ៍”ព្វច្វាខិកំ ក្តកាហទលាត្តឃំ បទេកខេឌា ខេហាតិ៍ ព្វឌាតិ ទុកទេឌឃចិចត្តិយិព្យុបខេក ទេកខេឌា ចិខេឃខេឃា បចុច្ចតិ៍

ទុកទេឌឃចិចត្តិឃយាឃ

១២១៍

ចិលិឞហាឞក្យុឞុយំ, ទុ្ធិទាឆរបល្លូចំ;

ឞុលំ េ៣ ចា ត ចិត្ថត្តិ, បឞ្សុត្តា យុតិេភា យុលំ៑

១៨ប៉៑“ចិលិឞ”ត្ថ្ឋាឌិ៑ ចិលិេឞត ឃុេត្តា ហាេឞាេឃច ក្យុឞុយំ ឃឞ្ស៑ ទុ្ធិេទា យតុេឡ្ណា អឆេទាេឃច បល្លូេចា ឃឞ្ស៑ តាឌិឞំ យុតិេភា យុលំ បឞ្សុត្តា េ៣ តាយ ឌតា ឞុលំ ត ចិត្ថត្តិ ឞេត្ថបឹតិ៑ ត្ថឌំ អក្ខាតិ ហាឞាឌឹតិ ទ្វុបឃិត្វា យុលយក្កិ ត ទ្វុបិតត្តិ ៩ក េឝឞចិចត្តិឞយាឞទ្វុបក៌៑ ៩ចំ ក្តុបរិបិ ឃឆាេឃាក៌៑

១៨ប៉៑“ចិលិឞិ”ត្ថ្ឋាឌិ៑ ចិលិឞហាឞក្យុឞុយំ លិលិឃុត្តហាឞឞត្លតបុបៀ ទុ្ធិទាឆរបល្លូចំ យតុឡ្ណាអឆរឞត្លាតកិឞលឃំ យុតិេភា យុលំ បឞ្សុត្តា េ៣ ចា េ៣ តាយ ឌតា ឞុលំ ត ចិត្ថត្តិ បឹតិឞុលំ តាតុេកាត្តិ, អតុកចេត្តច៑ ចិេឞឞតក្វតាតំ ហាឞអឆទាតំ ក្តុបយាក្វតក្យុឞុយបល្លូេចហិ អេកឌំ ឌេឞ្សុត្វា ចិេឞឞ្សក្វតឞ្ស យុលឞ្ស អត្ថាតទ៌ិទាបយាចត្វុតា អេកេឌត អចុត្តត្តា អេកឌាេទាបតំ ៩កេឝេឞេឃច ចិចត្តិតិ ត្ថឌំ ៩កេឝឞចិចត្តិឞយាឞទ្វុបក៌៑ ចិលិេឞត ឃុេត្តា ហាេឞាតិ ច, េឞាេឃច ក្យុឞុយំ អេឞ្សុតិ ច, ទុ្ធិេទា ច េឞា អឆេទា េចតិ ច, េឞាេឃច បល្លូេចា អេឞ្សុតិ ច ចាក្សៀ៑

៩កេឝឞចិចត្តិអឞយាឞ

១៨ដ៑

បិេឝ្គត្តុំ យុតិត្តុឞ្ស, ឌឝាត្យ ចិឌឃំ តច;

តលទំឞឹ បទំ កត្តា, ឃឞ្ស បិបឌឃត្តឌា៑

១៨ដ៑“បិេឝ”ត្ថ្ឋាឌិ៑ យុតិត្តុឞ្ស ចិឌឃិេភា បិេឝ្គត្តុំ តច ចិឌឃំ បជិបក្លូបទាកចំ ឌឝាត្យ៑ កិឌិឞំ? ឃឞ្ស បទយត្ថត្តុំ កត្តា យតុឡ្ណា តលទំឞឹ បិបិតំ េលិកាឌឹតំ ឌេឃ ក្តុឞ្សិតា ឆឌា េ៣តេចាតិ៑ ត្ថឌេយក េឝឞចិចត្តិអឞយាឞទ្វុបក៌៑

១៨ដ៑“បិេឝ”ត្ថ្ឋាឌិ៑ឃឞ្ស ឞឃ្លុត្តុឞ្ស បទំ អតិឞេឃត កត្តា យតុឡ្ណា តលទំឞឹ ចទលាតលកត្តិេឃា បិបឌឃត្តឌា បិបចិឌេឃ ក្តុឞ្សាបិតឆឌាេឃច េហាត្តិ, តឞ្ស យុតិត្តុឞ្ស បិេឝ្គត្តុំ ចទលាឃុកឡ្យអំ តច តុឃំ្យាចិឌឃំ បជិបក្លូបទាកចំ ឌឝាត្វុតិ៑ តលទំឞឹតំ ក្តុបយាក្វតឆេឌហិ អេកឌយាេទាេបត្វា “បិេឝ្គត្តុ”យិតិ អតិទ្វុបិតត្តា ៩កេឝឞចិចត្តិអឞយាឞទ្វុបក៌ តាយ៑ បិបិតំ ឌេឃាតិ ច, តឞ្ឋិំ ឆឌាតិ ច ចិក្កុេហា៑

ឲកេងឞចិចត្តិមិឞ្សក

១១០៓

ឞុតិមុ្លលកេបិលឞ្ស, មុតិត្ថចងតិត្ថុតោ;

ឞាឆុប្យញុ្ថ្ពហងឃំ, ឌាធំ កោរចកាតតំ៓

១១០៓“ឞុតិមុ្លល”ត្ពច្នាឌិ៓ ឞុតិមុ្លលេលិ កេបិលេលិ ឃឞ្ស, ធឞ្ស មុតិត្ថចងតិត្ថុតោ ឞាឆ្នុតំ បញុ្ថ្ព ឝម្ពាចេធាឝចេឞត ចិកឞិធំ ហងឃំ ចិត្តិ កោរចកាតតំ ឌាធត្តិ ឲកេងឞចិចត្តិឞមាឞាឞមាឞទ្វបកំ៓

១១០៓“ឞុតិមុ្លលិ”ច្នាឌិ៓ ឞុតិមុ្លលកេបិលឞ្ស មុតិត្ថចងតិត្ថុតោ ឞាឆុប្យញុ្ថ្ពហងឃំ ឞឌ្ឋតាតំ ចញុឞច្នាចេធាឞេឆត បឞត្ថមាតឞំ កោរចកាតតំ កុម្ពុងចតំ ឌាធត្តិ៓ ចងតហងឃាតំ ្ពបមាក្នុេធហិ ត្ពត្ថុកោរេចហិ អេកងារេទាបតំ កធ្វា កេបិលឞ្ស មណ្ឌលិឌីហិ ្ពបមាចិឞេឞហិ អតិទ្វបិធត្តា ឲកេងឞចិចត្តិឞមាឞាឞមាឞទ្វបកំ៓ ឲធ្វ ឞមាឞា តាម ចងតិត្ថុតមេច៓ អឞមាឞា តាម ហងឃកោរចាតមេចាធិ៓ ធឆា ហិ ទ្វបកចិឞេឃ ឞមាឞាឞមាឞត្ថិ ្ពបមាតោបមេឃ្យបងាតំ ត្ថិត្ថមេចាធិ៓ ឞុ្ទ តិមុ្លលិធិ ច, ឞោ កេបិលេលិ អឞ្សាធិ ច, មុតិត្ថចងតមេច ត្ពត្ថុធិ ច, បញុ្ថ្ពញ្ញា ធំ ហងឃញ្ញាធិ ច, ឞាឆ្នុតំ បញុ្ថ្ពហងឃមិធិ ច, កោរចាតំ កាតតមិធិ ច ចាក្យ៓

១១១៓

ទ្វបកាតិ ឆាហ្វេត្បច, ឃុធ្វាឃុធ្វាឌិកេងោធា;

ចិឞុំ ត ធាតិ ចុធ្វាតិ, ឲេធ្វ’ច’េត្តាកឆាតិ’ធិ៓

១១១៓

ឲធ្វកោឃេច កិំ ទ្វបកេកេងាធិ អាហ

“ទ្វបកាតិ”ច្នាឌិ; ឞុេធាឆំ; ធធ្វ –

“សិតបុប្ឞ្ឌល់ លេិល-េតត្តកិក្កំ តចាតត់;

កស្ស តាយ យេតា ឆឹរ, តាកដ្ឋតិ យេតាហរ”ត្តិ៍

ឃុត្តរូបកំ ឃុត្តត្តា បុប្ឞកិក្ខាត់, តឥត្យសាេរត អឃុត្តរូបកាឌិបិ ចិេឡាឃ្យត្តិ៍

១១០៍ រូបកាតិ បុតបិ សត្តិតិ ឥេស្សត្យាហ “រូបកាតិ”ឥ្វាឌិ៍ រូបកាតិ ឃុត្តាឃុត្តាឌិេកឥេតា ឃុត្តរូបកអឃុត្តរូបកាឌិេកេឥត ពាហុតិ ឲច េហាត្តិ, តាតិ រូបកាតិ ឲេត្តច រូបេក អេត្តាកឆាតិ៍ ព្ពតិ តស្ថា ការេណា តាតិ ចិឃុំ ត ចុត្តាតិ៍ អេត្តា យេឡ្យាកឆាតិ បចត្តាតិតិ ចិក្កេហា៍

“សិតបុប្ឞ្ឌល់ លេិល-េតត្តកិក្កំ តចាតត់;

កស្ស តាយ យេតា ឆឹរ, តាកដ្ឋតិ យេតាហរ”ត្តិ៍

ឲត្ត បុប្ឞកិក្ខាត់ អេញ្ញាយេញ្ញាឃុត្តត្តា ឃុត្តរូបកំ តាយ៍

េហ ឆឹរ សិតបុប្ឞ្ឌល់ យត្តហសិតសេក្តារតហិ កុស្សេហិ ចិេខាតត្តិ លេិលេតត្តកិក្កំ យេតាហទំ តចាតត់ កស្ស តាយ យេតា តាកដ្ឋតិតិ៍ ព្ពយស្ស បឌិបេក្ខតា អឃុត្តរូបកំ េចឌិតព្ពំ៍

១១១៍

ចត្តិយា’កាសបក្ខយ-ឃិេដ្ឋតំ ពណ្ណរូបកំ;

ឥដ្ឋ’យមូខារុហចត់, េតត្តាតិ’ឥ្វាឌិ ឃុត្តិ៍

១១១៍ រូបកស្ស ចិេខាឆាចិេខាេឆា ក្ខុបយាឃយិេចា’ហិត៌ សក្កាតិ ក្ខុបលេក្ខតិ “ចត្តិយា”ព្ពឥ្វាឌិតា៍ ឲត្ត អាកាសស្ស តញ្ញអាេក រូបិេត ចត្ថស្ស បក្ខយត្តំ រូបកំ ឃុត្តត្តិ ឲតំ ពណ្ណរូបកំ ឥដ្ឋ, “អមូខារុហចត់ េតត្តាតិ”ឥ្វាឌិ ត ចេតេកេឥបិ ឃុត្តិ៍

១១១៍ រូបេក េឥាសាេឥាសំ ក្ខុបយាសំ ចិឃ បរិកេប្បត្វា កេហតព្ពត្តិ ក្ខុបឌិសេត្តា អាហ “ចត្តិបិ”ឥ្វាឌិ៍ “ចត្តិយា ចេត្តា អាកាសបក្ខយ”ត្តិ

ឧតុំ ឈល្ហុរូបកំ អាកាសស្ស តព្វអាកនេត្តក អតិរូបិតត្តា ឈល្ហុរូបកំ តាយ៑ ត្ត្វិ ឈល្ហិនេតាបយា ចិឃ នេកាសត្ត្វិ តាយ៑ “អប្ពុនាទុហចត់ គីលុប្បុលចត់ នេតត្តាគឺ”តិអាឌិកំ ក្លបយានេតាបនេយ្យាត់ ចចតតាតនេត្តបិ ឃុត្តុនេយច៑

១១១៑

បរិឃន្តោ ចិកប្បាត់, រូបកស្សា’បយាឃ ច;

តត្ថិ ឃំ នេតត ចិនេណ្ណាឃ្យំ, អចុត្ត’យតុយាតនេតា៑

១១១៑ កិនេយត្តកា ឧនេចាបយារូបកនេកឌា? នេតតិ បរិឌីនេបនេត្តា អចុត្តំ អតិឌិសតិ “បរិឃនេត្តា”ត្ថច្ចាឌិតា៑ រូបកស្ស ក្លបយាឃ ច ចិកប្បាត់ បនេកឌាត់ បរិឃនេត្តា អចសាត់ តត្ថិ ឃំ ឃត្ថ្វា កានេលា, នេតត កានេលាត អចុត្តំ ត្ថហាតុបិតំ ចិកប្បឌាតំ សត្តចិកប្បព្យាបកសាយត្តាលក្ខលាតុកតរូបកចិកប្បាតុសានេទត ចិនេណ្ណាឃ្យំ៑ កត្ថ្វា? អតុយាតនេតា ឃឆាចុត្តចិកប្បសក្លាតលិក្ខនេតា អចុត្តនេសសរូបកាចកយសក្លានេតត អតុយាតនោនេលតាតិ អនេត្វា៑

១១១៑ ត្ថឌាតិ ត្ថនេយសនេយច ក្លបយារូបកាត់ អចុត្តាគត្តនេកនេដា ចុត្តាតុសានេទតច ឆាតនេត្តាតិ ឌនេស្សព្យាហ “បរិឃនេត្តា”ត្ថច្ចាឌិ៑ រូបកស្ស ច រូបកាលក្ខានេស្ស ច ក្លបយាឃ ច ក្លបយាលក្ខានេស្ស ច ចិកប្បាត់ ចិចិធាកានេទត កប្បិតបក្លាត់ បរិឃនេត្តា នេកាឌិ ឃំ ឃត្ថ្វា តត្ថិ, នេតត កានេលាត អចុត្តំ ត្ថយត្ថិ ឃុនេនិធាលក្ខានេទ អចុត្តបក្លិ សយុហំ អតុយាតនេតា អតុយាតនោនេលាត ចិនេណ្ណាឃ្យត្តិ៑ ក្លបយារូបកាត់ សកលយចុត្តបក្លិ ព្យានេបត្វា ឌិតំ សាយត្តាលក្ខលំ អតតិក្កមិត្វា ចុនេត្តហិ នេតហិ នេតហិ បក្លសក្លានេតហិ លិនេក្ខហិ សិក្លាតុយាតនោនេលាត សាយត្តាលក្ខនេលា អនេត្តាកឆាតយតុត្តរូបកសក្លាតាតុនេយ្យាត់ អចនេនិនេឆា សក្កាតិ អធិប្បានេយា៑ រូបកស្ស បត ក្លបយនេត្តាកឆត្តា ក្លបយាឃ គិត្ថិជ្ជ នេកាសានេកាសំ ត្ថិត្តយបិ ក្លត្តាតុត្តបក្លស្ស សាឆានេលំ នេហាតិ៑

១១១៑

បុតប្បុតយុច្ចានេលំ, ឃ’យត្តស្ស បឌស្ស ច;

ក្លកនេឃសត្ថា ចិនេណ្ណាឃ្យា, សា’ឃ’យាចុត្តិ តាយនេតា៑

១១១៑ អាចុត្តិយដិកិច្ចាហ “បុត”ត្ថច្ចាឌិតា៑ អត្វស្ស អកិនេឌយ្យស្ស បឌស្ស សត្ថស្ស ច ក្លកនេឃសំ អត្វបឌាតត្ថា បុតប្បុតំ កិនេយ្យា កិនេយ្យា ឃំ ក្លច្ចានេលំ, សាឃំ តិចិធា តាយនេតា អាចុត្តិ ចិនេណ្ណាឃ្យា, ក្លច្ចានេលាចនេសត អា បុតប្បុតំ ចត្តតយាចុត្តីតិ៑

១១៣។ ពួជាតិ អាវុត្តិ ជរស្សតិ “បុតប្បុរេត”ច្ចាឌិតា។ អត្ថស្ស សង្គាកិហិតអត្ថស្ស ច បជស្ស ច ក្កកេឃសំ អត្ថបជាតញ្ចា ឃំ បុតប្បុត្តច្ចារលំ, សា អយំ ពិចិឆា តាយតោ អាវុត្តិ ពួតិ ចិតេញ្ញាឃ្យា។ បុតប្បុរេតតិ ឲតជញ្ជំ ព្រិឃាតាហុល្យេ ចត្តតោ។ ក្កច្ចារលាចសេត អា បុតប្បុតំ ចត្តតយាវុត្តិ។

អត្ថាវុត្តិ

១១៤។

យតោ ហទតិ សតេ្តាសំ, អាជជាតិ ឌិសា ជស;

គល្យាតិ តិមួលត្តញ្ចា, ឃសោរាសិ ឌិតស្ស’ឃំ។

១១៤។ ក្កជាហទតិ “យតោ”ពួច្ចាឌិ។ ឌិតស្ស អយំ ឃសោរាសិ សតេ្តាសំ ឌតាតំ យតោ ចិត្តំ ហទតិ, ជស ឌិសា អាជជាតិ សត្តាជា [សត្តាឆា (ក។)] ពំចិសឃត្តា, តិមួលត្តំ តិមួលកាចំ គល្យាតិ, ឲត្ត គហលាលក្លលាស្ស [ជសគហលាលក្លលាស្ស (ក។)] អត្ថស្ស អតេតពហិ បរិយាយចជតេហិ អាចត្តិតត្តា អយំ អត្ថាវុត្តិ។

១១៤។ ក្កជាហទតិ “យតោ ហទតិ”ច្ចាឌិតា។ ឌិតស្ស អយំ ឃសោរាសិ សតេ្តាសំ សត្តាតំ យតោ ចិត្តំ ហទតិ គល្យាតិ, ជស ឌិសា អាជជាតិ អចិសឃដ្ឋាតាកាចតោ គល្យាតិ, តិមួលត្តញ្ចា ក្ខតបរិសុទ្ធក្បេលាត តិបឫត្តត្តា គល្យាតិ។ ឲត្ត “គល្យាតី”តិ ឲពតេស្សចត្ថស្ស “ហទតិ, អាជជាតិ, គល្យាតី”តិ អតេ្តាហិ បរិយាយចជតេហិ អាចត្តិតត្តា អឃយត្ថាវុត្តិ តាយ។ តិក្កតោ យតេលហឹតិ ច, តស្ស កាតេចាតិ ច, ឃសតេសា រាសិពួតិ ច ចិក្កតោហា។

បជាវុត្តិ

១១៥។

ចិកាសេត្តិ ឌិសា សត្តា, យុតិតោ តេជហពត្តិឃោ;

ចិកា សេត្តិ ច សត្តាបិ, ចក្កាឌឹតំ ហតា ចិឃ។

១១៩៖“ចិកាសេន្តី”ត្យាទិ៖ យុត្តិតោ ទេហកត្តិយោ សន្ដា ជិសា ចិកាសេន្តី ចិសេសេត ជិបេន្តី, ឃតោ ខុចំ ឥស្វា កាទលា ចក្កាជិតំ សន្ដាបិ ចិកា សោកា ហតា បហតា ចិឃ សេន្តី បចត្តន្តីតិ បគាចុត្តិ៖

១១៩៖“ចិកាសេន្តី”ត្យាទិ៖ យុត្តិតោ ទេហកត្តិយោ សន្ដា ជិសា ចិកាសេន្តី ឃស្វា ចិសេសេត បកាសេន្តី, ឥស្វា ចក្កាជិតំ សន្ដាបិ ចិកា កត្តិយោ ហតា បហតា ចិឃ សេន្តី បចត្តន្តិ ច, “ចិកាសេន្តី”តិ បគេស្សច អាចត្តតោ អយំ បគាចុត្តិ តាយ៖ ទេទេហ កត្តិយោតិ ចាក្យ៖

ក្កឃាចុត្តិ

១១លិ៖

ជិត្វា ចិហរតិ ទេក្លូស-ទិប៉ុ ទលិទេក ជិទតា អយំ;

ចិហរត្យាទិចទេក្កា'យំ, រាឃិក្ខទតាច ក្សុត្តទេត៖

១១លិ៖“ជិត្វា”ត្យាទិ៖ អយំ ជិទតា ទេក្លូសទិប៉ុ ជិត្វា ទលិទេក ចិហរតិ បចត្តតិ, អយំ ទេតត ជិទតា អទិចទេក្កា សត្តូសឃុទេហា ក្សុត្តទេត រាឃិក្ខទតា ចិឃ តទេតា អលទ្ធប្បតិដ្ឋត្តា៖ “ចិហរតី”តិ អត្ថស្ស បគាតន្យា អាចុត្តិទេតា ក្កឃាចុត្តិ៖

១១លិ៖“ជិត្វា”ត្យាទិ៖ អយំ ជិទតា ទេក្លូសទិប៉ុ ជិត្វា ទលិទេក ចិហរតិ, អយំ អទិចទេក្កា ទេក្លូសទិបុសឃុទេហា ក្សុត្តទេត រាឃិក្ខទតាច ចិហរតីតិ៖ ចារសន្តតស្ស អត្ថស្ស ច “ចិហរតី”តិ បគស្ស ច បុត [បុតប្បុត្តំ (?)] ក្កូរណទេតា អយំ ក្កឃាចុត្តិ តាយ ទេហាតិ៖ ទេក្លូសោ ខុច ទិប្ខុតិ ច, អទិតំ ចទេក្កាតិ ច, អរាសិ រាសិ អកឌិតិ ច, ក្សុត្តិទេតា ឌទេតាតិ ច ចាក្យ៖

១១ប៉័៖

ខុកត្ថ ចត្តយាតប្បិ, សន្តចារេក្យាបការក់;

ឌិបក់ តាយ ឥត្យាទិ-យន្តត្តចិសយំ តិឆា៖

១១ប៉័៖ ឌិបក់ បរិឌិបឃយាហ “ខុកទេត្ថ”ត្យាទិ៖ ខុកត្ថ ចាក្យស្សារទេគា យទេន្លូអទេត្ត ចា ចត្តយាតប្បិ ក្រិឃាឌាត្យាទិក់ សន្តស្ស អកិយតស្ស

កឃ្សូចិ ចាក្យូឃ្សូ ក្រិយាការកលប្ដូន្តាកិធាឃិតោ បគលន្តាតឃ្សូ ក្ខបការកំ ចាក្យូត្វាត្ថួយចលេត ឌឹបក់ ភាយ, ឌិលេបិ ចិឃ ឲុកតេគលេ ចត្តិលេតាបិ លកលបគត្វូចលេត លប្ដូចាក្យូ ឌឹបឃតិ បការលេតីតិ៍ តន្ទោ ឌឹបក់ អាឌិ ឆ យប្ដូស្សោ អត្តូទ្ធោ ចិលឃោ ពោភេរា ឃឃ្សូ តាឌិលំ តិធា អាឌិឌឹបក់ យប្ដូស្សឹបក់ អត្តូឌឹបកត្តិ តិចិធំ ហោតីតិ អតេត្វា, តយ្យឹ ក្រិយាឌិតំ ចលេត បចេ្ចក់ តិចិធំ ហោតិ៍

១១ប័៍ ឡ្គគាតិ ឌឹបកាលក្កាទ៍ គឃ្សូតិ "ឲុកតេត្វ"ក្ខាឌិភា៍ ឲុកត្វ ចាក្យូឃ្សូ អាឌិយប្ដូាចលាតេស្វកស្និ ចត្តូយាភយ្យិ ក្រិយាឌាតិក្យាលត្តួឃំ លប្ដូចាកេ្យាបការកំ ចត្តូយិដ្ឋិតក្រិយាការកលប្ដូន្តូប្យការលកបគលន្តាតលប្ដូាតចាក្យូឃ្សូ ចាក្យូត្វាចតៅឆចលេត បលោឌត់ ឌឹបក់ ភាយ ឲុកដ្ឋារេត គត្វា ចិលឃិក្ខតលប្ដូដ្ឋាភកាតគប្ដូបការលកបឌឹបលយាភត្តា ឌឹបក់ ភាយ ហោតិ៍ តន្ទោ ឌឹបក់ អាឌិយប្ដូត្ថិចិលឃំ ចាក្យូឃ្សូ អាឌិចិលឃំ យប្ដូស្ថិចិលឃំ អត្តូចិលឃតេ្ទាតិ តិធា ហោតិ៍ ឲុតេឃុ ឲុពោកយបិ ក្រិយាឌាតិក្យាលេកគេត បុគបិ តិចិធំ ហោតីតិ ចិតេ្ចាឃ្យ៍ ឌិលេបតីតិ ឌិលេបិ, បឌិលេបិ៍ បដិភាពេត្វ កប្យូច្ចលេឃត ឌិលេបិ ចិឃាតិ ឌឹបក៍ ចាក្យូឃ្សូ អាឌិ ឆ យប្ដូស្សោ អត្តូតេ្ទាតិ ឆ, តំ ចិលឃោ អឃ្សូតិ ឆ ចាក្យូ៍

អាឌិឌឹបក

១១ឆ័៍

អកាឃិ ត្យូទ្ធា ចេភេឃ្យូ-ពាត្តូភយយិតោគឃំ;

លប្ដូបិលេបហិ ឆ លយំ-ភេកាតិត្វិឃយត្តូភំ៍

១១ឆ័៍ ក្ខគាហតេតិ "អកាឃិ"ក្ខាឌិ៍ ត្យូទ្ធា ចេភេឃ្យា ចិភេតប្ដូាលេឃច ពាត្តូចោ តេតលំ អយិតយបរិយិតំ ក្ខគឃយកិច្ចិ៍ អកាឃិ៍ ភ ពោចលំ តលេយច, លប្ដូបិលេបហិ លយំ ឲុកតោ អភេកាភំ តិត្វិឃាភំ យត្តូភទ្ធោ អកាឃីតិ៍ ឡ្គហ "អកាឃី"តិ ក្រិយាបគេភាឌិចត្តិភា លប្ដូលេយច ចាក្យូ ឌឹបឃតីតិ ក្រិយាឌិឌឹបកលេយតំ៍

១១ឆ័៍"អកាឃិ"ក្ខាឌិ៍ ត្យូទ្ធា ចេភេឃ្យូពាត្តូភំ អយិតោគឃំ បយាលាតេហិតាកិច្ចិ៍ អកាឃិ៍ ភ ពោចលំ តលេយច, លយំ ឲុកក្ខលេណ លប្ដូបិលេបហិ លហាតេភកតិត្វិឃយត្តូភទ្ធោ អកាឃីតិ៍ ចាក្យាឌិយ្យិក្រិយាឃ ឌិតត្តា ឡ្គឌំ ក្រិយាឌិឌឹបក់ ភាយ៍ អយិតោ ឆ លោ ក្ខគលោ ចេតិ ឆ, អភេកា ឆ តេ តិត្វិឃា ចេតិ ឆ, តេតលំ យត្តូភយិតិ ឆ ចិក្កហោ៍

យប្ដូស្សឹបក

១១០។

ទស្សតំ យុតិតោ សាធុ-ឧភាតំ ឧាឃតេ’យតំ;

ពទេញ្ញាសំ ពុ ឧត្ថតំ, ចិសំ តិច្ចាបពាបតំ។

១១០។ “ទស្សត”ឥច្ចាទិ។ យុតិតោ ទស្សតំ សាធុឧភាតំ អយតំ តិណ្ណាតំ ភាយ ឧាឃតេ អយពស្ស សាឆភតេពា, តេពហិ សាធុឧតេហិ អញ្ញោសំ ឧត្ថតំ តិច្ចុបុពាបេពីពិ តិច្ចាបពាបតំ ចិសំ ឧាឃតេ, ពស្មិំ យតោបគោសស្ស ចិសសិសត្តា តិទយាទិត្លាចហកាចតោពិ។ ក្រិយាយដ្ឋិបកទេយតំ។

១១០។ “ទស្សត”ឥច្ចាទិ។ យុតិតោ ទស្សតំ សាធុឧភាតំ អយតំ អយពសប្លាពតិណ្ណាតស្ស ឲកត្តការណត្តា ការិយាបចាទេភ អយតំ ក្ខតំ ឧាឃតេ, ពទេញ្ញាសំ តេពហិ សាធុឧតេហិ អញ្ញោសំ ឧត្ថតំ ពុ តិច្ចាបពាបតំ សពពុបពាបករណតេពា ចិសំ ឧាឃតេ ចិសពុល្យបជិឈការណត្តា ការិយាបចាទេភ ចិសំ ភចពីពិ។ ឰទំ ក្រិយាឃ យទេជ្ជចិពត្តា ក្រិយាយដ្ឋិបកំ។ សាឆតេចា ច តេ ឧភា ចេពិ ច, តេហិ អញ្ញោតិ ច ចាគ៌្យ។

អត្ថទីបក

១១១។

អច្ចន្តកន្តលិចណ្យ-ចក្ខាពបយតោហទោ;

ឧីភាភតិក្ខ ឰក្ខ ច, កស្ស ភា’ភក្ខគោ ភចេ។

១១១។ “អច្ចន្តា”ច្ចាទិ។ អច្ចន្តំ កន្តំ យត្ញ្ញោ លិចណ្យំ បិឃការចេ, ពទេយច, ពយិច ចាចក្ខាពបេបិ ចក្ខិកា, តេពភ យតោហទោ ឧីភាភតិក្ខ ឰក្ខ ចតេក្ខា ច កស្ស ឧភស្ស អាភក្ខគោ ភ ភចពីពិ។ ក្រិយាត្ថទីបកំ។

១១១។ “អច្ចន្តី”ច្ចាទិ។ អច្ចន្តកន្តលិចណ្យចក្ខាពបយតោហទោ អពិសតេឃភ យត្ញ្ញាបិឃកាចសប្លាពចិលិសភាយគោភ ចក្ខិទទេណភ, តោ តេច, អពិសតេឃភ យត្ញ្ញាបិឃពាសប្លាពចិលិសសទិសេភ ចក្ខិទទេណភ យតោហទោ ឧីភាភតិក្ខ សឰក្ខស្ស យុឲចតេក្ខា ច ឰក្ខ ច បកពិចតេក្ខា ច កស្ស អាភក្ខគោ ភ ភចេ។ ឰទំ ក្រិយាឃ អតេក្ខ ជិពត្តា ក្រិយាត្ថទីបកំ ភាយ។ អត្ថ អពិក្កន្តត្ថិ ច, ពជ្ជា ពំ កត្តទេជ្ជាពិ ច, លចណស្ស ភាចេចា

ລິງ຺ຄໍ, ປຆ຺ຄກາເຈາ, ຕໍສຫິຕ຺ຕາ ອຊ຺ຌຕ຺ຕິກຕ຺ຕາ ຕໍ ລິງ຺ຄໍຎ຺ຎາຕີ ຈ, ຈກ຺ຂຸສ຺ສ ອາປາເຖປິ ກິຣິເຍາຕີ ຈ, ອຊ຺ຌຕ຺ຕິກລິງ຺ຄໍເຍວ ຈກ຺ຂາປາເຖປີຕິ ຈ, ຈກ຺ຂຸປສ຺ສ ອຊ຺ຌຕ຺ຕິກລິງ຺ຄໍປິ ຈ ເສາ ຈກ຺ຂາປາເຖປິ ຈາຕີ ຈ, ເຕນ ປເກາເສຕີຕິ ຈ, ທີປາປເກາເປຈ ວຸຕ຺ຕີຕິ ຈ ຈາຄໍ. ວຸປຕາ ຕິຍາທີປກຕ຺ຕເຍເສາ ອວຸຕ຺ຕຕາຕິທີປກວຸຕ຺ຕີປກາຕິປິ ທາຕພ຺ພາຕິ.

ປາລິທີປກ

໑໑໑.

ເຫາຕາ’ທິປ຺ປສາທາຍ,

ສີລໍ ປາເມາຊ຺ຊເຫຕຸ ເສາ;

ຕໍ ປີຕິເຫຕຸ, ສາ ຈາ’ຍໍ,

ປສ຺ສທ຺ທາທິປສິທ຺ທິຍາ.

໑໑໑. ອາທິທີປກາທີສຸປິ ເຕສ຺ສ ປເຍາຄສ຺ສມ຺ປຕ຺ຕິເຍວ ປກາຣໍ ທເສຕຸໍ “ເຫາຕີ”ຕ຺ຍາທິ. ສີລໍ ປຎ຺ຎາສີລາທິກໍ, ອທິປ຺ປສາທາຍ ປສາທຕ຺ຖາຍ ເຫາຕິ, ເສາ ອທິປ຺ປສາເທາ ປາເມາຊ຺ຊສ຺ສ ອຸປ຺ປາທນຕ຺ຖາຍ ປີຕິຍາ ເຫຕຸ ເຫາຕິ, ຕໍ ປາເມາຊ຺ຊໍ ປີຕິຍາ ພລວຕ຺ຖາຍ ເຫຕຸ ເຫາຕິ, ສາ ຈາຍໍ ປີຕິ ປສ຺ສທ຺ທາທີນໍ ປສ຺ສທ຺ທິສຸຂາທີນໍ ປສິທ຺ທິຍາ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິຍາ ເຫາຕີຕິ ເຍາຊນາ.

໑໑໑. ວຸທາທິ ຕຈສ຺ສ ທີປເກສ຺ສ ປເຍາຄວິເສເສນ ສາເທຕພ຺ພໍ ອຎ຺ຎມ຺ປິ ກາຣຓໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ເຫາຕີ”ຕ຺ຍາທິນາ. ສີລໍ ສຸຣກ຺ຂິຕໍ ປຎ຺ຎາຍສມ຺ຂາທີສີລໍ ອທິປ຺ປສາທາຍ ເຫາຕິ, ເສາ ອທິປ຺ປສາເທາ ປາເມາຊ຺ຊເຫຕຸ ເຫາຕິ ອຸປ຺ປາທນຕ຺ຖາຍ ຕຣຸຓປີຕິຍາ ກາຣຓໍ ຫວຕິ, ຕໍ ປາເມາຊ຺ຊໍ ປີຕິເຫຕຸ ພລວປີຕິກາຣຓໍ ເຫາຕິ, ສາ ອຍຎ຺ຈ ປີຕິ ປສ຺ສທ຺ທາທິປສິທ຺ທິຍາ ກາຍປສ຺ສທ຺ທິຈິຕ຺ຕປສ຺ສທ຺ທິອາທີນໍ ສິທ຺ທິຍາ ເຫຕຸ ເຫາຕີ. ຕ ທິປ຺ປສາເທາ ອທິປ຺ປສາເທາ, ຕສ຺ເສວ ປສຊ຺ຊສະເສສ ຈຕ຺ຕເຕາ. ປຍຸຕິຕສ຺ສ ກາເຣາຕີ ຈ, ຕສ຺ສ ເຫຕູຕິ ຈ, ປສ຺ສທ຺ທິ ອາທີ ເຍສໍ ສຸຂາທີນຕ຺ຕິ ຈ, ເຕສໍ ປສິທ຺ທີຕິ ຈ ວິຄ຺ຄເຫາ.

໑໑໓.

ວຸທ຺ທາ’ທິທີປເກຕ຺ຕປິ, ປຸຕ຺ຕາ ປຸຕ຺ຕາຍເປກ຺ຂິຕີ;

ธาญฺยาลิ ปธตฺตาติ, ตํ ยาลิงฺคีปกํ ยตํ

๑๑๑ กิยิธํ ตธ ปกาเรสฺสยิธฺฆาห “ตฺถฺฆาธิ”ฆฺฆาธิ ตฺเธฺฆธยิยํ ฆํ ตํ ยาลิงฺคีปกํ ยตํ สตฺ ตฺถิยาธิฆีปกเยตยิธฺฆาห “อาธิฆีปกเตฺตปี”ติ ฆชฺชปฺยาธิฆีปกเยตํ ปุตฺตํ ปุตฺตํ ธาญฺญ “เหาตาธิปฺยฺฆิ ยาราฆ ปีล”สฺสิอาธิกํ อเปกฺขิติ อเปกฺขยาตา ธาญฺยาตํ ฆธาจุตฺตาตํ ยาลิ ปเรยฺยรา ปธตฺตาติ ตํ ฆธาจุตฺตํ ยาลิงฺคีปกํ ยตํ, ตาธิฆีปกสฺสิ

๑๑๑“ตฺถฺฆาธิ”ฆฺฆาธิ อาธิฆีปกเตฺตปิ ตฺถิยาธิฆีปกกาเรธ ยติปิ ธาญฺยาลิ อเสกธาเรฺยส ยฺชฺชฺยาตา ปเรยฺยรา ปุตฺตํ ปุตฺตํ “เหาตาธิปฺยฺฆิ ยารายา”ติอาธิกํ ธาญฺญ อเปกฺขิติ ปธตฺตา ตฺติ ตฺถิ อสตฺตรกตปฺยกาเร ฆีปกํ “ยาลิงฺคีปก”สฺสิ ยตสฺสิ อาธิยิฆีปกยิติ ธ, ธิยเฆาปธาเรส อาธิ ธ ตํ ฆีปกฆฺฆาติ ธ, ยาลิ ๔ธ ฆีปกยิติ ธ ธาญฺญ

๑๑๓

อเสเสธ ปกาเรส, เยยาสยปิ ฆีปเก;

ธิกปฺยาตํ ธิฌาตตฺตา-สุกติ ยุทฺธุทฺธิกิ

๑๑๓ อจุเตฺต ฆีปกธิกเยฺย อติธิยเสฺส ติกเยติ “อเสติ”ฆฺฆาธิตา อเสเสธ อสตฺตรา จุเตฺตส ปกาเรส ธิฌิตา ฆีปเก ฆีปกธิยเฆ [ฆีปกธิเยเย (ก)]เยยาสยจุตฺตาตํ ธิกปฺยาตํ ฆาตฺยาธิฆีปกาธิเกธาตํ อสุกติ อธเตาเฌา ยุทฺธุทฺธิกิ ปริยุทฺธยติหิ กฆีหิ ธิฌาตตฺตา กาตตฺตาติ

๑๑๓ ตฺถาติ อจุตฺตฆีปกาติปิ อติธิยติ “อเสเสธิ”ฆฺฆาธิตา อเสเสธ ปกาเรส ฆธาจุตฺตฆีปกปฺยกาเรส ฆีปเก ฆีปกธิยเฆ เยยาตํ อปิ ธิกปฺยาตํ อจุตฺตฆาติฆีปกกุฬฆีปกยฺฆาตาตํ ปกฺขาตํ ฆาตฺยาธิฆีปกกุฬาธิฆีปกาฆีตํ ฬสฺสิ ยาลิงฺคีปกาสฆฺฆา อสุกติ อธเตาเฌา ยุทฺธุทฺธิกิ กฆีหิ ธิฌาตตฺตา จุตฺตาสุยาเรเสธ กาตตฺตา ธิเยยเตา อยกฺกเตา กปฺปิฆสฺสิติ ธ, ยุทฺธา ตุทฺธิ เฆยสฺสิ ธ ธาญฺญ

๑๑๔

ธิเยยธธสิทฺธาฆํ,

តិរេធចចតំ ៗ ឃំ;

អក្លេបេិ តាយ សោ’យក្ខា,

តិឆា កាលប្យកេឌតោ៉

១១៣៌ អក្លេបយុបក្លិបតិ “ចិរេសសិ”ក្ខាឌិតា៉ ចិរេសសស្ស ឃស្ស កាស្សធិ ចចតិន្ថាឃំ ឃំ តិរេសឆស្ស បជិរេសឆស្ស ចចតំ ចុត្តិ, សោ អក្លេបេិ តាយ អក្លិបតំ បជិរេសឆោតិ កត្វា៉ សោឃយក្លេបេិ ច កាលប្យកេឌតោ អតីតាឌិតោ តិឆា តិប្យការោ៉

១១៣៌ ក្ខាតិ អក្លេបំ ឌស្សតិ “ចិរេសសេ”ក្ខាឌិតា៉ ចិរេសសចចតិន្ថាឃំ ៗ ឃស្ស កាស្សធិ បឌត្វចិរេសសស្ស កឆតិន្ថាឃ ឲច ឃំ តិរេសឆចចតំ បជិរេសឆចចតំ អត្វិ, សោ បជិរេសឆោ អក្លេបេិ តាយ អក្លេបិលក្ខារោ តាយ៉ អឃក្ខា អក្លេបេិ កាលប្យកេឌតោ អតីតាឌិកាលចិរេសសេត តិឆា ហោតិ៉ ចិរេសសស្ស កាស្សធិ ចចតត្តិ ច, តស្ថិ ក្ខន្ធាតិ ច, តិរេសឆស្ស បជិរេសឆស្ស ចចតយិតិ ច, អក្លិបតំ បជិក្លិបតត្តិ ច, កាលស្ស ក្រិឃាឃ ចា បកេឌោតិ ច ចាគ្យ៉

១១៤៉

ឲកាកិ’តេកសេតំ តំ, ឃាទំសចិឌឃិឌិតោ;

កឆំ ត’ឃឆ ចា តស្ស, បិរឃីតលឃីឌិសំ៉

អតីតក្លេបេិ៉

១១៤៉“ឲកាកិ”ក្ខាឌិ៉ សោ ឌិតោ ឲកាកិ ឲកោ សឃាតោ អតេកសេតំ តំ ឃាទំ ចិឌឃិ បរាជេសិ, តំ កឆំ ឃុឌ្ឌតោ៉ អឆ ចា កិ ត ឃុឌ្ឌេត, ឃតោ តស្ស ឌិតស្ស បិរឃី សឃតិំសចិឆា បិរឃិតា ឲច តលំ ព្រាឌិសំ ឃាឌិសំ តស្ស ចិឌឃការលត្តិ៉ ឲត្វ ឲកាកិត្វការលសាឃត្វិឃា ឃាទចិឌឃាឃោកត្យដ្ឋិ “សេសតំ ឃាទំ ចិឌិតចាតិ កឆំ ឃុឌ្ឌតិ”តិ ឲចឃាការោ អតីតា អក្លិត្វាតិ អតីតក្លេបេិឃំ៉

១១៤៉ ក្ខាតិ ក្ខាហទតិ “ឲកាកិ”ក្ខាឌិតា៉ ស ឌិតោ សោ សក្ខាត្យា ឲកាកិ អសហាឃោ អត្យុតិឃោ អតេកសេតំ តំ ឃាទំ ចិឌឃិ អឌិតិតិ,

ຫໍ ກອໍ ຍຸຊ຺ຊຕີ໌ ອຊ ຈາ ຍຸຊ຺ຊເຕຈ, ຕສ຺ສ ຂີຕສ຺ສ ປິເຣຍືຄາລໍ ນຍຕິນປິເຣຍືຄາລໍ ນຍຕິນປິເຣຍືຕານ຺ຕເນຄາ ເຼັຂີນຍືຂີນາຕີ໌ ຄຸທ຺ທສ຺ສ ອຣຸຕິຍກາຈຍ຺ຸຈ ຍາເຣສ຺ສ ນປຣິຈາເຣກາຈຍ຺ຸຈ ກິສ຺ສາຍ ກສ຺ສຣີ ຂຸປຸຕ຺ຕາ "ໆກາກິຄາ ກອຍເຄກເນເຄາ ຍາເຣາ ຂີເຕາ"ຕີ ຮີປຣີຕຄຸທ຺ທີ ອຕີຕຍາເຣຮີຂຍຮີນຍຕ຺ຕາ ອຕີຕາ ເຫາຕີ, "ຕສ຺ສ ປິເຣຍືຄາລໍ ເຼັຂີນ"ຕ຺ຕິ ອຕ຺ຕຮີເນນສ຺ສ ກອຄິນ຺ນາຍ "ອຊ ຈາ"ຕີ ຄິທ຺ທິປຮີເນຜຈຈເຄຄ ອກ຺ກິຕ຺ຕຄ຺ຄິ ອຕີຕສ຺ສ ອເກ຺ກປເຄເຕາ ອຕີຕເກ຺ກເປີ ຄາຍ໌

໑໑ລີ໌

ກິ ຮີເຕ຺ຕ'ຂານຍ຺ຍານໍ,

ອປຸເຕ຺ຕາ'ສີ໌ຕີ ຕິຊ຺ຊເນ;

ປຫາເຍາ ຄຄຸ ເນາເຍຈ,

ນກິຍຸ໌ ສຸກເຕ ກເຕາ໌

ຈຕ຺ຕຍາຄເກ຺ກເປີ໌

໑໑ລີ໌"ກິ ຮີເຕ຺ຕ"ຄ຺ນາຂີ໌ ຮີຕ຺ຕ ໆຂາຍ ຕຫຸາຍ ນຍ຺ຍຸານໍ ນຕ຺ຕຄາ ອປຸຈຕ຺ຕິ ອປຸເຕ຺ຕາສີ໌ຕີ ກິ ຕິຊ຺ຊເນ, ຕຸເຄ຺ນາ ຕຈ ເລເຄາ໌ ສຸກເຕ ນກິຍຸ໌ ໆກຈາເຣຍຸ໌ ກເຕາ ປຫາເຍາ ເນາເຍຈ ຕຫຸາຍ ນຍ຺ຍຸເຕາເຍຈ ຄຄຸ ໆກຄ຺ຄກາເຣຫຕ຺ຕາ ຕສ຺ສາຕີ ຈຕ຺ຕຍາຄເກ຺ກເປີຍໍ ຈຕ຺ຕຍາຄສ຺ສ ເລເຄສ຺ສາກ຺ກິຕຕ຺ຕາ໌

໑໑ລີ໌"ກິ ຮີເຕ຺ຕ"ຄ຺ນາຂີ໌ ເຫ ຮີຕ຺ຕ ໆຂານຍ຺ຍຸານໍ ໆຂານຕ຺ຕາຍ ຕຫຸາຍ ນຍຸເຄ຺ຄຄປຫາຄິ ອປຸເຕ຺ຕາສີ໌ຕີ ກິ ຕິຊ຺ຊເນ, ຕຸເຄ຺ນາ ຕຈ ເລເຄາ໌ ຕຄາ ຫິ ສຸກເຕ ຄຸທ຺ທຮີເນຍ ນກິຍຸ໌ ກເຕາ ປຫາເຍາ ເນາເຍຈ ຄຄຸ ຕຫຸານຍຸເຄ຺ຄຄສ຺ສ ໆກຄ຺ຄກາເຣຫຕ຺ຕາ ກາເຣຫກາຣິຍາຄຍເຄຄຄຸທ຺ທີຍາ ເນາ ໆຂານຍ຺ຍຸເຕາເຍຈ ກິ ຄ ຄຈຕີ, ຄຈເຕຸຈ໌ "ປຫາເຍາ"ຕຸາຂີຮີເນນກອຄາຊິປຸາເຍຄ "ກິ ຕິຊ຺ຊເນ"ຕີ ຮີຕ຺ຕສ຺ສ ຈຕ຺ຕຍາຄເລຄສ຺ສ ປຮີເນຊິຕຕ຺ຕາ ອຍໍ ຈຕ຺ຕຍາຄເກ຺ກເປີ ຄາຍ໌ ໆຂາຍ ນຍ຺ຍຸເຕາຕີ ຈາກຸ໌

໑໑ປັ໌

ນຄ຺ຄ ຄ ເຕ ກປິສ຺ສຕ຺ຕີ, ນິຈ ສຸຂຄເກາຈເນ;

មិច្ឆាទិដ្ឋិបរិក្កត្ត-មាគសា ខេម ស៊ុក្ខ៊ូកា៎

អភាកតខេក្លខេបៀ៎

១៦ប័៎“សក្ខ”មិច្ឆាទិ៎ ស៊ុឌគខេកាចទ៌ សិចំ សក្តិបឝ៌ ខេព សក្ខំ គិឃពំ គ កមិស្សត្តិ៎ ខេម មិច្ឆាទិដ្ឋិឃា សស្សុតាទិកាឃ បរិក្កត្តិ អភិក្ខពំ មាគសំ

ចិត្តិ ខេឃសំ តាទិសា ស៊ុដ្ឋ អតិសខេឃគ ក្ខ៊ូកាតិ ខេឃាឌគឹឃំ៎ អឃមភាកតខេក្លខេបៀ កាចិខេភា កមគស្សាក្លិត្តត្តា៎

“ឌឹចិតាសា ពលចតឹ, ឆភាសា ក្ខ៊្ពាលិ មម;

កឆ្ឋ ចា តិដ្ឋ ចា កត្ត, មមាចត្តា គិខេចឌិតា”តិ [កាញ្ញាគាស ១៎១៦ដ]៎

អឃមភាឝខេក្លខេបៀតិ ៩ចមាឝខេឃា ញុ តញ្ញុខេចាខេឃចាតិ ឫខេបក្លិតា៎

១៦ប័៎“សក្ខ”មិច្ឆាទិ៎ ស៊ុឌគខេកាចទ៌ សាឆ្នត៌ ចិសឃកពំ សិចំ សក្តិបឝ៌ ខេព សក្ខខេមកខេត្តគ គ កមិស្សត្តិ៎ ខេក? ខេម មិច្ឆាទិដ្ឋិបរិក្កត្តមាគសា

ស៊ុក្ខ៊ូកា, ខេពខេឃចាតិ៎ “មិច្ឆាទិដ្ឋិ”តិអាទិចិខេសសស្ស កឆតាឆិប្បាខេឃគ “ខេព គ កមិស្សត្តិ”តិ តិត្តិឃាត៌ កាចិខេភា គិញ្ញាគកមគស្ស ញុដ្ឋិឃា

បដិសិដ្ឋត្តា អឃំ អភាកតខេក្លខេបៀ ភាម៎ មិច្ឆា ចិបឌិតា ច សា ទិដ្ឋិ ចាតិ ច, តាឃ បរិក្កត្តិ មាគសំ ខេឃសត្តិ ច ចាញ្ញ៎

“ឌឹចិតាសា ពលចតឹ, ឆភាសា ក្ខ៊្ពាលិ មម;

កឆ្ឋ ចា តិដ្ឋ ចា កត្ត, មមាចត្តា គិខេចឌិតា” –

ញ្ញាទិខេកា អភាឝខេក្លខេបៀបិ ឝស្សិតាតឹតខេក្លបៀឌឹហិ អភញ្ញាត្តា ចិស៊ុំ គ ចុខេត្តា៎ អឃំ បខេភត្ត អខេត្តា – ខេហ កត្ត ចល្លក មម ឌឹចិតាសា

ពលចតឹ ខេហាតិ, ឆភាសា ក្ខ៊្ពាលិ, ត្តំ កឆ្ឋ ចា តិដ្ឋ ចា, មមាចត្តា មម បកតិ គិខេចឌិតា ចិញ្ញាបិតា៎ “៩ត្ត មមាចត្តា គិខេចឌិតា”តិ

ចិខេសសស្ស កឆតាឆិប្បាខេឃគ “កឆ្ឋ ចា តិដ្ឋ ចា”តិ ត្ពមិភា អភាឝខេចចខេភគ អត្តខេភា ចល្លកស្ស ចត្តមាគស្ស អភាកតស្ស ចា កមគស្ស

បដិខេសឆិតត្តា ចត្តមាគខេក្លខេបៀ ចា អភាកតខេក្លខេបៀ ចា ខេហាតិ៎

ទោសេ្យា សោតត្ថរត្យាសោ,

យោ’ញ្ញាចារ្យត្តវាទតោ;

សន្តញ្ញាបិ ចិនេសសន្ទេ្ធា,

ហិចិសិន្ទ្ធ’ស្ស កេឝតោ។

១២៩។ អត្ថត្ថរត្យានំ ត្យាសយតិ “ទោសេ្យា”ត្យាទិនា។ អញ្ញាចារ្យត្តវាទតោ អញ្ញាស្ស ចត្តុបិន្ទិតស្ស គស្សចិ ចារ្យត្តស្ស វាទតោ សយត្តកោ គស្សចិទេច អត្តស្ស បរស្ស ត្យាសោ យោ, សោ អត្ថត្ថរត្យាសោ ទោសេ្យា អត្ថត្ថរស្ស គស្សចិ ចត្តុតោ ត្យាសោ បយោគោតិ គត្វា។ តស្ស កេឝយាហ “សន្ត”ត្យាទិនា។ អស្ស អត្ថត្ថរត្យាសស្ស កេឝតោ ចិគប្បតោ ហិចិសិន្ទ្ធ ហិសន្ទេ្ធត ចិនេសិតា សន្តញ្ញាបិ ច ចិនេសសន្ទ្ធា ចាតិ ញ្ញាមេ គចត្តិ។ តត្ បតិចត្តុបយាឃ ញ្ញាមស្ស ច គោ កេឝោតិ? សត្ថំ, តទាបិ ក្កយត្ត អត្ថត្ថរត្យាសយត្តត សតិសត្តបិ យត្ត ម្យុត្យុតោ សាម្យុប្យតីតិសន្ទ្ធាទោ, សា បតិចត្តុបយា។ យត្ត បត សាឝតទ្ធុបស្សចត្តត្ថរត្យាសោ, សោ អត្ថត្ថរត្យាសោតិ បិគទេរិយោចុកិត្តំ កេឝោតិ។

១២៩។ ញ្ញាគាតិ អត្ថត្ថរត្យាសំ ឝស្សតិ “ទោសេ្យា”ត្យាទិនា។ យោ អញ្ញាចារ្យត្តវាទតោ អញ្ញាចារ្យត្តស្ស វាទតោ ហោតិ, អញ្ញាចារ្យត្តំ វាទេតិ, សោ អត្ថត្ថរត្យាសោ វាទិយចារ្យត្តតោ អញ្ញាត្តស្ស ឃបត់ គចត់ “អត្ថត្ថរត្យាសោ”តិ ទោសេ្យា, អស្ស អត្ថត្ថរត្យាសស្ស កេឝតោ បកេឝេត សន្តញ្ញាបិ ចិនេសសន្ទ្ធោ ច, ឲុតោយេច ហិចិសិន្ទ្ធ ចាតិ ចត្តាទោ គចត្តិ។ អទេ្វា ច សោ អត្ថទោ អទេ្ញា ទេចតិ ច, តស្ស ត្យាសោតិ ច, សន្តំ ញ្ញាទេបតិ សិលេតាតិ ច, ចិនេសេស បទេសេ តិន្ទ្ធតីតិ ច, ហិសន្ទេ្ធត ចិសិន្ទ្ធាតិ ច ចារ្យំ។

ហិ-ទហិតសន្តញ្ញាបិ

១៣០។

តេបិ ទលិគហិតាឃត្វា, ឃុទិយោ ចត្តិយា អបិ[ចត្តិយាទបិ (សី។)];

អត្ថំ បស្ស គបិស្សត្តិ, តិឃយោ គោត លល្ស្យុត។

១៣០។ ក្កគាហទតិ “តេបិ”ត្យាទិ។ ទលិគស្ស ហិតេ អកិចុទ្ធិយំ អាឃត្វា អកិទត្វា ឃុទិយោ ចត្តិយា អបីតិ តេ យហត្តាបិ អត្ថំ ក្កឝយចិបទិយាឃ’យកាចំ គបិស្សត្តិ, ត [គបិស្សត្តា បុត (ក។)] តទេច តិន្ទ្ធត្តិ, “បទស្ស”តិ តយចទៅឝយតិ។ តទា ហិ តិឃយោ “គាទេចា តាយ

ត បរិយតិ៍ សព្ពេ សង្ខារា ចយធម្មិនោ”តិ អយំ តិយតិ៍ រោគ តាយ ចត្វតា លឈ្ជុត អតិក្កមិតុំ សក្កាតិ៍ អយំ ហិសទ្ធុទហិតោ សព្ពញ្ញាបឹ អត្តូត្ថទត្យានសា ថាឌិសស្ស តិយមស្ស សព្ពកាតត្តា៍

១៣០៍“តេពបិ”ច្ចាឌិ៍ លោកហិតាសត្តា លោកាកិចុទ្ធិឃំ លក្កា ស្វុទិឃោ អបិ ចត្តិយា អបិ តេពបិ យហាត្យកាចា អត្ថំ ចិតាសំ កមិស្សត្តិ, បស្ស ឲតេសំ បាកេះ ចិតាសំ ឱលោកេហិ៍ តធា ហិ តិយមោ “សព្ពេ សង្ខារា អតិច្ចា”តិ សព្ពបធត្ថមតតិក្កមុ បចត្តតិយមោ រោគ លឈ្ជុត បច្ចយសមុប្បន្នេគ រោគ បធតេ្តត អតិក្កមុតេតិ៍ អយំ ហិសទ្ធុទហិតោ អត្ថកោមតសង្ខារតោ តិយមោ សព្ពត្ថ កតោតិ សព្ពញ្ញាបឹ អត្តូត្ថទត្យានសា៍ បតិចត្តបយាឃ ច អត្តូត្ថទត្យាសស្ស ច អត្តូត្ថទត្យាសតេ្តត ឮលុតេ្តបិ ឋត្ថ សាធមុបកាសត្តសការចា, ឲត្ថ ទុត្តត្ថស្ស សាធតសការចាតិ ឲចមិមេសំ តាតត្តំ ស្វុញ្ញត្តំ៍ អបឹតិ សម្មាចតាឃំ, ត្យតិឃោ អបិសទ្ធោ សមុច្ចឃ៍

ហិ-សហិតសព្ពញ្ញាបឹ

១៣១៍

សត្តា តេចមត្យស្សាតំ, ចឹ សោបិ មុតិស្សតោ;

កតោច តិព្វុតិ សព្ពេ, សង្ខារា ត ហិ សស្សតា៍

១៣១៍“សត្តា”ព្ពច្ចាឌិ៍ តេចមត្យស្សាតំ តេចាតញ្ញា មត្យស្សាតញ្ញា ក្រូណ្ណុះបរិច្ឆេធចសេត សត្តា ឌិដ្ឋធម្មិកសមានិយំរោកហិ បទមត្តេហិ ឃធារហំ អត្យសារសតិតិ, ចឹ បញ្ញាហិ ចសិតាហិ អតិសឃចឹហិ ចសិប្បតេ្តា សោបិ មុតិស្សតោ តិព្វុតិ៍ ឧត្តុបរិតិព្វាតសង្ខាតំ កតោ បតេ្តាឃេច, ហិសទ្ធោ សមត្ថតេ៍ សព្ពេ សង្ខារា បច្ចយសមុប្បន្នា ត សស្សតា ត តិច្ចា ក្ករុបាធចយធម្មត្តា អតិច្ចា៍ អយម្បិ ហិសទ្ធសហិតសព្ពញ្ញាបឹ អត្តូត្ថទត្យានសា អតិច្ចតាឃ សព្ពកាតត្តាតិ៍

១៣១៍“សត្តា”ព្ពច្ចាឌិ៍ តេចមត្យស្សាតំ ក្រូណ្ណុះចសេត សត្តា ឌិដ្ឋធម្មិកសមានិយំកតេ្តហិ ឃធារហមត្យសារសោកា ចឹ ចុទ្ធាតអធិដ្ឋាតាឌីសុ បញ្ញាសុ ចសិកាចេសុ សាតិសយំ ព្ពស្សទិឃចា សោ មុតិស្សតោ អបិ តិព្វុតិ៍ ឧត្តតិព្វាតំ កតោ ឲច៍ ហិ តេធេច, សព្ពេ សង្ខារា សស្សតា ត ហោត្តីតិ៍ អយំ ហិសទ្ធសហិតោ អតិច្ចតាឃ សព្ពកាតត្តា សព្ពញ្ញាបឹ អត្តូត្ថទត្យានសា៍ ចសោ អស្ស អត្ថីតិ ចាតុ្យ៍

ហិ-ទហិតចិសេសទ្ធ

១៣១៍

ឌិតោ សំសារកន្តារា, ឯកំ បិវេបតិ គិន្តិតិ;

តត្រ ឃុត្តា ពតិ សា’ឃំ, ចេសារន្ធេសយក្តិតំ

១៩១ “ឌិតោ”ត្ថច្ចាឌិ ឌិតោ សំសារទារយេច កន្តារទោ ទ្រក្កយត្តា, តទោ ឯកំ សកលប្បិ លោកំ គិន្តិតិ បិវេបតិ តត្រ បសិទ្ធិឃយត្រយតិឃំ ចា សាឃំ ពតិ គិន្តិតិបិបតសន្លាតា បចត្តិ, ចិកទោ សារទោ កឃយស្សាតិ ចិសារទោ, តស្ស ការចា គិន្តុឃតា [គិន្តុឃតាឃ (ក)]ចេសារន្ធេ, តោត សយក្តិតំ ឃុត្តាតំ ឃុត្តាតិ អត្រូបិតិ អឃំ ហិសន្តចិទហិទោ ចិសេសន្តោ អត្តត្តទត្បាសោ, ចេសារន្ធេសយក្តិតយេច តឆាកាចទោ ត សត្តត្បាបឹ

១៩១ “ឌិតោ”ត្ថច្ចាឌិ ឌិតោ ឯកំ សត្តលោកំ សំសារកន្តារា គិន្តិតិ បិវេបតិ, សា អឃំ ពតិ បចត្តិ ចេសារន្ធេសយក្តិតំ ចត្រចេសារន្ធ្រហសយក្តាកតាតំ តឆាកតាតំ ឃុត្តា តត្រតិ អឃំ ឯតាតំ គិន្តាតំ បិបតា ចេសារន្ធេសយក្តិតំយេច អារេចលិកត្តា ចិសេសន្តោ ហិសន្តហិទោ អត្តត្តទត្បាសោ ចិកទោ សារទោ កឃំ អស្សាតិ ច, កស្ស ការចាតិ ច, តោត សយក្តិតោតិ ច ចាត្បិ តត្រតិ បសិទ្ធិឃំ អត្រយតិឃំ ចា ចត្តទោ ខ្ចិត្តប្បិ អទ្វោ ចុត្តតយេត ចាតាទន្តោ

ហិ-សហិតចិសេសន្ត

១៩១

ឃុទត្តំ តោ’ឈបុដំ, ឌិត ទន្ទោតិ យាតសំ;

សឃំ ទាកបទឹតា ហិ, បទេ ទន្ទោត្តិ សក្តទោ

១៩១ “ឃុទត្ត”បិច្ចាឌិ ឌិត តោ តច ឃុទត្តំ ពិន្ទចលសយាតចណ្ណត្តា អឈបុដំ យាតសំ បស្សតំ យេសំ កោសត្ថិ ទន្ទោតិ បឹលោតឹតិ ហិ សយត្វេត, តឆា ហឹតិ អទ្វោ សឃំ យេត កោតចិ ទាទកត ទត្តចណ្ណត អត្រទាកត ចា បទឹតា ពតា សក្តទោ អត្តតា សំសន្តេ បទេ អន្ទោ ទន្ទោត្តិ ទត្តចណ្ណេ អត្រទត្ត ចា កទោត្តិតិ សសិលេសោ សាឈតោ អឃន្ថោ ហិសន្តសហិទោ ចិសេសន្តោ អត្តត្តទត្បាសោ តឆាកាចស្ស តឆាចិឆាតយេច សយុចទោ

១៩១ “ឃុទត្ត”បិច្ចាឌិ កោ ឌិត តោ តច ឃុទត្តំ អឈបុដំ ឌ្ឋច្ចឃុកត្បអំ យាតសំ បស្សត្តាតំ [បសត្តចិត្តំ (ក)] ចិត្តំ ទន្ទោតិ បឹលាឃតិ ហិ

តេឆច, សយំ ទាហបរីតា ទត្តចេណ្ហត អត្ថាទេហត ចា ឃុត្តា សក្កេត អត្តតា សំសេដ្ឋ បេទ អេញ្ញា ទេញ្ញត្តិ ទត្តចេណ្ហ អត្ថទេត្ត ចា ពេទាត្តិˋ ញ្ញគំ តេតសំ សកាចេយេចតិˋ អយំ ញ្ញាឌិសាតេយច អាទេចលិពត្តា ចិសេសសេដ្ឋា ហិសក្ខសហិតេតា អត្តត្តទត្យាសេសាˋ ប្ញុងសឌិសត្តា អឆេទា ឲច ប្ញុងយិតិ ឆ, ទាហេត បរីតា ឃុត្តាតិ ឆ ចិក្កេហាˋ

១៣៣ˋ

ចាឝ្ច កយ្ញុ’ឆ ចតួ្ត,

សឌិសេត្ត បេកឆត;

ញ្យតិເទេកា’ឃ’យេប្យ’េកា-

កឃេកឆា ចត្ថ្តិឆេˋ

១៣៣ˋ ញ្យតិເទកចិកប្យយាហ “ចាឝ្ច”ញ្ញច្ចាឌិតាˋ ចតួ្ត ចត្តយិទ្ធិតាត េពសត្តិ ចតួ្ត សឌិសេត្ត ពឆត្តិ ចតួ្ត តុល្យេត្ត ចាឝ្ច សេដ្ឋត ចាចេពត បឌិបិឌិេត អឆ កេយ្ញ អសក្ខបឌិបិឌិេត សត្ថត្តតេលត បពទហាឌិតា ខាទេត ចា, ត េពចលំ សក្ខបឌិបិឌិេតˋ បេកឆត េតសេយច ចតួ្ត ចិសេសពឆត ញ្យតិេទេកា ញ្យតិេទចត ប្ញុឆក្កទហត្តិ ពត្វាˋ អយំ ញ្យតិេទេកាបិ ឲេកាកឃេកឆា ឲពញ្យតិេទេកា ង្កកឃញ្យតិេទេកាតិ ចាឝ្ចកយ្ញាត បេឝ្ចក ចិសេសេត ចត្ថ្តិឆេˋ

១៣៣ˋ ញ្ញឆាតិ ញ្យតិេទកំ ឆេស្យតិ “ចាឝ្ច”ញ្ញច្ចាឌិតាˋ ចតួ្ត ចត្តយិទ្ធិតាត េពសត្តិ បឆត្តាត សឌិសេត្ត េឃត េពតចិ អាពាេទត សយាតេត្ត ចាឝ្ច ចាចពសេដ្ឋត បឌិបិឆតឹេឃ អឆ ប្ញុត កេយ្ញ តក្ខិេឃច សឌិសេត្ត អត្តសត្តិសក្ខាតសាយត្តិេឃត កយ្ញាេត បេកឆត េតសំេឃច ចតួ្ត តាតត្តពឆត ញ្យតិេទេកា តាយˋ អឃយ្ជិ ញ្យតិេទេកា ឲេកាកឃេកឆា ញ្យតិេទចតសក្កាតប្ញុឆក្កទហសាយេឆ្ញាត អកិេត្តាបិ ចាឝ្ចកយ្ញាត ខ្ញុត្ត បេឝ្ចកេយច ឲពញ្យតិេទេកា ង្កកឃញ្យតិេទេកាតិ ចិសេសេត ចត្ថ្តិឆេ េហាតិˋ សឌិសាត កាេចាតិ ឆ, បពាេទត េកឆត ពឆតយិតិ ឆ, ញ្យតិេទចត ប្ញុឆក្កទហយិតិ ឆ, ឲេកា ឆ ង្កកេឃា ចាតិ ឆ, េតសំ េកេឆា ចិសេសតត្តិ ឆ ចិក្កេហាˋ

ចាឝ្ចឲពញ្យតិេទក

១៣៤ˋ

កញ៉ីទត្តុយហត្តាឌិ-

ក្យណា ឌលឆិតា ឌិត;

ត្យល្យា ត្ត៍យឃិ ទកទគា ត្យ,

ឃរីទទតៈឌិទឃត ទតា៓

១៣៥៓ ប្កាហទតិ "កញ៉ីទ"ត្ដច្នាឌិ៓ ត្ញ កញ៉ីទត្ញ អកាឆតា អញ្ញាឃយចិឃិ ប្ដតា ច យហត្ញ ទចបុល្លិ ក្យណាយហត្តតា ច ត៌ អាឌិ ឃឃ្យ ប្កបកាទិតាឌិទតា, តឃ្វា ក្យណា ឌលឆិតា ឃាកទទត ត្យល្យា៓ "អឃិ"តិឃប្កបដិបិឌិត៌ ឃឌិឃត្ញ ត្យត្ញ៓ ទកឌ ឆទឃ្យតិ "ទកទគា ត្យ"ត្ដច្នាឌិតា៓ ទកទគា ត្យ ចិទឃទឃា បត ឃាកទទត ឃហ ត្រាឌិទឃត ឌិឃ្យយាទតត ពទឆទណាឌិយតា ទុចិទទត ទត ឃរីទទតច ទហត្យតា, តាញ្ញាឆា, តទឃ្យឌិឃ ឃរីទ តត្ញិតិ៓ ឃឌិឃទត្ត បដិបិឌិទត ឲពញ្យតិទទពាឃ ឲពឃ្ញិ ឌិទត ចត្តយាទតត ឆទយុត ប្កបទយឃ្យាបយាតក្យតឌិតឃាកទាត់ តឃ្យ ទកឆ្យ បតិឃយាតត្តា៓

១៣៥៓ ត្ដាតិ តយុកាហទតិ "កញ៉ីទត្ញ"ច្នាឌិតា៓ ទហ ឌិត ត្ញ កញ៉ីទត្តុយហត្តាឌិក្យណា ឌលឆិតា ត្យល្យា អឃិ៓ ត្ដយិតា ចាទញ្ញត ឌិតឃាកទាត់ ត្ញិត្ត ឃទដ្កត ចាច្នឃឌិឃត្ញ ត្យត្ញ៓ ទកទគា ត្យ ឃាកទទត ឃហ តច ចិទឃទឃា បត ទត ត្យឃ្យាត្រាឌិទឃត ឲចទ្វទបត ឌិឃ្យយាតហត្តបិឌាឌិអចឃចឃុទត្តត ឃរីទទត ឃរីទទហត្យតា ទហាតិ៓ ត្ញិត្ត ចត្តត់ ចត្តត្ញាឃឌិឃត្ញ ចត្តា ត្ដយិតា ចាទញ្ញត "ត្រាឌិទឃត ឃរីទទតា"តិ ឲពឃ្ញិទឃច ឌិតបឆទត្ត ចិទឃឃពឆទតត ឌលឆិទតា ឌិតបឆត្តឃ្យ ចិឃ្យ ពតត្តា ឃឌិឃទត្ត ឃទដ្កត ចាទច្ន ឃតិ អឃទយពញ្យតិទទពា តាយ៓ កញ៉ីទឃ្យ កញ៉ីទក្យណាឃុត្តឃ្យ ឃាកទឃ្យ ចា កញ៉ីទញ្ញាឃឃឃយដ្ឋិទតា ឌិតឃ្យ ចា កាទចាតិ ច, យហទតា បពតិឃា យហទតា ឃាកទឃ្យ ចា ក្យទណហិ យហទតា ឌិតឃ្យ ចា កាទចាតិ ច, កញ៉ីទត្តច្នា យហត្តច្នាតិ ច, ត៌ អាឌិ ឃឃ្យ ប្កបកាទិតាឌិទតាតិ ច, ទឃា ច ទឃា ក្យទណា ទចតិ ច ចាញ្ញ៓

ចាទិច្នាកឃញ្ញតិទទពា

១៣៩៓

យហាឃត្តា'តិកញ៉ីទា, ឃាកទទា ឃ្យកទតាបិ ច;

ឃាកទទា'ញ្ញាតឃក្កាទឃា, ឌិទតា ចាយីពទដ្តុតិ៓

ឲ្យ៣៩៍“យហា”ព្ថច្ឆាឌិ៍ ឃាកទេរា ឃុកទេតាបិ ចាតិ ទេព ក្ខទេកា យហត្តា ឃត្តា យកទោឌទេឃា ឃត្ត៍ ឃាកទេទ, យហត្តិ ចា ឃត្តិ ឃឡុប្បឆាត់ ឃឃ្ស ឃុកតឃ្ស, អតិកឡឹក្ករា អតិឃទេឃត អកាឆា ព្ថតិ៍ ឃឌិឃតាទេកឌយាហ “ឃាកទេរា”ព្ថច្ឆាឌិតា៍ ឃាកទេរា អឡ្ខាតឃក្កាទេឃា អឡ្ខាទេតត ឲ្យទេល្យា, កទេល្យាតិ ចុត្តិ ទេហាតិ៍ ឌិទេតា ព្យ ចាឃឹកទេឃ្ស ឃុចល្លាទេឃ្សច ឌុតិ ទេឃាកា អទេឃ្សតិ ចាឃឹកទេឌ្ខុតិ៍ ចាទេច្ន ឃឌិឃទេត្ត ក្ខកឃព្យតិទេទកោឃំ ក្ខកឃត្ត៍ ចត្តយាទេតត ឲ្យទេលាត ក្ខកិត្តឡុបយាទេតាបទេយឃ្យាត់ ទេកឌឃ្ស បតឹឃយាតត្តា៍

ឲ្យ៣៩៍“យហា”ព្ថច្ឆាឌិ៍ ឃាកទេរា ឃុកទេតាបិ ចាតិ ព្ថទេយ ទេច្ច យហាឃត្តា កទេយត តិយិតិយិក្កលិឌិយហាឃត្តា ច, លិកាលិកាឌឹឃុ អតឡ្លាឃាឆារលាត្តា យហត្តតាឌិកាចឃក្លាតឃឌិឃត្តឃុត្តា ច, អតិកឡឹក្ករា អចកាហិព្យយឃក្កទេលាឃ្យត្តា ច, អឡ្ឡាឃឃកឡឹក្ករត្តា ច ទេច្ចបិ អតិកឡឹក្ករា ទេហាត្តិ៍ ទេតឃុ ឃាកទេរា អឡ្ខាតឃក្កាទេឃា, ឌិទេតា ចាឃឹកទេឌ្ខុតិ ឃុចល្លាឃឌិឃកត្តិឃុទេត្តា ទេហាតិ៍ ឲត្ត៍ បុព្ធាទេឆ្គត ក្ខិត្ថ៍ ចត្តត់ ឃឌិឃត្តិ ចត្វា អបទទេឆ្គត តក្រកឃចត្វកតចិទេឃទេឃត ទេតឃំ ក្ខិត្តយឡ្លាយឡ្លាទេតា ចិទេឃឃិតត្តា ឃឌិឃទេត្ត ឃទេឆ្គត ចត្តទេព្ធ ឃតិ អឃំ ក្ខកឃព្យតិទេទកោ តាយ៍ យហត្តា ឃត្តា យច្ឆកច្ឆបិឌទេឃា ឃត្ត៍ ឃាកទេរតិ ចា, យហត្តិ ឃត្តិ ឃយាតការទេចា ឃឃ្ស ឃុកតឃ្សាតិ ចា, អតិឃទេឃត កឡឹក្ករាតិ ច, អឡ្ខាទេតត ឃក្កាទេឃា ឃឌិទេឃាតិ ច, ចាឃឹកទេឃ្ស ព្ថច ឌុតិ អទេឃ្សតិ ច ចាកព្យ៍

កឡុឲកព្យតិទេទក

ឲ្យ៣ល៍

ត ឃត្តាបិបហំ ទេតចិ-ច្ឆិតឌំ ឃិកទេលិចត់;

ឃុតិត្ថ តឃតឆ្គត្ថ៍, តច តក្កាលាក្ខឃិតំ៍

ឲ្យ៣ល៍“តិ”ច្ឆាឌិ៍ ឃិកឃ្ស ទេលិចត់ ឃត្តាបំ កិទេលឃឃបទិព្យអាហំ អបហតតិ ហិឃតឹតិ ឃត្តាបិបហំ ត កចតិ៍ ទេតច ព្ថច្ឆិតំ ឃក្កទេយាក្លឃយ្យត្តិ ឌឌាតឹតិ ទេតចិច្ឆិតឌំ៍ ឃុតិត្ថ តច តឃតាត់ ច្ឆត្តិ ឃុកព្យអំ ព្យ ទេតហិ ឃចាចុទេត្តហិ ឃត្តាបិបហទិត្តច្ឆិតឌត្តក្យទេលាហិ ក្ខឃិតយលក្កតំ៍ ឲត្ត៍ បត ឃិកទេលិចតតឃតាត់ ឌឹឈត្តាឌិតា ឃឌិឃត្តិ បតឹឃទេតា៍ កទេឡុ ឃឌិឃទេត្ត ឲកព្យតិទេទកោឃំ ចុត្តតទេឃត៍

ឲ្យ៣ល៍“ត ឃត្តា”ព្ថច្ឆាឌិ៍ ឃិកទេលិចត់ ឃិកទេបិតកចក្លឃុកព្យអំ ឃត្តាបិបហំ កិទេលឃឃត្តាបិបហំ ត ទេហាតិ៍ ព្ថច្ឆិតឌំ ទេលិទេកហិ បត្តិតទេលិកិឃទេលិក្យត្តទត្វាត់ ឌាឃកំ ត ទេហាតិ៍ ទេហ ឃុតិត្ថ តច តឃតឆ្គត្ថ បត តក្កាលាក្ខឃិតំ ឌតឃត្តាបិបហាតាឌិឃចាចុត្តក្យទេលាហិ ទេឃាកិតំ ទេហាតិ, ព្ថហ ឃត្តាបិបហតតាឌិត់ បឌិទេឃឆ្កាទេទត ក្ខបយាទេតាបទេយឃ្យក្ខទិតាកឃទេលិចតឃក្លាតចត្វត់ ឌឹឈបុច្ចុលតាឌិឃឌិឃឆយុំ ឃាយត្តិទេឃត បកាទេឃត្វា អបទទេឆ្គត ឃត្តាបិបហតតាឌិក្យលាទេហត្យ ឌិតតឃតាត់ ចិឃុំ កតត្តា ឃឌិឃទេត្ត កឡុយាទេត អឃទេយកព្យតិទេទកោ

តាយ. សទ្ធាបិ អបហតតិ ហិ សតីតិ ច, ឋ្ឋិតំ ឥទានីតិ ច, តេ ច តេ គុណា ចាតិ ច, តេហិ គុណិតត្តិ ច វាក្យំ.

កិរិយាកម្មវិញ្ញត្តិភេទ

១៣៦.

យុត្តិដ្ឋានេ’ប្បមាទ-មេវំ តាតត្វ’មីទិសំ;

សុចុត្វាយតសដ្ឋាយិ, ចនតំ តេ’ទិស’ប្បដំ.

១៣៦. “យុត្តិដ្ឋ”ត្យាទិ. យុត្តិដ្ឋានេ អប្បមាទេន្តោតិ យាតិ ចក្ខុតិ គត្វាទិតា បតីយយាតត្វា សទិសត្វាតិ, ឯវំ តាតត្វំ ភេទោ ត្វាទិសំ គច្ឆំ? ចនតំ សុចុត្វាយតំ សដ្ឋាយតំ សដ្ឋានាតីតិ សុចុត្វាយតសដ្ឋាយិ, អប្បដំ តុ តេទិសត្តំ ឋ្ឋិតា ភេទេន ឋ្ឋេយសំ ចិសទិសត្វា “ឯស”ត្យាទិតាហុ. បតីយយាតេន សទិសាតីតិ កមេយ្យ សទិសត្វ ដ្ឋកម្មវិញ្ញត្តិភេទភាយំ ចុត្តតេយតេតិ.

១៣៦. “យុត្តិដ្ឋ”ត្យាទិ. យុត្តិដ្ឋានេ អប្បមាទេន្តោតិ ឋ្ឋេយសំ ទិដ្ឋំ តាតត្វំ ត្វាទិសំ គច្ឆន្តិ នេ? ឯវំ ទិដ្ឋំ ចនតំ សុចុត្វាយតសដ្ឋាយិ សុដ្ឋ ចុត្តត្វា សុចុត្តសដ្ឋានស្ស សដ្ឋាយតស្ស ទាយកំ ហោតិ, អប្បដំ តុ ឯទិសំ ន ត្វាទិសំ ន ហោតិ, តាទិសំ ឆេយ្យាយតំ ន ទទាតីតិ អធិប្បាយោ. “ឯវំ តាតត្វមីទិស”ន្តិ ចនេតេន សុកន្ទកត្តិយត្វាទីហិ គុណេហិ ទិដ្ឋប្បិ ភេទោ តត្តិតិ កមេយ្យាតត្វា តំ បការេត្វា អបរេន្ទេន ចនតេនា អប្បដស្ស, អប្បដេនា ចនតស្ស ចិសំ គតត្វា សទិសត្វ កមេយ្យាតេ អយកម្មវិញ្ញត្តិភេទោ តាយ. តាតា អនេកប្បការានំ ការេចាតិ ច, សាឆុ ចុត្តយិតិ ច, តមេច អយតត្តិ ច, តំ សម្មា ទេតិ សីលេតាតិ ច វាក្យំ.

១៣៧.

បសិទ្ធិ ការកំ យត្វ, តិចេត្វត្វា’ញ្ញការកំ;

សាកាចិកត្វ’យឆ ចា, ចិកាត្យំ សា ចិកាចតា.

១៣៧. ចិកាចតំ សម្ពោធេតិ “បសិទ្ធ”មិច្ចាទិនា. យត្វ អលន្តិយំ បសិទ្ធិ ទេវកប្បតីតំ ការកំ កិញ្ចិ តិចេត្វត្វា តិរេយ្យ អញ្ញំ ការកំ បសិទ្ធការកភេទោ អញ្ញំ តិមិត្តំ ចិកាត្យំ អចកប្បតេ. យត្វ ការកភេទ្ទំ តត្វិ, តត្វ កា គាតីតិ អាហ “សាកាចិកត្វ”ត្តិអាទិ. អឆ ចា បក្ខន្ទេ, សាកាចិកំ [សាកាចិកត្តំ (ក.)] ឆេយ្យតាសិទ្ធិ, តស្ស ការេចា សាកាចិកត្តំ ចិកាត្យំ, សា តាទិសី ចិកាចតា ចិទេញ្ញយ្យា, ចិកាចីយតេ

បកាសីយតេ ការណត្តុទំ សាកាចិកត្តំ ចា ឲតាឃាតិ, ឲតិស្សត្តិ ចា កត្វា៕

១៣៨៕ ឋានាតិ ចិកាចតំ ចនស្សតិ “បសិទ្ធ”យិច្ចានិតា៕ យត្វ អលង្ការេ បសិទ្ធំ លោកប្បតីតំ ការណំ តំតំក្យាលសាឆតេហតុំ តិចទេត្តត្វា បដិសេធេត្វា អញ្ញាការណំ លោកប្បសិទ្ធការណតោ អញ្ញំ ការណំ, អឆ ចា តោ ចេ បសិទ្ធការណតោ អញ្ញាការណេ លក្ខយាតេ សាកាចិកត្តំ ឆយុតាសិទ្ធក្យាណំ ចិកាចញ្ចំ បកាសតីយំ ហោតិ, សា ចិកាចតា តាយ ហោតិ, ការណត្តុទចិកាចតា សាកាចិកចិកាចតាតិ ទុចិឆា ហោតីតិ អធិប្បាយោ៕ អញ្ញាញ្ចា តំ ការណញ្ចាតិ ច, សស្ស អត្តតោ កាចេចាតិ ច, តោត សក្ខុតយិតិ ច, តស្ស កាចេចាតិ ច, ចិកាចីយតិ អញ្ញាការណំ សាកាចិកត្តំ ចា ឲតាឃ ចិកាចតាឃ, ឲតិស្សំ ចិកាចតាឃត្តិ ច ចាតិ ចិក្កហោ៕

ការណត្តុទចិកាចតា

១៣៩៰៕

អតត្ថិតាសិតំ តេត្តំ, អឆេរា រត្ថិតារុណោ;

សយាតតា កយុ ចាយំ, ឌិតាតាចត្ថិតា តច៕

១៣៩៰៕ ក្ខដាហរតិ “អតត្ថិត”ឋច្ចានិ៕ ឌិត តច តេត្តញ្ចា អតត្ថិតំ អត្ថាតសលោកាឃ ឃចតត្ថិតបថ្ឋេបច អសិតំ កល្យាអឆេរា ច អតត្ថិតោតាយេច លាឍារាកានិតា អរុណោ រតេត្តា, អយំ កយុ ច អតាចត្ថិតា ក្ខស្សារេហត ឃេត កោតថិ អតាយិតា សយាតា សយាតតា ស្មុដ អាតតា, តតោតា សត្តំ លោកិយំ តចេតិ៕ ឲត្វ បសិទ្ធការណយត្ថាតានិ, តត្តិចត្តតេបិ ការណត្តុរយត្វានិតាចាយ្យតេ, តញ្ចា កយុំ, កាទិឃស្ស អការណត្តារឃោកេតាតិ ការណត្តុទចិកាចតាយំ៕

១៣៩៰៕ ឋានាតិ ក្ខដាហរតិ “អតត្ថិ”ច្ចានិតា៕ តេហ ឌិត តច តេត្តំ បកតិយធុរំ តឃតឃុកត្យអញ្ចា អតត្ថិតំ ចិលោចតាតំ កណ្ហត្តសាឆតត្វំ លោកប្បសិទ្ធអត្ថាតេហិ អតត្ថិតំ សយាតំ អសិតំ កចត្តុទសិទ្ធេត ក្យាសលកយុត តីលំ ហោតិ, អឆេរា ច អរត្ថិតោតា កោតថិ រាកេត អរត្ថិតោតា សយាតោ អរុណោ រតេត្តាហោតិ, អយំ កយុ ច អតាចត្ថិតា កោតថិ ចាឃាយេត អតាយិតា សយាតា សយាតតា ស្មុដ អាតតា ហោតីតិ៕ ឲត្វ តឃតអឆេរកយុតំ កណ្ហត្តក្យុដិលក្យាលសាឆតេ លោកប្បសិទ្ធាតិ អត្ថាតាតិ ការណាតិ បដិសេធេត្វា តេត្តានិតំ អសិតានិកាចកឆតេតេច ការណចិតិយុត្តស្ស កាទិឃស្ស លោកេ អចិត្ថយាតត្តា អត្វប្យករណានិតា អសិតានិកាចស្ស ការណំ តាយ បុត្តាឌាតិយំ សិទ្ធក្យាសលកយុយេចាតិ បតីឃយាតត្តា អយំ ការណត្តុទចិកាចតា តាយ៕ ត អត្ថិតត្តិ ច, ត រត្ថិតោតាតិ ច, ត អាចត្ថិតោតាតិ ច ចាញ្ចំ៕ តសទ្ធោ បសត្ថបដិសេធ ចត្តតោ៕ សំ សយុា អាតតាតិ ចិក្កហោ៕

សាកាចិកចិកាចតា

១៣៨.

ត ហោតិ ខលុ ក្ជ្ជត្យ-

យបិ ក្ជ្ជតសក្កេយ;

សកាចតិយ្ហុលតេរ,

សាក្ខុដត្ត្វត ចេតសិំ

១៣៨.“ត ហោតិ”ក្ខ្វាឌិំ ក្ជ្ជតេហិ សហ សក្កេយ សយាកេយ សត្យបិ សាក្ខុដត្ត្វតំ សប្បុរិសាតំ សកាចេត តាឌិសេត បយោគេត ចិតាច តិយ្ហុលតេរ អតិសយេត តិយ្ហុលេ ចេតសិ ក្ជ្ជត្យ សុដតេតរកាចោ ត ហោតិ តាឌិសាតិសឃសាក្ខុត្តសយាយោគតោតិំ ពួហ កិច្ចាបិ សកាចសត្ថេត សត្ថឆា ហេត្យតិចត្តតំ កតំ, តឆាបិ យោតិសោយតសិការាឌិតឆាចិឆតិយិត្តយត្វចំ តឆាបិ លេរកោ តយតេបក្ខូយាតោ, បសិដ្ឋ្វា ការណំ តាឌិសយបស្សេត្តា សាកាចិកំ ឋលំ ចោហតិ, តគត្យសាតេត ច សាកាចិកំ ឋលំ ចិកាត្យតោតិ, អឃំ សាកាចិកឋលចិកាចតាំ

១៣៨.“ត ហោតិ”ក្ខ្វាឌិំ ក្ជ្ជតសក្កេយ អបិ ក្ជ្ជតេហិ សហ ចាសេ សតិបិ សាក្ខុដត្ត្វតំ សកាចតិយ្ហុលតេរ កិច្ចិ បយោកំ ចិតា បកតិយា ខុច អតិតិយ្ហុលេ ចេតសិ ក្ជ្ជត្យ ក្ជ្ជតក្យណំ ខលុ ខុកេត្តត ត ហោតីតិំ ពួហ ចិត្តតិយ្ហុលហេត្យក្ខតាតំ យោតិសោយតសិការាឌីតំ ចិដ្ឋយាតេត្តបិ លេរកេត តំ ការណំ អតេបក្ខិត្វា អញ្ញាយ្បិ បសិដ្ឋការណំ ចិត្តតិយ្ហុលការលាយឌិដ្ឋ្វា សកាចសិដ្ឋ្វិ តិយ្ហុលត្តិ ចោហរិឃយាតត្តាតេតតេច លេរកេចាហារាត្យសាតេត “សកាចតិយ្ហុលតេរ”តិ សត្ថាកាតេត ការណំ បជិសេដំ កត្វា សកាចសិដ្ឋតិយ្ហុលត្តសក្ខាតឋលស្ស បកាសិតត្តា អឃំ សាកាចិកឋលចិកាចតា តាយំ ក្ជ្ជតាតំ កាចោតិ ច, សស្ស អត្តតោ កាចោតិ ច, តេត តិយ្ហុលតេត្តិ ច ចាត្យំ

១៣៨.

ឌតកោ[ការកោ (សីំ)]ញាបកោ ចេតិ,

ក្យចិឆា ហេតចោ សិឃ្យ;

ບຂີ ນຊ຺ູຣຫ໌ ຣຕນໍ,

ອລງ຺ກາຣຕເຍາ'ຊິຕໍ˴

໑໕໑˴ ເຫຕຸ ສິຊິ຺ນຕິ "ຂຕເກາ"ຕິຈ຺ຈາຊິຕາ˴ ຂຕເກາ ກາຈາກາຈຣູບສ຺ສ ສິຕ຺ຕຫຍາຊິກາຣິຍສ຺ສ ກາຣເກາ ຂາບເກາ ຈິຊ຺ຍາຕເສ຺ຍຈ ກສ຺ສຊິ

ນຍູຕ຺ຕເຕາ ກຸເຕາຊິ ບຊີເຂາເຆເກາ ຈາຕິ ເຫຕເຈາ ຄູຈິຆາ ນິຍໍ˴ ຕຕ ກິເຍຕ຺ວ ອນຕໍ [ຄູນຕໍ (?)], ເກຈລິ "ອເຕເຕຕໍ ກາຣິຍຕີ"ຕິ

ນຣູບກຆຕຍຕ຺ຕ, [ຕ ຕຸ (?)] ຈິເນເນາ ຕຸ ຕ [ຕ ຕຸ (?)] ເກາຊິ ຈິເນນຣູບີ ຈາຈາລງ຺ກາເຣາຕິ ຈິເນນໍ ເຍາຂຍຕິ "ບຊີ"ຕິອາຊິຕາ˴

ເຕນໍ ກາຣິຍຸບຍາເຄເຍາກີຕໍ ເຫຕຸຕໍ ບຊີນຊ຺ູຣຫ໌ ວູບຕ຺ຕຫຕໍ ຈິນິຊ຺ວ ກາເຈຕ ບຣິຫຸຊໍ ກຕ຺ວາ ຍາຆາຈເຕາ ກຆຕໍ ອລງ຺ກາຣຕາຍ

ຕາຕ຺ຕ຺ຄູນຕຣູເບຕ ວູຊິຕໍ ອກິຫິຕໍ ຈິເນນຣູບຕ຺ຕາ, ຕ ບເຕເຕເຕຕໍ ກາຣິຍຕີຕິ˴

໑໕໑˴ ຕຸຄາຕິ ເຫຕ຺ວາລງ຺ກາເຣ ຄເສ຺ຍຕິ "ຂຕເກາ"ຈ຺ຈາຊິຕາ˴ ຂຕເກາ ຈ ກສ຺ສຊິ "ນຕ຺ຕາ ອນຕ຺ຕາ"ຕິ ຄູຕ຺ຕສ຺ສ ກາຈາກາຈນຊ຺ຕາຕກາຣິຍສ຺ສ

ຂຕກເຫຕຸ ຈ ຂາບເກາ ຈ ກສ຺ສຊິ ຈິຊ຺ຍາຕຕ຺ຕໍ ອເຊ຺ຍຕ ເກຕຊິ ນຍູຕ຺ເຕ຺ຕ ອຈເຂາເຆຕ຺ຕາ ຂາບກເຫຕຸ ຈາຕິ ວຸຈໍ ເຫຕເຈາ ຄູຈິຆາ

ນິຍໍ˴ ຕຸຫ ຍລບການກເຫຕຸຍິຕ຺ຸຈ຺ຈຍາເຕ "ຕຸຍິຕາ ເຫຕຸຕາ ຕຸຄໍ ຍລໍ ຂາຕ"ຕ຺ຕິ ນຣູບກຆຕຍຕ຺ຕໍ ຈິຕາ ຈິເນນຣູບີລງ຺ກາເຣາ ຕຸຄ ຕຕ຺ວິຕິ

ອານງ຺ກິຍ ອລງ຺ກາຣນຣູບຈິເນເນາ ວຸເນາຕິ ຄເສ຺ຍຕຸຍບເຣຕ຺ຍາຫ˴ ເຕນໍ ຍລບການຕລຍາຕໍ ເຫຕຸຕໍ ບຊີນຊ຺ູຣຫ໌ ຈິນິຊ຺ວ ກາເຈຕ ບການໍ

ກຕ຺ວາ ຕຕ຺ວເຕາ ກຆຕໍ ອລງ຺ກາຣຕາຍ ອລງ຺ກາຣນກາເຈຕ ວູຊິຕໍ ບນິຕ຺ຕ ເຫາຕິ, ກຊີຫິ ບຕ຺ວິຕໍ ຈາ ເຫາຕິ˴ ນາລິອງ຺ກຸຣາຊີຕໍ ນາລິຕີຂາເຄເຍາ

ຈິຍ ຂຕ຺ຍສ຺ສ ອຈ຺ຈເຕ຺ຕາບການເກາ ຂຕກເຫຕຸ ຕາຍ, ຈິຊ຺ຍາຕອກ຺ກິອາຊີຕໍ ຄູຍາເຄເຍາ ຈິຍ ກສ຺ສຊິ ຈິຊ຺ຍາຕຕ຺ຕຂາບເກາ ຂາບກເຫຕຸ

ຕາຍ˴ ອລງ຺ກາຣສ຺ສ ກາເຈາ ອລງ຺ກາຣຕາ˴ ອລງ຺ກາຣຕຍາຕິ ລວ຺ຕ຺ວ ຕິສ຺ສາຍ ຍຕ຺ຕາຫາຕິ˴

໑໕໑˴

ກາຈາກາຈກິຈ຺ຈຍາ,

ຊິຕ຺ຕເຫຕຸຈນາບິ ຈ;

ເກຄາ'ຕຕ຺ຕາ ຕຸຄໍ ເຕນໍ,

ຍຸລຍຕ຺ຕກິຄສ຺ສຕໍ˴

១៥៦៖ វុត្តាហទេតិ “កាច”ឥច្ចាទិ៍ កាទេចា សត្តា ច, អកាទេចា អសត្តា ច, ទេតទេយច កិច្ចាតិ ទេតរំ ចទេសត ច, ឌិត្តា បសិទ្ធទេហតុចិបទឹតា អច្ឆរិយារទេហា ទេហតទេចា ទេតរំ ចទេសតាបិ ច ទេកគា ទេហតុចិកប្បា អតត្តា អតចឌិទេយា [អតចឆទេយា (?)], យទេតា ឲចំ តស្មា ទេតរំ ទេហតុតំ ឥគំ យុលយត្តតិងស្សតំ, តស្មា តយ្ទុទេលត សក្កា ទេហតុចិទេសទេស បចិសិតុត្តិ៍

១៥៦៖“កាចា”ឥច្ចាទិ៍ កាចាកាចកិច្ចចសា កាចអកាចសត្លតសត្តាអសត្តាក្រិយាចទេសត ច, ឌិត្តទេហតុចសាបិ ច បសិទ្ធទេហតុទេតា ចិទុទេច្ចត អច្ឆរិយទេហតុតំ បទេកទេគត ច, ទេកគា ទេហតុចិទេសសា អតត្តា យស្មា អបរិយត្តា ទេហាត្តិ, តស្មា ឥគំ ចក្លយាតំ ទេតរំ ទេហតុតំ យុលយត្តតិងស្សតំ អចទេសសទេហតុតំ ឌ្ឍកាហលក្ខារទេយត្តស្ស តិងស្សតំ ទេហាតិ៍ កាទេចា ច អកាទេចា ចាតិ ច, ទេតទេយច កិច្ចាតិតិ ច, ទេតរំ ចទេសា ទេកទេគាតិ ច, ឌិត្តា ចិឌិត្តា ច ទេត ទេហតទេចា ចាតិ ច, ទេតរំ ចទេសាតិ ច, យុលទេយច យុលយត្តំ, យុលទ្ធា តំ ចា យត្តំ សាយញ្ញាទេច្ចាតិ ច, តស្ស តិងស្សតយិតិ ច ចាក្យ៍ យត្តសទេក្ខា អចឆារទេលា សាយទេញ្ញា ចា ចត្តទេតា៍

១៥៥៖

បរេយត្តបកាទេសក-

រសា សត្ថយទេតាហរា;

យុតិទេតា ទេងសតា’យំ ទេយ,

កាយំ ទេតាទេសតិ យាតសំ៍

កាចកិទេច្ចា ការកទេហតុ៍

១៥៥៖ វុត្តាហទេតិ “បរេយត្ត”ឥច្ចាទិ៍ បរេយត្តសកាចស្ស តាយទុបិឌិទេតា បកាទេសាទេយច ឲករទេសា អសហាយកិច្ចំ យស្សា សា តាឌិសី៍ សទេត្ថាសំ យទេតា ហរតីតិ សត្ថយទេតាហរា យុតិទេតា អយំ ទេងសតា ទេយ យាតសំ ឌិត្តំ កាយទេយកទេត្តត ទេតាទេសតីតិ អយំ កាចកិទេច្ចា ការកទេហតុ សទេក្ខាសសត្តាយ ការលទេតា៍

១៥៥៖ ឥគាតិ វុត្តាហទេតិ “បរេយត្ត”ឥច្ចាទិតា៍ បរេយត្តបកាទេសករសា តាយទុបលត្តអាយតតាឌិវុត្តយត្តាតំ បកាសតសត្លាត អសហាយកិច្ចចតី សត្ថយទេតាហរា ទេចាហារាត្ទុទេបត ចិសយកាច្ទុបកយទេតត សទេត្ថាសំ យទេតាហរា យុតិទេតា អយំ ទេងសតា ទេយ យឃ្សាយាតសំ កាយំ ឲកទេត្តត ទេតាទេសតីតិ៍ តុទ្ធស្ស ឆយ្ទុទេងសតា បុទេត្ថា អចិឌ្ឈយាតស្ស សទេក្ខាសស្ស សត្តាសត្លាតសយុប្បាទំ កទេរាតីតិ ការកទេហតុ តាយ ទេហាតិ៍ សា ច

ទេសនា “យាគំ ទោទេតី”តិ ឧត្តរេន អទេស្សិត្វា “បរិយត្តូបការេសករសា”តិ សទិសេសតំ កត្វា ទុត្តត្តា អលង្ការាទិ អភិយតា។ ឧទេកា

ច សោ រសោ ចេតិ ច, បរិយត្តូបការេសោហេច ឧករសោ ឧកកិច្ចយេស្សាតិ ច ទិក្កហា។ ភាវកិច្ចា ភាវសង្ខាតំ សត្តាកិច្ចំ កត្វា បចត្តា

ការកហេតុ ជនកហេតុ។

១៣៣។

ធីរេហិ សហ សំវាសា, សទ្ធម្មស្សា'ភិយោគតោ;

តិក្ខេហតិ'ន្ទ្រិយាភព្វា, ទុក្ខស្ស'បសមោ សិយា។

អភាវកិច្ចា ការកហេតុ។

១៣៣។ “ធីរេហី”ត្យាទិ។ ធីរេហិ សប្បញ្ញេហិ សហ សំវាសា សំសគ្គេន ច, សទ្ធម្មស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធទេសិតស្ស អភិយោគតោ អភ្យាសេន ច, ឧត្ថិយាតំ

ចក្ខាទីតំ តិក្ខេហេន ទិសោយប្បវត្តិតិទោសទុក្ខេន ទិជោយេន ច ហេតុនា ទុក្ខស្ស បញ្ចក្ខន្ធសង្ខាតស្ស អនុប្បាទនិរោធសង្ខាតោ ឧបសមោ

សិយា ភវេយ្យាតិ អយំ អភាវកិច្ចា ការកហេតុ អនុប្បាទនិរោធសង្ខាតស្ស អភាវស្ស ការណតោ។

១៣៣។ “ធីរេហី”ត្យាទិ។ ធីរេហិ សហ សំវាសា សយក្កចារេសន ច, សទ្ធម្មស្ស ញាណទេសិតស្ស អភិយោគតោ តិរត្តរាក្យាសេន ច, ឧត្ថិយាតំ

ចក្ខុអាទីតំ តិក្ខេហន ទ្វាទិអាទយូលោទុ ទុភាទិក្កហលស្ស តិចារលោន ចាតិ ឧទេយហិ ការណេហិ ទុក្ខស្ស លក្ខយតនាទិកស្ស ឧបសមោ

អនុប្បាទនិរោធោ លក្ខបរិតិត្តាតំ ចា សិយាតិ។ អភិលប្បសា យោគោតិ ទិក្កហា។ អភាវកិច្ចា ទុក្ខស្ស ឧបសមសង្ខាតំ អសត្តាកិច្ចំ កត្វា

បចត្តា ការកហេតុ អចិជ្ជយាតសង្ខាតាយ អសត្តាយ ឧប្បាទនតោ ជនកហេតុ នាម។ អភាវោ កិច្ចយេស្សាតិ ច, ការណោ ច សោ ហេតុ

ចាតិ ច ចាក្យំ។ ភាវកិច្ចាបិ ទុត្តត្យតិរេកតោ ញាយតិ។

១៣៤។

យុត្តិក្ខ ទត្ថុនិចាទិ-កត្តការេចាបសោភិតា;

យុលេនទច ទុទោសំ ទេ, យតំ បិបិកិតិស្សជំ។

ភាវកិច្ចា ញាបកហេតុ។

១២៣។ “យុត្តិ”ន្ត្យាទិ។ យុត្តេតិ អាយុត្តំ។ តេ តេន ចតុសច្ចាទិកា ចតុសច្ចទេសនា ពុទ្ធការកធម្មា ឱបនេយ្យិកា នេយ្យានិកា យុត្តោ ធម្មោ បរិបាចិ ទានាទីហិ អភិនិវិដ្ឋំ ឧបេក្ខំ យេន ចិត្តំ បុនេ បុញ្ញេ ចិត្តានយតីតិ អយំ ការណកិច្ចេ ការណភេទោ អនេកាការតាយ ការណតោ។

១២៣។ “យុត្ត”ន្ត្យាទិ។ ហេ យុត្ត តេ តេន ចតុសច្ចាទិកា ពុទ្ធការធម្មា ឱបនេយ្យិកា ចតុពុទ្ធការធម្មទេសនា ពុទ្ធការកធម្មា នេយ្យានិកា យុត្តោ យេន ទុក្ខាទិត្តំ បរិបាកនិវិដ្ឋំ ទានាទីហិ កិលេសេហិ និក្ខន្តន្តិ បុនេ បុញ្ញេ ចិត្តានយតីតិ។ ឥទំ យុត្តំ យេនពុទ្ធការធម្មនិទ្ទេសេ និយន្តានំ និយំ ចិត្តានយនេន កិលេសាបគមស្ស អនេកាការត្តំ ការណភាវតោ ការណកិច្ចេ ការណភេទោ តាយ ឋានតោ។ ចត្តារ អនេកភាវនានតោ ចតុព្ពិធប្បភេទ និទានំ និយ្យានិកាតិ ច, សោ ច សោ ពុទ្ធការធម្មា ទេតិ ច, តេន ឱបនេយ្យិកតាតិ ច, បរិបាចិ អភិនិវិដ្ឋត្តំ ច ចាគំ។

១២៤។

នាគោហត្វា ទចិត្តាតិ, និក្ខន្តយតិ តេ ភណ៌;

យុត្ត ទរណក្ខន្ធ-ទាកន្លិវិធបេ ហ្វុនំ។

អយុត្តការី ចិត្តហេតុ។

១២៤។ “នាគោ”ន្ត្យាទិ។ យុត្ត តេ ទរណាភំ ក្ខន្ធស្ស ទានេ ភាវេ ច សោ អាកាសេ ទេតិ ទាកន្លិវិធបេ ភវុណកិរណយុទ្ធោ សោហិតភ្លាទិកា នាគុំ ហត្វា ទចិត្តាតិ ពត្ថាទិកា ហ្វុនំ និសាទិទេត្តកាយនិក្ខន្ត ភណ៌ និក្ខន្តយតិ យកុលយតិ, អញ្ញលិបណាយនានត្តំ អយុត្តេយេនំ ភាវលិតបេ ហិ បក្ខ្យាតយុទ្ធិលកហេតុ, អយំ តុ អបុត្តា ភាវលិតបេ សោ បក្ខ្យាតិ តិយឹលេតីតិ អត្ថទិព្វការិយការណា អយុត្តការី ចិត្តហេតុ, ឧចចិនោ ចិន្តញ្ញេយ្យា ការណកិច្ចត្តបីតិ។

១២៤។ “នាគោ”ន្ត្យាទិ។ ហេ យុត្ត តេ តេន ទរណក្ខន្ធទាកន្លិវិធបេ បិកយុកញ្ញអស្ស អនុណចល្លិនត្ថអភិតចស្ហទិយកិរណោ នាគោហត្វា ទចិត្តាតិ បុដ្ឋភាតំ ពរបក្ខ្យាតិ ហ្វុនំ អត្តនោ និព្វញ្ញាបិត្តា ហ្វុនត្តា ភណ៌ និក្ខន្តយតិ ពរនយុដទ្ធបេត យកុលយតីតិ។ ភាវលិតបេ តាយ បក្ខ្យចិកនត្តំ ចិតា និក្ខន្តនំ ត ពនទាតិ, ឧសោ អាកាសេ អដ្ឋទិសោ ចិចិនត្តាតិ កញ្ញយាតត្តា អយុត្តនិក្ខន្តនត្តាពរណតោ អយំ អយុត្តការី ចិត្តហេតុ តាយ។ អយុត្តំ ពនទាតីតិ ច, ចិត្តដ្ឋា តំ ហេតុ ធាតិ ច ចាគំ។

១២៥។

សង្កោចយន្តិ ឧត្តំ, បិលិបង្កុហានិ’ហ;

យុត្តិក្កនរលក្ខ-តពនត្តាត’យំសេចា·

ឃុត្តការី ចិត្តទេហេ·

១៣៥៥·“សង្កោចយន្តិ”ច្ចាទិ· យុត្តិក្ខស្ស បិនាត់ ក្ខេត្ត តពា ឲច ចត្តា កត្តាទិតា ទេតសំ អំសេចា កិរលា ព្លហ សេរិកេ ឧត្តំ សត្តាត់ បិលាសេយា ឲច បង្កុហានិ កត្តាទិតា សង្កោចយន្តិ បលាយករលាសប្បដន្ទុនេបត បិលឹយន្តីតិ [បិលិឃយន្តីតិ (?)] ឃុត្តការី ចិត្តទេហេ ចក្ខុទោ បង្កុឧសង្កោចស្ស ក្ខចិតត្តា· ចុត្តតសេយបឹតិ·

១៣៥៥·“សង្កោ”ត្យាទិ· យុត្តិក្ខនរលក្ខត្តតពនត្តាត់ សព្ពក្ខស្ស បិនក្ខេត្ត តពាចលិសប្លាតាត់ ចត្តាត់ អំសេចា ទំសសេយា ព្លហ សេរិកេ ឧត្តំ បិលិបង្កុហានិ សង្កោចយន្តិ ករសប្បដិកាទេត សង្កោចយន្តិ យក្យល់ កទេរាន្តីតិ· ចក្ខកិរលេហិ កត្តព្ពាឃ ឲច បក្សយសង្កោចសត្តាឃ កតត្តា ច, បកតិចក្ខកិរលាកត្តព្ពាកិច្ចស្ស ចក្ខុយទីទិសយាតអព្ពាទិដ្ឋបុព្ពាចិចិ(តអំស្ទហិ កតត្តា ច អយំ ឃុត្តការី ចិត្តទេហេ តាយ· បិលាសេយា ច ទេត បង្កុហានិ សេចតិ ច, យុត្តិក្ខស្ស ចរលក្ខត្តយិតិ ច, តស្មិំ តពាតីតិ ច, ទេតច ចត្តាតិ ច ចាព្យ·

១៣៥៦·

ក្ខិដ្ឋាត់ បងត្វាត់, អត្យក្ខេសា[អត្យទេងសា (?)]ឃឆាក្កយំ;

សព្វាត’យិតិ តិក្ខិដ្ឋំ, ឃឆាសព្វ្យាកទេយាបិ ច·

១៣៥៦· កយំ ចិចទិត្យុបក្កយតិ “ក្ខិដ្ឋាត”យិច្ចាទិ· ក្ខិដ្ឋាត់ បុទេព្ព ចុត្តាត់ បងត្វាត់ ចត្វត់ ទេកសត្ថិ ឃឆាក្កយំ ក្ខេក្ខសក្កយាតតិក្កទេយត អត្យក្ខេសា បុត អត្វត្តទតិក្ខេសតសេយត អត្យកឆត់ [កឆត់ (?)] “សព្វាត”យិត្យបិ ច, “ឃឆាសព្វ”យិត្យបិ ច តិក្ខិដ្ឋំ ចុត្តំ· ចិទេឆយ្យត្តា ទេតសំ បឆាតត្តយិតិ តងទេបក្លាឃ តប៉ុសកត្តំ, អត្យចទិតព្ពត្តាត្យក្ខេសស្សាប្យឆាតត្តយិតិ ត បុល្លិក្កបទិក្កទេហា· “កទេយា”ព្លច្ចបិ តិក្ខិដ្ឋេតិ លិក្កចិបទិលាទេយា·

១៣៥៦· ព្លងាតិ កយាលក្កាទំ ក្ខិដ្ឋសតិ “ក្ខិដ្ឋាត”យិច្ចាទិតា· ក្ខិដ្ឋាត់ បឆយកឆិតាត់ បងត្វាត់ ឃឆាក្កយំ ក្ខិដ្ឋក្កយយតតិក្កយុ អត្យក្ខេសា អត្វត្តទំ តិស្សាឃ បុតកឆត់ “សព្វាត”យិតិ ច, “ឃឆាសព្វ”យិតិ ច តិក្ខិដ្ឋំ, កទេយាបិ ច តិក្ខិដ្ឋេ· ឲត្វ បសិទ្ធំ អត្យក្ខេសំ បុព្ពទេក្ខត អត្យចទិត្វា អប្បសិទ្ធំ កយប្បិ កយបទិឃាឃំ សព្វាតឃឆាសព្វន្ធយប្បិ អបរទេក្ខត ចិងឆាតិ· ឲត្វ ចិឆាតព្វាំ ងទេស្សត្យំ អត្យចាងស្ស អាហរិយមានត្តា អត្យចាទេងា

អប្យធានតោ, ចិធាតន្តោ បធានតោ។ ឃត្យាចិធាតន្តាំ, តំ បធានំ, ឮតរយប្យធានត្តិ ឮយិតា ពារលោត ចុច្ចតិ។ តស្ពា “តិដ្ឋិដ្ឋ”ត្តិ “វន្ត្យាតំ, ឃធាវន្ត្យ”ត្តិ ច្ចយំ អលេបក្លាយ (តស្ស អប្យធានត្តា) [ឮទំ បធច្ចយំ វឹហឲអទ្យាឲ្យាយំ ត ដិស្សតិ] តប៉ុវពំ ហោតិ។ “ពយោ”តិ អលេបក្លាយ “តិដ្ឋិដ្ឋោ”តិ ប៉ុល្លិង្គោ ហោតិ។ អប្យធានតោ អតុច្ចេវោតិ តាលេបក្លតិ។ ពយយតតិក្កព្វាតិ ច, វន្ត្យាយ អតកិក្កយោតិ ច ចាព្យំ។

១៩០។

អាលិបហាវលីលាហិ, យុតិត្ត ចិដឃា តច;

កោកិលា ក្យុតាតិ ចោ-បលេវចន្តេ្ត ចត់ ដល់។

១៩០។ តយុតាហរតិ “អាលិបិ”ច្ចាដិតា។ យុតិត្ត តច អាលិបហាវោ ច តោរំ លីលាហិ, ក្ខច្ចេវោយំ។ ចិដឃា កោកិលក្យុតាតំ បរាករចេត កោកិលា ពរចឹពា ក្យុតាតិ ច, ឃចោធាច្ចេវយតុច្ចេវោយំ ចុត្តារលេបក្លាយ។ ចក្លយាតាលេបក្លាយ ឲ្យ អឃយ្យិ ក្ខច្ចេវោច, “កោកិលា ចត់, ក្យុតាតិ ដល”យិតិ ឃចោធាច្ចេវយតុច្ចេវោយំ។ ក្ខបលេវចន្តេ្ត ឮច តិស្សឃត្តិ យទ្ធោ្ណ។ ឮតិ ចត្វោតា ឲច វម្ពុចា ឮចេតិ បរិពប្យតោ។ ឃឌ្ឍេចំ បរិពប្យតាយ ពចំ ឃធាវន្ត្យុត្តិ ចេ? អត្រោាច្ចតោ – ឃត្វាលក្កាវត្តរយបិ បតីឃតោ។ តត្វច្ចេវាតុ្វបិតុច្ចេវវម្ពុច វន្ត្យាតយចាលក្កាវោ ចោហរឹឃតោ តវស្សច យុព្យតោ ចត្យិប្តិ្ឋតត្តា។ ឃត្វាលក្កាវត្តរំ ត ពព្យតោ, តត្វ អច្ចុត្តរយច ពយោតិ ចិទ្ធោ្ណឃ្យំ។

១៩០។ ក្ខធាហរតិ “អាលិបិ”ច្ចាដិតា។ ហេ យុតិត្ត តោ តច អាលិបហាវលីលាហិ យឆុរវលីលាហិ វឌ្ឍិ យត្តហវិតលីលាហិ វទ្ធោតា ចិដឃា ដឃហេតុ កោកិលា ពរចឹពា ច ក្យុតាតិ ពោរចាតិ ច ចត់ ដលច្ចោ ពយេត ក្ខបលេវចន្តេ្ត ឮច តិស្សយំ ពរាត្តិតិ យទ្ធោ្ណតិ។ ឲត្វ “អាលិបហាវលីលាហី”តិ ក្ខច្ចេវោ, “កោកិលា ក្យុតាតី”តិ ចុត្តារលេបក្លាយ អតុច្ចេវោ, “ចត់ ដល”ត្តិ ចក្លយាតាលេបក្លាយ ក្ខច្ចេវោច ហោតិ, តត្វោតា ច្រាឌិវចិដឃេត កោកិលាឌឹតំ ចតាឌិតិស្សឃពារហាកាចតោ ឮចវច្ចេបឃោពេត តិដ្ឋិដ្ឋោ។ ឲចំ វតិ អយំ បរិពប្យតា ត កចតិ។ ពស្វា? តាតាលក្កាវវត្តិ្ឋបិតោ វតិ ឃោ ឃោ អលក្កាវោ ចត្យតា ឮដ្ឋិតោ, តវស្សច យុព្យតោ ចោហរឹឃយាតត្តា។ ឲចំ បរិពប្យតាលក្កាវរំវក្កេ វតិបិ ក្ខច្ចេវក្កយេត ឥស្សិតស្ស អតុច្ចេវស្ស យុព្យត្តា អយំ ពយាលក្កាវោ តាយ។ ច្រាឌិវទ្ធោ្ណយ្យិ ឲចយេច ឥដ្ឋត្តា។ អាលិបេបិ ច ហាវោ ចេតិ ច, តោរំ លីលាយោតិ ច ចិក្កហោ។

១៩១។

វិឃា បិឃតរំ តាយ, អត្វុបស្ស ពស្សចិ;

បិឃស្សា’តិវឃេត’ពំ, ឃំ ហោតិ បដិបិធតំ។

໑໙໐. ປິຍຕໂຍາທໂຕິ "ສິຍາ"ຕິຄາຖາຍ. ອຕິສເຍນ ປິຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ອຕ຺ຖຸປສ຺ສ ອພິເສຍ຺ຍສກາຈສ຺ສ ຍໍ ປຊິປິເຣຍາຖ຺ຍາຕ໌ ເຫາຕິ, ໑ຕໍ ປິຍຕໂທ ຊາຍ ສິຍາ.

໑໙໐. ຕຸຣາຕິ ປິຍຕໂທລຕ຺ຖາໂທ ຣເສ຺ສຕິ "ສິຍາ"ຕິຄາຖາ, ອຕິສເຍນ ປິຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ອຕ຺ຖຸປສ຺ສ ອພິເສຍ຺ຍສກາຈສ຺ສ ຍໍ ປຊິປິເຣຕ໌ ກຌຕ໌ ເຫາຕິ, ໑ຕໍ ປຊິປິເຣຕ໌ ປິຍຕໂທ ຊາຍ ປິຍຕໂທລຕ຺ຖາເທາ ຊາຍ ເຫາຕີ. ອຕິສເຍນ ປິຍຕ຺ຕີ ຈ, ອເຕ຺ຖາ ໑ຈ ຖຸປໍ ສການຈາຕິ ຈ ຈາຄ຺ຸຍ.

໑໙໑.

ປີຕິ ຍາ ເຍ ສມຸປ຺ປນ຺ນາ, ສຕ຺ຕ ສຕ຺ຕສ຺ສາ ຕທ;

ກາເລນາ'ຍໍ ກເຈ ປີຕິ, ຕເຈຈ ປຸຕ ຣສ຺ສາ.

໑໙໑. ຕຸຣາທໂຕ "ປີຕິ"ຕ຺ຖາຍິ. ສຕ຺ຕ ສປ຺ປຸຣິສ ຍທາຍຸຕິ ຕຈ ສຕ຺ຕສ຺ສາ ຈກ຺ຂປຈາປິຌຍເຕ຺ຕນ ຍຄຸໂກຈາສຈນາ ຍາ ປີຕິ ເຍ ຍຍ ສມຸປ຺ປນ຺ນາ, ອຍໍ ປີຕິ ກາເລນ ຜາຍິເສນ ສຸເຄນ [ສຸຄຄເນ (?)]ຕເຈຈ ນາຕ຺ຖາສ຺ສ ກສ຺ສຈິ, ເກາ ຫິ ນາເຍາເຕ຺ຖາ ຕຈາຍິເສາຕິ, ປຸຕ ຣສ຺ສາ ກເຈຍ຺ຍາຕິ.

໑໙໑. "ປີຕິ"ຕ຺ຖາຍິ. ເທ ສຕ຺ຕ ສປ຺ປຸຣິສ ຕຌາກຕ ຕຈ ສຕ຺ຕສ຺ສາ ຍຍ ເນເຕ຺ຕ ອາປິຌກຍນເຕາ ຍາ ປີຕິ ເຍ ສມຸປ຺ປນ຺ນາ, ອຍໍ ປີຕິ ກາເລນ ຜາຍິສຄ຺ຄເນນ ຕຍາ ສຍິສສ຺ສ ອຕ຺ຖຸສ຺ສາກາຈາ ຕເຈຈ ປຸຕ ຣສ຺ສາ ຣສ຺ສນເຕາ ກເຈຕີ. ໑ຕ຺ຕ ປີຕິຍາ'ຕິສຍເທຕຸກ຺ຕໍ ອຕິຕຸຕ຺ຖາໂທຍຸຄຕ຺ຖາ ຣສ຺ສເນ ອຕິເກຌຕ຺ຖາ ປກາສເນນ ອຕິປີຕີຕິ ປຣຕ຺ຕ [ອຕິປິຍໍ ປີຕິປຣຕ຺ຕ (ກ.)], ປກາສິຕໍ ເຫາຕີ. "ອຍໍ ປີຕິ ກເຈ"ຕິ ປຸຕ຺ຖກາເລ ຕຸປ຺ປນ຺ນປີຕິຍາ ປຸນາສຍ຺ຄຈເຕາ ຕໍສຍິສາເຍຈ ປີຕິ ກທິຕາ ຍຌາ "ເສາເຍຈ ຈຕຸເກາ [ຈຕ຺ຖເກາ (ສີ. ຄ຺ຍາຖ຺ຍາຍໍ)], ຕານິເຍຈ ຕຸສຌານີ"ຕີ.

໑໙໒.

ຈລ຺ລິເຕເນາ'ປຍາເນນ, ຕຸຖ຺ຍາ'ຌິເປ຺ຍຕຈຕ຺ຖເນາ;

ສຍາສຕຸຕ຺ຕິ ນາຍາ'ຍໍ, ອຕ຺ຖສເລ຺ລປຖຸປເຕາ.

១៩១៉ ឯយាឯចុត្តិចត្តុយាហ “ចល្លិទោតិ”ក្ខាទិ៍ ចល្លិទោត បសំសិទោត ក្ខបយាទេតត អធិបេ្យតស្ស យតសិ តិហិតស្ស ចត្វុទោ អត្តស្ស ចុត្យា ពធទេតត អយំ ចុត្តលក្ខលា ឯយាឯចុត្តិ តាយ៉ ពស្មា? អត្តស្ស ចត្តុយិដ្ឋិតស្ស ឯទេ្លបេរិ ឯដ្ឋិបិត្វា ពធត់ ទ្វបំ ឯការេចា, តស្មា តទោតាឃយត្តត្តឯញ្ញា ឯទេ្លបចុត្តិ ឯយាឯចុត្តីតិ ពត្វា៉ ពស្មា? អយំ ក្យហិក្វតា ឯពត្វា អត្តត្ថទំ ចិឯធាតិ, ត ត្យ ឯពត្វបធាតា៉

១៩១៉ ព្ទធាតិ ឯយាឯចុត្តិ តិដ្ឋិឯតិ “ចល្លិទោ”ក្ខាទិតា៉ ចល្លិទោត បសំសិទោត ក្ខបយាទេតត ក្ខបយាតចត្វុតា ពទេលាក្វទោត អធិបេ្យតចត្វុទោ ព្ទដ្ឋិតត្តស្ស ចុត្យា ពធទេតត អត្តឯទេ្លបទ្វបទោ ចត្តុយិដ្ឋិតត្តស្ស ឯក្កហទ្វបត្តា អយំ ឃធាចុត្តលក្ខលា ឯយាឯចុត្តិ តាយ ទោហាតិ៉ ឲត្ត ចត្តុយិដ្ឋិតត្តំ ឯក្កទោហត្វា យតសិ ពត្វា តស្ស ក្ខបយាក្វតត្តស្ស ចល្លតាឃ យតសិ ពតស្ស បពាឯតទោតា អយំ ឯយាឯចុត្តិ តាយ៉ ឲតិស្សា បធាកិហិទោតា ឯពទេត្វា អប្យធាទេតា, ពយ្យាតទេត្វា បត បធាទេតា ទោហាតិ៉ អធិបេ្យតក្ខា តំ ចត្វុ ទេធតិ ធ, ឯយាទេឯត ឯទេ្លបេត ចុត្តិ ពធតយិតិ ធ, ឯទេ្លបេរិទោយធ ទ្វបំ ឯទ្វបត្តិ ធ, អត្តស្ស ឯទេ្លបទ្វបត្តិ ធ ចិក្កទោហា៉

១៩៣៉

ឯា’យំ ចិទេឯស្សយទេត្តត, កិត្តា’កិត្តចិទេឯឯតា;

អទេត្វធ អបទាយ្យ’ត្តិ, កិត្តាកិត្តចិទេឯឯតា៉

១៩៣៉ តស្សា បទេគធំ ធទេស្សតិ “ឯាឃ”យិក្ខាទិតា៉ ឯា អយំ ឯយាឯចុត្តិ ឃំកិក្ខិ ចត្វុ ឯាយឡ្ហាពាទប្យតិតំ “ត្រាឌិឯយិធំ តាឡ្ហាធា”តិ ក្យទោតាខិ ត្យធដ្ឋិត្តទោត ទោពតខិ ក្យលាទិតា ធធត្វាបឹឃទោត, តំ ចិទេឯស្សំ, តទេយធ យត្តិ ចិទេឯឯតគេធត្យធទេដ្ឋធទោតា, ទោតត៉ កិត្តា អត្យល្យា អធឃធឌយ្យស្ស ឯយុទាទេឃ ចត្តតទោតា៉ អកិត្ត ត្យល្យាពាទំ ចិទេឯឯតំ ឃស្សំ ឯា អកិត្តចិទេឯឯតាបិ អទេត្វធ៉ អបទាយ្យត្តិ, ត ទោពធលំ ឯាទោយធ៉ ពិឌិឯិ? កិត្តក្ខា អកិត្តក្ខា ចិទេឯឯតំ ឃស្សត្តិ កិត្តាកិត្តចិទេឯឯតា៉ ចិទេឯស្សំ ត្យ កិត្តត្តិ៉

១៩៣៉ ព្ទធាតិ តស្សា ឯយាឯចុត្តិឃា ទេគធំ ធទេស្សតិ “ឯាឃ”យិក្ខាទិតា៉ ឯា អយំ ឯយាឯចុត្តិ ចិទេឯស្សយទេត្តត ក្យលាទិឯទិឯធទេយ្យុត ពទេលាក្វទោត ទោពតខិ ក្ខបយាតចត្វុតា យតសិ ពតំ “ព្ទធំ ក្ខបទេយឃ្យចត្វុ ត្រាឌិឯ”ត្តិ ឯាយឡ្ហាចត្វទោតា ចិឯំ ពតចិទេឯស្សេត កិត្តា ចិឯំ ឌាតា, តត្តទោពត អត្យល្យា ធា, អកិត្តចិទេឯឯតា ត្យល្យចិទេឯឯតឃុត្តា អទេត្វធ កិត្តាកិត្តចិទេឯឯតា អត្យល្យត្យល្យចិទេឯឯតឃុត្តា កិត្តចិទេឯស្សឃុត្តា អបទាបិ អត្តិ៉ ឲធំ ឯយាឯចុត្តិ ក្ខិធា ទោហាតិ៉ ចិទេឯស្សទេយធ យត្តយិតិ ធ, អធឃទេធត ឯយ្យធគេធឯកាធស្ស ឯយុទាទេឃបិ បចត្តត្តា កិត្តាតិ ចុត្តា៉ អកិត្តាតិ ចិទេឯឯតាតិ ឃស្សយិតិ ធ, កិត្តាតិ ធ អកិត្តាតិ ទេធតិ ធ, តាតិ ចិទេឯឯតាតិ ឃស្សយិតិ ធ ចិក្កទោហា៉

អកិត្តចិទេឯឯត

១៩៣៉

ចិរុទ្ធាយតរត្តាឃឹ,

បរត្វទេតកាលឃោ;

កម្ពឹទេរា ធា’ឃ’យម្ពុធាឆិ,

បុទ្ធោកា’បិឌឹទោតា[បុទ្ធោកាយាឌឹទោតា (សឹ៉)]យឃា៉

១៩៣៉ ឌ្ឋកឃយុគាហទេតិ “ចិរុទ្ធ”ទ្ធាឌិកា៉ អឃយម្ពុធាឆិ រាកទេរា បុទ្ធោក ចិទេរាតុចិតក្យរលម្បូលេក ទេហតុកា យឃា អាបិឌឹទោតា បទេត្តា, កាឌឹទេរា? ចិរុទ្ធិ ទេលិកទេចាហារទោតា ទេចធាវុទាត់ យធទេក ចិទេរកាយម្ពិយុ្សត្តា អយត់ បិឃ្ញូរំ រត្តគាតឹតិ ចិរុទ្ធាយតរត្តាឃឹ, អម្ពុធាឆិ៉ ចិរុទ្ធិ ទេគាយទេលទេរកាប្យរយុ្ទត្តា អច្ឆត្តិយុលំ អយត់ យទេណាកាទេចក អយតរដ្ឋាត់ តិទ្ធាតឆាត់ រត្តគាតិ ឌ្ឋបទេឌរកកាទេចកាតិ ចិរុទ្ធាយតរត្តាឃឹ, រដ្ឋទេយ្ធា៉ បរត្វាតិ តិទេចដ្ឋត្តា ទេតកាតិ យុត្តាយលិអាឌឹតិ, ទោតរំ អាលទេឃា បចត្តិដ្ឋាត់, អម្ពុធាឆិ៉ បរត្វាតិ ឮទ្ធាឌឹហិ អទេកកឆា, ចល្លិតាតិ ទេតកាតិ រត្តតិរទេពាឆិបក្លិឃឆយុរដ្ឋតាតិ, ទោតរំ អាលទេឃា, រដ្ឋទេយ្ធា៉ កម្ពឹទេរា ធ អកាឆត្តា រាកទេរា រដ្ឋទេយ្ធា ធ អឃយាបិឌឹទោតាតិ បកត់៉ អឃំ ចិទេរយ្សយត្តកិត្តា អកិត្តចិទេររកា ចិទេរយ្សរុ្ស អម្ពុធាឆិទេកា ចិចទ្ធិតា រដ្ឋយា កិត្តត្តា, ចិរុទ្ធាយតរត្តាឃិត្តាឌិទេកា ធ ចិទេររករុ្ស ចុទេត្តក បកាទេកាកិត្តត្តាតិ៉

១៩៣៉ ទ្ធគាតិ ឌ្ឋគាហទេតិ “ចិរុទ្ធា”ទ្ធាឌិកា៉ ចិរុទ្ធាយតរត្តាឃឹ ទេលិកទេចាហារទោតា ទេចធាវុទាត់ រយុទ្ធយធទេក ចិទេរក អយិយុ្សត្តា ចិរុទ្ធក្សតបិឃ្ញូរគាឃទេកា, ឌ្ឋបយាក្សតរយុទ្ធចណ្ណកាឃ ឮទ្ធិឃំ ចត្តយាករុ្ស រដ្ឋយុរុ្ស បការរកទោតា ចិរុទ្ធាយតរត្តាឃឹ កាយាយិរាឌិទេគាយលទេចកាបិ អយិយុ្សិតត្តា អតិតិយុលំ ឌទេរាយទេណាទេហិត់ តិទ្ធាត់ ឌ្ឋបទេឌរគាទេកក ទេចទេកឃ្សាត់ គាឃទេកា, បរត្វទេតកាលទេឃា តិទេត្តារត្តា បរត្វាត់ យុត្តាយលិអាឌឹត់ ទេតកាត់ បចត្តិដ្ឋាកក្សទោតា រយុទ្ធបទេក្ល, រដ្ឋយុបទេក្ល បក បរត្វទេតកាលទេឃា ឮទ្ធាឌឹហិ បរត្វាត់ រត្តតិរទេពាឆិបក្លិឃឆយុរដ្ឋតទេតកាត់ បចត្តិទេឌរក្សទោតា, កម្ពឹទេរា បកតិឃាទេឃច អកាទេឆា, ៜកត្តកឃាឌិចត្យទ្ធិឆកទេឃហិ កម្ពឹទេរា អឃំ អម្ពុធាឆិ ធ ៜទេរា រយុទ្ធេា ធ, ចិទេត្តក កហិតរដ្ឋទេយ្ធា ធ បុទ្ធោក កចត្តទេរាបចិតក្យរលកទេយុក យឃា អាបិឌឹទោតា បទេត្តាតិ ចិទេរយ្សក្សតរុ្ស អម្ពុធាឆិទេកា ចត្យយិទ្ធិតរដ្ឋយុទោតា កិត្តត្តា ធ, “ចិរុទ្ធាយតរត្តាឃឹ”តិ ទ្ធាឌិកាត់ ចិទេររកាត់ ឌ្ឋកឃចិទេរទេយ្សបិ ឃធាចុត្តកទេឃក អកិត្តត្តា ធ អឃំ រយាវចុត្តិ ចិទេរយ្សយទេត្តក កិត្តា អកិត្តចិទេររកា ទេហាតិ៉

កិត្តាកិត្តចិរេសរត

១៩៩៍

ពុទ្ធិតត្តុបរេគា សារេទា,

ឋលបុរេប្យាបរេសាកិរេតា;

សច្ឆារេឃា'ឃ'យបុរេគ្គាច,

កប្បរុរេក្លា សយុទ្ធិរេតា៍

១៩៩៍"ពុទ្ធិរេត"ច្ចាឌិ៍ អឃយបុរេគ្គាច ចុត្តក្រុលារេឃារេកត អច្ឆិឃរុបត្តា កប្បរុរេក្លា សយុទ្ធិរេតា, កឹឌិរេសា? ពុទ្ធិតំ រេលិកិឃំ ឃំ កិញ្ចិ អត្ថុ បគាតីតិ ពុទ្ធិតត្តុបរេគា, កប្បរុរេក្លា៍ ពុទ្ធិតំ រេលិកិឃរេលិក្យុត្តទំ ឃំ កិញ្ចិ អត្ថុ បគាតីតិ ពុទ្ធិតត្តុបរេគា, ឌិរេតា៍ សារេទា រេសរេទ្ធា, កប្បរុរេក្លា ឌិរេតា ច៍ ឋលិតិ បុប្យាតិ, រេតហិ ក្ខបរេសាកិរេតា, កប្បរុរេក្លា៍ សហ លាឃាឃ ចត្ថុរុទិឃារេលិកចិរេលិយរុបិឃ ចត្តរេត សច្ឆារេឃា, កប្បរុរេក្លា៍ ឌិរេតា ត្យ បុរេគ្គ ចុត្តាឃ កាឃកត្តាឌិរុបិឃ លាឃាឃ ឃុរេត្តាតិ សច្ឆារេឃាតិ៍ អឃំ ចិរេសប្បយត្តកិត្តា កិត្តាកិត្តចិរេសរតា ឌិតរេតា ចិរេសប្បស្ស កប្បរុក្លស្ស កិត្តត្តា, ឋលបុរេប្យាបរេសាកិតត្តុស្ស កប្បរុក្លរេឃច សយុកចា, ពុទ្ធិតត្តុបគត្តុស្ស សារេតាឃ សច្ឆាឃតាឃ ក្ខកឃរេត្តុច កាចរេតា ចុត្តចិឌិតាតិ៍

១៩៩៍"ពុទ្ធិតត្តុ"ច្ចាឌិ៍ ពុទ្ធិតត្តុបរេគា សរេត្តហិ ពុទ្ធិតាត់ រេលិកិឃអចិក្ខាលាកចត្តាករេលាឌីត់ គាឃរេកា កប្បរុក្លចល្លិតាឃ ចិរេត្ត បតិទ្ធិតស្ស ឌិតបគត្តុស្ស កទេឆត្យកាយតាឃ ពុទ្ធិតត្តុបរេគា សរេត្តហិ បត្តុតាត់ រេលិកិឃរេលិក្យុត្តទាត់ សកលត្តុាត់ អត្ថរុបចរេសត រេតរំ រេតរំ សត្តាត់ គាឃរេកា, សារេទា រុរេក្លស្ទ ច្រាឌិសរុក្លស្សាកាចរេតា ក្ខត្តរេយា, សារេទា សរេគចកាឌិសត្តរេលិរេកស្ទ តាឌិសសត្តចិរេសសាកាចរេតា ក្ខត្តរេយា, ឋលបុរេប្យាបរេសាកិរេតា កប្បគ្គយាត្យរុបឋរេលហិ បុរេប្យហិ ច ក្ខបរេសាកិរេតា, សច្ឆារេឃា ចត្ថុរុទិឃារេលិរេកហិ អាចរេលឹឃរុក្លច្ឆាឃាឃ សយត្តាករេតា, សច្ឆារេឃា គឹលបឹតាឌិលក្ខីឆរំសិឌារេលហិ សយត្តាករេតា, អបុរេគ្គ បុរេគ្គ អសក្ខារេតា អឃំ កប្បរុរេក្លា ឲរេសា បច្ចុរេក្លា កប្បបិគរេបិ សយុទ្ធិរេតា សត្តាត់ បុក្ខាត្យការេចត រេលិរេក បិត្យក្ខរេតាតិ៍ ចត្តុយិទ្ធិតត្តុឌិតបគត្តុរេតា ចិរេសប្បស្ស កប្បរុក្លស្ស កិត្តត្តា ច, ពុទ្ធិតត្តុគាតសារេកាចសច្ឆាឃសក្លតាត់ ចិរេសសតាត់ ក្ខកឃសាឆារេលត្តា ច, ឋលបុរេប្យាបរេសាកិតតាឃ រុក្លរេស្សច ចិរេសសតត្តា ច អឃំ សយាសចុត្តុ ចិរេសប្បកិត្តាច កិត្តាកិត្តចិរេសរតា រេហាតិ៍ ពុទ្ធិរេតា ច រេសា អរេត្តុ រេចតិ ច, តំ បគាតីតិ ច, ឋលបុរេប្យហិ ក្ខបរេសាកិរេតាតិ ច, សហ លាឃាឃ ចត្តយារេតាតិ ច ចាក្យ៍

᭑᭙᭔᭕

ᬲᬵᬕᬭᬾᬢ᭄ᬢᬦ᭄ ᬲᬤ᭄ᬤᬾᬬᭀ,

ᬘ᭄ᬓ᭄ᬮᬾᬢ᭄ᬢᬾᬢᭀ'ᬚᬾᬢᭀ ᬚᬾᬢᭀ;

ᬲᬾᬤ᭄ᬤ ᬲᬵᬮᬵᬭᬦᭀ ᬮᬾᬬᭀ,

ᬩ᭄ᬤ᭄ᬥᬵᬢᭀ'ᬤ᭄ᬥᬵᬢ ᬢ᭄ᬯ'ᬢ᭄ᬢᬸᬦ᭄

᭑᭙᭔᭕ ᬢᬳᬸᬦ᭄ ᬘᬶᬘᬭᬶ "ᬲᬵᬕᬭᬾᬢ᭄ᬢᬶ" ᬓ᭄ᬯᬚᬾᬢᭀ ᬲᬤ᭄ᬤᬾᬬᭀ ᬲᬬ᭄ᬤ᭄ᬯᬳᬶᬢᭀ ᬲᬵᬕᬭᬾᬢ᭄ᬢᬦ᭄ ᬲᬵᬕᬭᬕ᭄ᬮᬦᬚᬶᬲ᭄ᬢᬵ ᬲᬵᬕᬭᬯᬾᬧᬦ᭄ ᬓ᭄ᬚᬾᬢᬵᬢᬶ ᬲᬬ᭄ᬤᬾᬤ᭄ᬥ, ᬓᬶᬢ᭄ᬢᬶᬢᬵᬢᬶ ᬅᬾᬢ᭄ᬯ ᬚᬾᬢᭀ ᬘ᭄ᬓ᭄ᬮᬾᬢ᭄ᬢᬦ᭄ ᬬᬥᬘ᭄ᬢ᭄ᬢᬦᬾᬬᬦ᭄ ᬓ᭄ᬚᬾᬢᭀ ᬢᬂ ᬧᬾᬢ᭄ᬢ ᬅᬢ᭄ᬯᬧᬓ᭄ᬮᬢ᭄ᬬ ᬕᬓ᭄ᬮᬘ᭄ᬢ᭄ᬢᬶᬬ ᬅᬬ᭄ᬓᬥᬾᬅᬚᬶᬲ᭄ᬤᬵᬦ᭄ ᬧᬕᬭᬮᬚᬾᬢ ᬢ᭄ᬯ ᬢᬥ ᬧᬢᬶᬢ᭄ᬬᬤᬾᬬ, ᬅᬤ᭄ᬥᬥ ᬕᬩ᭄ ᬅᬬ᭄ᬓᬥᬾᬅᬚᬶᬲ᭄ᬤᬵᬦ᭄ ᬮᬬᭀᬚᬶᬲ᭄ᬥᬬᬕᬢ᭄ᬢ ᬲᬶᬬ ᬭᬓᬾᬤ ᬢ᭄ᬯ ᬅᬸᬦ᭄ ᬩ᭄ᬤ᭄ᬥᬵᬢ "ᬘᬶᬲ᭄ᬤᬬᬢᬲ᭄ᬤᬵᬬᬶ" ᬓ᭄ᬯᬚᬾᬕ ᬲᬾᬤ᭄ᬤ ᬾᬬ ᬾᬕᬘᬶ ᬢᬾᬤᬵᬧᬶᬢ᭄ᬢ ᬘᬶᬲ᭄ᬤᬬᬢᬲ᭄ᬤᬵᬬᬶᬢ᭄ᬢᬤᬾᬬ ᬲᬵᬮᬵᬭᬦᭀ ᬢ᭄ᬮ᭄ᬬ ᬮᬬᭀ ᬘᬶᬾᬲᬲᬢᬵᬢᬶ ᬓ᭄ᬓᬬᬤᬵᬧᬶ ᬲᬬ᭄ᬓᬥ, ᬅᬤ᭄ᬥᬵᬢ ᬢ᭄ᬯ ᬅᬢᬢ᭄ᬢᬭᬘ᭄ᬢ "ᬤ᭄ᬓᬶᬢᬢ᭄ᬯᬧᬾᬤ" ᬤ᭄ᬓ᭄ᬯᬾᬤ ᬧᬦ᭄ ᬢᬸᬦ᭄ ᬲᬵᬮᬵᬭᬂ [ᬓ᭄ᬯᬸᬦ᭄ ᬲᬵᬮᬵᬭᬦᬾᬓ᭄ᬯ (ᬓ)], ᬅᬲᬵᬮᬵᬭᬦᬾᬓ᭄ᬯ ᬘᬶᬾᬲᬲᬂ ᬘ᭄ᬢ᭄ᬢᬦᬾᬬᬾᬢᬶ

᭑᭙᭔᭕ ᬤᬤᬵᬢᬶ ᬾᬢᬳᬶ ᬓ᭄ᬯᬶᬳᬶ ᬲᬬᬵᬲᬘ᭄ᬭᬾᬢ᭄ᬢᬳᬶ ᬘ᭄ᬢ᭄ᬢᬤ᭄ᬥᬸᬦ᭄ ᬧᬕᬭᬲᬢᬶ "ᬲᬵᬕᬭᬶ" ᬓ᭄ᬯᬚᬾᬢ ᬲᬵᬕᬭᬾᬢ᭄ᬢᬦ᭄ ᬲᬵᬕᬭᬯᬾᬧᬦ᭄ ᬲᬤ᭄ᬤᬾᬬᭀ ᬲᬬᬵᬲᬬ᭄ᬤᬾᬤ᭄ᬥ ᬾᬤᬲᬶᬢᬧᬭᬶᬬᬢ᭄ᬢᬶᬲᬤ᭄ᬤᬾᬬᭀ ᬓ᭄ᬚᬾᬢᭀ ᬕᬫᬾᬢᭀ, ᬘ᭄ᬓ᭄ᬮᬾᬢ᭄ᬢᬦ᭄ ᬚᬾᬢᭀ ᬓ᭄ᬚᬾᬢᭀ ᬲᬵᬕᬭᬕᬧ᭄ᬬᬘ᭄ᬓ᭄ᬮᬚᬶᬲ᭄ᬤ ᬅᬢ᭄ᬢᬾᬢᭀ ᬅᬓᬶᬾᬮᬬ᭄ᬓ᭄ᬢᬲᬵᬕᬭᬘ᭄ᬓ᭄ᬮᬚᬾᬕ ᬅᬾᬢ᭄ᬯ ᬬᬸᬢ᭄ᬬᬓᬭᬾᬘᬦ᭄ ᬅᬧᬘᬢ᭄ᬢᬶᬢ᭄ᬯ ᬢᬤ᭄ᬥᬶᬸᬦ᭄ ᬧᬘᬢ᭄ᬢᬅᬢ᭄ᬯᬲ᭄ᬬᬵᬧᬶ ᬲᬵᬮᬵᬭᬦᬓ᭄ᬢᬘᬶᬾᬲᬲᬦ᭄ᬧᬭᬶᬓ᭄ᬓᬾᬳᬦ᭄ ᬕᬬᭀᬬᬵᬾᬦ᭄ ᬘᬢ᭄ᬢᬬᬶᬲ᭄ᬥᬶᬢᬲᬤ᭄ᬤᬬᭀᬚᬶᬦ᭄ᬧᬤᬾᬢ᭄ᬯᬾᬬᬘ ᬧᬕᬭᬮᬚᬾᬢᭀ ᬢᬵᬚᬶᬲᬅᬢ᭄ᬯᬧ᭄ᬬᬢᬶᬢᬶᬬᬵᬲᬬ᭄ᬓᬘᬾᬢᭀ ᬬᬸᬢ᭄ᬬᬓᬭᬾᬘᬦ᭄ ᬧᬘᬢ᭄ᬢᬶᬢ᭄ᬢᬶ ᬅᬮᬶᬧ᭄ᬬᬵᬾᬬ ᬢᬥ ᬳᬶ ᬬᬮᬶ ᬰᬾᬢ ᬬᬸᬢ᭄ᬬᬾᬢ᭄ᬯᬦ᭄ ᬢ ᬧᬘᬢ᭄ᬢᬶᬢ᭄ᬢᬶ, ᬅᬬ᭄ᬓᬥᬾᬮᬶᬕᬧ᭄ᬬᬘ᭄ᬓ᭄ᬮᬲ᭄ᬤ ᬲᬤ᭄ᬤᬬᭀᬚᬶᬦ᭄ᬧᬤᬾᬢ᭄ᬯ ᬕᬩ᭄ ᬧᬕᬭᬲᬢ᭄ᬢᬶᬢᬶ ᬾᬢᬲ᭄ᬯ ᬓ᭄ᬯᬶᬲ᭄ᬯ ᬓ᭄ᬤᬵᬳᬭᬾᬮᬲ᭄ᬯ ᬩ᭄ᬤ᭄ᬥᬵᬢ "ᬘᬶᬲ᭄ᬤᬬᬢᬲ᭄ᬤᬵᬬᬷ" ᬤ᭄ᬓ᭄ᬯᬚᬶᬩ᭄ᬤ᭄ᬥᬤᬵᬳᬭᬾᬮ ᬲᬾᬤ᭄ᬤ ᬮᬬᭀ "ᬘᬶᬲ᭄ᬤᬬᬢᬲ᭄ᬤᬵᬬᬷ" ᬢᬶ ᬲᬾᬤ᭄ᬤ ᬘᬶᬾᬲᬲᬦᬮᬬᭀ ᬲᬵᬮᬵᬭᬦᭀ ᬅᬬ᭄ᬓᬥᬾᬮᬶᬲ᭄ᬤᬬᭀᬵᬂ ᬲᬬᬵᬢ, ᬅᬤ᭄ᬥᬵᬢ ᬢ᭄ᬯ "ᬤ᭄ᬓᬶᬢᬢ᭄ᬯᬧᬾᬤ" ᬢᬶᬆᬚᬾᬕ ᬅᬤ᭄ᬥᬲ᭄ᬬᬶ ᬓ᭄ᬤᬵᬳᬭᬾᬮ ᬧᬦ᭄ ᬢᬸᬦ᭄ "ᬤ᭄ᬓᬶᬢᬢ᭄ᬯᬧᬾᬤ, ᬲᬵᬾᬭ, ᬲᬤ᭄ᬥᬵᬬ"ᬢᬶ ᬘᬶᬾᬲᬲᬦ᭄ᬢᬸᬦ᭄ ᬲᬵᬮᬵᬭᬂ ᬥᬮᬧ᭄ᬬᬾᬧ᭄ᬬᬧᬾᬲᬵᬓᬶᬢᬓᬭᬾᬥ ᬧᬦ᭄ ᬘ᭄ᬓ᭄ᬮᬵᬾᬘᬮᬶᬕ, "ᬅᬧ᭄ᬬᬾᬤ᭄ᬥ"ᬤ᭄ᬓ᭄ᬯᬚᬶᬓᬂ ᬘᬶᬾᬲᬲᬦᬾᬬᬘ ᬢᬥ ᬳᬶ ᬤᬬᬶᬓ ᬘ᭄ᬓ᭄ᬮᬮᬬ᭄ᬓ᭄ᬯᬢᭀ ᬾᬕᬘᬶ ᬘᬶᬾᬲᬾᬲ ᬧᬕᬲᬶᬢᭀ ᬢ ᬾᬳᬵᬢᬷᬢᬶ ᬘᬶᬾᬲᬲᬦ᭄ᬢᬶ ᬅᬾᬤ᭄ᬥᬲ᭄ᬬᬾᬬᬘ ᬘ᭄ᬢᬶ

᭑᭙᭔᭖

វត្ថុនោ'ញ្ញប្បការេន, ឋិតា វុត្តិ តទញ្ញថា;

បរិកប្បីយតេ យត្ថ, សា ហោតិ បរិកប្បនា។

១៩៥។ បរិកប្បនំ បរិកប្បេតិ “វត្ថុនោ”ច្ចាទិនា។ វត្ថុនោ សជីវស្ស និជ្ជីវស្ស វា វុត្តិ អវត្ថា អញ្ញប្បការេន វត្ថុមិដ្ឋិតប្បការាបេក្ខាយ អញ្ញេនេវ រូបេន ឋិតា, តស្សេវ តតោ យថាវដ្ឋិតប្បការតោ អញ្ញថា អញ្ញេន បការេន បរិកប្បីយតេ យត្ថ វុត្តិយំ, សា បរិកប្បនា ហោតិ, បរិកប្បីយតេ អញ្ញថា ករីយតេ វត្ថុដ្ឋិតិ ឯតិស្សន្តិ កត្វា។

១៩៥។ ឥទានិ បរិកប្បនំ ទស្សេតិ “វត្ថុនោ”ឥច្ចាទិនា។ វត្ថុនោ យស្ស កស្សចិ សវិញ្ញាណកអវិញ្ញាណកបទត្ថស្ស វុត្តិ បវត្តិ អញ្ញប្បការេន កប្បិតប្បការតោ អញ្ញេន វិជ្ជមានប្បការេន ឋិតា បវត្តមានា, តទញ្ញថា តតោ វិជ្ជមានប្បការតោ អញ្ញេនាវិជ្ជមានប្បការេន យត្ថ វុត្តិយំ បរិកប្បីយតេ, សា បរិកប្បនា នាម ហោតិ។ បរិកប្បីយតេ អញ្ញថា ករីយតេ វត្ថុដ្ឋិតិ ឯតិស្សមិតិ វិគ្គហោ។

១៩៦។

ឧបមាព្ភន្តរត្តេន, កិរិយាទិវសេន ច;

កមេនោ'ទាហរិស្សាមិ, វិវិធា បរិកប្បនា។

១៩៦។ ភេទំ តស្សា ទស្សេតិ “ឧបមា”ឥច្ចាទិនា។ ឧបមា អព្ភន្តរេ យស្សា, តស្សា ភាវោ, តេន ច, កិរិយាទិវសេន ច វិវិធា នានប្បការា បរិកប្បនា ឥទានិ កមេន ឧទាហរិស្សាមិ។

១៩៦។ ឥទានិ តស្ស ភេទំ ទស្សេតិ “ឧបមាព្ភន្តរេ”ច្ចាទិនា។ ឧបមាព្ភន្តរត្តេន ឧបមាយ អព្ភន្តរេ វិជ្ជមានត្តា ច កិរិយាទិវសេន ច វិវិធា បរិកប្បនា កមេន ឧទាហរិស្សាមិ។ ឧបមា អព្ភន្តរេ អស្សា បរិកប្បនាយាតិ ច, តស្សា ភាវោតិ ច, អនេក វិធា បការា យាសមិតិ ច វិគ្គហោ។

ឧបមាព្ភន្តរបរិកប្បនា

១៩៧។

ពុទ្ធាភក្ខាឫទា’សីតា,

ថា’ពិតិច្ចល’យច្ឆទា;

ចសំ តេត្តិច ឍិទ់ ថំ,

ថឌា ឈោកាកិឈោកថោ៊

១លិ០៊ ថ្ងាហទេពិ “ពុឆ្ឆា”ពុច្ឆាឌិ៊ ពុឆ្ឆាភដ្កត “ពាទ្ធិ ភកចត្តិ ចឆេឆ ចតេ្តឃ្យាយា”ពិ ឥទាឌិឫឡេ កថាកិលិឆចិតាឆេត អាឫទា ទុក្លិថា អពិតិច្ចលឆកាចប្យត្តា អពិតិច្ចលំ តាឆិកេក្ក តឃេត កថាតថាចឆេត អច្ចត្តឃព្រិឃយាសីតា តិឆិត្ក ថា អឆ្ឆទា ឈោកិតិឆក្កាឆា យាទក្កតាពិ ឃធាចដ្ធិថាឃ ឆឆេថតាត់ យាទក្កតាលក្លលាត់ [យាទក្កតាចលក្លលាត់ (៣៊)] ចតួ្ធត់ ទុត្តិ ទុត្តា, ឆាឃយព្វាធា បទិកប្បឹឃឥថា៊ ឍិទ់ ឥឌចក្កតាតប្បិ ឆិក្កាទភាឥចាបធទិថចិលិឆាពិឆេឃតាបិ អកប្យត្តា៊ ថំ ភកចត្តិ៊ ឈោកោ យត្តាតុដ្ឋាត់, ថត្តិ អកិឈោកថោ ឃុញ្ញតេត ចឆឃត្តតោ អាឃត្តកាចំ ថឌា តេត្តិច ចហត្តិ យព្ភោពិ៊ ៤ត្តិ ពុច ឆដ្ឋបុពិឃា ដ្ឋបយាឆត្ថេហា ត កាថព្ភា, ឆចឆាតឃតយក្បុត្តិឈោ យាទក្កតា ចសំ តេត្តិចាពិ បទិកប្បឹឃត្តោ៊ ហោពិ ច–

“ចសំ តេត្តិច ឍិទ”ត្តិ, តឃេត តោ’បយាតថា;

ត ហិ កត្តព្រិឃាឃ’ត្តិ, ដ្ឋបយាតោបឥឃ្យថាពិ៊

ព្រិឃាបទិកប្បឥត្តបិ អឃបុបយាត្ថុត្តទា បទិកប្បតា, ត ឥកចលព្រិឃាបទិកប្បតា យាទក្កតាតយចឥលិបឥចឆតឃ្យ ឈោកាកិឈោកេកត ឆាឃ្យឆដ្ឋឃ្យតថា, ថធាក្ខថាឃ ឥធាបឥចឆតព្រិឃាឃ ឍិទឃ្យាបិ ថាឌិឆឃ្យ ភកចថា អចឆាតឃតត្តត្តិ បទិកប្បតថាពិ៊

១លិ០៊ ពុឌាតិ ដ្ឋាហទេពិ “ពុឆ្ឆា”ពុច្ឆាឌិតា៊ ពុឆ្ឆាភក្កាឫទា អឌបិលតិឥក្រោឆឫឡេ តិឆិត្តិ ភកចត្តិ “បឥលិភេឃ្យាយា”ពិ យាទក្កតា អត្តតាឈេច កថាឃ ពុឆ្ឆាឃ អតិត្តុត្តិឃា បិញពុថា, អពិតិច្ចលំ ហុត្តា តាឆិកេក្ក បពិថឌិដ្ឋហិ ឆយត្កកថាតព្វាទុត្តិឃា ព្រិឃត្តទចិទហថា៊ អាសីតា ឍឆាឃយាតា តិឆិត្ក ថា អឆ្ឆទា ឈោកិតិឆឌិឆា ថញ្ញអទពិទកាឃក្លថា យាទក្កតាឈោ ឍិទ់ ឆិក្កាទាឌិប្បាឈេត កថាតេកលិលិចិលិឥឆតាបិ អកប្យាត់ ថំ ភកចត្តិ ឈោកាកិឈោកថោ យត្តឌប្យតឆក្លថឈោកោ ឃុញ្ញតេត ចសំ អត្តតោ ចសំ ថឌា អត្តតោ បទាឌិថកាលេ តេត្តិច បិឥបត្តិ យព្ភោពិ៊ ៤ត្តិ បុព្វាដ្ឋត យាទក្កតាឆក្លថឆឹចបឌត្តាត់ ចិត្តុយាតប្បកាទ់ ឌឃ្យិថំ៊ បុត អបទដ្ឋត ថេឆឥយច អចិត្តុយាតឈោកាកិឈោកេត ចសីកទាំ កប្បិថំ៊ យាទក្កតាត់ តិច្ចលតិឆត្តាឃ ឈោកិតិត់

ປຕ຺ຖຸຍ຺ຍສນິສຕ຺ຕາ ຍາຣຸກ຺ຂາຕັ ເຍາກິສີຕັ ຂຸປຍາເສາປເຍຍ຺ຍັຕ຺ຕໍ ນາຍຕ຺ຕິຍາ ກຍ຺ຍເຕຕິ ໑ນາ ຂຸປຍາຕຸຕ຺ຕຣປຣິກປ຺ປສາ ສາຍໍ "ເສຕ຺ຕິ ຖຸຈາ"ຕິ ປເຍາເຄ ກເຕປິ ກ຺ຣິຍາປຣິກປ຺ປັສ ສ ເຫາເຕຈໍ ຖຸຖ຺ຖາຍ ກເຂ຺ຂາຕິ ຈ, ເຕສ ອາຕ຺ຣາຕິ ຈ, ສິກ຺ກັ ຈລໍ ຈລສັ ອປ຺ປາ ອານສປ຺ປາຕິ ຈ, ອຕິນເຍສ ສິຖ຺ຖລຕ຺ຕິ ຈ, ກ຺ຣິຍາຈິເນນສັ, ເຍາເຄ ອກິເຍາເຄາຕິ ຈ ຈາກ຺ຍໍ

"ເສຕ຺ຕິ ຖຸຈາ"ຕິ ຖຸສ ຖຸຈນຂ຺ຂຸຕິຍາ ຂຸປຍາເຂາຕສຕ຺ຕໍ ເຈຕິ ນໍນເຍາ ສ ການເຖ຺ຖາ, ນາສຍ຺ຍນ຺ຖາຕກ຺ລຈິເນນຂ຺ຂ ນຍ຺ຍເຕ຺ຖ ອນຕິ ກ຺ຣິຍາຍຕ຺ຕຂ຺ຂ ຂຸປຍາກາຈເຕາໍ ຖຸຕ຺ຕໍ ຫິ–

"ຈນໍ ເສຕ຺ຕິຈ ຊີຣ"ຕ຺ຕິ, ສເຍສ ເສາ'ປຍາສຕາ;

ສ ຫິ ກຕ຺ຕ຺ກ຺ຣິຍາຍ'ຕ຺ຕິ, ຂຸປຍາເສາປເຍຍ຺ຍາຕາຕິໍ

"ຈນໍ ເສຕ຺ຕິຈ ຊີຣ"ຕ຺ຕິ ໑ຕ຺ຕ ສຍເສ ກຍ຺ຍາເສ ປິປເສ ຂຸປຍາສຕາ ຂຸປຍາສກາເຣາ ສຕ຺ຕິ, ຫິ ຕເຊຈ, ກຕ຺ຕ຺ກ຺ຣິຍາຍ ກຕ຺ຕ຺ນຍ຺ຍສ຺ຖິຍາ ກ຺ຣິຍາຍ ຂຸປຍາເສາປເຍຍ຺ຍາຕາ ຂຸປຍາສກາເຣາ ຂຸປເຍຍ຺ຍກາເຣາ ສຕ຺ຕີຕິ ອຍໍ ເຫຕຸເຕ຺ຕາໍ

ກ຺ຣິຍາປຣິກປ຺ປສາ

໑໕໑ໍ

ກຂໍ ຍາເຣາ ນຍາຣ຺ຍິເຫາ, ຍຸທ຺ຖາຍ'ຖຸສ຺ຕ'ຍຸສ຺ຕັ;

ຍກ຺ກ'ຍເສ຺ວນຕິ ສ຺ວສ, ຂິສກີເຕາ ປລິຍິຕ຺ຍໍ

໑໕໑ໍ "ກຂ"ຍິຖ຺ຖາຊິໍ ຍຸທ຺ຖາຍ ອຖ຺ຕຸຍຕິນເຍສ ຂຸສ຺ຕຍຸຖ຺ຖິ ກຂໍ ຫຕ຺ຕິ ນຍາຣ຺ຍິເຫາ ຍາເຣາ ຈນຈຕ຺ຕີ ຕໍ ຂິສາຕີຕິ ອເຕ຺ວສ ຂິສເຕາ ກີເຕາ ປລິຍິຕ຺ຍໍ ກິຖ຺ຖີ ສິລີຍສຸຖ຺ຖາສັ ຍກ຺ກ ປຕໍ ອເສ຺ວນຕິ ສ຺ວສ ຍເຖ຺ຖາໍ ຖຸຕິ ກ຺ຣິຍາປຣິກປ຺ປສາ ອາເຣາຫສກ຺ຣິຍາຍ ຍກ຺ກຍເສ຺ວສຕ຺ຕິ ປຣິກປ຺ປິຕຕ຺ຕາໍ

໑໕໑ໍ "ກຂ"ຍິຖ຺ຖາຊິໍ ຍຸທ຺ຖາຍ ຍຸທ຺ຖຕ຺ຕໍ ອຖ຺ຕຸຕ຺ຕິ ອຕິນເຍສ ຂຸສ຺ຕັ ຊີຍທ຺ຖນຕເຍາຂສາຍາຍາສ຺ວຣ໌ປິຖ຺ຖກ຺ລນຍສ຺ກາກັ ກຂໍ ກິຣິເຍຍລໍ ນຍາຣ຺ຍິເຫາ ຍາເຣາ ຂິສາ ກີເຕາ ປລິຍິຕ຺ຍໍ ຍກ຺ກ ສິຖ຺ຂຍໍ ປຕໍ ອເສ຺ວນຕິ ສ຺ວສ ກເຈນຕິ ຍເຖ຺ຖາໍ ຍຸທ຺ຖຕ຺ຕໍ ກ຺ຣ຺ຣຍາເສາ ກຂາເຣາຫສັ ຍກ຺ກາເສ຺ວສຕ຺ຕຍິຕິ ກຈິສາ ປຣິກປ຺ປິຕຕ຺ຕາ ໑ນາ ກ຺ຣິຍາປຣິກປ຺ປສາ ສາຍໍ ອຖ຺ຕຸຍິຕິ ອນຖ຺ຍນຖ຺ຍກາເຣປິ ປກເຣາເຕາ ອາຊິເກ຺ກ ໑ຈ ຈຕ຺ຕຕິໍ

គុហបរិកប្បនា

ឲលិឲ៍

យុត្តិ បិដកត្ថេ ចេ, ចារុទានិចសុត្តេទ;

យញ្ញោ បិបិកិរសុខ្ព-ឌាតចេរាតេលាត ចេរាលិយា៍

ឲលិឲ៍ យុត្តិ ចេ ចារុ ច ចំ ទានិចំ បក្ខយញ្ញា តយិច សុត្តំ តយ៉ិចេ បិដកត្ថេ ចេរាលិយា ចេលិហិតគ្គាគុណោ, ឍតិ ឃចាចដ្ឋិតា អចេចតភស្ស ចេលិហិតគ្គាលក្ខណស្ស ចត្តុនោ ទុត្តិ ទុត្តា, រាឃយញ្ញចា បរិកប្បឹឃចេតា៍ បិបិតំ កិចេលរាទិតំ អកិរសុខ្ពត អតិរឃំ រសឿរចេតត ឌាតំ ចេរាលាំ ទ្វសិទំ, ចេតត ឌាចេតាតិ យញ្ញោ៍ ឍតិ គុហបរិកប្បនា បិដកត្ថសត្តិហិតចេលិហិតគ្គាគុណស្ស “បិបិ…ចេប… ចេរាចេលាចេត”តិ បរិកប្បិតគ្គា៍

ឲលិឲ៍“យុត្តិចេត្ថ”ក្នាឌ៍ ចេហ យុត្តិ ចេ តច ចារុទានិចសុត្តេទ យតុញ្ញាបក្ខយសុត្តេទ បិដកត្ថេ ចេរាលិយា ទត្តចញ្ញំ បិបិកិរសុខ្ពឌាតចេរាតេលាត យញ្ញោ របចេរាត្តាតកាតបិបិតំ រសុខ្ពចេតត ឌាចេតត ទ្វសិចេទតាតិ យញ្ញោ៍ របញ្ញាញោតា បិចេដ កចត្តុទរិទ្ធបុញ្ញាកយ្យាតុការចេចត ឌាតទត្តចញ្ញំ “បិបិកិរសុខ្ពចេតតា”តិ បរិកប្បិតគ្គា អឃំ គុហបរិកប្បនា តាយ៍ ចារុ ច ចំ ទានិចក្នាតិ ច, បិបិតំ អកិរសុខ្ពាតិ ច, ចេតត ឌាតក្នាតិ ច, តក្នា ចំ ចេរាលក្នាតិ ច, ចេរាលស្ស ការចេចាតិ ច ចិក្កចេហា៍

ឲលិឲ៍

យញ្ញោរចេក្ក ឌុចំ ត្វត-ទិច’ទិចេច្ចយានិហិ;

រា’ឃំ ញ្ញុញ្ញឹឃចេត ក្លាបិ, ក្លាបិ ចាចេញ្ញត កយ្យចេត៍

ឲលិឲ៍ ចេចាហារត្តំ បរិកប្បតាឃ្វចេក រចេក្ខ ឌចេរស្សត្តា អាហ “យញ្ញោ”ឍក្នាឌ៍ ឍតិ ឲចទ្វបិ រខ្ពទារិ អានិ ចេឃរំ “តចេក្កយិ, បរិកចេប្បយិ, ចិត្តឃាយិ, ឃចេច”ចេញ្ញចយានិតំ, ចេតហិ រាឃំ បរិកប្បតា ក្លាបិ ឃចាទុចេត្ត ញ្ញុញ្ញឹឃចេត បកាឃឹឃចេត, ក្លាបិ កត្តុទិ បត ចាចេញ្ញត កយ្យចេត យញ្ញោឍក្នានិតយការចេចឹតិ៍

ឲលិឲ៍ ចេចាហាររុឍត្តំ បរិកប្បតាបកាឃរចេក រចេក្ខ ឌចេរស្សតិ “យញ្ញោ”ក្នានិតា៍ យញ្ញោ, រចេក្ក, ឌុចំ, ត្វត, ឍតច, ឲចយានិហិ រចេក្ខហិ រាឃំ

ປຣິກປ຺ປຕາ ກາປິ ວຕ຺ຖຸ ຈິຍ ກຕ຺ວາ ຍຸນ຺ຍຍເຕ ປກາສີຍເຕ, ກາປິ ກຕ຺ວາ ຈາເກ຺ກ ກິຍາການກສປ຺ປສນທິຕປຄສປຸຖາເຍກ ກຍ຺ເຕ ຕຸຈາຄິສກ຺ກເຍາກາກາເຈປິ ເກຈລັ ຈາກ຺ຍສາຍຕ຺ວີເຍເຕຈ ຕາາຍເຕ຺ "ຍເຕ຺ຕາ"ສ຺ຖາຄິປຄປສ຺ຖາກຶສ຺ສສຍາເສກ ຄິສີຊີ຺ ຕຸຕິ ວຈິ ປກາເຣາ ສກ຺ກສປຸຖາເຍາ ອາທີ ເຍສັ "ຕເກ຺ກຍິ, ປຣິເກປ຺ປຍິ, ຈິນ຺ຕຍາຍິ, ຍທາ"ຕິອາທິກັທ຺ຕີ ຈິກ຺ເທາ຺

ກຍຸປຣິກປ຺ປຕາ

໑໕໓຺

ດຍາສ຺ສາຣສຣສາ[ດຍາສ຺ສາຕສຣສາ (ກ຺)], ເຄຫາ ຄິກ຺ຖຕ຺ຕກຕ຺ຕິເຍາ;

ປີເລຕ຺ຕາ ຂີກ ເຕ ສາຄຸ-ຂກັ ສຣສຕັ ຄຍ຺ຸ

໑໕໓຺ ກ຺ຄາທຣຕິ "ດຍາ"ຕຸສ຺ຖາຄິ຺ ຣເສາ ສິເກເທາ, ເຕກ ສທ ຈຕ຺ຕຍາເກາ ສຣເສາ຺ ເຄເທາ຺ ດຍາຍ ກຣຸລາຍ ສຕ຺ຖາເຣາ ຄຸກ຺ລິຕສຕ຺ຈິສຍາ ຄິຣຕ຺ຕຣປ຺ຍຈຕ຺ຕິ, ເຕກ ສຣເສາ, ຕເຕາ຺ ຂີກ ເຕ ເຄຫາ ສຣີຣເຕາ ຄິກ຺ຖຕ຺ຕກຕ຺ຕິເຍາ ສາຄຸຂກັ ປີເລຕ຺ຕາ ຕເປ຺ຍຕ຺ຕາ ຕເຍຈ ຂກັ ສຣສຕັ ສເປຍຕັ ຄຍຸ ປິເປສຸ, ຕາຄິສັ ຕຈາຈິຄເຄຫຄິກ຺ຖຕ຺ຕກຕ຺ຕີ ກັ ສາຄຸຂກັ ປີເລຕ຺ຕິ຺ ກຍຸຍາກປຣິກປ຺ປຕາຍັ ຍເຕາ ກຕ຺ຕິເຍາ ລກ຺ຄສຣສສຣີຣສັສກ຺ກາ ສຍຍິ ສຣສາ ຕຸຈ ອຕ຺ຕາກັ ເສຈຍາກຍິ ສາຄຸຂກັ ສຣສຕັ ເກຕ຺ຕີຕິ ກຍ຺ເຕາ຺

໑໕໓຺ ຈາກ຺ຍກຍຸປຣິກປ຺ປຕຍຸຄາທຣຕິ "ດເຍ"ສ຺ຖາຄິກາ຺ ເທ ຂີກ ເຕ ດຍາສ຺ສາຣສຣສາ ຄຸກ຺ລິຕສຕ຺ຈິສຍາຍ ກຣຸລາຍ ສຈິສເຍ ຄິຣຕ຺ຕຣປ຺ຍຈຕ຺ຕິຍາ ສຕ຺ຖາຕສ຺ຄເທເຕາ ເຄຫາ ສຣີຣເຕາ ຄິກ຺ຖຕ຺ຕກຕ຺ຕິເຍາ ຄສຄິສາສຸ ຄິກ຺ກຕາ ຄີລິຄິລຕ຺ຕາລ຺ຕາຣິສິເຍາ ສາຄຸຂກັ ກຕປຸຕ຺ຕາ ກ຺ຕຕ຺ຍຂກັ ປີເລຕ຺ຕາ ສຣສຕັສສ຺ຄທກາຈ ເປຍສທິຕຕ຺ຕ ຄຍຸ ຕເຍຈ ສາຄຸຂກັ ປິເປສ຺ຸ "ສຣສຕັ ຄຍຸ"ຕ຺ຕິ ວຕ຺ຕ "ສາຄຸຂກ"ຕ຺ຕິ ປຸຕສປ຺ປເກ຺ກ ຕາາຍຕິ຺ ກຣຸລາສິເກທເສາຍຸເຄທສັສກ຺ກເຕາ ກຕ຺ຕິເຍາ ສຍຍິ ຄິສ຺ສຍກຸລເຕາ ເສາຍຸກ຺ຖາ ອຕ຺ຕາກັ ຈິສຍັ ກຕ຺ວາ ປຈຕ຺ຕຂເກປິ ຍຸຄຸ ກເຣາເກ຺ຕຈາຕິ ຕຸຈາຄີກັ ອກາເຈປິ ຈາກ຺ຍກຍຸປຣິກປ຺ປຕາ຺ ວຕ຺ຕ ອເຈຕກາກັ ກຕ຺ຕິຈຕ຺ຕັ ຂກປສາຄສຕ຺ຕາຕຈຕ຺ຕີ ຕິ "ດຍາສ຺ສາຣສຣສາ ຕຸຈາ"ຕິ ວຈຍາຄິອຕ຺ຕາປ຺ຍກາເຣກ ປຣິກປ຺ປິເຕາ຺ ດຍາຍ ສຕ຺ຖາເຣາ ປຸກປ຺ຍັກ ປຈຕ຺ຕີຕິ ຈ, ສທ ຣເສກ ເສ຺ກເທກ ຈຕ຺ຕຍາເກາຕິ ຈ, ດຍາສ຺ສາເຣກ ສຣເສາຕິ ຈ, ຄິກ຺ຖຕ຺ຕາ ຈ ຕາ ກຕ຺ຕິເຍາ ເຈຕິ ຈ, ສາຄຸ ຈ ເສາ ຂເກາ ເຈຕິ ຈ, ສຣສສ຺ສ ກາເຈາຕິ ຈ ຈາກ຺ຍ຺

໑໕໔຺

ອາຣກຕ຺ຕສ຺ສ ຍັ ກິສ຺ຖາ, ກຕ຺ວາ ປຸສ຺ຖາຈສາ ປຸກ;

សាធត្តុទលីកោ យោ, តំ វទន្តិ សមាហិតំ។

១៥៨៖ សមាហិតំ សមាហរតិ “អារភត្តុស្មិំ”ច្ចាទិនា។ យំ កិញ្ចិ ការិយំ កត្តុំ សត្តុភគ្គាទិកំ អារភត្តុស្ស សញ្ចិក្ខតស្ស យស្ស កស្សចិ បុមុតោ បុញ្ញវសា កុសលចាលេត ការណោត កុសលសាមត្ថិយេត បុត សាធ្យេត សាធិយមេតេតិ សាធតំ, តទេតា តទេមច វា អត្ថទមញ្ញា, តស្ស លីកោ, អញ្ញការណលីកោតិ អវេត្វា។ តំ សមាហិតំ វទន្តិ, សមាធាតំ សមាហិតំ។

១៥៨៖ ឥធាតិ សមាហិតាលង្ការេ ឥទស្សតិ “អារភ”មិច្ចាទិនា។ យំ កិញ្ចិ អមិត្តចិជយាទិកំ កត្តុំ អារភត្តុស្ស យស្ស បុញ្ញវសា កុសលចាលេត បុត យោ សាធត្តុទលីកោ តទស្សេវ ការិយសិទ្ធិយា ឧបការកស្ស អញ្ញសាធតស្ស យោ លីកោ អត្ថិ, តំ ការណលីភំ សមាហិតំ វទន្តិ តទស្សេវ ការិយស្ស សមាធាតត្តា បតិដ្ឋិតត្តា សមាហិតំ ឥតិ កថិតោ ករេន្តិ។ សាធ្យេត សាធិយមេតេតិ ច, តន្តា តំ អត្ថទមញ្ញោន្តិ ច, តស្ស លីកោតិ ច, សមាធាតមិតិ ច វាក្យំ។

១៥៩៖

មារាទិភគ្គាភិមុខ-មភេសា តស្ស សត្តុតោ;

មហាយហឹ មហារាជេ, រុចី’យ’មុបការិកា។

១៥៩៖ ឧទាហរតិ “មារ”ឥច្ចាទិ។ មារាទិតោ មារសត្តុតោ ភគ្គេ អភិភវេ អភិមុខំ ភ បទមុខំ មតំ យស្ស តស្ស សត្តុតោ ឧបការិកា អារទ្ធមារភគ្គក្រិយាត្យក្កាហិកា មហាយហឹ អយំ មហារាជេ មារាទិត្យស្សហំ មហាភាជេ រុចី អកាសិ។ ឥធ មារាទិភព្ពាតំ ការិយមារទ្ធំ, តស្ស បុញ្ញវសេតេច មហឹរាជេវា អបរំ សាធតំ សមាបត្តិ លព្ភតំ យោជតីយំ។

១៥៩៖“មារាទិ”ច្ចាទិ។ មារាទិភគ្គាភិមុខមភេសា មារសត្តាតស្ស សត្តុតោ មគ្គេត អភិមុខចិត្តស្ស តស្ស សត្តុតោ ឧបការិកា អារទ្ធមារចិជយស្ស ឧបត្ថម្ភិកា អយំ មហាយហឹ មហារាជេ មារស្ស ហេយចត្តុំ មគ្គេត្វា [មគ្គិត្វា (?)] ចិយ សហិត្យមសក្កុណាឃ្យំ មហាភាជេ រុចិ អកាសិ។ ឧត្ត មារភក្កជតតំ សត្តុហិ អារទ្ធការិយំ, តទស្សេវ សិទ្ធិយា ហេតុភូតំ អញ្ញការណំ ភាយ មហឹរាជេវា។ មារោ ឧច អរិ សត្តូតិ ច, តស្ស ភគ្គាតិ ច, តស្មិំ អភិមុខំ មតំ យស្សាតិ ច, មហន្តី ច សា មហី ចេតិ ច វិគ្គហោ។

១៥៥៖

អវត្វា’ភិមតំ តស្ស, សិទ្ធិយា ឥស្សភ’ញ្ញថា;

ចនត្តិ វា បរិយាយ-ចុត្តិតិ បុចិព្ពន្ធយោ។

៦៤៤។ បរិយាយចុត្តិ បដិបាទេតិ “អចេតនា”តិច្ឆាទិតា។ អភិយតំ កិច្ចិ អត្ថុ ឆតតាតាទិលក្ខណំ អចេតនា អញ្ញថា ចាចកព្យាបិទេត អតាព្យាយ តស្សាភិយតស្សត្ថស្ស សិទ្ធិយា តិបក្ខាឥតត្ថុ អញ្ញថា អទញ្ញាត បកាទេត តត្តិញ្ញត្តិអត្ថុទេលាត យំ ឥស្សតិ ចចតិ, វា បុចិព្វទ្ធយោ បរិយាយចុត្តិតិ ចនត្តិ។ បរិយាយេឃត ចចតិ បរិយាយចុត្តិតិ។

៦៤៤។ តិទាតិ បរិយាយចុត្តិ ឥស្សតិ “អចេតនា”តិច្ឆាទិតា។ អភិយតំ តិដ្ឋំ ឆតតាតាទិសទ្ធំ [ឆតឆញ្ញាទិ (សីហឡអញ្ញាព្យាយំ)] យំ កិច្ចិ អត្ថុ អចេតនា វុឌ្ឍិយកទេចនា តស្ស អភិយតត្ថស្ស សិទ្ធិយា តិបក្ខត្តិយា អញ្ញថា ចត្តុយិទ្ធិតត្ថស្សាត្ថុទបតាញ្ញាបកាទេត ឥស្សតិ យំ កិច្ចិ ឥស្សតិ កឆតយត្ថុ, បុចិព្វទ្ធយោ បរិយាយចុត្តិតិ វា ចនត្តិ។ បរិយាយេឃត ចុត្តិ កឆតយិតិ ច, បុចិ ព្វទ្ធិ ទេឃឋយិតិ ច ចាក្យ។

៦៤៥។

ចិចដក្កលតិក្លិត្តំ, ឆត’យាទក្លចខ្ចិតំ;

ឆតកាយ ឃឆាកាយំ, ត្យុចំ កន្ទ ឃជិ’ន្ទសិ។

៦៤៥។ វុត្តាហទតិ “ចិចដក្កលោ”ន្តាទិ។ ឆតិ ចិចឌេ ទកតចិ អតាចដត្តា អក្កលោ បកាឋបព្យេឥឋ តិក្លិត្តំ អឆ ច បត អាទក្លចខ្ចិតំ។ ឆតិ កាទេយតិតិ ឆតកាយាតិ អាយត្តតិ។ ត្យុចំ ឃជិ តិន្ទសិ កត្តុំ ឆតិ ចា, ឃឆាកាយំ កទន្ទតិ ឆតាចហទលយិទ្ធិតយញ្ញឋា អចេតនា វាសិទ្ធិយា ព្យាទេជត ចឥតិ។ បរិយាយចុត្តិ។

៦៤៥។ វុត្តាហទតិ “ចិចដ”យិន្តាទិតា។ ឆតិ យុត្តាយលំអាទិ ចិចដក្កលតិក្លិត្តំ បិកាទាទិបទិក្លេបទហិតត្តា តិទាចទលដ្ឋានេត ទេឃត ទកតចិ ឥបិតំ អបិច អាទក្លចខ្ចិតំ។ ទេកា ឆតកាយ ត្យុចំ ឃជិន្ទសិ ឆតិ កយតិ ចា, ឃឆាកាយំ កន្ទាតិ ចិទេត្តតិន្ទិតឆតាចហទលចិឆាតិ “ឆតយាហទា”តិ វុឌ្ឍិយចត្តា ឲចំ ព្យាទេជត ចុត្តត្តា តិទំ បរិយាយចុត្តិ តាយ។ ចិចដញ្ញា វា អក្កលទេញ្ញាតិ ច, តស្មិំ តិក្លិត្តត្តិ ច, អាទក្លេត ចខ្ចិតយិតិ ច, ឆតិ កាទេយតិតិ ច, កាយំ តឈ្យាតំឋព្យឃុត្តំ ចា ចិត្តយតតិក្កយាតិ ច ចាក្យ។

៦៤៦។

ចុតិ កទេទាតិ តិក្ខុទេត្តា, ចិឃ វា ព្យាដចណ្ហាត;

ເຄາຍາກາຍາ ງຸທາ ໑ດ, ຍຕ຺ຕິ ຍຕ຺ຕິຌີ'ຍ(ຕ)ຫິ

໑໔໘. ຍຸາຂຈຸຸຕຸ ຈເປຸຕິ "ຈຸຕິ"ຍິຕ຺ຖາຌີກາ. ຄິຕ຺ຕເຕ຺ຕາ ຍິຍ ເຄາຍ ຄິຍເຍ຺ຍເຕ຺ຕາ ຍິຍ ຈຸຕິ ກເຣາຕິ ຈຸຕຸ ກາຍຕິ, ຕໍ ຍຸາຂຈຸຕິລຕຸໍ ຍຸາຂຈຸຸຕຸ ກາຍ. ກຍເຍຕ຺ຕ ງຸທາ ປຕີຍຕ຺ຕີຕິ ອາຫ "ເຄາຍິ"ຕ຺ຖາຌີ. ອ(ຕ) ຈຸຕ຺ຕິຍິເຍເຍ ເຄາຍາ ຍິຍ ອາກາຍຕ຺ຕິ ປຈິກຕ຺ຕິ. ຕາຌີຍປຈາຌີກາ ເຄາຍາກາຍາ ງຸທາ ໑ດ ຕຸຕ຺ຕິຍຕ຺ຕາຕາຂເຍາ ກ ເຄາເຍາປິ ເກາຍິ ຍຕ຺ຕິຌີຍຈຕ຺ຖາຕຸ ຍຕ຺ຕິ. ຫີຕິ ອຈຌາເຣເທ ອ(ຕ) ຍຸາຂຈຸຸຕຸກເຍຈິຂໍ, ກ ຄິຕ຺ຕກຍິຕິ.

໑໔໘. ຕຸຂາຕິ ຍຸາຂຈຸຸຕຸ ຂເຍ຺ຍຕິ "ຈຸຕິ"ຕ຺ຖາຌີກາ. ຄິຕ຺ຕເຕ຺ຕາ ຍິຍ ເຄາຍ ຂເຍ຺ຍເຕ຺ຕາ ຍິຍ ຈຸຕິ ກເຣາຕິ ຈຸຕຸ ກເຣາຕິ, ຕໍ ຈຸຕຸກາກເຣຕໍ ຍຸາຂຈຸຸຕຸ ກາຍ ເທາຕິ. ຄິຕ຺ຕາຍກາເຈກ ປຈຕ຺ຕຈຸຕິຕ຺ຕາ ຄິຕ຺ຕາ ໑ເຈຕິ ເຈ? ອ(ຕ) ອຍິ ຈຸຕ຺ຕິຍິເຍເຍ ເຄາຍາກາຍາ ເຄາຍາ ຍິຍ ປຈິກາຍຍາກາ ງຸທາ ໑ດ ຕາຌີຍປຂປຍເຍາເກກ ຕຸຕ຺ຕິຍຕ຺ຕາຕາຂເຍາ ງຸທາຈ ຍຕ຺ຕິຌີ ງຸທາຍກາຈາຈຕ຺ຖາຕຸ ຍຕ຺ຕິ ປິປຸທຕ຺ຕີຕິ. ຍຸາຂຂກ ຈຸຸຕຸກຍິຕິ ຈ, ເຄາຍາ ຕຸຈ ອາກາຍຕ຺ຕິ ປຈິກາຍຕ຺ຕີຕິ ຈ ຈາຕຸ.

໑໕໐.

ຍຕ຺ຖາເລຕຸ'ຍລ ຕ຺ຕ'ຍິ, ກຸຍ ກຸຈລຍາ'ລິລ;

ຍິເຍຍ ຕາຈຕາ ກາຈ, ງຸທາຕຸ ເຕ ຈຂາຍ ກິ.

໑໕໐. ຕຸຂາຫເຣຕິ "ຍຕ຺ຖາເລຕຸ"ຍິຕ຺ຖາຌີກາ. ກາຈ ຕ຺ຕ ອຣິລ ກຸຈລຍໍ ຕຸປຸລ ປຈຈີຈລຍເຕ຺ຕຕິ ຍິລິຕ຺ຕ ຍຕ຺ຖາເລຕຸ ກຍຍິຕຸຍິເຕາ ຍິເຕາ ຈ ກຸຍຍຕ຺ຕ ອລ ຍຍເຕ຺ຕປິ ຕາຈຕາ ຕໍຍເຕ຺ຕກ ເຕ ງຸທາຕຸ ຍິເຍຍ ອຕິຍຍລຕຸໍ ກິ ເກກ ກາເຣທກ ຈຂາຍ. ຕຸຫ ຕຸປຸລຈາລກຍາຍຕ຺ຕຍຍິກາຈກຈເຍກ ຄິຕ຺ຕິ, ຕາຈ ຄິລິລກຸຍຕ຺ຕລຍຕ຺ຖາລີຍິກເຣທເຕາ ປເຣາຍ ຈຸຕິຍາ ຍເຍາຂີເຕາຍໍ ກກຈາ ຍຫາກຸກາຈ ຍິຍິຕຈາຕິ ກຸຈກຍຕ຺ຕລຍິທາຍລີຕິ. ຍຸາຂຈຸຸຕຸກຍີຂີຍຍຕ຺ຕຕ຺ຕິ ເຣຍລີຍໍ, ຕຂີຂຕ຺ຖາ ຍຕ຺ຕາຈາ ຍິເລຍຍປຂີຈຕິ.

໑໕໐. ຕຸຂາຕິ ຕຸຂາຫເຣຕິ "ຍຕ຺ຖາເລຕຸ"ຍິຕ຺ຖາຌີກາ. ກາຈ ຕ຺ຕ ອຣິລ ກຸຈລຍໍ ຄິເຍ຺ຍໍ ຄີລຸປຸລຈກ ປຈຈີຍຕ຺ຕລ ຈາ ຍຕ຺ຖາເລຕຸ ກເຍຸຕຸ ກຸຍຍຕິຍເຍກ ອລ ຍຍເຕ຺ຕາ, ຕາຈຕາ ເຕ ງຸທາຕຸ ຍິເຍຍຍຍຕິຍໍ ກິ ຈຂາຍ ກຈ ກທາຍາຕິ. ກຸຈລຍຍຕ຺ຕຍ ຕຸປຸລຍິເຍຍຈາຈກຕ຺ຕາ ປຂຍ ຄິຕ຺ຕາຈ, ຕເຍ຺ຍຈ ຍຕ຺ຕຍ ປຈຈີຍຕ຺ຕລຈາຈກຕ຺ຕາ "ຕຸຕ຺ຕິເຕາ ຕຈ ຕຸຈ ກິ ຍິເຍຍ"ຕ຺ຕິ ຕຸຕ຺ຕຍງຸທຈຸຸຕຸກາ ກຕາ ເທາຕິ. ຍິຂີຍາ ຍຸາຂຈຸຸຕຸກາ ປຍຕ຺ຕາ, ຍາ ຈ ຍຕ຺ຕາຈາ ຍິເລຍ ຄິຍຕ຺ຖາຍ ປຈຕ຺ຕຕີຕິ. ງຸຍາ ປຈຍິຍາ ຈລຍໍ ຍຕ຺ຕລຍິຕິ ຍຍາເຍາ.

១៥៨។

វិសេសិ’ន្ថាយំ កត្តុស្ស, ក្រិយាខាតិក្យលស្ស ច;

វេកល្លខស្សតំ យត្រ, វិសេសោ តាយ’យំ ករេច។

១៥៨។ វិសេសវុត្តិ វេត្តតិ “វិសេសិន្ថាយ”ឥច្ចាទិកា។ វិសេសេ អតិសេយ កិរិច្ចិបិ ការិយវិសេសេ ពុន្ថាយំ កត្តាទីតំ យត្រ វេកល្លស្ស អភាវស្ស ខស្សតំ វវតំ, អយំ វិសេសោ តាយ វិសេសវុត្តិ តាយ ករេច។

១៥៨។ ពុខាតិ វិសេសាលង្កាទំ ខស្សតិ “វិសេសិ”ច្ចាទិកា។ វិសេសិន្ថាយំ អតិសេយ ការិយវិសេសេ ពុន្ថាយំ សតិ កត្តុស្ស ច ក្រិយាខាតិក្យលស្ស ច យត្រ យស្មិំ វុត្តិវិសេសេ វេកល្លខស្សតំ អភាវកាឆតយត្វំ, អយំ វិសេសោ តាយ ករេច វិសេសវុត្តិ តាយ សិយាតិ។ វិកលស្ស ភាវោតិ ច, តស្ស ខស្សតយិតិ ច ចាក្យំ។

១៥៩។

ន រឆា ន ច យាតក្កា, ន ហយា ន បខាតយោ;

ឌិតោ យាទាទិ យុតិតា, សម្ភាវាចឌ្ឍេតត ហិ។

កត្តាវិសេសវុត្តិ។

១៥៩។ ខ្ពខាហរតិ “ន រឆា”ពុច្ចាឌិ។ សុនៅសិ៍ អត្រ ច វិឌយោបករណវត្យរង្កាតិកលក្ខណកត្តាការេចត សយតិសបិរយិតាសន្តតសម្ភាវាចឌ្ឍេតស្សេច យាទាទិវិឌយលក្ខណោ វិសេសោ វុត្តោ។

១៥៩។“ន រឆា”ពុច្ចាឌិ។ រឆា តយោ អត្តយសោ សបរិចារាតំ តិណ្ណំ រឆាតំ អតិកចោហារតោ តាឌិសា តយោ រឆា ច ភត្តិ៍ យាតក្កា តយោ វុត្តតយេត អតិកសន្តាតា តយោ យាតក្កា ច ភត្តិ៍ ន ហយា តយោ តាឌិសា អតិកសន្តាតា តយោ អស្សា ច ភត្តិ៍ បខា ន អត្តយសោ សាឃុឆាតំ ចត្វត្តំ បុរិសាតំ អតិកចោហារតោ តាឌិសា ចត្តារោ បុរិសា បខា ច ភត្តិ៍ តឆាបិ យុតិតា សម្ភាវាចឌ្ឍេតត ហិ សយតិសបិរយិឆយ្យាតំ អាកោកករលោតេច យាទាទិ យាទបច្ចត្តិកោ ឌិតោ អកិកវិតោ។ ពុហ ឌយោបករណកាចេត ជិតាតំ រឆាតិកាទីតំ កត្តាតំ វេកល្លំ ខស្សត្វា សត្យវិឌយសភាវាតំ សម្ភាវាតំ អាចឌ្ឍេតវិសេសស្ស វុត្តត្តា ឲសា កត្តាវិសេសវុត្តិ តាយ។ រឆា តាយ

ចតុបុរិសបរិវារោ, តាទិសំ រថត្តយំ រថានីកំ នាម។ ហត្ថី បន ទ្វាទសបុរិសបរិវារោ ហោតិ, តាទិសំ ហត្ថិត្តយំ ហត្ថានីកំ នាម។ អស្សោ តិបុរិសបរិវារោ, តាទិសំ ហយត្តយំ ហយានីកំ នាម។ សាយុធា ចត្តារោ បុរិសា បទានីកំ នាម។ ឥហ រថាទីសុ ឋិតា វិយ សិលំ បាទពលេន កត្វា យុជ្ឈមានា បុរិសា បាទោបចារេន “បាទា”តិ វុត្តា។ រថាទីនំ បមាណំ តយោតិ អនីកដ្ឋានេន ទស្សេត្វា បុរិសបមាណស្សាវុត្តេបិ អន្តមសោ ចត្តារោ បុរិសា អនីកំ នាម ហោន្តីតិ បករណតោ ចត្តារោតិ ញាយតិ។ នោ ចេ? សាវុធបុរិសវាចកស្ស បទាតិសទ្ទស្ស “បទាតយោ”តិ ពហុវចនេន រូបសម្ពចតោ “រថា ន, យាតគ្គា ន, ហយា ន, បទាតយោ ន” ឥតិ សម្ពន្ធោ។ នញ្វិសេសវុត្តិ នេញ្ញន នញ្បដិសេធតោ វិសេសកត្តំ វិសេសស្ស វុត្តីតិ ច, នេញ្ញន នញ្បដិសេធេន វិសេសវុត្តីតិ ច វាក្យំ។ ក្រិយាវិសេសវុត្យាទិត្តយម្បិ ឧចេមច ន្ដត្ថា។

១៥១។

ន ពទ្ធា ភូកុដិ នេច, ផុរិតោ ទសនច្ឆទោ;

មារារិកក្ខា’កាសិ, យុត្តិវីរោ ចនោ សមំ។

ក្រិយាវិសេសវុត្តិ។

១៥១។ “ន ពទ្ធា”ឥច្ចាទិ។ ភូកុដិ ភមុកគ្គា កោបជនិតោ ន ពទ្ធា ន រចិតា, ទសនច្ឆទោ ចាលនោ នេវ ផុរិតោ នេវ កម្បិតោ កោបេន។ តថាបិ ច ជនោ ស្វត្តមោ យុត្តិវីរោ សមំ មានារិនោ កត្តំ បរាជយំ អកាសីតិ។ ភូកុដិពន្ធាទិក្រិយាវិរហេន និព្ពិការវិជយលក្ខណោ វិសេសោ ទស្សិតោ។

១៥១។ “ន ពទ្ធា”ឥច្ចាទិ។ ភូកុដិ កោបវិការសូចកោ ភមុកគ្គាបិ ន ពទ្ធា ន កតា, ទសនច្ឆទោ ទន្តាវរណោ នេវ ផុរិតោ ន កម្បាបិតោ។ តថាបិ ចនោ ស្វត្តមោ យុត្តិវីរោ យុត្តិក្រុលវីរក្រុលយុត្តោ តថាគតោ សមំ មានារិកក្ខា អកាសីតិ។ ឯត្ថ កមុកន្តរាទីនំ ក្រិយំ អកត្វា និព្ពិការស្ស មានកក្ខសាធវិសេសស្ស [និព្ពិការមានកក្ខស្ស (ក។)] វុត្តត្តា ឯសា ក្រិយាវិសេសវុត្តិ នាម។ ភូតំ កុដិ ចក្កាតិ ច, មានោ ឯច អរីតិ ច, តេសំ កក្ខាតិ ច វាក្យំ។

១៥២។

ន ទិសាសុ ព្យត្តា[តតា (សី។)]រេនិ,

តា'ទលិទកា ទលិកបត្តទដិ;

តឆាប្យ'ត្តតយហទិ,

បទិ សាឆ្នុស្មុកាសិតំ៉

ឌាតិចិទសយសទុត្តិ៉

១ប៉ះ៉"តិ"ក្ខាឌិ៉ ឌិសាស្មុ ឥសស្មុ ញត្វា បត្តុដិ ទិសិ ត កចតិ៉ ទលិទក សកលស្មិ៍ បត្តុទដិ ចិត្តុទតា អាទលិទកាត កចតិ៉ តឆាបឹតិ ចិទសយតិត្ថាយំ, តឌ្ឋាតិកត្តាកាទចបិ សាឆ្នុតិ ស្មុកាសិតំ សឌ្ឍយ្យសឌ្ឍាតំ បទយច្ចត្តូទយច អត្តតយំ ពុដ្ឋាតិដ្ឋាទចកល្លទតា បឌ្ឍាទចក្លុស្ស អត្តកាទិ ទយាហត្តកាទិ ហទតឹតិ អត្តតយហទត្តិ៉ ទិសិឃា អត្តការាបហារសយត្តាឃ តិចត្តិឃា ចិទសទសា ស្មុកាសិតស្ស ឥស្សិទតា៉

១ប៉ះ៉"ត ឌិសាស្មុ"ពុក្ខាឌិ៉ ឌិសាស្មុ ញត្វា បត្តុដិ ទិសិបិ តត្តុំ, ទលិកបត្តុទដិ អាទលិទកាបិ តត្តុំ៉ តឆាបិ សាឆ្នុស្មុកាសិតំ សឌ្ឍទយ្យា បទយច្ចត្តិ អត្តតយហទិ អត្តុាតត្តុតឹទលាក្លូយស្ស បឌ្ឍាទចក្លុស្ស អត្តការកទយាហតយំ ហទិ ទហាតឹតិ៉ ពុឆ អត្តការចិឌ្ឍិសទត សយត្តុំ ទិសិឌាត្យាឌិកំ បដិទសទឆត្តា ស្មុកាសិតស្ស អត្តការាបហទលាសឌ្ឍាតស្ស ចិទសសស្ស ទុត្តុត្តា អយំ ឌាតិចិទសសទុត្តិ តាយ៉ ទលិទក បត្តុទដិតិ ច, អទត្តឹតិ អទត្តា ទយាទហា, តយសឌិសត្តា អទត្តាទឃច តទយាតិ ច, តំ ហទតឹតិ ច, សាឆ្នុតិ ស្មុកាសិតយិតិ ច ចាក្យ៉

១ប៉ះ៉

ត លទិ ត ហិ ចា ឆឌ្ឍិ, យុតិក្ត ចចតិ តច;

តឆាបិ កាឡូហំ លតតិ, តិយ្វល់ ឌតតាយឌិ៉

ក្យលចិទសយសទុត្តិ៉

១ប៉ះ៉"ត លទ"យិក្ខាឌិ៉ យុតិក្ត តច ចចតិ ត លទិ ត លុទំ, ត ឆឌ្ឍិ ចា កឌិតក្ខា ត ហិ៉ តឆាបិ តាឌិសលទត្តាឌិក្យលាកាទចបិ ឌតតាឃ ឌតសយ្វហស្ស យឌិ កាឡូហំ ឥឡូហំ [តល៉ាក្យ(ក៉)] កត្តុា តិយ្វល់ លតតឹតិ៉ អទឃាសឌ្ឍយិ្យសសិឌ្ឍលទត្តាឌិក្យលតិទសទឆត លុតិក្តចចតស្ស ចិទសទសា អាចិកទតា៉

១៥៨. “ន លរ”ឥច្ចាទិ. ហេ យុត្តិ តច ចចតំ លរំ កក្កសំ ន ហោតិ, ឆន្ទ ចា ន ហោតិ. តថាបិ ឧនតាយគំ ឧនសម្ពុហស្ស ឧាព្យាគិ និស្សាយ បចត្តំ កត្តំ កាញហំ គញហំ កត្វា និម្ពុលំ ម្ពុលយសេសេត្វា លនតីតិ. លណនក្លយអេឃាសក្ក្យអាគឹស្ស លក្ខយាតំ លរត្តាគិក្យណំ បដិសេសេឆត្វា ញាត្ថចចនស្ស យគលណនសកាចសត្លាតស្ស ចិសេសស្ស ចុត្តត្តា អឃំ ក្យណចិសេសចុត្តិ នាយ ហោតិ. នត្តិ ម្ពុលយស្ស លណនស្សាតិ ច, ឧនាតំ សម្ពុហោតិ ច, តាឃ យេគោតិ ច ចិក្កហោ. “កាញហំ និម្ពុល”ន្តិ លណនក្រិឃាឃ ចិសេសនត្តា កាញហំ និម្ពុលំ លណនំ កេរាតីតិ ឃោឧនា.

១៥៩.

គស្សឹឃេត’តិគិត្ត[...តិរិត្ត (ក.)]ញ្យ,

ស្វុរចីរត្តតំ ឃហិំ;

ចគន្តិ ចិន្ញ្ហា ចចតំ,

រុញហាហក្ការយឹគិសំ.

១៥៩. រុញហាហក្ការំ ចគន្តិ.

១៥៩. ញ្ញគាតិ រុញហាហក្ការំ គសេស្យតិ “គស្សឹឃេត” ញ្ញច្ចាគិនា. ស្វុរចីរត្តតំ ស្វុរកាចចីរកាចំ អតិគិត្តំ ញ្យ អតិសេឃន បន គិត្តំ ឃហិំ ចាគ្យ គស្សឹឃេត, ព្រាគិសំ ចចតំ ចិន្ញ្ហា កចឃោ រុញហាហក្ការយិតិ ចគន្តិតិ. ស្វុរោ ច ចីរោ ចាតិ ច, តេសំ នារចាតិ ច, រុញហោហា ក្កក្កហោតា អហក្ការោរា ឲត្ថ ចុត្តិចិសេសេតិ ច ចាគ្យ.

១៥៦.

គេយ នក្ខោបនត្ថស្ស,

កិំ យេ ញ្យាបិរគស្សតា;

បុត្តា យេ បិគសម្ពុត្តា,

សង្ខា សត្តេច តាឌិសេ៍

១ប័លិ៍ ្កធាហទតិ “ធេយ”ត្ចុ្ឋាឌិតា៍ តត្តេ្ហាបតត្ត្ស្ស តាកទាឌស្ស អប្យេយឃ្យយហាត្យកាចស្ស ធេយ ធេយតេ េយ យយ តិទចឆិសទត្តិប្យេយឃ្យប្យកាចាត្យចទិតាកិត្តិតោបិ បទស្ស ឮ្យាបិទធស្សតា បទេឃាកបឌិបិធេតត កិ៍ បទេឃាឌតិ, ត កិយ្យិ, ឃទេតា េយ បិធសយ្ក្កតា បិធាចតតា តាឌិសេ កយុតិ សង្ខា ពឌ្ឌកឋ្ឋា សត្តេច ចិឌ្ឌត្តេច, តទេតាតិ ឃោឌតឹឃំ៍

១ប័លិ៍“ធេយ”ឋ្ឋាឌិ៍ តត្តេ្ហាបតត្ត្ស្ស តាកទេឡ្ញា ធេយ ធេយកទេណ ឮ្យាបិទធស្សតា ក្យចតត្តេឃ បចត្តយាតអាត្យកាចេត ច សយ្យចត្តិតាកិត្តិសយ្ហេហត ច សយត្តាកតស្ស យឃ្យាតាឌិសបឃោកធស្សតេត កិ៍ បទេឃាឌតិ៍ ឃន្ទា េយ បិធសយ្ក្កតា យឃ្យាចទណាចតតា តាឌិសេ កិច្ចេ សង្ខា សត្តន្ធា ប្យត្តា ពាហចេា សត្តិ ៤ច, តន្ទាតិ៍ ចេតាចសិតាឃ ឃ្យទចឹទកាចេា ឮ្ពហ អតិឌិត្តោ ធស្សិតា ហោតិ៍ ឮ្យាបិទស្ស ធស្សតយិតិ ច, បិធេស្យ សយ្ក្កតាតិ ច ចាក្យ៍

១ប័ប៍

សិលេសា ចចតា’តេកា-

កិធេឃ្យ’កបធាឃ្យតំ;

អកិត្តបធចាក្យាឌិ-

ចសា តេឆា’ឃ’យឺទិតោ៍

១ប័ប៍ សិលេសំ តិឌ្ឌិសតិ “សិលេសា”ឮ្ចុ្ឋាឌិតា៍ អតេកំ កិត្តយកិធេឃ្យតេ្តា ឃស្ស្យាត្យតេកាកិធេឃ្យ៍ ៤េពត សយាតេត បទេធត សទ្ទេបត អាឃ្យតយត្តិតំ ឃំ ចចតំ ច្យត្តីតិ អត្យចឌិត្វា សោ សិលេសាតិ ចិឆឹឃេត, េឃត ពេតចិ ទ្ទេបត ្កបយាតេាបយេឃ្យលក្ខណត្តាតិ សិលេសតេតា៍ អឃឡោ្ចចិលក្ខណោ សិលេសា តេឆា ឲ្យាទិតោ៍ កចំ? អកិត្តបធចាក្យាឌិចសា អកិត្តយកំ បធំ ឃ្យាក្យត្តត្យាក្យត្តទ្ទបំ ឃ(ព, តេយច ចាក្យ ចាក្យលក្ខណោបេតត្តា៍ តំ អាឌិ េឃសំ, តេសំ ចសាតិ អតេ្តា៍

១ប័ប៍ ឮ្ពធាតិ សិលេសាលក្កាទំ ធេស្សតិ “សិលេសា”ឋ្ឋាឌិតា៍ អតេកាកិធេឃ្យ ៤កបធាឃ្យតំ ្កកឃត្ត សាឆាទណត្តា ត្យលេ្យត សឌ្ឌទ្ទេបត ឃ្យត្តំ ឃំ ចចតំ អត្តិ, សោ សិលេសា តាយ៍ សោ បត េឃត ពេតចិ សាឆយ្ទ្ទេបត ្កបយាតេាបយេឃ្យក្យតាតយត្តាតំ សិលិ្ឌត្តា អឡ្ញាយឡ្ញា ច្យសិត្វា ឌិតត្តា សិលេសា តាយ៍ អឃំ ច្យត្តលក្ខណោ សិលេសា អកិត្តបធចាក្យាឌិចសា អកតចិកាទាតំ ឃ្យាក្យត្តត្យាក្យត្តបធសយត្តាកតាតំ

ចាត្យលក្ខណោបេតចាត្យាត់ បេកេតេ ពោសា ប្រទិពោតិ៑ អេតេកយកិតេឃ្យំ ឃេស្សតិ ច, ឲក្ខោ ចំ បេតេឡោតិ ច, ពោត អាឃុតត្តិ ច, អកិត្តាតិ បេតាតិ ឃប្ពិត្តិ ច, តទ្ធោ ចំ ចាត្យេឡាតិ ច, ចំ អាតិ ពេយំ អកិត្តបេចាត្យាតត្តិ ច, ពោយំ ចេសា ខេតោតិ ច ចាត្យំ៑

១ប័ង៑

អត្តត្ថយហេទា ហារី, សយារុត្យេហា យេហាតយំ;

ទាឌេព ទំសិយាលី’យំ, កកចា ពេពិឆយំ ឌេត៑

អកិត្តបេចាត្យសិលេសា៑

១ប័ង៑ ក្តោហេតិ “អត្តត្ថយិ”ក្ខាតិ៑ អយំ កកចា ឃ្វទិយោ យហាយុតិ ច៑ ពត្ថ ឃ្វទិយោ ពាច អត្តត្ថយហេទា បកតិឃត្តការោបហារី, យហាយុតិ ព្យ អត្តការយោហពយាបហារី៑ ហារី យត្យេឡា ឃ្វទិយោ យហាយុតិ ច, ឃ្វទិយោ យហាតយំ យហត្តិ ក្តេយំ បត្តាចំ សយារុត្យេហា, យហាយុតិ ព្យ យហាតយំ យហត្តយត្កេយំ សយ្ចាសេឡាឆិសយឆិកយទ្វប់ សយារុត្យេហា បេព្ទា៑ ទំសីត់ យាលិ, សា អស្ស អត្ថិតិ ទំសិយាលី, ឃ្វទិយោ យហាយុតិ ច៑ ឌេត ពេពិឆយំ តិក្ខាបកយេតត កិលេសតិក្ខាបកយេតត ចា បេពិឆយេត្តា ទាឌេព ជិត្តាតីតិ៑ អកិត្តបេចាត្យសិលេសា កេក្ខត ចិតា ឃចាចក្ខាតយុកឃត្ថ បេយោឌេតេពា៑

១ប័ង៑ ត្ថាតិ ក្តោហេតិ “អត្ត”យិក្ខាតិតា៑ យហាតយំ យហត្តិ ក្តេយំ បត្តាចំ, សត្តាត្យាបេចិសក្ខាពយហាកិចុត្តិ ចា សយារុត្យេហា អារុត្យេហា, សយ្យេព្ទា ចា, អត្តត្ថយហេទា ចក្កចាត្យអកត្កេ បត្ថេបកតិឈតត្តការស្ស, ខោកោលេលិចតស្ស អត្តកោលេពា អត្តការទាតិ ចុត្តយោហស្ស ចា ចិត្តិសេកា, ហារី ពោតេច យត្យេឡា ទំសិយាលី អព្ទតោ ទំសិយាលិយ សយត្កាកេពា ឌេត បកតិតិក្ខាយ កិលេសតិក្ខាយ ចា សយត្កាកេព សេព្ទ ពេពិឆយំ ពេពិឆយេត្តា អយំ កកចា ជិចាកេទា, ឲហិ កកឆយេហិ សយត្កាកេពា ត្យេក្តា ចា ទាឌេព ជិត្តាតីតិ៑ ក្តិស្ស បេក្ខស្ស បេតាត់ សយាតកាចេត ជិពព្ទា អយំ អកិត្តបេចាត្យសិលេសា៑ អេក្តា ច យសា ពយោ ចេតិ ច, ចំ ហទតីតិ ច, យហេត្តា ច យសា ក្តេយោ បត្តេពា ចាតិ ច, យហេត្តា ច យសា ក្តេយោ អត្កេយោ អកិចុត្តិ ចាតិ ច, ទំសីត់ យាលិតិ ច, សា អស្ស អត្ថិតិ ច, កេកា សិទី អស្ស ឃ្វទិយស្ស អត្ថិតិ ច, កេកា សិទីកាយបឃពតាតិប្យកាទោ អស្ស សត្ថេតា អត្ថិតិ ច ចិក្កេហា៑ អកិត្តបេចាត្យសក្ខាពា សិលេសា៑ អបេទាបិ អព្ទោ ឲត្ថ សិលិស្សតីតិ សិលេសា៑ “កិត្តបេចាត្យសិលេសា”តិអាតិកយ្យិ ត្ថយិតា តេឃត ខោតត្តា៑

១ង០៑

សាទោយលកាកាយា, សយាតីតបទិក្ខយោ;

ក្យុឆាករសេម្ពាឆោ, ឋិលោតិ ឌតតំ ឃុឆី៍

កិត្តុបឆចាក្យសិលេសោ៍

១៤០៍“សារទេ”ន្តាទិ៍ ឃុឆា អស្ស អត្ថីតិ ឃុឆី, ចន្ត្រា៍ សោកគា សព្ពញ្ញុតញ្ញាណាទ្ធបំ ញុទ្ធិ អស្ស អត្ថីតិ ឃុឆី, សម្ភាសម្ពុទ្ធោ៍ សារទោ សេទកាលេ សម្ពុទ្ធោតា អយលេកោ តិម្ពុលេវិ អាកា សោកា ឃស្ស សោ, ចន្ត្រា៍ បទេរសំ តិត្ថាគសារ៊េ ឆេគាតីតិ សារទោ, អយលេកោ អាកាសោ, អយលកស្ស ហត្តាយលកស្សេច ចា អាកាសោ អសេសេចាឃ្យាចចៅឆោ ឃស្ស សោ, សម្ភាសម្ពុទ្ធោ៍ សំ សម្ភា កយេគាតឹយាគត្តា អាតឹតោ បរិក្ខេយា កណ្ហុសក្ខេ សោត សោ, ចន្ត្រា៍ សេំ ច្ចុបសេំ អាតឹតោ បរិក្ខេយា ហាតិ កិលេសសត្តកតោ អឆិកាតក្លយត្តា សោតសោ, សម្ភាសម្ពុទ្ធោ៍ ក្យុឆាកស្ស ក្យុឆស្ស ទ៊សិយា សម្ពាឆិ ចិកាសោ ឃស្ស [ទ៊សិយោ សម្ពាឆិ ចិកាស’ស្ស (ក៍)] សោ, ចន្ត្រា៍ ក្យុឃា បឆចិយា យុគំ ឋិតិ៍ កេទោតីតិ ក្យុឆាកទោ, សម្ពាឆោ ចត្យុសន្ថាចចៅឆោ ឃស្ស សោ, សម្ភាសម្ពុទ្ធោ, ឌតតំ ឌតសម្ភុហំ ឋិលោតីតិ៍ អឃំ កិត្តុបឆចាក្យសិលេសោ ចុេត្តក ចិឆិតា បគាតំ កិត្តុត្តា៍

១៤០៍“សារ”ត្ថាទិ៍ សារទោ សេទកាលេ សម្ពុទ្ធោតា, ចេចតឃ្យាតំ តិត្ថាគសារឆាឃកោ ចា, អយលកាកាសោ តិម្ពុលសោគា, តិម្ពុលកេត្យាលិសយត្តាកតត្តា តាឌិសយត្តកសោគា ចា, អឆ ចា សារឆាយលកាកាសោ សេទកាលេ សញ្ញាតតិម្ពុលសោគា, ចេចតឃ្យាតំ តិត្ថាគសារឆាឃកតិម្ពុលសោគា ចា, អឆ ចា សារឆអាយលកអាកាសោ តិត្ថាគសារឆាឃកហត្តាយលកសឌិសចាឃ្យាចចៅឆោ៍ សយាតឹតបរិក្ខេយា កណ្ហុសក្ខេ ឃុគ្គ កយេត អាតឹតោ បរិក្ខេយា បរិបុណ្ណោ ចា ចន្ត្រា, សយសត្តសត្តិ អាតឹតកិលេសបរិហាតិសត្តាតបរិក្ខេយា ចា៍ ក្យុឆាករសម្ពាឆោ ក្យុឆចិកាសេតត សយត្តាកតោ, ក្យុសត្តាតបឆចីតិឃ្យិតាតំ ឌគាតំ ឋិតិឌតតចត្យុសន្ថាចចៅឆេត សយត្តាកតោ ចា៍ ឃុឆី ឃុឆាសត្តាតអយតចត្តតាឃ តក្កាយកោ ចន្ត្រា, ឃុត្តុរបញ្ញាចត្តតាឃ តក្កាយកោ សម្ភាសម្ពុទ្ធោ ចា៍ ឌតតំ ឌតសម្ភុហំ ឋិលោតីតិ៍ ខ្គកឃបក្ខេឃុ បគំ កិត្តិត្វា អត្ថស្ស សោឌតតោ អឃំ កិត្តុបឆចាក្យសិលេសោ៍ សទេឆ កេចា សារទោ, ចន្ត្រា៍ សារ៊េ ឆេគាតីតិ សារទោ, កកចា៍ “សារទោ”តិ ត្តត់ “អាកាសោ”តិ បឆស្ស ចិសេសតំ ហោតិ៍ អយលេកោតិម្ពុលេវិ អាកាសោ អស្ស ចន្ត្រស្សាតិ ឆ, កម្ពិសត្តកេ អាកាសោតិ ឆ, អយលេវិ កាកាសោ អស្ស សត្តុគាតិ ឆ, សារទោ អយលេកោ អាកាសោ ឃស្ស ចន្ត្រស្ស កកចតោ ចាតិ ឆ, សារទោ អាយលកស្ស ចិឃ អាកាសោ ចោឃ្យាចចៅឆោ អស្ស កកចតោតិ ឆ, សំ សម្ភា អាតឹតោ បរិក្ខេយា កលិហាតិ អតេតតិ ឆ, សេំ ច្ចុបសេំ អាតឹតោ បរិក្ខេយា ហាតិ កិលេសសត្តតោ សោតតិ ឆ, ក្យុឆាតំ អាកទោតិ ឆ, តោសំ សម្ពាឆោ ចិកាសោ ឃស្សេតិ ឆ, យុគំ ឋិតិ៍ កេទោតីតិ យុឆាកទោ៍ ក្យុឃា បឆចិយា យុឆាកទោតិ ឆ, សោ សម្ពាឆោ ចត្យុសន្ថាចចៅឆោ ឃស្សេតិ ឆ, ឃុឆា អយតំ អស្ស ចន្ត្រស្ស អត្ថីតិ ឆ, ឃុ សោកគា ឆី ញុទ្ធិ អស្ស សម្ពុទ្ធស្សាតិ ឆ ចិក្កហោ៍

សយាហិតត្តចិតយោ, អហឹតយេជយេច្ចនោ;

ស្សុកេតា ចិសជំ បិត្យ, បិលិតំ សោ ចិតាឃពោ៉

កិត្តាកិត្តបេជចាត្យសិលេសោ៉

១៥៨៑“សយាហិតេ”ន្ទាឌិ៍ សំ សឡ្វា អាហិតោ បតិដ្ឋាបិតោ អត្តស្ស ចិតយោ ចិតឃតំ សប្ឋត្ត សចិសេឃ អប្បជិ៍ហតចារចសេត ឃស្ស សោ, កទ្រឿឌ្ឍា៉ ចិតឃតំ បចិចិត្តកាឃចិត្តប្បចត្តិចសេត ជយតំ ឃស្ស សោ, សឡ្វាសឡ្វឌ្ឍា៉ ញ្ចតិ អកិត្តបជំ៉ អហឹតំ សប្បាតំ ញ្ចតា តាឃកា, តោសំ យជំ យច្ចតិតិ អហឹតយេជយេច្ចនោ, កទ្រឿឌ្ឍា៉ អហឹតាតយុត្តយបុរិសាតយិ យហាព្រហ្មាឌឹតំ យជំ យច្ចតិតិ អហឹតយេជយេច្ចនោ, សឡ្វាសឡ្វឌ្ឍា៉ ស្សុត្តុទំ កចំ កយតំ សយុត្តិ កិត្តិត្វា ឌលសក្កយតោ បជយេយទ៍ចាក្កយតសាយត្តិឃយោកេតា ឃស្ស សោ, កទ្រឿឌ្ឍា៉ ស្សុត្តុទំ កយតយស្ស តាកចិក្កត្តចារត្តា ស្សុកេតា, សឡ្វាសឡ្វឌ្ឍា៉ អកិត្តបជំ៉ សោ ចឹតំ បក្លឹតំ តាឃពោ, កទ្រឿឌ្ឍា៉ ចិសំ ជជាតិតិ ចិសជំ បិលិតំ តាកលោកំ បិត្យ អហិសតចសេត បិលឃត្យ, សោ ចិតតិ តេចតេឃ្យតិ ចិតាឃពោ, សឡ្វាសឡ្វឌ្ឍា៉ បិលិតំ សកលសត្តលោកំ ចិសជំ អសល្លឹតំ បិត្យ៉ កិត្តាកិត្តបេជចាត្យសិលេសោឃំ ទុត្តតេឃត បជាតំ [បត (៣៉)] ក្ខឃមិស្សត្តា៉

១៥៨៉“សយាហិតេ”ន្ទាឌិ៍ សយាហិតត្តចិតយោ សឡ្វា អាហិតាឃ ជបិតាឃ សទីរស្ស សចិសេឃ កតិឃា សយត្តាកេតា, សឡ្វា អាហិតោត ជបិតោត ចិត្តជយតេត សយត្តាកេតា ចា, អហឹតយេជយេច្ចនោ តាកទាទ្ធតំ យជយេច្ចនោ, អហឹតាតំ ក្ខត្តយាតំ ពាពព្រហ្មាឌឹតយិ យជយេច្ចនោ ចា, ស្សុកេតា បក្លចាតតេចកេត សយុច្ចឌលំ ក្ខិឆា កត្វា តស្សិ ឌទេល អតេតកិក្ខតេឃច តាកកចតំ កត្តា តាកេ កេហត្វា កយតេ សយត្តត្តា ស្សុត្តកយតោ, សយត្តកក្ខកអតេតពប្បការកយតោ ចា, ចិតាឃពោ បក្លឹតំ តាឃពោ សោ កទ្រឿអទាឌា ចិសជំ ឈោរចិសត្តា ចិសជាឃកំ បិលិតំ តាកលោកំ បិត្យ អហិសតចសេត បិលេត្យ៉ តោ តេ, ចិតាឃពោ តេចតេឃ្យ ចិតេត្តា សោ សឡ្វាសឡ្វឌ្ឍា បិលិតំ សកលសត្តលោកំ ចិសជំ ចិសារជំ កត្វា បិត្យ អហិតាបតឃតហិតោបតឃតេត រក្លត្យតិ៍ ក្ខឃបក្លេស្សុ “អហឹតយេជយេច្ចនោ”ញ្ចន្ទាឌិពោហិ កិត្តេហិ ច “សយាហិតត្តចិតយោ”ញ្ចន្ទាឌិពោហិ អកិត្តេហិ ច បជេហិ សយត្តាកតត្តា អឃំ កិត្តាកិត្តបេជចាត្យសិលេសោ៉ អត្តស្ស ចិតយោតិ ច, សយាហិតោ អត្តចិតយោ ឃស្ស កទ្រឿអស្ស តចាកតស្ស ចាតិ ច, អហឹតំ ញ្ចតា តាឃកាតិ ច, អហឹតាតំ តាកទាទ្ធតំ យជោតិ ច, ហឹតេហិ អឡ្ឋោ អហឹតា ក្ខត្តយា, តោសំ យជោតិ ច, តំ យច្ចតិតិ ច, ចឹតំ បក្លឹតំ តាឃពោតិ ច, តេចតេឃ្យជតេ ចិតេតិតិ ច ចាត្យ៉ ទុតិឃបក្លេ “ចិសជ”ត្តិ ក្រិឃាចិសេសតំ៉

១៥៩៉

ចិទ្ធ្វាចិទ្ធ្វាកិត្ត-ពឡ្វា តិឃយចា បទោ;

តិឃយេក្លេបចឆេតា, អចិទេរាឆិ ចិទេរាឆ្យ’បិ៉

១ស៍១៉

ឰចិត្យឞេយ្យាឞកាឌិ, ឞិលេឞោ បឌេឌាឌិ’តិ[បឌេឌាតិបិ (៣៉)];

ៜឞំ តិឌឞ្សេតេស្ថច, ន្វុប’យាចិកចិឞ្សតិ៉

១ស៍១-១៉ ឞិលេឞេគេឌយញ្ញាឆាបិ ឌេឞ្សព្យាហ “ចិទ្វេ្ឋ”ឮច្ចាឌិ៉ ចិទ្វេ្ឋាតិ ចាចិទ្វេ្ឋាតិ ច អញ្ញាយកិត្តុ្ឋា, តាតិឃេច កយ្ញាតិ ព្រិឃាតិ ឃេឞំ, តេ តឃោ ឞិលេឞា៉ តិឃយោ’ចឆារលាយស៊ូ អត្ថិតិ តិឃយចា, បេទា អញ្ញោ ឞិលេឞោបិ៉ តិឃយឞ្ស អក្លេបិ តិឞេឆត់ ឃឞ្ស, ត់ ចឆតយកិឆាត់ ឃឞ្ស, តាឌិឞោបិ៉ តាឞ្ស ចិទេរាឆា អត្ថិព្យចិទេរាឆិ, ឞោបិ៉ ចិទេរាឆា អឞក្កតិ ៜត្ថ ចិឌ្ឍតិតិ ចិទេរាឆិ, ឞោបិ៉ ឰចិត្យ ឞេយ្យាឞេតិតិ ឰចិត្យឞេយ្យាឞកោ, ឞោ អាឌិ ឃឞ្ស អលក្ខារត្តុរេកាចឆុឞ្ស ឞិលេឞឞ្ស, ឞោ បឌេតា ឌាតាឌិឞិលេឞោបិ៉ ឮតិតេ បេទបិ ឞិលេឞេគេឌា ឞត្តិ៉ ៜឞំ ឃឆាចុត្តាត់ តិឌឞ្សេតុ បឃោរេកស្ថច ន្វុប់ ឞការេចា លក្លាហ៌ អាចិកចិឞ្សតិតិ៉

១ស៍១-១៉ អចុត្តឞិលេឞចិឞេឞ ឌេឞ្សព្ធ៌ ក្ខឹឞតិ “ចិទ្វេ្ឋា”ឮច្ចាឌិ៉ ចិទ្វេ្ឋាចិទ្វេ្ឋាកិត្តុកយ្ញា អបិ ក្ខឃតុ្ឋឞ្ស ចិទ្វេទ្ឋេត ច អចិទ្វេទ្ឋេត ច អកិត្តុេត ច កេយ្ញេត ឞយត្ថិតា តឃោ ឞិលេឞា ច, បេទា អញ្ញោ តិឃយចាបិ អចឆារលោត ឃុត្តឞិលេឞោ ច, តិឃយេក្លេបចឆេតាបិ អចឆារលាឞ្ស បឌិឞេឆបការឞកាកិឆាតឞិលេឞោ ច, អចិទេរាឆិបិ ក្ខឃបក្លាចិទេរាឆិឞិលេឞោ ច, ចិទេរាឆិអបិ ក្ខឃតុ្ឋឞ្ស ចិទេរាឆិឞិលេឞោ ច, បឌេឌាឌិ បេឌេត ឌាតោ ចារេព្យត ឌាតោ ឰចិត្យឞេយ្យាឞកាឌិឞិលេឞោបឹតិ ៜឞំ ឞិលេឞាត់ តិឌឞ្សេតេស្ថច តិឌឞ្សតឞក្ល៌តាគាហេលោស្ថច ន្វុប់ ឞន្វុប់ តេឞំ លក្លាហ៌ ចា អាចិកចិឞ្សតិ, តិឌឞ្សិឃយា៌តាគាហេលោតេច លក្លាលាឞ្ស កយ្ញាតត្តា ចិឞុំ ត កេឆឞ្សាឞឹតិ អឆិប្បាយោ៉ ចិទ្វេ្ឋាតិ ច អចិទ្វេ្ឋាតិ ច អកិត្តុេ្ឋាតិ ច, តេយច កយ្ញំ ព្រិឃា ឃេឞំ ឞិលេឞាតយិតិ ច, តិឃយោ អចឆារលា៌ អស៊ី អត្ថិតិ ច, តិឃយឞ្ស អក្លេបិ បឌិឞេឆា អឞ្ស អត្ថិតិ ច, ត់ ចឆត់ អកិឆាត់ ឃឞ្ស ឞិលេឞឞ្សាតិ ច, តាឞ្ស ចិទេរាឆា អត្ថិតិ ច, ឰចិត្យ ឞេយ្យាឞេតិតិ ច, ឞោ អាឌិ ឃឞ្ស ក្ខបយាឞិលេឞាឌិតោតិ ច, បឌេតា ឌាតោតិ ច, ឞោ អាឌិ ឃឞ្ស ចាព្យឞ្សាតិ ច ចិក្កហោ៉

ចិទ្វេ្ឋកយ្ញឞិលេឞ

១ស៍៣៉

ນຈເນ ຈຕ្តឃំ ເລີກໍ, ອທິລໍ ກລ្លចិក្កេហា[កលចិក្កេហា (ສີ˞)];

ບຣາកចតិ ຍາຣາຣិ, ឆយុຣាឌា ចិឌយុ្កេត˞

១៨៣˞ តេតា កេយត េតឝស្សឹឃត្តិ “នចេន”ត្ទាឌិ˞ ອທិលំ េលីកំ នចេន ចត្តឃំ ຍាຣាຣិ ឆយុຣាឌា ច, កេល្លា យត្ុេឌ្ញា ចិក្កេហា កលេហា ឃស្ស ຍាຣាຣិេតា, ចិក្កេហា នទឹរនយ្យតា ឃស្ស ឆយុຣាឌស្ស, េតសុ ຍាຣាຣិ បຣាកចតិ បຣាកចយេបតិ េឌាឝិឃំ បជិលន្ទបຣាឌឃចេនត, ឆយុຣាឌា នយត្តកេន្ត្រ ៗ ចិឌយុ្កេត េលីកត្តឃញ្យាបិនយុល្លបិតចិឌឃន្ទតិបចត្តិចេនត នយំ កចតឹតិ អឃំ ចិរុន្ទកាយុសិេលេនា បຣាកចចិឌយុ្កតាតយេឌ្ញាឌ្ញាចិេຣាឆេតា˞

១៨៤˞ ឌ្ពាតិ ន្ទេន្ទនក្កេយត ន្ទាហេຣតិ “នចេន”ត្ទាឌិ˞ ອທិលំ េលីកំ នចេន ចត្តឃំ អតេត្ត ឃុឌ្ញាតេតា អត្តេតា ចេន ចត្តឃេត្តា, េតា េច, នកលេលីកំ ហិេត ឃុឌ្ញាតេតា អត្តេតា ចេន ចត្តឃេត្តា កល្លចិក្កេហា យតុ្ឌ្ញាកលេហា, េតា េច, យតុ្ឌ្ញានទឹរនយ្យត្តិឃុេត្តា ຍាຣាຣិ បຣាកចតិ េឌាឝិយុេល លន្ទបຣាឌឃចេនត បຣាកចំ បិបុណាតិ, ឆយុຣាឌា តឆាកេតា បត ចិឌយុ្កេត េលីកត្តេឃ បត្តងឌឃេឃានចេនត ចិឌយុ្កឹតិ˞ បຣាកចតចិឌយុ្កក្រឃាតំ អឌ្ញាយឌ្ញាចិរុន្ទត្តា អឃំ ចិរុន្ទកាយុសិេលេនា តាយ˞ នស្ស អត្តេតា ចេនា ឌ្ពស្សរិឃបិតិ ច, កេល្លា យតុេឌ្ញា ចិក្កេហា ចិចាេឌា េឌេហា ចា ឃេស្សតិ ច ចាញ្យ˞

អចិរុន្ទកាយុសិេលន

១៨៥˞

នកាចយឆុរំ បុឌ្ញា-ចិេនេនាឌឃនយុ្កចំ;

សុណត្តិ ចាឆំ យុតិេតា, ឌតា បស្សត្តិ ចា’យតំ˞

១៨៥˞“នកាេច”ត្វាឌិ˞ នកាេចេតច យឆុរា បិឃា ចាចា, យឆុរំ អយតំ, បុឌ្ញាចិេននស្ស ន្ទេឌេឃា អកិចន្ទិ, េតត នយុ្កេចា, ឃស្ស ចា តំ, យុតិេតា ចាឆំ នន្ទយុនក្លាតំ ឌតា សុណត្តិ, តស្សឃំ អយតត្វា [តស្ស ច តិស្សឃំ អយតត្តិ (ក˞)] បស្សត្តិតិ អឃយចិរុន្ទកាយុសិេលេនា នចតឌស្សតាតំ អចិរុន្ទត្តាតិ˞

១៨៥˞“នកាច”យិត្វាឌិ˞ នកាចយឆុរំ “ចាចាយឆុរំ កទិស្សាយឹ”តិ កត្តត្តាបេឃាកំ ចិតាបិ យឆុរត្តា បកតិយឆុរំ, េតា េច, េកតឆិ បត្វេឃត អតុប្យត្តត្តា នន្ទរចិេននំ ចិតាបិ បកតិបណិតំ, បុឌ្ញាចិេនេនាឌឃនយុ្កចំ បុឌ្ញាចិេននេឌនកស្ស យុតិេតា កស្សឆិ កុនលចិេននស្ស

អភិចុម្ពិយា សម្បុតំ, ឥតា ឥច, ឥចឥតឃ្យូឌតាត់ គិម្ពាតាឌិប្បាឥឃត ពពក្យូសលចិឥសសស្ស អភិចុម្ពិយា អារឥយ្ហលាឥព្វូត បឌិលម្ពិ យុតិឥតា ចាង់

សម្លូយសព្លាត់ ស្ទុលាគ្គិ, អយត់ គិម្ពាតញ្ញា ឌតា ឥចឥតឃ្យូឌតា បស្សិគ្គិតិ៍ សចតឥស្សត្រីឃាត់ អញ្ញាយញ្ញាចិទុម្ពុត្តា អឃំ

អចិទុម្ពុកយ្ហុសិឥលឥសា៍ សស្ស អព្ធូឥតា កាឥចាតិ ច, ឥពត យឆុទា, យឆុទយិតិ ច, បុញ្ញាឥយច ចិឥសឥសាតិ ច, ពឥស្សាឥឃាតិ ច, ឥពត

សយ្ហុឥចា ឃឥស្សតិ ច ចិក្កឥហា៍

អភិត្តកយ្ហុសិឥលស

១៥៩៍

អត្តការាបហារាឃ,

សកាចយឆុរាឃ ច;

យឥតា ប៊ិឥលាតិ[ឌិឥតាតិ (ឃ៊ី៍ អភិតចឌីកា ច)]ឌត្តុត់,

ឌិឥតា ចាចាឃ កាឃ ច៍

១៥៩៍“អត្តការឥរ”ក្នុងឌិ៍ អត្តការ៌ ឥយាហសព្លាត់ បកតិអត្តការ៌ ចា អបហរតីតិ អត្តការាបហារា, ចាចា, កា ច៍ ពាឃ សកាចកាសាឃ,

ឥសាកាឃ ច ឌិឥតា ឌត្តុត់ យឥតា ចិត្តូ ប៊ិឥលាតីតិ អឃយភិត្តកយ្ហុសិឥលឥសា ប៊ិលាតលក្ខលាឥឃកាឃ ត្រីឃាឃ ចាចាឃ កាឃ ច

សយ្យឥត្តាតិ៍

១៥៩៍“អត្តការា”ត្តក្នុងឌិ៍ អត្តការាបហារាឃ ឥយាហត្តការ៌ បកតិអត្តការ៌ ចា អបហរលាឃ សកាចយឆុរាឃ ច សកាចឥពា

កណ្ហស្ទុលាឃ, សកាចឥពា ឥតព្វាភិរាយាឃ ចាចាឃ កាឃ សទីរកត្តិយា ច ឌិឥតា ឌត្តុត់ យឥតា ចិត្តូ ឌិឥតាតិ ប៊ិឥលាតីតិ៍

ប៊ិលាឃតសកាចាឃ ឲកាឃ ត្រីឃាឃ សម្ពិ ករលាក្នុតាត់ ក្លិត្ត ចាចាកាត់ ឥឃាឌិតព្វា អឃំ អភិត្តកយ្ហុសិឥលឥសា៍ អត្តការ’យបហរតីតិ ច,

សកាឥចត យឆុទាតិ ច ចាញ្ញ៍

តិឃយចត្តសិឥលស

១៦៧៍

ពោសក្លឹតំច កល្យាណ្តុំ, សម្ទតំយេច ចក្កតា;

បិលិបិកាឈរាតំច, យុតិក្ខស្សា’តិទេត្តតា៑

១៥៥៤.“ពោសិ”ក្ខាទិ៑ កល្យាណ្តុំ ពោសក្លឹតំយេច, ត យតសិ, កល្យាណ្តាក្យលោ បិបត្តញ្ញា និលិក្ខិ៑ ចក្កតា កម្ទតំយេច, ត អញ្ញាសយេ, ចក្កតាតតត្តុំ សធត្តញ្ញា និលិក្ខិ៑ អតិទេត្តតា បិលិបិកាឈរាតំយេច, ត ចិទេត្ត, អតិទេត្តតាក្យលោ ទាពោ ច និលិស្សតោ៑ “យុតិក្ខស្សា”តិ “កល្យាណ្តា”ត្តិអាឌិស្ស សត្ថុត្ថ សម្ពត្ថតិឃំ៑ តិឃយចា និលេសោ ពោសក្លឹតំចាតិ អចឆារលាបរ្យយោកាតិ៑

១៥៥៤.“ពោសក្លឹត”យិក្ខាទិ៑ យុតិក្ខស្ស កល្យាណ្តុំ ពោសក្លឹតំ ឲច ហោតិ, កល្យាណ្តាសក្ខតយក្យសល់ ត ចិទេត្ត៑ ចក្កតា កម្ទតំយេច, តញ្ញាសយេ៑ អតិទេត្តតា បិលិបិកាឈរាតំ ឲច, ត ពោសុចិ ចត្តុស្សុតិ៑ “ពោសក្លឹតំចា”តិអាឌិស្ស តិឃយសក្ខាតអចឆារលាបភស្ស ចិឌ្ឍយាតត្តា កល្យាការេចត សទ្ធិ៍ បិបត្តស្ស ច, ចក្កក្យលោត សទ្ធិ៍ សារេធយ្យស្ស ច, ទេត្តក្យលោត សទ្ធិ៍ ទាពស្ស ច និលិក្ខត្តា អឃំ តិឃយចត្តនិលេសោ តាយ៑ ពោសាតិ ច អក្លិតិ ចេតិ ច, កល្យាស្ស ការេចាតិ ច, ចក្កស្ស ការេចាតិ ច, បិលាយោ ច បិកាតិ ច អឈរាតិ ចាតិ ច, អតិទេត្តស្ស ការេចាតិ ច ចិក្កហោ៑

តិឃយរក្លបនិលេស

១៥៥ប៑

បិលិបិកាឈរេទស្វច, សារាពោ តច ចិស្សតិ;

ចិស្សតោ សោ’ឃ’យឆ ចា, តាឆ សាស្សក្យលាស្វបិ៑

១៥៥ប៑“បិលិ”ក្ខាទិ៑ តាឆ តច បិលិបិកាឈរេទស្វច សារាពោ សោគតោ ទេត្តចណ្ណា ចិស្សតិ, ត ចិទេត្ត, សារាពោ ទេត្តចណ្ណា លក្ខរាពោ ចាតិ និលិក្ខិ៑ អឃំ តិឃយោ អក្លិប្យតោ៑ អឆ ចា កធំ តិឃយ្យតោ, ឃតោ សោ អឃំ សារាពោ សាស្វតំ ក្យលាស្វច ចិរាកលក្លលោ ចិស្សតោ ថ្កតិ៑ តស្វា កឆយចឆារឹឃតីតិ តិឃយរក្លបចចតោ និលេសោឃំ៑

១៥៥ប៑“បិលិ”ក្ខាទិ៑ ហេ តាឆ តច សារាពោ សោគតោ ទេត្តចណ្ណា បិលិបិកាឈរេទស្វច ចិស្សតិ, ចិទេត្ត លេពោ បត ត ចិស្សតិ៑ អឆ ចា សោ អឃំ សារាពោ កត្តកយ្យតាក្យសលដ្ឋក្ខតោ សាស្សក្យលាស្វបិ សឌ្ឍតាតំ និលិចិក្យលាសុបិ ចិស្សតិ៑ “ឲចា”តិ ឥស្សិតតិឃយស្ស បជិសេឈពោត “អឆ ចា”តិ ចចេតត សយត្តាកតត្តា ទេត្តចណ្ណសក្ខាតរាពោត លេពស្ស និលិក្ខត្តា ច អឃំ តិឃយរក្លបចចតនិលេសោ៑ ឯ

ឥឃាកឥភា ១ាឥកាតិ ចិក្កឥហា៓

អចិឥ១ាឆិឃិឥលឃ

ᦑ៥៥៓

ឃលក្ខឥណា'តិឃុកឥកា,

ឥតឌឃ្សិ៍ តិឃឥតាឌឥឃា;

ឥលិឥកឥឃា ឌិតឃំឥក្លូឥឃា,

ចិកាតិ ឃយណិឃ្សឥ១ា៓

ᦑ៥៥៓"ឃលក្ខឥណា"ត្ថ្វាឆិ៓ ឃហ លក្ខឥណាត ឃឃ១្ហឥបត ក្ខត្តិ ឃចឥបុ១ិឃលក្ខឥណាត ចា ចត្តយាឥភា ឃលក្ខឥណា, ចឥគ្គា យុតិឥគ្គា ច, អតិឃុកឥកា ឥឃា ច, ឥតឌឃ្សិ៍ ឃុ១ិឥឃា បកាចិឥឃឃឃុឥត្តា ច, តិឃឥតា បតិឌិតយុឥឃា បកាលក្ខឥណា ឃឃ្សុ ឥឃា តិឃឥតាឌឥឃា, ឃុ១ិឥឃា, តិឃឥតា ឆិឥ១ា ក្ខឥឃា ឃយ្ចាឃឃ្យុឥគ្គា ឃឥយ្ឋាឆិ១្ហឥបិ ឃឃ្សុ ឥឃា តិឃឥតាឌឥឃា, យុតិឥគ្គា, ឥលិឥកឥឃា (ត្រាហុ្ចា យុតិឥគ្គា ច, ឌិឥតា ឃំឥក្លូឥឃា ឍឃាត១តិចឥឃត កាឃចិត្តាឆាឥឆា ឥឃត ឥឃា, (ត្រាហុ្ចា, ឌិឥតា ឃំឥក្លូឥឃា ឌឃចិឥឆា អក្កុយក្កុញ្ញាណលិកា ឥឃត ឥឃា៓ ឥឃា យណិតំ ត្លឃ្សឥ១ា ក្ខបយណិ [ក្ខត្តយយណិ (?)], ឃយណាតំ ត្លឃ្សឥ១ា យុតិឥគ្គា ចិកាតីតិ ឥឃាគ្លូ៓ អឃយចិឥ១ាឆិឃិឥលឥឃា លក្ខណាឃុកកាឌិតយុកឃត្វាបិ អត្យូចហិតត្តា៓

ᦑ៥៥៓"ឃលក្ខឥណា"ត្ថ្វាឆិ៓ ឃលក្ខឥណា លក្ខឥណាត ឃហិឥតា, អតិឃុកឥកា អតិឃុគ្គ១ាឃ លក្ខិឃា ឃយត្កាឥតា, ឥភា ឥច, ក្ខត្តិឃយហាបុ១ិឃលក្ខឥណាហិ ឃហិឥតា អតិចិឃ ឥឃាកាឌិហិ ឃុឥត្តា, ឥតឌឃ្សិ៍ អគ្គការចិឆយតឃក្ខតយហាតុកាឥចត ឃុឥត្តា, តិឃឥតាឌឥឃា បតិឌិតំ បុត្តាណ្យាឥល តិឃយិតកាតុក្កុយឥភា, ឥភា ឥច, តិ១គ្គុបចត្តពុគ្គតឌឃា ឃុឥត្តា ឆិ១ឃត្តញ្ញាបឆចិឃក្ខាតាកិចុគ្គិឃា ឃយត្កាឥតា, ឥលិឥកឥឃា (ត្រាហុ្ចឥតា, ឌិតឃំឥក្លូឥឃា ឍឃាតបិតិឃា ចិឌិតកាឃចិត្តឌឥឆា, ឥភា ឥច, តិឥលិកាឃ្សុ ត្លឃ្ស១ក្ខឥតា ចតុត្តុយក្កុញ្ញាឥណាត ហតឌឃចិឆឃំកិឥលឥឃា, ឃយណិឃ្សឥ១ា ឥឃា ក្ខត្តឥយា យណិ ចិកាតិ ឥឃាកតិ, ឥភា ឥច, ឃយណាតំ ត្លឃ្សឥ១ា ចិកាតិ ឌិត្តាតីតិ៓ "ឃលក្ខឥណា ឃុកឥកា"ត្ថ្វាឆិកាតំ គ្គិតំ បឆាតំ អចិ១្ហគ្គត្តា ច, បឆយបិឥឆ ចឥគ្គត ត្ធុតិឥឃ ឃុ១ិឥឃត តតិឥឃ (ត្រាហុ្ចតា ចតុឥត្ត យណិតា ច ឃត្តញ្ញាបឆត្តឃ្សុ ឃិលិគ្គត្តា ច អឃំ អចិឥ១ាឆិឃិឥលឥឃា តាឃ៓ ឃហ លក្ខឥណាត ចត្តយាឥភាតិ ច, អតិឥឃាកឥភា កឥកា ឃិ១ិ ចា ឃិ១ិកាឃបឃតភាឆិឥកា ចា អឃ្សុាតិ ច, ឥតឥឌា អឃ្សុ អគ្គិតិ ច, តិឃឥតា ក្ខឥឃា អឥឃ្សុតិ ច, ឥលិឥកឃ្សុ

ឌ្គេនា ឌ្គយ្យេទាតិ ច, ឌិទោ នំក្លេនា ឃេតេតិ ច, យហិតំ នយឍាតំ ចា ឌ្គយ្យេទាតិ ច ចាក្យ៍

ចិទោធិមិលេយ

១០០៍

អសយោបិ នយោ លេកោ,

លេកោនោបិ គន្ធូយោ;

នគេឃាប្យ’គេឃា បិបេ,

ចិត្តា’យំ យុត្តិតា កតិ៍

១០០៍“អសយោបិ”ឌ្ហាឌិ៍ គត្តិ នយោ ទាឌក្យាឍាឌិហិ អយ្យាតិ អសយោ, គោធិ ទាឌាឌិ, “អសយោ”តិ លេកោកមិឍាយហិកាលេចត យុត្តិ៍ តត្ត ឃគា អសយោ ទាឌាឌិ, តគា លេកោ នយោតិ ចិទ្ធំ អនយត្តា តយ្យ៍ អបិនដ្ឋោ ចិទោធំ ខោទេតិ៍ បឡត្តទេ ឞូចិទ្ធំ, លេកោ គេចគត្តាឌិតំ ចិទោធិនត្តាតំ ទាហ្វលិឌិតំ អចិទោធិនត្តាតឆ្ល នយត្តា, តតោឃេចាយំ ចិទោឆាកានាតឆ្លានា ចិទោឆោឃេច៍ លេកោនោ ត្រាហ្វ យុតិ ច៍ តត្ត “ត្រាហ្វ គន្ធូយោ”តិ ចិទ្ធំ ធិឌ្គឃោតិត្តា តយ្យ៍ បឡត្តទេ ឞូឡ្យាឈាតោ ឌ្គួយគទ្តា តយ្យ៍ គឃោ គាតំ, នហ គឃេគាតិ នគេឃា, គោធិ បុទិនោ៍ នហ គឃាឃ ចត្តិឌិតិ នគេឃា, យុត្តិ៍ តត្ត បុទិនោ គាឃគោ បិបេ ឌេគ គចយគឃោតិ ចិទ្ធួញ៍ យុតិ បិបេ ទាកាឌិគ អគឃោតិ ចិទ្ធួញ៍ តល្ហា យុត្តិតា អយំ ឃចាឌុត្តា កតិ បចត្តិ ចិត្តា អត្តុតាតិ អយំ ឌុត្តគឃេត ចិទោធិមិលេនោ ឌ្គាហជ៍

១០០៍“អសយោ”ឌ្ហាឌិ៍ អសយោបិ អត្យល្យាបិ គោធិ ទាឌាឌិគោ លេកោ នយោ ត្យល្យា, តោ ចេ, នឌិនបុក្កលទហិតោ ខុច ទាហ្វកត្រ៍ឌេចគត្តាឌិនគ្គលេកោ អគ្គឃបជិឈាកាលេចត នយោ ហោតិ៍ លេកោនោបិ ត្រាហ្វក្ខតោបិ គន្ធូយោ គទេទោ ហោតិ, តោ ចេ, នកលលេកាឌិបតិ ហ្វត្តា ខុច គន្ធូយោ៍ នគេឃាបិ ឃាចកោឞ្ហ គឃនគ្គាតោត គាតេត ឃុត្តាបិ បិបេ បិបិដ្ឋេ អគឃោ គាគទហិតោ, តោ ចេ, គឃានហិតោ ខុច អក្យនលេ គិដ្ឋឃោ៍ យុត្តិតា អយំ កតិ បចត្តិ ចិត្តា ចិចិត្តាតិ ទាឌាឌិតោ អនយនយតា ច, ត្រាហ្វ ហ្វត្តា ឌ្គួយគទកាលេចា ច, គាគនហិតយ្យ កយ្យធិ បុទិនយ្យ គាគទហិតកាលេចា ច ចិទ្ធោ ហោតិ៍ តល្ហា ទាឌត្រាហ្វបុទិនេហិ យុត្តិតោ និលិដ្ឋត្តា អយំ ចិទោធិមិលេនោ គាយ៍ បុគ្គាបុគ្គាបគ្គោ ចិទោឆា អបរាបរបគ្គេហិ គិទាកតោ ហោតិ៍ បុគ្គាបគ្គោ អបិនដ្ឋោ ចិទោធំ ខោទេតិ, អបរបគ្គោ អចឆាទឍត្តិ៍ គត្តិ នយោ ឃយ្យតិ ច, គទោ ច នោ ឌ្គួយោ ចេតិ ច, នហ គឃេត គឃាឃ ចា ចត្តយាតោតិ ច,

តត្ថិ ជនេយា ជយា ចា អេស្សតិ ន ចិក្កេហា.

ឆន្ទិព្យសេយ្យាសកបជសិលេស

១០៨.

សំសារទុក្ខូបហតា-ចតតា ឌតតា តូឃិ;

សុល’ឃិន្និត’យន្តិ, អយតត្កុជ ចិត្កុតិ.

១០៨. ឧទាហរតិ “សំសារេ”ច្ចាទិ. សំសារេទា អនុគ្គាត្វិត្ត ចតូយាតា លត្តូបជិបិជិយេច ទុក្ខ ទុក្ខុយតូាឌិតា, តេត ឧបហតា បហជេ ឌតតា, អយតំ សុលំ អយតំ ចា តិគ្គាតំ ជជាតីតិ អយតត្កុជាតិ អាយត្តតំ, តូឃិ អចតតា បណាយចសេត ព្ទុន្និតយតិយតំ ទុក្ខាបកយតិគ្គាតូំ កាឃិកំ េចតសិកញ្ចា សុលំ អន្តត្តិ ចិត្កុតិ បជិលកតីតិ. ឲត្ត អយតំ សុឆា តិគ្គាតញ្ចា, អយតត្កុជោ ទុក្ខាបហតេ សុលឃតីតិ ឧចិតត្តិ “អយតំ ជជាតី”តិ បជយឆិកេត ចត្តូតិ ឆន្ទិព្យំ សេយ្យាសឃតីតិ ឆន្ទិព្យសេយ្យាសកោ បជសិលេសោឃំ. អាឌិសន្ទ្កុត
“សុកន្និសោកាសព្ទន្និ”ព្យាឡ្យុបយាសិលេសាជយោ សក្កុហិតាតិ.

១០៨.“សំសារ”ព្ទច្ចាទិ. សំសារទុក្ខូបហតា លត្តូឆាព្យអាឃតតាតំ តិទត្តូទបចត្តិសព្ទាេតត ទុក្ខុត ឧបហតា ឌតតា, អយតត្កុជ ចេហ
សុឆាជាឃក តោ េច, តិគ្គាតជាឃក តឆាកត តូឃិ អចតតា បណាយតចសេត ឆ្កុតតា ព្ទុន្និតំ អកិយតំ សុលំ កាឃិកេចតសិកសុលំ អន្តត្តិ
អតិសយេត ចិត្កុតិ សេចតីតិ. អយតជាឃកា ទុក្ខិតេ សុលិតេ កេទាត្តីតិ ព្ទជំ ឧចិតយេចតិ ឧកឃតូស្សាបិ ចាចកំ “អយតំ ជជាតី”តិ បជំ
តាឌិសឌតស្ស សុលជាតេ ឆន្ទិព្យំ បេសេតីតិ អឃំ ឆន្ទិព្យសេយ្យាសកបជសិលេសោ. សំសារេទាយេច ទុក្ខត្តិ ច, េតត ឧបហតាតិ ច, អយតំ
សុជំ តិគ្គាតំ ចា ជជាតីតិ ច ចាព្យំ.

១០៩.

គុណាឃុត្តេហិ ចត្តូហិ, សឃំ កត្ចាត កស្សធិ;

សំកិត្តតំ កចតិ ឃំ, សា យតា ព្យុព្យយោកិតា.

១០៩. ព្យុព្យយោកិតំ យោឌឃតិ “គុណោ”ច្ចាឌិតា. គុណោ ឆព្វេ សាធុ អសាធុ ចា, េតត ឃុត្តេហិ ចត្តូហិ សហ សឃំ កត្ចាត ចត្តូតា

អសារេឡ្យបិ តឆាកាចយារេរាប្យ ពស្សចិ បុរិសាឌិនោ ឆុតិតិក្ខត្ថុ ឃំ កិត្តតយាឮាត់, សា ឰល្យក្លលា ឰល្យេឃាកិតា យតា, ចត្តុបិឋ្ឋិតោន

ឰុលោន តាឌិសាត់ ឰល្យេឃាកិតាបជិបិឌតោតា តឌត្ថិឃេន ឰល្យេឃាកិតា តឆា ក្ខិឆា ចត្តតិ៍

១០១៍ ឰ្ឍកាតិ ឰល្យេឃាកិតាលក្ខាទំ ឌេស្សតិ "ឰុលាឃុតេ្តហិ"ឰ្ឍាឌិតា៍ ឰុលាឃុតេ្តហិ ឃុត្តារាឃុត្តទេហិ ឃេហិ ពេហិចិ ឰុលោហិ ឃុតេ្តហិ ចត្តហិ, សយំ ពត្វាន តត្វេតា អសយាតេឃុបិ សយាតត្តត្តុឋិឃា អារោបត់ ពត្វា, ពស្សចិ បុរិសាឌិនោ ឆុតិ តិត្ថុ ចា តិស្សាឃ ឃំ សំកិត្តត់ ឰុលាឰុលាពឆត់ កចតិ, សា ឰល្យេឃាកិតាតិ យតាតិ៍ ឰុលោហិ ឃុត្តាតិ ច, ឰុល្យេន ឰុលោន សហ ឃោេកាតិ ច, សោ ឧេតសំ ទំសិយាលិកពចត្តាឌិតយត្ថិតិ ច, េតសំ កាេចា ឰល្យឰុលាសព្ទត្ថោតិ ច ចិក្កុហោ៍ ឧត្ថ ឰល្យឰុលាឃុត្តបឌត្វាត់ តក្កុលាសព្ទត្ថស្ស ឰល្យេឃាកិតាកាចេតា តប្យជិបិឌេកា ក្ខត្ថិចិេសេសា តឌត្ថិឃេន ឰល្យេឃាកិតាតិ េពាឃ្យា៍

១០១៍

សយុត្តសយុេឌា េលិេកា,

សយុត្តារេលិកសយុេឌា;

ក្ខេកាហិ ទំសិយាលិ ច,

កពចា ច តេយាតុេឌា៍

១០១៍ ក្ខោហទតិ "សយុេត្ត"ឰ្ឍាឌិ៍ តយំ តុឌតិតិ តេយាតុេឌា៍ ទំសិយាលិ ឃុទិេឃា ច, អឆ ចា សយុាសព្ទេត្ថា ឆាតិ ក្ខេកាហិ ពទលាក្ខតេហិ េហឰុក្ខតេហិ ចា េលិេកា សត្តេលិេកា, សយុេត្តា សយុេឌា បិតិ េឃន តឆាចិេឆា ច, សយុេត្តា អារេលិកស្ស សយុឌា េឃន តឆាចិេឆា ឆាបិតិ៍ ឧត្ថ បិតិឌាតាឌិឰុលាឃុេត្តន ទំសិយាលិតា សយំ ពត្វា កពចេតា ឆុតិចេសន កិត្តតត្ថិ លក្លុលំ េឃាឌតឃំ៍

១០១៍ ឰ្ឍកាតិ ក្ខោហទតិ "សយុត្ថិ"ឰ្ឍាឌិតា៍ តេយាតុេឌា អត្ថពាទំ បហទេត្តា ទំសិយាលិ ច កពចា ច ក្ខេកាហិ ពទលាក្ខតេហិ េហឰុក្ខតេហិ ចា, េលិេកា សត្តេលិេកា សយុត្តសយុេឌា បជិលត្ថបិតិេកា ច សយុត្តារេលិកសយុឌា ច េហាតិតិ៍ ឧត្ថ បិតិឌាតារេលិកពទលាសក្លាតឰុលាឃុេត្តន ឃុទិេឃន ឰល្យ ពត្វា កពចេតា ឆុតិចេសន ឰុលាពឆត់ េហាតិ៍ សយុេត្តា សយុេឌា បិតិ េឃេតតិ ច, អារេលិកស្ស សយុឌាតិ ច, សយុត្តា អារេលិកសយុឌា េឃេតតិ ច, តយំ តុឌតិតិ ច ចាល្យ៍ ក្ខោហទេលា អឌស្សិេតបិ អសាឆុឰុលាឃុេត្តន េពតចិ ចត្តតា សយំ ពត្វា ពស្សចិ ពាតត្ថតិក្ខាបិ ឧចេយច ឌត្តត្ថា៍

១០៣។

អត្ថទំ សាធយតា, កិញ្ចិ តំសនិសំ ផលំ;

ឥស្សរិយតោ អសន្តំ វា, សន្តំ វា តំ និស្សយំ។

១០៣។ និស្សយំ បស្សតិ "អត្ថទ"ឥច្ចាទិនា។ អត្ថទំ និស្សយតព្ពាបេក្ខាយ អញ្ញំ កិញ្ចិ ឱកាសំ ការិយំ សាធយតា បោតឋិ ចក្ខុនា បេហុក្ខេន, តេន អត្ថទេនេវ សនិសំ ចុល្លំ ផលំ កិញ្ចិ អសន្តំ អតិដ្ឋំ វា សន្តំ ទិដ្ឋំ វា ឥស្សរិយតោ បដិបាទិយតោ, តំ ខុទ្ទលក្ខណំ និស្សយំ សិយា។

១០៣។ ពុទ្ធាទិ និស្សយការណានំ និស្សយតិ "អត្ថទិ"ច្ចាទិនា។ អត្ថទំ និទ្ធិសិតព្ពតោ អញ្ញំ ឱកាសការិយសម្ពាធយត្តំ [ឱកាសកិច្ច... (ក។)]សាធយតា សាធយន្តេន បោតឋិ ចក្ខុនា តំសនិសំ តេន អត្ថទេន សយាតំ អសន្តំ អតិដ្ឋំ វា សន្តំ ទិដ្ឋំ វា កិញ្ចិ ផលំ ឥស្សរិយតោ ចក្ខុហិ បដិបាទិយតោ, តំ តាទិសំ ផលំ និស្សយំ ភាយាតិ។ អនេន ច សោ អត្ថទោ អញ្ញោ ទាតិ ច, តេន អត្ថទេន សនិសមិតិ ច, និស្សរិយតោតិ ច ឋិក្ខុហោ។

អសត្តផលនិស្សយ

១០៤។

ខ្ចឃា សមលិទ្ធស្ស, យន្តិ បាបំ បរាភវំ;

ឆម្ពុរាជបិទ្ធាតំ, ឃ្វចយត្តា[ទឹបយត្តា (សី។)]ទ្ធុទត្តតំ។

១០៤។ "ខ្ចឃា"ពុទ្ធាទិ។ សមលិទ្ធស្ស យហាឃុតិតោ ខ្ចឃា បិពុភារេចត បាបំ លោកាឃេយា បរាភវំ និឆតំ យន្តិ, បរាភវត្តិតិ ទុត្តំ ហោតិ។ ខ្ចឃបុព្ពោភត បាបបរាភវតត្តទេន សនិសំ ផលំ និស្សយតិ។ កិំ ភទោត្តា? ឆម្ពុរាជា ឆម្ពុតបេតោ រាជា, ឃុតិត្តោ ទាតិ សិលិដ្ឋំ, តេន បិទ្ធាតំ, ទុទដ្ឋោ បិទុទ្ធោ អនេត្តា អចសាតំ ឃស្ស, តស្ស ភារេវា, តំ ឃ្វចយត្តាតិ ឆម្ពុរាជបិទោឆហេតុកំ អសត្តផលយតំ និស្សយតំ បរាភវស្សាតិដ្ឋត្តា។

១០៤។ ពុទ្ធាទិ ខ្ចាហរតិ "ខ្ចឃា"ពុទ្ធាទិនា។ សមលិទ្ធស្ស ឃុតិទ្ធស្ស ខ្ចឃា លោកេ បិពុភារេចត បាបំ លោកាឃេយា ឆម្ពុរាជបិទ្ធាតំ

រាឌឆខ្មេហិ សមត្ថាគតរាជ្ញហិ, ឆម្មាឆិបតិតា ឃុតិខេត្តត ចា ចិរុដ្ឋាត៌ តុរត្តត៌ អតិដ្ឋោចសាគត៌ ស្ទចឃត្តា បការសេត្តា បរាកចំ បរិហាត៌ ឃត្តិ បិបុលាត្តិតិ៍ ៙ត្ត បុត្តាខេត្តត ដ្ឋឥឃបុត្តាកោ បិបបរាកចតសង្ហារតោ អត្តត្តទោ ឥស្សិតោ, អបរខេត្តត ត៌សឌិសចិររាឆហេត្យក៌ តុរត្តសង្ហាត៌ អសត្តផល៌ ឥស្សេតិ៍ ឆម្មរាឌចិររាឆហេត្យក៌ អសត្តផលមេត៌ បរាកចស្សាតិដ្ឋត្តា៍ សមណាគមិខេត្តាតិ ច, ឆម្មេត ឃុទេត្តា រាឌាតិ ចា ឆម្មេស្ស រាឌាតិ ចាតិ ច, តេត ចិរុដ្ឋាតិ ច, តុខេដ្ឋា ចិរុបេិ អខេត្តា បរិឃោសាត៌ ឃោសមិតិ ច, តេស៌ ការចោតិ ច ចាត្យ៍

សត្តផលតិឥស្សត

៙០៩៍

សិររាតិក្លិត្តចររលា-

ដ្ឋទិឃាត’ម្ពុឌាត’ឃំ;

បរមត្ថតត៌ លេកោ,

ចិន្តាបេត’ត្តតោ ឌិតោ៍

៙០៩៍“សិររា”ដ្ឋាឌិ៍ អដ្ឋទិឃាត៌ កកចតោ ចរលារចិត្តដ្ឋត្តសម្បដិក្កហលត្តំ បឆចិ គិត្តិត្តា សម្បក្កតាតមដ្ឋទិឃក្យរលារបេតាតមម្ពុឌាត៌ សិរសិ មត្តកេ តិក្លិត្តា ចរលា ឃោត សោ ឌិតោ៍ អម្ពុឌាបរិចរលាតិក្លុបលក្លុលាតត្តត្តទេត សឌិសំ ផល៌ ឥស្សេតិ៍ អត្តតោ បរមដ្ឋទិឃកាចំ ចិន្តាបេតិ៍ សត្តផលមិធំ តិឥស្សត៌ ឌិតត្ថតត្តឌិបតស្ស ត្តាដ្ឋត្តាតិ៍

៙០៩៍“សិររា”ត្ថាដ្ឋាឌិ៍ អឃំ ឌិតោ អដ្ឋទិឃាត៌ អត្តតោ បិឥបដិក្កហលត្តំ បឆចិ គិត្តិត្តា ដ្ឋក្កតត្តា អដ្ឋរាបហរលាឃោក្កាត៌ អម្ពុឌាត៌ សិររាតិក្លិត្តចររលា មត្តកេ ឥបិតបិឥោ លេកោ សត្តលេកោ អត្តតោ បរមត្ថតត៌ អតិអដ្ឋទិឃក្យល៌ ចិន្តាបេតិ អចនៅឆេតីតិ៍ ៙ត្ត អដ្ឋទិឃបក្សាត៌ មត្តកេ ចរលាតិក្លុបសង្ហារតត អត្តត្តទេត បរមត្ថតត៌ ចិន្តាបេតីតិ អឃំ សឌិសសត្តផល៌ ឌិតត្ថតត្តឌិបតស្ស ត្តាដ្ឋត្តា៍ សិរសិ តិក្លិត្តាតិ ចរលាតិ ឃោតេតិ ច, អដ្ឋទំ អដ្ឋរាសញ្ញាត៌ អរហត្តិតិ ច, បរមោ ដ្ឋត្តមោ អត្ថតោ ក្យលា អស្សេតិ ច, តស្ស ការចោតិ ច ចិក្កហោ៍

៙០លិ៍

ចិក្ខតិយាយហត្ថត្តំ, អឆិប្បាឃឃ្ឍ ចា សិឃា;

បរយុក្កិរសតំ ឃាតំ, តំ យហត្ថត្ត’យឹរិតំ៍

៑០លិ៍ យហត្ថត្តយុបឥឃ្សតិ “ចិក្ខតិឃា”ត្ថក្ខាឌិតា៍ ចិក្ខតិឃា រយុត្តិឃា អឆិប្បាឃឃ្ឍ ចា អឌ្ឍារឃឃ្ឍ ចា បរយុក្កិរសតំ បរយាតិរឃកាចំ ឃាតំ ក្លុបកតំ យហត្ថត្តំ តាយ ច្រិរិតំ កឆិតំ៍

៑០លិ៍ ត្ថតាតិ យហត្ថត្តាលក្កាទំ ឥឃ្សតិ “ចិក្ខតិ” ត្ថក្ខាឌិតា៍ ចិក្ខតិឃា រយុត្តិឃា ចា អឆិប្បាឃឃ្ឍ អឌ្ឍារឃឃ្ឍ ចា បរយុក្កិរសតំ អត្យុក្កិរកាចំ ឃាតំ ឃំ យហត្ថត្តំ សិឃា, តំ យហត្ថត្តយិតិ ច្រិរិតត្តិ៍ យហតោ កាចោតិ ឥ, បរយោ ក្លុក្កិយោ អតិរយោ ឃឃ្សតិ ឥ, តឃ្ស កាចោតិ ឥ ចាត្យិ៍

ចិក្ខតិយហត្ថត្ត

៑០ប៍

កិរឹឥរតតក្ខាឃា-តុចិក្ខាតបចារណោ;

ប៉ុរា បរំ សិរិ ចិត្តិ, ទេរិសិរត្តោ’គិតិក្លូយា៍

៑០ប៍ ក្លុតាហរតិ “កិរឹឥ”ក្ខាឌិ៍ អគិតិក្លូយា ប៉ុរា ប៉ុទ្ធោ ទេរិសិរត្តោ យាឃាឥចិឃា ប៉ុត្តោ បរយុក្កត្ថិ អតាក្កាបាឆារណ៍ សិរិ ចិក្ខតិ ចិត្តិ បឌិលគិ៍ កិឥយោ? កិរឹឥ យក្យុឥ រតតាតំ ឋាឃាហិ យោកាហិ អតុចិក្ខោ ឋុរិតោ អាតបចារណោ រសតក្ខត្តំ ឃឃ្ឍ យោ តាឌិយោតិ ចិក្ខតិឃា យហត្ថត្តំ ចុត្តំ “អាតបចារណោ រតតក្ខាឃាតុចិក្ខោ”តិ៍

៑០ប៍ ត្ថតាតិ ក្លុតាហរតិ “កិរឹឥ”ត្ថក្ខាឌិតា៍ ទេរិសិរត្តោ អត្តិយឌាតិឃំ យហាទេរិសិរត្តោ អគិតិក្លូយា អគិតិក្លូយតតោ ប៉ុរា ប៉ុទ្ធោ កិរឹឥរតតក្ខាឃាតុចិក្ខាតបចារណោ យោលិរតតរំសឹហិ រឌ្ឍិតរសតក្ខត្តោ បរយុក្កត្ថិ សិរិ ចិក្ខតិ ចិត្តិ អតុគចិតិ៍ ៧ត្ត យោលិរតតកក្តិឃា រសតក្ខត្តឃ្ឍ ឌូចិក្ខកាចកចឥតត ចិក្ខតិឃា យហត្ថត្តំ ហោតិ៍ កិរឹឥ រតតាតីតិ ឥ, តោឃំ ឋាឃាឥឃាតិ ឥ, តាហិ អតុចិក្ខោ ឋុរិតោ អាតបចារណោ ឃឃ្សតិ ឥ ចាត្យិ៍

អឆិប្បាឃយហត្ថត្ត

១០៩៍

សេត្តា សេប្ដាឆិមំ ទោឆិ-

សេត្តា សត្តហិតាយ សោ;

ហិត្វា សេ្កហទសាតន្ទ-

មបិ រាហុលមាតរំ

១០៩៍“សេត្តា”ត្យាទិ៍ សេ្កហេត បិយការេចត ឌារេតត ទេសេត ទារេកត អាតាន្ទមត្តតិ រាហុលមាតរំ ពិប្តាមេចិម្បិ, កិម្យុតត្ដា យ្យុចតិឌតិ, ហិត្វា អគេបក្លិត្វា អភាសេត្តា ហ្យត្វា សត្តាតំ ហិតាយ លោកិយលោក្យុត្តរាយ ចន្ទិយា ទោឆិសេត្តា សិន្ទេត្វា សេប្ដាឆិមំ សត្តាត្យាគត្តាទោឈោមេច សេត្តា អាសេត្តា, គេត្វេច លេក្កាតិ អឆិប្យាទោយា៍ មហត្តត្តម្យក្កនិ៍ តាឆិសចតិតារតភាភាសប្ថតលក្លឈមាលក្លិយតិតិ៍

១០៩៍“សេត្តា”ត្យាទិ៍ សោ ទោឆិសេត្តា សេ្កហទសាតន្ទំ បិយកាចសត្លាតរារេកត អាតាន្ទំ រាហុលមាតរំ អបិ ពិប្តាមេចិម្បិ ហិត្វា សត្តហិតាយ សត្តាតំ លោកិយលោក្យុត្តរត្វាយ សេប្ដាឆិមំ សត្តាត្យាគត្តាទោឈោមេច សេត្តា លេក្កាតិ៍ តាឆិទិសត្ថិទតេគបិ អលក្កតាកឆេគត ទោឆិសត្តស្ស ក្រុក្កន្ទ្យាសយមហត្តត្ត ចុត្តំ ហោតិ៍ សម្បា ត្យុន្ត្យាតិ ឲតាយាតិ ច, ទោឆិមំ សេត្តា លេក្កាតិ ច, សត្តាតំ ហិតាមិតិ ច, សេ្កហេត បិយការេចត ឌារេតា ទេសា រារេកាតិ ច, រេតត អាតាន្ទាតិ ច ចិក្កេហា៍

១១០៍

កោរេបត្វា ចណ្ហាតិមំ មំ,

កិន្ថិ ឆម្បិមតោ បទំ;

អសមំ ចា សមំ តស្ស,

ឃដិ ឋា ចក្ខុតា ឃតា៓

១១០៓ ចក្ខុត់ ចឥតិ “ខោរបត្វា”ក្ខុក្ខាឌិតា, ចណ្ឌុតឹឃំ កិក្ខិ ចត្តុំ ខោរបត្វា តិទំកត្វា តឃ្ស ចណ្ណុតិឃស្ស អឋឃំ ចិឋឃំ ចិឋឌិឋំ បទឃក្ខ្យា ឃំ កិក្ខិ ចត្តុ ឃដិ ឥស្សឹឃខត កចិតាតិ អតុចឌិត្វា ឋា ចក្ខុតា ឃតាតិ ចិឌឹឃខត៓

១១០៓ ក្ខុឥាតិ ចក្ខុតាលក្ខាទំ ឥខស្សតិ “ខោរបត្វា”ក្ខុក្ខាឌិតា៓ ចណ្ណុតឹឃំ កិក្ខិ ចត្តុំ ខោរបត្វា តឃ្ស ចណ្ណុតិឃស្ស ឋឃំ ឋឌិឋំ ចា អឋឃំ ចិឋឌិឋំ ចា បទំ ឃំ កិក្ខិ ចត្តុ ឃដិ ឥស្សឹឃខត កចិតា, ឋា ចក្ខុតាក្ខុតិ ឃតាតិ៓ ចខក្ខុតិ ចណ្ណុតឹឃំ ៤តាឃ ទុត្តិឃាតិ ចាក្យ៓

អឋឃចក្ខុតា

១១១៓

បុទខតា ត ឋហខស្សុឋុ,

ត បខក្ខុឋុ ច តាឌិខតា;

ឃាខទា បខទុ តខស្ស’ឋំ,

ឋហស្សំ ឥឋចក្ខុតំ៓

១១១៓ ក្ខុកាហទតិ “បុទខតា”ក្ខុក្ខាឌិ៓ ឃាខទា កាខឃា តាឌិខតា ខលិកាឌិឋុ តាឌិឋត្តា ឃុតិខតា បុទខតា ឋឃុខល ឋហស្សំ ក្ខុឋខចា អស្សាតិ ឋហខស្សុឋុ ច ត ខហាតិ៓ បក្ខុ ក្ខុឋខចា អស្សាតិ បខក្ខុឋុ ច ត ខហាតីតិ ចណ្ណុតិខឃា ឃាខទា៣ ខកាឃ្យខត៓ តឃ្ស ខឃា តិកុចត់ ឌឃឹ៓ បខទុ អក្ខាឋខត្តុឋុ ឋទាខកឋុ ៤ឋយិឋ្នុត់ ឥឋចក្ខុតំ ឥឋហិ ក្យហិតំ ឋហស្សំ, កឆយក្ខាឆាកុចតត្តុឃំ ឌខឃឃ្យាតិ ឃាទំ ខោរបត្វា ឥឋឋហខស្សាបលក្ខុតចត្តុត្តរឃ្ស ឥស្សិតត្វា អឋឃចក្ខុតាឃំ៓

១១១៓ ក្ខុឥាតិ ក្ខុកាហទតិ “បុទខតា”ក្ខុក្ខាឌិតា៓ ឃាខទា តាឌិខតា លិកាលិកាឌិឋុ អចិកាទិខតា តឆាកតឃ្ស បុទខតា អកិយុខល ឋហខស្សុឋុ ច ឋហស្សុឋខទាបិ ត ខហាតិ, បខក្ខុឋុ បក្ខុ ក្ខុឋុ ច តាឌិខឋ ឥខបត្វា បក្ខុ ក្ខុឋុ ត ខហាតិ៓ បខទុ ឋុកតឋយុខល ក្រាឌិខឋឋុបិ អខក្ខាឋុ ឋំកិខលខឋឋុ តឃ្ស តិខលិកខឌតុខតា ឃាទស្ស ៤ឋំ ឋទាត់ ឥឋចក្ខុតំ ឥឋកណតាឃ ចក្ខុតំ ឋហស្សំ ខហាតិ ឥឋឋហស្សំ ខហាតីតិ៓ ចណ្ណុតឹឃំ ឃាទំ ខោរបត្វា ឥឋឋហស្សុឋក្ខ្យាហិ កហិតស្ស អក្ខាឃ្ស ឋទឋក្ខុតចត្តុខតា ឥស្សិតត្វា អឃំ អឋឃចក្ខុតា តាឃ៓ ឋហស្សំ ក្ខុឋខចា អខស្សតិ

ច, បញ្ញា ព្កសចោ អស្សេតិ ច, ឥសហិ ចឌ្ឌិតត្តិ ច ចាញ្ញ៍

សយចញ្ញាតា

១១១៍

ចិចាឥ’យត្យឃ្យញ្ញេត្តា,

យុតិត្កចឥតិត្ឋតា;

សយ្យេណ្ណា ចត្កិយា តា’យំ;

លត្តា’េយតំ យេតាក្យេតា៍

១១១៍“ចិចាឥ”យិញ្ញាឥិ៍ យេតាក្យេតាតិ កាយស្ស៍ សយចញ្ញាតាយំ ប្យណ្ណចត្កិ តិទំកត្វា លត្តស្ស ឥស្សិតត្តា៍

១១១៍“ចិចាឥ”ព្កញ្ញាឥិ៍ យុតិត្កចឥតិត្ឋតា សព្ពញ្ញេតា យុលចេត្កត ចិចាឥំ អត្យឃ្យញ្ញេត្តា សយ្យេណ្ណា អយំ បញ្ញេណ្ណា ចត្កិយា ត េហាតិ៍ កិញ្ញេហិ ឲតំ ចត្កយណ្ឌលំ យេតាក្យេតា អតក្កស្ស ក្តុតិយំ លត្តំ សយុស្សិតេសតន្តត្តិ៍ ចណ្ណតឹយំ ចត្កយណ្ឌលំ ឥេបត្វា តេតា អញ្ញាស្ស ចត្កសឥិសស្ស លត្តស្ស ឥស្សិតត្តា អយំ ចុត្តិ សយចញ្ញាតា តាយ៍ យុតឹតំ ព្កេត្កាតិ ច, តស្ស ចឥតយិតិ ច, ព្កត្ឋសឥិេសា ព្កត្ឋ, យុតិត្កចឥតេយច ព្កត្ឋតិ ច, សយត្តេតា ប្យេណ្ណាតិ ច, យតសិ ក្សេតាតិ ច ចិក្កេហា៍

១១២៍

បទាត្យចត្តតាឥឹហិ, តិព្ពិេត្កតិ’ហ ឃា កតា;

ឆ្យតិទ’ប្យកេត សា’យំ, សិឃា អប្យកតត្ឆតិ៍

១១២៍ អប្យកតត្ឆតិ បកាេសតិ “បទិ”ញ្ញាឥិតា៍ បេទសំ េឃសំ េកសញ្ញិ អត្យចត្តតំ េសចា, តយាឥិ េឃសំ េតហិ តិព្ពិេត្កត ចិទេត្តត អប្យកេត អសត្កិហិេត ត្យឌ្ឌិចិសេឃេឃច ព្កហ កិស្ពិញ្ញិ ចត្ឆយិក្កតា ឃា ឆ្យតិ សំទាឈតំ, សាយំ អប្យកតត្ឆតិ សិឃា៍

១៧២។ ឰដោតិ អប្បកតត្តិ ធនេស្សតិ “បទាត្”ច្ចាទិតា។ បទាត្ចត្តតាឌីហិ អញ្ញាស្ស ឃស្ស កស្សចិ អត្ចត្តតាឌីហិ តិច្ចិនេត្ត ក្ខេដ្ឋាកំ បទេត្តត អប្បកេន អតសិកេន ពុទ្ធិចិរនេឃ ឲច ឰហ ឰយស្ថិ កិស្ថិថ្ថិ ចត្តយិញ្ញតា ឃា ធុតិ សំទាឆតសន្លាតា បសំសា អត្ថិ, សា អឃំ អប្បកតត្តិ តាយ សិឃាតិ។ បនេសយត្ចត្តតយិតិ ច, ពំ អាឌិ ឃេឃំ បទបីញ្ញអាឌីតយិតិ ច, ត បកតេតាតិ ច, ទកាទេទា សត្ថិខោ, អប្បកេន កតា ធុតីតិ ច ចាក្យ។

១៧៣។

ឃុច ខីចត្តិ ហរិលា, ធនេត្វ'បរសេចិនោ;

អតាឃាសេសាបលិនេកហិ, ឌលឆ្ឋាក្ខទាឌិកិ។

១៧៣។ ក្ខោហទតិ “ឃុច”យិច្ចាឌិ។ ឌេលហិ ឆ្ឋាក្ខទេហិ ឆ្ឋាតិល្បក្កុយេហិ។ អាឌិសនេត្ត តទុបល្លចាឌីហិ។ កិឌិសេហិ? អតាឃាសេត សេចាបទិរេល្លសាឌិតា ចិតា ក្ខបលិនេកហិ បិបុលិតនេដ្ឋហិ។ បទយដ្ឋា កិច្ចិ ត សេចត្តិ ឃិលេតេតិ អបទសេចិនោ។ បទចិត្តាទាឆតញ្ញសតបទយុលា ហរិលា ធនេត្វ ឃុច តិទាក្យល់ ខីចត្តិតិ។ ឲត្ត ទាឌាត្ចត្តតរេល្លសតិច្ចិនេត្ត សត្តិហិតា យិកចុត្តិ បសំសិតាតិ។

១៧៣។ ឰដោតិ ក្ខោហទតិ “ឃុច”យិច្ចាឌិតា។ ហរិលា យិកា អបទសេចិនោ ចុត្តិ តិស្សាឃ បទំ អសេចយាតា អតាឃាសេសាបលិនេកហិ បទបទិក្កុហាកាចេតា បទសេចាបទិស្សយំ ចិតា លត្ថតីឃេហិ ឌលឆ្ឋាក្ខទាឌិកិ ក្ខកឆ្ឋាក្ខទក្ខលតាបល្លចាឌីហិ ធនេត្វ ឰច្ចិតិច្ចិតាទេញ្ញាស្វ ឃុច ខីចត្តិ ឃុចខីចត់ កទោត្តីតិ។ ឲត្ត ទាឌសេចាញ្ញសតប្បទេត្តត ពេតចិ អតសិកតាបិ យិកខីចិកា បសំសិតា ហោតិ។ បទំ ត សេចត្តិ ឃិលេតាតិ ច, អកាចោ អាឃាសស្សេតិ ច, តេត ក្ខបលកិតដ្ឋាតិ ច, ឆ្ឋាត់ អក្ខទាតីតិ ច, ឌលច្ចា ឆ្ឋាក្ខទាតិ ចេតិ ច, តាតិ អាឌិ ឃេឃំ បល្លចាឌីតយិតិ ច ចិក្កហោ។

១៧៤។

ក្ខត្តទំ ក្ខត្តទំ ឃត្វ, បុដ្ឋាបុដ្ឋាចិសេសត់;

សិឃា ឲកាចលី សា'ឃំ, ខ្វេធា ចិនិតិសេឆតោ។

១៧៤។ ឲកាចលិ កឆឃតិ “ក្ខត្តទ”យិច្ឆាឌិតា។ ឃត្វ ចុត្តិឃំ ក្ខត្តទំ ក្ខត្តទំ ក្ខបទិដ្ឋាតយុបទិដ្ឋាត់ បុដ្ឋាស្ស បុដ្ឋាស្ស ចិសេសត់ ចិនិតិសេឆតចេសត

ឯកវចនំ កាយ សិយា។ អយំ ឯកវចនំ ចិផិតិសេឆហោ ចិផិចសេត តិសេឆតចសេត ច ក្ខិឆា។

១១៨។ ទ្ធតាតិ ឯកវចនំ ឆេស្សតិ “ក្តេត្តរ”យិច្ឆាឌិតា។ យត្ត ក្តេត្តិយំ ក្តេត្តរំ ក្តេត្តរំ ក្តបរុបរិកចំ បឆំ បុត្តាបុត្តាចិសេសតំ បុត្តាបុត្តាបឆស្ស ចិផិតិសេឆតចសេត ចិសេសតំ ហោតិ, សា ឯកវចនំ កាយ សិយា។ អយំ ឯកវចនំ ចិផិតិសេឆហោ ចិផិតិសេឆចសេត ក្ខិឆា ហោតីតិ។ ក្តេត្តរំ បុត្តាត្តិ ឆាក្សបចាសេត ឆាតឹក្សតំ បឆសេច ចុច្ឆតិ។ បុត្តាស្ស បុត្តាស្ស ចិសេសតយិតិ ច, ឯកហោ អាចលិយត្តិ សំចលិយត្តិ បឆាតិ ឯតាយាតិ ច, ចិផិចិឆាតច្ឆា តិសេឆា បចិសេឆា ចាតិ ច ចាក្យ។ ឯត្ត “ក្តេត្តរំ ក្តេត្តរ”ត្តិ ច “បុត្តាស្ស បុត្តាស្ស”ត្តតិ ច កសេយត ចិសេសតចិសេស្សក្ខេលាត ញ្ញាបតិច្ឆាយំ តិត្តាចតំ, ចិសេស្សក្តលំ កយ្ខយាតសេច។

ចិផិឯកវចនំ

១១៩។

បិតា តហាលិរុចិរា,

តហាលី រំសិការុរា;

រំសី ពសេយាបហារតក [...បហារសេក (សី។)] -

រសា សោរកត្តិ សត្តុតា។

១១៩។ ក្តាហរតិ “បិតា”ត្តច្ឆាឌិ។ សុកយ្ខ។ ឯត្ត បិតាឌីតំ ចិសេស្សាតំ តហាលិរុចិរត្តាឌិចិឆាសេតត ចិសេសសេតត ចិសេសិតត្តាត្តា អយំ ចិផិឯកវចនំ។

១១៩។ ត្តតាតិ ក្តាហរតិ “បិតា”ត្តច្ឆាឌិតា។ សត្តុតា បិតា តហាលិរុចិរា តហបត្តិហិ យត្រុត្តា តហាលី តហបត្តិសេយា រំសិការុរា រំសីហិ ឌិត្តាយាតា រំសី កត្តិសេយា ពសេយាបហារតករសា អត្ថការចិឆយសេត អសហាយកិច្ឆា ហុត្វា សោរកត្តីតិ។ ឯត្ត បិតាឌីតំ បុត្តាបឆាតំ តហាលិរុចិរត្តាឌិចិឆាយសេកហិ ក្តេត្តិរាត្តរចិសេសសេតហិ ចិសេសិតត្តា អយំ ចិផិឯកវចនំ កាយ។ តហាតំ អាលិ បិញ្ជ្រាតិ ច, តហាលីហិ រុចិរាតិ ច, រំសីហិ ការុរាតិ ច, ពយសេរា អបហារសេរា អបហរណយិតិ ច, សោ ឯសេកា រសេរា កិច្ឆំ ឯតាសំ រំសីតយិតិ ច ចិក្កសេហា។

តិសេឆឯកវចនំ

១៨លិ៍

អសត្តុដ្ឋោ ឃតី គេច,

សត្តោសោ ភា’លឃាហតោ;

ភា’លឃោ ឃោ សដត្តុតំ,

ភា’ភត្តញ្យសភាចហោ៍

១៨លិ៍“អសត្តុដ្ឋោ”ត្ថច្ឆាឌិ៍ អសត្តុដ្ឋោ ចព្យបច្ឆយសត្តោសចសេភ ឃោ កោធិ ឃតិ ភាយ គេច សិឃា៍ អាលឃេភ ពព្យាឃ អាហតោ ច ឃោ, សោ សត្តោសោ ភាយ ភ ហោតិ៍ ឃោ ដត្តុតំ សត្តាតំ អភត្តញ្យសភាចហោ ភ ហោតិ, សោ អាលឃោ ភាយ ភ កចតីតិ៍ អសត្តុដ្ឋាឌីតំ ឃតិត្តាឌិតិសេឆភចសេភ ចិសេសភាតំ បចត្តិឃា តិសេឆ៙កាចលិ អឃំ៍

១៨លិ៍“អសត្តុដ្ឋោ”ត្ថច្ឆាឌិ៍ អសត្តុដ្ឋោ ឌីចទាឌីស្យុ ចព្យុស្យុ បច្ឆឃេស្យុ ឆស្សិ៍ពច្ឆាឆសចិឆសត្តោសាតំ អញ្ញាពទេភ អសត្តុដ្ឋោ ឃតិ ភ ៙ច កិក្កុ ភាយ ភ ហោតិ៍ អាលឃាហតោ ពព្យាឃ បហតោ សត្តោសោ ភ ហោតិ៍ ឃោ ដត្តុតំ អភត្តញ្យសភាចហោ ភ ឃោ សត្តាតំ អបទិ៍ឃត្តបឹញ្ញអាបិបកោ ភ ហោតិ, សោ អាលឃោ ភ ហោតីតិ៍ អសត្តុដ្ឋាឌីតំ ឃតិកាចាឌិបដិសេឆចសេភ ចិសេសភាតំ បចត្តត្តា អឃំ តិសេឆ៙កាចលិ ភាយ៍ អសត្តុដ្ឋបឌំ ឃតិសហិពសកលសត្តសយុគ្គាឃស្សុ សាឆាទណកាភចេត ឌិ៍ត់, ឃតិ ភ កចតីតិ ឃតិតោ អញ្ញោស្យុ សកលសត្តសក្តោពស្យុ អចឃចស្យុ បតិដ្ឋាបភតោ “អសត្តុដ្ឋោ”តិ ចិសេសេព្យា, “ឃតិ គេ”តិ ត្ថាឌំ ចិសេសតំ៍ សេសេស្យុបិ ចិសេសភចិសេព្យត្តិ ចុត្តតិឃាយេភ ឃឆាទហំ ឃោឌេពត្ថា៍ ភ សត្តុស្យុតីតិ ច, អាលឃេភ ហតោតិ ច, ភត្តិ អត្តោ ៙ពេសយិតិ ច, ពាភិ ច ពាភិ ញ្យសភាភិ ចេតិ ច, ពាភិ អាចហតីតិ ច ចាញ្ញ៍

១៨ប៉៍

ឃហិ ក្ខសិឃក្ខសត្តិ, អញ្ញោយញ្ញោ ព ចព្ទុតំ;

ចិភាច សដិសត្តិ ពំ, អញ្ញោយញ្ញោចិក្ខសតំ៍

១៦៨។ អញ្ញមញ្ញមាហ “យហិ”ឥច្ចាទិនា។ យហិ សទិសត្តំ វិនា ឯវ វត្ថូនំ បទត្ថានំ អញ្ញមញ្ញំ ភូសិយភូសត្តំ, តំ អញ្ញមញ្ញំ នាម វិភូសនមលង្ការោទាតិ។

១៦៨។ ឥទានិ អញ្ញមញ្ញាលង្ការំ ទស្សេតិ “យហិ”ឥច្ចាទិនា។ យហិ អលង្ការេ សទិសត្តំ វិនា ឯវ វត្ថូនំ អញ្ញមញ្ញំ ព្យ ភូសិយភូសត្តំ អលង្ការិយអលង្ការត្តំ ហោតិ, តំ អញ្ញមញ្ញវិភូសនំ ហោតីតិ។ ភូសិយញ្ច ភូសា ចាតិ ច, តានំ ភាវោ ចាតិ ច, អញ្ញញ្ច អញ្ញញ្ចាតិ ច វិគ្គហោ។ “អញ្ញមញ្ញ”ន្តិ ឯត្ថ លក្ខណអសង្ខ្យមព្យយំ, សសង្ខ្យេវេតិ “ភូសិយភូសត្ត”ន្តិ ឥមស្ស វិសេសនំ កត្វា វត្តព្វំ។ អលង្ការិយមបេក្ខាយ អលង្ការវត្ថុ ច, តមបេក្ខាយ អលង្ការិយវត្ថុ ច អញ្ញមញ្ញំ នាម។ ទីបកាលង្ការោបិ តទត្ថិមេត តន្នាមកោ ហោតិ។

១៦៩។

ព្យាមំសុមណ្ឌលំ តេន, មុនិនា លោកនាថិនា;

មហន្តិំ វិន្ទតិ កន្តិំ, សោបិ តេនេវ តាទិសិំ។

១៦៩។ ឧទាហរតិ “ព្យាមំសុ”ឥច្ចាទិនា។ សុពោធំ។

១៦៩។ ឥទានិ ឧទាហរតិ “ព្យាមំសុ”ឥច្ចាទិនា។ ព្យាមំសុមណ្ឌលំ ព្យាមបភាមណ្ឌលំ លោកនាថិនា តេន មុនិនា ការណភូតេន មហន្តិំ មហតិំ ភូតំ វា កន្តិំ សោភំ វិន្ទតិ វេទតិ, សោបិ មុនិ តេន ឯវ ព្យាមំសុមណ្ឌលេន តាទិសិំ កន្តិំ វិន្ទតីតិ។ អញ្ញមញ្ញំ អនុទិនានំ ព្យាមំសុមណ្ឌលមុនិសង្ខាតានំ ទ្វិន្នំ វត្ថូនំ ព្យាមំសុមណ្ឌលំ បធានការេន អលង្ការិយំ ហោតិ, មុនិបទត្ថោ អលង្ការោ ហោតិ។ អបរការេន ឥតរេ ទ្វេ វិបល្លាសេន អលង្ការិយអលង្ការា ហោន្តិ។ អំសូនំ មណ្ឌលមិតិ ច, ព្យាមំ ឯវ អំសុមណ្ឌលមិតិ ច, លោកស្ស នាថោ អស្សត្ថីតិ ច, សោ វិយ ទិស្សតីតិ ច វិគ្គហោ។

១៧០។

កថនំ សហភាវស្ស, ក្រិយាយ ច គុណស្ស ច;

សហវុត្តីតិ វិញ្ញេយ្យំ, តទុទាហរណំ យថា។

១៧០។ សហវុត្តិំ វទតិ “កថន”ឥច្ចាទិនា។ សុពោធំ។

១១០។ ឥទានិ សហវុត្តិ ទស្សេតិ “កចត”ឥច្ចាទិនា។ ក្រិយាយ គុណស្ស ចាតិ ទ្វិន្នំ សហការស្ស សហត្តស្ស កចតំ សហវុត្តីតិ វិញ្ញាបេតុំ តទុទាហរណំ យថា តស្ស ឧទាហរណំ ឯតំ ចក្ខុយាតភេយត ងង្គុត្តិ។ សហ សទ្ធិំ កចតយិតិ ច, សហការស្ស វុត្តិ កចតយិតិ ច, តស្ស ឧទាហរណមិតិ ច វិគ្គហោ។ សហការេចា ចន្ទ្រទិកលំសុអាទីតំ បទត្ថានំ ឯចំ សទ្ធបិ តេសំ តំសហត្តំ យស្សំ ក្រិយាយំ គុណេ ចា កចតីតិ សហត្តំ ក្រិយាគុណានំ ហោតីតិ កត្វា “កចតំ សហការស្ស ក្រិយាយ ច គុណស្ស ចា”តិ វុត្តំ។

ក្រិយាសហវុត្តិ

១១១។

ឧលត្តិ ចន្ទ្រទីហិ, សយំ សត្វ តលំសចោ;

ចិទប្បតិ ច ចន្ទ្រត, សយំ តប្វុលចន្ទ្រយា។

១១១។“ឧលត្តិ”ព្ភាទិ។ សយត្តិ សហ, តស្ស សត្វេតោ យុលចន្ទ្រយា។ សេសំ សុទៀងំ។ ឯត្ថ ឧលតចិទប្បតានំ ឧកយសាធារណានំ ក្រិយានំ សហការេចា ចិហិតោតិ ក្រិយាសហវុត្តិ អយត្តិ។

១១១។ ព្ភាទិ យថាបទិញ្ញាទិតាទាហរណំ ទស្សេតិ “ឧលត្តិ”ព្ភាទិនា។ សត្វ សត្វេតោ តលំសចោ តលកិរណា ចន្ទ្រទីហិ សយំ ឧលត្តិ, តប្វុលចន្ទ្រយា ច ចន្ទ្រត សយំ ចិទប្បតីតិ។ ឯត្ថ ឧកយបទត្ថានំ សាធារណភូតឧលតចិទប្បតក្រិយានំ សហការស្ស វុត្តត្តា ឯសា ក្រិយាសហវុត្តិ តាយ។ ចន្ទ្រស្ស ទំសិយោតិ ច, តលានំ អំសចោតិ ច, តស្ស សត្វេតោ យុលត្តិ ច, តេយច ចន្ទ្រយសិសត្តា ចន្ទ្រយាតិ ច ចាញ្ញ។ សយំឮតិ សហបរិយាយេន ទីបិតោ។

គុណសហវុត្តិ

១១១។

ឌិតោទេយត យលិតំ, សហ ក្ឋ្លតចេតសា;

បាបំ ឌិសា សុចិយលិ, សហ សឌ្ឍតចេតសា។

១១១។ “ឱនតោនមេត”ត្យាទិ។ ឱនតោនមេត ករលក្ខណេន, ហេតុក្ខណេន ចា ផុដ្ឋតនេចតសា សហ បាបំ មលិតំ កិលិដ្ឋំ, សដ្ឋតនេចតសា សហ ឱសា ឧសចិនាបិ សុចិមលិ អច្ចន្តតិមុលិ សុចិមលមេសាយាលិចលមិតត្វា សដ្ឋតនេតោ បាបាបករយនេតិ។ ឲត្ថ មលិតត្តស្ស ច សុចិមលត្តស្ស ញាណសម្ពន្ធិនោ សហការេចា ចុរេត្វាតិ អយំ ក្យាសហចុត្តិ។

១១១។ “ឱនតោ”ត្ត្យាទិ។ ឱនតោនមេត ឱតមារស្ស ករចនេតា បាតុការេចត, ករលក្ខណេន ហេតុក្ខណេន ចា បាបំ លោកាឱនមុំ ផុដ្ឋតនេចតសា ផុដ្ឋតាតំ ចិរេត្វត សហ មលិតំ កិលិដ្ឋំ ហោតិ។ ត្តមិតាមេច ឱនតោនមេត ឱសា ឧស ឱសារមោ សដ្ឋតនេចតសា សហ សុចិមលិ សដ្ឋតនេចតសត្តាតនេតា បាបិតំ អបករយត កិត្តិយាលិយ កុចតត្តមេ បត្តេ្ឋត្វា អតិតិមុលិតិ វ្គកមបតត្វាតំ

សាឆារលក្ខតមលិតកាចសុចិមលកាចសព្ភាតស្ស ក្យាស្ស សហកាចស្ស ចុត្តត្វា ឲសា ក្យាសហចុត្តិ តាយ។ ឱតស្ស វ្គតមោតិ ច, ផុដ្ឋតាតំ នេចតោតិ ច, ចិកតំ មលំ ឲតាហិតិ ច, សុ អតិសមេត ចិមលិតិ ច, សនេត្តា ច តេ ឌតា នេចតិ ច, តេសំ នេចតោតិ ច ចាក្យំ។

១១១។

ចិរោធិតំ បឥត្វាតំ, មត្ត សំសក្កឥស្សតំ;

សមុក្កំសាកិឆាតត្តំ, មតា សា’មំ ចិរោធិតា។

១១១។ ចិរោធំ ចិការេចតិ “ចិរោធិត”មិត្យាទិ។ ចិរោធិតំ អញ្ញាមញ្ញាចិរុទ្ធាតំ ក្រិយាឱតំ មត្ត ចុត្តិចិរសេស សំសក្កស្ស សត្តិធិនោ ឥស្សតំ, កិមត្តំ? សមុក្កំសស្ស អតិសមស្ស អកិឆាតត្តំ ករុតត្វាយ, សា អយំ ចិរោធិតា ចិរោធិតិ មតា។

១១១។ ត្ថគាតិ ចិរោធាលង្ការំ ឥស្សតិ “ចិរោធិត”មិត្យាឱតា។ មត្ត វ្គត្តិចិរសេស សមុក្កំសាកិឆាតត្តំ ចណ្ហតិមចត្វាបតអធិកករុតាយ ចិរោធិតំ អញ្ញាមញ្ញាចិរុទ្ធាតំ បឥត្វាតំ ក្រិយាក្យាឱតំ សំសក្កឥស្សតំ សត្តិដ្ឋាតឥស្សតំ សម្ពន្ធឥស្សតំ ហោតិ, សា អយំ វ្គត្តិ ចិរោធិតាតិ មតាតិ។ ចិរោធេឆា ឲតេសំ ក្យាឱតំ អត្ថិតិ ច, សំសក្កស្ស សម្ពន្ធស្ស ឥស្សតមិតិ ច, សមុក្កំសស្ស អធិកស្ស អកិឆាតត្តិ ច, ចិរោធិតំ ការេចា អសង្គហិតោតិ ច ចាក្យំ។ ចិរោធិតាឱបកចុត្តិ តឥតេត្វត តត្ថាមិកា ហោតិ។

១១៣។

ក្យាសា សកាចមគុរា, អបិ លោកកាតត្វនោ;

ឧសចិតា ឋិបឧសចឹត, ឃយ្យុទ្ធឧសត្តិ[ឃយ្យុទ្ធឃត្តិ (ក)]យាតឃំ

១១៖ វ្គកាហនតិ “ក្យលា”ឰត្ថាឌ៌ ឧលិឧកកពាត្តុឧតា ឧលិកតាឆឃ្ស ឃកាចយឆុទា ឃាឆុឌតឃយ្យឹលាឧតកចាត្យទា អឃិ ក្យលា អទហត្តតាគឧឃា ឧសចិតា ឋិបឧសចឹហិ ឧតឃំ ឋិបឧសចឹត យាតឃំ ឃយ្យុទ្ធឧសត្តិ ឧគាឃដ្ឋាបិឌតចឧសតាចិកឧទាត្តិ “តាឌិឧឃា ក្យលាតិឃឧឃា តឃ្សា”តិ ឧត្ត ក្យលាត ឃកាចយឆុទាត ឹតិចិឧឃស្សប្យាគតឧឃាក្កាត ឃយ្យុទ្ធឃឧតត ឃហ ចិឧទាឆោតិ គដ្ឋញ្ញ

១១៖ វ្គកាហនតិ “ក្យលា”ឰត្ថាឌិតា ឧលិឧកកពាត្តុឧតា ញុត្តស្ស ក្យលា អទហត្តាគឧឃា ឃកាចយឆុទា អឃិ បកតិយឆុទា អឃិ ឧសចិតា ឋិបឧសចឹហិ ឧសចិតា ឃយាតា ឋិបឧសចឹត យាតឃំ ឃយ្យុទ្ធឧសត្តិ អតិឃឧយត ឧកាឧបត្តឹតិ ឧចិ ហឹតាឌិយុត្តិឧកហិ ឃហិតុយឃក្កុលាឧឃ្យា តឃ្ស ក្យលាតិឃឧឃា ចត្តតិ តត្ ឃកាចយឆុឧទា ក្យឧលា ឹតិ ចិតា ឃយ្យុទ្ធឃត ត កឧទឃ្យ, ឃយ្យុទ្ធឃតយ្យិ តាឌិឃឃកាចយឆុទំ ចិតា ត កឧចឃ្យាតិ អឧញ្ញាញ្ញាចិទ្ធុគ្គាតឧយឃំ យឆុទក្យលាឃយ្យុទ្ធឃតក្រិឃាត ឃំឃក្កក្យលាឆិកឃ្សតត្តត្តិ លក្ខុលាត ឧឃាឧឌតត្ថា អឃិឃត្តោ ចិឧទាឆឧត្ត ចត្តឧតា ឃកាឧចត យឆុទាតិ ច, ឧកោ ច ឧឃា ពាត្តុ ចាតិ ច, ឧលិកស្ស ឧកពាត្តុតិ ច, ឋិឋំ ឧសចត្តិ ឹលតាតិ ច ចាញ្ញ

១១៩

ឃឃ្ស កឃ្សចិ គាឧតត, ឃឃ្ស កឃ្សចិ ចត្តុឧតា;

ចិឃិដ្ឋស្ស ឃ’យាគាត, ឃទិចុត្តឹតិ ឃា យតា

១១៩ ឃទិចុត្តិ ឃចឧត្តតិ “ឃឃ្ស”ឰត្ថាឌិតា ឃឃ្ស កឃ្សចឹតិ ឃឌិក្កាហក គឧឃ្យតិ ចិឃិដ្ឋស្ស ឃំ អាគាតត្តិ ឃព្វុឧត្តា ឧសឃំ ឃុឧទាឌំ

១១៩ ឰគាត ឃទិចុត្តិ គឧឃ្យតិ “ឃឃ្ស កឃ្សចិ”ត្ថាឌិតា ឃឃ្ស កឃ្សចិ ចត្តុឧតា ញុគ្គកចត្តុឧតា ឃឃ្ស កឃ្សចិ ឃឌិក្កាហកឃ្ស គាឧតត ឧហតុក្ខុឧតត ចិឃិដ្ឋស្ស វ្គត្តយចត្តុឧតា ឃំ អាគាត កហហំ អត្តិ, ឃា ឃទិចុត្តឹតិ យតាតិ គាតក្កហលាឃទិចុត្តត្តា ឃទិចុត្តិ តាយ

១១៩

ឃុទា ឃឧទឃំ គត្វាត, យត្ថញ្ញា តឃតាឌិកំ;

យុតិតា ឃយតុឃ្យត្តា, គាតិ ឃត្តញ្ញាតាឃិទិ[យុតិត្ថ ឃយតុឃ្យត្តា, គាតិ ឃត្តញ្ញាតាឃិទិ (ក)]

១១៩. ឆ្លាហទេតិ “បុរា”ត្ថច្ចាឌិ. ឃុទោនិំ ៤ត្ថ គយតាឌិគេតត ឃត្តត្ថញ្ញាតាឃិទិយា អាគាតត្តិ បរិច្ចត្តិ អឃំ.

១១៩. ត្ថគាតិ ឆ្លាហទេតិ “បុរា”ត្ថច្ចាឌិតា. យុតិតា បុរា បុទេត្តា បទេទនំ យត្ថញ្ញាំ គយតាឌិកំ គត្តាត ត្ថគាតិ ឃត្តត្ថញ្ញាតាឃិទិ

ឃត្តត្ថញ្ញាតាឃត្តាតា អតញ្ញាឃាឆារណា ឃិទិ ឃយត្ថុបត្តាតិ. ត្ថហ ឃឃ្ស ឌិត្ថំ តទេតា ៤ច កហណា បរិច្ចត្តិឃគ្គស្ស តិទ្យហត្តា គយតាឌិតំ

គាទេត ឃត្តត្ថញ្ញាតាឃិទិយា អាគាតទេតា, គាតាភាទេច អាគាតាភាចទេតា ច បដិក្កាហកជទេត អចិជ្ជយាទេតបិ ឃត្តត្ថញ្ញាតា ចិជ្ជយាតទេត្តត

បរិកប្បិតាតិ បរិច្ចត្តិ ទេហាតិ. ទេតទេតច គល្លិឃំ–

“ឃត្តប្បហទេលំ គត្វា, ក្យទេជត តច ទាត្ថុតំ;

ឌិទំ ឌិតាភទេជា ទេតឃំ, ឃទេឃា កុយុគបល្ល្ខទេទា”តិ [កាញ្យាគាឃ ១.១៥៩].

ត្ថយឃ្ថិ ឆ្លាហទេណា បច្ចត្តិកាតំ អាឃុឆប្បហាទំ គត្វា តច ឌាហ្យុតា ទេតឃំ ទាត្ថុតំ ឌិទំ ទាឃិកទេតា ទេកទេចតិយុទេលិ ឃទេឃា អាភទេជាតិ.

គគាតិ កយុឃុត្តទេតា ៤ច អាគាតំ គទេឃ្យត្វា បរិច្ចត្តិឋុជា កតា. គយតាតិ អាឌិតិ ឃឃ្ស ឆ្លត្តយគ្គាឌិទេតាតិ ច, ឃត្ថំ ជាភាតីតិ ច, តឃ្ស

ភាទេចាតិ ច ចាញ្ជ.

១១៥.

កិច្ចិ ឌិឃ្វាត ចិញ្ញាតា,

បដិបជ្ជតិ តំឃយំ;

ឃំឃឃាបកតំ ចត្តុំ,

ឃត្ត ទេឃា’ឃំ ភទេយា យទេតា.

១១៥. ភយំ ឃប្កាទេចតិ “កិច្ចិ”តិអាឌិតា. ចិញ្ញាតា បុទិទេឃា កិច្ចិ ឌិឃ្វា ឆ្លជ្ជលតាឌិកំ ឌិឃ្វាត តំឃយំ តឃ្ស បុទេទ ឌិឃ្សយាតឃ្ស បគត្តឃ្ស

ឃឌិឃយញ្ញាំ ចត្តុំ ឃំឃឃាបកតំ អឃត្ថិឆិ កត្វា បដិបជ្ជតិ ជាភាតិ ឃត្ត ចិទេឃទេឃ, ឃាឃំ ភទេយា យទេតា.

១១៥. ត្ថគាតិ ភយាលក្កាទំ គទេឃ្យតិ “កិច្ចិ”ត្ថច្ចាឌិតា. ឃត្ត ឆ្លត្តិចិទេឃទេឃ ចិញ្ញាតា អចទេឌាឆកាទេកា កិច្ចិ ឌិឃាចិទេលិចតាឌិកំ ឌិឃ្វាត

តំយំ ចិត្តំ តេន និស្សយានចិត្តា ឥស្សមញ្ញា ចិត្តំ និរយបាលំ តិស្សិយំ កត្វា បដិបជ្ជតិ ជាតាតិ, សោ អយំ អលង្ការោ កយោតិ យេតោតិ៕ តេន តស្ស ចា រមត្តិ ច, និរយោ អបាយោ ឧប្បន្នាតិ ច, កយតំ អតចដ្ឋាតំ ចិត្តត្តិ ច ចិក្កោហា៕ និរយបាលត្តិ ក្រិយាចិរេយតំ៕

១១៥៕

យំ ជិនាសុ'ក្ខលិំសុ, ជិតបាបតណ្ហសុតា;

បស្សន្តា អនិច្ចត្តិ, ចត្តាតបមតា ជតា៕

១១៥៕ ឧទាហរតិ “យំ”មិច្ចាទិ៕ ជិនស្ស បរិទេសុ តណ្ហសុតា ជិនាសុ សក្ខាសុ យំ ឧបតោ ក្ខលិសុ សទោតីសុ តា ក្ខលិ ជិនា បស្សន្តា ជតា, ចត្តាតបេតិ មតោ មេយំ តេ តឆាចិណា៕ អនិច្ចត្តិ សត្តុស្សត្តីតិ៕

១១៥៕ ព្ពជាតិ ឧទាហរតិ “យំ”មិច្ចាទិនា៕ ជិតបាបតណ្ហសុតា ពហុលាក្ខតេន ជិនាសុ ទសសុ យំ ឧបក្កលេ ក្ខលិសុ តា ក្ខលិ ជិនា បស្សន្តា ជតា ចត្តាតបមតា ចត្តាតបេតិ បចត្តចិត្តា អនិច្ចត្តីតិ៕ ចិជ្ជមានតលមរីចិយំ ព្យត្តិមកត្វា ចត្តាតប ព្យត្តិយា បចត្តាបតោតា កយោតាម៕ រមត្តិ អសក្ឃ្យ ចត្តាតបេិត្តតិ មតោ មេរត្តិ ចាក្យ៕

១១៦៕

បច្ចុវេត យំ តាមាជិ,

ពជិតំ កាចេទាតំ;

មេត ពោតចិ ចណ្ណត,

កាចោតាមា'យ'មីទិតោ៕

១១៦៕ កាចំ កាចេតិ “បច្ចុវេត”ច្ចាជិតា៕ ពជិតំ កាចោ អធិប្បាយោ, តំ ទោទេពឹតិ កាចទោទតំ យំ តាមាជិ៕ អាជិសន្តេត ចិរេសតចាក្យាតំ ពហាំ៕ មេត ពោតចិ តិរេសឆតន្ទុបេត អាកាទេត បច្ចុវេត, អយំ កាចោ តាម ព្រាទិតោតិ៕

໑໑໙. ບຸຄຄາທີ ກາຈາລດ໌ ຄເວສ຺ສະຕິ "ປຈຸຈຸເຕ" ບຸຈຸຈາຣິຕາ. ກຕີຕ໌ ຈຕຸຕຸ ກາຈເຖາເຄຕ໌ ອຄິປ຺ປາຍປການຕ໌ ຍໍ ຕາຍາຣິ

ຕາຍປຄປິເສນຕປຄາຣິ ເນຕ ເກຕຖິ ຈເລຸລຕ ອາກາເຣຕ ສາກຣາຣິອຕ຺ຕຸ ປຕິເສເຄຕ຺ວາ ຈາ ເຕາ ຈາ ປຈຸຈຸເຕ, ອຍໍ ກາເຈາ ຕາຍາຕິ

ຕຸຣິເຕາຕິ. ຕາຍໍ ອາຣິ ຍສ຺ສ ປິເສນຕຈາຍາຄຸນເຍສ຺ສຕິ ຈ, ກາຈ ເຖາເຄຕີຕິ ຈ ຈາຍໍ. ກຕີຕ໌ ອຄິປ຺ປາຍສຸລາຕກາຈປການເກາ

ວຸຕ຺ຕິປິເສເສາ ຕຄເຕຸຕ ກາເຈາ ຕາຍ, ຕສ຺ສ ຕິສ຺ສຍກຸຕ໌ ຕາຍາຣິປຄສຕ຺ຕາຕ໌ ບຸຫ ຕິສ຺ສິເຕາປຈາເຣຕ ກາເຈາ ຕາຍາຕິ ຕຸຣິຕ໌.

໑໑໐.

ຕຕ຺ຖ ເຕເນ'ວ ສຕ຺ຕາ ເຕາ,

ສາກຣາ ຕ ກຸລິຈລິ;

ຍຕຍິ ຍຣິຍາຄ ເນ,

ນິຈເວຸປິ ຂຫຕ຺ຕິ ເຕາ.

໑໑໐. ວຸຄາຫເຣຕິ "ຕຕ຺ຖ"ຈຸຈາຣິ. ຍຕຍິຕິ ຕຸຣສກຍິ. ຍຣິຍາຄຕ຺ຕິ ອຕ຺ຕເຕາ ອາຈາຣສີຍໍ, ນິຈເວຸປິ ປລຍການລປິ. ເສນໍ ປຸເຖາຄໍ. ໑ຕ຺ຕ ຕ

ບຸເຍ ປກຕິສຍຸວາຄເຍາ ສຍຸວາຄເຍາ ເທາຕ຺ຕິ, ເນ ປລຍການລ ອຕ຺ຕເຕາ ເຈລິຕຸລຸຍຸຕສຸລາຕ໌ ອຈລຕ຺ຕສຸລາຕຸ ຍຣິຍາຄ ປຣິຈຸຂຕ຺ຕິ.

ກິຈຸເຣຫິ ສຕ຺ຕາ ໑ເຈເຕ ສຍຸວາຄເຍາ, ເນ ຍຂີ ປລຍການລປິ ສຍາປເຕຍຸ, ຕຄາປິ ອຕ຺ຕເຕາ ຍຣິຍາຄ ຕ ຍຸຈຸຕ຺ຕິ. ເກາຖິ ປິປຕ຺ຕິ

ປເຕ຺ວາ ຕິເຣຕິສຍໍ ຊີເຣຕຸຍຕ຺ຕເຕາຈເຖາເຄຕີຕິ ອຈຸຸຕີເສເຄຕ ກທິຕ໌ ຕາຍໍ ກຕິສກາຈ ຍຈາຈຸຕ຺ຕ ເຖາເຄຕີຕິ ກາເຈາຍປິຕິ.

໑໑໐. ບຸຄາຕິ ວຸຄາຫເຣຕິ "ຕຕ຺ຖ"ຈຸຈາຣິຕາ. ສາກຣາ ນິຈວຸການລ ຕີຣຍຣິຍາຄ ອຕິກຸລຍຕ຺ຕາ ປກຕິສຍຸວາ ສາກຣາ ຕ ກຈຕ຺ຕິ. ກຸລິຈລິ

ຕາຣິສການລ ອຈລສຸລາຕຍຣິຍາຄຍຕິກຸລຍຕ຺ຕາ ສຕ຺ຕ ກຸລປຸລຕາ ກຸລິຈລິ ຕາຍ ຕ ກຈຕ຺ຕິ. ກິຈຸເຣຫິ ສາກຣາຄເຍາ. ເນ ສາຄເຈາ

ນິຈເວຸປິ ສຸລຸຈຕຸຈິຕາຍກກປຸຈິຕາຍການລປິ ຍຣິຍາຄ ອຕ຺ຕເຕາ ອາຈາຣຍຣິຍາຄ ຍຕຍິ ຕຸຣສກຍິ ເຕາ ຂຫຕ຺ຕິ. ສຕ຺ຕາ ໑ຈ ເຕ

ສາກຣາຄເຍາ ຕາຍ ເທາຕ຺ຕິ ຕຕ຺ຖຕິ. ເກາຖິ ຍຸສຕ໌ ປເຕ຺ວາ ອຕ຺ຕເຕາ ອຕຊຸລາສາຄາຣເຕ໌ ຊີເຣຕຸ ປການເສຕີຕິ ບຸຫ

ສາກຣາຣິອຕ຺ຕຸຣປຕິເສຄຖຸເປຕ ຄສ຺ສິຕສາກຣາຣິຕາ ຈຕ຺ຕເຕາ ອກປຸຕາຄິປ຺ປາຍໍ ອຈເຖາເຄຕີຕິ ອຍໍ ກາຈາລດ໌ເຣາ ຕາຍ. ຍຕຕ຺ຕິ

ອປຸກາລຈາຈກຍສຸລຸ ອປີຕິ ສຍຸາຈເຕ.

໑໑໑.

អង្គង្គិកាចា នខិន-ពាលកាចា ច ពន្ធេត;

និនេក្កា’លង្កតិតំ យោ, តំ ទិស្សត្តិ បចុច្ចតិៈ

១១៨ៈ ទិស្សំ ទស្សេតិ “អង្គ”ឍច្ចាទិតាៈ អង្គយុបការកំ, អង្គិ ឃបការិយំ, តេសំ ការេចា អង្គង្គិការេចា នាឌិយនាឆតត្តំ, តតោ ចៈ នខិនំ នយំ ពាលំ ឃេសំ តេ, តេសំ ការេចា អង្គង្គិកាចយត្តេទត អប្បឆាតការេចតាចដ្ឋាតំ តតោ ច ហេតុតោៈ ពន្ធេត ចិនេឃ, យោ អលង្កតិតំ និនេក្កា ខុពត្ត នត្ថិឆាតំ, តំ ទិស្សត្តិ បចុច្ចតិៈ

១១៨ៈ ឍខាតិ ទិស្សុាលង្ការំ ទស្សេតិ “អង្គង្គិ”ច្ចាទិតាៈ អង្គង្គិកាចា ឃបការេកាបការិយនង្គាតបខិបិឌកបខិបិឌតីយនការេចត ហេតុក្ខុតោត នខិនពាលកាចា ច នាឌិយនាឆតកាចំ ចិតា នយាតពាលចត្តការេចត ច ពន្ធេត បដ្ឋាខិពន្ធតចិនេឃ អលង្កតិតំ អលង្ការាតំ យោ និនេក្កា នត្ថិឆាតំ, តំ ទិស្សត្តិ បចុច្ចតីតិៈ អង្គ នាឆតំ អស្ស នាឌិយស្ស អត្ថីតិ ច, អង្គង្គា អង្គិ ទេចតិ ច, តេសំ ការេចា នាឌិយនាឆតនង្គាតោ នព្វុទន្ធាតិ ច, នខិនំ ពាលំ ឃេយនយលង្ការាតយិតិ ច, តេសំ ការេចា អដ្ឋាយដ្ឋាតិទេបក្កតាតិ ច, ទិស្សតំ ទិស្សឹកចតយិតិ ច ចាក្យៈ

អង្គង្គិកាចទិស្ស

១១៩ៈ

បនត្ថា យុតិតោ បឌិ-តពទំនិយហាតឌី;

អហោ កាញ្ញហំ តិយុក្កេបិ, នុពឃញេ’ច តេ ឌេតៈ

១១៩ៈ ឃឌាហរតិ “បនត្ថា យុតិ”ច្ចាខិៈ យុតិតោ បឌិេឌនុ តពា តេសំ ទំនិ ខុច យហាតឌីនខិនត្តា យហាតឌី, នា បនត្ថា អន្ធទិយប្បត្តិនគ្គាចតោ កាញ្ញហយច្ចត្តំ តិយុក្កេបិ តេ ឌេត នុពឃញេច, អហោ អន្ធទិយំ ឃតោ នេនតឌីចិឆុទំៈ “អយំ អត្ថតិ កាញ្ញហំ តិយុក្កេបិ នុពឃតី”តិ ខុត្ត “តិយុក្កេបី”តិ នយាឌិតោ នាឌិយទេត្តតង្គិតាឃាចដ្ឋិតស្ស “បឌិតពទំនិយហាតឌី”តិ ទ្ធបកំ នាឆតទេត្តតង្គតាឃាចដ្ឋិតត្តិ ទិស្សយិឌយលង្ការំៈ

១១៩ៈ ឍខាតិ ឃឌាហរតិ “បនត្ថា” ឍច្ចាខិតាៈ យុតិតោ បនត្ថា អន្ធទិយត្ថា បសំនតីឃា បឌិតពទំនិយហាតឌី

ធរលាតលកិរលាសក្ខាពយហាកក្កា កាឡូហំ អតិសរយេត តិយុរក្កបិ រពា ឌរត សាឆុសប្បុទិរស ឃុលឃតិ ៧ធ ឃុលិរព ពរពា ៧ធៈ អរហា

អក្ខទិឃំ រសសតឌឹតរយសា បចត្តិ ចិទុក្ខាតិៈ ៧ត្ត សាឈតិឃការចេត អក្កិរតា “តិយុរក្កុ”តិ សយាឌិអលក្ការស្ស “បិរឌតលទំសិយហាតឌឹ”តិ

ទ្ធបកាលក្ការរទា សាឈតការចេត អក្កត្តិ ពត្វា អក្កាអក្កិការចេត ឰរយសំ អលក្ការាតំ យិស្សិតាៈ បិរឌឃុ តលាតិ ធ, រពសំ ទំសឹតិ ធ, យហតឹ ធ

សា តឌី រចតិ ធ, យហាតឌី ចិឃ យហាតឌី បិរឌតលទំសិរឃា ៧ធ យហាតឌីតិ ធ ចាក្យៈ កាឡូហត្តិ ក្រិឃាចិរសសតំ កាឡូហំ តិយុត្តិតំ រឃ

អកំឃុ, រពបឹតិ រឃាឌតាៈ ឃុលសយក្កិរតា ឌតា ឃុលិរព ឃុរល ពររទាតឹតិ ចាក្យៈ

សឌិសពាលកាចយិស្ស

១១១ៈ

រចរសា សកាចយឆុរទា, ទ្ធបំ រតត្តុរសាឃតំ;

យឆុចយុតិរតា ចាធា, ត សយឹរលាតិ កំ ឌតំ

១១១ៈ“រចរសា”ក្ខាន្ធាឌិ ឃុរទាឝំ ក្ខាឌំ បត សយាឌិទ្ធបរពាបយាយិស្សសឌិសពាលត្តិៈ

១១១ៈ“រចរសា”ក្ខាន្ធាឌិៈ យុតិរតា សកាចយឆុរទា បពតិយឆុរទា រចរសា ឌិតារចលិរពា ត្យុក្ខរចរសា ធ រតត្តុរសាឃតំ ទ្ធបំ

លក្ខលាត្យុញ្ញាតសយុត្តិ ទ្ធបញ្ញា យឆុច យឆុររត្តុត យឆុសយាតា ចាធា ការទឹ ធ កំ ឌតំ ត សយឹរលាតឹតិៈ “សកាចយឆុរទា”តិ

សយាឌិអលក្ការរទា ធ, “រតត្តុរសាឃត”ត្តិ ទ្ធបកាលក្ការរទា ធ, “យឆុចា”តិ ក្ខបយាលក្ការរទា ធាតិ ឰរយ ពរឃា បឹលារត

អញ្ញាយញ្ញារបក្ខទហិតត្តា ត្យុល្យុពាលិតិ ឰរយសំ យិស្សត្តិ រហាតិៈ សការចេត យឆុរទាតិ ធ, ទសឹឃតិ អស្សាឌីឃតឹតិ ធ, ររសា ទសក្ខរពា

អាឃតំ ពតិ បចត្តិ អស្សាតិ ទសាឃតំ, ទសចត្តុៈ ទសាឃតយិច ទ្ធបំ ទសាឃតំ, រតត្តាតំ ទសាឃតត្តិ ធ ចាក្យៈ

១១៣ៈ

អាសឹ តាយ សិឃា’ត្តុស្ស,

ក្ខក្ខស្សា’សឹសតំ ឃធា;

ពិរលិរពពាពឹ តារធា,

បាតុ លោក'មបាយតោ។

១១៣។ អាសិំ ទស្សេតិ “អាសី”ច្ចាទិនា។ ឥដ្ឋស្ស អភិមតស្ស វត្ថុនោ អាសីសនំ បត្ថនមិច្ឆុវទិត្វា អាសី នាម សិយាតិ វិធីយតោ។ “យេន”ត្យុទាហរតិ។ តិលោកស្ស លោកត្តយវត្តិនោ ជនស្ស ឧក្កាតិ អសហាយកាតិ បដិសរណភូតោ នាថោ លោកំ សត្តលោកំ អបាយតោ បាតុ បាលេតូតិ។ ឧត្តាតិលសិតំ បាលនមាសីសិតន្តិ។

១១៣។ ឱទាតិ អាសីអលង្ការំ ទស្សេតិ “អាសី” ឱច្ចាទិនា។ ឱដ្ឋស្ស អត្ថស្ស ឱដ្ឋិតវត្ថុនោ អាសីសនា បត្ថនា អាសី នាម សិយា។ យថា តទត្ថាទាហរណមេវំ។ តិលោកេកកាតិ តិណ្ណំ អសហាយសរណភូតោ នាថោ លោកនាមំ លោកំ សត្តលោកំ អបាយតោ បាតុ រក្ខតូតិ។ អាសី នាម បត្ថនា, តត្ថិបិកាបិ វុត្តិ តត្ថាមិកាវ ហោតិ។ “តិលោកេកកាតី”តិ ឱមស្មិំ ឧទាហរណេ បាលនំ អាសីសិតំ។ តិណ្ណំ លោកានំ សមាហារោតិ វ, ឧបេកាយេវ កតិ បដិសរណន្តិ វ, តិលោកស្ស ឧក្កាតីតិ វ វាក្យំ។

១១៤។

រសប្បតីតិជនកំ, កាយតេ យំ វិភូសនំ;

រសវន្តន្តិ តំ ញេយ្យំ, រសវន្តវិភាវតោ។

១១៤។ រសវន្តមុទាហរតិ “រស”ឱច្ចាទិនា។ យំ វិភូសនមលង្ការំ រសាភាសាទិនោ បតីតិជនកំ អនេកមសប្បកាសំ កាយតេ, តំ វិភូសនំ រសវន្តវិភាវតោ សប្បកាសតោ “រសវន្ត”ន្តិ វិញ្ញេយ្យំ យថា អត្ថប្បតីតិ ជនកោ សទ្ទោ “អត្ថវា”តិ។

១១៤។ វុត្តំ វេទស រសីតិ វុឌ្ឍិរសាលង្ការំ ទស្សេតិ “រស”ឱច្ចាទិនា។ យំ វិភូសនំ វុត្តាលង្ការាទិមត្តវេ ហោ កោចិ អលង្ការោ រសប្បតីតិជនកំ សិង្គារាទិកវិភាវេសមុ ឧកស្ស រសស្ស វា តទស្សវ រសាភាសស្ស វា អនេកោធំ សប្បកាសេន្តោ កាយតេ, តំ វិភូសនំ រសវន្តវិភាវតោ អត្ថតោ រសសហិតកាវស្ស បកាសនតោ រសវន្តន្តិ រសីតិ ញេយ្យន្តិ។ យថា អត្ថប្បតីតិជនកោ សទ្ទោ “អត្ថវា”តិ វុច្ចតិ, ឯវំ រសប្បតីតិជនកោ អលង្ការោ រសវន្តោ “រសី”តិ ច វុច្ចតិ។ រសស្ស បតីតិ ច, តំ ជនេតីតិ ច, រសោ អស្ស អត្ថីតិ ច, រសវតោ ភាវោតិ ច, តស្ស វិភាវំ សប្បកាសន្តិ ច វាក្យំ។

១១៥។

រាកាភតក្ខុតសេរាជយុល ឆរាយ,

បដិកា ពិសេលិកក្សុរេភា’ឆិកពេទ្ធរាកា;

អាគាយ តិច្ចសរសេត ពសេត កាឡហំ,

សញ្ញាមួយត្តិ សតតាហិតសម្ពុរេយត៑

១១៩៑ ដ្ឋកោទសតិ “រាក”ត្តច្ចាឌិ៑ ឆរាយ បឆដិអក្កតាយ រាសេក អាភតំ, យុល៑ រាកំ រត្តចណ្ណិ អាភតំ តិគ្គយិតំ, សេរាជ៑ បឆេយ អក្ខុតសេរាជសឌិសតាយ យុល់, សេតភ សយាភាឆិករលត្តិ រាកាភសេតភ សយាសោ៑ គុតិសេយ ឮ រាកាភតត្ចា តំ អក្ខុតសេរាជ៑ បឆដិ កិត្តិត្វា សិទិបិតសប្បដិក្កហលត្វ ដ្ឋដហយន្ថទិយបគុយច្ចា, តសេយច តឃ្សា យុលសឌិសត្តា យុលត្តិ រាកាភតក្ខុតសេរាជយុល៑ ពិសេលិកក្សុរេភា សប្វាសមួ្ទ្ធស្ស បដិកា៑ កីឌិសា? អឆិកពេទ្ធា រាសេកា អត្ថុរាសេកា, រត្តចណ្ណា ចា សេយសំ សេត, តឆាចិឆា៑ តិច្ចយភចរតំ សរសេត រសចតា ពសេត ហសេត្វក, រសិភា ចា កាឡហំ អាគាយ កសេហត្វា សតតំ តិច្ចំ អាហិសេតា សម្ពុសេយា អាគសេរា, តគកិយុលតា ចា, សេតភ សញ្ញាមួយត្តិ, តិក្កិបត្តិ ចា៑ ៩ត្វ សិសេលសត្ថុបពេហិ សម្ពុរាកសិក្ខារសោការសោ ឌត្សេត៑ សិក្ខាសេរា គុចិសេឆា ចិប្បលម្ពុរា, សម្ពុរាសេកា សេចតិ៑ សេតសុ ចិប្បលម្ពុរាច សយក្កចណ្ណភាឆារត្វា យសេភាហសេរា, សេភឌិសោ សម្ពុរាសេកា៑ សម្ពុរាកាការសេស ឮ ចត្តត្វាសេយច ភត្តិ៑ តឆាបិ’ហា’ឆិកតំ សម្ពុរាកាការសោគាហរលំ ពិលប្បសេពិឆភត្វ កិច្ចាំ ចិចារសេឃ្សាយ៑ ត៣ បដិកាតំ កាយុកត្តំ ឆរាយ កាយិតិត្តច្ចា ចាល្យសាយត្វិយា ចិឌ្ឍាយសេត៑ សេទ្ធក គុច្ចយាតំ បុភ គុត្តំ សិយា៑ អ៣ បដិកាតំ តំ ចិសេទ្ធាឃ្យំ, រត្យក្កិសាការសោ យឌិ ពចិតា បឌិបិសេចតសេទ្ធា ភ កសេចឃ្យំ, តគា កាចាយយភត្ថុបបត្តិ សិយាតិ ៩ចំចិឆចចភសេតាច បដិកា រត្យាកាសចសេត្តាតិ កយ្យសេត៑ រតិយា អាលព្ទលចិកាចាការសោ ឆរាកាយិតិ, រប្ផុសេសាឌិចិសេសាកាសេច អទ្ធទិយបគុយ្យក្កយភាកាចសេតា អក្ខុតសេរាជសទ្ធសចសេភភ កប្ផុយាភា រប្ផុសេសាគសេយា ដ្ឋឌិបភចិកាចាការសា, ត្យកិចាទិកាចាការសេពិឆកាតិ ពចិចចភាតិ អត្ថុកាចាការសោ៑ តឆា ហិ “តិច្ចសរសេត ពសេត កាឡហំ អាគាយា”តិ ពសឃ្ស សរសតាកាឡហក្កហលពចសេភភ ហទិសាគសេយា កយ្យសេត្តា “សតតាហិតសម្ពុរេយតា”តិ ត្តយិកា ដ្ឋឃ្សុក្កត្វាគសេយា បហឹយត្តិតិ ៩ចំ ពេទ្ធចុត្តិតិ ចិកាចាឌិហិ ពេទ្ធត្វាកាសាតំ យភសិ សេយា ដ្ឋប្បឌ្ឍតិ អាភគ្គាការសោ, សោ រសាការសោ សម្ពុរាករសាការសោ ចុសេត្តាតិ៑

១១៩៑ ព្វគាតិ ដ្ឋកោទសលំ គសេឃ្សសេត្តា ដ្ឋត្តទិបិ គសេឃ្សតត្វាសិក្ខារហឃ្សាករលាឌិរសុសេទ្ធសស្ស អត្ថុបសេតា សិក្ខារសយុត្តសេយច គសេឃ្សតិ “រាកា”ត្តច្ចាឌិភា៑ ឆរាយ យឹអក្កតាយ រាកាភតក្ខុតសេរាជយុល រាសេក អត្ថុរាសេក អកិយុល ពត្វា ភយិតំ អទ្ធទិយក្សលាសេបតបគុយសឌិសាភតំ សេភា សេច, រត្តចណ្ណិ អាភតំ អក្ខុតសេរាជសត្តតយុល ពិសេលិកក្សុរេភា គុចភត្តយាត្ថុសាសកឃ្ស សប្វាសមួ្ទ្ធស្ស បដិកា អឆិកពេទ្ធរាកា អឆិកពេទ្ធាត្ថុរាកចត្តា សេភា សេច, បុព្ទាកសេមុត ពតអឆិករត្តចណ្ណា តិច្ចសរសេត ពសេត សតតាត្ថុរាកឃុសេត្វក ហសេត្វក សេភា សេច, អចិកលត្វា សតតសប្បត្តិសហិសេតភ កិរសេលភ កាឡហំ អាគាយ កាឡហំ កសេហត្វា សេភា សេច, ចុសិត្វា សតតាហិតសម្ពុរេយត តិច្ចំ ពតាគសេរភ សេភា សេច, តិរត្តាហិតអកិយុលការចភ សញ្ញាមួយត្តិ ឌុព្ទត្តិ សេភា សេច, ឌិតិក្រិយាសាឆភសេត្វក

ឫសត្តិតិ៍

ទាគេត អត្តុទាគេត អាគតំ អភិយ្យិកិកតយិតិ ច, អក្ខុតង្គា តំ សេទាឌេង្គាតិ ច, តេត សដិសតាឃ អក្ខុតសេទាឌេង្គា តំ យុលេង្គាតិ ច, ទាកាគតង្គា តំ អក្ខុតសេទាឌយុលេង្គាតិ ច, ទាក៌ ទត្តចណ្ហិ អាគតំ គិត្តុយិតិ ច, តង្គា តំ អក្ខុតសេទាឌេង្គាតិ ច, តេយច តាឌិសយុលសឌិសត្តា យុលយិតិ ច, តិលេរិកស្ស ក្រុទ្ធតិ ច, អដិក៌ កត្វា ឌាន្ត, អត្តនោ បុត្តាកេយុ្ត ចា កេតា, ទាគោ អត្តុទាគោ ទត្តចណ្ហោ ចា ឃេសយិតិ ច, ទេសេត អត្តុទាគេត សយ្យុត្តិយា ចា សហ ចត្តយាគេតាតិ ច, អាហិតោ ចិហិតោ ច សោ សឌ្ឍយា អាឌោទា តឌភិយុលភាគោចា ចា ចេតិ ច ចិក្កហោ៍

១ច្ព “ទាកាគតា”តិអាឌិកេន សិលេសាលង្ការេន ច “អក្ខុតសេទាឌយុល”ន្តិ ទូបកាលង្ការេន ច សឌ្ឍាកសិង្កាទសាភាគេសា ក្តុប្បាឌឹឃតិ៍ តាឌិសំ ព្វត្តិបុទិសាតំ សឌ្ឍាកាភាគេចត, តឌាកាទេត ច កប្បិតត្តា ទសាភាគេសា តាយាតិ ឌដ្ឋត្តា៍ សិង្កាទស្ស អាឃោកចិប្បឃោកសឌ្ឍាកចេសេត តិចិឆត្តបិ អាឃោកចិប្បឃោកក្ខយំ ចិប្បលឌ្ឍយេចាតិ ចិប្បលឌ្ឍា, សឌ្ឍាកោ ចេតិ ត្ចិនោ ហោតិ៍ តេស្ ចិប្បលឌ្ឍាច អត្ថគចណ្ហតាឃ ក្ខយិត្តា យតោហទោ៍ សឌ្ឍាកោ បត តាឌិសោ ត ហោតិ៍ សឌ្ឍាកាភាគេសាបិ ហឹតោ ហោតិ៍ ១ចំ សត្ត បឃោក៌ កត្វា ក្រុទ្ធយាតាឃ ចណ្ហតាឃ ក្ខចិតភាគេចត ព្វហាឌិកតសឌ្ឍាកសិង្កាទសាភាគេសត ទសិក្ខតាលង្ការស្ស ក្ខឌាហទណេ ទសាភាគេសា ១ចំ ចេឌិតត្តា៍ បិឌាតំ កាយុកភាចាភាគេស ច ឆទាឃ កាយិតឹភាចាភាគេស ច ចាចកបេឌេត អច្ចុត្តបិ “ឆទាឃ បិឌា តិលេរិកក្រុទ្ធតា”តិ ព្វឌំ ឆេបត្វា បិលិឆយុបកាសកេហិ អចសេសបេឌហិ ញាឃតោ៍

ឌិត្ថិ អញ្ញាយញ្ញា ទតិអាភាគេសា “អដិកឌាន្តទាកា ទាកាគត”ន្តិ ព្វយេហិ ចុត្តា៍ អយំ ទតិអាភាគេសា ព្វឆ ឆាឃឹភាគេចា បុទិសទតិយា ព្វត្តិយា ច, ព្វត្តិទតិយា បុទិសស្ស ច អាលម្ពណត្តា បិឌកាយុកឆទាកាយិតិឃោ ឌេ អញ្ញាយញ្ញា អាលម្ពណចិភាចាភាគេសា ហោត្តិ៍ ទយុឌេសាឌិចិសេសំ ចិតា អច្ឆទិឃបច្ចេយាឌឃស្ស អភាចតោ អក្ខុតសេទាឌសឌ្ឍស្ស ក្តច្ឆាទណេត កយុយាតា ទយុឌេសាឌយោ ទតិ ក្តក្ខឹបឃត្តិតិ ក្តក្ខឹបតចិភាចាភាគេសា តាយ៍ “តិច្ចសទេសេត កេទេត កាញ្ញហយាឌាឃា”តិ ព្វយិតា កេទស្ស សទេសភាចស្ស ច កាញ្ញហំ កហណស្ស ច ចុត្តត្តា ហទិសាឌឃោ ញាឃេត្ត៍ “សតតាហិតសឌ្ឍយេតា”តិ ព្វយិតា ក្តស្សាហាឌឃោ ញាឃត្តិ៍ តត្វ ហទិទិសាស្សាហាឌឃោ ញ្ញកិចាទីភាចាភាគេសា តាយ ហោត្តិ៍ តេ ញ្ញកិចាទីភាចាភាគេស បកាសេត្តាតិ ឃឆាចុត្តកចិចចតាតិ អត្ថភាចាភាគេសា តាយាតិ ១ចំ ឌាន្ត ឌិស្សយាតឆាឃឹភាចញ្ញកិចាទីភាចចិភាចអត្ថភាគេចហិ អត្វាចទៅឆំ កេទាត្តាតំ បណ្ឌិតាតំ ក្តប្បឌ្ឍយាតោ ឃោ សត្តាសាភាសសង្កាតោតា ទសាភាគេសា អត្ថិ, សោ ព្វឆ សឌ្ឍាកទសាភាគេសាតិ កឆិតោតិ៍ ឆាឃឹភាចាឌឃោ ក្តបទិ អាចិកចិស្សត្តិ៍

១១លិ៍

ព្វច្ចា’ត្ថកយុ បុទិយាចទិយាត្ថភាចំ,

សង្ខេបតោ តិកនិតោ'ឃ'យលង្កតិតំ;

ខេកេខា'បទ្ទុបរិ ពឌិហិ ចិពប្បិឃាតំ,

ខេពា ភាយ បឃ្សិព្យ'យល់ ពលុ ពាយ'យត្ថិ៍

ឰតិ សញ្ឈុក្លិពយហាឃាយិបិឝចិរចិតេ

ឃុខេពិឆាលង្ការេ

អត្ថាលង្ការាចខេពិឆោ ភាយ

ចត្យុត្ថោ បរិខ្ឆេទោ៍

៧៦លិ៍ ៤ចយុខ្ទេឃាត្យក្លេយត ឃឆាបជិញ្ញាតំ តិដ្ឋេបត្វា ឰខាតិ តិកយតបុគ្គាកំ ពាហុត្តេយឃំ តិក្ខិឃិព្យាហ "ឰត្ថិ"ត្ថាឌិ៍ ឰតិ ឰយិភា ចុត្តប្បកាខេត បុរិយាតំ ខល្ហិអាឌិតំ អាចរិឃាតំ អាត្យកាចំ ពាត្តលក្ខណាតិ អត្យុកយ្ហ អត្យុកត្តា អលង្កតិតយលង្ការាតំ អឃំ ខេកេខា សង្ខេបតោ តិកនិតោ ពឆិតោ៍ សង្ខេបតោតិ ចុត្តោ, ពស្វាតិ អាហ "ខ្លបទ្ទុបរិ"តិអាឌិ៍ ខ្លបទ្ទុបរិ ឌិឈកាលយារត្ត ឃាខេចខាតិ យត្តកយត្តេព ពឌិហិ ចិពប្បិឃាតំ បខេកឌិឃយាភាតំ ពាឃយលង្កតិតំ អត្ថិ បរិឃត្តិ បឃ្សិព្យំ ពលុ ៤ពខេត្តត ខេពា ភាយ ឌខេភា អល់ ឃយខេត្តោ៍

ឰតិ យហាឃាយិភាយិពាឃំ ឃុខេពិឆាលង្ការឌិពាឃំ

ចត្យុត្ថោ បរិខ្ឆេទោ៍

៧៦លិ៍ ៤ចំ ខ្លខ្ទេឃក្លេយត ឃឆាបជិញ្ញាខេត អត្ថាលង្ការេ តិដ្ឋេបត្វា ឰខាតិ តិកយតយុខេពត ៤ឃំ អត្ថាលង្ការាតំ ពាហុកាចំ ខឃ្សុតិ "ឰត្ថាត្យុកយ្ហ"ឰត្ថាឌិភា៍ ឰតិ ឃឆាចុត្តតខេឃត បុរិយាចរិឃាត្យកាចំ បុគ្គាកាលិកាតំ ខល្ហិកត្ថបិឈាឌិតំ អលង្ការឃត្ថឃត្ថាតាត្យកាចំ អត្យុកយ្ហ អលង្កតិតំ អឃំ ខេកេខា សង្ខេបតោ តិកនិតោ យឃា ចុត្តោ ឃក្កហិតោ៍ ពស្វាតិ ខេច? ខ្លបទ្ទុបរិ ឌិឈកាលខេតា បដ្ឋាឃ ឃាចជ្ជតភា ពឌិហិ រចភាពត្តារេហិ ចិពប្បិឃាតំ អខេភពប្បកាខេតា ពប្បិឃយាភត្តា បុចក្ករិឃយាភាតំ ពាឃយលង្កតិតំ អត្ថិ បរិឃត្តិ បឃ្សិព្យំ ពលុ ៤ពខេត្តត ខេពា ភាយ បុក្កលៃ អល់ ឃយខេត្តាតិ៍ ឃក្កហយភាឌិឃិត្វា ខេពភាបិ បរិឃត្តិ អឆិពត្តិ ត ឃក្កាតិ អឆិប្បាខេឃា៍ បុខេ កចាតិ ច, បុរិយា ច ខេត អាចរិឃា ខេចតិ ច, ខេតឃយាត្យការចាតិ ច, ចិខេឃឃខេតា អឃក្ករខេតា ពប្បិឃត្តិ ច ចាញ្ញ៍

ច្តពិ ឃ្យេចាឆាលក្កាទតិឃ្យួចឃ

ចព្យេញ្ញា បទិន្ទួចកា

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ទ៊ ករាចាចនោឆបរិច្ឆេទ

១១បំ

បដិភាគចតា លោក-ចោហារ'យតុឞារិតា;

ពតា'ខិព្យឞយុល្លាឞ-ចេតិតា ពចិតា បទ៌

១១បំ ពនេច ឃឆាបដិញ្ញាពយលក្ខារចិកាក់ នៅឆេត្វា ឞយ្យតិ រឞចត្វាលក្ខារបយ្យឞក្កេតាតិកាពំ រឞំ ឞកល ឞំឞារទ្យក្លតិឞ្សួ
រលោកតិមិត្តចិយុត្តិវេឞករឞចិឞុខ្លុឞខ្លុឡាយចិក្កាហឞប្សឹលារតោលាពយពឹតំ បវេយឞខ្លាល្ងតយតតិកាពតត្តបិ លក្ខលាយទេត្តត
លោកចោហារកោឞល្លយត្តបរិក្កហាយ កិន្ត្វិយត្តយុបតិឞិពុំ ត ឞាកលេវូត "បដិភាគចតា"តិអាឌិយាហ៌ បដិភាតិ ពំពំផាតាត្ត្វបយ្យចត្វា
បញ្ញា៌ ឞា ហិ ឞរឞរចតាឃច្ចុត្តាបកាវិកា, ពតោាច កត្ថំ "បដិភាត"ត្តិ ចុច្ចតិ៌ ពេតាហ "បដិភាតចតា"តិ៌ កចិតា
លោកចោហារាត្យុកត្តុទ្ធា៌ ឃោ ហិ ឞកលំ លោកចោហារ៌ តាត្យុឞតិ, ឞោ កចិឃេច ត ហោតិ៌ ពេតាហ
"លោកចោហារយត្យុឞារិតា"តិ៌ ឃតា ឱ្ខចិព្យ៌ តាយ កចិតំ បវេយំ រហឞ្សំ លោកចោហារបេិ ក្ខចិតញ្ញុយេច បឞំឞឹឃតេ,
ឞយុចិតលោកចោហារាត្យុឞារោតច ច ចក្លយាតាត្យុក្កយេត ចិរចិតា រចតា ឞចេពតាតំ រឞឞ្យាគោឃ ឞយ្យឱ្ខពេ, ពឞ្វា ឱ្ខចិព្យ
ឞយុល្លឞព្ទ តិព្ទ ចុះយេច ពាត្ថតំ កាពុំ ចគ្គតិ៌ ពតោាចច្ចុត្តុយោខិព្យឞយុល្លាឞចេតិតា កចិតា កចិតឃ្ពំ៌ ពេតាហ "បទំ
ឱ្ខចិព្យឞយុល្លាឞចេតិតា"តិ៌ ឞត្ថេប្ចាពំ "កចិតា"តិ ៩ព្វ ចិឞេឞតំ, "កចិតា"តិ ឆេពំ "តិពត្ថា"តិ ៩ព្វ អចុត្តា កត្តា៌

១១បំ ៩ចំ ឃឆាបដិញ្ញាពាតយលក្ខារាតំ ឥឞ្សតាចឞេ រឞចត្វាលក្ខារបយ្យឞក្កេតាតិកាពតចចិឆឞិក្ខារាឌិរេឞ
ឞកលឞំឞារទ្យក្លតិឞ្សួរលាអឞហាយកលោកត្តពចិយុត្តិវេឞត ៩កឞេក្សពេ អពិបឈឹពេ ឞខ្លុឡាយពរេឞឃេច ល្យុខ្លាតំ
ឞខ្លាខាហ្យុល្លឞុខ្លុឞំឃយាតំ ចិយុលបិ លក្ខលាយត្តបរិញ្ញារលាត លោកចោហាររឞុ អឞឡោហព្ធ ឞខ្ចោយត ចឞ្សព្យុកាយោ ឡុគាតិ
"បដិភាគចតា"ខ្ញុឆ្ជុឌិយាហ៌ បដិភាគចតា ឞរឞរចតាឃ អច្ចុត្តាបការដ្ឋាតោាចិពបញ្ញាចិឞេឞចតា លោកចោហារយត្យុឞារិតា
ឞកលលោកេ ចោហារាត្យុបយត្យុពេត ពតា ឃឞ្វា ឱ្ខចិព្យ៌ តាយ ហតឃតា អពាហិ កាពតុំ, រហឞ្សួយិច ពាត្ថតា ចិឃោឌតឹឃំ ត
ហោតិ៌ ពឞ្វា បរេយពិឞឃេត ឱ្ខចិព្យឞយុល្លាឞចេតិតា ក្ខចិពការចេត ចព្វយិក្ខិពព្វឞ្យ ក្ខេឹបតឞ្យ៉ច អត្ទុបយ្យការទេត ឡក្ខព្វឞ្យ ឞយុល្លាឞតំ
តិត្តិ ខាតក្ដេត កចិតា ពាត្ថការពេត តិពត្ថាតិ ឞប្ចត្ថា៌ បដិកា បដិភាតត្តិ បញ្ញារឃពំ តាយំ, ពតោា ខាពកក្ខាឞ្សបិ បដិភាតិ
ចុច្ចយាតត្វា អឃំ បញ្ញាចិឞេឞោ រចតាឃ អច្ចុត្តាបការាតិ ខាពតេត្ថា៌ បដិភាតយឞ្សូត្តិ ច, លោកឞ្ស ចោហារាតិ ច, ពំ
អត្យុកច្ឆតិ ឞឹលេតាតិ ច, ឱ្ខចិព្យេត ឞយុល្លារឞាតិ ច, ពំ ចិខាតាតិ ឞឹលេតាតិ ច ចិក្កហោ៌

១២៩៍

ធាឃិសម្ពត្ថិតោ កាច-ចិកាចា សាត្រកាចកា;

សប្បដ្ឋត្តិ តិខាត្ថា តេ, រសប្បាគាយ សាធុតំ៍

១២៩៍"ធាឃិ"ច្ចាទិ៍ ធាឃិតោ ចក្ខុយាតរត្យាគយោ តេហិ សហ សម្ពន្ធា ចិកាចាឌីហិ យោគេ រត្យាឌិតយប្បាឌិយត្តយាតិយយាតត្តា ឲតេតសយត្តិតិ ធាឃិសម្ពត្ថិតោ៍ សហ អត្រការចហិ ចក្ខុយាតលក្ខុណហិតិ សាត្រកាចកា, ការចា ចិការចា ច, ចក្ខុយាតោ ការចត កាចាការសាបិ ត្តុយិតាច សក្កហិតោ, រសប្បាគាយ សប្បដ្ឋត្តិតិ សម្ពន្ធា៍

១២៩៍"ធាឃិ"ច្ចាទិ៍ ធាឃិសម្ពត្ថិតោ ធាឃិបគេត, តេត ចាច្ចរតិហាសាឌិអតេ្តត ចា សម្ពត្ថបកតា សាត្រកាចកា ចក្ខុយាតាត្រការចហិ សហ បចត្តា កាចចិកាចា ចក្ខុយាតកាចចិកាចា តិខាត្ថា ចុត្តក្រុណោបេតកចិតា ខាត្ថិតា ឲកត្ត អាហរិត្តា គប្បិតា សាធុតំ ត្តុប្បាឌិគោសរហិតាតំ សជ្ជតាតំ រសប្បាគាយ សិក្កាទាឌិចក្ខុយាតរសប្ប អប្បាគតត្តំ សប្បដ្ឋត្តិ បចត្តត្តិតិ៍ ត្តុយាយ កាឆាយ ធាឃិការចា ញក្រិចាទិការចា គេចលការចា ចិការចា អត្រការចា រសោ ចេតិ ត្តុយ ុត្តដ្ឋា កចត្តិ, កឆត្តិ ចេ? កាចចិកាចាតំ "ធាឃិសម្ពត្ថិតោ"តិ ចិសេសតំ កចតិ, តេត កាចប្ប ធាឃិ ច សោ ការចា ចេតិ ច ធាឃិបគេត សម្ពត្ថត្តា ធាឃិការចា ច, បុត ញក្រិចាទិការច សតិ "ធាឃិការចា"តិ ត្តុយប្ប សាឆកត្តា ត្តុយប្បច ធាឃិកាចបគប្ប បយោកសាយត្តិយត គយុយាតោ ញក្រិចាទិការចា ច, បុត ធាឃិបគេត សយាសយកត្តា ចិសុំ គប្បិតកាចសក្កុតិយា ធាឃិកាចញក្រិចាទិការចហិ អញ្ញោ ការចា ច, តឆា ឲច ធាឃិបគេត ចាច្ចរតិហាសាឌិអត្តប្ប ុប្បត្តិុដ្ឋិបតច្ចយំ ចិក្ខតំ កត្តា សជ្ជត្តា ឌិតត្តា តេហិ រតិហាសាឌីហិ អតេ្តហិ សម្ពត្ថិតោ អាលម្ពត៌ណាុ្ចិបតសក្ខុតចិចិឆចិកាចា ច, ឲចយេច សាត្រកាចកបគេត សយាយោគេត គប្បិតាត្រការចា ច, "រសប្បាគាយា"តិ ត្តុយិតា តិដ្ឋិុរសោ ចាតិ ឲចយិយេ ធាឃិកាចាគយោ ុដ្ឋិុដ្ឋា ហោត្តិ៍ ធាឃិតា សហ សម្ពន្ធាតិ ច, សោ ឲតេតសយត្តិតិ ច, ការចា ច ចិការចា ចេតិ ច, សហ អត្រការចហិ ចត្តត្តិតិ ច, រសប្ប អប្បាគតាតិ ច ចាក្យ៍

កាចអធិប្បាយ

១៣០៍

ចិត្តចុត្តិចិសេសា ត្រ, កាចយត្តិ រសេ យតោ;

រត្យាគយោ តតោ កាច-សគ្គេត បរិកិត្តិតា៍

ឲ៣០៉ ព្ទកាតិ ឃតាស្កិ៏ដ្ឋេស្ស ផាឃាឌីហិ កាចចិកាចាត្យកាចនេសស្ស បផយ៉ កាចំ ចិកានេចឆ៉្យ កាចសដ្ឋយត្ថត្វឃតិ “ចិត្ត”ព្ទន្ទាឌិតា៉ ចិត្តស្ស ចុត្តិនេឃា នេយលហហសតាឌិអាកានេនត បចត្តិនេឃា, តាច ចិនេសសា ចិសិដ្ឋសកាចត្វាតិ ចិត្តចុត្តិចិនេសសា៉ នេត្យាគនេឃា ផាឃឹត្យកិចានីសាត្តិកា៉ ត្យសន្ត្ថា ចិនេសនេស៉ ឃនេតា នេនេស សិក្កានាគនេឃា កាចឃត្តិ តិបឡានេគត្តិ៉ តនេតា កាចសន្ទ្ខត បទិកិត្តិតា កនេតាឌីហិ ពចិតា៉ ឲត្ថ ហិ ល្យនេត្តា ក្ញុងាត្យ ពនេនេលា ចត្តនេត៉ ឃនេតា ចាឃំ ត នេពចល៉ ពនេនេលានេឃច ចត្តនេត, អឆ នេលា ត្យាបនេត, បដិបិគនេត ច, តស្សាស្ស បដិកាត៌ ចិត្តំ កាចឃត្តិ ត្យានេបត្តិ៉ អឆ ចា ពចិនេតា នេលិពដ្ឋិតិនោកាលលក្ខលំ អឆិប្បាឃំ កាចឃត្តិ បដិបិនេគត្តិតិ កាចាតិ ឲចនេយត្ថ អនេត្វា ឥដ្ឋនេត្ថា៉

ឲ៣០៉ ព្ទកាតិ ដ្ឋិនេដ្ឋស្ស ផាឃឹកាចាឌីស្ស ផាឃឹអាឌីត៌ [ផាឃឹកាចាឌីត៌ (ព៉)] តិល្ហំ សាងានេលា កានេចា តាយ ឲនេសាតិ ឥនេស្សនេត្ថា អត្ថត្វចនេសត ឥនេស្សតិ “ចិត្ត”ព្ទន្ទាឌិ៉ ចិត្តចុត្តិចិនេសសា ត្យ ចិត្តស្ស ដ្ឋត្តទិ ចក្ខយាតានេយ្ហហសតនេសាចតាឌីហិ, តិនេត្តុគាឌីហិ, ឆយ្កាឌីហិ ច អាពានេទហិ បចត្តិសក្ខាតា អត្ថាយត្ថា អសក្កានាពានេសក្ខាតា ចិនេសសា បត ផាឃឹត្យកិចានីសាត្តិកា ឃនេតា ឃស្សា នេនេស សិក្កានាឌិនេនេស កាចឃត្តិ តិបឡានេគត្តិ ពនេនាត្តិ៉ នេតា នេច, នេនេស សិក្កានាឌិនេសចិសនេឃ បល្លិតាត៌ ចិត្តំ កាចឃត្តិ ត្យាបត៌ ពនេនាត្តិ៉ នេតា នេច, តស្សិនេឃច នេសចិសនេឃ ពចិនេតា នេលិពសកាចំ ចិសឃំ ពត្វា បចត្តនោកាលលក្ខលំ អឆិប្បាឃំ កាចឃត្តិ បដិបិគត៌ ពនេនាត្តិ៉ តនេតា កាចសន្ទ្ខត នេហត្យពត្តទិ តិបឡនេត្តត នេត្យាគនេឃា នេតិហាសាគនេឃា បទិកិត្តិតា កនេតាឌីហិ ចុត្តា នេហាត្តិតិ៉ “នេត្យាគនេឃា”តិ ឲត្ថ អាឌិសន្ទ្ខត ហាសាគនេឃា ផាឃឹកាចា ច, តិនេត្តុគាគនេឃា ត្យកិចានីកាចា ច, ឆយ្កបលឃាគនេឃា សាត្តិពកាចា ច សក្កហិតាតិ ឥដ្ឋនេត្ថា៉ ចិត្តស្ស ចុត្តិនេឃាតិ ច, តា ឲច ចិនេសសាតិ ច, កានេចា ព្ទតិ សន្ទ្ខាតិ ច ចាព្យ៉

ផាឃឹកាចអឆិប្បាឃ

ឲ៣៨៉

ចិនេនាឆិតា’ត្ថាកានេចត,

នេឃា កានេចា ត តិនេនាហិនេតា;

សិនេលត តិដ្ឋតិ’នេត្វ’នេសា,

ផាឃឹកានេចាតិ សន្ទិនេតា៉

ឲ្យ៨៉ ផាឃាឌិកេ តិចិកេឆ ការេច ពេយតាហ "ចិកេរាឆិតា"ត្កុ្ឋាឌិតា៉ ចិកេរាឆិតា អកេ្ណាត ឌិក្យ្ឋាឌិតា ការេចត កេឃា ការេចា រក្យាឌិកេកា ត តិកេរាហិកេតា តុ្ឋាឌិកេតា, ៨កេសា ការេចា អត្យុ្ឋិ្ឌយាតក្ដា ៨ច តិក្ដតិ ឹសិកេលតាតិ, ផាឃឹ ៨ច ការេចាតិ ផាឃឹការេចាតិ សក្ខិកេតា ពឆិកេតា៉ កេឃា កាចាឌីហិ អាកេលិកិតឈ្យាឆ៌ តិកេតា សយាតិកេតា, កេសា សាយាឌិកេពហិ អឈ្យាឌិឃយាតក្ដា រកេសាតិ ចុ្ឋុតិ៉ ចក្លតិ ហិ "សចិកាច"ត្កុ្ឋាឌិ៉

ឲ្យ៨៉ ត្កកាតិ ផាឃឹអាឌិកេព តិចិឆការេច ពេយត តិក្ខិសតិ "ចិកេរាឆិ"ត្កុ្ឋាឌិតា៉ ចិកេរាឆិតា អក្ណាការេចត រតិហាសាឌីត៌ ចិរុកេ្ឌត ឌិក្យ្ឋាឌិតា អក្ណាការេចត កេឃា ការេចា រតិហាសាឌិកេកា តិកេរាហិកេតា ត ក្យចហិកេតា ត កេហាតិ, ៨កេសា ចិរុ្ឌការេចត អក្យចហិកេតា ការេចា តិក្ដតិ ឹសិកេលតាតិ ត្កយិតា អកេត្វត ផាឃឹ តាយ កេហាតីតិ ពក្វា ផាឃឹការេចាតិ សក្ខិកេតា ពឆិកេតាតិ៉ កេឃា ចិកាចាតុកាចាឌីហិ អឈ្យាគតិឃត្ត ឋិឋិកេតា សត្កុកេហិ អឈ្យាគតិឃក្ដា រកេសាតិ ចុ្ឋុតិ, កេសា ផាឃឹ តាយាតិ ចុ្ឋុតិ៉ អកេ្ណា ច កេសា ការេចា កេចតិ ច, តិកេរា ពឃិទិក្វាតិ ច, ផាឃឹ ច កេសា ការេចា កេចតិ ច ចិក្កុកេហា៉

ផាឃឹកាចឋ្យកេទិការកេ្ខស

ឲ្យ៧៉

រតិហាសា ច កេសាកេកា ច,

កេកាឆុឈ្យាហកឃ'យ្យិ ច;

ឌិក្យ្ឋាចិយ្យឃា កេចច,

សកេយា ច តច ផាឃិកេតា៉

ឲ្យ៧៉ រក្យាឌីត៌ តចតុ្តកេយច ផាឃិក្វុំ សតុ្តចតិក្យាហ "រតិ"ុ្ឋាឌិ៉ សកេយា កេចតិ ៨ចំ ផាឃិកេតា តចាតិ កេឃាឌតា៉ តកេចកេចកេត សពសពចិកាចាតុការេចហិ សឋុ្លាសិតា ចិសុឋិ ឆាក្ខិតក្ដា ពចិតា, អកិកេតក្ដា ច តកេដត, តឆា កេសសកាចាឋិ៉ តក្វ ឃឌិ ឋតាឃំ រតិ អកេសទិសក្វិឋុទិសក្យាឃុក្ដាត៌ ត្កក្វិឋុទិសាត៌ អក្ណាយក្ណា ឌតិតា, ចត្ខាឌីហិ ុ្ខឹឋតចិការេចហិ ុ្ខឹឋិតា, ុឈ្យុក្កតាឌិឌាឆកេពហិ អតុការេចហិ ឋទិកេឋិសិតា, សពសកាតុកាចសាយក្វិឃា ឋតីឃយាកេតហិ អកេតពទុ្ធឋហិ ក្យកិចាទីហិ ចិក្ដតា សិឃា, តកា តុ ផាឃឹ រតិ តជាកិតកេឃត, ុឆាក្ខសចកេតត ចា សត្កុកេហិ អឈ្យាឌិឃយាតា សិក្ការរសក្ដយាឋឌ្ឌកេត៉ ៨ចំ ឃឆារកេឃាក៌ ហាសាឌិផាឃឹកាចាត៌ ហឈ្យុរសាឌិកាចាឋឌ្ឌកេត ឃុក្តិ សយកេត្កឃ្យ៉

១៩១៉ ធាមិការចោ ភាយ ទញ្សាគយោ ភចេចេតិ គយ្សុតុំ “ទតិហាសា”តិអាឌិយាហ៉ ទតិហាសា ច សោរកោ ច កោឆ្ស្សាហកឃយ្យិ ច ឌិក្សដ្ឋាចិយញ្ញា ចេច សយោ សត្តក្សណោ ចាតិ ៩ចំ ធាមិយតោ ភច ហោត្តិ៉ ឮយស់ ទញ្សាឌិតំ ភចត្តំ សទ្វុបពឆតំ

“សិក្ខារហស្សុពទ្សណា”តិអាឌិកាឃ ក្ខស្គាឆាឃ អភត្តូទ តិឌ្គយស បិពេដ៊ី ហោតិ៉ ទតិ ច ហាយសា ចាតិ ច, កោរឆោ ច ក្ខស្សារហា ច កឃញ្ញោតិ ច, ឌិក្សដ្ឋា ច ចិយញ្ញា ចេតិ ច ចាក្សំ៉ ឮយ ភច ច ៩ចំ ញុកិចាទិកាចសាត្តិកាការចា ចេតិ ឮយ

ឃឆាសពយត្សុបចិកាចាត្សការចេហិ ឌិត្តំ ពត្វា បដ្ឋេក់ ពចិតា ពាត្តិតញ្ញា, ភេដេភ ពហេត្វា គស្សិតញ្ញា ច៉ ឮយស្ស តិចិឆការចេស្ស អឃំ ទតិ អយសបុមិត្តិក្សណហិ ឃុតេត្តហិ ភទភាទិហិ អញ្ញាយញ្ញា ក្ខប្បាឌិតា, ចគ្គាឌិហិ ក្ខឌ្គឹបភចិការចេហិ ក្ខឌ្គឹបិតា,

ក្ខស្សាហាឌិបកាសពពាមិពចាចសិពបយោពសញ្ញាតាត្សការចេភ បេសិតា, សពសកាត្សកាចសាយត្តិយឃហិ

ពយុយាភារតពប្យការញុកិចាទិការចេហិ ចិចិត្តពតា ហោតិ៉ ច្រាឌិសា’ឃំ ទតិ ភដស្ស អកិភយេភ ច បសត្វពាត្តសចតេភ ច សត្ថុហិ អស្សាឌិឃយាភសិក្ខារាឌិទសត្តំ បិបុណាតីតិ ចិញ្ញាតញ្ញា៉ ហាសាឌិតំ សេសធាមិកាចាតំ ហស្សទសាឌិកាចាបត្តិឃំ ឃុត្តិ ៩ចំ ឃឆារហំ ចេឌិតញ្ញាតិ៉

ញុកិចាទិកាចអធិប្បាយ

១៩១៉

តិទោកាចាចិកាចាឌិ-

ចិយសយតា’កិយ្សញ្ញតោ;

ឃេតោ ចទត្តិ ឃិលេភ,

តោ ហោត្តិ ញុកិចាទិតោ៉

១៩១៉ ញុកិចាទិតោ អាហ “តិទោកាច”ឮដ្ឋាឌិតា៉ តិទោការចា ធាមិតំ ៩ពស្សាបិ កាចស្ស តិឌ្គដាឌិតា អចិទគ្គាឃិតា ច អាចិការចា បិពេដតា ច ភាភារសតិស្សុឃត្តា តោ អាគយោ ឃស្ស៉ អាឌិសឌ្គេភ ធាមិឆយ្សស្ស ស្សុលគ្សក្លាឌិទ្វុបស្ស ពហល់, សោច ចិយសយសា, តោភ៉ ធាមិឆយ្សស្ស ស្សុលគ្សក្លទ្វុបស្ស ពហល់, អត្តតោ ឆយ្សស្ស ស្សុលគ្សក្លទ្វុបស្ស ធាមិតិ សយារោបតញ្ញាកិយ្សញ្ញ៉ តឆា ហិ ទតិឃំ បទិសយោ ស្សុលាត្សចិឌ្គា កចតិ, សោរពេ គ្សក្លាត្សចិឌ្គា៉ ទតិឃំ ស្សុលសកាចាបិ ពិលិតិប្បក្សតយោ ញុកិចាទិតោ សពយ្សំ គ្សក្លមិមំ សយារោបឃត្តច៉ តតោ តោភ អកិយ្សលការចេភ ឃេ ៩តោ កាចា ឃិលេភ ចទត្តិ បចត្តត្តិ, តោ ញុកិចាទិតោ ហោត្តិតិ៉

១៣១។ ញ្ញាណាតិ ឧទ្ទេសក្កមេន ញ្ញកិចាទិកាទេច លក្ខណតោ ឥទស្សេតិ “ពិរោកាចា”ញ្ញាទ្ធានិតា។ ពិរោកាចាចិកាចាឥចិសេសេន ញ្ញកិចាទិកាចាតំ អត្ថតោ អទេតកទេសំ តិស្សាយ បចត្តត្តា, ទេលិកស្ស កិត្តទូចិកត្តា ច កិម្ពិញ្ចិ ផាឃិកាទេច ញ្ញកិចាទិកាចាតយត្តតោ ក្យុណស្ស លិតត្តញ្ចា កិម្ពិញ្ចិ តទេស្សច ក្យុណស្ស បិកេដត្តញ្ចាតិអាឥទេកត ចិសេសេន អកិយុលួទេតា ផាឃិកាចាតំ ឃុលទ្យក្ខទ្ធប៉ំ អត្ថតិ ច អត្ថតោ ឃុលទ្យក្ខទ្ធប៉ំ ផាឃិកាទេចឃុ ច អាទេរាបតសង្ខារតោ អកិយុលកាទេចត ទេឃទេត កាចា ឃឹទេលត ចទត្តិ បកតិឃា បចត្តត្តិ, ទេត កាចា ញ្ញកិចាទិតោ តាយ ទេហាត្តីតិ។ ឲចទេយច [ឲចទ្ទបិ (ក។)] បឹញ្ញអា សទ្ទុទេបត ឲទេកា បទិសេយសង្គតញ្ញកិចាទិកាទេចា ទតិឃំ សក្យុណេត លិតោ ឃុលាត្យុចិទេន្តា ហុត្វា, ទេសាទេក សក្យុណេត បិកទេដ ទ្យក្ខាត្យុចិទេន្តា ច ហុត្វា បចត្តទេត។ ឲចទេយច ឃុលសកាចទតិឃំ កិលិតាឥទេឃា ញ្ញកិចាទិតោ សកិឃំ ទ្យក្ខសទ្ទប៉ំ អាទេរាទេបត្តីតិ កត្វា ពិរោកាចចិកាចាឥចិសេសេត អកិយុល បចត្តត្តិ។ ពិទេរាកចតយិតិ ច, អាចិកចតយិតិ ច, ពិទេរាកាទេចា ច អាចិកាទេចា ទេចតិ ច, ទេត អាឥទេឃា ឃស្ស ផាឃិកាទេចឃុ ចិឌ្ឍយាតាតំ ឃុលទ្យក្ខសកាចាតំ អត្ថតិ អាទេរាបតទេស្សតិ ច, ទេសាទេឃច ចិសេសេសាតិ ច, អកិយុលាតំ កាទេចាតិ ច ចិក្កុទេហា។ ញ្ញកិចាទិបទេឥ ចិសទ្ធោ ចិសេសទ្ធេ អកិសទ្ធោ អកិយុលកាទេច ចត្តតិ។

ញ្ញកិចាទិកាចបរុទេកឥ

១៣៣។

តិទ្ធោទេឥា ពក្កសង្គា សយ-

ឥិពិឌញ្ញអតា ឥឹតព្យក្កាលសត្តំ,

ឃុត្តំ តាទេសា កិលិត្យុ’ឃ្យុកហទិស-

សតិស្សាចិសាឥាឌតិត្វា។

ចិត្តា កន្តា’បយាទេរា’យទិសយឥ-

យព្យុយ្ហាឥទេយាហា ចិទេតទេសា,

តិទ្ធាទេចកា សតិញ្ញអំ យទណ-

ឞចបលិញ្សាឆិ ះពត្តិឞះយ’ះពៈ

ឲ្ង៣ៈ ះព ឌះឞ្សតិ “តិះគ្គះឌា”ត្ក្ចាឌិតាៈ ឌិតព្កូាលឞត្តត្តិ ឌិតតា ឆ ្ក្កតន្ចា អាលឞត្តន្ចា, កិលិតិ ្កឞ្សុទ៌ាតិ ្កឞ្សុក្កិៈ ចបទ៌លតិ ចាបល្លិ, ឞហ ចបះលត ឞចបះលិ, ះឞា ចាយំ ញ្សាឆិ ច, យះលាន្ចា ឞចបលញ្សាឆិ ច ឞយាហាះៈ តន្ចា ឞហ ពិញអាឃ ចត្តតីតិ ឞពិញអត្តិ ឲះព ឃឆាទុត្តញ្សកិចាទិកាចា ះពត្តិឞ ះហាត្តិតិៈ ្កឞ្សាហចតា ចិះះះឞា ពំចះឞះតច អឞ្សាឌិឃតិៈ កិទុតា ព្យ ះឞាច កឃាតកាះឞចះឞះតតិ ះលិកាឞកាចឞ្ស អះតពត្តា តឌត្តះយះព ញ្សកិចាទិះតា ឲះពាកឞ្សះឞឞ្ស ឆាហះចា ចណ្ហតិឃា, ឃះតា ពំចណ្ហតាក្ចាះះត ឞះគ្គាបិ ះពសុ កិត្តិ អឞ្សាះឌតីតិៈ តត្ត ឃន្ថា បត យាះះលាបាតះចទិឌឞ្សតះយាះយច តន្ចះលាះឃច កិត្តិ បាតិចះឞត កិទុះតា កឃឞ្ស ះហព្យ, ឞក្កាយះលិលឞ្ស ព្យ ្កឞ្សាហតិយិត្តិ ឞិឃាៈ តចា តះឌត ាពំ ចិាតយាកះលំ ក្រឃាចា តិចបាតីតំ ឆាឃិះតា ហាឞឞ្ស ះហព្យ, កាម្មិះបាតីតំ ញ្សកិចាទិះតា ហាឞឞ្ស, តន្ថា កាះច ចណ្ហឃតា ាចិតា កាចា តចា ចណ្ហតិឃា, ឃះចាឆិញ្សបទិះបិះឞា ឞិឃាៈ ឌ្ជចិញ្សកះក្កា ព្យ យហតា ចាឃាះយត បទិហទិតះគ្គាៈ

ះពសុ តិះគ្គះឌា អត្តាចយាតតំៈ តឞ្ស ច ត្កត្តិតន្ចា តិចាតន្ចា ឌាលិក្កិឃំ ចិកាះចា, ះឃាកិតំ ព្យ តត្តឞំះចឌតំ ចិកាះចា, អឞ្សុបតតចិត្តាឌះឃា ឲត្ត អតុកាចាៈ

តះក្កា ចិតក្កតំៈ តឞ្ស ឞះត្កះហា ចិកាះចា, ឞិះទាកយ្សាឌិ អតុកាះចាៈ

ឞក្កាឃ ចិទុត្តចះលំ ចិកាះចា, កយ្សាឌះឃា អតុកាះចាៈ

ឞះយា ះលះឌាៈ តត្ត កញ្សាឌិ ចិកាះចា, ះឞឌាឌិ អតុកាះចាៈ

ឆិតិ ឞះត្តាះឞាៈ ឆាាលាឌិ ចិកាះចា, អតុកាះចា ះកាកាះលិលតាឌិៈ

ឌញអតា អយ្សឌិបត្តិៈ តឞ្សា ត្កត្តាតិក្តឌឞ្សតាឌិ ចិកាះចា, អតិយិឞតឃតាះលិចតាឌិ អតុកាះចាៈ

ឌិតតា ះចតះឞា អះតាឌតាៈ តឞ្សា ចិកាះចា ក្កតតាឌិ, អតុកាះចា យលិតចត្តតាឌិៈ

្កក្កតា ឌាទុលាត្តិៈ តឞ្សា ចិកាះចា ពលចាបះាឌាឌិ, តឞ្ស អតុកាះចា តន្ចតាឌិៈ

អាលឞត្តឞ្ស បទិឞយាឌិ ចិកាះចា, ឌិយព្សាឌិ អតុកាះចាៈ

សុត្តស្ស តិក្ខា ចិកាចោ, តស្សាទាទយោ អត្យកាចោ៍

តាសោ ចិត្តក្លោកោ៍ ចិកាចោ អស្ស ពន្ថិតានិ, ពយ្យតានិ អត្យកាចោ៍

អាឃាសបិបិសានិ ចិកាចោ កិលិតិយា, ចិចណ្ណតាទយោ អត្យកាចោ៍

ពាលក្លូយតា ក្ស្សុកិ៍ ចិកាចោ តស្ស រយហឹឃទស្សតិដ្ឋានិ, អត្យកាចោ ត្យុទិតតានិ៍

ចចតាបសាកោ ហទិតា៍ ត៣ ក្ស្សចានិ ចិកាចោ, អស្សុសទាទយោ អត្យកាចោ៍

សនិសទស្សតានិ ចិកាចោ សតិយា, អត្យកាចោ កយុសយុត្តយតានិ៍

បរសយុក្កិសាសហតតា ឡស្សា៍ តស្សា ក្សដ្ឋតត្តកក្ខាទយោ ចិកាចោ, ទោសកឆតាចដាតតាទយោ អត្យកាចោ៍

ចិសាកោ រលកោ៍ ចិកាចោ តស្ស អារទ្ធកាទិយាសិទ្ធានិ, ពាឆេឃតាបិនិ អត្យកាចោ៍

អពហិត្វា កាឃសំចរលំ៍ តស្សា ចិកាចោ លទ្ធានិ, អត្យកាចោ' ត្ថាចិក្រិយា៍

ចិត្តា ឡដ្ឋាលិកានីហិ, អត្យកាចោ យុក្យលិតតឃតានិ៍

ពទ្ធា អកិយាតោ៍ ចិកាចោស្ស ឡស្សទិយានិ, អត្យកាចោ អចដាតតានិ៍

អបយារោ កាហរុក្ខានីហិ [កាហរុក្ខបតតានីហិ (?)], ក្សបិតាទយោ ៤ត្វ អត្យកាចោ៍

អយទិសោ អក្លូយតា៍ ចិកាចោ អស្សាចយាតតានិ, សិទោកយ្យតតទ្ធតាទយោ អត្យកាចោ៍

យទោ បយាក្សក្កិសោ៍ តស្ស ចិកាចោ បរិតំ, ចលយាតក្កុចទោកតិហាសាទយោ អត្យកាចោ៍

ᨿᨲᩥ ᨠᨬ᩠ᨧᩮᨶ᩠ᨵᩮᨶᩮᩣ᪨ ᨷᩩᨷᩮᨣᩈᩣᨣᩥ ᩅᩥᨠᩣᩁᩮᩣ, ᨿᩩᩃᩅᩥᨠᩣᩈᩣᨣᩥ ᨶᩥᨲ᩠ᨲ ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᩮᩣ᪨

ᩋᩈᩮᨿᨠ᩠ᨡᩥᨲᨠᩣᩁᩥᨲᩣ ᨷᩩᨿ᩠ᨿᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨲᩔ ᩅᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩥᨸᩥᨲᨠᨣᩉᨱᩣᨣᩥ, ᩋᨯ᩠ᨯᩣᨲᩁᩩᨣᩥᨲᨠᩥᨲᩉᩣᩈᩣᨣᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᩮᩣ᪨

ᩁᩮᨿᩣᩁᩮᩉᩣ ᨠᨿ᩠ᨿᩣᨴᩦᩉᩥ, ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᩮᩣ ᨨᨿ᩠ᨿᨠᨿ᩠ᨿᩣᨣᩥ᪨

ᨴᩩᩁᩣᨧᩣᩁᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩴ, ᩋᩁᩮᨬᩣᨿᩩᩃᨲᩣᨣᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᩮᩣ᪨

ᨿᩮᨶ ᩅᩥᨠᩣᩁᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨷᩩᨷᩃᩥᨴ᩠ᨵᩴ᪨

ᨧᨷᩃᨲᩣ ᩁᩣᨣᨴᩮᩣᩈᩣᨴᩦᩉᩥ, ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᨧᩁᨱᩣᨣᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨴᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥ ᨷᩥᨠᩁᩮᩣ᪨

ᩁᩮᨿ ᨧᩣ ᨷᨲᩮᨬ᩠ᨬᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵ ᨠᩥᨯ᩠ᨯᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨲᨴᩩᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᩈᩮᩈᩣᨷᩥ ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᨶᩩᨿᩮᨣᩣ, ᩁᩮᨲᩈᩩ ᩁᩮᨠᨵᩥ ᨴᩩᩁᩮᨲ᩠ᨲᩈᩩᩁᩮᨲ᩠ᨲᩣᨠᨬᩣ ᩁᩮᩉᩣᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᩈᨠᩣᨧᩣ ᩈᩮᨲ᩠ᨲ ᨠᩣᨿᩣ ᩁᨲᩥᨿᩴ ᩋᩁᩮᨲ᩠ᨲᩣᨠᨬᩣ, ᨲᨳᩣ ᩁᩮᨣᩣᩈᨷ᩠ᨿᨠᩣᩁᩣ ᩁᩮᨠᩣᨬᩣ ᨿᩁᩥᩁᩈᩔᩣᨴᩦᩈᩩᩁᩮᨲ᩠ᨲᩣᨠᨬᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨠᩣᨧᩣ ᩁᩮᩈᩣᨠᩈᨿᨴᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᩥᩃᩥᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᩈᩣᨣᩣᨴᩦᩈᩩᩁᩮᨲ᩠ᨲᩣᨠᨬᩣ᪨ ᨷᩦᨲᩥᨿᩣᨣᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᩈᩩᩃᩈᨠᩣᨧᩣ ᩉᩁᩥᩁᩈᨲᩥ ᨣᨯ᩠ᨯᨲ᩠ᨳᩣ᪨ ᩁᩮᨲᩈᩩ ᨠᨿ᩠ᨿᩣ ᨲᩣᩁᩮᩈᩣ ᩋᩁᩮᨬ᩠ᨬᩣ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᨳᩣ ᩋᨿᩁᩥᩁᩈᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᩅᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔᩣ, ᨲᨳᩣ ᨠᩥᩃᩥᨲ᩠ᨲᩥᩁᩮᨲᩣ ᩈᩁᩮᨿᩣ, ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨷᩩᩔᩩᨠᩣ ᨧᨷᩃᨲᩣ, ᨲᨳᩣ ᩁᩮᨿᩣᩉᩣ ᨷᩃᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᨿᩣᩁᩮᨲᩣ ᩋᩁᩮᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᨿᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩣ᪨

᪑᪓᪓᪨ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᩁᩮᨲ ᨴ᩠ᨿᨠᩥᨧᩣᩁᩦᨠᩣᩁᩮᨧ ᩈᩁᩩᩁᩮᨷᨲ ᨣᩁᩮᩔᨲᩥ “ᨲᩥᩁᩮᨭ᩠ᨮᩁᩮᨣᩣ”ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨣᩥᨲᩣ᪨ ᨲᩥᩁᩮᨭ᩠ᨮᩁᩮᨣᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᩈᩈ᩠ᩃᩁᩮᨲᩣ ᨧ, ᨲᨠ᩠ᨠᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨧ, ᩈᨿᨬᩥᨲᩥᨴᩥᨿᩋᨲᩣ ᨷᩁᩥᩈᩁᩮᨿᩣ ᩈᩁᩮᨲ᩠ᨲᩣᩈᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᨬᩥᨲᩥ ᨴᩥᨿᩋᨲᩣ ᨧ, ᨬᩦᨲᨴ᩠ᨿᨠ᩠ᨠᩣᩃᩈᨲ᩠ᨲᩴ ᨬᩦᨲᨠᩣᨧᨣᩣᩁᩩᨱᨠᩣᨧᩋᩃᩈᨠᩣᨧᩣ ᨧ, ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨿᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᨲᩣᩁᩮᩈᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩁᩮᨠ᩠ᨡᩣᩁᩮᨠᩣ ᨧ, ᨠᩥᩃᩥᨲᨷᩁᩥᨿᨭ᩠ᨮᩥᨲᨠᩣᩁᩮᨧᩣ ᨧ, ᨷᩩᩔᩩᨠᩉᩁᩥᩈᩈᨲᩥᩔᩣᩅᩥᩈᩣᨣᩣᨴᩣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᩔᩣᩉᨷᩥᨲᩥᩈᨲᩥᨻᩩᩔᩣᩁᩮᩃᨣᩋᩣᨠᩣᩁᩈᩴᨵᩁᩣ ᨧ, ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ, ᨠᩁᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩋᨠᩥᨿᩣᩁᩮᨲᩣ ᨧ, ᩋᨷᨿᩣᩁᩮᩁᩣ ᨧ, ᩋᨿᩁᩥᩈᨿᨣᨿᨴ᩠ᨿᩩᩅᩣᨣᩁᩮᨿᩣᩉᩣ ᩋᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨷᨿᩣᨣᩣᨬᩥᨠ᩠ᨠᩣ ᨠᨬ᩠ᨧᩮᨶ᩠ᨵᩮᩣᨣᩣᨿᩩᩅᩣᨣᩁᩮᨿᩣᩉᩣ ᨧ, ᩅᩥᩁᩮᨴᩣᩁᩮᨬᩣ ᨷᩁᩮᨴᩣᩁᩮᨬᩣ ᨧ, ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᩁᩮᨧᨠᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨧ, ᩋᩣᩁᩮᨧᨠᩈᩈ᩠ᩃᩣᩁᩮᨲᩣ ᩈᨿ᩠ᨿᩁᩮᨿᩣ ᨧ, ᩈᨻᩥᨴᩥᨿᩋᩴ ᩃᨯ᩠ᨯᩣᩈᩉᩥᨲᩴ ᨿᩁᩮᨱᩣᩈᨧᨷᩃᩥᨴ᩠ᨿᩣᨬᩥ ᨿᩁᩮᨱᩣᨻ᩠ᨻᩣ ᨧᩣᨷᩃ᩠ᨿᩈᩉᩥᨲᩣ ᨴ᩠ᨿᩣᨬᩥ ᩁᩮᨧᨲᩥ᪨ ᨶᩥᩁᩮᨲ ᩁᩮᨲᨲ᩠ᨲᩥᩈ ᨴ᩠ᨿᨠᩥᨧᩣᩁᩦᨠᩣᨧᩣ ᨲᩣᨿ ᩁᩮᩉᩣᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩁᩮᨠ᩠ᨠᩣ ᨧ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᩁᩮᨧᨲᩥ ᨧ, ᩈᩁᩮᨿᩣ ᨧ ᨬᩥᨲᩥ ᨧ ᨴᩥᨿᩋᨲᩣ ᩁᩮᨧᨲᩥ ᨧ, ᨬᩦᨲᨲᩣ ᨧ ᨷᩩᩁᩮᨠ᩠ᨠᩣ ᨧ ᩋᩃᩈᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᨧ, ᨷᩩᩔᩩᨠᨻ᩠ᨻᩣᩉᩁᩥᩁᩈᩣ ᨧ ᩈᨲᩥ ᨧ ᨻᩩᩔᩣ ᨧ ᩅᩥᩈᩣᩁᩮᨣᩣ ᨧ ᩋᨴᩣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩮᨧᨲᩥ ᨧ, ᩋᨿᩁᩥᩁᩈᩣ ᨧ ᨿᩁᩮᨣᩣ ᨧ ᨿᨲᩥ ᨧ ᨷᩩᨿ᩠ᨿᩣᩁᩮᨣᩣ ᨧ ᩁᩮᨿᩣᩁᩮᩉᩣ ᩁᩮᨧᨲᩥ ᨧ, ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨧ ᩋᩣᩁᩮᨧᩁᩮᨠᩣ ᩁᩮᨧᨲᩥ ᨧ, ᩈᩉ ᨻᩥᨴᩥᨿᩋᩣᨿ ᨧᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨧ, ᩈᩉ ᨧᨷᩃᩮᨲ ᨧᩣᨷᩃ᩠ᨿᩮᨲ ᨧᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨧ, ᩈᨧᨷᩃᩮᩣ ᨧ ᩁᩮᩈᩣ ᨴ᩠ᨿᩣᨬᩥᩁᩮᨧᨲᩥ ᨧ, ᨿᩁᩮᨱᩣᨻ᩠ᨻᩣ ᩈᨧᨷᩃᨴ᩠ᨿᩣᨬᩥ ᩁᩮᨧᨲᩥ ᨧ ᨧᩣᨠ᩠ᨿᩴ᪨ ᨿᩁᩮᨱᩣᩈᨧᨷᩃᩥᨴ᩠ᨿᩣᨬᩦᨲᩥ ᩈᨿᩣᩉᩣᩁᨻ᩠ᨻᩮᩣᩁᩮᨲ᩠ᨳᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᩅᩣ “ᩈᨻᩥᨴᩥᨿᩋ”ᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᨴᩴ ᨶᩥᨲᩔ ᩅᩥᩁᩮᩈᩈᨶᩴ ᩁᩮᩉᩣᨲᩥ᪨

ᩁᩮᩃᩥᨠᩈᨠᩣᨧᩔ ᩋᩁᩮᨲᨠᩅᩥᨬᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᩁᩮᨠᩣᩁᩮᨿᨧ ᩅᩥᩁᩁᩁᩮᩈᩣ ᨷᩩᩔᩣᩉᨧᨲᩣ ᩅᩥᩁᩁᩈᩣᨠᩣᩁᩮᨲ ᩋᩔᩣᨣᨲᩥᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᩁᩮᩉᩣᨲᩥ, ᩁᩮᩈᩣᩁᩮᨿᨧ ᨠᩥᩁᩩᨲᩣ

កឃាការេត អស្សាទគតិយា ហោតិ។ តថា ឧេកាកស្ស រសស្ស ព្ពទេ ពាហុ ញ្ញកិចារិតោ ចណ្ណេតព្ពា ហោត្តិ។ ឧចំ សតិ អតេកាធិប្បាយកោ លេរិកោ តេសុ កិត្តិ អស្សាទតិ។ ឧចំ សតិ ពាតន្ធា សព្ពាដតស្ស កតន្តា ហោតិ។ តស្សំ កាចចណ្ណតាយំ យថា យាទេទុយាកច្ឆត្តាតំ សត្តាតំ ឌស្សតេយកេយច តប្ពលោ ដតាធិប្បាយតោ កិដ្ឋិត្វា បកតិកិទ្វតំ បុរិសាតំ កឃស្ស ច ឃុទ្ធលេលិលស្ស ក្ខស្សាហតស្ស ច ការណំ ហោតិ។ ឧចំ តេដត ហសតត្វំ កតចិកតយាករលញ្ចា តាឌិសកិរិយា ច ក្ខត្តាតបកតិកាតំ បុរិសាតំ ធាឃីហាសស្ស ច កយ្ហិរបកតិកាតំ ញ្ញកិចារីហាសស្ស ច ហេតុ កចេឃ្យុ។ តថា កាចេច ចណ្ណេត្តត កចិតា ខ្ចិត្យកក្ខយកត្វា សក្កច្ចេយាធិត្យំ សដ្ឋេត្វា កាចប្បការសកាតិ សចិកាចាតុកាចកចិចចតាតិ ចណ្ណេតព្ពាតិ។ ឯត្ថ កាចាចទៅឆកចិកាចាឌីតំ ដាតិតព្ពត្តា តេហិ តេហិ កាចេហិ សទ្ធិំ ឧចំ ចេឌិតព្ពា។

តេសុ កាចេសុ អត្តាចយាតតលក្ខណោ តិខេព្ពាទោ។ ព្ពត្តិតំ, ហីតាតំ [ហីតាចារាតំ (៣។)] ចា ក្ខប្បដ្ឋតិ ទេ, ធាលិដ្ឋិយំ អាលព្ពណចិការោ តាយ, ឃោកិតំ ទេ, តធាចទៅឆោ អាលព្ពណចិការោ, ឯត្ថ អស្សុបតតចិត្តាឌិកំ អត្ការោ តាយ។

ចិតក្កស្ស សទេក្ខហោ ក្ខខ្ញឹបតចិការោ តាយ, សិទោកយ្យាឌិកំ អត្ការោ តាយ។

សក្កាឃ ចិទុទ្ធប្បចត្តិ ក្ខខ្ញឹបតចិការោ, កយ្យាឌិកោ អត្ការោ។ ក្ខបរិ “ចិការោ”តិ ចុទេត្ត អាលព្ពណុខ្ញឹបតេសុ ខ្ចឹសុ ឃំ ឃុដ្ឋតិ, តំ កហេតព្ពំ។

ពេលលក្ខណស្ស សយស្ស កយតាឌិកំ ចិការោ, សេដាឌិ អត្ការោ។

សទេត្តាសលក្ខណាឃ ធិតិឃា ឆាណាឌិ ចិការោ, កោកេសុ អលេលិលកាចាឌិ អត្ការោ។

អទោយាក្កតាលក្ខណាឃ ដញ្ញអតាឃ ព្ពដ្ឋាតិដ្ឋាតំ អដាតតាឌិ ចិការោ, ចិចដតឃេតហិ អកិយុលចិលេលិកតតាឌិ អត្ការោ។

ចិត្តស្សតិទេត្តដលក្ខណាឃ ឌីតតាឃ ទុក្កតតាឌិ ចិការោ, យលិតចត្វតាឌិ អត្ការោ។

ធាទុណតាលក្ខណស្ស ក្ខក្កកាចស្សាតិសឃាបទាឆាឌិ ចិការោ, តដ្ឋតាឌិ អត្ការោ។

អលសត្តស្ស អដ្ឋាតបរិសយាឌិ ចិការោ, ចក្កិកការោ អត្ការោ។

សឃតសព្ពាតស្ស សុត្តស្ស តិដ្ឋាឌិ ចិការោ, អស្សាទាឌិ អត្ការោ។ ឯត្ថ អស្សាទតំ តាយ សេឃ្យសុលបស្សសុតាឌិកំ។

ចិត្តនេក្ខាកសន្លាតស្ស តារស្ស ពន្ធិតានិ ចិការេចា, ពន្ធិតំ ភាយ កឃដភពចចភិ៍ េពារេបភ ពយ្យភា អត្ថការេចា៍

បឹញអារន្លាតស្ស កិលិភស្ស អាឃារបិបិរានិ ចិការេចា, ក្ខញ្ណតានិ អត្ថការេចា៍

អត្ថុ្ទបកាលស្ស អនេភារេលិកភស្ស ក្ខស្សុក្កស្ស រម្ចិតុ្ឲ្យស្សតិទ្ធានិ ចិការេចា, តុទិតតានិ អត្ថការេចា៍

េចេតាបរាងលក្ខហស្ស ហទិរស្ស យក្កលកិញអានិ ចិការេចា, រេត្តាររចចតានិ អត្ថការេចា៍

សទលលក្ខហាឃ រតិឃា សន្ណាហងស្សតានិ ចិការេចា, កយុេក្លបិនិ អត្ថការេចា៍

បទសយ្យត្តិអសហភលក្ខហាឃ ព្ចស្សាឃ ក្ខដ្ឋភកាចពន្ញានិ ចិការេចា, េងារពឆភាចឌាភតានិ អត្ថការេចា៍

េលងលក្ខហស្ស ចិរាងស្ស អាទន្ទកាទិឃាសិន្ទិកាទិឃញ្ញាបត្តិអានិ ចិការេចា, យេភារត្តាបិនិ អត្ថការេចា៍

អាការេទចទលលក្ខហាឃ, ទសសកាចបដិដ្ឋាងភលក្ខហាឃ ចា អពាហិតុ្ឲឃលន្ធានិ ចិការេចា, តងន្ញាក្រិឃាកទហ៍, អេឆាយុលកទហ៍, បិេងហិ ក្ខុយិលហាភត្តិអានិ អត្ថការេចា៍

ចិត្តាឃ ព្ចដ្ឋុតាលិកានិ ចិការេចា, យក្ខុលិតភឃតានិ អេឆាលិត្តចក្លានិ ចា អត្ថការេចា៍

ពន្ញស្ស ព្ចស្សទិឃានិ ចិការេចា, អចឌាភតានិ អត្ថការេចា៍

អបយារស្ស ឃក្លបឹញអានិ ចិការេចា, ក្ខុយិបតភាងេឃា អត្ថការេចា៍

អក្លយលក្ខហស្ស អយទិរស្ស អចយាភតានិ ចិការេចា, សិេទាពយ្យភតដ្ឋតានិ អត្ថការេចា៍

បយាងាឆិក្កលក្ខហស្ស យងស្ស រេត្តារបិភិ ចិការេចា, ពយ្យាភហតុ្ឲបិងចចភពយភហាររានិ អត្ថការេចា៍

ពន្លាេន្ធងភលក្ខហាឃ យតិឃា ក្ខបេងរានិ ចិការេចា, យុលរេត្តាររានិ អត្ថការេចា៍

អត្ថបបរិក្ខការិតាលក្ខណស្ស ក្ខយ្ខាគស្ស សត្ថិបិតខ្ជរឃក្ខាទិ ចិការេចា, អការរណេរាគតហសតាទិ អត្ថការេចា៎

ឫយ្ហភលក្ខណស្ស ទេយាហស្ស អឆិកកឃាទិ ចិការេចា, សកាចាតចទៅឆតាទិ អត្ថការេចា៎

តិក្ខាបកាយសត្ថាតស្ស ចិទៅឆស្ស កាលបរិណាយាទិ អាទេលិកសរណាទិ ចា ចិការេចា, អក្ខិយក្ខតាទិ អត្ថការេចា៎

យទតាសយ្យិញអភលក្ខណាឃ តិក្ខាឃ កស្សចិ អចិត្តតអករណាទិ ចិការេចា, អក្ខិបិគហតាទិ អត្ថការេចា៎

កឃាកាយតលក្ខណស្ស អាទេចកស្ស បក្ខត្តិកគស្សតាទិ ចិការេចា, ក្ខ(ហាសកយ្យាទិ អត្ថការេចា៎

លខ្ជាលក្ខណាឃ ពិញអាឃ ក្សរាធារាទិ ចិការេចា, អនេឆាយុឲតាទិ អត្ថការេចា៎

យរណស្ស សត្វបហាររេរាកាទិ ចិការេចា, យុឲចិការាទិ អត្ថការេចា៎

ធាបល្លស្ស រាកេគាសាទិ ចិការេចា, អត្តតោ សក្ខត្តធរណាទិ អត្ថការេចា៎

ញ្យាឆិឃា ចាតបិត្តាឌឹតំ ក្ខស្សគកាចាទិ ចិការេចា, តិត្ថតតាទិ អត្ថការេចា៎

ត្តយស្មិ៍ សុទៅឆាលក្ខារេរ អគស្សិតសុឲយទគគា អត្ថាបិ ចិត្តចុត្តិចិទេសសា សត្តិ, ទេតស្ស ត្ថាឆាសកាចា សទេត្ថ ទគគា កាយទេតិឃញ្ញ, ទគាសបការា ទេកាឆអយរិទិសស្សាឌឹសុ ច, ក្ខក្ខសកាចា ទេសាកសយញ្យាឆិកិលិតចិសាគាឌឹសុ ច, បិតិអាគទេឃា ហរិទេស ច អទេត្ថាកឆាតិ ទេចឌិតត្ថា៎ ៧ចំ សយាភាតំ សក្ខទេហ សតិបិ តាសទេតា កឃស្ស ច, សត្ថាឃ អយរិស្ស ច, អយរិសទេតា ត្តស្សាឃ ច, កិលិតទេតា សយស្ស ច, តិក្ខាឃ សុត្តស្ស ច, ក្ខស្សុក្កទេតា ចបលតាឃ ច, ទេយាហទេតា ចក្ខយាតបលឃស្ស ច បិកដចិទេសទេត អត្ថាធា ចិសុំ ចិសុំ គស្សិតត្តិ គក្ខត្ថា៎

សាត្តិកកាចអឆិប្បាយ

៧៩៥៎

សយាហិតត្តប្យកចំ, សត្តំ ទេតទេតា’បបិឌិតា;

សាត្តិកា’ឬ’ត្រកាចេត្ត, ចិស្សំ កាចាកចត្តិ េតា៉

១៣៥៉ សាត្តិេក ចេតិ “សយាហិេត”ត្ថានិតា៉ សយាហិេតា ឲកក្កតាកាចាបិេឥតត កតសយាឆាេតា អត្តា ចិត្តំ តេតា បកចំ ស្ដបៀត្តិ ឃំ, តំ សត្តំ តាយ៉ េតាត សេត្តត ស្ដបបិឥតា តិត្តត្តិតា ឆយ្កាឥេឃា សាត្តិកា ចុត្ថេត្ត៉ េតា ច បុត អត្រកាចាបិ កចត្តិ ឆយ្កាឥកាចសំស្វចតសកាចចិការទ្វបត្តា៉ តត្ថា “ចិត្តចុត្តិចិេសសត្តា”ត្ថត្ថានិតា ចក្កតិ៉ េតាតាហ “អត្រកាចេត្តបិ”តិ៉ ឲចំ សត្យបិ េត សាត្តិកា ចិស្សំ បុចេកច កាចា កចត្តិ, ចុត្តតេឃត ចិត្តកចត្តចិទ្វបត្តា េតាសត្តិ៉

១៣៥៉ ត្តកាតិ ស្ដេឥ្ដសក្កេយតាឆិកតេកចលកាចសត្តាតំ សាត្តិកាកាចំ ឥេស្សតិ “សយាហិត”ត្តត្ថានិតា៉ សយាហិតត្តបៀកចំ ឲកក្កតាកាចាបិឥេតត កតសយាឆាតចិត្តេតា សយ្កាំ សត្តំ តាយ េហាតិ៉ េតាត លិកាលិកាឌិសុ ឲកាការស្ស េហាត្រតា ឆិទកាេចត ស្ដបបិឥតា តិបៀាឥតា ឆយ្កាឥេឃា សាត្តិកា តាយ កចត្តិ៉ េតា សាត្តិកា អត្រកាចេត្តបិ
ចិត្តាការសត្តាតឆយ្កាឥបកាសតសកាចចិការសទ្វបត្តា អត្តេតា អត្រកាចេត្ត សតិបិ ចិស្សំ កាចា កចត្តិ ឃឆាចុត្ត “ចិត្តចុត្តិចិេសសា ត្រ, កាចឃត្តិ ទេស ឃេតា”តិអាឥតា កាចា តាយ េហាត្តិតិ៉ ត្តេយ សាត្តិកាកាចាត្រកាចចេសត ក្ខចិឆា េហាត្តិ៉ សយាហិេតា ច េសា អត្តា េចតិ ច, តេតា បកចបិតិ ច, សេត្តា ស្ដបសេត្តា ច េសា អត្តា េចតិ ច, សត្តេតា កចត្តិតិ ច, សេត្តត ស្ដបៀាឥតាតិ ច, អត្រកាចាត់ កាេចាតិ ច ចាកៀ៉ អបឹតិ អត្រក្កហេត្ត តិបិេតា៉

សាត្តិកាកាចបៀេកឥ

១៣៩៉

ឆយ្កចា បលឃេទាយត្ថា,

តឆា េសឥស្សេចបត្រ;

េចចក្កិឃំ ចិស្សេទតា,

កាចា’េ្ដ’េតា ត្រ សាត្តិកា៉

១៣៩៉ េតា ឥេស្សតិ “ឆយ្កចា”ត្តត្ថានិតា៉ ឲត្ត ឆយ្កា អចិស្សេកាឃចិត្តតា៉ បលេឃា អស្សាសបស្សាសយត្តាចេសេឃា ស្វត្តាចត្តាសកាចា

តិក្ខាបកេចា៍ ស្ញុត្តលក្ខណា ននា៍

១៣៩៍ ញ្ញគាតិ សាត្តិកេក គេស្សតិ “ឆប្តុថា”ញ្ញដ្ឋាគិតា៍ ឆប្តុថា កាឃចិត្តាត៌ អចិនទកាចនប្លូរតា ច បលឃទោរយញ្ញា តិក្ខាឃ ក្លប្បជ្ជួយាតអស្សាយបស្សាយយត្តាតិរិត្តស្តុតាចត្វា ច បសាគាគិនប្តុថា ទោរយុក្កយោ ច តឆា ៩ចំ ននគស្សុចេបត្ម ច កឃាគឹហិ ក្លប្បជ្ជួយាតគារហោ ច នគេត្តាសាគឹហិ ក្លប្បជ្ជួយាតអស្សុ ច កយ្យា ច ចេចល្លិឃំ ចិន្ទូបតា ច ចិស្សទតា ចិន្ទូបនក្ខតា ចាតិ ៩តេ អដ្ឋ សាត្តិកា កាចា តាយ ហោត្តិ៍ ទោរយាត៌ អច្ចោ ក្លក្កយោតិ ច, បលឃោ ច ទោរយច្ចោ ចេតិ ច, ចេបត៌ កយ្យតយិតិ ច, ននគោ ច អស្សុ ច ចេបត្ម ចាតិ ច, ចិន្ទូបិ ចណ្ណោ អស្សេតិ ច, តស្ស កាចោតិ ច, ចិន្ទូបិ នទេរា អស្សេតិ ច, តស្ស កាចោតិ ច ចាក្យ៍

១៣៧៍

ឃគា ទញ្ញាគឃោ កាចា,

ជិតិឃឹលិ ត ហោត្តិ ចេ;

តគា នគេត្តុបិ តេ កាចា,

កចត្តិ ញ្ញុកិចាទិតោ៍

១៣៧៍ ត កេចលំ ចុត្តាគឃច ញ្ញុកិចាទិតោ, ទញ្ញាគឃាបឹតិ អាហ “ឃគា”ញ្ញដ្ឋាគិ៍ កចត្តិ ញ្ញុកិចាទិតោតិ ឃចាឃោក៌ ឃចានប្តុត្តិ ញ្ញុកិចាទិតោ ហោត្តិតិ អច្ចោ៍ ននំ ស្តុទាសិ៍

១៣៧៍ ញ្ញគាតិ តិគេត្តុគាគឃោ ចិឃ ទតិហាសាគឃោបិ កិស្សិញ្ញា កាលេ ញ្ញុកិចាទិតោបិ ហោត្តិតិ គេស្សតិ “ឃគា” ញ្ញដ្ឋាគិតា៍ ទញ្ញាគឃោ ទតិហាសាគឃោ កាចា តច ឆាឃឹកាចា ឃគា ជិតិឃឹលិ ត ហោត្តិ ចេ ចិទោគឹហិ តេហិ តេហិ កាចត្តុទេហិ ញ្ញុចហិតត្តា នកាចតោ ជិតិនកាចា ឃគិ ត ហោត្តិ, តគា តេ កាចា ទញ្ញាគឃោ នគេត្តុបិ ញ្ញុកិចាទិតោ កចត្តិតិ៍ ឃចានក៌ ញ្ញុកិចាទិតាត្មុបចិកាចាត្មកាចាត៌ ឃោកាត្មុបេត ញ្ញុកិចាទឹកាចា ហោត្តិ៍ ទតិអាគិ ឃេនំ ហាសាគឹតយិតិ ច, ជិតិ ឃឹលំ ឃេនំ ទញ្ញាគឹតយិតិ ច ចិក្កហោ៍

១៣៨៍

ចិកាទោ កាទលាំ តេនុ’-

ឋ្យត្តិឃ្យ់ឌ្ហីបភេ ៣ឆា;

ឃោ ឃិឃា ឌោឆកោ ៣េឃ-

យត្យការចោ’ឃ’យឺរឹតោ៉

ឲ្ងប៉័ ឰ្កនាតិ ចិការចាត្យការេច ឥរេឃ្យតិ “ចិការចោ”ឰ្កថ្វាឌិតា៉ តោឃំ រេឰ្យាឌឹត៌ ការចាត៌ ដ្កឋ្យត្តិឃា, ៣ឆា ដ្កឌ្ហីបភេ ឥ ពារលំ អាលឰ្ឋ៏ណាឌ្ហីបតចឃេត ក្យចិឆោ ចិការចោ ភាយ៉ ៣ត្ត អាលឰ្ឋណចិការចោ ពក្ខាឌិ, ដ្កឌ្ហីបតចិការចោ ឥក្ខាឌិ៉ តោឃំ ឌោឆកោ ឌាបកោ ពាឃិកោ ឥ ចាឥឃិកោ ឥ ឰ្យាបិរោ ឃិឃា, អឃំ អត្យការចោ ថ្យារឹតោ៉

ឲ្ងប៉័ ឰ្កនាតិ ចិការចាត្យការេច ឥរេឃ្យតិ “ចិការចោ”ឰ្កថ្វាឌិតា៉ តោឃំ ជាឃឹការចាឌិត៌ ពិណ្ហ ដ្កឋ្យត្តិឃា ឥ ៣ឆា ដ្កឌ្ហីបភេ ឥ ដ្កឋ្យត្ថាត៌ ឌីបភេ ឥ ពារលំ អាលឰ្ឋ៏ណាឌ្ហីបតចឃេត ក្យចិឆោ ហោព្យ ចិការចោ ភាយ, តោឃំ ជាឃឹការចាឌិត៌ ឌោឆកោ ពាឃិពចាឥឃិកោ ឃោ ឃិឃា ភដពចិត៌ ឰ្យាបិរោ អត្តិ, អឃំ អត្យការចាតិ ថ្យារឹតោតិ៉ ចិឃេឃត ការចតិ ចឆ្ឋឹតិ ចិការចោ៉ អត្យការចតិ ឌោឆឹតិ អត្យការចោ៉ ៩ត្ត ចិការចោ ភាយ រតិចិឃេយ ភរភារឹត៌ អញ្ញាយញ្ញា អាលឰ្ឋណចិការចោ, ឥក្ខរឃ្ឋជេឃាឌិ ដ្កឌ្ហីបតចិការចោ ចតិ ក្យចិឆោ៉ ហាឃាឌិតយ្យិ ក្យចិឆចិការច៌ យឆារហំ ឃោដេ៣ត្តា៉ អត្យការចោ ភាយ ជាឃឹការចាឌិត៌ តោឃំ តោឃំ ការចាត៌
បការឃពចាឥឃិពឰ្យាបិរឃញ្ញាតពចិបឃោកោ ឥ ពាឃិពបឃោពក្សតោ ភដាត៌ អកិតឃញ្ញាតោ ធំធំការចឃន្ទបតិន្ទបកោ ចតិ ក្យចិឆោ ឰ្យាបិរោ៉

ឲ្ងដ័៉

ភេពហោធំ យភោក្យត្តិ-ចិឃេឃញ្ញា ចិការចិធំ;

ការចំ ចិការចាត្យការចា, ចណ្ហិឃា ពាត្តភេ ឋ្យដ៉

ឲ្ងដ័៉ ចិការចាឌិចណ្ហភាឃឃេច ការចចិឃេឃាចឌោឆា ឃិឃា, អញ្ញាឆា “ឌេចឥត្តឃ្យ ឃាឃ្យលៃចតឃ្យក៌ ឃញ្ញាត”យិតិ ក្យត្ត ឃោកា អាភក្ខា រោពា ចតិ កោ ភាយ ឃក្កាតិ ពារលំ តិន្ទិធំ, ចិត្តក្យត្តិចិឃេឃញ្ញា ការចំ ចិតា ចិការចាត្យការចំ ពចិ ចណ្ហធំ ភដាកិភធំ ឃាយឌ្ឋីកោ ចា ចិញ្ញាធំ កោ ឃក្កាតិតិ ឥរេឃ្យព្យាហ “ភេព”ឰ្កថ្វាឌិ៉ ភេពហោធំ ពាហ្យហោធំ យភោក្យត្តិចិឃេឃញ្ញា ការចំ ចិការចិធំ បពារឃធំ ចិការចាត្យការចា ក្យត្តលក្ខណា ពាត្តភេ ឃការចតិន្ទបពបជេ ឋ្យដំ ចណ្ហតិឃា, ចិការចាឌិន្ទបកោភេច អក្យត្តយ្យិ កិត្ថិ បតឹឃតោ៉

១៣៩. “ឯកេកត្តស្ស ចក្ខុតិ អប្បវុណ្ណាតី”តិ ចុទេត្ត សោទេកេន សទេត្តាទេសេន ទេវទេកេន ចាតិ យថា អប្បការលកចេត់ ចិតា ត ឌាតាតិ, ឲចំ ចិត្តស្ស បចត្តិសង្ខាតា វតិហាសាឥទេយា តេ តេ កាមា អត្តនោ បតីតិយាតុរូបំ ចិកាចាតុកាចកចេត់ ចិតា កចិហិ ចណ្ណតន្តា, តទេហិ ឥទេស្សតន្តា, សព្ពទេហិ អប្បាឥតីយា តត្តិតិ ផាឃឹអាឌឹត់ ចណ្ណតទេមច កាតន្តាតិ ឡូឥាតិ អតុសារទេសទេត្តា អាហ “ទេតក”ន្តុច្ចាឌិ។ ទេតកទេហតុំ ទេតសំ ទេតសំ កាមាត់ ឱ្យបព្យាគោ អាលម្ពណចិកាចាឌិជាហុការលចត្តំ មទេតាចុត្តិចិទេសំ កាចន្ថា ចិត្តស្ស បចត្តិចិទេសសង្ខាតកាចន្ថា ចិកាចិតុំ បកាទេសតុំ ចិកាចាតុកាមា អតត្តុតិដ្ឋិរា ជាត្តទេត ទេសកាចប្បកាសទេត ឋុរ៉ំ បកាសំ កត្វា ចណ្ណិយា កចិតា ចណ្ណតីយា ទេហាត្តីតិ។ ត ឲទេកាតិ ច, ទេសា ទេហតុ អទេស្សតិ ច, មតទេសា ចុត្តីតិ ច, តាឃ ចិទេសទេសាតិ ច, ចិកាទេមា ច អតុកាទេមា ទេចតិ ច មាកញ្ញំ។

១៤០.

សចិកាមាតុកាទេមហិ, កាមា តេ តេ យថារហំ;

ចណ្ណតីយា យទេមាចិត្តំ, ទេលាកររូបិតុកាមិតា។

១៤០. ឡូឥាតិ តេ កាមា ទេលាកសកាមាតតិក្កមេត ចិកាមាឌីហិ ចណ្ណតីយាតិ អាហ “សចិកាទេម”ន្ថាឌិ។ សហ ចិកាទេមហិ សចិកាមា, តេ ច តេ អតុកាមា ច, តេហិ។ យថារហន្តិ អត្តនោ សព្ពត្តិត់ ចទេសត យថារហំ ចណ្ណតីយា។

១៤០. ឡូឥាតិ ចិកាមាតុកាទេម តិស្សាឃ ចណ្ណតីយា តេ កាមា ទេលាកសកាមមតតិក្កមុ កាតន្តាតិ អតុសារទេសទេត្តា អាហ “សចិកាមា”ន្តុច្ចាឌិ។ ទេលាកររូបិតុកាមិតា ទេលាកទេមាហារមតុចត្តយាទេតត តេ តេ កាមា ផាឃឹកាមាឥទេយា តទេយា យទេមាចិត្តំ ឌូចិត្យាតុរូបំ សចិកាមាតុកាទេមហិ ចិកាចសហិតេហិ អតុកាទេមហិ កទេលក្ខុតេហិ យថារហំ តេហិ តេហិ កាទេមហិ សព្ពត្តិត់ ចិកាមាឌីត់ ចទេសត អតុរូបទេតា ចណ្ណតីយា ចណ្ណតន្តា ទេហាត្តីតិ។ ចិកាទេមហិ សហ ទេឃ ចត្តត្តីតិ ច, តេ ច តេ អតុកាមា ទេចតិ ច, អតតិក្កមុ អវហត្តិ ច, អតតិក្កមុ ឌូចិត្យមិតិ ច, ទេលាកស្ស រូបំ សរូបមិតិ ច, តំ អតុកច្ឆតិ ឃឹទេលតាតិ ច ចិក្កហោ។

១៤១.

ចិត្តចុត្តិ ចិទេសសត្តា, មាតសា សាត្តិក’ក្ខទេតា;

ជាហិតិស្សងទេសកាឌិ-អតុកាទេមហិ ចណ្ណិយា។

ឲ្វ៍ថ៌ ឋាត្តិកា ពធំ ចណ្ណតឹឃាតិ អាហ “ឋិទេ្តា”ក្នាឌិ៌ ឋិត្តស្ស ទុត្តិឋិទេរទេរា ខេឃណ៍, ខេតណ៍ ការទេចា, តស្មា ឃាតរា ឃតសិ កចា ឋាត្តិកា អក្ខទេតា រទឹរទេតា ធាហិតិស្សទេដហិ តិក្កទេតហិ ទេរខាឌឹហិ អត្យការទេចហិ ចណ្ណតឹឃា, ត បត ទេរឧរលិលទេឃច ការទេចាតិ អឆិប្បាទេយា៌

ឲ្វ៍ថ៌ ឲុចំ រាយទេឡាត កាចចណ្ណតក្កយំ ឌទេស្សត្វា ព្ភខាតិ ឋិទេរទេរត ឋាត្តិកកាចចណ្ណតា ច្រាឌិរាតិ ឌទេស្សតិ “ឋិត្ត”ព្ភក្នាឌិតា៌ ឋិត្តទុត្តិឋិទេរហត្វា ឋិត្តស្ស បចត្តិឋិទេរហត្វា ឃាតរា ឋិទេ្តា កចា ឋាត្តិកាកាចា អក្ខទេតា រទឹរទេតា ធាហិតិស្សដទេរខាឌិអត្យការទេចហិ ធាហិតិណ្ហត្តទេរខាឌឹហិ អត្យការទេចហិ ពទេណក្សទេតហិ ចណ្ហិឃា ចណ្ណតឹឃា ទេហាត្តីតិ, អក្ខទេតា ធាហិ តិស្សដត្តិ ឋិទេរហទេតត ឋិឋិដ្ឋក្សតទេរខាឌឹតទេយច កាចាត្យកាចត្តិ ឋិតា ខេពចលំ ទេរខាឌទេយា ទុត្វា រឃាតា កាចាឌទេយា តាយ ត ទេហាត្តីតិ អឆិប្បាទេយា៌ ឋិត្តស្ស ទុត្តីតិ ច, រា ឲុច ឋិទេរទេរា ខេឃណ៍ ឋាត្តិកាតយិតិ ច, ខេតណ៍ ការទេចាតិ ច, ឃតសិ កចាតិ ច, ទេរទេឌា អាឌិ ខេឃណ៍ ខេពព្យអាឌឹតយិតិ ច, តិស្សដ៌ តិក្កតា ច ខេត ទេរខាឌទេយា ទេចតិ ច, ខេត ឲុច អត្យកាចាតិ ច ចាញ្ញ៌

ទេរអឆិប្បាយ

ឲ្វ៍ឲ្យ៌

រាយឌ្ហិកាត’ឃាតទេក្ត, ទេយា ធាត្តុតាត្យរាទឹតំ;

ទេរឹឃតីតិ តញ្ញាហិ, ទេរសា តាឃា’ឃ’ឃឹរទេតា៌

ឲ្វ៍ឲ្យ៌ ព្ភខាតិ “ទេរស្សាខាឃ រាទ្ធត”ត្តិ ទុត្តត្វា ទេរ តិទ្ឋិរទេក្ត អាហ “រាយឌ្ហិកាត”យិក្នាឌិ៌ ធាត្តស្ស អទេត្វា, តឌត្យស្សទេត្តិ ឃទេតាកាចតាចទេរតាតិ ធាត្តុតាត្យរាទឹទេតា, ខេតណ៍ រាយឌ្ហិកាតំ រក្តាតំ ឃតសិ ទេយា អាតទេក្ត, អឃំ ទេលិពយឆុរាឌិទេរា ឋិឃ ធាទេត្ត រិក្ខារាឌិ ទេរសា តាឃ ច្រាទេតា តញ្ញាហិ ទេរញ្ញាហិ៌ ពចយិត្យាហ “ទេរឹឃតី”តិ, អស្សាឌឹឃតីតិ អទេត្វា៌ កិក្កា? ឃចា តាតាព្យញ្ញាតរក្ខតយត្ត ក្សញ្ញាឃាតា ទេរ អស្សាឌិឃត្តិ ស្យាតរា ស្យុំរា រទេក្តារក្កាឌិពន្ធ័ត្តិ, តចា តាតាកិតឃព្យញ្ញាទេត ចាចក្ខរទេត្វារបទេត ចាឃឹការទេច អស្សាទេឌត្តិ ស្យាតរារបក្កកា, តស្មា ឲុទេត តាដ្យាតិបិ ទុក្ខត្តិ៌

ឲ្វ៍ឲ្យ៌ ព្ភខាតិ “ទេរស្សាខាឃ រាទ្ធត”ត្តិ ចត្វា ឌ្ហិដ្ឋក្កទេយត រយ្យត្តំ រណ៍ ឌទេស្សតិ “រាយ”ព្ភក្នាឌិតា៌ ធាត្តុតាត្យរាទឹតំ ធាត្តស្ស អត្វាត្យរបរាទឹតំ ព្យក្ខិឃា បចត្វាតំ រាយឌ្ហិកាតំ រក្តាតំ ឋិទេ្តា កទេចា ទេយា អាតទេក្ត រទេក្តារទេរា អត្វិ, អឃំ ទេលិទេព ឃឆុរាឌិទេរា ឋិឃ អស្សាឌតីទេយា ទេហាតីតិ អត្វយុទេត្វត “ទេរឹឃតី”តិ ព្ភឃិតា ចចតទេត្វត ទេរសា តាឃាតិ តញ្ញាហិទេរញ្ញាហិ ច្រាទិទេតា ពឆិទេតាតិ៌ រឃញ្ញាណំ តិឃុត្តាតិ ច, ធាត្តស្ស អទេត្វាតិ ច, ធំ អត្យស្សទេត្តិតិ ច, ធំ ឌាតត្តិតិ ច ចាញ្ញ៌ ឃចា តាតាព្យញ្ញាតតហិ អកិរក្ខតឃាហាទេ រទិក្សញ្ញាត្តា រត្វា លចណព្ហិលិឌទេយា ខេត ខេត ទេរ អស្សាទេឌញ្ញុ, រត្តុដ្ឋា ច កទេចញ្ញុ, ឲុចទេយច តាតប្បការទេរអកិតទេឃហិ បការិតចណ្ណតាឃ អក្ខក្សទេតហិ

អត្ថុទ្ធេបហិ សេត្វហិ ឃុេត្ត ផាឃិការេច ព្ពស្សាឌិទហិតបញ្ញាចត្តា អស្សារេឌត្តិ, តប្ចា ព្ពេយ ផាឃិកាចា តជាកិតេឃហិ ញ្ជដ្ឋិតត្តា ច សត្ថាត់

សេត្តាសសត្ថតទសស្ស ហេតុត្តា ច តដទសាតិបិ ចុទ្ធត្តិ៍

ទសបរេកឌ

ឲ្យ៍ឲ្យ

សចិកាចាត្រការេចហិ,

សាត្តិកាញ្ជកិចាទិហិ;

អស្សាឌិឃត្ត’យាតឹឃ-

យាេតា ផាេឃច េសា ទេសា៍

ឲ្យ៍ឲ្យ ផាឃិតេយច ទសត្តាបត្តិយាហ “សចិការេច”ដ្ឋាឌិតា៍ ផាេឃច េសាតិ េសា ឃឆាចុេត្តា ទេសា ផាឃិការេចាេឃច, តាេញ្ញាតិ

អេត្វា៍

ឲ្យ៍ឲ្យ ព្ពឌាតិ ផាឃិកាចាតេយច ទសសទ្ធបស្ស បិបុណតត្វ ចិការេចតិ “សចិកាចា”ព្ពដ្ឋាឌិតា៍ េសា ទេសា អតត្តទតិឌ្ហិេដ្ឋា

សចិកាចាត្រការេចហិ េតស៌ េតស៌ ផាឃិត់ អត្ថុទ្ធេបហិ ចិកាចសហិេតហិ អត្រការេចហិ ច, សាត្តិកាញ្ជកិចាទិហិ បកាេសតព្ពផាឃិកាចេស្សច

អត្រក្វលសាត្តិកកាចញ្ជកិចាទឹការេចហិ កទេណក្ខេតហិ អស្សាឌិឃត្ត អាតឹឃយាេតា កចិេតា សាយត្វឃា បិបុលិឃយាេតា ផាេឃច

ផាឃិការេចា ៤ចាតិ កាទិេឃាបចាេទត ទេសា តាយាតិ េចឌិតេដ្ឋាតិ៍ សហ ការេចហិ បចត្តត្តិតិ ច, សចិកាចា ច េត អត្រកាចា េចតិ

ច, សាត្តិកា ច ញ្ជកិចាទិេតា េចតិ ច, អស្សាឌិឃស្ស ការេចាតិ ច ចាញ្ជ៍

ឲ្យ៍ឌ៍

សិក្ខាទហស្សកទុណា, ទុក្ខឌីទកឃាតកា;

ឌឹកដ្ឋព្ពតសត្ថា ច, ទសា ផាឃិត’ត្រក្កយា៍

៦៥៥។ តេសំ ភាវេនេន ឧកាវេាហ “និព្ពានេ”ក្ខាឌិតា ផាឃិតត្ថព្ពាតិ “ទតិហាវា ច វេរាកោ ចា”តិអាឌិតា ចុត្តាត៌ ផាឃិកាចាត៌ អត្ថព្ពយា, បឌិបិឌិឃាតិ អទេត្ថា។

៦៥៦។ ទរាចត្តារយត្តទតិហារាឌិត៌ ផាឃិកាចាត៌ ព្ពជាតិ ពេយត ភាវត្ថទ៌ ឥទស្សតិ “និព្ពានេ”ព្ពក្ខាឌិតា ផាឃិត៌ ទេហដ្ឋា ចុត្តាត៌ ទតិហារាឌិផាឃិកាចាត៌ អត្ថព្ពយា បឌិបិឌិឃា និព្ពានេហស្សពទុលា និព្ពានេទា ហទេស្សា ពទុលា ច ទុទ្ឋជិទកឃាតកោ ទុទ្ឋា ជិទេទា កឃាតទេកា ច ពឹកន្តព្ពតនត្តា ច ពឹកទេន្ធា អព្ភទេតា នទេត្តា ទេចតិ ភច ទរា ភាយ ទេហាត្តិតិ។ និព្ពានេទរា ហស្សទេរាតិអាឌិតា ទនរទេដ្ឋា បទេច្ឆគ៌ ឃោរឌេតទេដ្ឋា។ និព្ពានេទា ច ហទេស្សា ច ពទុលា ទេចតិ ច ខិព្ពទេហា។ ទេរទេរបុបិ លិព្ពនយារា ព្ពទេយទេឃច។ ព្ពទេយ និព្ពានាឌិត៌ ទត្យាឌិហិ អតព្ឋាតា ក្ខបទិ ទត្យាឌិខិចទរេលាទេឃច ឆាតព្ឋា។

៦៥៧។

ទុព្ពទ្វទេប’ឃ’យាតទេត្ថា,

ពធ៌ ត្ម ពទុលាឌិទេព;

និឃា ទេរាត្មត’យាតទេត្ថា,

ទេរាទេកា ទេចស្សត្តទស្ស ហិ។

៦៥៨។ ទេរាកាឌិទ្វទេបិពទុលាឌិ ពធ៌ ទទេរា និឃាតិ អាហ “ទុទេព្ព”ក្ខាឌិ។ ទេចស្សត្តទស្ស បុត្តឥារទិទេឃាកា ពទុលា ទេរាពទ្វទេបិ ទុព្ពទេយច អទេហានិ, នយ្យតិ បត ទេរាត្មត៌ នព្ភាត៌ អាតទេត្ថាទេឃចាតិ ៩ត្តាឌិប្បាទេឃា។

៦៥៩។ ទេហដ្ឋា ចុត្តទទេរា នទេត្តាទេរាច, ទេរាពទេកាឆាឌិលព្ពទេលា ពទុលាទុទ្ឋាឌិទេកា ពធ៌ ទទេរា ភាយ កទេចឃ្យាតិ អារព្ពាឃយាហ “ទុព្ពទ្វទេប”ព្ពក្ខាឌិ។ អឃំ អាតទេត្ថា “រាយខ្ចិកាតយាតទេត្ថា”តិអាឌិតា គិខ្ចិទេដ្ឋា ទុព្ពទ្វទេប ទុព្ពលព្ពទេលា ពទុលាឌិទេព ពទុលាទុទ្ឋាឌិទេព ខិនទេឃ ពធ៌ កទេចឃ្យាតិ ទេច, ទេតន ទេតាទេរា ហិ តទេឆច ទេចស្សត្តទស្ស ទេពាឌិនត្តស្ស ទេរាទេកា បុត្តឥារទិទហទេតា ឌាតទេរាទេកា ទេរាត្មត៌ ព្ពជាតិ បុលាត្តាត៌ នព្ភាត៌ អាតទេត្ថា និឃា អាតត្ថស្ស ពារលាត្តា ពារិទេឃាបចាទេត នទេត្តាទេរា ភាយ កទេចឃ្យាតិ។ ចត្តទេតា រាយត្តិឃា ពទុលាទរាឌិគ៌ បិទេបត្តា បពានិឃយាតស្ស ទេរាកាឌិពស្ស ទុព្ពទ្វទេបត ជិតត្តា បុលាត្តាត៌ បឹតិ ក្ខប្បាឌិឃទេតចាតិ អឆិប្បាទេឃា។ ទុព្ព ទ្វបំ នកាទេចា ឃស្ស ពទុលាឌិទេតាតិ ច, ពទុលា អាឌិ ឃស្ស ទុទ្ឋាឌិទេតាតិ ច ចាញ្ញ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ធាឃឹកាចតិដ្ឋេឃ

ទតិធាឃឹកាច

ឲ្យ៥៩ៈ

ទយ្ខេឌឃពលិពាល-ខេចឃាឌិបដិខេឃចតា;

ឃ្ចាត’ខ្ពោញ្ញាទត្វាត់, បខេយាខេងាទតិ ទ្វ្ធូខេតា៉

ឲ្យ៥៩ៈ ឃិក្ការាឌខេឃា ចិកាពខេតា ឌឃ្ស្យព្យាហ “ទខ្យូ”ឌ្ធាឌិ៉ តត្វ “ទយ្ខេឌឃ”ឌ្ធាឌិតា ស្តិ៍បតចិកាចា ឌឃ្សិតា៉ “ឃ្ចាត”ត្តិ ឌ្ជយិតា អាលឌ្ឋាលាចិកាខេចា៉ ឌ្ឋត្វិ ហិ បុទិឃ្សិ, បុទិខេឃា ឌ្ឋត្វិឃា អាលឌ្ឋាលាចិកាខេចា៉ បខេយាខេងាតិ អខ្ពោយខ្ពោកិទខេយលាចខេឃត អាខេយាឌទ្វខេបិ៉

ឲ្យ៥៩ៈ ឌ្ឋងាតិ ឃិក្ការាឌិតាយខេព ខេតទត្យាឌិខេព ពខេយត តិដ្ឋិឃតិ “ទយ្ខ”ឌ្ធាឌិតា៉ ទយ្ខេឌឃពលិពាលខេចឃាឌិបដិខេឃចតា ទយលឹឃតិទាចទលាឃ្សុចិបចិត្តចាឃាទហខេឌខេឃា ទយ្ខឹតិពាឌិពលិ ទតិឌតពចឃត្ពាឌិអត្វ្រុបពាខេលិ យាលិពត្ថាឌិ ស្តបខេឃាកិតពិទិឃាឌិ យត្វ្ខោញខេចខេឃា, អាឌិឃខេដ្ឋត តិដ្ឋិដ្ឋកាឃិតយិហិតាឌិខេចតិ ឌ្ឋខេយឃំ ឌិដ្ឋ ឃ្វុតយុតាឌឹឃ្វ ឌិដ្ឋាឌិយត្វយពត្វា បខ្ពោឃ ខេតត ខេតតាពាខេទត បុតបុ្យតាត្វុកចខេតត អខ្ពោញ្ញាទត្វាត់ អខ្ពោយខ្ពោ តិយិត្វាត្វុត្យញ្ញូតឃក្តបុ្យចខេឃតាតិទត្វាត់ ឃ្ចាត់ តទ្វលិត្វិ បុទិឃាត់ បខេយាខេងា អកិទខេយលាចខេឃត ឃខេត្តាខេឃា បឹតិ ទតិ ទ្វ្ធខេតា ទ្វ្ធតខេតា “ទតី”តិ ចុ្ធតឹតិ៉ ឌ្ឋយឃ្វិ បខេក្ល ទពាខេទា ឃត្តិខេឌា៉ ខេឌខេឃា ច ពលិ ច ពាខេលិ ច ខេចខេឃា ខេចតិ ច, ខេត អាឌខេឃា ខេឃឃយិតិ ច, ទយ្ខា ច ខេត ខេឌឃ...ខេប... ខេចឃាឌខេឃា ខេចតិ ច, ខេតឃំ បដិ បុតបុ្យត់ ខេឃចតយិតិ ច, អខ្ពោ ច អខ្ពោ ខេចតិ ច, ខេតឃ្វ ទត្វាតិ ច ចាញ្ញ៉

ឲ្យ៥លិ៉

ឃ្យា្យ កាចាត្វកាចា ខេត,

តិចាត្ថា ខេបិឃឃត្តិ ត់;

ខេឃាប្យា’ខេឃាពចិប្យខេឃាព-

សម្កទាកាត់ ចសា ថិឆា៎

ឲ្យវ៉ៃ៎“ឃុត្យា”ឰច្ឆាឌិ៎ ៩ព ឃឆាចុត្តា កាចាត្កាចា ឃុត្យា អាលសិទ៌ិយាក្កុតាឌិក្សាចខ្លីតា ៩ឃ សក្កាខ្ញុ្យក្កាគ៩យា កាចា ថាំញ្យខ្លាកា ពគត្សុ្ទបិ អត្កាចា ច អ៩យាកាឌិ៩ព សិក្កា៩៥ ឃឆា ឃឆា ឃុខ្លាត្តិ, ពាឌិសិឃាច ឃុត្តិឃា គិពាគ្គា គំ ៥ពិ៍ ស៩យ្យាសឃត្តិ, ៩សា៩ឃច៩យចំ ៩បិសិ៩ពា សិក្កា៩ទា គាយ ៥៩សា សយ្យខ្លួ៩ព៎ ៩សាបិ ថិឆាពិ សព្ព៩គ្គា៎ ពត្ថ អ៩យា៩កា គាយ បុ៩ព្ព អសក្កុតាគំ អត្ទា៩កាគ សក្កុយមិច្ឆត្តាគំ ឰតិ្ថបុទិសាគយសក្កុ៩យា៎ អតិសឃចិទុ្យហ៩បយាគយុកិគ្គុយិ្យ សិ៩ល៩សា ចិប្យ៩យា៩កា៎ ពាលចកាយា៩ចសចិ៩សសាគំ កាយឹគំ គស្សុគាឌិសយខ្លាគំ សម្កទា៩កា៎

ឲ្យវ៉ៃ៎ ឰគាគិ ៥ពិឃា បុក្ខការលំ បុក្ខប៩យាកក្តុ គ៩ស្សុពិ “ឃុត្យា”ឰច្ឆាឌិគា៎ ៩ព កាចាត្កាចា គិក្ខិញ្សុកិចាទឹកា៩ចសុ ៥ត្យាគ្សុ្ទបញ្សុកិចាទឹកា៩ចា ពប្យការ៩ការ អត្កា៩ចា ៩ចពិ ឰ៩យ ៩ត្ត ឃុត្យា ៩ហត្កុតាឃ អ៩យាកចិប្យ៩យាកសម្កទាកសក្តុតាគំ ថិណ្តុ សិក្កាទាគំ អត្កុ្យល៩ត្តគ ៥ពិឃា ចិទុគ្គត្តា អាលសិទ៌ិយាក្កុឌិក្សាឌិ៩ព បទិច៩ខ្លត្ត សក្កាខ្ញុ្យក្កាឌិគំ ៥ត្យាគ្កុ្យលកាចាគំ ច៩សគ ឃឆា៩យាកំ គិពាគ្គា ពឌិហិ ពាគ្គា គំ ៥ពិ៍ ៩បិសឃត្តិ ឃឆា ពប្យការ៩គគ បុ្ទ៩ទគ្តិ ស៩ខ្លួត្តិ, ៧ចំ សខ្លី៩ពា ៥ពិសិក្កា៩ទា គាយ ៥៩សា ៩ហាពិ៎ ៩សាបិ សាយ៩ខ្លាគ គិក្ខិញ្សុ សិក្កា៥៩សាបិ អ៩យាកចិប្យ៩យាកសម្កទាកាគំ សិក្កាទាគំ ចសា ៩ក៩គគ ថិឆា កចថិពិ៎ ពត្ថ អ៩យា៩កា គាយ បុ៩ព្ព អខ្លាយខ្លាសក្កុយ៥ហិពាគំ អកិគចាត្ទាកពា៩លគ សក្កុយំ ប៩ត្តុគ្គាគំ ឌឹបុយាគំ អសក្កុ៩យា៎ ចិប្យ៩យា៩កា គាយ សក្កុយាពិស៩ឃគ ចិទុ្យហ៩បយាគំ ឌឹបុយាគំ អខ្លាយខ្លាចិសិ៩ល៩សា៎ សម្កទា៩កា គាយ ពាលចកាយពល្យាចិ៩សសច៩សគ ឃុត្តាគំ កាយិគិកាយុកាគំ អខ្លាយខ្លា គស្សុគាឌិអស្សា៩គា៎ កា៩ចា ច អត្កា៩ចា ៩ចពិ ច, អ៩យា៩កា ច ចិប្យ៩យា៩កា ច សម្កទា៩កា ៩ចពិ ច ចាញ្យ៎

ឰយយលក្កាទិ ព៩ទាគ្គុគ អាចទិឃសក្ខុ្ទក្កិពយហាសាយិបិ៩គគ បគ បទយយគ្សុទសក្ខុយ្យាយពល្ខុ្ទក្ខុសត្តាគាគំ ព៩បិឆគាគំ អខ្លាទសាច៩ពាឆ៩គ ប៩យាឌគាកា៩ចបិ ៩លិកិ៩យសុ ៩ពសុ ៩ពសុ ៩ចាហា៩ទសុ អស៩យ្ខាហត្ថ សិក្កាទាឌិគចចិឆទសាគំ លក្កុលាយត្តុ៩យ្យច គស្សិពត្តា ពគត្សុ្ទបលក្កិឃបទិក្កុ៩ហ អសពិ លក្កុលាច៩ពាឆស្ស សុឌ្យត្តាកាច៩ពា ចុត្តលក្កុលាច៩ពាឆត្ថ ពំពំលក្កុលាកឆគាគគ្គទំ ពស្ស ពស្ស លក្កិឃស្ស យុលយត្តិ គ៩ស្សុពខ្លា ៩ហាពិ៎ ៩ហ្គ “ទាកាគពគ្គុពស៩ទាឌយុលំ ឆទាឃា”ពិអាឌិគា គិក្ខិញ្សុ សម្កទាកសិក្កា៥៩សាកា៩ស៩គច ហសាកាសាឌិគំ អក្ខុ គ្គិ ៥សាកាសទ្ទុបស្ស កាចាកាសស្ស, ចិកាចាកាសស្ស, អត្កាចាកាសស្ស ច ៩ពាពខ្លាត្តា សិក្កា៥៩សស្ស លក្កិឃ៩យចំ ៩ចឌិពខ្លា៎

កិពស្ស៩គ ក្សុបកគ្គិឃ ៩គត្តា៥ស្វិ-

ពគ្គិ ពទំច ចិចសព្វុ ព៥ក្កុ៩ហគ;

ឃា តាឌិសេបិ ចិត្តេឃាឌឃិ ទ្យក្កេទ ឃំ,

សេទត្ថិ អធិកតា ចិធិតា ឃឃន្លាតិ៍

ពិតឃ្សុទេត ហត្ថិតំ ពិតិកាឃ បិឃត្តា ពិតិកាឆតិតា ស្តបកដ្ឋិឃ អត្តូតេ សឃឹបំ អាកដ្ឋត្តា តេត្តូទស្សិចាត្ថិ តេត្តូសណ្ឋាតហត្ថាចទិឃស្ស ទទ្ធតា ចាត្ថិ កទក្កុហេត ហត្តក្កាហេត សោណ្ឌក្កហេលាត ចិចសត្តា អបកទិតច្ឆាចាទិ បទចសំ កទិ ត្ថូច ហត្ថិ ត្ថូច ពិតឃ្សុទេត អត្តូតេ លិសេលិសេបតពិតិកាឆតិតា ស្តបកដ្ឋិឃ អត្តូតេ សឃឹបំ តេត្តា តេត្តូទស្សិចាត្ថិ អត្តូតេ តឃតកត្តិឃា បដិចាត្ថិ កទក្កុហេត ហត្តក្កាហេត ចិចសត្តា អបកតធិតិ៍ ឃ្មញហំ ឃំ ឃា កត្តា តាឌិសេបិ ទ្យក្កេទ ចិត្តេឃាឌឃិ, សា ត្ថូទត្ថិ ត្ថូទត្ថិ តាឃ តាកឃាតចិកា ឃឃា អទ្ធ ចិធិតា ការេព្យត អធិកតា លទ្ធាតិ៍

ឲត្ថ ពិតឃ្សុទេត្តូទស្សិកទក្កហសណ្ឋតាហិ ត្ថូឃាហិ បកាចលិហិ ស្តទ្ធិបតចិការេចា ឥស្សិតា៍ ឱឃា បុទិសោ ច, បុទិសស្ស ឱ ច អាលម្ពណំ ហោតីតិ “សា ត្ថូទត្ថិ ឃឃា”តិ ត្ថូឃិតា អាទឃុលចិការេចា ឥស្សិតា៍ “ស្តបកដ្ឋិឃ ចាត្ថិ ចិចស”ត្តិ ត្ថូឃេហិ កាឃេត ស្តទ្ធិបិតធាឃិកាចសណ្ឋតា ទតិ ឥស្សិតា៍ “តាឌិសេបិ ទ្យក្កេទ ចិត្តេឃាឌឃិ”តិ ត្ថូឃេហិ ស្តស្សាហាឌិកា ច “ចិធិតា អធិកតា ឃឃន្លា”តិ ត្ថូឃេហិ ហទិសាឌិកា ច ញ្យកិចាទិកាចា ឥស្សិតា៍ ទតិឃា ចិទុទ្ធ តិទ្ធុឥអាលសិទិឃាក្កតឌិក្យច្ឆាឌិកា ញ្យកិចាទិកាចេ ចទ្ធុត្តា ទុត្តប្យការចិកាចាឌិកា បការសត្តា “ពិតឃ្សុទេត”ច្ចាឌិកា ទតិប្យតិតិឃា អតុទ្ទុបំ បឃុត្តា កចិប្យឃាកា ត្ថូឆ អតុកាចា តាឃ ហោត្តិ៍ តាដកាឌិឥស្សតិឃសតូ អកិតឃា អតុការេចា៍ ទឃុឥសទឃុកាលទឃុចសាឥឃា តឥការេច ទតិឃា អតុប្យទ្ធតតា សាឃត្ថិឃា កឃ្យា កចត្តិតិ ឲចំ លក្ខលាតុកតលក្ខិឃបទិក្កាហា សត្តត្ថ កាតទ្ធា៍ ឲចំ សតិចាត្តាចទៅឆកាតំ សត្ថាតំ ស្តប្យទ្ធឃាតាឃបិតិឃា ការលត្តា កាទិឃាបចាទេត ឲសា ចាទ្ធា ទសា តាឃ ហោតីតិ៍ ស្តបទិបិ ឲចេឃច៍

ហស្សធាឃិកាច

ឲ្ទប៍

ចិកាទាកតិអាឌិហិ,

អត្តូតេ’ឆ បទស្ស ចា;

ហាសា តិទ្ធា សឃាលស្ស-

យុឋ្ឋាឌិញ្យកិឆារិកិ;

បរិបេិម មិឃា ហេស្សា,

កិឃ្យោ'ត្តិបក្យតិត មោៈ

ឲ្យរ័ប៉ៈ"ចិកាទេរ"ច្នាឌិៈ ចិកាទាកតិ ទេសចឃាឌីត៌ ចិបរិតោ ពេសជាត្ថតាឌិ, មោ អាឌិ មេឃស់ អឡ្បាកញ្យាឌិតច្នាឌីត៌, តេហិ ចិកាចេហិ ហាមោ ទេទតាចិកាមោ, មោបិ អត្តតោ សឡ្ឋិ ចា អឆ បទស្ស សឡ្ឋិ ចា, តត្ត ឃោ ចិកាចសាយត្តិឃាឃេចាកិញ្យត្តិ ឃាតិ, មោ អត្តេដ្ឋាៈ ឃោ បត ចិកាចឥស្សតា ថ្លប្យត្តាបិ បុរិសស្ស កញ្ញីទត្តាឌិតា ឈាឌិតោ សយាតោ បុរិសត្តទេ ហសញ្យាកិញ្យត្តា, មោ បទេដ្ឋាៈ មោ ហាមោ តិក្ខាឌីហិ ញ្យកិចារឹហិឃេច, អត្យកាចបទក្ល អាឌិសេខ្គត អក្លិចត្តតាឥឃោ កហិតាៈ បរិបេិម សតិ ហេស្សា តាយ ទេមោ មិឃាៈ មោ ហេស្សា កិឃ្យោ ឡាត្តិបក្យតិត៌ មិឃាតិ សឡ្ឋត្តាៈ ឲត្ត បក្យតិសេខ្គត តិចបកតឃោ សក្លាញ្ញិៈ

ឲ្យរ័ប៉ៈ ឡាតាតិ ហស្សសស្ស បេិសតាកាទ៌ ឥស្សត្យាហ "ចិកាទ"ឡាច្នាឌិៈ ចិកាទាកតិអាឌីហិ ទេសចឃាលិក្ខាត៌ ចិបរិតេហិ ពេសជាត្ថកតិដ្ឋិតិអាឌិពេហិ, តច្និតអាឌិពេហិ ច ត្យចិឆេហិ អាកតិសក្ខតេហិ ហេត្យក្នតេហិ អត្តតោ ចា អឆ បទស្ស ចា សឡ្ឋិ មោ ហាមោ ទេទតោ ចិកាសលក្ខណោ តិក្ខាសយាលស្សុឋ្ឋាឌិញ្យកិចារិកិ តិក្ខាសយអាលស្សុឋ្ឋាអក្លិចត្តតាឌីហិ អត្យកាចេហិ ឃុតសឡ្ឋត្តេត តេហេច តិក្ខាសយាលស្សុឋ្ឋាសក្ខតញ្យកិចារឹហិ កទលក្នតេហិ បរិបេិម សតិ ហេស្សា ហេស្សា តាយ ទេមោ មិឃា, មោ ហេស្សា កិឃ្យោ ឡាត្តិបក្យតិត៌, តិចបកតិតឡា មិឃាតិៈ ចិកាទា ច មា អាកតិ ទេចតិ ច, មោ អាឌិ មេឃសត្តិ ច, តិក្ខា ច សយោ ច អាលស្សឡា ឋ្ឋា ទេចតិ ច, តេ អាឌិ មេឃស់ អក្លិចត្តតាឌីត៌ អត្យកាចាតត្តិ ច, តេ ច ញ្យកិចារិតោ ទេចតិ ច, ឡាត្តិ បក្យតិ មេឃស់ តិចបកតិតត្តិ ច ចាញ្យៈ

ហស្សប្យទេកេឥ

ឲ្យរ័ឌៈ

មិតមិហ ចិកាមិតឃត៌,

កិច្នា'លក្លិឃឌិឌត្ត តំ ហមិតំ;

មឆ្ញទស្សទ៌ ចិហមិតំ,

សំសសិទោកយ្យបហសិតំ៌

ឲ៩០៌

អបហសិតំ សឌ្ឍាល’ក្លិ,

ចិក្លិត្តក្លុំ កចត្យ’តិហសិតំ;

ទត្វ ទត្វ ហឃ្សា ពឆិតា ទច’សំ,

ទឌទ្ធ យទ្ឡោ្បរឆទយបិ ច ពយទសា៌

ឲ្យ៥៌-ឲ៩០៌ ហទឃ្ស ទកឥយាហ “សិត”យិន្ទាឌិតា៌ ឌ្ឍហ ហទឃ្ស ចិកាសឹតិ តឃតាតិ ឃឃ្ស តំ សិតំ, កិន្ទ្រិ អាលក្លិឃា ឌិឌា ឥត្តា ឃឃ្ស តំ ហសិតំ៌ ឲចំ យឆុទទា សទទា សទ្ធោ ឃឃ្ស តំ ចិហសិតំ៌ អំសសិទោកទយ្យត សហ ចត្តយាតំ ក្ថបហសិតំ, សហ ឌទលត អឃ្សុតា ចត្តយាតាតិ អក្លិតិ ឃឃ្ស តំ អបហសិតំ៌ ចិក្លិត្តាតិ ឌ្ឍទតា តទតា បសាទិតាតិ អក្កាតិ ឃឃ្ស តំ អតិហសិតំ តាយ៌ ឲសទ្វា សិតាឌឹតំ យទ្ឡោ្យទត្វ ទត្វ ហឃ្សា អាឌិទតា បទ្ធាឃ ពយទសា ឃឆាក្កទយត ទឌទ្ធ យទ្ឡោ្យអឆទយបិ ច ពឆិតាតិ សឡ្ឍទ្ធា៌ បុទាតទតហឹតិ ចិន្ឍាឃតិ៌

ឲ្យ៥៌-ឲ៩០៌ ឌ្ឍឥាតិ ហឃ្សទកធំ ឥទឃ្សតិ “សិត”យិន្ទាឌិតា៌ ឌ្ឍហ ឌ្ឍយស្ថិ ហឃ្សចិសទឃ ចិកាសិតឃតំ ចិចឋតឃតំ សិតំ តាយ៌ កិន្ទ្រិ អាលក្លិឃឌិឌំ ត្យ កិន្ទ្រិ ឌិឃ្សយាតឥត្ត្ត, តំ ហសិតំ តាយ៌ យឆុទឃ្សទំ យឆុទតាធំ ចិហសិតំ តាយ៌ សំសសិទោកយ្យំ អំសសិទោកយ្យសហិតំ ក្ថបហសិតំ តាយ៌ សឌលក្លិ អឃ្សុចិទលិចតសហិតំ អបហសិតំ តាយ៌ ចិក្លិត្តក្លុំ អទ្ធាទត បសាទលចទសត ចិក្លិត្តហត្តូបិឌាឌិអចឃចចត្ត អតិហសិតំ តាយ កចតិ៌ ឲសំ លត្តិ ពយទសា ពទយត ទត្វ ទត្វ ទឌទ្ធ យទ្ឡោ្យអឆទយបិ ចិសទឃ ពឆិតា បុទាតទតហិ កាសិតាតិ៌ ចិកាសឹតិ តឃតាតិ អទឃ្សតិ ច, កិន្ទ្រិ ថ្រាសកំ អាលក្លិឃា ឌិឌា ឃទឃ្សតិ ច, យឆុទទា សទទា អទឃ្សតិ ច, អំទសា ច សិទទា ទចតិ ច, អំសសិទទសា ពទយ្យាតិ ច, ទតត សហ ចត្តឹតិ ច, សហ ឌទលត ចត្តយាតាតិ អក្លិតិ ឃទឃ្សតិ ច, អត្តូទាកទយា៌ ចិក្លិត្តាតិ អក្កាតិ ឃទឃ្សតិ ច ចាក្យំ៌ សិតហសិតត្វឃំ ក្ថត្តទយ, ចិហសិទ៌តាបហសិតត្វឃំ យទ្ឡិ្យទយ, អបហសិតអតិហសិតត្វឃំ អឆទយ ចត្តទត៌ ឲចំ សិតាឥទឃា អត្តូ្ទបចិកាចាឌិតា បឃុត្តា ឌ្ឍទយ ទសា’ចត្តំ បិបុលត្តិតិ អឆិប្យាទឃា៌

ហឃ្សទសឃ្ស ឲចយុទ្ឆាហទលំ ញាតត្តំ –

ប្ងទឌសិ ពល្ហុយលិតា អបិ ទឃា បសទត្កា,

ឆយ្ទេ បុរា'នយធុរំ ចិធុរំ ន ហត្តុំ;

ពោបេត្តិយាបិ ចចេតត មិយា នកាចំ;

កត្តិ៍ អកាសិ ឞទ្ធេន យឃិ ភាកទាឌាតិ៍

យោ បុរា បុព្ពេ ឆយ្ទេ តស្ស ឆយ្ទកធេត បនត្ថោ កល្ហុយលិភា អបិ អត្តតោ អត្ឈ្លកល្ហុយលិភាបិ ចំ ប្អូឌេសិ, នោ ភាកទាឌា នកាចំ អត្តតោ អធិប្បាយំ ពោបេត្តិយា អបិ មិយា ចចេតត ព្ភត្តិយា ចចេតត អនយធុរំ ត្យល្បទហិចំ ចិធុរំ ចិធុរបល្ហិចំ ហត្តុំ ចិភានភត្ឋំ ឞទ្ធេន ចល្ហេ យឃិ កត្តិ៍ អកាសីតិ៍ ព្ភហ ៦កក្ខិយេច ចត្តុតិ ភាកទាឌស្ស បនាឌចឆចិឆាភាឌិចិបរឹតប្បចត្តិ អាលម្ពលចិការេចា, បធយំ អត្ឈ្លប្ជិយចត្តុហិ ប្អូឌិតការេចា ច ពោធិសត្តស្ស អត្យល្យការេចា ច ព្ភត្តិចចតស្ស នយ្យឌិច្ឆតការេចា ច តស្សាធិប្បាយស្ស អញ្ញាតការេចា ច បុល្ហកស្ស ចល្ហការេចា ចេតិ ព្ភេយហិ នព្ពចចេតហិ ប្ជិុបតចិការេចា ឥស្សិតោ៍ ព្ភេយហិ ប្ជិុបិតធាឃឹកាចនង្គតោ ហានោ ចាក្យនាយត្តិយា បកាសិតោ ហានចិទោធិតិព្ពោឌាឌិចន្ជិតា នយាលសិឃនេត្តានអស្សុចេបធាឌិកា ឰកិចាទឹកាចា នាត្តិកាកាចា ច ៦ចំ នាយត្តិយេភ ឌីបិតា៍ តឌត្ថុរុបចិកាចាឌិបកានកា ឃធាចុត្តកចិប្បយោកា អត្យកាចា ភាយ ហោត្តិ៍ ហស្សតេឌេត យញ្ញិយ បុទិនេ ចត្តព្ពាបិ ហសិទ៌ាបហសិតា ខេ្ធ ព្ភយា ឌង្ឃព្ពា៍

កទ្យលាធាឃឹកាច

១៤៧៍

នោកទ្ធុបេ ត្យ កទ្យលា-

តិឌ្ឃបត្តិឌ្ឃភានតោ;

តត្ថា'ត្យកាចា ទ្យឌិត-

បលឃត្តុម្ពកាឌយោ;

ចិនាឌាលឃ្យ្យបទលា-

ចិត្តានិ ញ្យកិចារិតោ៉

១៩១៉“សោកេ”ន្នាឌិ៉ អតិក្កស្ស ប្បត្តចិយោកានិតោ ឌេសតិក្កដ្ឋានិតោ បត្តិ ច ព្ពក្កស្ស ឆយ្ពុស្ស, ឆតានិតោ ចា គាសោ ច តសោ ចិកាចក្ឋេតហិ សម្យេក្តា សោកទ្ទេបិ សោកសភាសេចា ព្យ កទ្ទេណា ទេសា គាយ៉ តត្ថ ក្តួយាត់ សោកា ប្បត្តចិយោកានិអតិក្កប្បត្តិតោ, ឆយ្ពានិព្ពក្កគាសតោ ច ឌាយតោ៉ គឹចាត់ ព្យ ឌេសតិក្កដ្ឋានិអតិក្កប្បត្តិតោ, ឆតានិព្ពក្កគាសតោ ច, បទេសំ ឆតានិគាសតោ ព្យ ក្តួយស្សេច យហាកាទ្យលិកក្តា, សេសំ ស្យេទាលិ៉ អត្យភាសេចា បគេត្ត ឃឆោចិត្យ គិទ្ទបឃិតេខ្លា៉

១៩១៉ ព្ពឌាតិ កទ្យលាទសេបិសគក្កំ ឌស្សតិ “សោក”ព្ពន្នានិតា៉ អតិក្កប្បត្តិក្កគាសតោ ប្បត្តចិយោកានិតោ, ឌេសចាកានិតោ ចា អតិក្កស្ស ក្តប្បត្តិ ច ឹលិឌិតោ, ឆតានិតោ ចា ព្ពក្កស្ស កត្តិចត្តេតា ចិគាសោ ចាតិ ព្ពយេហិ អាលម្ពណចិកាចេហិ កទលក្ឋេតហិ ក្តប្បេក្តា សោកទ្ទេបិ ព្យ សោកសភាសេចា បគ កទ្ទេណា កទ្យលាទេសា គាយ សោតិ៉ តត្ថ កទ្យលាទេស ទ្ទិតបលឃត្តុក្កាឌេឃា ទ្ទិតោ បលឃោ ឆម្ពុទាតិអាឌេឃា អត្យកាចា គាយ កចត្តឹតិ៉ ឆម្ពុនិត់ សទ្ទេបិ សេក្កា ចុទេត្តាច៉ ចិសាឌអាលម្យយទលចិត្តាឌេឃា ញ្យកិចារិតោ តស្មិំយេច ញ្យកិចារិតោ កចត្តិ៉ ព្ពហ ប្បត្តចិយោកានិអតិក្កប្បត្តិឃា ច ឹលឆយ្ពានិព្ពក្កគាសគេគ ច ក្តួយាត់ សោកា ក្តប្បជ្ជតិ, ឌេសចាកានិអតិក្កប្បត្តិឃា ច ឆតានិព្ពក្កគាសគេគ ច គឹចាត់៉ អទេត្តាសំ ឆតានិចិគាសគេគ បគ យហាកាទ្យលិកក្តា ក្តួយស្សេច ក្តប្បជ្ជតិ៉ តស្មិំ ចិសេឃ សោ សោកា សេសាត់ គ្យប្បជ្ជតិ៉ តស្មា ឃឆាទហំ បឃោកា កាតេខ្លា៉ សោកស្ស ទ្ទេបិ សភាសេចាតិ ច, អតិក្កស្ស បត្តឹតិ ច, ព្ពក្កស្ស គាសោតិ ច, អតិក្កប្បត្តិ ច ព្ពក្កគាសោ ចេតិ ច, ទ្ទិតត្តា បលឃោ ច ឆម្ពុកា ចេតិ ច, តេ អានិ ឃេសយិតិ ច, ចិសាឌា ច អាលម្យត្តា យទលត្តា ចិត្តា ចេតិ ច, តា អានិ ឃេសយិតិ ច ចាកា្យ៉ ព្ពយស្ស កទ្យលាទសស្ស លក្ខឃេចំ ឌក្កត្តំ –

អាកឆ្ឌិតេ’កសតទាឌបុទក្ខតោ ឃោ,

ឆឃេត្ត អាសគយល៌ក្យទ្ទេត ឌិតោច;

សោ អស្សចាលយចលព្ពិឃ ឌាតិ គឹតោ,

ឃគេក្ខគ លេកតិលកោ ក្យទ្ទេត កិយេកោតិ៉

ឃោ ឲកសតទាឌបុទក្ខតោ ទាឌ្ឋត់ ឲកសតេគ បទិចារិតោ ឌិតោ ព្ពច ព្យខ្ឋា ព្ពច ឆឃេត្ត យឆ្ទឆយ្ពកឆគេគ អាសគ់ ឆយ្ពាសគ់ អល៌ក្យទ្ទេត សជ្ជតិ, លេកតិលកោ លេកស្ស បិឃតាឃ តិលកាលក្កាទក្ឋេតា សោ ចិឆ្ទបឆ្ចិតោ ឃគេក្ខគ ប្បណ្ណកេគ អាកឆ្ឌិតោ ហុត្តា គឹតោ អស្សចាល៌ អចលព្ពិឃ ព្ពឌាតិ ឲកោ កិំ ក្យទ្ទេតតិ៉ ព្ពហាគឹតោតិ ឌស្សិតបិឃចត្តចិយោកោ សោកស្ស អាលម្ពណចិកាចេចា សោតិ៉

“អាកង្ខិតេពកេឞតទាវេឌ”ន្ទាឌិតា ឞកេលត ចាវេញ្យត ក្ខ្ចិបតចិកាវេចា ឥស្សិតេពា, ក្ខ្ចិបិពតេឞាកេឞប្លាពផាឃឹកាវេចា ច
ចិឞាឥាលឞ្សចិត្តាឌិវេកា ញ្យកិចាទឹកាវេចា ច ទុឌិពបលឃឆប្អុកាឌិកា ចិកាចាឌិវេពាឪកអត្ថកាចា ច ចាញ្យឞាយពិ្ធវេឃត ឌឹបិពា វេហាត្តិ៉

ទុឌ្ចផាឃឹកាច

៙៩៙៉

វេកាវេឆា យន្ធទិឃាឌឹហិ, វេបិវេឞ ពាឞយឥាឌិកិ;

តឃតាទុលពាឌឹហិ, ទុវេឌ្ចា តាយ ទវេឞា កវេច៉

៙៩៙៉“វេកាវេឆា”ព្ទន្ទាឌិ, ឃុវេពាង៉ ៧ព្ទ បផវេយត អាឌិឞវេឌ្ចត អចិវេក្លទ៍បិបហាឞាឥវេឃា ចិកាចា កហិពា, ក្ទពិវេឃត ក្ខក្កឞប្អុយាឥវេឃា
ញ្យកិចាទិវេតា, ពពិវេឃត ក្ខក្យុឪបុទលញ្ជ្ចតិប្យឹញ្ជអតាឥវេឃា អត្ថកាចា៉

៙៩៙៉ ព្ទឥាតិ ទុឌ្ចទឞឃ្យ វេបិឞតក្កុ់ ឥវេឃ្យពិ “វេកាវេឆា”ព្ទន្ទាឌិតា៉ វេកាវេឆា យន្ធទិឃាឌឹហិ យន្ធទិឃអចិវេក្លទ៍បិបហាឞាឌឹហិ
អាលប្អុលាឌឹហិ ចិកាវេចហិ ច វេហត្ថក្នុវេពហិ ពាឞយឥាឌឹហិ ពាឞយទ៍ឥាក្កពឞប្អុយាឌឹហិ ញ្យកិចាទឹកាវេចហិ ច តឃតាទុលពាឌឹហិ
វេតព្ទទព្ទឃុកក្កញ្ជ្ចបឹញ្ជអតាឌឹហិ អត្ថកាវេចហិ ច កទលក្នុវេពហិ វេបិវេឞ ឞពិ ទុវេឌ្ចា តាយ ទវេឞា កវេចពិ៉ យន្ធទិឃំ អាឌិ វេឃឞត្តិ ច, ពាវេឞា
ច យវេឥា វេចពិ ច, វេព អាឌិ វេឃឞយិពិ ច, តឃតាតិ ច ពាតិ អទុលាតិ ចាពិ ច, វេពឞំ កាវេចាពិ ច, ឞា អាឌិ វេឃឞយិពិ ច ចាញ្យ៉

ទុឌ្ចទឞឃ្យ ក្ខាហទលវេយចំ ឥឌ្ចព្ទំ –

ឃវេក្លត វេកា អឆិកវេពាឞិ យត្ថឃ្យកវេក្ល,

តា’ឃ្យឃ្យ ចាល’យចលប្អុ បុទំ អវេចក្ល;

វេចទប្អុចាពយុពក្ទក្ខិពឞប្អាកវេព្ទា,

យវេន្ទា កឆំ បុតបិ បឃ្យពិ ឌឹចវេលិកត្តិ៉

ខោ ឋត្យុប្បកល្លោត ឃល្លោត អឆិកេតាឃិ កហិតា អឃិ, អប្បុប្ប ចាលឋចលប្ត ចាលឆិ កេហត្វា ប្លុឌាតេច ប្ញុទំ អខេចល្ល ត្យុឃ្យាតកទំ ឞួលិខេកហិ, តខេធច ហិ ខេចខ្ញុចាតឋ្បុលក្ខុល្លិតសត្តាកេត្តា ខេចខ្ញុចាតប្ប អកិឋុលិក្ខុល្លិតសកលសទីនេទា ឋខេច្ចា ឋត្យុខេប្បា ឌីចខេលិកំ សត្តខេលិកំ បុតបិ កធំ បប្បតីតិ៍ ប្លុហ ឋច្ឆទិឃាឌីចិកាចា ច ខេកាឆាឌីសក្ខាខេតា ផាឃឹការខេចា ច ចាក្យុឃាយត្តិឃា ឌីបិតា ខេហាត្តិ, អបខ្ខេត្តិត តាសឋទិ៍កាក្កុតាឌីញ្ញកិចាទឹកាចា ចិកាចិតា ខេហាត្តិ៍ សឋុឌាខេឃត តឃតាទ្រុលតាឌខេឃា អត្យុកាចា ប្លុចិតា ខេហាត្តិ៍

ចិនខេឃាឃឹកាច

១៤១៍

បតាបចិក្កយាឌីហុ-ប្បារេហា ចិខេនាតិ សង្គ្គាខេតា;

ទលាឌាតឌឃាខេឃាកា, ចិនេទា’ឃំ តិចិខេឆា កខេច;

ខេតចា’ត្យុកាចា ឆិតិឋ-ត្យ្យាឌខេឃា ញ្ញកិចាទិខេតា៍

១៤១៍“បតាបិ”ច្ចាឌិ៍ បតាខេបិ សត្តុសត្តាបកាទឹ ខេតខេឌា, ចិក្កខេយា បទេឋល្ហុលក្កុឋត្តិ, ខេត អាឌខេឃា ខេឃសំ ឆាលិចិខេល្លបិឌីតំ បជិប្ញុក្កុលកតាតំ ចិកាចាតំ, ខេតហិ ឌាខេតា ប្លុប្បារេហា ទសត្តុឋាបខេត្កា ចិខេនា ទខេឃាតិ សង្គ្គាខេតា, អឃំ ចិខេនា ទលាឌាតឌឃាខេឃាកា តិចិខេឆា កខេច យុទ្ធចិខេនា ឌាតចិខេនា ឌឃាចិខេនាតិ, ខេត យុទ្ធកទលាឌខេឃា ៩ច តត្តុ អត្យុកាចា កចត្តិ៍ ឆិតិឋតិក្យុក្កុតាឌខេឃា ញ្ញកិចាទិខេតា កចត្តិតិ៍

១៤១៍ ប្លុឌាតិ ចិនទសខេកធំ, ខេបិសតក្កុឋច្ចា ឌខេប្បុតិ “បតាប”ប្លុច្ចាឌិតា៍ បតាបចិក្កយាឌីហិ អត្ថានាខ្វុតំ ឌល្ហុឌខេតឌសក្ខុតបតាខេបិ, ខេតសខេឋច បទេឋល្ហុលក្កុឋតសក្ខុតចិក្កខេយា ឋលខេកខេឌា ខេចតិអាឌីហិ ប្លុប្បខេត្កា ប្លុប្បារេហា ចិខេនាតិ ចិនទខេឃាតិ សង្គ្គាខេតា កចីហិ ឌាខេតា, អឃំ ចិនទខេឃា ទលាឌាតឌឃាខេឃាកា យុទ្ធចាកកទ្រុលាខេឃាខេកត ខេហត្យុក្ខុខេតត តិចិខេឆា កខេច៍ ខេត ៩ច ទលាឌាតឌឃា ៩ច ប្លុឋា អត្យុកាចា តាឋ ខេហាត្តិ៍ ឆិតិឋត្យ្យាឌខេឃា ឆិតិឋតិក្យុក្កុតាកត្តាឌខេឃា ញ្ញកិចាទិខេតា កាចា ខេហាត្តិតិ៍ យុទ្ធចិនឌាតចិនឌឃាចិនចខេឃត ចិនទខេឃា តិចិខេឆា ខេហាតិ៍ បតាខេបិ ច ចិក្កខេយា ខេចតិ ច, ខេត អាឌិ ខេឃសឋិតិ ច, ទខេលា ច ឌាតច្ចា ឌឃា ខេចតិ ច, តាហិ ខេឃាខេកាតិ ច, តខេឃា ចិឆា បកាទា អប្បាតិ ច, ឆិតិ ច ឋតិ ខេចតិ ច, តា អាឌិ ខេឃសឋិតិ ច ចាក្យុ៍

ចិនទសប្ប ប្លុឌាហទលាខេឋចំ ឌដ្ឋត្តា –

ចិញ្ញាបេត្វា ក្យចេរំ ស្យុយហតិ-

យបិ ចេ’កោចក្យុឃ្ឈលេសតំ,

ក្តូតាសេត្វា ពេហត្វា យលិរតតចេរំ

លក្ខយាឈាឃ ឌ្វេត;

ឌេត្វា កោរញ្យរាឌំ សចិចរតត-

យុឌ្ឍ រញ្ញា សតយ្យា

ឲត្វាតេត្វា’ឌិឃិឃ្យ ស្យុឃុចតិរតតំ

កោ យេយ’ត្ត’ត្តិ ករេរាតិ៍

ក្យចេរំ ចេឃ្យចលយហារាឌំ ចិញ្ញាបេត្វា ចេរិឆេត្វា ស្យុយហតិយបិ ក្យុឃ្ឈលេសតំ អតិយហត្តិ ក្យុឃ្ឈលេសតំ ឲកោច ក្តូតាសេត្វា កឃំ ឌេតេត្វា យលិរតតចេរំ ពេហត្វា ឌ្វេត អក្ខកិញ្យអាឃំ លក្ខ អាឈាឃ ឆបេត្វា កោរញ្យរាឌំ ឌេត្វា រញ្ញា សតយ្យារាឌសយ្ឍត្តិតា សតេត សចិចរតតំ អយត្ថរតតំ ក្ឌ្ឍ ក្ឌ្ឍរិត្វា ឲត្វាតេត្វា ស្យុឃុចតិរតតំ សោកចិត្តិរតតំ អាឌិឃិឃ្យ កលិញ្ញាយិ, ឲត្ត ឃឆាចុតេត្តស្យ យយ កោ ករេរា អត្តិតិ៍ ឲត្ត “កោ យេយត្តត្តិ ករេរា”តិ ត្តយិតា ក្សុាហសត្តារតា ឆាឃឹករចា បកាសិតោ៍ ឲតស្ស ក្សុត្តិក្ខឹបេតស្យ កាលក្ខតស្ស ត្តត្តិរតតស្ស អាឌាតញ្យាតតាកររាឌកតបតាបចិក្ខយាឌិចិករចា ច, តំតំរ្វបឞ្យកាសកកចិចចតសត្តាតាត្យករចា ច “ចិញ្ញាបេត្វា”ត្តត្ថាឌិតា ចាញ្យសាយត្តិយេត បឌិបិឌតឹឃា ហោត្តិ៍ “ស្យុយហតិយបិ ក្យុឃ្ឈលេសតំ ឲកោ”តិ ច, “រញ្ញា សតយ្យាសចិចរតតយុឌ្ឍា”តិ ច ត្តយេហិ ឌិតិក្ខតកត្តាឌយោ ច, “ចិញ្ញាបេត្វា ក្យចេរ”ត្តិ ច, “ក្តូតាសេត្វា កោរញ្យរាឌ”ត្តិ ច, “ឲត្វាតេត្វា ត្តត្ថាឌយោ”តិ ច ត្តយេហិ យញ្យាឌយោ ច ញ្យកិចាវិតោ កាចា ចិកាចិតា ហោត្តិ៍ ត្តយេហិ ចិកាចាត្យកាចញ្យកិចាវិករចហិ ឃុឌ្ឍិរសោ បេសិតោតិ ឌឌ្ឍត្តា៍ ត្តយិតាយេច តយេត ឌាតចិរាឌយោ ចិញ្ញាតត្តា៍

កឃដាឃឹកាច

ចិការិសតសត្តាឝិ-

កឃុក្កិរេសា កឃាតរេកា;

រេសគាគរេឃា’ត្ុការេច’ត្ធ,

តាសាឝឹ ញ្យកិចារិរេតា៓

៦៩៣៓“ចិការិ”ត្វាឝិ៓ ចិការិ អសកាចប្យចរេត្តា ចិទ្ុរេឌ្ឋ សរេតា សឌ្ឋ្រ សរេត្តា ច, រេត អាគរេឃា រេឃសំ ឰញ្ញារេញ្ញាឝឹតំ ឰត្តិ្ធតឹចប្យកតិសប្ដូចត្តាតំ, ចិកាចាតំ, ក្សុអាឝឹតំ ចា ្ត្តូយាតំ, រេតហិ ឌាតឰ្យ កឃឰ្យ, កិត្តិយឰ្យ ចា ្ក្កិរេសា កឃាតរេកា តាយ ររេសា៓ ៤ត្ធ រេសគកប្យតបិគចលតាគរេឃា អត្ុកាចា, តាសាគរេឃា ញ្យកិចារិរេតា៓

៦៩៣៓ ឰគាតិ កឃាតការរេសឰ្យ រេបិសតក្កូបំ គរេឰ្យតិ “ចិការិ”ត្វាឝិតា៓ ចិការិសតសត្តាឝិកឃុក្កិរេសា បកតិចិររេហត ចិការេចត្តេហិ ចិទ្ុរេឌ្ឋហិ អសតិសឌ្ឋាឝិសរេឌ្ឋហិ, រក្ខសាឝិសរេត្តហិ ចា ចិការេចហិ រេហត្ុក្ខរេតហិ សញ្ញារេតា សាកាចិរេកា, កិត្តិរេយា ចា កឃបឌិតរេត្ធ ្ក្កិរេសា កឃាតការរេសា តាយ រេហាតិ៓ ៤ត្ធ កឃាតការរសចិសរេឃ រេសគាគរេឃា គាហសទឹរកប្យតាគរេឃា អត្ុកាចា កាឃិកចាចសិកប្យរេឃាការស្ខូតា អត្ុកាចា រេហាត្តិ៓ តាសាឝឹ ញ្យកិចារិរេតា តាសសក្កាគរេឃា ឰគហ ញ្យកិចារឹកាចា រេហាត្តីតិ៓ សរេតា ច សរេត្តា រេចតិ ច, ចិការេទា ៤រេតសំ អត្ធ្តិ ច, ចិការិរេតា ច រេត សតសត្តា រេចតិ ច, រេត អាគរេឃា រេឃសំ ឰញ្ញារេញ្ញាឝឹតយិតិ ច, រេតហិ ឌាតំ កឃយិតិ ច, យរេឌ្ឋ្យបគរេលិរេបិ, តឰ្យ ្ក្កិរេសាតិ ច, រេសរេគា អាឝិ រេឃសំ កប្យតាឝឹតយិតិ ច, តារេសា អាឝិ រេឃសំ សក្កាឝឹតយិតិ ច ចាក្យ៓ ឰត្តិ្ធតឹចប្យកតិកាតំ កឃរេហត្យ ចិការិសតសត្តាឝិ, ្ត្តូយាតំ ក្សុអាឝិ៓

៤ត្ធ លក្ខឃរេយចំ រេចឌិតត្ថ្ហំ –

ឃំ ឌិឌ្ឋិសត្ធបតរេតត បទិប្យុទត្តី,

កប្ហូរ្លក្ខសចប្ម កយិតា សយត្តា;

អាចក្កចាត្ញអតក’យឰ្យកតំ ឰុទិច,

ភោតោ យុហុំ យុហុ’យបស្សិ ស បុណ្ណកោ’ហត្ថិ។

ទិដ្ឋិសត្តុបតេគគ ទិដ្ឋិសល្លសព្យាតេគគ បរិប្បុទត្តិ៍ ពព្យយាគា សយត្តា បរិសយត្តតោ អាចក្កចាឮអគាំ ចក្កចាឮអបទ្ធតាចឌិ កយិតា បលិបិតា ក្យុឝ្គឌរក្កសចម្ពុ ក្យុឝ្គឌរក្កសាគំ សេគា ឃំ អស្សាគាំ អស្សបិឌ្ឌេ គិសិត្តកាំ ភោតោ កចតំ ត្យព្យាគំ បុទឹ ទ្ធច បុទិឃា ឌស្សគយិច យុហុំ យុហុំ អបស្សិ លលោ លលោ អបស្សិត្តុ, សោ អហំ បុណ្ណកោ គាយ ឃក្កោតិ។ ឯត្ថ “ទិដ្ឋិសត្តុបតេគគា”តិ ទិដ្ឋិសត្តុទោបតេគ ច “ស បុណ្ណកោ អហ”ត្ថិ ទ្ធយិគា ច កឃឌគគស្ស ហោត្យក្កតចិទ្ធុឌសត្តសក្កាតា ចិកាចា គិឌ្ឌិទ្ធា, “យុហុំ យុហុ’យបស្សិ”តិ ទសាចត្តុសព្យត្តកឃុក្កិសសក្កតោ ឌាឃឹកាចោ ចិកាចិតោ, “ក្យុឝ្គឌរក្កសចម្ពុ កយិតា សយត្តា អាចក្កចាឮអគក”ត្ថិ តាសសក្កាឌិកា ឮគិចាទិគោ កាចា ខោតិតា។ “បរិប្បុទត្តិ៍”តិ សេឌពព្យាខេឃា អត្ថកាចា ឌស្សិតា ហោត្ថិ។

ឌិកធាឌាឃឹកាច

១៩៣។

ឌិក្ខា ទុឌិទាឌីហិ,

បុច្ឆាឌីហិ ចិទាកេតា;

ពីកន្ធា លោកត្’ទ្ធេកិ,

ពសេគ ពទុលាឃុតោ;

គាសាចិក្យគគាឌីហិ,

សក្កាឌីហិ’ស្ស បេឋសតំ។

១៩៣។ “ឌិក្ខា”ទ្ធុធាឌិ។ ទុឌិទត្តាឌីហិ បុតិកិយិអាឌីហិ ចិទាកេតា ច ឌាតា ឌិក្ខា កទហា ពសេគ លោកតោ ក្ខទ្ធេកិ ពទុលាឃុតោ ច ពីកន្ធា កចតិ, គាសាចិក្យគគយុលធ្ធឌគាឌីហិ អត្ថកាចេហិ, សក្កាចេកាឌីហិ ឮគិចាទីហិ ច អស្ស បេឋសតំ កចតីតិ។

១៩៣។ ទ្ធឌាតិ ពីកធ្ធទសស្ស បេឋសតក្កយំ ឌស្សេតិ “ឌិក្ខា”ទ្ធុធាឌិគា។ ទុឌិទាឌីហិ ទត្តត្តក្យលាឌីហិ ច, បុច្ឆាឌីហិ បុតិកិយិអាឌីហិ ច,

ចិទាកតោ ចិទត្តការចេត ចាតិ ត្ថូយេហិ តីហិ ចិការចេហិ ហេតុក្ខតេហិ ក្តូបជ្ឈយាតា ឌិក្ខុា កយេត ទ្វសិទាឌីតំ តិល្ហិ ចិកាចាតំ បដិបិដិយា

លោកតោ អតចក្តូរតោ អរបយាហិតោ ក្តូទេត្តាកិ ក្តូទេត្តាកចា កទ្វលាឃុតោ សោកទ្វបេត សហិតោ ចាតិ ខុចំ ឌីកទ្ធោ ទសោ តាយ ហោតិ៑

តាសាចិក្យតតាឌីហិ តាសសត្តោចតយុលបិឥហតាឌីហិ អតុការចេហិ ច សក្តាឌីហិ ច សក្តាអារចកាឌីហិ ញុកិចាទឹការចេហិ ច កទលក្ខតេហិ

អស្ស ឌីកទ្ធស្សស្ស បេរិសតំ ហោតីតិ៑ ទ្វសិទាឌីសុ តីសុ បឥសុ, លោកតាឌីសុ តីសុ ច កយ្យាតត្តា អចុទេត្តាបិ ចសក្ខា ឃោរេឌតទេត្តា,

តស្មា លោកតាឌីហិ តីហិ ឃុទេត្តាច ឌីកទ្ធទសោ តាយាតិ ឥក្តូទេត្តា៑ ទ្វសិទំ អាឌិ យេសំ អត្តាឌីតយិតិ ច, បុតិអាឌិ យេសំ កិយិអាឌីតយិតិ ច,

ក្តូទេត្តកោ អស្ស ឌីកទ្ធស្ស អត្ថិតិ ច, កទ្វលេត អាឃុតោតិ ច, តាសាឃ ចិក្យតតំ សត្តោចតយិតិ ច, តំ អាឌិ យេសំ យុលទ្ធាឥតាឌីតយិតិ ច,

សក្តា អាឌិ យេសំ អារចកាឌីតយិតិ ច ចាកញ្ញ៑

ត្ថូយស្ស ឌីកទ្ធស្សាឥាហទលយេចំ ចេឌិតត្ថំ –

ឃក្លា យទ្ធកទក្តកក្តតឆទា យេ តិឃ្វិតា បុល្ហកេ-

ត្ ត្តុំឃឹកតបិលិបល្លចឆទា ហាទឹកតទេត្តាទកា;

លិត្តា លេហិតក្យក្តូយេហិ ចិឆ្ងទេត់តេ បិចត្តា ចសា-

យឌ្ឍិ ឃឹសកបិលបិតិហិ បុទេ ឆុត្តា ចិយោ់បេក្ឃិតាតិ៑

បុល្ហកេត ឃទេក្លត តិឃ្វិតា យទ្ធកទក្តកក្តតឆទា យតុស្សក្តូ សក្តូតកទក្ខសតឆាទិតោ ក្តូត្តុំឃឹកតបិលិបល្លចឆទា

យត្តុកយាលិកតហត្តុតលសក្តូតបល្លចឆាទិតោ ហាទឹកតទេត្តាទកា យត្តាហាទឹកតយតុស្សត្តសក្តូាទ៍តាទកសយ្យាឃុត្តា លេហិតក្យក្តូយេហិ

ទ្វសិទសក្តូតក្យក្តូយកទេក្តហិ លិត្តា ឃឹសកបិលបិតិហិ ឃឹសកបិលសក្តូទតហិ សទារចេហិ ចសាយឌ្ឍិ ចសាសក្តូតសុទ់ បុទេ អកិយុទេល បិចត្តា យេ

ឃក្លា ឃិឃុំ, ខុទេត ឃក្លា ចិឆ្ងទេត បល្ហិតេត ឆុត្តា ចិឃ តកទេ សុទាឆុត្តា ចិឃ ក្តូបេក្ឃិតា ហោត្តិតិ៑ ត្ថូហ “លិត្តា លេហិតក្យក្តូយេហី”តិ ច “ក្តូត្តុំឃឹកតបិលិបល្លចឆទា”តិ ច “ហាទឹកតទេត្តាទកា”តិ ច ត្ថូយេហិ ចិត្តទក្លាកការលក្ខតោ ទ្វសិទាឌិចិការចោ ច, “យទ្ធកទក្តកក្តតទោ”តិ ច

“ឃឹសកបិលបិតិហិ ចសាយឌ្ឍិ បិចត្តា”តិ ច ត្ថូយេហិ ក្តូទេត្តាកចត្តសកាចស្ស ហេតុក្ខតោ បុត្យាឌិចិការចោ ច បកាសិតោ៑

កទ្វលាឃុតសកាចស្ស កាទលក្ខតចិទឌ្ឍតចិការចោ ច តាសាចិក្យតតាឌិអតុការចោ ច សក្តាចកាឌិញុកិចាទឹការចោ ច

ឌីកទ្ធសក្តូតឆាឃឹការចោ ចាតិ ត្ថូយ សទេត្ត ចាកញ្ញសាយត្ថិយេត កយ្យាតិ ចេឌិតត្ថា៑

ចិយ្យឃឆាឃឹកាច

អតិលោកបទេត្វហិ,

ចិយគ្ឃយា’យំ ទទេសា’ត្ថុតោ;

តស្សា’ត្ថកាចា ទេសទស្ស-

សាគ្ងចាគាទយោ សិឃុំ;

តាសាទេចាគិតិបញ្ញា,

ទេហាន្តា’ត្វ ញ្ញកិចារិនោ៍

១៩៩៍“អតិ”ច្ចាទិ៍ អតិលោទេកហិ លោកាតិក្កន្តីហិ យាឃាទិត្ថុទេកហាទាយាទីហិ បទេត្វិហិ ឌាទេតា អយំ ចិយគ្ឃយា ចិត្តចិការទសត្ថុទេតា ធាឃីកាទេចា អត្ថុទេតា ទទេសា តាយ៍ ទេសទអស្សុសាគ្ងចាគទេទាយច្ចាគទេយា តស្ស អត្ថកាចា សិឃុំ, តាសាគទេយា ញ្ញកិចារិនោ ទេហាន្តីតិ៍

១៩៩៍ ត្តគាតិ ចិយគ្ឃទេសស្ស ទេបិសតក្កុយំ គទេស្សតិ “អតិ”ត្តច្ចាទិតា៍ អតិលោកបទេត្វហិ លោកក្ខិតិយតិក្កុទ្ធ បចទេត្តហិ យាឃាទិត្ថុកចតអាទាយចិយាតាទិបទេត្វហិ ទេហត្ថក្នុទេតហិ ខ្លុបញ្ញុយាទេតា អយំ ចិយគ្ឃយា ចិត្តញ្ញាបតសត្ថុទេតា ធាឃីកាទេចា អត្ថុទេតា ទទេសា អត្ថុតទទេសា តាយ កទេច, ទេសទស្សុសាគ្ងចាគាគទេយា តស្ស អត្ថុតទសស្ស អត្ថកាចា សិឃុំ, តាសាទេចាគិតិបញ្ញា ៤ត្វ អត្ថុតទសចិសទេយ ញ្ញកិចារិនោ កាចា ទេហាន្តីតិ៍ អតិក្កន្តា លោកយិតិ ច, ទេត ច ទេត បគត្វា ទេចតិ ច, សាគ្ងត្តតិ ចាទេគាតិ ច, ទេសទេគា ច អស្សុ ច សាគ្ងចាទេគា ទេចតិ ច, ទេត អាគិ ទេឃសំ ទេទាយច្ចាគីតយិតិ ច, តាទេសា ច អាទេចទេកា ច គិតិ ច បញ្ញា ទេចតិ ច ចាញ្ញ៍

ត្តយស្ស អត្ថុតទសទេស្សាគាហទលទេយចំ គត្ថុំ –

ស បុណ្ណុទេកតា’ហដទេតកកិំសទេត-

ស្ត’ទេហា តទេដទេតច សុតិច្ចទេលា’ចលិ;

តិបិតិតោ តេត អចិនិទោបតំ,

អនត្តនំ ចំ យិតិ ជិដ្ឋិ យដ្ឋិ យាតិ៍

នោ ចិត្វុបល្លិតោ បុណ្ណកេត យកេ្លត តនេត ព្លច អនេតកចិការេងស្សុតកេត តាងកេត ចិយ អាហងតេកកិនតេស្វ

កយត្តុយាតីតាតេកចិឆកិនតេស្វ ចត្តុយាតេស្វ ស្វតិច្ចលេា តេត បុណ្ណកេត អចលេា នដ្ឋិយោឌត្វុព្ហឆកាញ្ញអាកិរិបព្ហតយត្តុកតោ

តិបិតិតោ អចិនិទោបតំ អឆោឃឹនំ បតេត្តា អនត្តនំ ៩ចំ អប្បតិដ្ឋេបិ អត្វុត្តនតេ្តា ចំ បព្ហចំ ជិដ្ឋិ យដ្ឋិ យា យិតិ បយាឃយកានិ, អហោ

អច្ឆរិយត្តិ៍ ៩ត្ត កយហេតុយិប្បូឃតិ កឹតិយា ច តត្តុ បរិឌាតតាកាចស្ស ច លេាកនកាចត្តា តយតិក្កុយ្ញុ កយកេរលា អនត្តានស្ស ច ជិដ្ឋិយា

បព្ហតយិតស្ស ច បចត្តកាចកឆតេត លេាកាតិក្កត្តបងត្តុនព្លាតោ ចិការចា “អនត្តនំ ចំ យិតិ ជិដ្ឋិ យដ្ឋិ យា”តិ ព្លុយិតា បកានិតោ៍

“អហោ”តិ ចចតេត, តស្ស ឃាយត្តុយេត ច ឃាត្វុចាឆនេឆអស្សុអាឆយោ អត្វុកាចា ចិកាចិតា៍ តានអាចេកឆិតិច្ចឌិញ្ញកិចារឹកាចា,

ចិយត្រុយនព្លាតឆាឃឹកាចា ច នយុឌិតចាក្យយាយត្តុយេត ឌោតិតោ៍

នយឆាឃឹកាច

១៩សិ៍

ឆាឃឹកាចា នយា យេត្តា-

ឆយាយាឆាឌិនយ្ហុចា;

កាចាឌឹហិ តក្វុ’ក្កុនា,

នតេ្តា នត្តតិនចិតោ៍

ព្លុតិ នឈ្លុរក្លិតយហាឃាយិបិឆចិរចិតេ

ស្វពាៃឆាលក្កាេរ

រនកាចាចពាៃឆា តាយ បត្តាយា បរិច្ឆេឆា៍

ឃុំទៅឆាលក្ខារទោ ឈយទេ្វា៉

ឲ្យ៩លិ៉“ផាឃិ”ច្ឆាឌិ៉ ខេយព្វាឌិឃប្ផុខថា ឃខេយា ខ្លបឃយឃព្លារេតា ផាឃឹភាខេថា ភថតិ, តឝត្ស្នខេបហិ ភាថាត្យភាខេចហិ តឃ្យ ខ្ពក្លិខេឃា ឃឃ្យ, ខេឃា ឃខេត្វា តាយ ទខេឃា ភថតិ, ខេឃា ឆ ឃត្តតិខេឃថិខេតាតិ៉

ព្តតិ ឃុំទៅឆាលក្ខារទេ យហាឃាយិតាយិកាឃំ ឌឹកាឃំ

ទឃភាថាចទៅឆោ បច្ឆារេយា បទិខេក្ខទោ៉

ឲ្យ៩លិ៉ ព្តទាតិ ឃត្តទឃឃ្យ ខេបិឃតក្លយំ ឌខេឃ្យតិ “ផាឃិ”ច្ឆាឌិតា៉ ខេយព្វាឌឃាខេយាទាឌិឃប្ផុខថា ខេយព្វាកទ្យលាបឹតិអាឌិថិភាខេចហិ ឃប្ផុខេតា ឃខេយា កាឃថិខេព្វាបឃខេយា ផាឃឹភាខេថា តាយ ខេហាតិ, ភាថាឌឹហិ ញ្យកិចាទឹភាថាឌឹហិ កទលាត្ស្នខេតហិ, អបិឆ តឃ្យ ឃយឃ្យ អត្ស្នខេបហិ ញ្យកិចាទឹភាថាត្យភាខេចហិ តខ្យក្លិខេឃា តឃ្យ ផាឃឹភាចឃ្យ ខ្ពក្លិឃឃ្យខេព្វា ឃត្តតិខេឃថិខេតា ឃាឆ្នហិ ខេឃថិខេតា ឃខេត្វា ឃត្តទខេឃា តាយ ខេហាតឹតិ៉ ខេយព្វា ឆ ឌឃា ឆ ខេយាខេទា ខេចតិ ឆ, ខេត អាឌខេឃា ខេឃឃយិតិ ឆ, ខេតហិ ឃប្ផុខថា ឃខេឃ្យតិ ឆ, តឃ្យ ខ្ពក្លិខេឃា អឃ្យ ឃត្តខេឃ្យតិ ឆ, ឃតំ តិខេឃថិខេតាតិ ឆ ថាញ្យ៉

អឃ្យ ឃត្តទឃខេឃ្យាទាហទលខេយចំ ឌដ្ឋាំ –

ឲខេត្តឃុ ខេកឃទិកទឹឆ្វ’បិ ខេចផឃខេត្ត,

តាខេក តកំ យទកខេឌ ថិឃ ខេចញ្ចក្សុប្ដំ;

ឃខេក្ល ថិចាលឃតិ ខេតាឆលិ ព្រឃកយ្យិ,

ឃត្តិំ កខេតាច ថិឆ្យខេទា យឆ្យទាបិ ភាខេថាតិ៉

ខេកឃទិកទឹឃុ ឃឹហហត្ថិឃុ ឲខេត្តឃុ អបិ កិឃតាកាខេទត ឃយឹបយាកឆ្ឆខេត្តឃុបិ តាខេក ខេចផឃខេត្តបិ តាខេកឃុ ឃទឹទំ ខេចផឃខេត្តឃុបិ៉ ឌាញ្យាខេបក្លារឃកចចតំ, ខេចញ្ចក្សុប្ដំ យទកខេឌ ថិឃ ថិចាលឃតិ យទកញ្យព្តតហត្ថិយិប្ចាខេលខេត្ត ព្តច ឃខេក្ល ឃុណ្ណខេក តកំ កាញ្យអាកិទិបឌ្តាតំ ថិចាលឃតិបិ អខេតកប្យកាខេទ ចាខេលខេត្តបិ ថិឆ្យខេទា បល្លិខេតា ឃត្តិំ កខេតាច តិឌ្ឋាតំ អាលយ្ឌលាកទលាចខេឃត ឃយ្យខេព្វា ថិឃ

ចលសយាបត្តិសយាបត្តោ ពួច អឆ ចា ជិដ្ឋដយុតិត្ថាតសង្គតតិរោឆសយាបត្តិសយាបត្តោ ចិឃ ព្រែសកយ្យិ អប្បកយ្យិ យស្ទា កាចា អបិ
យស្ទរសកាចតោបិ តោ ចលិ, តិសិត្តដ្ឋាតតោ បកោចាតិ អឆិប្បាយឃោ៉ ឲត្ត ឆាចតរោគតកយ្យតាជិតំ កទលាក្ខតំ សិហាជិតយាកយតំ
តាកចេឆតំ បត្តាតកយ្យតត្តិអាជិស្ទ ចត្តយាតេស្ទបិ តិត្ថិកាទេត្តត សត្តិ កតោតិ ត្ពយិតា សត្តរសស្ស បកតិក្ខេត ស្តេក្ខស ឆស្សិតោ តចយោ
ឆាឃិកាចោ ឆស្សិតោ ហោតិ, ឲតស្ស ស្តប្បត្តិស្តជ្ជិបតាតំ កាទលាក្ខតា យេត្តាឆឃាយោឆាជិចិកាចា សាយត្តិឃា ឆស្សិតា ហោត្តិតិ៉
ឆិតិយតិសតិអាឆឃោ តឆត្ថុបញ្ញកិចាទីកាចា ច តាជិសាត្ថកាចា ច “ឲត្តេស្ទ ចេឆឃត្តេ ចិចាលឃតិ”តិ ត្ពយិតា,
សកលចាញ្ញសាយត្តិឃេត ច បកាសិតាតិ ជដ្ឋត្ថា៉

ត្ពតិ ស្ទចោឆាលក្ខារតិស្សយេ

រសកាចាចចោឆោ តាយ បត្តាយោ បទិឆ្ឆគោ៉

ស្ទចោឆាលក្ខារជិកា សយត្តា៉